Π. ΠΕΤΡΑΚΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚ

ΤΗΣ

ΕΛ. ΓΛΩΣΣΗΣ

Ι. Α. Χ.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΩΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΠΗΓΩΝ

ΥΠΟ

Π. Γ. ΠΕΤΡΑΚΙΔΟΥ,

πρώην Καθηγητοῦ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐμπορικῇ Σχολῇ Χάλκης.

Ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΣΑΚΚΟΥΛΙΔΟΥ
1942

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

(Ὁδὸς Πεμπτοπαζάρου, Ἀρ. 11).

1879.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Γνωστὴ εἶνε παντὶ τῷ περὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἀσχολουμένῳ ἡ διὰ τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας ἀναμόρφωσις τῶν γραμματικῶν ἀρχῶν καὶ θεωριῶν. Διὰ τῆς ἐπιστήμης ταύτης, ἥτις ἐν τῇ τῶν γλωσσῶν ἱστορίᾳ τὴν ἐξήγησιν πάντων τῶν γραμματικῶν φαινομένων ἐπιζητεῖ, πολλὰ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν ἄρδην ἀνετράπησαν, πλεῖστα δυσνόητα διευκρινήθησαν, πολλὰ τέως ἄγνωστα ἀνεκαλύφθησαν, καὶ τὰ πάντα εἰς γενικωτάτους καὶ ἁπλοῦς νόμους ἀνήχθησαν, ἐξ ὧν ἐξέλιπον αἱ τὴν διάνοιαν τῶν παίδων βασανίζουσαι πλεῖσται ἐξαιρέσεις καὶ τὰ μέγιστα διηυκολύνθη ἡ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης διδασκαλία καὶ ἐκμάθησις.

Τὴν ὠφέλειαν ταύτης κατιδόντες καί τινες τῶν ἡμετέρων ἤρξαντο ἀπό τινων ἐτῶν εἰσάγοντες ἐν ταῖς ἑλληνιστὶ ἐκδιδομέναις γραμματικαῖς τὰ βέβαια ἐξαγόμενα τῆς γλωσσολογίας παρὰ τὴν δόξαν τινῶν, ὅτι αἱ θεωρίαι αὗται δέον ν' ἀποκλείωνται τῶν διδακτικῶν βιβλίων. Ἐκ τούτου ὁρμηθεὶς καὶ ἐγώ, ἅτε φρονῶν ὅτι ἡ στοιχειώδης διδασκαλία χρήζει βιβλίων ἁπλῶς μὲν καὶ καθαρῶς συντεταγμένων, κενῶν δ' ἐπιδείξεως καὶ ἐν δικαίῳ μέτρῳ τὰ τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν θετικὰ ἐξαγόμενα περιεχόντων, συνέταξα Γραμματικὴν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, συνδυάσας κατὰ τὸ ἐνὸν τὸ παρ' ἡμῖν ἐπικρατοῦν ἐμπειρικὸν διδακτικὸν σύστημα μετὰ τῶν νεωτέρων θεωριῶν. Γινώσκων τὰς δυσκολίας, πρὸς ἃς ἔχει νὰ παλαίσῃ ὁ νεωτερικόν τι εἰσάγων εἰς διδασκα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ διὰ μακρᾶς ἕξεως καὶ συνηθεία θιερωμένην, καὶ τὰ εἰς τοῦτο ἐπακολουθοῦντα ὅτοπ μέσην ὁδὸν ἐβάδισα, ἐκ μὲν τῶν νεωτέρων θεωριῶ γαγὼν πᾶν ὅ,τι ἁπλοῦν, σαφές, ἀπαραιτήτως ἀναγ λογικωτέραν καὶ ἁπλουστέραν ἐξήγησιν τῶν γρ φαινομένων, ἀδιστάκτως τὰ λοιπὰ παραλιπών, ἐ

χαίου συστήματος διατηρήσας πᾶν τὸ μὴ κατὰ τύπους ἀντικείμενον πρὸς τὴν ἀληθῆ γραμματικὴν ἐπιστήμην.

Πηγὰς εἰς σύνταξιν τῆς παρούσης Γραμματικῆς εἶχον ἐκ μὲν τῶν ὑπὸ νεωτέρων ἀλλογενῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐκδεδομένων γραμματικῶν τὰς νεωτάτας καὶ δοκιμωτάτας, ἤτοι τὴν τοῦ Κουρτίου, Κόχου, Λατμάννου καὶ Μυλλέρου, Bailly καὶ Chassang, ἐκ δὲ τῶν ἑλληνικῶν τὰς πληρεστέρας τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένων, ἐξ ὧν ἠρύσθην μὲν πᾶν ὅ,τι ἐνόμιζον σκόπιμον καὶ χρήσιμον, διέταξα δ' αὐτὸ ὡς ἡ μακρὰ περὶ τὸ διδάσκειν πεῖρα μὲ ἐδίδαξεν.

Ἐπειδὴ δὲ μόνον ἐκ τῆς σκοπίμου ἐκλογῆς τῆς διδακτέας ὕλης καὶ τῆς ἀκριβοῦς διδασκαλίας ἡ ὀρθοτέρα καὶ ἀκριβεστέρα γνῶσις τῆς ἑλληνικῆς προσγίγνεται τῷ σπουδάζοντι, ἐκ δὲ τῆς πλημμελοῦς καὶ ἐλλιποῦς οὐδὲν ὑγιὲς δίδαγμα ἀλλ' ἡμιμάθεια ἢ καὶ παντελὴς ἄγνοια, ἐπεμελήθην, ὅση μοι δύναμις, ὅπως καταστήσω τὸ ἔργον, ὡς ἔγεστιν, εὐδίδακτον ἅμα καὶ πλῆρες. Πρὸς τοῦτο πηγὰς μὲν κυρίως τῆς γραμματικῆς ὕλης ἔλαβον τοὺς δοκίμους τῶν Ἀττικῶν πεζογράφων, πᾶν σχεδὸν ποιητικὸν καὶ τῆς κοινῆς λεγομένης διαλέκτου παραλιπὼν ἢ καὶ περικλείσας, οὐδὲν δὲ σχεδὸν γραμματικὸν ἀντικείμενον ἑρμηνείας, διασαφήσεως ἢ συμπληρώσεως χρῄζον παρημέλησα, καὶ διὰ πολλαπλῶν παραδειγμάτων, ἅπερ ἀποχρώντως προσοικειοῦσι τὸν σπουδάζοντα εἰς τοὺς ἐν τῇ κλίσει καὶ παραγωγῇ τῶν λέξεων διαφόρους τύπους, διευκόλυνα τὴν μόνιμον γνῶσιν αὐτῶν· τούτων δ' ἕνεκα καὶ τὸ σύγγραμμα ὀγκῶδες ἀπέβη.

Τοιοῦτον τὸ ἐμὸν ἔργον, ὡς δύναται ἡ μετ' ἐπιστασίας καὶ εἰλικρινείας ἀνάγνωσις αὐτοῦ νὰ βεβαιώσῃ. Κατὰ πόσον ἔβαλον κατὰ σκοποῦ, ἄλλος εἰπάτω· εὔχομαι δὲ νὰ συντελέσῃ κατά τι πρὸς βελτίωσιν τῆς παιδεύσεως τῆς νεολαίας, μέχρις οὗ φανῇ Γραμματικὴ ἀνταξία τῆς ὑψ τῶν ἐπιστημῶν προόδου.

Ἔγραφον ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 30 Μαρτίου 1879.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ

πίναξ τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων.

	Σελ.		Σελ.		Σελ.
Ἄγαμαι	302.	ἀνέχω	267.	γιγνώσκω	297.
ἀγείρω	273.	ἀπεχθάνομαι	287.	δάκνω	284.
ἄγνυμι	289.	ἀποκτίννυμι	290.	δαμάζω	271.
ἀγορεύω	303.	ἀπόχρη	301.	δαρθάνω	288.
ἄγω	265.	ἅπτω	282.	δεδίσσομαι	261.
ἀγωνίζομαι	271.	ἀρέσκω	295.	δέδοικα	»
αἴρω	273.	ἁρμόττω	267.	δέω ἀπρ.	278.
αἱρέω	303.	ἄρνυμαι	290.	δέω (δένω)	300.
αἰνίσσομαι	267.	ἁρπάζω	271.	διδάσκω	297.
αἰσθάνομαι	287.	αὐξάνω	287.	δίδημι	300.
αἰσχύνω	273	ἄχθομαι	277.	διδράσκω	298.
ἀκούω	261.	βαδίζω	271.	διωκάθω	299.
ἀλέω	299.	βαίνω	284.	διώκω	»
ἀλήθω	»	βάλλω	274.	δοκέω	278.
ἀλέξω	277.	βάπτω	282.	δράττομαι	267.
ἁλίσκομαι	295.	βαρύνω	274.	δύναμαι	302.
ἀλλάσσω	267.	βαστάζω	271.	δύνω	285.
ἅλλομαι	274.	βιβάζω	265.	δύομαι	»
ἁμαρτάνω	287.	βιβρώσκω	297.	δύω	»
ἀμβλίσκω	295.	βιόω	303.	ἐγείρω	274.
ἀμβλόω	»	βλαστάνω	287.	ἐθέλω	278.
ἀμπέχω ἢ		βλίττω	267.	ἐθίζω	271.
ἀμπίσχω	287.	βόσκω	277.	εἰκάζω	272.
ἀμπισχνοῦμαι	286.	βούλομαι	»	εἰκάθω	299.
ἀμπέχομαι	»	βράσσω	267.	εἴκω	»
ἀμύνω	274.	βυνέω, βύω	286.	εἵμαρται	275.
ἀμφιέννυμι	292.	γαμέω	277.	εἶπον	303.
ἀναβιώσκομαι	295.	γέγηθα	278.	εἴργω	290.
ἀναλίσκω	»	γηράσκω	295	εἴργνυμι (ύω)	»
ἀνέχομαι	266.	γίγνομαι	264	εἴρηκα	304.

	Σελ.		Σελ.		Σελ.
εἴωθα	271.	καθέζομαι	279.	μαρτύρομαι	280.
ἐλαύνω	290.	καθεύδω	278.	μάσσω	268.
ἑλίσσω	268.	καθίζω	279.	μάχομαι	280.
ἔοικα	261.	καίω	261.	μεθύσκω	296.
ἐπιμέλομαι	280.	καλέω	279.	μείρομαι	275.
ἐπίσταμαι	302.	καλύπτω	283.	μέλει	280.
ἕπομαι	266.	κάμνω	285.	μέλλω	»
ἐπριάμην	302.	κάμπτω	283.	μένω	»
ἕπω	266.	κατακαίνω	275.	μεταμέλομαι	»
ἐρέσθαι	278.	κεράννυμι	293.	μίγνυμι	290.
ἔρρω	»	κερδαίνω	285.	μιμνήσκω	298.
ἔρχομαι	304.	κίχρημι	300.	μύζω	280.
ἐσθίω	»	κλάζω	272.	μύττω	268
ἔτλην	301.	κλαίω	262.	νάσσω	»
εὑρίσκω	295.	κνάω	299.	νέμω	281.
ἔχω	266.	κνήθω	»	νέω (πλέω)	262.
ἕψω	279.	κόπτω	283.	νέω (σωρεύω)	»
ζέννυμι	293.	κορέννυμι	293.	νέω (γνέθω)	299.
ζεύγνυμι	290.	κράζω	272.	νήθω	»
ζέω	»	κρέμαμαι	302.	νήχομαι	300.
ζῶ	304.	κρεμάννυμι	293.	νίζω	272.
ζώννυμι	293.	κρίνω	275.	νυστάζω	»
ἠβάσκω	296.	κρύπτω	283.	ὄζω	281.
ἠμὶ	300.	κτείνω	275.	οἴγνυμι	291.
θάπτω	282.	κυλινδέω	279.	οἶδα	262.
θέω	261.	κύπτω	283.	οἰδάνω	288.
θιγγάνω	288.	λαγχάνω	288.	οἰδέω	»
θνήσκω	296.	λαμβάνω	»	οἰκτείρω	276.
θράττω	270.	λανθάνω	289.	οἰμώζω	272.
θρύπτω	283.	λέγω	305.	οἶμαι	281.
θρώσκω	296.	λείπω	262.	οἴχομαι	»
ἱκνέομαι.	286.	λιμπάνω	289.	ὀκέλλω	276.
ἱλάσκομαι	296.	μαίνομαι	275.	ὀλισθάνω	288.
ἴσχω	264.	μανθάνω	289.	ὄλλυμι	291.
καθαίρω	274.	μαρτυρέω	280.	ὄμνυμι	»

	Σελ.		Σελ.		Σελ.
ὀμόργνυμι	292.	πτύσσω	269.	τήκω	263.
ὀνίνημι	300.	πυνθάνομαι	289.	τίκτω	265.
ὁράω	305.	πυρέσσω	270.	τίνω	286.
ὀρύσσω	268.	πωλῶ	306.	τιτράω	266.
ὀσφραίνομαι	288.	ῥέω	263.	τιτρώσκω	298.
ὀφείλω	281.	ῥήγνυμι	292.	τρέχω	306.
ὀφλισκάνω	288.	ῥίπτω	283.	τρώγω	264.
παίζω	272.	ῥώννυμι	293.	τυγχάνω	289.
παίω	305.	σαίρω	276.	ὑπισχνέομαι	286.
πάσσω	268.	σάττω	270.	ὑφαίνω	276.
πάσχω	296.	σβέννυμι	294.	φάσκω	297.
πατάσσω	306.	σήπω	263.	φέρω	306.
πείθω	262.	σκεδάννυμι	294.	φεύγω	264.
περαίνω	276.	σκέλλω	276.	φθάνω	286.
πέσσω	268.	σκέπτομαι	284.	φθείρω	277.
πετάννυμι	293.	σκήπτω	»	φθίνω	286.
πέτομαι	267.	σκοπέω	306.	φράγνυμι	292.
πήγνυμι	292.	σμάω	300.	φράζω	273.
πίμπλημι	301.	σμήχω	»	φράττω	270.
πίμπρημι	»	στερέω	297.	φυγγάνω	289.
πίνω	285.	στερίσκω	»	φύω	281.
πιπράσκω	298.	στέρομαι	»	χαίρω	282.
πίπτω	265.	στίζω	273.	χαρίζομαι	273.
πλάσσω	269.	στόρνυμι	292.	χάσκω	297.
πλέω	263.	στρώννυμι	294.	χέω	264.
πλήθω	299.	σφάλλω	276.	χρή	301.
πλήσσω	269.	σφάττω	270.	χρώννυμι	294.
πνέω	263.	σχάζω	273.	χώννυμι, χόω	»
πνίγω	»	ταράττω	270.	ψάω · ῶ καὶ	
πράττω	269.	τάττω	»	ψήχω	300.
προσκυνῶ	286.	τείνω	276	ὠθέω	282.
πτάρνυμαι	292.	τεκμαίρομαι	»	ὠνέομαι.	306.
πτήσσω	269.	τέμνω	285.		
πτίσσω	»	τετραίνω	266.		

ΕΛΕΓΧΟΣ

ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Εἰσαγωγὴ §. 1—2.

Μέρος Α'. Φθογγολογία.

Κεφ. Α'. Ι. Γράμματα καὶ διαίρεσις §. 3—11. ΙΙ. Συλλαβαὶ καὶ λέξεις §. 14—17. ΙΙΙ. Σημεῖα στίξεως καὶ ἄλλα γραπτὰ σημεῖα §. 18—20.

Κεφ. Β'. Προσῳδία §. 21. Α'. Πνεύματα §. 22—24. Β'. Τόνοι §. 25—28. Γ'. Προκλιτικὰ καὶ Ἐγκλιτικὰ §. 29—33.

Κεφ. Γ'. Πάθη τῶν λέξεων §. 34. Ι. Πάθη τῶν φωνηέντων. Α'. Συναίρεσις καὶ συνίζησις §. 35.—40. Β'. Κρᾶσις, ἔκθλιψις, ἀφαίρεσις καὶ ἐφελκυστικὰ σύμφωνα §. 41—53. Γ'. Συγκοπὴ, ἀποκοπὴ, μετάθεσις, διαίρεσις, ἔκτασις, συστολὴ, πρόθεσις καὶ ἐπένθεσις φωνηέντων §. 54—63. ΙΙ. Πάθη τῶν συμφώνων §. 64. Α'. Τροπαὶ συμφώνων §. 65—84. Β'. Ἀποβολὴ, διπλασιασμός, μετάθεσις καὶ ἐπένθεσις συμφώνων §. 85—96.

Μέρος Β'. Τυπικόν.

Μέρη τοῦ λόγου, ὁρισμὸς καὶ διαίρεσις §. 97—99.

Τμῆμα Α'.

Κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου. Ῥίζα, κατάληξις, χαρακτὴρ καὶ παρεπόμενα αὐτῶν §. 100—102.

Α'. Περὶ Πτωτικῶν.

Παρεπόμενα τῶν πτωτικῶν §. 103—112.

Κεφ. Α'. Περὶ Ἄρθρου §. 113—114.

Κεφ. Β'. Περὶ Οὐσιαστικοῦ. Ὁρισμός, διαίρεσις καὶ γένος §. 115

—116. Α'. κλίσις §. 117—127. Β'. κλίσις §. 128—136. Ἀττικὴ κλίσις §. 137—140. Γ'. κλίσις. Γενικοὶ κανόνες §. 141—144. Α'. Ἀφωνόληκτα §. 145—152. Β'. Ὑγρόληκτα §. 153—156. Γ'. Πτωτικὰ μετὰ χαρακτῆρος σ. §. 157—160. Δ'. Φωνηεντόληκτα 161—172. Τονισμὸς τῶν τριτοκλίτων §. 173—174. Χρόνος τῶν ριζικῶν διχρόνων §. 175—179. Ἀνώμαλα οὐσιαστικά, ἤτοι Δίκλιτα, Ἑτερογενῆ, Ἑτερόκλιτα, Μεταπλαστά, Ἐλλειπτικά, Ἰδιόκλιτα, καὶ Ἄκλιτα §. 180—188.

Κεφ. Γ'. Περὶ Ἐπιθέτου. Ι. Θετικὰ §. 189—195. Ἀνώμαλα §. 196—198. ΙΙ. Παραθετικὰ §. 199 —203. Ἀνώμαλα παραθετικὰ καὶ Ἐλλιπῆ §. 204—205. Ἀριθμητικά. α'. Ἐπίθετα. β'. Οὐσιαστικὰ καὶ γ'. Ἐπιρρήματα §. 206—210. Κλίσις ἀπολύτων ἀριθμητικῶν, σημεῖα καὶ πίναξ τῶν ἀριθμητικῶν §. 211—213.

Κεφ. Δ'. Περὶ Ἀντωνυμιῶν. Ὁρισμὸς καὶ διαίρεσις §. 214—5. Ι. Οὐσιαστικαί, ἤτοι Προσωπικαί, Αὐτοπαθεῖς καὶ Ἀλληλοπαθὴς §. 215—21. ΙΙ. Ἐπιθετικαί, ἤτοι Κτητικαί, Δεικτικαί, Ὁριστική, Ἀόριστοι, Ἐρωτηματικαί, Ἀναφορικαὶ καὶ Συσχετικαὶ §. 222—48.

Β'. Περὶ Ῥήματος.

Κεφ. Α'. Ὁρισμὸς καὶ παρεπόμενα ῥήματος. §. 249—59. Γενικὸς σχηματισμὸς τοῦ ῥήματος. Α'. Ῥίζα §. 260—65. Αὔξησις καὶ ἀναδιπλασιασμός. §. 266—86. Γ'. Χρονικαὶ καταλήξεις, χρονικὸς χαρακτήρ, χρονικὴ ῥίζα, συνδετικὸν ἢ ἐγκλιτ. φωνῆεν, προσωπικαί, ἀπαρεμφατικαὶ καὶ μετοχικαὶ καταλήξεις §. 287—99.

Κεφ. Β'. Συζυγία τῶν Βαρυτόνων. Σχηματισμὸς τῶν χρόνων. Α'. Ἀφωνόληκτα. α'). Πρῶτοι χρόνοι. β'). Δεύτεροι χρόνοι. Παράδειγμα τρίβω, τρίβομαι §. 300 — 39. Β'. Ὑγρόληκτα. Σχηματισμὸς τῶν χρόνων. Παράδειγμα φαίνω, φαίνομαι §. 340—49. Γ'. Βαρύτονα φωνηεντόληκτα. Σχηματισμὸς τῶν χρόνων. Παράδειγμα λύω, λύομαι §. 350—56.

Κεφ. Γ'. Συζυγίαι τῶν περισπωμένων. Σχηματισμὸς τῶν χρόνων. Παραδείγματα τιμάω, ποιέω, δουλόω §. 357—76.

Κεφ. Δ'. Συζυγίαι τῶν εἰς μι §. 377—79. Ι. Σχηματισμὸς Ἐνεργητικῆς φωνῆς §. 380—93. ΙΙ. Σχηματ. τῆς Μέσης ἢ Παθ. φωνῆς §. 394—400. Τονισμὸς τῶν ῥημάτων §. 401—3. Παραδείγματα εἰς μι, ἵστημι, τίθημι, δίδωμι, δείκνυμι §. 404—7. — Ῥήματά τινα κατὰ τὰ εἰς μι §. 409. Α'. φημὶ §. 410—11. Β'. Ἵημι 412—3. Γ'. Ῥήματα λήγοντα ἐν τῇ ῥίζῃ εἰς ι. 1) Εἶμι §. 414—5. 2). Κεῖμαι §. 416—7. Δ'. Ῥήματα λήγοντα ἐν τῇ ῥίζῃ εἰς σύμφωνον. 1) Εἰμί §. 418—19. 2) Κάθημαι §. 420. 3) Οἶδα §. 421.

Κεφ. Β'. Ἀνώμαλα ῥήματα §. 422. Ι. Ἀνώμαλα κατὰ σχηματισμόν. Α'. Μετεσχηματισμένα ῥήματα. §. 423. Α'. Ἔκτασις καὶ τροπὴ τῶν βραχ. ῥιζικῶν φωνηέντων. Β'. Ἀναδιπλασιασμός. Γ'. Συγκοπή. Δ'. Μετάθεσις §. 424—27. Ε'. Ἐπίτασις τῆς ῥίζης διὰ γραμμάτων ἢ συλλαβῶν. α) διὰ τοῦ ι· β') διὰ τοῦ ε· γ') διὰ τοῦ τ· δ') διὰ τοῦ ν· ε) διὰ τῆς συλλαβῆς νε· ς') διὰ τῆς αν καὶ σπανίως αιν, ἢ διὰ τῆς αν μεθ' ἑτέρου ν· ζ') διὰ τῆς νυ ἢ ννυ· η) διὰ τοῦ σκ· θ') δι' ἀναδιπλ. καὶ σκ· ι) διὰ τοῦ σ· ια) διὰ τῆς συλλαβῆς αθ ἢ εθ· καὶ ιβ') διὰ τοῦ χ. §. 428—40. Παραδείγματα ῥημάτων α) ἐκτεινόντων τὸ βραχὺ ῥιζ. φωνῆεν εἰς μακρὸν ἢ δίφθογγον §. 441. β') ἐπιτεινόντων τὴν ῥίζαν δι' ἀναδιπλ. καὶ συγκοπὴν πασχόντων §. 442. γ') ἀναδιπλασιαζομένων μόνον §. 443. δ') πασχόντων συγκοπὴν §. 444. ε) ἐπιτεινόντων τὴν ῥίζαν διὰ τοῦ ι=(j), ἐν οἷς τοῦτο 1) μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τρέπονται εἰς σσ ἢ ττ §. 445. 2) εἰς ζ §. 446 καὶ 3) ἢ ἀφομοιοῦται μετὰ τοῦ ὑγρολήκτου χαρακτῆρος ἢ ἐπιτείνει τὰ βραχ. ῥιζ. φωνήεντα §. 447. ε) ἐπιτεινόντων τὴν ῥίζαν διὰ τοῦ ε §. 448. ς') διὰ τοῦ τ §. 449. ζ') διὰ τοῦ ν §. 450. η) διὰ τῆς συλλαβῆς νε §. 451. θ') διὰ τῆς αν καὶ σπανίως αιν §. 452. ι) διὰ τῆς αν μεθ' ἑτέρου ν. §. 453. ια) διὰ τῆς νυ ἢ ννυ §. 454. ιβ') διὰ τοῦ σκ, ἢ διὰ τοῦ σκ καὶ ἀναδιπλ. §. 455. ιγ') διὰ τῶν συλλαβῶν αθ ἢ εθ §. 456. ιδ') διὰ τοῦ χ. §. 457. ιε) κλινομένων κατὰ τὸ ἵστημι καὶ τῶν πλείστων ἀναδιπλασιαζομένων καί τινων ἀποθετικῶν §. 458—9. — Β'. Ἐλλιπῆ ῥήματα §. 460. ΙΙ. Ἀνώμαλα κατὰ σημασίαν. Α'. Σημασία Ἐνεργητ. Μέση καὶ Παθ. §. 461—4. Β'. Σημασία μεταβατικὴ καὶ ἀμετάβατος §. 465—67.

Τμῆμα Β'.

Ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου §. 468. Α'. Προθέσεις §. 469—70. Β'. Ἐπιρρήματα §. 471—2. Παράρτημα περὶ Ἐπιρρημ. §. 473—8. Γ'. Σύνδεσμοι §. 479. Δ'. Ἐπιφωνήματα §. 480.

Μέρος Γ'. Ἐτυμολογικόν.

Ὁρισμός. Ἁπλαῖ καὶ σύνθετοι λέξεις §. 481—3.

Κεφ. Α'. Περὶ παραγωγῆς §. 484—7. I. Παράγωγα ῥήματα §. 488. Α'. Παρώνυμα. §. 489. Β'. Ῥηματικὰ §. 490. Γ'. Ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιφωνημάτων §. 491. II. Παράγωγα Οὐσιαστικὰ §. 492. Α'. Ῥηματικὰ §. 493. Β'. Παρώνυμα. ά) ἐξ ἐπιθέτων §. 494—6 β') ἐξ οὐσιαστικῶν §. 497—508. III. Παράγωγα ἐπίθετα §. 509. IV. Παράγωγα ἐπιρρήματα. §. 510—15.

Κεφ. Β'. Περὶ συνθέσεως §. 516—19. I. Πρῶτον συνθετ. μέρος §. 520. Α'. Ἄκλιτον πρῶτον συνθετικὸν §. 521—28. Β'. Κλιτὸν πρῶτον συνθετικὸν §. 529—39. II. Δεύτερον συνθετικὸν μέρος §. 540. Α'. Ἀμετάβλητον τὸ δεύτερον συνθετικὸν §. 541—45. Β'. Μεταβολὴ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἐν τέλει §. 546—9. III. Σημασία τῆς συνθέσεως §. 550. IV. Τονισμὸς τῶν συνθέτων §. 551.

Παράρτημα. Περὶ Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν Διαλέκτων αὐτῆς.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

§. 1. Ὁρισμός. Γραμματικὴ λέγεται ἡ ἐπιστήμη, ἥτις διδάσκει τοὺς κανόνας τοῦ ὀρθῶς λαλεῖν καὶ γράφειν γλῶσσάν τινα. Ἑλληνικὴ δὲ Γραμματικὴ ἡ διδάσκουσα τοὺς κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐλαλεῖτο καὶ ἐγράφετο ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

Σημ. Περὶ τῶν Διαλέκτων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὅρα ἐν τέλει.

§. 2. Διαίρεσις Γραμματικῆς. Ἡ Ἑλληνικὴ Γραμματική, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη, διαιρεῖται εἰς τέσσαρα κυρίως μέρη· ά.) εἰς Φθογγολογίαν· β'.) εἰς Τυπικόν· γ'.) εἰς Ἐτυμολογικόν· καὶ δ'.) εἰς Συντακτικόν.

ά.) Ἡ Φθογγολογία ἐξετάζει τοὺς φθόγγους τῆς γλώσσης, ἤτοι ὁπόσοι καὶ ὁποῖοι εἶνε, καὶ ὁποῖα πάθη πάσχουσιν εἴς τε τὴν κλίσιν καὶ σχηματισμὸν τῶν λέξεων καὶ εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ σύνθεσιν.

β'.) Τὸ κυρίως Τυπικὸν διδάσκει τοὺς τύπους τῶν λέξεων, ἤτοι τὰς διαφόρους μορφὰς καὶ μεταβολάς, ἃς λαμβάνουσιν αἱ λέξεις εἰς τὴν κλίσιν καὶ σχηματισμόν.

γ'.) Τὸ Ἐτυμολογικὸν διδάσκει τὸ ἔτυμον, ἤτοι τὸ πόθεν καὶ πῶς παράγονται ἢ συντίθενται αἱ λέξεις. Καὶ

δ'.) Τὸ Συντακτικὸν διδάσκει τὴν σύνταξιν, ἤτοι τὴν κατὰ κανόνας καὶ ὀρθὴν πλοκὴν τῶν λέξεων πρὸς κατασκευὴν λόγου.

Σημ. Ἐνταῦθα πραγματευόμεθα περὶ τῶν τριῶν μόνων μερῶν.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΦΘΟΓΓΟΛΟΓΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ι.) Γράμματα καὶ Διαίρεσις.

§. 3. *Γράμματα. Γράμματα* ἢ *στοιχεῖα* λέγονται τὰ σημεῖα, ἅπερ σημαίνουσι τὰς ἁπλουστάτας καὶ ἀδιαιρέτους φωνὰς τοῦ ἀνθρώπου.

Γράμματα μὲν λέγονται, διότι γράφονται· στοιχεῖα δέ, διότι εἰσὶ τὰ ἁπλούστατα μέρη τῶν λέξεων.

§. 4. *Ἀλφάβητος.* Τὸ σύνολον τῶν γραμμάτων, ἅπερ συνδυαζόμενα ποικιλοτρόπως συναποτελοῦσι τὰς λέξεις, καλεῖται *Ἀλφάβητος*, ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν δύο πρώτων γραμμάτων.

§. 5. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀλφάβητος περιέχει 24 γράμματα τὰ ἑξῆς· Α α ἄλφα, Β β βῆτα, Γ γ γάμμα, Δ δ δέλτα, Ε ε ἒ ψιλόν, Ζ ζ ζῆτα, Η η ἦτα, Θ θ θῆτα, Ι ι ἰῶτα, Κ κ κάππα, Λ λ λάμβδα, Μ μ μῦ, Ν ν νῦ, Ξ ξ ξῖ, Ο ο ὃ μικρόν, Π π πῖ, Ρ ρ ῥῶ, Σ σ, ς σίγμα, Τ τ ταῦ, Υ υ ὗ ψιλόν, Φ φ φῖ, Χ χ χῖ, Ψ ψ ψῖ, Ω ω ὦ μέγα.

Σημ. ά.) Ἐκτὸς τῶν 24 τούτων γραμμάτων ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶχεν ἀρχῆθεν καὶ τὰ ἑξῆς δ' ά.) τὸ ἐκ τῆς προφορᾶς του ἢ ἐκ τοῦ σχήματος διπλοῦ κεφαλαίου Γ ἀποκαλούμενον Βαῦ ἢ Δίγαμμα F. Τὸ γράμμα τοῦτο ἐν χρήσει ὂν ἀρχῆθεν εἰς ἁπάσας τὰς Ἑλληνικὰς διαλέκτους καὶ τὰ Ὁμηρικὰ ποιήματα, ὡς ἀπαρέσκον εἴς τε τὸ οὖς καὶ στόμα τῶν Ἑλλήνων, ἢ ἐτράπη εἰς ἄλλα γράμματα ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς διαλέκτοις, ἢ καὶ ὅλως ἐξέλιπεν εἴς τινας μὲν πρωϊαίτατα, εἴς τινας δὲ βραδύτερον (Ὅρα §. 83 καὶ 89). Τοῦτο διὰ τὴν ταχυγραφίαν μεταμορφωθὲν εἰς ς διετηρήθη ὡς ἀριθμητ. μόνον σημεῖον ἐν τῇ ἀλφαβήτῳ πρὸς δήλωσιν τοῦ 6 (§. 213.). 6'.) Τὸ οὐρανισκόφωνον Ἰὼτ j, τὸ ὁποῖον διετηρήθη μὲν εἰς τὰς συγγενεῖς τῆς Ἑλ-

ληνικῆς Σανσκρίτην καὶ Λατινικήν, ὅλως δ' ἐξηφανίσθη πρωϊαίτατα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς οὐδεμίαν τῶν διαλέκτων αὐτῆς διατηρηθέν. Τὴν ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ Ἑλληνικῇ ὕπαρξιν αὐτοῦ διαγινώσκομεν μόνον ἐν τοῖς φθογγολογικοῖς αὐτοῦ ἀποτελέσμασιν ἐν τῇ μεταγενεστέρᾳ Ἑλληνικῇ, ποῦ μὲν τραπέντος εἰς φωνῆεν, συνήθως ι, ποῦ δὲ εἰς σύμφωνον, ποῦ δὲ ὅλως ἀποβληθέντος, καὶ ἐν ἀρχῇ λέξεως εἰς δασὺ πνεῦμα τραπέντος (Ὅρα §. 84. καὶ 89.). γ'.) Τὸ ὡς ἀδύνατον χ προφερόμενον Η, ὅπερ κατὰ πρῶτον ἐπέτυχε τόπον δασείας, ὡς τὸ παρὰ Λατίνοις Η, ἔπειτα δὲ διχοτομηθὲν ἀπετέλεσε δι' ἑκατέρου τῶν τμημάτων τὰ δύο πνεύματα (Ὅρα §. 22. Σημ.). Τὸ γράμμα τοῦτο σώζεται παρ' Ἀττικοῖς μόνον ὡς ἀριθμητικὸν σημεῖον πρὸς δήλωσιν τοῦ ἑκατόν (§. 213. Σημ. ά). δ'.). Τὸ ὡς κ προφερόμενον Κόππα ϟ, ἀντιστοιχοῦν τήν τε μορφὴν καὶ προφορὰν πρὸς τὸ Λατινικὸν Q καὶ έ.) Τὸ ὡς δασύτερον σ Σαμπὶ ϡ. Ἀμφότερα ταῦτα διὰ τὸ ὁμοιόφθογγον, ὡς φαίνεται, πρὸς τὸ κ καὶ σ πρωϊαίτατα ἐξηφανίσθησαν παραμείναντα ὡς ἀριθμητικὰ μόνον σημεῖα, τὸ μὲν ϟ πρὸς δήλωσιν τοῦ 90, τὸ δὲ ϡ τοῦ 900 (Ὅρα §. 213).

Σημ. δ'.) Ἡ ἐκ τοῦ Φοινικικοῦ ἀρχὴ τῆς Ἑλληνικῆς ἀλφαβήτου μαρτυρεῖται ἤδη ἔκ τε τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ σχήματος τῆς σήμερον γνωστῆς Φοινικικῆς ἀλφαβήτου. Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἀλφαβήτῳ διακρίνουσι τὰ λεγόμενα Καδμήϊα ἢ Φοινικήϊα γράμματα, ἅπερ ὑποτίθενται κατὰ παράδοσιν τοῦ Ἡροδότου, εἰσαχθέντα εἰς Ἑλλάδα ὑπὸ τοῦ ἐκ Φοινίκης Κάδμου, καὶ τὰ μεταγενέστερον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν ἀρχέτυπον ἀλφάβητον προστεθέντα. Καὶ ἡ μὲν ἀρχέτυπος ἀλφάβητος εἶχε 19 γράμματα, ἤτοι τὰ Φοινικήϊα, τὰ ἀκόλουθα. Α. Β. Γ. Δ. Ε. Ϝ. Ι. Κ. Λ. Μ. Ν. Ο. Π. Ϙ. Ρ. Σ. Τ. Υ. ϡ Τούτοις προσθετέον καὶ τὸ παρὰ τῆς Ἀρχεγόνου Ἀρίας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων παραληφθὲν ἰὼτ j, ὅπερ πρωϊαίτατα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἀπωλέσθη. Ἀπὸ δὲ τῶν Μηδικῶν νέα γράμματα ἤρξαντο εἰσαγόμενα, τὸ Ζ μετὰ τὸ Ε, τὸ Η μετὰ τὸ Ζ, τὸ Θ μετὰ τὸ Ζ καὶ τὸ Ξ μετὰ τὸ Ν. Τέλος ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκλείδου τῷ 403 π. Χ. οἱ Ἀθηναῖοι παρεδέξαντο διὰ τὰς ἐπισήμους πράξεις τὴν ἤδη γνωστὴν ἡμῖν Ἰωνικὴν ἀλφάβητον, ἤτις διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ Ϝ, Ϙ ἢ ϟ καὶ ϡ, τῆς προσλήψεως τοῦ Ζ, τῆς μετατροπῆς τοῦ ὡς δασὺ σημεῖον χρησιμεύοντος Η πρὸς δήλωσιν τοῦ μακροῦ Ε, τῆς προσλήψεως τοῦ Θ, Ξ, τῶν δασέων Φ καὶ Χ, τοῦ διπλοῦ Ψ καὶ τοῦ Ω = (ο μακρόν), περιελάμβανε 24 γράμματα κατὰ τὴν ἤδη γνωστὴν τάξιν, Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ, Υ, Φ, Χ, Ψ, Ω. —

§. 6. *Φωνήεντα* καὶ *σύμφωνα.* Τῶν 24 γραμμάτων τὰ μὲν ἑπτὰ α, ε, η, ι, ο, υ, καὶ ω λέγονται *φωνήεντα*, διότι καὶ μόνα ἐκφωνούμενα ἀποτελοῦσι τελείαν φωνήν· τὰ δὲ δεκαεπτὰ β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ, λέγονται *σύμφωνα*, διότι μόνον μετὰ φωνήεντος ἐνούμενα ἀποτελοῦσι τελείαν φωνήν.

§. 7. *Διαίρεσις φωνηέντων.* ά.) Τῶν φωνηέντων τὸ μὲν ε καὶ ο λέ-

γονται *βραχέα*, διότι οἱ ἀρχαῖοι προφέροντες αὐτὰ ἐχρειάζοντο ὀλίγον χρόνον· τὸ δὲ *η* καὶ *ω* *μακρά*, διότι εἰς τὴν προφορὰν αὐτῶν ἐχρειάζοντο διπλάσιον χρόνον ἢ εἰς τὴν τῶν βραχέων· καὶ τὰ τρία *α, ι, υ δίχρονα*, διότι εἰς ἄλλας μὲν λέξεις ἐξεφώνουν αὐτὰ ὡς μακρά, εἰς ἄλλας δὲ ὡς βραχέα.

Σημ. Θέλοντες νὰ διακρίνωμεν ὅτι δίχρονόν τι εἶνε βραχὺ ἢ μακρὸν γράφομεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ συμβολικὸν σημεῖον ◡ διὰ τὸν βραχὺν χρόνον καὶ τὸ — διὰ τὸν μακρόν· ἐπὶ δὲ τοῦ διχρόνου τοῦ ὀηλοῦντος, ὅτι λαμβάνεται ὁτὲ μὲν ὡς βραχύ, ὁτὲ δὲ ὡς μακρόν, τὸ διπλοῦν τοῦτο ⏑. Τῶν συμβολικῶν τούτων σημείων ἡ μὲν ὁριζόντιος κεραία — ὑπηνίσσετο τὴν παράτασιν τῆς φωνῆς, τὸ δὲ κοῖλον σημεῖον ◡ τὴν συστολὴν αὐτῆς, ὡς συνεσταλμένα εἶνε καὶ τὰ ἄκρα τοῦ σημείου.

β'.) Τῶν φωνηέντων τὸ μὲν *α, ε, η, ο*, καὶ *ω* λέγονται *προτακτικά*, τὸ δὲ *ι* καὶ *υ* *ὑποτακτικά*.

§. 8. *Δίφθογγοι.* Ἐὰν ἑνώσωμεν προτακτικὸν φωνῆεν μεθ' ὑποτακτικοῦ καὶ προφέρωμεν ὁμοῦ τὰ δύο, ἀποτελεῖται ἡ *δίφθογγος*, οἷον αι, αυ, ει, ευ, κτλ. Εἶνε δ' αἱ δίφθογγοι δύο εἰδῶν· *α'*) *Κύριαι* καὶ *β'*.) *Καταχρηστικαί*.

α') *Κύριαι* εἶνε ὅσαι γίγνονται ἐκ τῆς ἑνώσεως βραχέος προτακτικοῦ φωνήεντος μεθ' ὑποτακτικοῦ καὶ εἶνε ἕξ, οἷον α καὶ ι = αι, α καὶ υ = αυ, ε καὶ ι = ει, ε καὶ υ = ευ, ο καὶ ι = οι, ο καὶ υ = ου.

β') *Καταχρησεικαὶ* δέ, ὅσαι γίνονται ἐκ τῆς ἑνώσεως μακροῦ προτακτικοῦ φωνήεντος μεθ' ὑποτακτικοῦ, οἷον α καὶ ι = ᾳ, η καὶ ι = ῃ, ω καὶ ι = ῳ, η καὶ υ = ηυ, ω καὶ υ = ωυ· ἔτι δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς ἑνώσεως δύο ὑποτακτικῶν τοῦ υ καὶ ι γιγνομένη *υι*.

Σημ. *α'*.) Τὸ μετὰ τῶν μακρῶν προτακτικῶν φωνηέντων α, η καὶ ω συναπτόμενον ι πρὸς σχηματισμὸν τῶν καταχρηστικῶν διφθόγγων ὑπογράφεται λεγόμενον ὑπογεγραμμένον, οἷον τῇ σοφίᾳ· εἰς δὲ τὴν διὰ κεφαλαίων γραφὴν προσγράφεται, οἷον ΤΗι ΑΘΗΝΑι = τῇ Ἀθηνᾷ, Α:ΔΗΣ = Ἅδης· ἀλλὰ καὶ προσγραφόμενον καὶ ὑπογραφόμενον τοῦτο οὐδέποτε προφέρεται.

Σημ. *β'*.) Ἡ δίφθογγος ωυ γιγνομένη ἀπὸ τῆς αυτροπῆ τοῦ α εἰς ω μόνον παρ' Ἴωσιν ἅπαντᾷ, οἷον θωῦμα = θαῦμα, ἑωυτοῦ = ἑαυτοῦ.

Σημ. *γ'*.) Ἡ δίφθογγος υι, ἀπαρέσκουσα κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικοὺς εἰς τὸ οὖς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, πρὸ φωνήεντος μόνον ἁπαντᾷ, οἷον μυῖ-α, ὀργυι-ά, υἱ-ός.

Σημ. *δ'*.) Ὅταν τὰ συναποτελοῦντα τὴν δίφθογγον δύο φωνήεντα προφέρωνται χωριστά, ἐπὶ τοῦ δευτέρου τῶν φωνηέντων γράφεται τὸ διαλυτικὸν λεγόμενον σημεῖον (§... 19-4), οἷον ἄϋλος, ἀΐδιος.

Σημ. *ε'*.) Τὸ ὑποτακτικὸν υ τῶν διφθόγγων αυ, ευ καὶ ηυ πρὸ φωνηέντων, μέσων (*β, γ, δ*), ὑγρῶν (*λ, μ, ν, ρ*) καὶ τοῦ *ξ* προφέρεται ὡς *β*, οἷον ἀυ-αίνομαι, εὐ-ειδής, εὐ-οῖ, αὐ-γή, εὐ-γενής, εὐ-δαίμων, αὐ-λός, εὔ-λογος, εὐ-μενής, εὐ-νομία, εὐ-ρύς, εὔ-ζωνος, ηὔ-λιζον, ἀπηυδηκώς· πρὸ δὲ τῶν ἄλλων συμφώνων ἢ ἐν τέλει λέξεως προφέρεται ὡς *φ*, οἷον αὔ-θις, αὐ-ξάνω, αὐ-τός, αὖ, εὔ-θυμος, εὐ-κολος, εὐ-σεβής, εὐ-τυχής, εὔ-ψυχος.

§. 9. *Χρόνος Διφθόγγων.* Ὅλαι αἱ δίφθογγοι εἶνε μακραί, πλὴν τῶν ἐν τέλει λέξεων *αι* καὶ *οι*, αἵτινες λογίζονται βραχεῖαι κατὰ τὸν τονισμόν, οἷον *μοῖραι, φαῦλοι*. Ἀλλ' ὅμως μακραὶ εἶνε καὶ αὗται εἰς τὸ τέλος τῆς Εὐκτικῆς ἐγκλίσεως καὶ τῶν εἰς *οι* ληγόντων τοπικῶν ἐπιρρημάτων, οἷον *ποιήσαι, ποιήσοι, οἴκοι, Φαληροῖ, οἷ, ποῖ*, κτλ.

Σημ. Μακραὶ εἶνε εἰσέτι αἱ ληκτικαὶ δίφθογγοι εἰς τὰ μόρια αἳ, βαβαί, παπαί, χαμαί, καὶ εἰς τὴν Ἐνικ. Δοτικὴν τῶν Προσωπ. Ἀντωνυμιῶν (ἐ) μοί, σοί, οἷ.

§. 10. *Διαίρεσις συμφώνων.* Τὰ 17 σύμφωνα διαιροῦνται

α'.) Εἰς ἐννέα *ἄφωνα* καλούμενα, *β, γ, δ, κ, π, τ, θ, φ, χ* διότι καθ' ἑαυτὰ προφερόμενα καὶ ἄνευ φωνηέντων οὐδένα σχεδὸν ἦχον ἔχουσι. Καὶ

β'.) Εἰς ὀκτὼ *ἡμίφωνα*, *λ, μ, ν, ρ, σ, ζ, ξ, ψ*, διότι καὶ καθ' ἑαυτὰ προφερόμενα ἔχουσιν ἦχόν τινα.

§. 11. Τὰ ἄφωνα δὲ πάλιν ὑποδιαιροῦνται·

α'.) κατὰ μὲν τὰ φωνητήρια ὄργανα, δι' ὧν προφέρονται, εἰς τρεῖς τάξεις.

1). Εἰς τρία *χειλέσφωνα*, *π, β, φ*, ὡς διὰ τῶν χειλέων προφερόμενα.

2). Εἰς τρία *οὐρανισκόφωνα* ἢ *λαρυγγόφωνα*, *κ, γ, χ*, ὡς διὰ τοῦ οὐρανίσκου ἢ τοῦ λάρυγγος προφερόμενα. Καὶ

3). Εἰς τρία *ὀδοντόφωνα* ἢ *γλωσσόφωνα*, *τ, δ, θ*, ὡς διὰ τῶν ὀδόντων ἢ τῆς γλώσσης προφερόμενα.

β'.) Κατὰ δὲ τὴν λεπτὴν ἢ παχεῖαν ἀπὸ τοῦ λάρυγγος πνοὴν, μεθ' ἧς προφέρονται, ὡσαύτως εἰς τρεῖς τάξεις.

1). Εἰς τρία *ψιλά*, *κ, π, τ*, ὡς μετὰ ψιλῆς, ἤτοι λεπτῆς, ἀπὸ τοῦ λάρυγγος πνοῆς προφερόμενα.

2). Εἰς τρία *δασέα*, *θ, φ, χ*, ὡς μετὰ δασείας, ἤτοι παχείας, ἀπὸ τοῦ λάρυγγος πνοῆς προφερόμενα. Καὶ

3). Εἰς τρία *μέσα*, *β, γ, δ*, ὡς μετὰ μέσης ἀπὸ τοῦ λάρυγγος πνοῆς, ἤτοι οὔτε λεπτῆς οὔτε παχείας, προφερόμενα.

§. 12. *Σύστοιχα καὶ Ἀντίστοιχα.* Τὰ ἄφωνα ὡς πρὸς τὰ φωνητήρια ὄργανα, δι' ὧν προφέρονται, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ λάρυγγος πνοήν, μεθ' ἧς συνοδεύονται ἐν τῇ προφορᾷ, ἀποτελοῦσι τὸν ἑπόμενον πίνακα, ἐν ᾧ *καθέτως* μὲν θεωρούμενα ὀνομάζονται *Σύστοιχα*, ὁριζοντίως δὲ *Ἀντίστοιχα*, καὶ εἰς τὰς λέξεις πολλάκις ἀντικαθίστανται.

	Ψιλά.	*Μέσα.*	*Δασέα.*	
Οὐρανισκόφωνα.	— κ —	— γ —	— χ —	*Σύστοιχα.*
Χειλεόφωνα.	— π —	— β —	— φ —	
Ὀδοντόφωνα.	— τ —	— δ —	— θ —	

Ἀντίστοιχα.

§. 13. *Διαίρεσις ἡμιφώνων.* Τὰ ἡμίφωνα ὑποδιαιροῦνται·

ἀ.) Εἰς τρία *δίπλᾶ*, ζ, ξ, ψ, ὡς ἀπὸ δύο συμφώνων γινόμενα, τὸ ζ κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους γραμματικοὺς ἀπὸ σδ, κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους ἀπὸ δς, δj, γj, τὸ ξ ἀπὸ κς, γς, καὶ χς, καὶ τὸ ψ ἀπὸ πς, βς, φς.

β'.) Εἰς τέσσαρα *ὑγρὰ* ἢ *ἀμετάβολα*, λ, μ, ν, ρ, ὡς εὐκόλως μετ' ἄλλων συμφώνων προφερόμενα καὶ μὴ μεταβαλλόμενα ἐν τῇ κλίσει τῶν λέξεων.

Σημ. Κατὰ τοὺς νεωτέρους τὸ μὲν λ καὶ ρ κυρίως λέγονται ὑγρά, τὸ δὲ ν καὶ μ ἔρρινα, ὡς διὰ τῆς ῥινὸς προφερόμενα· ἔτι δὲ καὶ τὸ γ, ὅταν πρὸ τῶν οὐρανισκοφώνων καὶ τοῦ ξ εὑρισκόμενον προφέρηται ὡς ν, οἷον συγ-γενής, σύγ-κλητος, λόγ-χη, λάρυγξ.

γ'.) Εἰς τὸ *συριστικὸν* σ, ὡς μετὰ συριγμοῦ τινος προφερόμενον.

Σημ. ἀ.) Τὸ σ ἐν ἀρχῇ μὲν ἢ ἐν τῷ μέσῳ λέξεως γράφεται οὕτω σ, ἐν τέλει δὲ οὕτω ς. Τοῦτο πρὸ τῶν μέσων (β, γ, δ) καὶ τῶν ἀμεταβόλων προφέρεται ὡς ζ, οἷον πρεσ-βεία, προσ-γίγνομαι, εἰσ-δύω, προσ-λαλιά, προσ-μένω, πρόσ-ρησις.

Σημ. β'.) Εἰς τὰ ἡμίφωνα ὑπάγεται καὶ τὸ συμφωνοειδὲς δίγαμμα F καὶ ἰώτ j, ἅν καὶ συνήθως τρέπονται εἰς υ καὶ ι.

Σημ. γ'. Ἐπειδὴ τὰ ἡμίφωνα κατὰ τὰ φωνητήρια ὄργανα, δι' ὧν προφέρονται, κατατάσσονται, τὸ μὲν ξ καὶ ἰὼτ j εἰς τὰ οὐρανισκόφωνα, τὸ δὲ ψ, μ καὶ βαῦ F εἰς τὰ χειλεόφωνα, τὸ δὲ ζ, ν καὶ σ εἰς τὰ ὀδοντόφωνα, ἐξαιρουμένων τοῦ λ καὶ ρ, ἅτινα εἰς οὐδὲν ὡρισμένον ὄργανον ὑπάγονται, ἔχομεν τὸ ἑξῆς γενικὸν διάγραμμα τῆς κατατάξεως ἁπάντων τῶν συμφώνων.

	Χειλεόφωνα.	Οὐρανισκόφ.	Ὀδοντόφωνα.	
	π.	κ.	τ.	Ψιλά.
1. Ἄφωνα.	β.	γ.	δ.	Μέσα.
	φ.	χ.	θ.	Δασέα.
	μ.	γ=νγ.	ν.	Ὑγρὰ ἢ ἔρρινα.
	ψ.	ξ.	ζ.	Διπλᾶ.
2. Ἡμίφωνα.	(F).	(j).	σ.	Συριστικά.
	λ. καὶ ρ. εἰς οὐδὲν ὡρισμένον ὄργανον.			Ὑγρά.

II. Συλλαβαὶ καὶ Λέξεις.

§. 14. *Συλλαβή.* ἀ.) *Συλλαβὴ κυρίως* λέγεται ἡ συνένωσις καὶ συνεκφώνησις ἑνὸς ἢ περισσοτέρων συμφώνων μετὰ φωνήεντος ἢ διφθόγγου, οἷον *βα, γρα, δου, στρα, στρου.* Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἑνὸς μόνου φωνήεντος ἢ διφθόγγου ἀποτελεῖται καταχρηστικῶς συλλαβή, *ὁ, ἡ, οἱ, αἱ, αὖ, εὖ.*

β'.) *Καθαρὰ συλλαβή.* Συλλαβὴ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη λέγεται *καθαρά*, οἷον τοῦ *ἄ-γι-ος, δι-καί-α* τὸ *ος* καὶ *α* εἶνε καθαραὶ συλλαβαί.

§. 15. *Χρόνος τῶν συλλαβῶν.* Ἡ συλλαβὴ κατὰ τὸ ἐν αὐτῇ φωνῆεν λέγεται·

ἀ.) *Φύσει βραχεῖα*, ὅταν ἔχῃ βραχὺ φωνῆεν (ε, ο) ἢ βραχὺ δίχρονον (ᾰ, ῐ, ῠ) πρὸ ἄλλου φωνήεντος ἢ ἁπλοῦ συμφώνου, οἷον *ἐ-θέ-λο-μεν, φύ-σις, πῠ-θό-με-νος, λᾰ-βέ, ἄ-ξῐ-ος.*

β'.) *Φύσει μακρά*, ὅταν ἔχῃ μακρὸν φωνῆεν (η, ω), ἢ δίχρονον μακρὸν (ᾱ, ῑ, ῡ), ἢ δίφθογγον, οἷον *ἦ-ρως, χώ-ρᾱ, κρῑ-νω, σῦ-ρω, καί-ω*, κτλ. ἔτι δὲ καὶ ὅταν ἔχῃ φωνῆεν προελθὸν ἐκ συναιρέσεως ἢ κράσεως, οἷον *ᾱ-κων*=(ἀέκων), *Χῖος*=(Χίϊος), *τἆλλα*=(τὰ ἄλλα).

γ'.) *Θέσει μακρά*, ὅταν ἔχῃ βραχὺ φωνῆεν πρὸ δύο ἢ τριῶν συμφώνων, ἢ καὶ πρὸ διπλοῦ μόνον, *ἔ-στελ-λον, ἔ-στρε-φον, λέ-ξις, κόρᾱξ, πεζός, ὄψον*, κτλ.

Σημ. Κοινὴ συλλαβὴ εἶνε, ὅταν ἔχῃ βραχὺ φωνῆεν πρὸ δύο συμφώνων, ὧν τὸ πρῶτον εἶνε ἄφωνον καὶ τὸ δεύτερον ἀμετάβολον, οἷον ἀκμή, τέκνον.

§. 16. *Λέξεις.* 1.) Ἐκ μιᾶς ἢ περισσοτέρων συλλαβῶν ὁμοῦ προ-

φερομένων ἀποτελεῖται ἡ *λέξις*, τὴν ὁποίαν μεταχειριζόμεθα πρὸς ἔκφρασιν ἰδέας τινός, οἷον *γῆ*, *φῶς*, *ζῶ*, *λέων*, *σο-φί-α*, *δι-και-ο-σύ-νη*.

2.) Ἐκ μιᾶς δὲ ἢ περισσοτέρων λέξεων γίνεται ὁ λόγος, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκφράζομεν πρὸς ἄλλους ὅσα διανοούμεθα, ἢ βουλόμεθα, ἢ αἰσθανόμεθα, οἷον *ζῶ*, *χαῖρε*, *γνῶθι σαυτόν*, *ὁ θεὸς ἐστι δίκαιος*.

3.) Λέξις μίαν μόνον συλλαβὴν ἔχουσα λέγεται *μονοσύλλαβος*, οἷον *φῶς*, *γῆ*· δύο *δισύλλαβος*, οἷον *πό-λις*, *γρά-φω*· τρεῖς *τρισύλλαβος*, οἷον *μα θη-τής*, *παι-δεύ-ω*, κτλ. ἐν γένει δὲ *πολυσύλλαβος* ἡ περισσοτέρας τῆς μιᾶς ἔχουσα συλλαβάς, οἷον *δι-και-ο-σύ-νη*.

4.) Ἡ τελευταία συλλαβὴ τῆς λέξεως λέγεται *λήγουσα*, ἡ προτελευταία *παραλήγουσα*, καὶ ἡ πρὸ αὐτῆς, ἤτοι ἡ τρίτη ἀπὸ τῆς τελευταίας, *προπαραλήγουσα* οἷον, *ἄν-θρω-πος*· *ἀρκτικὴ* δὲ ἡ συλλαβή, ἐξ ἧς ἄρχεται ἡ λέξις.

§. 17. *Συλλαβισμός*. Συλλαβισμὸς λέγεται ἡ ἐκφώνησις ἑκάστης συλλαβῆς λεξεώς τινος ἰδιαιτέρως. Πρὸς τὸ ὀρθῶς δὲ συλλαβίζειν χρησιμεύουσιν οἱ ἑξῆς κανόνες.

α.) Φωνῆεν πρὸ ἑτέρου φωνήεντος εὑρισκόμενον καὶ μὴ συναποτελοῦν μετ' αὐτοῦ δίφθογγον, ἀποτελεῖ μόνον συλλαβήν, οἷον, *ἰ-ατρός*, *ἀ-ήρ*, *ἄ-υ-λος*.

β'.) Σύμφωνον μεταξὺ δύο φωνηέντων συλλαβίζεται πάντοτε μετὰ τοῦ ἀκολούθου φωνήεντος, οἷον *λέ-γω*, *ἔ-χω*, *ἡ-λι-ος*, *ἀ γα θός*.

γ'.) Δύο ἢ τρία σύμφωνα μεταξὺ δύο φωνηέντων εὑρισκόμενα τότε μόνον συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἀκολούθου φωνήεντος, ὅταν εὑρίσκωνται ὁμοῦ ἐν ἀρχῇ λέξεως Ἑλληνικῆς· ἄλλως χωρίζονται εἰς τὸν συλλαβισμόν, οἷον *κρύ-πτω* (πτῶμα), *ὀ-φθαλ-μός* (φθόνος), *ἔ-σχον* (σχέσις), *τά-φρος* (φράζω), *ἀ-μνὸς* (μνῆμα), *ἀ-στρα-πὴ* (στρέφω), ἀλλὰ *πράτ-τω*, *ἵπ-πος*, *λάκ-κος*, *ἔρ-γον*, *ἄλ-γος*, *βάλ-λω*, *Βάκ-χος*.

Σημ. 1.) Ἄφωνον πρὸ μ ἢ ν εὑρισκόμενον συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἀκολούθου φωνήεντος, καὶ ὅταν δὲν ἀπαντῶσι μὲν τὰ δύο ὁμοῦ ἐν ἀρχῇ λέξεως Ἑλληνικῆς, εὑρηται ὅμως ἐν ἀρχῇ λέξεως σύστοιχον αὐτοῦ (§. 12.) μετὰ μ ἢ ν, οἷον δά-φνη, (διότι φν=πν—πνοή), φά-τνη (διότι τν=θν, θνήσκω), πρᾶ-γμα (διότι γμ=κμ, κμητός).

Σημ. 2.) Καὶ τρία σύμφωνα συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἑπομένου φωνήεντος, ὅταν δὲν εἶνε μὲν ὅλα ἀρκτικὰ λέξεως Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ τὰ δύο πρῶτα καὶ τὰ δύο τελευταῖα, (ἤτοι τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον καὶ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον), οἷον αἶ-σχρός (διότι σχ=σχῆμα καὶ χρ=χρόνος), ἐ-χθρός (διότι χθ=χθές, καὶ θρ=θρασύς), ἐ-σθλός (διότι σθένος, θλάσις), ἄ-σθμα (διότι σθένος καὶ τμῆσις, ὡς θμ=τμ. ὅρα ἀνωτέρω Σημ. 1.)

δ'.) Αἱ *σύνθετοι* λέξεις χωρίζονται κατὰ τὸν συλλαβισμὸν εἰς τὰ μέρη, ἐξ ὧν συντίθενται, οἷον *ἐξ-ῆλθον*, *συν-εκ-φώ-νη-σις*, *ὥσ-περ*, *Κυ-ρόσ-ου-ρα*. Ὅταν ὅμως πάσχῃ *ἔκθλιψις* (§. 44.), ἤτοι ἀποβολὴ φωνήεντος, εἴτε εἰς σύνθετον λέξιν, εἴτε εἰς δύο κεχωρισμένας λέξεις, τὸ σύμφωνον τότε συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἀκολούθου φωτος, οἷον *πα-ρέ-χω* (παρὰ ἔχω), *κα-τ'ἐ-μοῦ* (κατὰ ἐμοῦ), *κά-θο-δος* (κατὰ ὁδός), *χεῖ-ρ' ἔ-χω*.

III). Σημεῖα στίξεως καὶ ἄλλα γραπτὰ σημεῖα τοῦ λόγου.

§. 18. *Σημεῖα στίξεως*. Σημεῖα στίξεως λέγονται γραπτά τινα σημεῖα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ ἐπινοηθέντα, διὰ τῶν ὁποίων σημειοῦται ἡ βραχεῖα, ἡ μακρά, ἡ τελεία διακοπὴ τῆς φωνῆς, ἤτοι τὸ τέλος τῶν προτάσεων, κώλων καὶ περιόδων, εἰς τὰ ὁποῖα διαιρεῖται ὁ γραπτὸς λόγος. Τοιαῦτα δὲ εἶνε.

1). Ἡ *ὑποστιγμὴ* ἢ τὸ *κόμμα* (,), δι' ἧς σημειοῦται τὸ τέλος τῶν προτάσεων, ἤτοι τὰ μικρότερα μέρη τοῦ λόγου, ἐξ ὧν σύγκεινται τὰ διάφορα κῶλα ἢ αἱ περίοδοι.

2). Ἡ *ἄνω* ἢ *μέση στιγμὴ* ἢ τὸ *κῶλον* (·), δι' ἧς σημειοῦται τὸ τέλος τοῦ κώλου τῶν περιόδων, ἤτοι λόγου, ὅστις μερικῶς μὲν φανερώνει τέλειον νόημα, ἀλλὰ συνενούμενος μετ' ἄλλων τοιούτων ἀποτελεῖ ὅλως τέλειον νόημα.

3). Ἡ *τελεία στιγμή* (.), δι' ἧς σημειοῦται τὸ τέλος τῆς περιόδου, ἤτοι λόγου ἀποτελοῦντος ὅλως τέλειον νόημα.

4). Τὸ *ἐρωτηματικόν* (;), δι' οὗ σημειοῦται τὸ τέλος τῶν ἐρωτηματικῶν προτάσεων, κώλων καὶ περιόδων.

§. 19. Ἄλλα γραπτὰ σημεῖα. Πλὴν τῶν σημείων τῆς στίξεως οἱ γραμματικοὶ ἐπενόησαν καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα, δι' ὧν σημειοῦνται πάθη τινὰ περὶ τοὺς φθόγγους τῶν λέξεων συμβαίνοντα· ἤτοι

1). Ἡ *ἀπόστροφος* (᾽), δι' ἧς σημειοῦνται ἡ ἔκθλιψις τοῦ ἐν τέλει λέξεως φωνήεντος, οἷον παρ᾽ἐμοῦ. (Ὅρα §. 44.).

2). Ἡ *κορωνὶς* (᾽), δι' ἧς σημειοῦται ἡ κρᾶσις, οἷον τοὐναντίον. (§. 42.)

3). Ἡ ὑποδιαστολή (,) δι' ἧς διακρίνονται ἰδίᾳ αἱ κατ' ἔγκλισιν συνημμέναι λέξεις ἀπ' ἄλλων ὁμοίων, οἷον ὅ,τι (σύνδ. ὅτι).

4). Τὸ διαλυτικόν (··), δι' οὗ σημειοῦται ὁ ἐν τῇ προφορᾷ χωρισμὸς δύο φωνηέντων, ἅτινα δύνανται ν' ἀποτελέσωσι δίφθογγον, οἷον ἄϋλος, προϋπάρχω. (Ὅρα §. 8 Σημ. δ'. καὶ §. 38.)

§. 20. Πρὸς τοῖς ἀνωτέρω σημείοις ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν τοῖς νεωτέροις Ἕλλησι καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα ἐν τῷ γραπτῷ ἡμῶν λόγῳ, τὰ μὲν εἰσαχθέντα ὑπὸ τῶν ἀλλογενῶν ἑλληνιστῶν, τὰ δὲ παραληφθέντα κατὰ μίμησιν ἀπὸ τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Τοιαῦτα εἶνε

1). Τὸ ἐπιφωνηματικὸν ἢ θαυμαστικόν (!), δι' οὗ σημειοῦται τὸ τέλος λέξεων ἢ προτάσεων, αἵτινες φανερώνουσι διάφορα αἰσθήματα καὶ πάθη τῆς ψυχῆς, οἷον, θαυμασμόν, λύπην, χαράν, κτλ. οἷον βαβαί! φεῦ! ἄ!

2). Ἡ παρένθεσις ( ), ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγκλείομεν χάριν ἐπεξηγήσεως δευτερεύουσαν πρότασιν ἢ λέξιν, ἥτις φαίνεται διακόπτουσα τὴν συνέχειαν τοῦ λόγου.

3). Ἡ παῦλα (—), δι' ἧς σημειοῦται ἡ διακοπὴ τοῦ λόγου, ἢ ἡ ἀλλαγὴ τῶν διαλεγομένων προσώπων ἢ τῶν ἐννοιῶν.

4). Τὸ αἱρετικόν (-), δι' οὗ σημειοῦται ἡ διαίρεσις τῆς λέξεως εἰς συλλαβὰς κατὰ τοὺς περὶ συλλαβισμοῦ κανόνας (§. 17), οἷον, ἀν-θρω-πος.

5). Τὸ εἰσαγωγικὸν (« »), ἐν ᾧ περικλείομεν αὐτολεξεὶ τὸν λόγον ἄλλου, ἢ περικοπὴν ποιητοῦ ἢ πεζογράφου.

6). Τὸ ἀποσιωπητικόν (....), δι' οὗ σημειοῦται ὅτι ἀποσιωπᾶται ἐπίτηδες ἡ συνέχεια τοῦ λόγου.

7). Αἱ ἀγκύλαι [ ], ἐν αἷς κλείονται αἱ νόθοι λέξεις ἢ προτάσεις, αἱ μὴ ἀνήκουσαι δηλ. εἰς τὸν συγγραφέα ἀλλ' ὑπὸ ξένης χειρὸς προστεθεῖσαι.

8). Ἡ παράγραφος (§), δι' ἧς σημειοῦται ἡ διαίρεσις λόγου τινὸς ἢ συγγράμματος εἰς μέρη μικρὰ καὶ αὐτοτελῆ. Ταῦτα δὲ πάλιν εἰς μικρότερα μέρη ὑποδιαιρούμενα σημειοῦνται δι' ἀριθμῶν ἢ γραμμάτων τῆς ἀλφαβήτου καὶ λέγονται ἐδάφια.

9). Ἡ τῆς ἀποκοπῆς στιγμὴ (.), δι' ἧς σημειοῦται ἡ χάριν συντομίας ἀποκοπὴ τῶν τελευταίων συλλαβῶν, συνηθέστερον δὲ τῶν τελευταίων γραμμάτων λέξεώς τινος, οἷον Βλ. Ξενοφ. Κυρ. παιδ. Βιβλ. δ'. §. 4. στίχ. 8. πολλάκις δὲ καὶ ἡ μετ' αὐτῆς συγκοπὴ τῶν ἐν μέσῳ φωνηέντων, οἷον Πρβλ. Ὁμ. Ὀδ. ῥαψ. Α'. στ. 224. Παράβαλε, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΡΟΣΩΔΙΑ.

§. 21. Προσῳδία. Προσῳδία καλεῖται ποιά τις τροποποίησις τῆς φωνῆς, μεθ' ἧς οἱ ἀρχαῖοι ἐξεφώνουν τὰς διαφόρους συλλαβὰς καὶ λέξεις. Ὑπάρχουσι δὲ τρία εἴδη ταύτης, τὸ πνεῦμα, ὁ χρόνος, καὶ ὁ τόνος, ἅπερ ἐξηφανίσθησαν μὲν ὅλως παρ' ἡμῖν ἀπὸ τῆς προφορᾶς, πλὴν τῆς τοῦ τόνου προσῳδίας, ἀλλὰ καὶ ταύτης γενικῶς μόνον ἐν τῇ προφορᾷ διασωθείσης, διεσώθησαν δὲ ἐν τῇ γραφῇ μόνον τὰ ὀρθογραφικὰ αὐτῶν σημεῖα.

Προσημείωσις. Εἰ καὶ ὁ χρόνος εἶνε ἓν τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν συναποτελούντων τὴν προσῳδίαν, προὐτιμήθη ὅμως ἡ παρ' ἐπιστήμην κατάταξις αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ συλλαβῶν καὶ λέξεων προηγουμένῳ κεφαλαίῳ χάριν εὐκολωτέρας καὶ πρακτικωτέρας διδασκαλίας.

Α'.) Πνεύματα.

§. 22. *Πνεῦμα* λέγεται ἡ ἀπὸ τοῦ λάρυγγος ἐξερχομένη παχεῖα πνοή, ἢ ἡ ἁπλῆ, ὡς παρ' ἡμῖν, προφορά, μεθ' ὧν οἱ ἀρχαῖοι προέφερον τὰς ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένας λέξεις. Σημειοῦται δὲ ἡ μὲν παχεῖα πνοὴ διὰ τοῦ σημείου (῾), ὅπερ λέγεται *δασεῖα*, καὶ τίθεται ἐπὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ δασυνομένου φωνήεντος, οἷον, *ἥλιος*, *ὅρκος*, ἡ δὲ ἁπλῆ προφορὰ διὰ τοῦ σημείου (᾽), ὅπερ λέγεται *ψιλή*, καὶ τίθεται ἐπὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ φωνήεντος τῶν ἄλλων λέξεων πρὸς διάκρισιν μόνον τῶν ψιλουμένων ἀπὸ τῶν δασυνομένων, οἷον, *ἀρετή*, *ἔθνος*, *ὄρος*.

Σημ. Τὰ σημεῖα τῶν πνευμάτων προῆλθον ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ γράμματος Η, ὅπερ χρησιμεῦον κατὰ πρῶτον ὡς σημεῖον δασείας, ὅπως διεσώθη ἐν τῇ λατινικῇ, ἐδιχοτομήθη ὕστερον ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν, καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ τμήματος |- προῆλθε τὸ σημεῖον τῆς δασείας, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος -| τὸ σημεῖον τῆς ψιλῆς, ἅπερ διὰ τὴν ταχυγραφίαν βραδύτερον μετεμορφώθησαν εἰς τὰ νῦν σημεῖα (|-=', -|=').

§. 23. Τὰ πνεύματα εἶνε δύο, ἡ *ψιλὴ* καὶ ἡ *δασεῖα*, καὶ τίθενται ἐπὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς λέξεως φωνήεντος, οἷον, *ἐγώ*, *ἐκεῖνος*, *ἡμέρα*· εἰς δὲ τὰς ἀπὸ διφθόγγου ἀρχομένας λέξεις ἐπὶ τοῦ ὑποτακτικοῦ φωνήεντος, οἷον, *αὐτός*, *οὗτος*, *εἶδος*, *αἷμα*· καὶ εἰς τὰς καταχρηστικὰς διφθόγγους, ἐν ταῖς ὁποίαις τὸ ι ὑπογράφεται ἢ προσγράφεται, ἐπὶ τοῦ πρώτου φωνήεντος *Ὠιδεῖον*, *ὨΙδή*, *Ἄιδης*.

Σημ. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένης λέξεως ἐξαφανίζεται, ὅταν αὕτη γίνηται ἐν τῇ συνθέσει δεύτερον συνθετικὸν μέρος, οἷον ἐν-εῖναι), ὑπ-ακούω.

§. 24. Δασύνονται δὲ αἱ ἀκόλουθοι μόνον λέξεις.

α'). Πᾶσα λέξις ἀπὸ υ καὶ ρ ἀρχομένη, οἷον, *ὕπνος, ῥῆμα*· τῶν δ' ἐν μέσῳ λέξεως δύο ρ κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους συνήθως τὸ πρῶτον ψιλοῦται καὶ τὸ δεύτερον δασύνεται, οἷον, *Πύῤῥος, ἐπίῤῥημα*, κατὰ δὲ πολλοὺς τῶν νεωτέρων καὶ τὰ δύο γράφονται ἄνευ πνεύματος, οἷον, *Καλλιῤῥόη, ἄῤῥητος*.

Σημ. Ἄστατος ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ ὁ πνευματισμὸς τῶν διὰ διπλοῦ ρ γραφομένων λέξεων, αἵτινες ἄλλοτε μὲν ἐψιλοῦντο εἰς τὸ πρῶτον ρ καὶ ἐδασύνοντο εἰς τὸ δεύτερον, ἄλλοτε δὲ οὐδὲν πνεῦμα ἔφερον εἰς ἀμφότερα.

β'). Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ἄρθρα, *ὁ, ἡ, οἱ, αἱ*.

γ'). Αἱ *ἀναφορικαὶ* ἀντωνυμίαι καὶ τὰ *ἀναφορικὰ* ἐπιῤῥήματα *ὅς, οἷος, ὁποῖος, ὅσος, ὁπόσος, ἡλίκος*, κτλ. *ὡς, ὅτε, ὁπότε, ἡνίκα*, κτλ.

δ'). Ὁ Πληθυντικὸς τῆς πρωτοπροσώπου *Προσωπικῆς* ἀντωνυμίας καὶ ὁ Ἑνικὸς τῆς *Τριτοπροσώπου* μετὰ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγώγων *κτητικῶν* καὶ αὐτοπαθῶν, οἷον, *ἡμεῖς, ἡμῶν*, κτλ. *οὗ, οἷ, ἕ, ἡμέτερος, ἑαυτοῦ*.

ε'). Αἱ *Δεικτικαὶ* ἀντωνυμίαι *οὗτος, αὕτη, ὅδε, ἥδε* μετὰ τῶν παραγώγων ἐπιῤῥημάτων *οὕτως, ὧδε*.

ς'). Αἱ *Ἐπιμεριστικαὶ* ἀντωνυμίαι *ἕτερος, ἑκάτερος, ἕκαστος* μετὰ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγώγων, οἷον, *ἑτέρως, ἑκατέρωθεν, ἑκάστοτε*, κτλ.

ζ'). Τὰ *Ἀριθμητικὰ εἷς, ἕξ, ἑπτὰ* καὶ *ἑκατὸν* μετὰ τῶν παραγώγων, οἷον, *ἑνότης, ἑξήκοντα, ἑπτακόσιοι, ἑκατοντάκις*, κτλ. Καὶ

η'). Αἱ ἑπόμεναι κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν λέξεις μετὰ τῶν παραγώγων αὐτῶν· οἷον·

1) Ἀπὸ α. ἅβρα, ἁβρός, ἅγιος, ἁγνός, ἁδὴς, ἁδρός, αἷμα, Αἷμος, αἱμόλος, αἱρῶ, Ἁλικαρνασσός, ἅλις, ἁλίσκομαι, ἅλλομαι, ἅλς, ἅλυσις, ἅλως, ἅμα, ἅμαξα, ἁμαρτάνω, ἁμίλλα, ἀμὶς καὶ (ἀμίς), ἁπαλός, ἅπαξ, ἁπλοῦς, ἅπτω, ἄρκυς, ἅρμα, ἁρμόζω, ἁρπάζω, ἁφίκορος, ἁφίς.

2) Ἀπὸ ε. ἕδος, ἕδρα, ἕζομαι, εἰμαρμένη, εἴργω, εἴργνυμι, Ἑκάβη, ἑκάς, Ἑκάτη, ἑκών, Ἑλένη, Ἑλικών, ἕλιξ, ἑλίσσω, ἕλκω, Ἑλλάς, Ἕλλη, Ἕλλην, ἕλμινς, ἕλος, ἕνεκα, ἕνος καὶ (ἕνος), ἑξῆς, ἑορτή, ἕπομαι, ἕρκος, ἕρμα, ἑρμηνεύω, Ἑρμῆς, ἕρπω, ἑστιᾶω, ἑταῖρος, ἕτοιμος, εὑρίσκω, ἑφθός, ἕψω, ἕωλος, ἕως, (ἡ) καὶ ἕως (ἐπίρ.).

3) Ἀπὸ η. ἦδη, ἡγοῦμαι, ἥδομαι, ἥκιστα, ἥκω, ἥλιξ, ἥλιος, ἦλος, ἡμέρα, ἦμερος, ἥμισυς, ἠνία, ἦπαρ, Ἥρα, Ἡρόδοτος, ἥρως, Ἡσίοδος, ἡσυχος, ἧττα, ἧσσων (22), Ἥφαιστος.

4) Ἀπὸ ι. ἱδρύω, ἱδρώς, ἱέραξ, ἱερός, ἵημι, ἱκανός, ἱκέτης (ἱκνοῦμαι), Ἰλαρός, ἵλεως, ἱμάς, ἵμερος, ἵνα, ἵππος, ἵστημι, (ἵσταμαι), ἱστορῶ.

5) Ἀπὸ ο. ὁδός, ὁκάς, ὅλμος, ὅλος, ὁμαλός, ὅμηρος, ὁμιλος, ὅμοιος, ὁμοῦ, ὅμως, ὁπλή, ὅπλον, ὅρκος, ὁρμαθός, ὁρμή, ὅρμος, ὅρος (ὁ), ὁρῶ, ὅσιος.

6) Ἀπὸ ω. ὥρα.

Β'.) Τόνοι.

§. 25. *Τόνοι* λέγονται τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα τίθενται ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἥτις προφέρεται δυνατώτερον τῶν ἄλλων συλλαβῶν. Εἶνε δὲ οἱ *τόνοι ὀξεῖα* (´), *βαρεῖα* (`), καὶ *περισπωμένη* (~).

Σημ. *α*.) Εἰς τὴν ἐκφώνησιν τῶν συλλαβῶν ἑκάστης λέξεως μία ἐξ αὐτῶν προφέρεται μεθ' ὑψηλοτέρας φωνῆς, ἥτις λέγεται τόνος ὀξὺς ἢ ὀξεῖα (προσῳδία) καὶ λαμβάνει τὸ σημεῖον τῆς ὀξείας (´), αἱ δὲ λοιπαὶ συλλαβαὶ προφέρονται μετὰ χαμηλοτέρας φωνῆς, ἥτις λέγεται τόνος βαρὺς ἢ βαρεῖα (προσῳδία), καὶ λαμβάνουσι τὸ σημεῖον τῆς βαρείας (`), τὸ ὁποῖον πρότερον μὲν ἐτίθετο, ἤδη ὅμως δὲν σημειοῦται, ἐκτὸς ὅταν τίθηται ἀντὶ ὀξείας εἰς τὴν λήγουσαν (ὅρα κατωτέρω §. 26. Σημ.), οἷον Σὼ-κρά-τὴς, δί-καἰ-ὸς, μἀ-θή-τής. Πλὴν τῶν δύο δὲ τούτων τόνων ἡ προσῳδιῶν ὑπάρχει καὶ τρίτη προσῳδία ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας συνάμα, ἥτις λέγεται περισπωμένη καὶ λαμβάνει τὸ ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας διπλοῦν σημεῖον (῀) μεταβληθὲν ἔπειτα εἰς (~), οἷον τιμά-ὼ=τιμῶ, δέ-ἐλος=δῆλος.

Σημ. *β*'.) Ὁ πρῶτος εἰσαγαγὼν τῷ 200 π. Χ. τὰ σημεῖα τῶν τόνων, ἅπερ ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς γλώσσης ἦσαν ἄγνωστα, ἦτο ὁ περίφημος Γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος, ὅστις ἀπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου ἀρχομένη διαφθορὰ τῆς προφορᾶς καὶ τὰ περὶ τὸν τονισμὸν ἁμαρτήματα ἐπετάθησαν μετὰ ταῦτα εἰς τὰ ὑπὸ τῶν διαδόχων αὐτοῦ ἱδρυθέντα κράτη, ἕνεκα τῆς μεγαλειτέρας πρὸς ἄλληλα ἀναμίξεως τῶν διαφόρων Ἑλληνικῶν φύλων, τοῦ συγχρωτισμοῦ αὐτῶν μετὰ ξένων ἐθνῶν, καὶ μάλιστα Ἀσιανῶν, καὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐκμαθήσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

§ 26. *Τονισμὸς συλλαβῶν*. *α*.) *Ὀξεῖα*. Ἡ ὀξεῖα τίθεται ἐπὶ μιᾶς τῶν τριῶν τελευταίων συλλαβῶν τῆς λέξεως, εἴτε βραχεῖα, εἴτε μακρὰ εἶνε αὕτη. Καὶ κατὰ τοῦτο ἡ λέξις λέγεται·

1) *Ὀξύτονος*, ὅταν ἔχῃ ὀξεῖαν ἐπὶ τῆς ληγούσης, οἷον *ἀγαθός, τιμή, μήν*.

Σημ. Ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ λόγου ἡ ὀξύτονος λέξις λαμβάνει τὸ σημεῖον τῆς βαρείας, οἷον ἀγαθὸς ἀνήρ, ἐπιμελὴς παῖς.

2) *Παροξύτονος*, ὅταν ἔχῃ ὀξεῖαν ἐπὶ τῆς παραληγούσης, *λόγος, ἀκούω.*

3) *Προπαροξύτονος*, ὅταν ἔχῃ ὀξεῖαν ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης, οἷον *ἄνθρωπος, τράπεζα.*

β'.) *Περισπωμένη.* Ἡ περισπωμένη τίθεται ἐπὶ μιᾶς τῶν δύο τελευταίων συλλαβῶν, ὅταν αὕτη εἶνε φύσει μακρά· καὶ κατὰ τοῦτο ἡ λέξις λέγεται·

1) *Περισπωμένη*, ὅταν ἔχῃ περισπωμένην ἐπὶ τῆς ληγούσης, *ἀγαπῶ, τιμῆς, τοῦ.*

2) *Προπερισπωμένη*, ὅταν ἔχῃ περισπωμένην ἐπὶ τῆς παραληγούσης, οἷον *κῆπος, μοῦσα, μῆκος, οἰκεῖος.*

γ'.) *Βαρεῖα. Βαρύτονος* λέγεται ἡ λέξις, ὅταν δὲν ἔχῃ τόνον ἐν τῇ ληγούσῃ, οἷον *σῶμα, νόμος, δίκαιος.*

Σημ. Θέσις τόνου. Ὁ τόνος τίθεται 1) εἰς μὲν τὰς διφθόγγους ἐπὶ τοῦ ὑποτακτικοῦ φωνήεντος, οἷον *λείπω, σφαῖρα.* 2) Εἰς δὲ τὰς ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου ἀρχομένας λέξεις καὶ πνεῦμα καὶ τόνον δεχομένας, ἡ μὲν περισπωμένη ὑπεράνω τοῦ πνεύματος, οἷον *ὦμος, ἦλος, οἶκος, αἷμα,* ἡ δὲ ὀξεῖα καὶ βαρεῖα ἀριστερὰ τοῦ πνεύματος, οἷον *ἥλιος, ἔργον, αὔξησις, ἂν εἴπῃ, ἐγὼ ἢ σύ,* κτλ. 3) Εἰς δὲ τὰ κεφαλαῖα φωνήεντα καὶ τὰς διφθόγγους *Α η ῳ Ἢ Αι, Ηι, Ωι* ἔμπροσθεν αὐτῶν πρὸς τὴν κορυφήν, οἷον *Ἄρης, Ἅιδης, Ὠιδεῖον, ᾠδή.* Καὶ 4) Εἰς τὸ διαλυτικὸν σημεῖον τὸ μετὰ τοῦ τόνου συμπίπτον ἡ μὲν ὀξεῖα ἐν τῷ μέσῳ, οἷον *ἀΐδιος,* ἡ δὲ περισπωμένη ὑπεράνω τῶν δύο σημείων, οἷον *πραΰναι.*

§. 27. *Γενικοὶ περὶ τονισμοῦ κανόνες.*

ά.) Ὀξείας.

1) *Πᾶσα βραχεῖα συλλαβὴ ὀξύνεται*, οἷον *λόγος, ὁδός, πλέκω, τιμαί.*

2) *Φύσει μακρὰ παραλήγουσα πρὸ φύσει μακρᾶς ληγούσης παροξύνεται*, οἷον *ἥρως, γρώμη, κήπου, κήπῳ.*

3) *Ἡ προπαραλήγουσα πάντοτε ὀξεῖαν δέχεται*, ὅταν ὅμως ἡ λήγουσα εἶνε βραχεῖα, οἷον *δίκαιος, ἥλιος, τράπεζα, παίδευε, ἀλλὰ δικαίου* κτλ. (Ὅρα §. 28 ἐδ. 1).

4) *Ἡ ἀσυναίρετος ὀνομαστικὴ καὶ Αἰτιατικὴ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης ὀξύνεται, καὶ μακρὰ ἔτι ὅταν εἶνε*, οἷον *θεός, θεόν, τιμή, τιμήν, τιμαί, τιμάς, πεπαιδευκώς, πεπαιδευκός.*

5) *Ἡ θέσει μακρὰ συλλαβή* (§. 15, γ'.) *θεωρουμένη ὡς βραχεῖα ἐν τῷ τονισμῷ τονίζεται ὡς βραχεῖα συλλαβή*, οἷον *λέξις, ὄρκος, ὄψον.*

6) *Τὸ ἐρωτηματικὸν τίς καὶ τί πάντοτε ὀξύνεται.*

β'.) Περισπωμένης.

1) *Φύσει μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχείας ληγούσης προπερισπᾶται*, οἷον *δῆμος, δῶρον, χῶραι, κῆποι, αὖλαξ, ἦλιξ.*

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὸ εἶθε, ναίχι καί τινα ἄλλα φαινομένην ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦντα, οἷον, οὔτε, ὥστε, μήτε, κτλ. περὶ ὧν ὅρα §. 31. 3. Σημ. β'.

2) *Ἡ μακροκατάληκτος Γενικὴ καὶ Δοτικὴ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπᾶται*, οἷον *θεοῦ, θεῷ, τιμῆς, τιμῇ, τιμῶν, τιμαῖς.*

3) *Πᾶσα λέξις εἰς ευ καὶ ου λήγουσα καὶ τονιζομένη ἐπ' αὐτοῦ περισπᾶται*, οἷον *ἱερεῦ, βασιλεῦ, φεῦ, εὖ, αὐτοῦ, παντοχοῦ, ποῦ* κτλ. πλὴν τῶν ἐπιρρημάτων *ἰδού, ἰού,* καὶ τοῦ συνήθως ἀτόνου *οὔ.* (Περὶ τοῦ τονιζομένου οὖ ὅρα §. 29. δ'. Σημ. β'.)

4) Ἡ εἰς *οῖ* λήγουσα Ἑνικὴ Κλητικὴ τῶν εἰς ὼς καὶ ὼ ὀξυτόνων θηλυκῶν περισπᾶται, ὦ *Σαπφοῖ, Καλυψοῖ, αἰδοῖ, ἠχοῖ* ἔτι δὲ καὶ τὰ εἰς οῖ τονιζόμενα τοπικὰ ἐπιρρήματα, οἷον *Ἰσθμοῖ, Μεγαροῖ, πανταχοῖ, ποῖ,* κτλ.

5) Τὰ εἰς ως λήγοντα ἐπιρρήματα τονιζόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπῶνται, οἷον *καλῶς, ἀληθῶς, σαφῶς,* πλὴν τοῦ ἀτόνου ὡς, ὅταν τονίζηται, *οὐδ' ὡς.* (§. 29. δ'. Σημ. ά.).

6) Πολλὰ μονοσύλλαβα τριτόκλιτα ἔχοντα καὶ τὴν Αἰτιατικὴν μονοσύλλαβον εἰς ν περισπῶνται, οἷον *μῦς μῦν, βοῦς βοῦν, γραῦς γραῦν, πῦρ, οὖς* κτλ. (ὅρα §. 173.). Κατὰ ταῦτα περισπῶνται καὶ τὸ εἷς, *πᾶς, γλαῦξ,* καίπερ δισύλλαβον ἔχοντα τὴν Αἰτιατικήν.

7) Καὶ πολλὰ μονοσύλλαβα μόρια περισπῶνται, οἷον *ὦ, γοῦν, οὖν, αὖ, ἦ, μῶν, νῦν, πῆ, ποῖ,* κτλ.

Περὶ τοῦ κατὰ τὴν συναίρεσιν τονισμοῦ ὅρα §. 38. ἐδ. 1—2.

§. 28. *Ποικιλίαι περὶ τὸν τονισμόν.* 1). Ὅταν ἡ λήγουσα εἶνε μακρά, ἔστω καὶ θέσει, οὐδέποτε τονίζεται ἡ προπαραλήγουσα, οἷον *ἄνθρωπος,* ἀλλὰ *ἀνθρώπου ἀνθρώπῳ, ἦλιξ* ἀλλ' *ὁμῆλιξ* (ὄχι ὅμηλιξ), *φύλαξ νυκτοφύλαξ* (ὄχι νυκτόφυλαξ), *καλαύροπος* ἀλλὰ *καλαῦροψ* (ὄχι κάλαυροψ = ποιμενικὴ ῥάβδος).

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ δευτερόκλιτα Ἀττικὰ εὖ γεως ἕλεως (περὶ ὧν ὅρα §. 140.) καὶ αἱ τριτόκλιτοι Γενικαὶ τοῦ Ἑνικ. καὶ Πληθ. εως καὶ εων ὀνομάτων τινῶν, οἷον πόλεως· πόλεων, πήχεως πήχεων, κτλ. (ὅρα §. 163.).

2) Ἡ τὴν παραλήγουσαν μακρὰν ἢ βραχεῖαν ἔχουσα πολυσύλλαβος παροξύτονος λέξις, ὅταν ἡ λήγουσα γίνηται βραχεῖα, γίνεται συνήθως προπαροξύτονος, οἷον *παιδεύω* ἀλλὰ *παίδευε*, *ἀγγέλλω* ἀλλ' *ἄγγελλε*, *κακοήθης* ἀλλὰ *κακόηθες*, *εὐδαίμων* ἀλλ' *εὔδαιμον*. Περὶ τῶν εἰς τοῦτο ἀντιβαινόντων ὅρα §. 174. δ'. 3. καὶ ε. §. 194. β'. 6. Σημ. καὶ §. 402.

Ὅταν ἡ λέξις αὐξάνῃ εἰς τὴν ἀρχὴν νέας συλλαβὰς προσλαμβάνουσα, καὶ ὁ τόνος μεταβιβάζεται συνήθως πρὸς τὴν ἀρχήν, ἐφ' ὅσον συγχωρεῖ ἡ λήγουσα, οἷον *λύω ἔλυον*, *ὁδὸς σύνοδος*, *παῖς παλίμπαις*.

4) Ὅταν δὲ πάλιν ἡ λέξις αὐξάνῃ εἰς τὸ τέλος νέας συλλαβὰς προσλαμβάνουσα, καὶ ὁ τόνος πρὸς τὸ τέλος μεταβιβάζεται, καθ' ὅσον ἀναγκάζεται ὑπὸ τῆς προσλαμβανομένης αὐξήσεως, οἷον *παιδεύ-ω παιδευ-ό-μεθα παιδευ-θη-σό-με-θα*, *φῶς φω-τί-ζω φω-τι-ζό-με-νος φω-τι-ζο-μέ-νη*.

5) α.) Ὁ τόνος τῶν συνθέτων οὐδέποτε ἀναβιβάζεται πέραν τῆς ληγούσης, ἐφ' ἧς εἶχεν αὐτὸν πρὸ τῆς συνθέσεως ἡ προτεθειμένη λέξις, οἷον *πικρὸς ὑπόπικρος*, *πᾶν παρά-παν*, *δὸς ἀπόδος* (ὄχι πάραπαν ἄποδος). Ὅταν ὅμως τὸ φωνῆεν τῆς προτεθειμένης λέξεως ἀποβληθῇ δι' ἐκθλίψεως, ὁ τόνος ἀναβιβάζεται, ὅσον ἐνδέχεται, πέραν τῆς ληγούσης, οἷον *εἰμὶ πάρ-ειμι*, *εἶπὲ κάτειπε*. β'.) Εἰς τὰ διπλῆν σύνθεσιν λαμβάνοντα ὁ τόνος δὲν ἀναβιβάζεται πέραν τῆς πρώτης συνθέσεως, οἷον *δὸς ἔκδος συνέκδος*, *θὲς ἔνθες παρένθες* (ὄχι σύνεκδος πάρενθες).

Σημ. Περὶ τοῦ τονισμοῦ εἰδικώτερον γενήσεται λόγος ἐν τοῖς περὶ Ὀνομάτων, Ῥημάτων, καὶ Συνθέσεως κεφαλαίοις.

Γ'.) Προκλιτικὰ ἢ ἄτονα καὶ Ἐγκλιτικά.

§. 29. α.) *Προκλιτικὰ ἢ ἄτονα* καλοῦνται μονοσύλλαβοί τινες λέξεις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμεναι, αἵτινες εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου τόσῳ στενῶς συνδέονται μετὰ τῆς ἀκολούθου λέξεως, ὥστε δὲν ἔχουσι τόνον. Εἶνε δὲ αἱ ἑξῆς δέκα.

α.) Αἱ ὀνομαστικαὶ τοῦ ἄρθρου *ὁ, ἡ, οἱ, αἱ*.

β'.) Αἱ προθέσεις *ἐν, εἰς ἢ ἐς, ἐκ ἢ ἐξ*.

γ'.) Τὸ ἀρνητικὸν ἐπίρρημα *οὐ* (οὐκ, οὐχ).

δ'.) Οἱ σύνδεσμοι *εἰ, ὡς* (καὶ ὅταν οὗτος ἔχῃ προθετικὴν ἔννοιαν=πρός).

Σημ. α.) Τὸ ὡς ἐπιρρηματικῶς λαμβανόμενον ἀντὶ τοῦ οὕτως δέχεται ὀξεῖαν ὥς εἰς τὰς φράσεις οὐδ' ὡς, μηδ' ὡς, καὶ ὡς.

Σημ. β'.) Τὸ οὐ (οὐκ, οὐχ) μένει μὲν ἄτονον, ὅταν ἡ ἑπομένη λέξις εἶνε στενῶς συνδεδεμένη μετὰ τῆς προηγουμένης, οἷον οὐκ ἦν, μὰ Δι' οὐχί, ὥς ποτε, κτλ. ὀξύνεται δέ, ὅταν κῆται μετ' ἐμφάσεως σημαντικὸν τὸ ὄχι, οἷον, οὐ γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, οὔ, ἀλλ' ἡ εἰρήνη, κτλ. ἢ ὅταν μετὰ τὸ οὐ διακόπτηται ὁ λόγος, ὡς ἐν τέλει ἐρωτήσεως, οἷον, πῶς γὰρ οὔ; ἢ καὶ ἐπὶ ἀντιθέσεων, οἷον, δένδρεσι μὲν οὔ, πυκνοτς δέ, κτλ.

§. 30. β') *Ἐγκλιτικά*. Μονοσύλλαβοι ἢ δισύλλαβοί τινες λέξεις εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου καθ' ὡρισμένας περιπτώσεις συνάπτονται τόσον στενῶς κατὰ τὸν τόνον μετὰ τῆς προηγουμένης λέξεως, ὥστε ἀποτελοῦσι τρόπον τινὰ μίαν μετ' αὐτῆς λέξιν, καὶ διὰ τοῦτο ἢ ἀποβάλλουσι τὸν ἴδιον αὐτῶν τόνον, ἢ τὸν μεταβιβάζουσιν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως, οἷον *σοφός τις*, *ἄνθρωπός τις*. Αἱ λέξεις αὗται λέγονται *Ἐγκλιτικαί*. Εἶνε δὲ αἱ ἀκόλουθοι.

α.) Ἐκ τῶν *προσωπικῶν* ἀντωνυμιῶν αἱ πτώσεις *μοῦ, μοί, μέ, σοῦ, σοί, σέ, οὗ, οἷ, ἕ* καὶ *σφίσι(ν)*.

β'.) Ἡ *ἀόριστος* ἀντωνυμία *τὶς* καὶ *τί* εἰς πάντας τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς πτώσεις μετὰ τῶν συγκεκομμένων τύπων *τοῦ* καὶ *τῷ*, πλὴν τοῦ *ἄττα*=(τινά).

γ'.) Ὁ *Ἐνεστὼς* τῆς Ὁριστικῆς τοῦ *εἰμὶ* καὶ *φημί*, πλὴν τῶν Ἑνικ. β'. προσ. *εἶ* καὶ *φής*.

δ'.) Τὰ *ἀόριστα ἐπιρρήματα πού, ποί, πή, ποθέν, ποτέ, πώ, πώς*.

ε.) Τὰ *μόρια γέ, τέ, τοί, νύν* καὶ τὰ *ἀχώριστα πὲρ* καὶ *δὲ* (σημαῖνον *δεῖξιν* ἢ *τὴν εἰς τόπον κίνησιν*).

§. 31. *Κανόνες ἐγκλίσεως τόνου*. Ἡ ἔγκλισις τοῦ τόνου γίνεται κατὰ τοὺς ἑπομένους κανόνας.

1). Μετὰ λέξιν *ὀξύτονον* ἡ ἐγκλιτικὴ ἀποβάλλει μὲν τὸν τόνον της, τρέπει δὲ τὴν βαρεῖαν τῆς προηγουμένης λέξεως εἰς ὀξεῖαν, οἷον *δός μοι, καλόν ἐστι, καί τινες, αὐτός φησιν, ἀγαθός τε, ποταμός γε*.

2). Μετὰ *περισπωμένην* λέξιν ἡ ἐγκλιτικὴ ἀποβάλλει ἁπλῶς τὸν ἴδιον αὐτῆς τόνον, οἷον *τιμῶ σε, φῶς ἐστιν, ὁρῶ τινα, φιλεῖ γε.*

3). Μετὰ *παροξύτονον* λέξιν ἡ ἐγκλιτική, ἂν μὲν εἶνε μονοσύλλαβος, ἀποβάλλει ἁπλῶς τὸν ἴδιον αὐτῆς τόνον, ἂν δὲ εἶνε δισύλλαβος, φυλάττει αὐτόν, οἷον *φίλος μου, λόγος τις, ἄλλως πως, ἀλλὰ φίλος ἐστί, λόγοι τινές, ἄλλος ποτέ*, κτλ.

4). Μετὰ λέξιν *προπαροξύτονον* ἢ *προπερισπωμένην* ἢ *ὀξύτονον* ἡ ἐγκλιτικὴ μεταβιβάζει τὸν ἴδιον αὐτῆς τόνον ὡς *ὀξεῖαν* εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως, οἷον *ἄνθρωπός τις, φιλεῖτέ με, βέβαιοί εἰσι, παῖδές τινες, εἴ τις, οὔ φημι, ὥς τε.*

Σημ. Μετὰ τὰς εἰς ξῆψ ληγούσας προπεριισπωμένας λέξεις ἡ δισύλλαβος ἐγκλιτικὴ φυλάττει τὸν τόνον της, οἷον κῆρυξ ἐστί, λατλαψ ποτέ, ἀλλὰ κῆρύξ τις.

5). Ὅταν πολλὰ ἐγκλιτικὰ ἀκολουθῶσιν ἄλληλα, ἕκαστον τούτων μεταβιβάζει τὸν ἴδιον αὐτοῦ τόνον ὡς ὀξεῖαν εἰς τὸ ἑκάστοτε προηγούμενον, ὥστε τὸ τελευταῖον μένει ἄτονον, οἷον *εἴ τίς μοί φησί ποτε.*

Σημ. ά.) Τὰ ἐγκλιτικὰ καὶ μετὰ τὴν ἔκθλιψιν ἐγκλίνουσι τὸν τόνον των, οἷον ἀγουσί τ' αὐτόν, βούλεταί μ' ἐφευρεῖν.

Σημ. β'.) Μονοσύλλαβοι ἢ καὶ δισύλλαβοί τινες λέξεις ἐνούμεναι μετὰ τῶν ἑπομένων εἰς αὐτὰς ἐγκλιτικῶν λέξεων (ἤγουν μετὰ μὲν τοῦ πὲρ καὶ δὲ πάντοτε, μετὰ δὲ τοῦ γέ, τέ, τοί, καὶ πὼ πολλάκις) ἀποτελοῦσι διὰ παραθέσεως μίαν λέξιν, ἡ ὁποία δεχομένη τότε τὸν τόνον τοῦ ἐγκλιτικοῦ τονίζεται, ὡς ἂν ἦσαν δύο λέξεις κατὰ διάστασιν, ποιοῦσα φαινομένην ἐξαίρεσιν τῶν περὶ τονισμοῦ κανόνων (§. 27.), οἷον ὥστε, οὔτε, μήτε, εἴτε, ὅστις, οὔτινος, ἤτοι, καίτοι, οὔπω, ὅδε, ὅσπερ, ὥσπερ, καίπερ, τοιόσδε, τοιάδε. Τὰ δὲ μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ἑπόμενα ἐγκλιτικὰ ἀποβάλλουσι τὸν τόνον των, οἷον εἴτε τις, ὥστε τις, ὅστις φησίν.

§. 32. Τονισμὸς ἐγκλιτικῶν. Ἐγκλιτικαί τινες λέξεις ὀρθοτονοῦσιν, ἤτοι: δέχονται τόνον εἰς τὰς ἑξῆς περιστάσεις.

1) Πᾶν ἐγκλιτικόν, ὅταν περὶ αὐτοῦ γίνηται κυρίως ὁ λόγος, οἷον τὸ εἰμὶ ῥῆμά ἐστιν, τὸ μόριον ποὺ ἐπίρρημά ἐστιν ἀόριστον.

2). Τὸ φημί, ἂν εἶνε ἐν ἀρχῇ προτάσεως, ἢ χωρίζεται διὰ στίξεως ἀπὸ τῆς προηγουμένης λέξεως, οἷον, φησὶ γάρ. Ἔστιν ἀνὴρ ἀγαθός, φημί.

3). Τὸ ἀόριστον τίς, ἂν εἶνε ἐν ἀρχῇ προτάσεως, ἢ χωρίζεται διὰ στίξεως, ἢ λέγεται μετ' ἐμφάσεως ἢ ἀντιθέσεως πρός τι, οἷον· Τινὲς μὲν—τινὲς δέ.

4). Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι σοῦ, σοί, σέ, ὅταν πληρῶνται μετ' ἐμφάσεως ἢ ἀντιθέσεως πρός τι, οἷον σὲ λέγω· ἢ σοὶ ἢ τῷ πατρὶ φασὶ σὲ μὲν φίλον, ἐκεῖνον δὲ ἐχθρόν· ἔτι δὲ ὅταν εἶνε μετὰ τονισμένην πρόθεσιν, οἷον, ἀντὶ σοῦ, ὑπὲρ σοῦ, παρὰ σοί, πρὸς σέ.

5). Τὸ ποτέ, ὅταν τίθηται ἐπὶ ἀντιθέσεως, οἷον, εἰς τὴν φράσιν ποτὲ μὲν—ποτὲ δέ.

6). Τὸ εἰμί, ὅταν τίθηται ἐν ἀρχῇ λόγου, ἢ ἡ πρὸ αὐτοῦ λέξις πάσχῃ ἔκθλιψιν, ἢ ἀκολουθῇ εἰς αὐτὸ ὑποστιγμή, οἷον, εἰσὶ θεοί, πολλοὶ δ' εἰσί· σοφοὶ ταῦτ' εἰσίν. Ἰδιαιτέρως ἐὲ τὸ γ'. ἐνικ. πρόσ. ἐστί, καὶ ὅταν συναπτόμενον μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνῃ τὸ εἶνε δυνατόν, ἢ τίθηται μετὰ τὰ μόρια οὐ, μή, καί, μέν, ἀλλά, εἰ, ὅτι, ὡς· ἀλλὰ τοῦτο ὀρθοτονοῦν ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης γιγνόμενον ἔστιν, οἷον, ἔστι Θεός, τοῦτ' ἔστι, ταῦτ' ἔστι ψευδῆ, ἔστιν ἰδεῖν, οὐκ ἔστι, καὶ ἔστιν, ἀλλ' ἔστι, κτλ.

§. 33. Ἀναστροφὴ τόνου. Ἀναστροφὴ τόνου λέγεται ἡ ἀναβίβασις τοῦ τόνου λέξεως εἰς τὴν προηγουμένην συλλαβήν, οἷον, ἐστὶν=ἔστι, περὶ=πέρι. Γίνεται δ' αὕτη συνήθως εἰς τὸ ἐστί, τὴν πρόθεσιν περί, ὅταν τίθηται μετὰ τὸ ὄνομα, οἷον, τίνων πέρι λέγομεν=περὶ τίνων, καὶ τὰς δύο προθέσεις τὴν παρὰ καὶ τὴν παρά ποιηταῖς ἔνι (=ἐν) αἵτινες ἀναβιβάζουσαι τὸν τόνον ἰσοδυναμοῦσι μὲ ῥῆμα, οἷον πάρα=πάρεστιν, ἔνι =ἔνεστιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΑΘΗ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

§. 34. *Πάθη τῶν λέξεων* λέγονται αἱ διάφοροι τροπαί, ἀποβολαὶ καὶ συγχωνεύσεις, τὰς ὁποίας πάσχουσι τὰ ἐν ταῖς λέξεσι γράμματα πρὸς ἀποφυγὴν κακοφωνίας, ἥτις προκύπτει ἐκ τῆς συμπτώσεως στοιχείων δυσκόλως ἢ κακοφώνως προφερομένων εἴτε ἐντὸς τῆς αὐτῆς λέξεως εἴτε εἰς δύο ἀλλεπαλλήλους. Εἶνε δὲ ταῦτα δύο εἰδῶν ά.) *Πάθη τῶν φωνηέντων*· καὶ β'.) *πάθη τῶν συμφώνων.*

Ι). Πάθη τῶν φωνηέντων.

Α'.) *Συναίρεσις* καὶ *Συνίζησις.*

§. 35. Τὴν σύμπτωσιν δύο ἀλλεπαλλήλων φωνηέντων ἐν τῇ αὐτῇ λέξει ἀπέφευγον οἱ ἀρχαῖοι, καὶ μάλιστα οἱ Ἀττικοί, ά) διὰ τῆς *συναιρέσεως*· καὶ β') ἐνίοτε διὰ *συνιζήσεως.*

§. 36. Α'). *Συναίρεσις.* Συναίρεσις λέγεται ἡ ἐν τῇ αὐτῇ λέξει συγχώνευσις δύο φωνηέντων μετ' ἀλλήλων, ἢ ἑνὸς φωνήεντος καὶ μιᾶς διφθόγγου, εἰς ἓν μακρὸν φωνῆεν ἢ εἰς μίαν δίφθογγον, οἷον, *τείχε-ϊ=τείχει, αἰδό-ϊ=αἰδοῖ, μνά-α=μνᾶ, ὀστέ-ον=ὀστοῦν, ποιέ-εις=ποιεῖς,* κτλ.

§. 37. Ἡ συναίρεσις εἶνε δύο εἰδῶν· ἀ). Κυρία, καὶ β'). Καταχρηστική.

ἀ.) Κυρία μὲν λέγεται, ὅταν τῶν συναπτομένων φωνηέντων τὸ μὲν πρῶτον εἶνε προτακτικόν, τὸ δὲ δεύτερον ὑποτακτικόν, ἅπερ συναποτελοῦσι δίφθογγον περιλαμβάνουσαν ἐν ἑαυτῇ ἀμφότερα, οἷον γένε-ϊ=γένει, γήρα-ϊ=γήρᾳ, Χί-ϊος=Χῖος, ζώ-ιον=ζῷον.

β'.) Καταχρηστικὴ δέ, ὅταν δύο φωνήεντα μὴ προτακτικὸν καὶ ὑποτακτικόν, ἢ φωνῆεν καὶ δίφθογγος, συγχωνεύωνται εἰς μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγον, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν φυλάττεται οὔτε ἡ μορφὴ οὔτε ἡ ποσότης των, οἷον ὀστέ-ον=ὀστοῦν, ῥέ-εθρον=ῥεῖθρον, σιδηρέ-α=σιδηρᾶ, τιμά-ω=τιμῶ, φιλέ-εις=φιλεῖς, δήλο-ε=δήλου.

§. 38. *Τονισμὸς τῶν συνῃρημένων.* 1). Ἡ ἐκ συναιρέσεως προκύπτουσα συλλαβὴ δὲν τονίζεται, ἂν μηδέτερον τῶν συναιρεθέντων φωνηέντων ἐτονίζετο· ἡ δὲ πρὸ τῆς συναιρέσεως τονιζομένη συλλαβὴ διατηρεῖ τὸν τόνον καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν, οἷον *γένε-ος=γένους. τίμα-ε=τίμα, ἀ-οιδὴ=ᾠδή.*

2). Ἡ ἐκ συναιρέσεως προκύπτουσα συλλαβὴ

ἀ.) *Περισπᾶται μέν,* ὅταν τονίζηται τὸ πρῶτον τῶν συναιρεθέντων φωνηέντων, οἷον *γέ-α=γῆ, ἔ-αρος=ἦρος, τιμά-ω=τιμῶ, ἀληθέ-ος=ἀληθοῦς.*

β'.) *Λαμβάνει δὲ ὀξεῖαν,* ὅταν τονίζηται τὸ δεύτερον τῶν συναιρεθέντων φωνηέντων, ἢ ὅταν τύχῃ πρὸ μακρᾶς ληγούσης, οἷον *ἐ-ὼν=ὤν, δα-ῆς=δᾴς, ἑστα-ὼς=ἑστώς, τιμα-όμενος=τιμώμενος, ποιε-όντων=ποιούντων.*

Σημ. Περὶ τῶν ἐν τῇ συναιρέσει ἐξαιρέσεων ὅρα §. 136, 167.

§. 39. *Γενικοὶ κανόνες συναιρέσεως.*

Προσημείωσις. Διὰ τὴν μεταξὺ τῶν φωνηέντων ὑπάρχουσαν φωνητικὴν συγγένειαν πέντε εἴδη φθόγγων ὁμοίων καὶ ὁμοειδῶν δύνανται ν' ἀποτελεσθῶσιν· ἤτοι 1). φθόγγος Α=α, ᾳ, αι. 2). Ε=ε, η, ῃ, ει. 3). Ο=ο, ω, ῳ, οι, ου. 4) ι. καὶ 5). υ.

1). Α μετὰ βραχέος α συναιρεῖται εἰς α, οἷον (μνά-α)=μνᾶ· μετὰ μακροῦ δὲ α, ᾳ καὶ αι ἀφανίζεται ἢ μᾶλλον καταπίνεται, οἷον μνά-ας=μνᾶς, (μνά-ᾳ=μνᾷ, (μνά-αι:)=μνᾶτ;· ἀλλὰ (γρά-ας)=γραῦς (Ὅρα §. 171 καὶ τὸ γραῦς).

2). Ε μετὰ ε συναιρεῖται εἰς ει, οἷον (φίλε-ε)=φίλει· μετὰ μακροῦ δὲ ὁμοειδοῦς φθόγγου ἀφανίζεται ἢ καταπίνεται ὑπ' αὐτῶν, οἷον (φιλέητε)=φιλῆτε, (φιλέ-η)=φιλῇ, (φιλέ-εις)=φιλεῖς· Ἐξαιρεῖται τὸ ε-ε τριτοκλίτων τινῶν, οἷον (γένε-ε)=γένη (§. 139. Σημ. δ'.)

3). Ο μετὰ ο συναιρεῖται εἰς ου, οἷον (νό-ος)=νοῦς· μετὰ μακροῦ δὲ ὁμοειδοῦς φθόγγου ἀφανίζεται, (πλό-ω)=πλώ, (νόῳ)=νῷ, (νό-οι)=νοῖ, (νό-ους)=νοῦς.

4). Ι εἰς βραχὺ μὲν φωνῆεν ἐπιτασσόμενον συναποτελεῖ μετ' αὐτοῦ κυρίαν δίφθογγον, οἷον (πά-ϊς)=παῖς, (πόλε-ϊ)=πόλει, (ὅ-ϊς)=οἷς· εἰς μακρὸν δὲ α, η, ω ὑπογράφεται, οἷον (γήρα-ϊ)=γήρᾳ, (κλη-ϊς)=κλῄς, (ζώ-ιον)=ζῷον· μεθ' ἑτέρου δὲ ι εἰς ῑ, οἷον (Χί-ϊος)=Χῖος.

5). Υ μετὰ τοῦ α καὶ ι ἀφανίζει ἐνίοτε αὐτὰ γινόμενον υ, οἷον (ἰχθύ-ας)=ἰχθῦς, (δυ-ίην)=δύην.

6). Ὅταν συμπέσωσιν οἱ ἑτεροειδεῖς φθόγγοι Α καὶ Ε, ἐπικρατεῖ μετὰ τὴν συναίρεσιν ὁ ἑκάστοτε προηγούμενος, οἷον·

α-ε, α-η } =α (τίμα-ε) =τίμα ε-α=η (γένε-α) =γένη.
(τιμά-ητε)=τιμᾶτε η-αι=η (λείπηαι)=λείπῃ.

α-η, α-ει } =ᾳ (τιμά-η) =τιμᾷ ε-αι=ειῆ (λείπεαι) =λείπει ἢ λείπῃ.
(τιμά-εις)—τιμᾷς

Σημ. Ἐξαιρέσεις τούτων ὅρα ἐν §. 359 . . . οἷον (ζά-εις)=ζῇς. — §. 126, 134 (χρυσέ-ας)=χρυσᾶς, (ὀστέ-α)=ὀστᾶ καὶ §. 159, Σημ. . . γ'. οἷον (κλέ-εα)=κλέα. καὶ §. 385, (ἱστά-ῃς)=ἱστῇς.

7). Ὅπου τύχῃ ὁ φθόγγος Ο, μένει πάντοτε ἐπικρατέστερος· μετὰ τὴν συναίρεσιν αὐτὸς, οἱ δὲ φθόγγοι Α καὶ Ε καὶ προηγούμενοι τοῦ Ο καὶ ἑπόμενοι ἀποβάλλονται, οἷον·

α—ο (τιμά-ον)=τιμῶν. ε—ο (ποιέ-ον)=ποιοῦν.
α—ω (τιμά-ω)=τιμῶ. ε—ου } =ου (ποιέ-ουσα)=ποιοῦσα.
ο—α (ἠχό-α)=ἠχώ. ο—ε (δούλο-ε)=δούλου.
ω—α (ἤρω-α)=ἥρω. ε—ω =ω. (ὀστέ-ω)=ὀστῶ.
ο—η } =ω. (δουλό-ητε)=δουλῶτε. ε—φ } =φ (ὀστέ-φ)=ὀστῷ.
η—ο (νή-όδους)=νωδός. α—οι (ζά-οιμεν)=ζῷμεν.
η—ω (νή-ώθω)=νωθής. ο—η (δουλό-ῃς)=δουλοῖς.
ε—ω (φιλέ-ω)=φιλῶ. ο—ει } =οι (δουλό-ει)=δουλοῖ.
α—ου (τιμά-ουσα)=τιμῶσα. ο—οι (χάλκε-οι) =χαλκοῖ.

Σημ. Ἐξαιρέσεις τούτων ὅρα ἐν §. 126. γ'. 13.4, οἷον, (ἁπλό-η) ἁπλῆ, (ἁπλό-α) ἁπλᾶ. §. 204. Σημ. β'. (πλέ-ον)=πλεῖν. §. 171, οἷον (βό-ας)=βοῦς. §. 360. Σημ. γ'. (βιγό-οι)=βιγῶ. §. 383. (δό-ῃς)=δῷς.

§. 40. Β'). Συνίζησις. Ὅταν τὰ ἐν τῇ αὐτῇ λέξει δύο παρακειμένων συλλαβῶν συμπίπτοντα φωνήεντα, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἶνε πάντοτε βραχύ, προφέρωνται ὡς ἕν, ἐνῷ αὐτὰ οὐδόλως μεταβάλλονται, τοῦτο λέγεται συνίζησις, οἷον πόλεως, εὐγέως, θεός.

Σημ. Ἡ συνίζησις συμβαίνει συνήθως παρὰ ποιηταῖς οὐ μόνον ἐν τῇ αὐτῇ λέξει, ἀλλὰ καὶ ἐν δύο παρακειμέναις λέξεσι, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη κατα-

λήγει εἰς μακρὸν φωνῆεν, ἰδίᾳ δὲ ἐν τοῖς συνδέσμοις, ἐπεί, ἤ, μή, καὶ τῇ ἀντωνυμίᾳ ἐγώ.

Β'). Κρᾶσις, Ἔκθλιψις, Ἀφαίρεσις καὶ Ἐφελκυστικὰ σύμφωνα.

§. 41. Τὴν σύμπτωσιν δύο ἀλλεπαλλήλων φωνηέντων, τοῦ μὲν ἐν τέλει τῆς προηγουμένης λέξεως, τοῦ δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς ἑπομένης, ἤτοι τὴν καλουμένην *χασμῳδίαν*, ἀπέφευγον α') διὰ τῆς *Κράσεως*· β') διὰ τῆς *Ἐκθλίψεως*· γ') σπανίως διὰ τῆς *Ἀφαιρέσεως*· καὶ δ') δι' *Ἐφελκυστικῶν συμφώνων*.

§. 42. Α'). *Κρᾶσις*. Κρᾶσις λέγεται ἡ συγχώνευσις τοῦ τελικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου τῆς προηγουμένης λέξεως μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου τῆς ἑπομένης λέξεως εἰς μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγον. Σημεῖον δὲ τῆς κράσεως εἶνε ἡ πρὸς τὴν ψιλὴν ὁμοία *κορωνὶς* (᾽), ἥτις τίθεται ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτοντος φωνήεντος ἢ τοῦ ὑποτακτικοῦ τῆς διφθόγγου, οἷον, τὸ ὄνομα=*τοὔνομα*, τὸ ἐλάχιστον=*τοὐλάχιστον*, τἄλλα=*τἆλλα*, τοῦ ἀνδρὸς=*τἀνδρός*. Παραλείπεται δ' ἡ κορωνὶς, ὅταν συμπίπτῃ μετὰ τῆς δασείας τῆς προηγουμένης λέξεως, ὁ ἀνὴρ=*ἀνήρ*, ὁ ἐμὸς=*οὑμός*.

Σημ. Ἡ κρᾶσις γίνεται ἰδίᾳ εἰς λέξεις, αἵτινες στενῶς μετ' ἀλλήλων συνδέόμεναι καὶ εὐκόλως δι' ἑνὸς τόνου προφερόμεναι συναποτελοῦσι μίαν μόνην λέξιν. Εἰς δύο δὲ λέξεις, αἵτινες ἀπ' ἀλλήλων διὰ στίξεως χωρίζονται, ἡ ἐν τῷ διαλόγῳ διὰ τῆς ἀλλαγῆς τῶν διαλεγομένων προσώπων, κρᾶσις δὲν γίνεται.

§. 43. Ἡ κρᾶσις ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ συμβαίνει

α'). Εἰς τὸ ἄρθρον ὁ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ οὐδέτερα τό, τὰ καὶ τὸ κλητικὸν ὦ, οἷον, ὁ ἄνθρωπος=ἄνθρωπος, ὁ ἀνὴρ=ἀνήρ, τὸ ἔργον=τοὔργον, τὸ ἀληθὲς=τἀληθές, τὰ ἐμὰ=τἀμά, ὦ ἄνθρωπε=ὤνθρωπε, ὦ ἄνδρες=ὦνδρες.

Σημ. Εἰς τὰς λέξεις θάτερον=τὸ ἕτερον καὶ θοἱμάτιον=τὸ ἱμάτιον τὸ ψιλὸν σύμφωνον τῆς προηγουμένης λέξεως τ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχον αὐτοῦ δασὺ θ ἕνεκα τοῦ ἀκολούθου δασυνομένου φωνήεντος.

β'). Εἰς τὸν σύνδεσμον καὶ συνήθως, οἷον καὶ ἐκεῖνος=κἀκεῖνος, καὶ ἄν=κἄν, καὶ ἐγὼ=κἀγώ, καὶ ἐκεῖ=κἀκεῖ.

γ'). Εἰς τὴν πρόθεσιν πρὸ ἐν συνθέσει, οἷον, πρὸ ἔργου=προὔργου, προέχων=προὔχων, προέλεγον=προὔλεγον.

δ'). Σπανίως εἰς τὰς ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας ὅ καὶ ἅ, οἷον ὅ ἐγὼ=οὐγώ, ἅ ἄν=ἄν, οὗ ἕνεκα=οὕνεκα.

ε'). Ἐνίοτε εἰς τὸ ἐγὼ μετὰ τοῦ οἶμαι καὶ οἶδα, ἐγὼ οἶμαι=ἐγῷμαι, ἐγὼ οἶδα=ἐγῷδα.

ς'). Εἰς τὰ μόρια τοὶ καὶ μέντοι μετὰ τοῦ ἄν, τοὶ ἄν=τἄν, μέντοι ἄν=μεντἄν.

Σημ. Ὑπὸ τὸ ἐκ τῆς κράσεως φωνῆεν τότε μόνον τίθεται τὸ ὑπογεγραμμένον ι, ὅταν ἡ ἑπομένη λέξις ἄρχηται ἀπὸ διφθόγγου ἐχούσης ι, οἷον, καὶ εἶτα=κᾆτα, ἐγὼ οἶδα=ἐγῷδα, ἀλλὰ καὶ ἔπειτα=κἄπειτα.

§ 44. Β'). *Ἔκθλιψις*. 1). Ἔκθλιψις λέγεται ἡ ἀποβολὴ τοῦ τελικοῦ βραχέος φωνήεντος (πλὴν τοῦ υ), σπανιώτατα δὲ καὶ διφθόγγου, τῆς προηγουμένης λέξεως πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος τῆς ἐπιφερομένης. Σημεῖον δὲ τῆς ἐκθλίψεως εἶνε ἡ πρὸς τὴν ψιλὴν ὁμοιάζουσα *ἀπόστροφος* (᾽), ἥτις τίθεται εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐκθλιβέντος φωνήεντος, οἷον παρὰ ἐμοῦ=*παρ' ἐμοῦ*, ἀλλὰ ἐγὼ=*ἀλλ' ἐγώ*.

2). Ἔκθλιψις γίνεται καὶ εἰς συνθέτους λέξεις, ἀλλὰ τότε ἡ ἀπότροφος παραλείπεται, οἷον (παρὰ-ἔχω)=*παρέχω*, (ἐπὶ-ἔρχομαι)=*ἐπέρχομαι*.

§. 45. Ὁ τόνος τοῦ ἐκθλιβέντος φωνήεντος τῶν μὲν προθέσεων ἢ συνδέσμων συναποβάλλεται μετὰ τοῦ φωνήεντος, τῶν δ' ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου ἀναβιβάζεται ὡς ὀξεῖα εἰς τὴν παραλήγουσαν, οἷον *ἐπ' αὐτῷ*, *ἀλλ' ἦλθε*, *πόλλ'* (πολλὰ) *ἔλεξας*, *δειν'* (δεινὰ) *ἔπαθον*, *φήμ' ἐγώ*, *εἶμ' ἐγώ*.

§. 46. Τὰ μετὰ τὴν ἔκθλιψιν τοῦ τελικοῦ φωνήεντος τῆς προηγουμένης λέξεως ψιλὰ σύμφωνα (κ, π, τ) τρέπονται εἰς τὰ ἀντίστοιχά των δασέα (χ, φ, θ) (§ 12), οἷον, μετὰ ἡμῶν=*μεθ' ἡμῶν*, ἀπὸ οὗ=*ἀφ' οὗ*, (δέκα-ἡμέραι)=*δεχήμερος*, (ἐπὶ-ἑστία)=*ἐφέστιος*. Ἔτι δὲ καὶ μετὰ τὴν ἔκθλιψιν τυχόντα δύο ψιλὰ πρὸ φωνήεντος δασυνομένου τρέπονται ἀμφότερα εἰς τὰ ἀντίστοιχά των δασέα, οἷον νύκτα ὅλην=*νύχθ' ὅλην*, ἑπτὰ ἡμέραι=*ἑφθήμερος*.

§. 47. Ἐκθλίβουσι δὲ συνήθως παρὰ τοῖς πεζοῖς τὸ τελικὸν φωνῆεν

α'). Αἱ *δισύλλαβοι προθέσεις*, πλὴν τῆς *περὶ* ἐν γένει, τῆς *ἀμφὶ* ἐνίοτε εἴς τινα σύνθετα καὶ τῆς *ἐπὶ* εἰς τὰ σύνθετα *ἐπίορκος*, *ἐπιεικὴς* καί τινα ἔχοντα ἐν ἀρχῇ δίγαμμα.

β'). Τὰ εἰς *α* καὶ *ε* λήγοντα *ἐπιρρήματα* καὶ *σύνδεσμοι*, οἷον *ἄμα*, *εἶτα*, *τάχα*, *παραχρῆμα*, *μάλιστα*, *ἄρα*, *ἵνα*, σπανίως τὸ *ἕνεκα*, *οὔτε*, *μήτε*, *ποτέ*, *ὥστε*, *ὅτε*, κτλ. Ὡσαύτως δὲ τὸ *ἔτι* μετὰ τῶν συνθέτων (*οὐκέτι*, *μηκέτι*, *προσέτι*) καὶ τὸ *δεῦρο*.

γ'). Πολλὰ οὐσιαστικά, ἐπίθετα, Ἀριθμητικά, ἀντωνυμίαι καὶ

ῥήματα, οἷον *χρήματ' ἔχει, δίκαι' ἡγούμεθα, ἔπτ' ἦσαν, ταῦτ' ἔστι, μὴ μ' ἐκβάλῃς, οἶδ' ὅτι, ἔχομι' ἄν.*

Σημ. εἰδικωτέρα τῶν ἐκθλιβομένων. 1). Τὸ α ἐκθλίβεται ἰδίως

ά). Εἰς τὸν Ἑνικ. καὶ Πληθ. τῶν Οὐδετ. οὐσιαστικῶν, οἷον εὕρημα, εὑρήματα, μέγα, κτλ.

β'). Εἰς τὸν Πληθ. τῶν Οὐδετ. ἀριθμητικῶν, τρία, τέτταρα, τριάκοντα, διακόσια, κτλ

γ'). Εἰς τὴν Ἑνικ. Αἰτιατ. τῶν τριτοκλίτων ὀνομάτων, Ἀντωνυμιῶν καὶ Μετοχῶν, οἷον γυναῖκα, πατρίδα, οὐδένα, τινά, ἔχοντα, πράττοντα, κτλ.

δ'). Εἰς τὸν Πληθυντ. τῶν Οὐδετ. Ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιθέτων, οἷον, ταῦτα, ἐκεῖνα, τηλικαῦτα, πολλά, πλείονα, κράτιστα, κτλ.

έ). Εἰς τὰς ῥηματικὰς καταλήξεις μεθα, α, σα πολλάκις, σπανίως δὲ εἰς τὴν κα, οἷον παυόμεθα, λυσαίμεθα, ἀκήκοα, οἶδα, ἔπαυσα, δέδοικα, ἔδωκα, κτλ. Καὶ

ς'). Εἰς τὰ ἀπὸ τοῦ ἕτος σύνθετα ἀριθμητικά, οἷον, πεντέτης, ἑπτέτης καὶ ἑπτέτις, τὰ ὁποῖα ἀπαντῶσιν ἐν τῷ πεζῷ καὶ πενταετής, δεκαετής, κτλ.

2). Τὸ ε ἐκθλίβεται. ά). Εἰς τὰς εἰς ε καταλήξεις τῶν Ἀντωνυμιῶν (ἐ)μέ, σέ. β'). Εἰς τὸ ἀριθμητικὸν πέντε.—γ'). Εἰς τοὺς εἰς ε τύπους τῶν ῥημάτων, οἷον, τετίμηκε, βούλεσθε, ἐθίζετε, κτλ.—Καὶ δ'). Εἰς τὰ μετὰ ὀνομάτων καὶ Ἀντωνυμιῶν προσαρτώμενα μόρια τὲ καὶ δέ, οἷον, ὅστε, ἥδε, τήνδε, οἵκαδε, κτλ.

3). Τὸ ι ἐκθλίβεται. ά). Εἰς τὸ φημὶ καὶ τὴν εἰς μι κατάληξιν τῆς Ὁκτικῆς, οἷον. ἔχοιμι, γράψαιμι, κτλ. β'). Εἰς τὸ ἐστὶ καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα· ἀλλὰ πάντοτε ἔστιν οἵ, ἢ μᾶλλον εἰσὶν οἵ. Καὶ γ'). Εἰς τὸ ἔτι μετὰ τῶν συνθέτων αὐτοῦ.

4). Τὸ ο ἐκθλίβεται. ά). Εἰς τοὺς εἰς ο ῥηματικοὺς τύπους, οἷον, βούλοιο, δύναιο, ἠγγέλλετο, εἴλετο, κτλ.—β'). Εἰς τὰ Οὐδέτερα τῶν Ἀντωνυμιῶν αὐτό, τοῦτο, ἐκεῖνο, ἄλλο, τοσοῦτο, τηλικοῦτο. Καὶ γ'). Εἰς τὸ ἀριθμητικὸν δύο καὶ τὸ ἐπίρρημα δεῦρο.

5). Καὶ ἡ δίφθογγος αι ἐκθλίβεται ἐνίοτε ἐν τῷ Ἑνικῷ γ'. προσώπῳ τῆς μέσης φωνῆς, οἷον, ψεύδεθ' (=ψεύδεται) ὁ ποιητής.

§. 48. Γ'). *Ἀφαίρεσις.* Ἀφαίρεσις λέγεται ἡ ἀποβολὴ τοῦ ἀρκτικοῦ βραχέος φωνήεντος τῆς ἑπομένης λέξεως, ἐὰν τὸ τελικὸν τῆς προηγουμένης εἶνε μακρὸν ἢ δίφθογγος. Σημεῖον δὲ καὶ ταύτης εἶνε ἡ ἀπόστροφος τιθεμένη ἐπὶ τοῦ ἀφαιρουμένου φωνήεντος, οἷον, ἢ ἐκεῖνος=ἢ 'κεῖνος, ὦ ἀγαθέ=ὦ 'γαθέ.

§. 49. Ἡ Ἀφαίρεσις συνήθης οὖσα παρὰ ποιηταῖς συμβαίνει παρὰ τοῖς πεζοῖς ἐν τῇ ἀντωνυμίᾳ ἐκεῖνος μετὰ τὸ ἢ καὶ εἰς τὸ ἀγαθὸς μετὰ τὸ ὦ· σπανίως δὲ μετὰ τὴν κατάληξιν η ἢ δίφθογγον, οἷον, αὕτη 'κείνη, ὦ πατ

'κείνου καὶ σπανιώτατα μετὰ βραχέα φωνήεντα, οἷον, ἃ 'κεῖνος, περὶ 'κείνων.

§. 50. Δ'). *Ἐφελκυστικὰ σύμφωνα.* Λέξεις τινὲς καὶ ὀνοματικοὶ καὶ ῥηματικοὶ τύποι πρὸς ἀποφυγὴν χασμῳδίας προσλαμβάνουσιν ἐν τέλει χάριν εὐφωνίας τὰ σύμφωνα ν, ς καὶ κ, ὅταν ἡ ἑπομένη λέξις ἄρχηται μάλιστα ἀπὸ φωνήεντος, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦτο λέγοντα *Ἐφελκυστικὰ ἢ Εὐφωνικά.*

§. 51. *Ἐφελκυστικὸν ν* προσλαμβάνουσι πρὸ φωνήεντος·

ά). Ἡ εἰς σι (ν) (ξι, ψι) λήγουσα Δοτικὴ πληθυντικὴ τῆς γ'. κλίσεως, οἷον, *πᾶσιν ἐλέχθη, ταῖς γυναιξὶν ἐκείναις· ἀλλὰ πᾶσι λέγω, ταῖς γυναιξὶ ταύταις.*

β'). Τὰ ἐπιρρήματα *πέρυσι* (ν), *παντάπασι* (ν) καὶ τὰ εἰς *σι* (ν) λήγοντα *τοπικὰ* ἐπιρρήματα, οἷον, ἡ *Πλαταιᾶσιν ἡγεμονία, Ἀθήνησιν ἦν*, κτλ.

γ'). Τὸ Ἑνικὸν καὶ Πληθυντικὸν γ'. πρόσωπον τῶν ῥημάτων τὸ λῆγον εἰς *σι* (ν), ἔτι δὲ καὶ τὸ *ἐστίν*, οἷον *τίθησιν ἐμέ, ἀλλὰ τίθησι τοῦτο, λέγουσιν ἐκεῖνο, ἀλλὰ λέγουσι τοῦτο, ἔστιν ἥλιος, ἀλλ' ἔστι Θεός.*

δ'). Τὸ Ἑνικὸν γ'. πρόσωπον τῶν ῥημάτων τὸ λῆγον εἰς ε (ν), οἷον *ἔλεγεν ἐμοί, ἀλλ' ἔλεγέ μοι.*

Σημ. Τὸ ἐφελκυστικὸν ν δὲν προσλαμβάνουσιν οἱ συνῃρημένοι τύποι τῶν ῥημάτων, οἷον, ἐποίει ἐκεῖνο (ὄχι ἐποίειν), ἐδήλου ὅδε (ὄχι ἐδήλουν).

έ). Τὸ ἀριθμητικὸν *εἴκοσι* (ν), οἷον *εἴκοσιν ἄνδρες.* Ἀλλὰ τοῦτο καὶ πρὸ φωνήεντος ἀπαντᾷ ἐνίοτε ἄνευ ν, οἷον *εἴκοσι ἄνδρες*, πρὸ συμφώνου δὲ μετὰ ν.

ς'.) Σπανίως ὁ προσχηματισμὸς ε τῶν *δεικτικῶν* ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγώγων ἐπιρρημάτων, ὅταν πρὸ τοῦ ε ὑπάρχῃ σ, οἷον *οὑτοσὶ ὁ ἀνήρ, οὑτοσὶ ἐγένετο, ἀλλὰ τουτουσὶ τοὺς νόμους.*

ζ'.) Τὰ οὐδέτερα τῶν ἀντωνυμιῶν ταὐτό(ν), τοιοῦτο(ν), τοσοῦτο (ν), τηλικοῦτο(ν), διφοροῦνται ἅπαντῶντα μὲν καὶ ἄνευ τοῦ ν πρὸ συμφώνου καὶ πρὸ φωνήεντος, συχνότερον ὅμως μετὰ τοῦ ν. Παρὰ Δημοσθένει ἄνευ μὲν τοῦ ν πρὸ συμφώνου, μετὰ τοῦ ν δὲ πρὸ φωνήεντος.

ή.) Ἐνίοτε καὶ τὸ εἰς ει λῆγον γ'. Ἑνικ. πρόσ τοῦ Ὑπερσ. οἷον τὸ γένος κατῳκήκειν οἷον, ἀλλὰ καὶ πρὸ συμφώνου ἁπαντῶν μετὰ ν, οἷον εἰλήχειν· μετὰ δὲ τοῦτο. Ὡσαύτως καὶ τὸ Ἑνικ γ'. πρόσ. τοῦ ὁμοιοκαταλήκτου μὲ τὸν Ὑπερσυν. Παρατατικοῦ τοῦ εἶμι, οἷον ἄνῃειν ὁ νέος ἀνήρ· ἔτι δὲ καὶ πρὸ συμφώνου, οἷον ἀπῄειν, τὸ δὲ κτλ. Καὶ

θ'.) Πᾶσαι αἱ εἰρημέναι λέξεις ἐν τῷ Ἀττικῷ πεζῷ λόγῳ προσλαμβά-

νουσι τὸ ν, ὅταν εὑρίσκωνται ἐν τέλει βιβλίου ἢ μεγάλων κεφαλαίων συγγράμματος καὶ συχνάκις πρὸ τελείας.

§. 52. *Ἐφελκυστικὸν ς* προσλαμβάνουσι πρὸ φωνήεντος·

α.) Τὸ ἐπίρρημα *οὕτω*, καὶ πρὸ συμφώνου ἐνίοτε, ὅταν μετ' ἐμφάσεως ἐκφέρηται τι, οἷον, *οὕτως ἐποίησεν, οὕτω λέγει· ἀλλὰ καὶ οὕτως γε.*

β'.) Ἡ πρόθεσις *ἐκ* καὶ ἐν συντάξει, ἤτοι κεχωρισμένη τοῦ ὀνόματος, καὶ ἐν συνθέσει γινομένη τότε *ἐξ*, οἷον *ἐξ Ἀθηνῶν, ἐξάγω· ἀλλὰ ἐκ τούτων, ἐκβάλλω.*

Σημ. Τὸ ἄχρι καὶ μέχρι ἀπαντῶσι συνηθέστερον ἄνευ ς καὶ πρὸ φωνήεντος, οἷον ἄχρι Ἀλεξάνδρου, μέχρι Ἀσίας· μετὰ σ δὲ πρὸ φωνήεντος παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς, ἄχρις οὗ.

§. 53. *Ἐφελκυστικὸν κ.* Τὸ πρὸ συμφώνου λεγόμενον *οὔ*, οἷον, *οὐ βούλομαι, οὐ πολύ*, προσλαμβάνει πρὸ φωνήεντος ψιλουμένου τὸ ἐφελκυστικὸν κ, οἷον *οὐκ ἔχω, οὐκ ὀλίγος, οὐκ-έτι*, τὸ ὁποῖον τρέπεται εἰς χ πρὸ φωνήεντος δασυνομένου, *οὐχ ἡμεῖς, οὐχ ἥκιστα.* Κατὰ τοῦτο καὶ τὸ *μὴ* λαμβάνει τὸ κ εἰς τὸ μετὰ τοῦ *ἔτι* σύνθετον *μη-κ-έτι.*

Σημ. Τὸ οὔ ἐνίοτε καὶ πρὸ φωνήεντος δὲν προσλαμβάνει τὸ εὐφωνικὸν κ ὅταν εἶνε ἐν τέλει λόγου μετ' ἐμφάσεως χωριζομένου ἀπὸ τοῦ ἑπομένου, οἷον πῶς γὰρ οὔ; Ἆρ' οὖν. (Ὁρα §. 29. δ'. Σημ. δ'.).

Γ'.) Συγκοπή, Ἀποκοπή, Μετάθεσις, Διαίρεσις, Ἔκτασις, Συστολή, Τροπή, Πρόθεσις καὶ Ἐπένθεσις φωνηέντων.

§. 54. Εἰς τὰ πάθη τῶν φωνηέντων συγκαταλέγονται καὶ ἡ *Συγκοπή, Μετάθεσις, Διαίρεσις, Ἔκτασις, Συστολὴ* καὶ *Τροπὴ* τῶν φωνηέντων.

§. 55. Α'.) *Συγκοπή.* Συγκοπὴ λέγεται ἡ ἐκ τοῦ μέσου λέξεως ἀποβολὴ βραχέος φωνήεντος (συνήθως μὲν τοῦ ε, σπανίως δὲ τοῦ υ) μεταξὺ δύο συμφώνων εὑρισκομένου, οἷον (μητέρος) = *μητρός*, (πιπέτ-ω) = *πίπτω*, (γιγένομαι) = *γίγνομαι*, (ἤλυθον) = *ἦλθον.* Ἐνίοτε δὲ γίνεται συγκοπὴ καὶ φωνήεντος πρὸ φωνήεντος, οἷον *κρέᾳ* ἀντὶ κρέα-α, *κέρᾳ* ἀντὶ κέρα-α.

§. 56. Ἀποκοπὴ δὲ λέγεται ἡ ἀποβολὴ τελικοῦ βραχέος φωνήεντος πρὸ ἀρκτικοῦ συμφώνου ἑπομένης λέξεως. Αὕτη γινομένη συνήθως εἰς τινας προ-

θέσεις παρὰ ποιηταῖς καὶ τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ, ἐν τῷ Ἀττικῷ πεζῷ λόγῳ εἴς τινας μόνον τύπους ἀπαντᾷ, οἷον ἀμβολὰς = ἀναβολάς, ἀμβατῶν = ἀναβατῶν, ἄμπωτις = ἀνάπωτις. Ἀποκοπὴ ὡσαύτως γίνεται καὶ τοῦ τελικοῦ βραχέος φωνήεντος λέξεών τινων, οἷον α.) τοῦ Ἐνεργ. δ'. Ἀορίστ. τῆς Προστακτ. τῶν ῥημάτων δίδωμι, τίθημι, ἵημι καὶ ἔχω, (θέθι = θε θ) = θές, δόθι (δο θ) = δός, ἕθι = ἕ θ = ἕς, σχέθι = (σχεθ =) σχές· (περὶ τῆς τροπῆς τοῦ θ εἰς σ ὅρα §. 96 καὶ 82). δ'.) Τῆς Δοτ. Πληθ. τῆς Α'. καὶ Β'. κλίσεως, ὧν αἱ ἀρχικαὶ καταλήξεις αισι(ν) καὶ οισι(ν) δι' ἀποκοπῆς μεταβάλλονται ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εἰς αις καὶ οις, οἷον ταῖσι ἀρεταῖσι = ταῖς ἀρεταῖς, τοῖσι λόγοισι = τοῖς λόγοις. Καὶ γ'.) τῆς προθέσεως προτί (Ὁμηρ.) = πρότ = πρός. Ἐνίοτε καὶ συλλαβὴ ὁλόκληρος ἀποκόπτεται, οἷον ἀμ-φορεὺς ἀντὶ ἀμφι-φορεύς, μῶνυξ (ἀντὶ μον-όνυξ), τράπεζα (ἀντὶ τετράπεζα).

§. 57. Β'.) *Μετάθεσις.* Μετάθεσις λέγεται ἡ ἀπὸ τῆς οἰκείας θέσεως μετατόπισις φωνήεντος πρὸ τοῦ προτασσομένου αὐτοῦ συμφώνου, ἰδίᾳ δὲ τοῦ ι (γενομένου ἐκ τροπῆς τοῦ οὐρανισκοφώνου j), οἷον ῥίζ. ἀμεν. ἀμεν-ίων = *ἀμείνων*, μελαν-ία = *μέλαινα*, κτεν-ίω = *κτείνω.*

§. 58. Γ'.) Διαίρεσις. Διαίρεσις φωνηέντων καλεῖται ὁ ἐν τῇ προφορᾷ χωρισμὸς δύο φωνηέντων, ἅπερ δύνανται ν' ἀποτελέσωσι δίφθογγον. Σημεῖον δὲ ταύτης εἶνε τὸ διαλυτικὸν (§. 19. 4), οἷον ἀΐδιος, ἄϋπνος, ὀστέϊνος, Ἀχαΐα ἀλλὰ πάντοτε Ἀχαιοί, κτλ.

§. 59. Γ'.) *Ἔκτασις.* Ἔκτασις λέγεται ἡ μεταβολὴ τοῦ βραχέος φωνήεντος συλλαβῆς τινος εἰς μακρὸν ἢ εἰς δίφθογγον. Διακρίνονται δὲ δύο εἴδη ἐκτάσεως.

α.) Ἡ *ὀργανικὴ* λεγομένη ἔκτασις, ἤτοι ἡ πρὸς σχηματισμὸν νέων καταλήξεων καὶ νέων λέξεων συμβαίνουσα, οἷον ἡ ἔκτασις 1) τοῦ α εἰς η ἢ α, οἷον τιμά-ω, *τιμή-σω, τίμη-σις, τίμημα*, ῥίζα κραγ *κέκρα-γα·* 2) τοῦ ε εἰς η, οἷον *ποιέ-ω, ποιή-σω, ποίη-σις, ποίη-μα, ποιη-τής·* 3) τοῦ ο εἰς ω, οἷον *ζηλό-ω, ζηλώ-σω, ζήλω-τής·* 4) τοῦ ι βραχέος εἰς ι μακρόν, οἷον *τί-ω, τί-σω, ἔκ-τι-σις*, ἢ εἰς ει καὶ ἐνίοτε εἰς οι, οἷον ῥίζ. λιπ *λείπω, λέλοιπα, λοιπός·* καὶ 5) τοῦ υ βραχέος εἰς υ μακρόν, οἷον *λύ-ω, λύ-σω*, ἢ εἰς ευ, οἷον ῥίζ. *φυγ φεύ-γω*, ῥίζ. *πλυ = πλευ = πλεύ-σομαι.*

Σημ. α.) Τὸ α μετὰ τὸ ε, ι καὶ ρ ἐκτείνεται εἰς α καὶ ὄχι εἰς η, οἷον ἐά-ω ἐά-σω, ἵά-ομαι ἵά-σομαι ἴα σις ἰα-τρός, δρά-ω δρά-σω δράμα, ὡς τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου ἀποφευγούσης τὴν σύμπτωσιν τοῦ εη ιη ρη καὶ προτιμώσης τὴν τοῦ εα, ια καὶ ρα.

β'.) Ἡ *ἀναπληρωτικὴ* ἔκτασις, ἥτις γίνεται πρὸς ἀντικατάστα-

σιν ἀποβληθέντων συμφώνων. Εἰς ταύτην τὸ α ἐκτείνεται συνήθως εἰς α (καὶ ε, ι, ῆ ρ προηγουμένου)· οἷον, ῥίζ. παντ=παντ-ς=πᾶς· τὸ ε συνήθως εἰς ει, οἷον, ἐσ-μί=εἰ-μί, λυθέντ-ς=λυθείς, τὸ ο εἰς ου, ὀδόντ-ς=ὀδούς· τὸ ι καὶ υ εἰς ῑ καὶ ῡ, οἷον, ἔλμινθ-σιν=ἕλμι-σι, δεικνύντ-ς=δεικνύς.

Σημ. Ἐξαιρέσεις, καθ' ἃς ἐν τῇ ἀναπληρωτικῇ ἐκτάσει τὸ α ἐκτείνεται εἰς η, οἷον, ῥ. φαν (ἔφαν-σα)=ἔφην-α, τὸ ε εἰς η, ποιμέν-ς=ποιμήν, καὶ τὸ ο εἰ; ω, δαίμον-ς=δαίμων· ὅρα § 153, 155, 343.

Σημ. β'.) Ἐνίοτε τὰ ῥιζικὰ φωνήεντα α καὶ ε ἐκτείνονται εἰς ω, οἷον ῥίζ. τραγ=τρώγ-ω, ἀγ-ω ἀγ ωγ-ή, ἐσθίω ῥίζ. ἐδ ἐδ-ωδ-ή.

§. 60. Ε'). *Συστολή. Συστολὴ ἢ ὑφαίρεσις* ἐν γένει λέγεται ἡ ἀποβολὴ βραχέος φωνήεντος, ὅπερ προστεθὲν εἰς τὴν βραχεῖαν ῥίζαν μετέβαλεν αὐτὴν ἐκτεῖναν τὸ βραχὺ ῥιζικὸν αὐτῆς φωνῆεν εἰς μακρὸν ἢ εἰς δίφθογγον, οἷον *λείπ ω* διὰ συστολῆς γίνεται *λιπ*, *φεύγ-ω* =*φυγ*, *φαίν-ω*=*φαγ*, *σύρω*=*συρ* (υ=υ+υ), *κρίνω*=*κρίν* (ι=ι+ι), *τήκω*=*τηκ* (κ=κ+κ), δῆλ-ος=(δε-ελος).

§. 61. ΣΤ'). *Τροπή.* Πολλάκις τὰ τρία προτακτικὰ βραχέα φωνήεντα α ε ο μεταβάλλονται πρὸς ἄλληλα εἰς τὸν σχηματισμὸν διαφόρων τύπων καὶ λέξεων ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀρχικῆς ῥίζης, οἷον, *τρέπ-ω, ἐτράπ-ην, τρόπ-ος, στρέφ-ω, ἐστράφ-ην, στροφ-ή*· οὕτω καὶ ἐκ ῥίζ. γενεσ=*γένος*, φλεγ=*φλόξ*.

Σημ. Καὶ τὰ ἐξ ἐκτάσεως προελθόντα φωνῆεν ἢ δίφθογγος μεταβάλλονται ἐνίοτε εἰς ἄλλα, οἷον τὸ α εἰς η καὶ τοῦτο εἰς ω, οἷον, ῥ. ῥαγ, ῥήγνυμι, ἔρρωγα, ῥωγή, ἀρήγ-ω, ἀρωγ-ός, ῥ. βα, βά-σις, βῆ-μα, βωμός· τὸ υ εἰς ευ καὶ τοῦτο εἰς ου, οἷον, ἐξ ἀχρ. ῥίζης σπυδ, σπεύδω, σπουδή, κέλευθ-ος ἀκόλουθ-ος.

§. 62. Ζ'). Πρόθεσις φωνηέντων. Πολλάκις χάριν εὐφωνίας καὶ πρὸς εὐκολωτέραν προφορὰν τῶν λέξεων τίθενται ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης τὰ φωνήεντα α, ε, ο (σπανίως ι καὶ η) οἷον, ἀ-σπαίρω καὶ σπαίρω, ἀ-σταφὶς σταφίς, ἄ-σταχυς καὶ στάχυς, ἀ-βληχρὸς καὶ βληχρός, ἐ-μὲ καὶ μέ, ἐ-θέλω καὶ θέλω, ἐ-χθὲς καὶ χθές, ὄνυξ (υχος) καὶ νύσσω, ὀξὺς καὶ ξύω, ἡ-λύγη καὶ λύγη, ἰ-γνύς, ἰ-γνύα καὶ γόνυ.

§. 63. Η'). Ἐπένθεσις φωνηέντων. Πολλάκις πρὸς εὐκολωτέραν προφορὰν τῶν ἡνωμένων καὶ δυσκόλως προφερομένων συμφώνων παρεμβάλλεται φωνῆεν (συνήθως α καὶ ε, σπανίως ο καὶ ι καὶ σπανιώτατα υ καὶ η) ἢ ἐν μέσῳ τῆς ῥίζης, οἷον, ῥίζ. ἀρχ, ἐξ ἧς ἄρκ-υς καὶ ἀρακ, ἀράχ-νη, τραχ ἐξ ἧς τραχ-ὺς καὶ ταραχ=ταράσσω, ἀλκ ἐξ ἧς ἀλκ-ή καὶ ἀλεκ=ἀλέξω, ὀργ ἐξ ἧς ὀργ-ιὰ καὶ ὀρεγ=ὀρέγω, ἢ συνηθέστατα ἐπὶ παραγωγῆς καὶ μάλιστα συνθέσεως μεταξὺ ῥίζης καὶ παραγωγ. καταλήξεως, ἢ μεταξὺ πρώτου καὶ δευτέρου συνθετικοῦ μέρους· οἷον, πλόκ-α-μος, μελ-έ-τη, ἁλ-ι-εύς, ποδ-ά-νιπτρον, σωματ-ο-φύλαξ, πυρ-ί-πνους, ἀσπιδ-η-φόρος, κτλ. (Ὅρα Ἐτυμολογικόν.). Περὶ δὲ τῶν συνδεόντων τὴν ῥίζαν μετὰ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων ἐν τῇ τῶν ῥημάτων κλίσει, ἤτοι τῶν συνδετικῶν ἢ ἐγκλιτικῶν φωνηέντων, ὅρα §. 292 καὶ Σημ.

Β'). Πάθη τῶν συμφώνων.

§. 64. Εἰ καὶ τὰ σύμφωνα εἶνε τὰ σταθερώτερα καὶ μονιμώτερα στοιχεῖα τῶν λέξεων, πρὸς ἀποφυγὴν ὅμως τῆς ἐκ τῆς συμπτώσεως αὐτῶν τραχύτητος καὶ κακοφωνίας πάσχουσι καὶ ταῦτα εὐφωνικὰς τροπὰς καὶ ἀποβολάς, ἰδίως δὲ τὸν συμπνευματισμόν, εἴς τε τὴν κλίσιν καὶ παραγωγὴν τῶν λέξεων.

Σημ. Συμπνευματισμὸς ἢ ἀφομοίωσις λέγεται, ὅταν ἐκ τῶν ἐντὸς τῆς λέξεως συμπιπτόντων συμφώνων ἢ τὸ πρῶτον συνήθως ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ δεύτερον γινόμενον σύστοιχον αὐτοῦ (§. 12), οἷον λέλεγ-ται=λέλεκ-ται, ἢ τὸ δεύτερον, ἐνίοτε, πρὸς τὸ πρῶτον, οἷον, ὄλ-νυμι=ὄλ-λυμι.

Α'). Τροπαὶ συμφώνων.

α'). Τροπαὶ ἐκ τῆς συμπτώσεως ἀφώνων πρὸς ἄλληλα.

§. 65. Ὅταν *χειλόφωνον* (π, β, φ) ἢ *οὐρανισκόφωνον* (κ, γ, χ) συμπέσῃ πρὸ *ὀδοντοφώνου* (τ, δ, θ) συμπνευματίζεται μετ' αὐτοῦ, ἤτοι τρέπεται εἰς τὸ σύστοιχον αὐτοῦ· (ἤγουν πρὸ τοῦ ψιλοῦ τ μόνον τὰ ψιλὰ κ καὶ π δύνανται νὰ εἶνε, πρὸ τοῦ μέσου δ μόνον τὰ μέσα β, γ, καὶ πρὸ τοῦ δασέος θ μόνῳ τὰ δασέα φ, χ· ὥστε ἔχομεν πτ καὶ κτ, βδ καὶ γδ, φθ καὶ χθ· οἷον

τρίβ-ω τέτριβ-ται=*τέτριπ-ται*,	τροπὴ τοῦ	*β*	εἰς	*π*	πρὸ τοῦ	*τ*.
γράφ-ω γέγραφ-ται=*γέγραπ-ται*	»	»	*φ*	»	*π*	»	»
λέγ-ω λέλεγ-ται=*λέλεκ ται*	»	»	*γ*	»	*κ*	»	»
βρέχ-ω βέβρεχ-ται=*βέβρεκ-ται*	»	»	*χ*	»	*κ*	»	»
ἑπτ-ὰ ἕβδομος=*ἕβδομος*	»	»	*π*	»	*β*	»	*δ*
γράφ-ω γράφ-δην=*γράβ-δην*	»	»	*φ*	»	*β*	»	»
πλέκ-ω πλέκ-δην=*πλέγ-δην*	»	»	*κ*	»	*γ*	»	»
βρέχ-ω βρέχ-δην=*βρέγ-δην*	»	»	*χ*	»	*γ*	»	»
πέμπ-ω ἐπέμπ-θην=*ἐπέμφ-θην*	»	»	*π*	»	*φ*	»	*θ*

τρίβ-ω ἐτρίβ-θην=ἐτρίφ-θην τροπῇ τοῦ *β* εἰς *φ* πρὸ τοῦ *θ*
π.λέκ-ω ἐπλέκ-θην=ἐπ.λέχ-θην » » *κ* » *χ* » »
λέγ-ω ἐλέγ θην=ἐλέχ-θην » » *γ* » *χ* » »

Σημ. Τὸ *κ* τῆς ἐκ προθέσεως ἐν συνθέσει μένει ἀμετάβλητον πρὸ παντὸς συμφώνου, οἷον ἐκ-τρίβω, ἐκ-δρομή, ἔκ-θεσις, ἐκ-μανθάνω, ἐκ-χέω, ἐκ-σώζω.

§. 66. Ὅταν συμπέσῃ *ὀδοντόφωνον* (τ, δ, θ) πρὸ ἄλλου ὀδοντοφώνου τρέπεται εἰς σ᾽ οἷον

ἀνύτ-ω (ἠνύτ-θην)=*ἠνύσ-θην*, (ἀνυτ-τὸς)=*ἀνυσ-τός*.
ἐρείδ ω (ἠρείδ-θην)=*ἠρεισ-θην*, *ψεύδομαι* (ψευδ-της)=*ψεύσ-της*.
πείθ-ομαι (ἐπείθ-θην)=*ἐπείσ-θην*, (πειθ-τέον)=*πεισ-τέον*.

§. 67. Χειλεόφωνον πρὸ χειλεοφώνου τρέπεται εἴς τινας λέξεις εἰς μ, οἷον κόμπος (ἀντὶ κόπ-πος ἐκ τοῦ κόπ-τω), ἴαμβος (ἀντὶ ἴαπ-βος ἐκ τοῦ ἰάπ-τω), νύμ-φη (ἀντὶ νύβδη), θάμ-βος (ἀντὶ τάφ-βος ἐκ τοῦ ταφεῖν), στρόμ-βος (ἀντὶ στροφ-βος ἐκ τοῦ στρέφ-ω).

β'.) Τροπὴ ἀφώνων πρὸ τοῦ μ.

§. 68. Τὰ *χειλεόφωνα* πρὸ τοῦ *μ* συμπνευματίζονται μετ᾽ αὐτοῦ, ἤτοι τρέπονται εἰς μ᾽ οἷον

λείπ-ω (λέλειπ-μαι)=*λέλειμ-μαι* (λειπ-μα)=*λεῖμ-μα*.
τρίβ-ω (τέτριβ-μαι)=*τέτριμ-μαι* (τρίβ-μα)=*τρίμ μα*.
γράφ-ω (γέγραφ-μαι)=*γέγραμ-μαι* (γράφ-μα)=*γράμ-μα*.

§. 69. Τὰ *οὐρανισκόφωνα κ* καὶ *χ* πρὸ τοῦ *μ* τρέπονται εἰς *γ*, τὸ δὲ *γ* πρὸ τοῦ *μ* μένει ἀμετάβλητον᾽ οἷον

π.λέκ-ω (πέπλεκ-μαι)=*πέπ.λεγμαι* (πλέκ-μα)=*π.λέγ-μα*.
βρέχ-ω (βέβρεχ μαι)=*βέβρεγ-μαι* (βρέχ-μα)=*βρέγ-μα*.
ἀλλὰ *λέγ-ω λέλεγ-μαι*, *πτίγ-ω πτιγ-μός* ἀμετάβλητα.

Σημ. Εἰς λέξεις τινὰς τὸ *κ* καὶ *χ* πρὸ τοῦ *μ* μένει ἀμετάβλητον, οἷον ἀκ-μή, ἄκ-μων, ἰκ-μάς, τεκ-μαίρομαι, αἰχ-μή, αὐχ-μός, δραχ-μή, κτλ. Περὶ τῆς ἐκ προθ. ὅρα §. 65. Σημ.

§. 70. Τὰ *ὀδοντόφωνα* πρὸ τοῦ *μ* τρέπονται εἰς *σ*᾽ οἷον

ἀνύτ-ω (ἤ-υτ-μαι)=*ἤνυσ-μαι*.
ἐρείδ-ω (ἐρήρειδ-μαι)=*ἐρήρεισμαι* (ἔρειδ-μα)=*ἔρεισ-μα*.
πείθ-ω (πέπειθ-μαι)=*πέπεισ-μαι* (πεῖθ-μα)=*πεῖσ-μα*.

Σημ. Λέξεις τινὲς φυλάττουσιν ἀμετάβλητον πρὸ τοῦ μ τὸ ὀδοντόφωνον, οἷον ἀτ-μός, Πάτ-μος, Κάδ-μος, ἀριθ-μός, βαθ-μός, ἠθ-μός, ἰσθ-μός, κλαυθ-μός, ποθ-μός. πυθ-μήν, ῥυθ-μός, σταθ-μός, στάθ-μη.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΣΑΚΚΟΥΛΑ 1942

γ'.) Τροπὴ ἀφώνων πρὸ τοῦ ν.

§. 71. Τὰ χειλεόφωνα *β* καὶ *φ* πρὸ τοῦ *ν* τρέπονται εἰς μ, οἷον σέβομαι (σεβ-νός)=σεμ-νός, (λίβ-νη)=λίμνη (ἐκ ῥίζ. λιβ τοῦ λείβω, στυφ-νός=στυμ-νὸς (στύφω). Εἰς δὲ τὸ ἐκ τοῦ στιλβ-ω στιλπνός τὸ *β* πρὸ τοῦ *ν* ἐτράπη εἰς π (στιλβ-νὸς)=στιλπ-νός. Καὶ εἰς τὸ ἐξαίφνης κατὰ μετάθεσιν τοῦ ι ἐτράπη τὸ π εἰς φ ἐκ τοῦ ἐξαπίνης.

§. 72. Τὰ οὐρανισκόφωνα *κ* καὶ *γ* εἴς τινας λέξεις πρὸ τοῦ *ν* τρέπονται εἰς δασὺ *χ*· οἷον ἐκ τῆς ῥίζ. λυκ λύχ-νος, ῥ. τεκ (τίκτω) τέχνη, ῥίζ. Εἰκ (εἴκω) ἴχ-νος, ῥ. παγ (πήγνυμι) πάχ-νη.

δ'.) Τροπὴ ἀφώνων πρὸ τοῦ σ.

§. 73. Τὰ *χειλεόφωνα π, β, φ* πρὸ τοῦ *σ* ἑνοῦνται μετ᾽ αὐτοῦ εἰς *ψ*· *βλέπ-ω* (βλέπ-σω)=*βλέψω*, (γυπ-ς=*γύψ*, *τρίβω* (τρίβ-σω)=*τρίψω*, (φλεβ-ς)=*φλέψ*, *γράφ-ω* (γράφ-σω)=*γράψ-ω*, (κατῆλιφ-ς)=*κατῆλιψ*.

Σημ. Εἰς τὴν λέξιν βλασ-φημῶ (σύνθ. ἐκ τοῦ βλάπτ-ω (ῥίζ. βλαβ) καὶ φήμη) τὸ χειλεόφ. *β* ἐτράπη εἰς σ.

§. 74. Τὰ *οὐρανισκόφωνα κ, γ, χ* πρὸ τοῦ *σ* ἑνοῦνται μετ᾽αὐτοῦ εἰς *ξ*· *πλέκω* (πλέκ-σω)=*πλέξω*, (κόρακ-ς)=*κόραξ*, *λέγω* (λέγ-σω)=*λέξω*, (αἴγ-ς) = *αἴξ*, *βρέχ-ω* (βρέχ-σω)=*βρέξω*, (βήχ-ς)=*βήξ*.

Σημ. Ἐξαιρεῖται ἡ πρόθεσις ἐκ πρὸ τοῦ σ ἐν συνθέσει, ἐκ-σώζω (§. 65. σημ.).

ε.) Τροπὴ τοῦ ν πρὸ συμφώνων.

§. 75. Τὸ *ν* α) πρὸ τῶν *χειλεοφώνων* καὶ τοῦ *ψ* τρέπεται εἰς μ· οἷον (ἐν-πειρία)=*ἐμπειρία*, (ἐν-βάλλω)=*ἐμ-βάλλω*, (ἔν-φρων)=*ἔμφρων*, (ἔν-ψυχος)=*ἔμ-ψυχος*.

β') Πρὸ τῶν *οὐρανισκοφώνων* καὶ τοῦ *ξ* τρέπεται εἰς τὸ ἔρρινον γ (ἔν-κλισις)=*ἔγκλισις*, (συν-γενὴς=*συγ-γενής*, (σύν-χρονος)=*σύγχρονος*, (συν-ξέω)=*συγ-ξέω*.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐγκλιτικὰ ὄνπερ, τὸν γε.

γ'.) Πρὸ τῶν *ὀδοντοφώνων* μένει ἀμετάβλητον᾽ οἷον, *συν-τείνω*, *συν-θέω*, *ἔν-θεος*, *συν-θήκη*. Καὶ

δ'.) Πρὸ τῶν *ὑγρῶν* λ, μ, ν, ρ ἀφομοιοῦται, ἤτοι τρέπεται εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ ὑγρά᾽ οἷον (συν-λαμβάνω)=*συλ-λαμβάνω*, (ἐν-μένω)=*ἐμ-μένω*, (συν-ροὴ)=*συρ-ροή*, *σύν-νους*.

Σημ. ά.) Ὁ τῶν ὑγρολήκτων ῥημάτων χαρακτὴρ ν τρέπεται πρὸ τοῦ μ συνήθως εἰς σ εἰς τὸν Παθητ. Παρακείμ. καὶ τὰς παραγωγικὰς καταλήξεις μα, μη, μος· οἷον φαίνω (πέφαν-μαι)=πέφασ-μαι. (φίν-μα)=φάσ-μα· ἀλλ' αἰσχύν-ω ἤσχυμ-μαι (§. 343. δ'.)

Σημ. δ'.) Τὸ ν τῆς ἐν προθέσεως ἐν συνθέσει πρὸ τοῦ ρ μένει συνήθως ἀμετάβλητον, οἷον ἐν-ρίπτω, ἀλλὰ συνηθέστατα ἔρ-ρυθμος ἢ ἔν-ρυθμος.

Σημ. γ') Περὶ τῆς ἀποβολῆς τοῦ ν ἢ τροπῆς αὐτοῦ εἰς σ ἐν τῇ προθέσει σὺν καὶ ἄλλαις τισὶ λέξεσιν ὅρα §. 86.

ς'.) Τροπὴ τῶν δασέων εἰς ψιλὰ καὶ τἀνάπαλιν.

§. 76. Ἂν δύο ὅμοια δασέα κεῖνται πλησίον ἀλλήλων, τὸ πρῶτον τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν· οἷον (Ἀθ-θὶς)=*Ἀτ-θίς*, (Πιθ θεύς)=*Πιτ-θεύς*, (Σαφ-φὼ)=*Σαπ-φώ*, (κέφ-φος)=*κέπ-φος*, (Βάχ χος)=*Βάκ-χος*.

§. 77. Ὅταν εἰς δύο κατὰ σειρὰν συλλαβὰς τῆς αὐτῆς λέξεως εὑρεθῇ τὸ αὐτὸ δασύ, τὸ τῆς πρώτης τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλὸν εἰς τὰς ἀκολούθους μόνον περιπτώσεις.

ά.) Εἰς τὸν *ἀναδιπλασιασμὸν* τοῦ Παρακειμένου (§. 275.) καὶ τινων Ἐνεστώτων.

θύ-ω (θέ-θυκα)=*τέ-θυκα*, *φιλέ-ω* (φε-φίληκα)=*πε-φίληκα*.

χωρέ-ω (χε-χώρηκα)=*κεχώρηκα*· ῥίζ. *θε* (θί-θημι)=*τί-θημι*.

ῥίζ. *χρα* (χί-χρημι)=*κί-χρημι*. (Ὅρα §. 379. καὶ Σημ.)

δ'.) Εἰς τοὺς Παθητικοὺς Μέλλοντα καὶ Ἀόριστον ά. τοῦ *θύω* καὶ *τίθημι*· ῥίζ. *θυ* (θυ-θήσομαι)=*τυ-θήσομαι ἐ-τύ-θην*· ῥ. *θε τε-θήσομαι, ἐ-τέ-θην*.

γ'.) Εἰς τὰ *σύνθετα ἐκε-χειρία* (ἀντὶ ἐχε-χειρία=ἔχω καὶ χείρ), *ἐπαφὴ* (ἀντὶ ἐφ-αφὴ=*ἐπὶ* καὶ *ἁφὴ*) καὶ *ἄπ-εφθος* (ἀντὶ ἄφ-εφθος=*ἀπὸ* καὶ *ἑφθός*).

Σημ. Εἰς τὸν Παθητ. Ἀόρ. ά. τῆς Προστακτικῆς συμβαίνει τἀνάπαλιν, ἤτοι ἀντὶ τοῦ πρώτου δασέος τρέπεται τὸ δεύτερον, οἷον σώθη-τι (ἀντὶ σώθη-θι), ἀγγέλθη-τι (ἀντὶ ἀγγέλθη-θι)· εἰς τὸν Παθητ. ὅμως Ἀόρ. δ'. ἐπανέρχεται πάλιν, οἷον τρίβη-θι.

§. 78. Τὰ *ψιλὰ* σύμφωνα κ, π, τ, ὅταν προτάσσωνται φωνήεντος δασυνομένου, τρέπονται εἰς τὰ *ἀντίστοιχά* των *δασέα*, χ, φ, θ ὄχι μόνον εἰς τὴν κλίσιν καὶ παραγωγὴν τῶν λέξεων, ἀλλὰ καὶ εἰς δύο κεχωρισμένας ἢ συνθέτους λέξεις· οἷον *οὐχ οὗτος* (§. 53.), *δεχ-ήμερος*=(δέκα ἡμέραι), *πέπλεχα* (πέπλεκ-ά §. 315. δ'.), *ἀφ' οὗ*=(ἀπὸ-οὗ), *κέκλοφ-α*=(κέκλοπ-ά), *μεθ' ὅρκου*=(μετὰ-ὅρκου), *ἀνθ-ύπατος*=(ἀντὶ-ὕπατος), *μεθ-έξω* (ἀλλὰ μετ-έχω).

§. 79. Ἐὰν τύχωσι δύο ψιλὰ πρὸ φωνήεντος δασυνομένου, τρέπονται καὶ τὰ δύο εἰς τὰ ἀντίστοιχά των δασέα, οἷον *ἑφθ-ήμερος*=(ἑπτὰ-ἡμέραι), *νυχθ-ήμερον* (ἀντὶ νυκτ-ήμερον). Ὅρα καὶ §. 46.

Σημ. ά.) Καὶ τὰ μέσα β, γ εἰς τὴν κλίσιν μόνον τῶν ῥημάτων μεταβάλλονται εἰς δασέα, οἷον, (τέτριβ-ά)=τέτριφ-α, (εἴλογ-ά)=εἴλοχ-α· ἄλλως δὲ μένουσιν ἀμετάβλητα· οἷον τρῖβ' οὕτως (ἀλλ' ὄχι τρῖφ' οὕτως), λέγ' οὕτως (ἀλλ' ὄχι λέχ' οὕτως).

Σημ. δ'.) Καὶ τὸ ὑγρὸν ρ, ὡς καὶ τὸ λ, ἐνίοτε τρέπουσιν εἴς τινας λέξεις τὰ πρὸ αὐτῶν ψιλὰ σύμφωνα εἰς δασέα, οἷον, τέθριππον (ἀντὶ τέτριππον), φροίμιον (ἀντὶ προίμιον=προ-οίμιον=πρὸ οἵμος), φροῦδος =(πρὸ ὁδός), φρουρὰ (πρὸ ἐρῶ)· οὕτω καὶ εἰς τὰς παραγωγικὰς καταλήξεις θρα θρον ἀντὶ τῶν τρα τρον (§. 493. 15. Σημ. δ'.)· οἷον ἀποβά-θρα, κολυμβή-θρα, ἄρ-θρον, κλετ-θρον, ῥετ-θρον, κτλ. Οὕτω καὶ τὸ λ εἰς τινα ποιητικὰ θέμε-θλον, γένε-θλον, κτλ. Ἔτι δὲ καὶ τὸ ἔρρινον ν, περὶ οὗ ὅρα §. 72.

Σημ. γ'.) Σύνθετά τινα, καίπερ τῆς ἑπομένης λέξεως ἀρχομένης ἀπὸ φωνήεντος δασυνομένου, δὲν τρέπουσιν Ἰωνικῷ τῷ τρόπῳ τὸ ψιλὸν σύμφωνον εἰς δασύ, οἷον Ἀρίστ-ιππος, Κράτ-ιππος, Λεύκ-ιππος, ἀπ-ηλιώτης (ἀλλὰ καὶ ἀφ-ηλιώτης), ἱππαρμοστής.

§. 80. Λέξεις τινές, οἷον τὰ ὀνόματα *θρὶξ* καὶ *θάττων* καὶ τὰ ῥήματα *θάπτω*, *θράσσω*, *θρύπτω*, *τρέφω*, *τρέχω* καὶ *τύφω*, τῶν ὁποίων ἡ μονοσύλλαβος ῥίζα ἄρχεται ἀπὸ τ καὶ λήγει εἰς δασύ, τρέπουσι τὸ ἀρκτικὸν *ψιλὸν τ* εἰς *δασὺ θ*, ὅταν εἰς τὴν κλίσιν ἢ τὸν σχηματισμὸν τῆς λέξεως ἐκλίπῃ τὸ ἑπόμενον δασὺ ἢ εὑρίσκηται πρὸ θ, τουτέστι γίνεται μετάθεσις τῆς δασύτητος.

1.) Ῥίζ. *τριχ*. Ὀνομ. *θρὶξ* (ἀντὶ τρίχ-ς), Δοτ. Πληθ. *θριξὶν* (ἀντὶ τριχ-σίν)· ἀλλ' εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις ἐπανέρχεται, *τριχός*, *τριχί*, *τρίχα*, κτλ. Οὐσ. *τριχ-ίας*.

2.) Ῥίζ. *ταχ*, ἐξ ἧς *ταχύς*, Συγκριτ. *θάσσων* ἢ *θάττων*. (Ὅρα §. 84. 1 καὶ 203. Σημ. δ'.)

3.) Ῥίζ. *ταφ*, ἐξ ἧς *θάπτω*, *θάψω*, *τέθαμμαι*, *τεθάφθαι*· ἀλλὰ Παθ. Ἀόρ. δ'. *ἐτάφην* καὶ Οὐσ. *τάφος*, *ταφή*, κτλ.

4.) Ῥίζ. *ταραχ*, ἐξ ἧς *θράσσω* κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ *ταράσσω*, (ὅρα §. 445. 24).

5.) Ῥίζ. *τρυφ*, ἐξ ἧς *θρύπτω*, *θρύψω*, *τέθρυμμαι*· ἀλλὰ Παθ. Ἀόρ. δ'. *ἐτρύφην* καὶ Οὐσ. *τρυφ-ή*.

6.) Ῥίζ. *τρεφ*, ἐξ ἧς *θρέψω*, *ἔθρεψα*, *τέθραμμαι* καὶ Οὐσ. *θρέμμα*, *θρεπτήρ*· ἀλλὰ *τρέφω τέτροφα* καὶ οὐσ. *τροφή*, κτλ.

7.) Ῥίζ. *τρεχ*, ἐξ ἧς Μέλλ. *θρέξομαι* (ἀρχ.)· ἀλλὰ *τρέχω*, *τροχός*, κτλ.

8.) Ῥίζ. *τυφ*, ἐξ ἧς οἱ χρόνοι *θύψω*, *τέθυμμαι*· ἀλλὰ Παθ. Ἀόρ. β'. *ἐτύφην* καὶ Οὐσ. *τύφος*.

Σημ. α'.) Εἰς τοὺς ἀπὸ θ ἀρχομένους Μέσους καὶ Παθ. σχηματισμοὺς τῶν ῥημάτων τούτων ἡ δασύτης τῶν δύο συμφώνων φθ κατανίκᾳ τὸ ἀρχικὸν τῆς ῥίζης τ καὶ τρέπει αὐτὸ εἰς δασύ· οἷον *τεθάφθαι*, *ἐθρέφθην* (ποιητ.).

Σημ. β'.) Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὸ δασὺ πνεῦμα (῾), ὡς δασὺ σύμφωνον θεωρούμενον, τρέπεται εἴς τινας λέξεις ἐνίοτε εἰς ψιλὸν πνεῦμα πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δύο ἀλλεπαλλήλων δασέων, οἷον ἔχω (ἀντὶ ἔχ-ω, ῥίζ. σεχ=ἐχ, § 81. ἀ), ἑσθής (ἀντὶ ἑσθής ἐκ ῥίζ. Fεσ=ἕς τοῦ ἕννυμι), ἴσχω (ἀντὶ ἴσχω, ἐκ τοῦ σι σέχ-ω=σίσχω=ἴσχω), ἀθρόος (ἀντὶ ἀθρόος § 525. Σημ. β'.), ἄχρι (ἀντὶ ἄχρι), ὅρφα (ἀντὶ ὅρφα ἐκ τῆς ἀναφορ. ῥίζ. ὁ § 244.). Καθ' ὅμοιον ὡσαύτως λόγον ὅταν εἰς λέξιν ἀρχομένην ἀπὸ ρ ἀκολουθῇ ἑτέρα συλλαβὴ ἀπὸ ρ τὸ ἀρχικὸν ρ ψιλοῦται, οἷον ῥάρος· ῥάρεον. Ἀλλ' ὅταν μετὰ τὸ ἀρκτικὸν ρ ἀκολουθῇ δασὺ σύμφωνον, τὸ ἀρκτικὸν ρ δασύνεται, οἷον ῥαφή, ῥάμφος.

§ 80 δίς. Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, πλὴν τῶν ἀνωτέρω ῥηθεισῶν, εἴτε εἰς τὸν σχηματισμόν, εἴτε εἰς τὴν σύνθεσιν, εἴτε κατὰ τὴν ἐκθλιψιν, συνήθως οὔτε τὸ προηγούμενον δασὺ τρέπεται εἰς ψιλὸν ἕνεκα τοῦ ἑπομένου δασέος, οὔτε τὸ προηγούμενον ψιλὸν εἰς δασὺ ἕνεκα τοῦ ἐκλιπόντος ἀκολούθου δασέος, οἷον (*τεύχ-ω*), *τεύξω*, *ἐθέλχθην*, *ἐχό-θην*, *ἐϋρυχή-θην*, *ὠρθώ-θην*, *φά-θι*, *παντάχοθεν*, *Κορινθό-θεν*, *ὀρινθο-θήρας*, *ἄχθο-φόρος*, *ἀμφι-φανής*, *καθυ-φίημι*, *τετράφαθ' ὁπότε*, *μάθεθ' ἡμᾶς*, κτλ.

ζ') Τροπὴ τοῦ σ.

§. 81. Τὸ σ ἀ) ἐν ἀρχῇ λέξεως τρέπεται πολλάκις εἰς δασεῖαν· οἷον *σῦς*=ὗς (*σι-στημι*, *ἵστημι*, (*σρέω*) *ῥέω*.

β'. Πρὸ τοῦ ἐρρέθην ἀφομοιοῦται οἷον (Πελοπόσ-νησος)=Πελοπόννησος, ῥίζ. ζωσ (ζώσ-νυμι)=ζώννυμι, ῥ. *ἐσ* (ἑσ-νυμι)=ἕν-νυμι.

γ') Μετὰ τὸ ρ ἐν μέσῳ λέξεως (οἷον ρσ) παρὰ μὲν τοῖς ἀρχαίοις Ἀττικοῖς φυλάττεται, οἷον *χερσόνησος*, *ἄρσην*, *θάρσος*, παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ρ, *Χερρόνησος*, *ἄρρεν*, *θάρρος*.

δ'). Τὸ σ τοῦτο, ὡς καὶ τὸ δίγαμμα F, ἀρκτικὰ λέξεως ὄντα καὶ πρὸ τοῦ ρ (οἷον σρ, Fρ) ἀφομοιοῦνται πρὸς τὸ ρ, ἂν ἐν τῷ σχηματισμῷ προτάσσηται αὐτῶν βραχὺ φωνῆεν· οἷον (ῥίζ. σρε, ἔσρεον)=ἔρρεον, (βαθύ-σρους)=βαθύρρους, (ῥ. Fραγ, ἦ σραγ ἐ-Fράγην)=ἐρράγην, (ῥ. Fρε, ἐ-Fρήθην)=ἐρρήθην, (ἄ-σρηκτος ἢ ἄ-Fρηκτος)=ἄρρηκτος· ἀλλὰ εὔρωστος.

η'). Τροπὴ τοῦ τ.

§. 82. Τὸ τ πολλάκις πρὸ φωνήεντος, ἰδίᾳ δὲ πρὸ τοῦ ι (§. 84. 7) τρέπεται εἰς σ, οἷον (τύ)=σύ, *τήμερον*=*σήμερον*, πλοῦτος (πλούτ-ιος)=*πλούσιος*, Μίλητος (Μιλήτ-ιος)=*Μιλήσιος*, (ἀναισθητ-ία)=*ἀναισθησία*, (γεροντία)=*γερουσ-ία*, (ὀντ-ία)=*οὐσ-ία*, (λέγοντ-ι)=*λέγουσι* (περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ φωνήεντος ὅρα §. 87. Σημ. β'). Ἔτι δέ, καὶ ὅταν εἶνε τελικὸν λέξεως, οἷον (ῥ. περατ)=*πέρας*, (φωτ)=*φως*, (λευκοτ)=*λευκός* (Ὅρα §. 96 καὶ 150).

θ'). Τροπὴ τοῦ Δίγαμμα F.

§. 83. Τὸ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς βραδύτερον ἐκλιπὸν δίγαμμα F τρέπεται α'). Πρὸ συμφώνου καὶ ἰδίως πρὸ τοῦ σ εἰς υ, ὅπερ μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος ἀποτελεῖ δίφθογγον· οἷον (βασιλεF-ς)=*βασιλεύς*, (βοF-ς)=*βοῦς*, (κέκαF-μαι)=*κέκαυ-μαι*, (πέπνεFκα)=*πέπνευκα*, (ῥεF-μα)=*ῥεῦμα* (καF-μα)=*καῦμα*.

β') Ἐν ἀρχῇ λέξεως ἐνίοτε εἰς δασεῖαν· (Fεσπέρα)=*ἑσπέρα*, (Foρῶ)=*ὁρῶ*, (Fρόδον)=*ῥόδον* Αἰολ. βρόδον). Καὶ γ'). Ἐνίοτε εἰς φ· οἷον (σFε)=*σφε*, (Fημί)=*φημί*.

Τροπὴ τοῦ συμφωνοειδοῦς ἰώτ j.

§. 84. Τὸ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ὅλως ἀπολεσθὲν καὶ ἐν οὐδεμιᾷ τῶν διαλέκτων αὐτῆς διατηρηθὲν οὐρανισκόφωνον ἰώτ, τὸ ὁποῖον διαγινώσκομεν μόνον εἰς τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ, πάσχει τὰς ἑξῆς μεταβολάς.

1) Τιθέμενον πολλάκις μετὰ τὰ οὐρανισκόφωνα κ, γ, χ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τὰ ὀδοντόφωνα τ, θ, τρέπεται μετ' αὐτῶν εἰς διπλοῦν *σσ* ἢ *ττ*· οἷον ῥίζ. *Θρακ*, (ἐξ οὗ Ἄρσεν. Θρᾷξ) θηλ. (Θρακ-ϳα)=

Θρᾶσσα ἢ Θρᾶττα, ῥίζ. *φρικ*, =(φρικ-jω=) *φρίσσω ἢ φρίττω*, ῥ. *ταγ* = (ταγ-jω)=*τάσσω ἢ τάττω*, ῥ. *ἐλάχ*, Συγκρ. (ἐλαχ-jων) = *ἐλάσσων ἢ ττων*, καὶ ῥ. *ταχ*, Συγκρ. (ταχ-jων=) *θάσσων ἢ θάττων*, ῥ. *βηχ*=(βηχ-jω=) *βήσσω ἢ βήττω*, ῥίζ. *Κρητ*, (ἐξ οὗ Ἀρσ. Κρὴς) Θηλ. (Κρητ-ja=) *Κρῆσσα*, ῥ. *κρετ*, ἐξ ἧς Συγκρ. (κρετ-jων=) *κρείσσων ἢ ττων*, ῥίζ. *ἐρέτ* (ἐρετ-jω) = *ἐρέσσω*, ῥ. *πλατ ἢ πλαθ* (πλάτ-jω=) *πλάσσω ἢ πλάττω*.

2). Μετὰ τὰ ὀδοντόφωνα τ καὶ δ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τὸ γ, τρέπεται μετ' αὐτῶν εἰς ζ· οἷον ῥίζ. *Θαυματ* (θαυματ-jω)=*θαυμάζω*, ῥ. *ὀνοματ* (ὀνομάτ-jω) = *ὀνομάζω*, ῥ. *ἐριδ* (ἐριδ-jω)=*ἐρίζω*, ῥ. *ἐδ* (ἐδ-jομαι)=*ἔζομαι*, ῥ. *κραγ* = (κραγ-jω)=*κράζω*, ῥ. *μεγ* (μεγ-jων)=*μείζων*.

3). Καὶ μετὰ φωνῆεν τιθέμενον τρέπεται ἐνίοτε εἰς ζ· οἷον ῥ. *θια*=(θια-jομαι)=*θιάζομαι*, ῥ. *ἀνθε*=(ἀνθε-jω)=*ἀνθίζω*.

4). Μετὰ τὰ χειλεόφωνα π, β, φ, τρέπεται πολλάκις εἰς τ, οἷον, ῥ. *κλεπ* (κλέπ-jω)=*κλέπτω*, ῥ. *βλάβ* (βλάβ-jω)=*βλάπτω*, ῥ. *ταφ* (ταφ-jω)=*θάπ-τω* (περὶ τοῦ δασέος Θ ὅρα §. 79, 3 καὶ τῆς τροπῆς τοῦ φ εἰς π §. 65), ῥ. *ῥιφ* (ῥιφ-jω)=*ῥίπτω*.

5) Μετὰ τὸ ὑγρὸν λ τιθέμενον ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· ῥ. *μᾶλ* (μαλ-jον=*μᾶλλον*, ῥ. *ἀλ* (ἀλ-jος=) *ἄλλος*, ῥ. *στελ* (στελ-jω = *στέλλω*.

Σημ. Τὸ ἐπιτασσόμενον τοῦτο j ἐκτείνει ἐνίοτε τὸ πρὸ αὐτοῦ ῥιζικὸν φωνῆεν ε εἰς ει καὶ α εἰς α· οἷον μείζων (ἀντὶ μέζων), κρείσσων (ἀντὶ κρέσσων) καὶ μᾶλλον.

6). Μετὰ τὰ ὑγρὰ *ν* καὶ *ρ* τιθέμενον τρέπεται εἰς ι, καὶ μετατιθέμενον πρὸ αὐτῶν συγχωνεύεται μετὰ ῥιζικοῦ μὲν φωνήεντος *α* καὶ *ε* εἰς δίφθογγον *αι* καὶ *ει*, μετὰ δὲ ι καὶ υ εἰς ι καὶ υ· οἷον ῥ. *ἀμερ* ἀμεν-jων *ἀμείνων*, ῥ. *τερ* (τεν-jω)=*τείνω*, ῥ. *μελαν* (μελαν-ja)=*μέλαινα*, ῥ. *φαν* (φαν-jω)=*φαίνω*, ῥ. *κερ* (κερ-jω)=*κείρω*, ῥ. *κριν* (κριν-jω)=*κρίνω*, ῥ. *συρ* (συρ-jω)=*σύρω*.

7). Πολλαχοῦ δὲ τρεπόμενον εἰς ι παράγει ἰδίως τὰς ἀπὸ ι ἀρχομένας καταλήξεις *ιος*, *ια*, *ιων*, κτλ.=(jος, ja, jων)· (πατρ-jος)=*πάτριος*, (ἡδ-jων)=ἡδ-ίων κτλ.

8). Ἐν ἀρχῇ λέξεως τρέπεται ἐνίοτε εἰς δασεῖαν, οἷον (ji-jημι) =*ἵημι*, (jος)=ὅς.

Β'.) Ἀποβολὴ συμφώνων ἐν μέσῳ λέξεως.

§. 85. *α*). *Ὀδοντόφωνα*. 1). Τὰ ὀδοντόφωνα τ, δ, θ, πρὸ τῆς καταλήξεως *κα* καὶ *κειν* τοῦ Παρακειμ. καὶ Ὑπερσυντ. ἀποβάλλονται· οἷον *ἀνύτ-ω* (ἤνυτ-κα)=*ἤνυ-κα*, *ἠνύ-κειν*. *Ἐρειδ-ω* (ἤρειδ-κα) =*ἤρεικα*, *ἠρεί-κειν*, *πείθ-ω* (πέπειθ-κα)=*πέπει-κα*, *ἐπεπεί-κειν*.

2). Τὰ ὀδοντόφωνα πρὸ τοῦ σ ἀποβάλλονται ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς· (χάριτ-ς)=*χάρι-ς*, (σώματ-σι)=*σώμα-σιν*, (ἐλπίδ-ς) = *ἐλπί-ς*, (ἐλπίδ-σω)=*ἐλπί-σω*, (ὄρνιθ-ς)=*ὄρνι-ς*, (πείθ-σω)=*πεί-σω*.

Σημ. Εἰς τὴν λέξιν πούς καὶ τὰς εἰς ὼς (Γεν. ότος) μετοχὰς μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ χαρακτῆρος δ καὶ τ πρὸ τοῦ σ τὸ πρὸ αὐτοῦ φωνῆεν ἐκτείνεται ἐν μὲν τῷ πρώτῳ εἰς ου, οἷον (πόδ-ς)=πούς, ἐν δὲ τοῖς δευτέροις εἰς ω, οἷον (λελυκοτ-ς)=λελυκώς.

§. 86. *β'*) *Ἔρρινον τ ά*). Τὸ ν πρὸ τοῦ *σ* καὶ ζ συνήθως ἀποβάλλεται, οἷον (δαίμον-σι)=*δαίμοσι*, (ποιμέν-σι)= *ποιμέ-σι*, (σύν-ζυγός)=*σύζυγος*.

Σημ. Παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον 1). Τὸ ν τῆς ἐν προθέσεως πρὸ τοῦ σ καὶ ζ μένει ἀμετάβλητον, ἐν-σπείρω, ἔν-ζυμος.

2). Τὸ Ἐνικ. β'. πρόσ. τοῦ Παθητ. Παρακ. καὶ Ὑπερσ. τῶν εἰς αίνω καὶ ύνω ῥημάτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγώγων θηλυκῶν εἰς σις φυλάττει συνήθως τὸ ν· οἷον πέφαν-σαι, ἐπέφαν-σο, ὤξυν-σαι, ὤξυν-σο, ἀπόφαν-σις, πέπαν-σις, πάχυν-σις κτλ.

3). Ὀλίγα τινὰ Οὐσιαστικὰ εἰς ινς καὶ υνς φυλάττουσι τὸ ν, ἔλμινς, πείρινς, Τίρυνς.

4). Τὸ ν τῆς σὺν προθέσεως ἐν συνθέσει πρὸ μὲν τοῦ ζ ἀποβάλλεται· οἷον (συν-ζῶ)=*συζῶ*· πρὸ δὲ σ, ἂν μὲν εἰς τὸ σ ἀκολουθῇ φωνῆεν, τρέπεται εἰς σ· οἷον, (συν-σίτιον)=*συσ-σίτιον*, (συν-σώζω) = *συσ-σώζω*· ἂν δὲ μετὰ τὸ σ ἀκολουθῇ σύμφωνον, ἀποβάλλεται, οἷον (σύν-στημα)=*σύ-στημα*, (σύν-σκηνος=*σύσκηνος*.

5). Τὸ ν τοῦ πάλιν ἐν συνθέσει *ά*) πρὸ τοῦ ἁπλοῦ σ ἢ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό, οἷον *παλίσ-συτος*, ἢ ἀποβάλλεται *πάλι-σύρραπτος*· καὶ *β'*) πρὸ τοῦ σ μετὰ συμφώνου ἢ πρὸ τοῦ ψ διαφορεῖται, οἷον *παλί-στρεπτος* καὶ *παλίν-στρεπτος*, *παλίμ-ψηστος* καὶ *παλί-ψηστος*. Καὶ *γ'*) πρὸ τοῦ ζ μένει ἀμετάβλητον· οἷον *παλίν-ζωος*.

6). Τὸ ν τοῦ ἄγαν εἰς πολλὰ σύνθετα ὄχι μόνον πρὸ τοῦ σ ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ μ καὶ κ ἀποβάλλεται, *ἀγά-στονος*, *ἀγα-κλεής*, *Ἀγαμέμνων*.

7). Τὸ ν τῶν ἐκ τοῦ πᾶν συνθέτων συνήθως πρὸ τοῦ σ φυλάττεται, σπανίως δὲ τρέπεται εἰς σ, *παν-σέληνος*, *πάν-σκιος*, *πάνσεμνος*, *πάνσοφος* ἀλλὰ καὶ *πάσ-σοφος*.

β'). Εἰς τὸ στερητικὸν ἀν (§. 524.) τὸ ν πρὸ συμφώνου ἀποβάλλεται, ἄ-δηλος, ἄ-κακος, ἀ-παθής, ἀ-μαθής.

γ'). Καὶ ἐν τῷ μέσῳ δύο φωνηέντων εὑρισκόμενον ἀποβάλλεται εἰς πτῶσεις τινὰς καὶ ἰδίᾳ Συγκριτικῶν· οἷον Ἀπόλλωνα=Ἀπόλλω, μείζονα=(μείζο-α) μείζω, κρειττονες=(κρείττο-ες)=κρείττους, ἀηδόνος=(ἀηδό-ος) ἀηδοῦς, εἰκόνα=(εἰκόα) εἰκώ. Ὅρα §. 156.

§. 87. γ') *Ἔρριπτον ν μετὰ ὀδοντοφώνου.* Ὅταν συμπέσῃ ν μετὰ ἐδοντοφώνου πρὸ τοῦ σ, (ὡς ντ, νδ, νθ), ἀποβάλλονται ἀμφότερα, καὶ τὰ πρὸ αὐτῶν βραχέα φωνήεντα ἐκτείνονται πρὸς ἀναπλήρωσιν (§. 59. ἐδ. β'), ἤτοι τὸ ε εἰς ει, τὸ ο εἰς ου καὶ τὰ α υ εἰς α καὶ υ, οἷον (χαρίεντ-ς)=χαρίεις, (σπένδ-σω)=σπείσω, (ὀδοντ-ς)=ὀδούς, (λέοντ-σι)=λέου σι=(γίγαντ-ς)=γίγας, (παντ-σι)=πᾶσι, (δεικνυντ-σι)=δεικνῦ-σιν.

Σημ. α'). Τὰ εἰς ει (Γεν. εντος) ἐπίθετα ἐν τῇ Δυτικῇ Πληθ. μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ντ δὲν ἐκτείνουσι τὸ ε εἰς ει, οἷον (χαριεντ-σι)=χαρίεσιν.

Σημ. β'). Εἰς τὰς λέξεις μέλας, εἷς, κτείς, τὸ εἰς σι Πληθ. γ'. πρόσθ. ῥημάτων, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰ τρέποντα τὸ τ πρὸ τοῦ ι εἰς σ (§. 82), ἂν καὶ μόνον ν ἀποβάλλεται, ἐκτείνεται τὸ πρὸ αὐτῶν φωνῆεν, ἤτοι τὸ α εἰς α, τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ο εἰς ου, οἷον (μελαν-ς)=μέλας, (ἑν-ς)=εἷς, (κτέν-σι)=κτείς, (λέγον-σι)=λέγουσιν, (οντ-ία=οὐσία, (ἑκόντιος)=ἑκούσιος.

§. 88. δ') *Τὸ συριστικὸν σ.*

1) Τὸ σ συμπεσὸν ἐν τῇ κλίσει τῶν ῥημάτων μεταξὺ δύο συμφώνων ἀποβάλλεται, οἷον (γεγραφ-σθαι,)=γεγράφ-θαι=(τέτυπ-σθε)=τέτυφ θε, (ἑστάλ-σθαι)=ἐστάλ-θαι.

2). Καὶ μεταξὺ δύο φωνηέντων εὑρισκόμενον πολλάκις ἀποβάλλεται, οἷον (γένεσ-ος=γένεος) γένους, (βουλεύεσαι=βουλεύε-αι)=βουλεύει, (ἐλύε-σο=ἐλύε-ο)=ἐλύου.

Σημ. Ἐνίοτε ὅμως καὶ μεταξὺ δύο φωνηέντων εὑρισκόμενον φυλάττεται, οἷον ἵστα-σαι, ἵστα-σο, τίθε-σαι τίθε-σο, κτλ. (Ὅρα §. 395. Σημ.).

3) Καὶ πρὸ ἑτέρου σ συμπεσὸν πολλάκις ἀποβάλλεται· οἷον (ἐκ ῥ. ἀληθεσ-σιν)=ἀληθέ-σι, (ἐκ ῥ. γένεσ. γένεσ-σι)=γένε-σιν. Ἰδίᾳ δέ, ὅταν ἕπηται σύμφωνον μετὰ τὸ δεύτερον σ· οἷον (δύσ-στηνος,)=δύστηνος (προσ-σφάττω)=προσφάττω, (προσ-στὰς)=προ-στάς, (προσ-σχὼν)=προ-σχών.

4). Συνήθως ἀποβάλλεται πρὸ ἐρρίνου ν καὶ μετὰ ν εὑρισκόμενον μετ' ἀναπληρωτικῆς ἐκτάσεως τοῦ ῥιζικ. φωνήεντος· οἷον (ἔσ-ναι)=εἶναι, (ἔμεν-σα)=ἔμεινα, (δαίμον-ς)=δαίμων, (ποιμέν-ς)=ποιμήν. Ἐνίοτε πρὸ μ καὶ μετὰ μ μετ' ἀναπληρωτικῆς ἐκτάσεως ἢ ἄνευ, οἷον (ἐσ-μὶ)=εἰμί, (ἠδ-μαι=ἧσ-μαι)=ἧμαι, (ἔνεμ-σα)=ἔνειμ-α· ὡσαύτως καὶ μετὰ ρ· οἷον (ἔφθερ-σα) μὲ ἀναπληρωτικὴν ἔκτασιν=ἔφθειρα, (αἰθέρ-ς)=αἰθήρ, (ῥήτορ-ς)=ῥήτωρ.—Περὶ τῆς ἀφομοιώσεως τούτου ὅρα §. 81.

§. 89. ε'). 1) Τὸ δίγαμμα F καὶ ἰ ώτ j. Τὰ συμφωνοειδῆ ταῦτα μεταξὺ δύο φωνηέντων εὑρισκόμενα ἀποβάλλονται, οἷον, (βασιλέF-ος)=βασιλέως, (γραF-ός=γρα-ός, (σF-ις=σ-ις)=σοῖς, (πλέF-ω)=πλέω, (κέκτηται)=κέκτηται· ἰδίᾳ δὲ τὸ ἰὼτ εἰς τὰς καταλήξεις τῶν περισπωμ. ῥημάτων αω, εω, καὶ ουω· οἷον (τιμάj-ω)=τιμάω, (φιλε-j-ω=φιλέω, (δουλό-j-ω)=δουλόω.

2). Τὸ δίγαμμα πολλάκις ἐν ἀρχῇ λέξεως ἀποβάλλεται· οἷον (Fεαρ)=ἔαρ (λατ. ver), (Fοινος)=οἶνος (λατ. vinum), (Fοικος)=οἶκος (λατ. vicus), (Fεργον)=ἔργον, κτλ.

§. 90. ς'). Τὸ ρ. Καὶ τὸ ρ ἀποβάλλεται ἐνίοτε εἰς τὸν σχηματισμὸν λέξεών τινων· οἷον (ἤπαρ-τος)=ἧπατος, (ὕδαρ-τος)=ὕδατος, (μάρτυρ-ς)=μάρτυς, (ὅρα §. 151. . . .) καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως εἰς τὰς ἑπομένας λέξεις φάτρα φατρία (καὶ φράτρα φρατρία), ῥύφακτος (ἀντὶ ῥύρφρακτος).

§. 91. ζ'. *Ἀποβολὴ συμφώνου ἐν συμπτώσει τριῶν συμφώνων.*

1). Τρία ἁπλᾶ σύμφωνα συνυπάρχουσιν ἐν τῇ λέξει, ὅταν τὸ μὲν μέσον εἶνε ἄφωνον, τὸ δὲ πρῶτον ἢ τὸ τρίτον ἢ καὶ τὰ δύο εἶνε ὑγρά· στρέφω ἄντρον.

2). Καὶ τέσσαρα σύμφωνα δύνανται νὰ συνυπάρχωσιν, ἀλλὰ τὸ πρῶτον καὶ τὸ τέταρτον δέον νὰ εἶνε ὑγρά· οἷον θέλκτρον, κάμπτρα· ἔτι δὲ καὶ τὰ ἀνωτέρω τρία σύμφωνα (ἐδ. 1.) ἔχοντα πρὸ αὐτῶν τὴν πρόθεσιν ἐκ· οἷον ἐκ-στρατεύω.

3). Τρία ἄφωνα ἢ δύο μετὰ σ εἰς τινας συνθέτους μόνον λέξεις εὑρίσκονται· οἷον ἔκ-πτωσις, δύσφθαρτος.

4). Ἐὰν ἐκ τροπῆς συμπέσωσι γγ ἢ μμ πρὸ τοῦ μ, ὡς ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ Παθητ. Παρακ., τὸ ἓν τούτων ἀποβάλλεται· οἷον (κέκαμπ-μαι=κέκαμμ-μαι)=κέκαμ-μαι, (ἐλήλεγχ-μαι=ἐλήλεγμ-μαι)=ἐλήλεγ-μαι, (ἔσφιγγ-μαι)=ἔσφιγ-μαι.

§. 92. *Διπλασιασμὸς συμφώνων.* Τὰ σύμφωνα διπλασιάζονται συνήθως μὲν διὰ συνθέσεως· οἷον σύλ-λογος, ἔν-νομος, ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ συμπνευματισμοῦ (§. 64, Σημ.) ἤτοι τὰ προηγούμενα σύμφωνα, ἰσχυρότερα ὄντα, ἀφομοιοῦσι πρὸς ἑαυτὰ τὰ ἑπόμενα ἀσθενέστερα, ἢ καὶ τἀνάπαλιν ἐνίοτε· οἷον (γράφ-μα)=γράμ-μα, (ἄλ-λος)=ἄλλος.

§. 93. Τὰ συνήθως διπλασιαζόμενα σύμφωνα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἶνε τὰ ὑγρὰ ρ καὶ λ, τὰ ἔρρινα μ καὶ γ, τὸ σ, τ καὶ εἰς τινας λέξεις τὸ π καὶ κ.

Διπλασιασμός ά). τοῦ ρ. Ὅρα §. 75, δ΄. συρρή. §. 81, γ΄. καὶ δ΄. οἷον χερρόνησος, ἔρρεον.

β΄.) τοῦ λ. Ὅρα §. 75, δ΄. συλ-λαμβάνω, §. 84, 3. μᾶλλον.

γ΄.) τοῦ μ. Ὅρα §. 68, τρίμ-μα, §. 75, δ΄. ἐμ-μένω.

δ΄.) τοῦ διπλοῦ γ. Τοῦτο προέρχεται καὶ ἐξ ἀφομοιώσεως, οἷον συγγνώμη, (§. 75, β΄.), ἀλλὰ πολλάκις εἶνε καὶ ῥιζικόν, οἷον ἄγγελος.

ε΄.) τοῦ διπλοῦ ττ ἢ σσ. Περὶ τούτου Ὅρα §. 86. Σημ. 4 καὶ 5, σύσ-σιτος, παλίσ-συτος καὶ §. 84. 1... τάσσω ἢ τάττω.

Σημ. Διὰ διπλοῦ σ μόνον γράφονται αἱ λέξεις ἄνασσα, (ἀφύσσω, αἰθύσσω, ποιητ.), βυσσός, ἄβυσσος, ἐρέσσω, πτήσσω, πτίσσω, πτῴσσω, σάρισσα, καὶ τὰ Κύρια ὀνόματα Παρνασσός, Ἰλισσός Κηφισσός, συνηθέστερον δὲ γραφόμενα δι' ἑνὸς σ. Διὰ διπλοῦ δὲ ττ τὸ σφάττω μόνον καὶ Ὑμηττός.

ς΄.) τοῦ διπλοῦ ππ καὶ κκ. Τὸ ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ἁπάντων διπλοῦν ππ ἢ κκ προέρχεται ἢ ἐξ ἀφομοιώσεως τοῦ εἰς αὐτὸ ἑπομένου j ἢ F, ἢ εἶνε ῥιζικόν, ἰδίᾳ δὲ τὸ διπλοῦν κ· οἷον (ἵπ-jος ἢ ἵπ-Fος) = ἵππος, (λάκ-jος) = λάκ-κος, (κοκ-jος) = κόκ-κος, κτλ. Οὕτω κόκ-κυξ, κακ-κάβη, κτλ.

§. 94. *Μετάθεσις συμφώνων.* 1). Ὅπως μετατίθενται τὰ φωνήεντα (§. 57), οὕτω μετατίθενται καὶ τὰ σύμφωνα ἀπὸ τῆς οἰκείας θέσεως εἰς τὸ πρὸ αὐτῶν φωνῆεν, ἰδίᾳ δὲ τὰ ὑγρὰ *λ*, *ρ*, *μ*, καὶ *ν*, οἷον *βάλλω* (ῥ. βκλ) = *βλα*, *βέβληκα*, *θάρ-σος* = *θράσος θρασύνω*, ῥίζ. *στορ* = *στρω*, *στόρ-νυμι* = *στρώννυμι*, ῥίζ. *καμ* (*ἔκαμ-ον*) = *κμα κέκμηκα*, ῥίζ. *τεμ* (*τέμνω*) = *τμε τέτμηκα*, ῥίζ. *θαν* (*θάνατος*) = *θνα θνή-σκω τέθνη-κα*.

Σημ. ἡ μετάθεσις συνοδεύεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ μετ' ἐκτάσεως τοῦ φωνήεντος, οἷον θαν = θνα τέθνη-κα, τεμ = τέτμηκα, τμῆσις.

2). Καὶ τὰ δασέα μετατίθενται εἴς τινας ἀπὸ τ ἀρχομένας λέξεις, οἷον *τρέ-φω θρέψω*, ῥ. *ταφ θάπ-τω*. (Ὅρα §. 79).

3). Καὶ τῆς ποσότητος τῶν φωνηέντων γίνεται μετάθεσις, ἤτοι συστέλλεται τὸ πρῶτον καὶ ἐκτείνεται τὸ δεύτερον τῶν φωνηέντων· οἷον, *βασιλέ-ως* (ἀντὶ βασιλῆ-ος), *ἑώρταζον* (ἀντὶ ἡόρταζον).

§. 95. *Ἐπένθεσις συμφώνου.* Εὐφωνίας χάριν παρεντίθεται ἐνίοτε ἐν μέσῳ λέξεως σύμφωνον. ἰδίᾳ δὲ μετὰ συγκοπὴν φωνήεντος (§. 55), 1). *δ*, οἷον (ἀνέρ-ος = ἀν-ρὸς) = *ἀν-δ-ρός*. 2). *β*, οἷον (μεσημ(ε)ρία) = *μεσημ-β-ρία*, (γαμ(ε)ρὸς) = *γαμ-β-ρός*.

§. 96. *Ἀποβολὴ καὶ τροπὴ τῶν τελικῶν συμφώνων.* Τὰ ἐν τέλει λέξεως Ἑλληνικῆς ὑπάρχοντα σύμφωνα εἶνε μόνον τὸ *ν*, *ρ*, *ς*, (*ξ*, *ψ*), οἷον *Ἕλλην*, *ῥήτωρ*, *πατρίς*, *μύρμηξ*, *φλέψ*. Πᾶν δ' ἄλλο σύμφωνον, πλὴν τῶν ῥηθέντων, ἐν τέλει λέξεως εὑρισκόμενον ἀποβάλλεται, οἷον (σωματ) = *σῶμα*, (γαλακτ) = *γάλα*, (ἦσαντ) = *ἦσαν*· τὰ δὲ ὀδοντόφωνα πολλάκις ἐν τέλει λέξεως τρέπονται εἰς *σ*, οἷον (φωτ) = *φῶς*, (περατ) = *πέρας*, (δόθι = δοθ) = *δός*. (Ὅρα §. 82).

Σημ. Ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ μόνον ἡ πρόθεσις ἐκ καὶ τὸ ἐπίρρημα οὐκ πρὸ φωνήεντος ψιλουμένου καὶ οὐχ πρὸ φωνήεντος δασυνομένου (§. 53).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΤΥΠΙΚΟΝ ἢ ΠΕΡΙ ΚΛΙΣΕΩΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ καὶ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΑΥΤΩΝ.

§. 97. Μέρη τοῦ λόγου. Αἱ λέξεις, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ὁ λόγος (§. 16, ἐδ. 1 καὶ 2), διακρίνονται εἰς δέκα διάφορα εἴδη, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται μέρη τοῦ λόγου καὶ εἶνε τὰ ἑξῆς, Ἄρθρον, Οὐσιαστικόν, Ἐπίθετον, Ἀντωνυμία, Ῥῆμα, Μετοχή, Πρόθεσις, Ἐπίρρημα, Σύνδεσμος καὶ Ἐπιφώνημα.

§. 98. *Ὁρισμὸς τῶν μερῶν τοῦ λόγου.* 1). *Ἄρθρα* λέγονται αἱ μονοσύλλαβοι λέξεις *ὁ*, *ἡ*, *τό*, αἱ ὁποῖαι τίθενται πρὸ τῶν ὀνομάτων, ὅταν αὐτὰ εἶνε γνωστὰ καὶ ὡρισμένα· οἷον *ὁ μαθητής*, *ἡ θυγάτηρ*, *τὸ βιβλίον*.

2). *Οὐσιαστικὰ* λέγονται αἱ λέξεις αἱ δηλοῦσαι τὸ ὄνομα ἑνὸς προσώπου ἢ ζώου ἢ πράγματος· οἷον *Ἀλέξανδρος*, *πατήρ*, *μήτηρ*, *λέων*, *ἔλαφος*, *τράπεζα*, *δένδρον*.

3). *Ἐπίθετα* λέγονται αἱ λέξεις αἱ φανερώνουσαι τὴν ποιότητα ἢ ἰδιότητα τῶν οὐσιαστικῶν, ἤτοι ποίας λογῆς εἶνε τὰ οὐσιαστικά, οἷον *μέγας* (Ἀλέξανδρος), *φιλόστοργος* (μήτηρ), *ἐπιμελὴς* (μαθητής), *ἰσχυρὸς* (λέων), *λευκὴ* (οἰκία), *ὑψηλὸν* (δένδρον).

Σημ. Τὸ Οὐσιαστικὸν καὶ τὸ Ἐπίθετον ὀνομάζονται καὶ κοινῶς Ὄνομα.

4). *Ἀντωνυμίαι* λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι τίθενται ἀντὶ ὀνομάτων· οἷον *ἐγώ, σύ, αὐτός, ἐκεῖνος, ὅς*, κτλ.

5). *Ῥήματα* λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι φανερώνουσιν, ὅτι τὸ οὐσιαστικὸν *ἐνεργεῖ τι, ἢ πάσχει τι, ἢ εὑρίσκεται εἴς τινα κατάστασιν, ἢ κάμνει τι καὶ δέχεται εἰς ἑαυτὸ πάλιν τὴν ἐνέργειαν*· οἷον *ὁ παῖς γράφει, τιμωρεῖται, ὑγιαίνει, ἐνδύεται*.

6). *Μετοχαὶ* λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι, μετέχουσαι τῶν τύπων τοῦ τε ῥήματος καὶ ὀνόματος, σημαίνουσι τὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν εὑρίσκεται εἰς αὐτήν, οἷον *ὁ γράφων πατήρ, ἡ γράφουσα μήτηρ, τὸ γράφον παιδίον*.

Σημ. Κατὰ τοὺς νεωτέρους ἡ Μετοχὴ θεωρεῖται ὡς παρεπόμενον τοῦ ῥήματος μὴ ἀποτελοῦσα ἰδιαίτερον μέρος τοῦ λόγου.

7). *Προθέσεις* λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες τιθέμεναι συνήθως πρὸ τῶν πτωτικῶν ἢ συντιθέμεναι μετ' ὀνομάτων καὶ ῥημάτων φανερώνουσι διαφόρους σχέσεις, οἷον τόπον, χρόνον, αἰτίαν, κτλ. Εἶνε δὲ κυρίως αἱ ἑξῆς 18, *ἐν, εἰς* καὶ *ἐς, ἐκ* καὶ *ἐξ, σὺν* καὶ *ξύν, πρός, πρό, ἀνά, κατά, διά, μετά, παρά, ἀντί, ἀμφί, ἐπί, περί, ἀπό, ὑπό, ὑπέρ*. (Ὅρα §. 469).

8). *Ἐπιρρήματα* λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι προσδιορίζουσι κυρίως τὰ ῥήματα, τὰ ὀνόματα ἢ καὶ ἄλλα ἐπιρρήματα κατὰ *τόπον, χρόνον, τρόπον* καὶ *ποσόν*· οἷον *ἄνω, κάτω, ἔξω, ἐνταῦθα, σήμερον, αὔριον, νῦν, πέρυσι, καλῶς, κακῶς, ἐπιμελῶς, λίαν, ἄγαν, πάνυ*, κτλ. (§. 471).

9). *Σύνδεσμοι* λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι συνδέουσιν ἢ λέξιν μετὰ λέξεως, ἢ λόγον μετὰ λόγου· οἷον *μέν, δέ, τέ, καί, ἀλλά, γάρ*, κτλ. (§. 479).

10). *Ἐπιφωνήματα* λέγονται αἱ λέξεις, διὰ τῶν ὁποίων ἐκφράζεται αἴσθημά τι, ἢ σφοδρὸν πάθος τῆς ψυχῆς ἐκ *θαυμασμοῦ, ἐκπλήξεως, γέλωτος*, κτλ. οἷον *φεῦ, βαβαί, ἰού, ὦ, εὖγε, ἆ, ἄ, ἀά*. (Ὅρα §. 480).

§. 99. Διαίρεσις τῶν μερῶν τοῦ λόγου. Τὰ μέρη τοῦ λόγου διαιροῦνται 1) εἰς ἓξ Κλιτὰ· καὶ 2) εἰς τέσσαρα Ἄκλιτα. Καὶ

1). Κλιτὰ μὲν ὀνομάζονται τὸ Ἄρθρον, τὸ Οὐσιαστικόν, τὸ Ἐπίθετον, ἡ Ἀντωνυμία, τὸ Ῥῆμα, καὶ ἡ Μετοχή, διότι κλίνονται, ἤτοι δέχονται διαφόρους μεταβολὰς τὰ μὲν ἐν τέλει μόνον, τὰ δὲ ἐν τέλει καὶ ἐν ἀρχῇ.

2). Ἄκλιτα δὲ ἡ Πρόθεσις, τὸ Ἐπίρρημα, ὁ Σύνδεσμος καὶ τὸ Ἐπιφώνημα, διότι δὲν κλίνονται, ἤτοι οὐδεμίαν δέχονται μεταβολὴν οὔτε ἐν ἀρχῇ οὔτε ἐν τέλει.

ΤΜΗΜΑ Α'.

ΚΑΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

§. 100. Ῥίζα καὶ κατάληξις. Εἰς πᾶν κλιτὸν μέρος δύο τινὰ διακρίνομεν, ῥίζαν καὶ κατάληξιν πτωτικὴν ἢ χρονικήν. Καὶ ά). Ῥίζα μὲν λέγεται τὸ μέρος τῆς λέξεως, τὸ ὁποῖον μένει ἀμετάβλητον εἰς τὴν κλίσιν καὶ σχηματισμὸν καὶ σημαίνει ἁπλῶς τὴν ἔννοιαν.

β). Κατάληξις δὲ πτωτικὴ ἢ χρονικὴ τὸ μεταβαλλόμενον ἑκάστοτε μέρος ἐν τέλει τῆς λέξεως καὶ φανερόνον τὰς πρὸς ἀλλήλας διαφόρους σχέσεις τῶν ἐννοιῶν· οἷον, σοφία, σοφία-ς, (σοφια-ι) = σοφίᾳ, σοφία-ν, ἰχθύ-ς, ἰχθύ-ος, ἰχθύ-ϊ, ἰχθύ-ν, λύ-ω, λύ-εις, λύ-ει, κτλ. φη-μί, φή-ς, φη-σί, κτλ. ῥίζ. τὸ σοφια, ἰχθυ, λυ, φα=(φη), καταλήξεις δὲ πτωτικαὶ μὲν τὸ ς, ι, ν· ς, ος, ι, ν,, ῥηματικαὶ δὲ τὸ ω, εις, ει· μι, ς, σι.

§. 101. Χαρακτὴρ καὶ ῥιζικὸν φωνῆεν. Χαρακτὴρ λέγεται τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς ῥίζης· οἷον τοῦ ταμία-ς, λόγο-ς, μην-ός, πλέκ-ω κτλ. χαρακτὴρ εἶνε τὸ α, ο, ν, κ. Ῥιζικὸν δὲ φωνῆεν τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος φωνῆεν, ἂν ὁ χαρακτὴρ εἶνε σύμφωνον· οἷον τοῦ φύλακ-ος, ποιμέν-ος, γράφ-

ω, τρίβ-ω ῥιζικὸν φωνῆεν τὸ α, ε, ι. Ἐκ τούτου δὲ καὶ αἱ ῥίζαι διακρίνονται εἰς βραχείας καὶ μακράς· οἷον ῥίζα βραχεῖα φᾶν=φαν-ω καὶ μακρὰ φαιν=φαίν-ω, βραχεῖα χερ=χερσὶ καὶ μακρὰ χειρ=χεῖρ χειρός, κτλ.

§. 102. *Παρεπόμενα τῶν κλιτῶν.* Τὸ *γένος*, ὁ *ἀριθμός*, ἡ *πτῶσις*, ἡ *κλίσις*, τὸ *πρόσωπον*, ἡ *διάθεσις*, ὁ *χρόνος*, ἡ *ἔγκλισις*, κτλ. λέγονται *παρεπόμενα* τῶν κλιτῶν, διότι παρακολουθοῦσιν εἰς πᾶν κλιτὸν μέρος τοῦ λόγου, ἤτοι ὑπάρχουσιν ἀναγκαίως καὶ κοινῶς εἰς τὰ κλιτά.

§. 103. *Πτωτικά.* Τὸ *Ἄρθρον*, τὸ *Οὐσιαστικόν*, τὸ *Ἐπίθετον*, ἡ *Ἀντωνυμία* καὶ ἡ *Μετοχὴ* ἔχουσιν ἐκ τῶν παρεπομένων τὸ *γένος*, τὸν *ἀριθμόν*, τὴν *κλίσιν* καὶ ἰδίᾳ τὴν *πτῶσιν*, ἐξ οὗ καὶ ὀνομάζονται *Πτωτικά*.

Α'). Πτωτικά.

§. 104. α) Γένος. Γένη λέγονται οἱ διάφοροι τοῦ πτωτικοῦ τύποι, οἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς παράστασιν τῆς φυσικῆς ἰδιότητος, ἣν ἔχουσι τὰ ὄντα, ἄλλα μὲν νὰ εἶνε Ἀρσενικά, ἄλλα δὲ Θηλυκά, καὶ ἄλλα οὔτε Ἀρσενικὰ οὔτε Θηλυκά.

Τὰ γένη εἶναι τρία· Ἀρσενικόν, τὸ ὁποῖον δηλοῖ τὰ φύσει ἀρσενικὰ ὄντα· οἷον, ἀνήρ, Πλάτων· Θηλυκόν, τὸ ὁποῖον δηλοῖ τὰ φύσει θηλυκὰ ὄντα· οἷον, γυνή, Ἑλένη· καὶ Οὐδέτερον, τὸ ὁποῖον δηλοῖ τὸ οὔτε ἀρσενικὸν οὔτε θηλυκόν, ἤτοι τὸ ἄψυχον ὄν· οἷον, ῥόδον, ξύλον.

Σημ. Πολλὰ ὀνόματα ἀψύχων, ἂν καὶ εἶνε φύσει οὐδέτερα, κατὰ τύπον ὅμως εἶνε Ἀρσενικὰ ἢ Θηλυκά· οἷον, ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, ὁ λίθος, ἡ θύρα· τοὐναντίον δὲ πολλὰ φύσει ἀρσενικὰ ἢ Θηλυκὰ κατὰ τύπον εἶνε Οὐδέτερα· οἷον τὸ παιδίον, τὸ κοράσιον. Τοῦτο δέ, διότι ἡ Γραμματικὴ τὸ κατὰ φωνὴν μόνον γένος καὶ ὄχι τὸ κατὰ φύσιν ἐξετάζει διακρίνουσα αὐτὸ διὰ τῆς καταλήξεως ἢ τοῦ προτασσομένου ἄρθρου, ὁ, ἡ, τό.

§. 105. β'). Ἀριθμός. Ἀριθμοὶ λέγονται οἱ διάφοροι τῶν πτωτικῶν τύποι, οἵτινες δηλοῦσι τὸ ποσὸν τῶν ἀντικειμένων, ἂν εἶνε ἕν, ἢ δύο, ἢ πολλά.

Οἱ ἀριθμοὶ εἶνε τρεῖς· 1) Ἑνικός, ὅστις δηλοῖ ἓν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· οἷον, ἄνθρωπος, ἐγώ, μῆλον. 2) Δυϊκός, ὅστις δηλοῖ δύο· οἷον, τὼ ἀνθρώπω, νώ, τὼ δένδρω. Καὶ 3). Πληθυντικός, ὅστις δηλοῖ πολλὰ ἀορίστως· οἷον, ἄνθρωποι, ἡμεῖς, δένδρα.

§. 106. γ'). Πτῶσις. Πτώσεις λέγονται αἱ διάφοροι μεταβολαὶ τῆς καταλήξεως πτωτικοῦ τινος, αἵτινες δηλοῦσι τὴν σχέσιν, ἣν ἔχει αὐτὸ πρὸς ἄλλο.

Αἱ πτώσεις εἶνε πέντε, Ὀνομαστική, Γενική, Δοτική, Αἰτιατικὴ καὶ Κλητική. Τούτων ἡ μὲν Ὀνομαστικὴ καὶ Κλητικὴ λέγονται ὀρθαὶ καὶ εὐθεῖαι, ἡ δὲ Γενική, Δοτικὴ καὶ Αἰτιατικὴ πλάγιαι.

Σημ. Λέγονται δὲ ὀρθαὶ καὶ εὐθεῖαι, ἤτοι ἀνεξάρτητοι, διότι κατ' εὐθεῖαν ὀνομάζουσι τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· πλάγιαι δέ, ἤτοι ἐξαρτώμεναι, διότι πλαγίως καὶ οὐχὶ κατ' εὐθεῖαν ὡς προσδιορισμοὶ καὶ συμπληρώματα τίθενται εἰς τὸν λόγον.

§. 107. δ'). Κλίσις. Κλίσις λέγεται ὁ διάφορος τρόπος, καθ' ὃν μεταβάλλονται τὰ ἐν τέλει γράμματα τῶν πτωτικῶν εἴς τε τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμούς.

Αἱ κλίσεις εἶνε τρεῖς, Πρώτη, Δευτέρα καὶ Τρίτη, ἐξ οὗ καὶ τὰ καθ' ἑκάστην αὐτῶν κλινόμενα πτωτικὰ λέγονται πρωτόκλιτα, δευτερόκλιτα, τριτόκλιτα.

§. 108. Τῶν κλίσεων ἡ μὲν πρώτη καὶ δευτέρα λέγονται *Ἰσοσύλλαβοι* καὶ τὰ κατ' αὐτὰς κλινόμενα πτωτικὰ *Ἰσοσύλλαβα*, διότι ἴσον τὸν ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν ἔχουσιν εἰς ἁπάσας τὰς πτώσεις· οἷον, *μαθητής*, *μαθητοῦ*, *μαθητῇ*, κτλ. *λόγος*, *λόγου*, *λόγῳ*, *λόγον*, κτλ. ἡ δὲ τρίτη *Περιττοσύλλαβος*, καὶ τὰ κατ' αὐτὴν κλινόμενα πτωτικὰ *Περιττοσύλλαβα*, διότι μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις ἔχουσιν ἢ εἰς τὴν ἑνικὴν Ὀνομαστικὴν καὶ Κλητικήν· οἷον, *λέων*, *λέοντ-ος*, *λέοντ-ι*, *λέοντ-α*, *λέον*, κτλ. *σῶμα*, *σώματος*, κτλ.

§. 109. *Συνῃρημένα πτωτικά.* Πολλὰ τῶν εἰς ἑκάστην τῶν τριῶν κλίσεων κλινομένων πτωτικῶν συναίρεσιν πάσχοντα λέγονται *συνῃρημένα*. Καὶ τὰ μὲν καθ' ὅλας τὰς πτώσεις συναιρούμενα λέγονται *ὁλοπαθῆ συνῃρημένα*, τὰ δὲ εἰς ὀλίγας *ὀλιγοπαθῆ συνῃρημένα*.

§. 110. *Καταλήξεις.* Πρὸς εὐκολωτέραν καὶ πρακτικωτέραν διδασκαλίαν οἱ Γραμματικοὶ σχηματίζουσι τὸν ἑπόμενον πίνακα, ἐν ᾧ σημειοῦνται οἱ τύποι τῶν καταλήξεων καὶ τῶν τριῶν κλίσεων. Ἐκ

τούτων ὅμως μόναι αἱ τῆς τρίτης κλίσεως εἶνε αἱ κυρίως πτωτικαὶ καταλήξεις, τὰς δὲ τῆς ά καὶ β' ὅρα ἐν τῇ §. 112. δίς.

	Α'. Κλίσις.			*Β'. Κλίσις.*			*Γ'. Κλίσις.*	
				Ἑνικὸς ἀριθμός.				
Ἀρτενικά.	Θηλυκά.		Ἀρ.καὶΘ	Οὐδ.	Ἀρσ. καὶ Θηλ		Οὐδέτερα.	
Ὀν. ας ης.	α	α η.	ος.	ον.	ς (ἢ ἔκτασ.		ἄνευ κατ.).	
Γεν. ου ου.	ας	ης ης.	ου.	ου.	ος ἀναπλη-		ος.	
Δοτ. α ῃ.	α	ῃ η.	ῳ.	ῳ.	ι ρωτ.).		ι	
Αἰτ. αν ην.	αν	αν ην.	ον.	ον.	α ἤ ν.		(ὡς ἡ Ὀν.).	
Κλ. α η, α.	α	α η.	ε(ος).	ον.	(συν.ὡς ἡ Ὀν.)		»	
				Δυϊκὸς ἀριθμός.				
Ὀνομ. Αἰτ. καὶ Κλητ.	α		ω.		ε.			
Γεν. καὶ Δοτ.	αιν.		οιν.		οιν.			
				Πληθυντικὸς ἀριθμός.				
Ὀν.	αι.		οι.	α.	ες.		α.	
Γεν.	ων.		ων.	ων.	ων.		ων.	
Δοτ.	αις.		οις.	οις.	σι(ν).		σι(ν).	
Αἰτ.	ας.		ους.	ας.	ας.		α.	
Κλ.	αι.		οι.	α.	ες.		α.	

§. 111. *Γενικοὶ κανόνες.* Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος συνάγομεν τοὺς ἑξῆς γενικοὺς κανόνας περὶ τῶν καταλήξεων καὶ τῶν τριῶν κλίσεων.

ά). Τοῦ Δυϊκοῦ ἀριθμοῦ ἡ μὲν Αἰτιατικὴ καὶ Κλητικὴ εἶναι ὅμοιαι τῇ Ὀνομαστικῇ, ἡ δὲ Δοτικὴ ὁμοία τῇ Γενικῇ.

β'). Τοῦ Πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἡ Κλητικὴ εἶνε ὁμοία τῇ Ὀνομαστικῇ.

γ'). Ἡ Ἐνικὴ Δοτικὴ πασῶν τῶν κλίσεων λήγει εἰς ι, τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὴν ά. καὶ β'. κλίσιν ὑπογράφεται, εἰς δὲ τὴν γ'. προσγράφεται, πλὴν τῶν συνῃρημένων. (§. 160)

δ'). Ἡ Γενικὴ πληθυντικὴ πασῶν τῶν κλίσεων λήγει εἰς ων καὶ διὰ τοῦτο λέγεται Μέση.

έ). Τὰ Οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ὁμοίας εἰς ἅπαν-

τας τοὺς ἀριθμούς, τὴν Ὀνοραστικήν, Αἰτιατικὴν καὶ Κλητικήν.

ς'). Τῶν Οὐδετέρων αἱ τρεῖς ὅμοιαι πτώσεις, Ὀνομαστική, Αἰτιατικὴ καὶ Κλητικὴ ἔχουσι τὸ ἀσυναίρετον α βραχύ· οἷον, τὸ σῶμα, τὰ μῆλα, τὰ δῶρα.

§. 112. Τονισμός. Ἡ τὸν τόνον ἔχουσα συλλαβὴ τῆς Ἐνικῆς Ὀνομαστικῆς τονίζεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, ἐὰν δὲν ἐμποδίζῃ ὁ χρόνος τῆς ληγούσης· οἷον, γνώμη, γνώμης, γνώμῃ γνώμην κτλ. φύλαξ, φύλακος, φύλακι, φύλακα, φύλαξ κτλ. τράπεζα ἀλλὰ τραπέζης, ἄνθρωπος ἀλλὰ ἀνθρώπου· (Ὅρα §. 28).

§. 112. δίς. Πίναξ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων τῶν ὀνομάτων τῆς ά. καὶ β'. κλίσεως.

Προσημείωσις. Τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν καὶ η θηλυκῶν πτωτικῶν τῆς πρώτης κλίσεως τὸ ᾱ προῆλθεν ἐκ τροπῆς τοῦ ἀρχικοῦ χαρακτῆρος α. (§. 117).

Πρώτη κλίσις. (Πτωτικὰ εἰς α).		*Δευτέρα κλίσις.* (Πτωτικὰ εἰς ο).	
Ἀρσενικά.	Θηλυκά.	Ἀρσενικά. Θηλυκά.	Οὐδέτερα.
Πτωτικὰ νεανία-ς.	σοφία.	λόγο-ς. ὁδό-ς.	δῶρο-ν.
Ῥίζα νεανια-	σοφια.	λογο- ὁδο-	δωρο-
Ἑνικός.		*Ἑνικός.*	*Ἑνικός.*
Ὀν. ς.	—	ς.	ν.
Γεν. ο (α—ο, ε—ο=ου).	ς	σ=(ο—ο=ου).	ο(ο—ο=ου)
Δοτ. ι (α—ι=ᾳ).	ι (α—ι=ᾳ).	ι=(ο—ι=ῳ).	ι(ο—ι=ῳ).
Αἰτ. ν.	ν	ν.	ν.
Κλ. —	—	—	ν.
Πληθυντικός.		*Πληθυντικός.*	*Πληθυντικ.*
Ὀν. ι.		ι.	α.
Γεν. ων.		ων.	ων.
Δοτ. ις.		ις.	ις.
Αἰτ. ς (νς).		υς (νς)	α.
Κλ. ι.		ι.	α.
Δυϊκός.		*Δυϊκός.*	*Δυϊκός.*
Ὀν. Αἰτ. Κλ. —		—	—
Γεν. καὶ Δοτ. ιν.		ιν.	ιν.

ά). Ἐνικός. 1). Ὀνομαστική.

Παρατηρήσεις. Ἡ πτωτικὴ κατάληξις ς διετηρήθη εἰς τὰ πρωτόκλιτα

ἀρσενικὰ (νεανία-ς, πολίτη-ς) καὶ εἰς τὰ δευτερόκλιτα ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ (οἶον, λόγο-ς, ὁδό-ς)· εἰς δὲ τὰ τριτόκλιτα ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ ποῦ μὲν διατηρεῖται, (οἶον, πήχυ-ς, πατρί-ς), ποῦ δὲ ἀποβάλλεται ἢ συγχωνεύεται κατὰ τοὺς περὶ εὐφωνίας κανόνας· (οἶον, (δαιμον-ς)=δαίμων, (μυρμηκ-ς)=μύρμηξ). Τῶν οὐδετέρων τὰ μὲν δευτερόκλιτα ἔχουσι τὴν πτωτικὴν κατάληξιν ν, (ἥτις προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ μ διατηρηθέντος ἐν τῇ Λατινικῇ, οἶον (*donu-m*), τὰ δὲ τριτόκλιτα οὐδεμίαν πτωτικὴν κατάληξιν.

2). Γενικὴ. Ἡ κατάληξις ο (ἀρχ. σjο=σιο=(σι)ο) συναιρεῖται μετὰ τοῦ χαρακτῆρος α (τρεπομένου εἰς ἀσθενέστερον ε) καὶ ο εἰς ου· (οἶον, νεανια-ο= νεανιε-ο= νεανίου, πολιτα-ο=πολιτε-ο=πολίτου, λογο-ο=λόγου, δωρο-ο=δώρου)· ἐνίοτε δὲ συναιρεῖται μετὰ τοῦ χαρακτῆρος α ἀτρέπτου μένοντος εἰς α· (οἶον ὀρνιθοθηρα-ο=ὀρνιθοθήρα).

3). Δοτικὴ. Ἡ κατάληξις ι ἐν τῇ ά. καὶ ϐ'. κλίσει ὑπογράφεται, ὁ δὲ χαρακτὴρ ο τῶν δευτεροκλίτων ἐκτείνεται εἰς ω· (οἶον νεανια-ι)=νεανίᾳ, (ἀρετη-ι)=ἀρετῇ, (λογω-ι)=λόγῳ, (δωρω-ι)=δώρῳ.

4). Αἰτιατικὴ. Ἡ κατάληξις τῆς Αἰτιατικῆς ν προῆλθεν ἐκ τροπῆς τοῦ ἀρχικοῦ μ, (ὅπερ διετηρήθη ἐν τῇ Λατινικῇ *musam, dominum, rem* κτλ.). Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ κλίσει τὸ ν τοῦτο συνδέεται μετὰ τοῦ α εἰς τὰ πτωτικὰ τὰ ἔχοντα σύμφωνον χαρακτῆρα, (οἶον ποδα-ν, λεοντ-α-ν), ἐξ οὗ τῇ ἀποβολῇ τοῦ ν ἡ κατάληξις α, οἶον πόδ-α, λέοντ-α.

5). Κλητικὴ. Ἐν τοῖς δευτεροκλίτοις ἀρσεν. καὶ θηλυκ. ὁ χαρακτὴρ γίνεται ἀσθενέστερος τρεπόμενος εἰς ε, λόγε, ἄνθρωπε.

ϐ'). Πληθυντικός. 1). Ὀνομαστική. Εἰς τὰ δευτερόκλιτα οὐδέτερα ὁ χαρακτὴρ ο ἐξαφανίζεται πρὸ τῆς καταλήξεως α· (οἶον δωρο-α)=δῶρα.

2). Γενικὴ. Τῆς καταλήξεως ων τὸ ἀρκτικὸν ω συναιρεῖται μετὰ τοῦ φωνηεντολήκτου χαρακτῆρος· οἶον, (πολιτά-ων)=πολιτῶν, (σοφιά-ων)=σοφιῶν, (λόγο-ων)=λόγων, (ὁδό-ων)=ὁδῶν, (δωρο-ων)=δώρων. (Ὁρα §. 38).

3) Δοτικὴ. Ἀρχικὴ κατάληξις εἶνε ή σι (ὡς διατηρεῖται ἐν τῇ γ'. κλίσει), ἥτις συνδέεται μετὰ τῆς ῥίζης τῶν πρωτοκλίτων μόνων καὶ δευτεροκλίτων διὰ τοῦ ι, οἶον, νεανία-ι-σι, σοφία-ι-σι, λόγο-ι-σι, δώρο-ι-σιν, ἀλλὰ θηρ-σί, πόλε-σιν. Ἐκ τοῦ τύπου ὅμως τούτου, τοῦ παρ' Ὁμήρῳ συνηθεστάτου, δι' ἀποκοπῆς τοῦ ι (§. 56) ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ κλίσει προῆλθεν ὁ συνήθης, οἶον (νεανια-ι-σι)=νεανίαις, (λόγοισι)=λόγοις, (δώροισι) δώροις.

4) Αἰτιατικὴ. Ἀρχικὴ κατάληξις εἶνε κυρίως ή νς, ἐξ ἧς δι' ἀποβολῆς τοῦ ν πρὸ τοῦ σ (§. 86) καὶ ἀναπληρωτικῆς ἐκτάσεως τοῦ μὲν βραχέος χαρακτῆρος α τῶν πρωτοκλίτων εἰς α, τοῦ δὲ τῶν δευτεροκλίτων ο εἰς ου, προῆλθεν ἡ πτωτ. κατάληξις ς· οἶον, (πολιτα-νς)=πολίτα-ς, (μουσα-νς)=μούσα-ς, (λόγο-νς)=λόγου-ς, (ὁδο-νς)=ὁδούς. Ἐν δὲ τῇ γ'. κλίσει ἡ κατάλησις νς συνδέεται μετὰ τοῦ συνδετικοῦ φωνήεντος α, (οἶον, α-νς), ἐξ οὗ δι' ἀποβολῆς τοῦ ν ἡ κατάληξις ας ἄνευ ἐκτάσεως· οἶον, γιγαντ-α-νς)=γίγαντ-ας.

Σημ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων πινάκων ἐξάγεται, ὅτι χρειάζεται προσοχὴ πρὸς διάκρισιν τῆς πτωτικῆς καταλήξεως ἀπὸ τῆς ἁπλῆς καταλήξεως. Ὑπάρχουσι, π. χ., τύποι ὀνοματικοὶ εἴτε μηδεμίαν πτωτικὴν κατάληξιν λαμϐάνοντες, ὡς ἡ Ὀνομαστικὴ τῶν Οὐδετέρων, (οἶον, ῥιζ. μελαν ὀνομ. μέλαν), εἴτε ἀποϐάλλοντες αὐτήν, οἶον Ἕλλην (ἀντὶ Ἕλλην-ς), ἐνῷ οὐδὲν ὑπάρχει πτωτικὸν ἄνευ ἁπλῆς καταλήξεως, ἥτις ἀποτελεῖται πάντοτε ἐκ τοῦ τελευταίου φωνήεντος καὶ συμφώνου ἢ συμφώνων, ἅτινα δυνατὸν νὰ ἀκολουθῶσιν εἰς αὐτό· ἴγνον τοῦ λόγος πτωτικὴ μὲν κατάληξις εἶνε τὸ ς, οἶον, λόγο-ς, ἁπλῆ δὲ κατάληξις τὸ ος· τοῦ σῶμα, ἀληθὲς πτωτικὴ μὲν κατάληξις δὲν ὑπάρχει, (διότι ῥιζ. σωματ =Ὀν. σῶμα (§. 96.), ῥ. ἀληθεσ= Ὀνομ. ἀληθές), ἁπλῆ ὅμως κατάληξις τοῦ μὲν πρώτου εἶνε τὸ α, οἶον σῶμ-α, τοῦ δὲ δευτέρου τὸ ες οἶον ἀληθ-ές. Ἐνίοτε δὲ συμϐαίνει ἡ πτωτικὴ κατάληξις νὰ ταὐτίζηται πρὸς τὴν ἁπλῆν κατάληξιν· οἶον εἰς τὴν Γενικ. ἰχθύ-ος (ῥιζ. ἰχθυ) τὸ ος εἶνε καὶ πτωτικὴ κατήληξις συνάμα καὶ ἁπλῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΟΥ.

§. 113. *Ἄρθρα* λέγονται, ὡς εἴπομεν (§. 98, 1), αἱ μονοσύλλαϐοι λέξεις, ὁ, ἡ, τό, αἵτινες τίθενται πρὸ τῶν ὀνομάτων, ὅταν αὐτὰ εἶνε γνωστὰ καὶ ὡρισμένα, καὶ κλίνονται μετ' αὐτῶν.

	Ἑνικός.			*Δυϊκός.*		*Πληθυντικός.*		
	Ἀρσ.	*Θηλ.*	*Οὐδ.*	*Ἀρσ.*	*Θηλ.*	*Ἀρσ.*	*Θηλ.*	*Οὐδ.*
Ὀν. Γ.	ὁ ἡ τοῦ τῆς	τό. Ὀν. καὶ Αἰτιατ.		τώ.	τὼ (τά).	τώ.	οἱ. αἱ. τῶν.	τά. τῶν.
Δ. Α.	τῷ τῇ τόν	τῷ. Γεν. καὶ τήν τό.	Δοτικ.	τοῖν.	τοῖν (ταῖν).	τοῖν.	τοῖς. ταῖς. τούς.	τοῖς. τάς. τά.

§. 114. Παρατηρήσεις. 1). Τὸ Ἀρσενικὸν καὶ Οὐδέτερον ἄρθρον κλίνεται κατὰ τὴν ϐ'. κλίσιν, τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν πρώτην, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς, ὅτι τοῦ μὲν ἀρσενικοῦ ἡ ἐνικὴ Ὀνομαστικὴ δὲν ἔχει τὴν πτωτικὴν κατάληξιν ς, τοῦ δὲ οὐδετέρου τὴν ν.

2). Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ἄρθρα δασύνονται καὶ δὲν τονίζονται· οἷον, ὁ, ἡ, οἱ, αἱ.

3). Τὸ ἄρθρον Κλητικὴν δὲν ἔχει, πρὸ δὲ τῆς κλητικῆς τῶν ἄλλων πτωτικῶν προτάσσομεν τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ.

Σημ. ά. Ἀντὶ τῶν δυϊκῶν τύπων τοῦ Θηλυκοῦ τὰ ταὐτὸν μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ σχεδὸν πάντοτε τοὺς ἀρσενικοὺς τῷ τοτὲ.

Σημ. β'. Ἅπασαι σχεδὸν αἱ πτώσεις τοῦ ἄρθρου ἄρχονται ἀπὸ τ, πλὴν τῆς Ἐνικ. καὶ Πληθυντ. ὀνομαστικῆς τοῦ Ἀρσενικοῦ καὶ Θηλυκοῦ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ δασεῖα ἀντικαθίστησι τὸ τ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ.

§. 115. *Οὐσιαστικὰ* λέγονται (§. 98. 2) αἱ λέξεις, διὰ τῶν ὁποίων φανερώνομεν τὰ πρόσωπα, τα ζῷα καὶ τὰ πράγματα, ὅσα αἰσθανόμεθα ἢ νοοῦμεν· οἷον, *ἄνθρωπος*, *λύκος*, *λέαινα*, *δένδρον*, *ἀρετή*, *ψεῦδος*. Διαιροῦνται δὲ εἰς *Κύρια* καὶ *Προσηγορικά*. Καὶ

1). *Κύρια* μὲν λέγονται, ὅσα φανερώνουσι τὸ ὄνομα ἑνὸς μόνου προσώπου, ἢ ζώου, ἢ πράγματος· οἷον, *Πλάτων*, *Κέρβερος*, *Ἀθῆναι*, *Ὄλυμπος*, κτλ.

2). *Προσηγορικὰ* δέ, ὅσα φανερώνουσιν ἅπαντα τὰ ὁμοειδῆ πρόσωπα ἢ ζῷα ἢ πράγματα· οἷον, *ἄνθρωπος*, *ἀνήρ*, *γυνή*, *λέων*, *λίθος*, *ὄρος*, *δένδρον*, *τράπεζα*, *οἰκία*, κτλ.

Σημ. ά. Τὰ προσηγορικὰ πάλιν λέγονται· ά.) Συγκεκριμένα μέν, ἂν φανερώνωσιν αἰσθητὰ ἀντικείμενα, ἤτοι ὑποπίπτοντα εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν· οἷον, ἄνθρωπος, τράπεζα, δένδρον. Καὶ β'. Ἀφῃρημένα, ἂν δηλῶσι νοητὰ μόνον ἀντικείμενα, ἤτοι μὴ ὑποπίπτοντα εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν ἀλλὰ διὰ τοῦ νοῦ μόνον ἡμῶν νοούμενα· οἷον σοφία (σοφὸς Σωκράτης), θειλία (θειλὸς στρατιώτης), ἀμέλεια (ἀμελὴς μαθητής), γλυκύτης (γλυκὺ σῦκον).

Σημ. β'. Περιληπτικὰ λέγονται, ὅσα ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ φανερώνουσι πολλά· οἷον στρατός, δῆμος, ὄχλος, πλῆθος κτλ.

§. 116. *Γένος οὐσιαστικῶν*. Κατὰ τὸ γένος τὰ οὐσιαστικὰ εἶνε 3 εἰδῶν.

ά). *Μονογενῆ* καὶ *μονοκατάληκτα*. Ταῦτα ἓν γένος μόνον καὶ μίαν κατάληξιν ἔχοντα διαιροῦνται εἰς *Ἀρσενικά*, *Θηλυκὰ* καὶ *Οὐδέτερα*, τὰ ὁποῖα, ἐὰν μὴ ἔχωσι τὸ ἄρθρον, διακρίνομεν ἐκ τῆς σημασίας. Καὶ κατὰ *σημασίαν*

1). *Ἀρσενικὰ* εἶνε τὰ ὀνόματα τῶν *ἀρσενικῶν* ὄντων, τῶν *λαῶν*, τῶν *ἀνέμων*, τῶν *μηνῶν*, τῶν *ποταμῶν*, πλὴν τῆς *Στυγὸς* (ἡ Στὺξ) καὶ *Λήθης*, καὶ τῶν *πλείστων ὀρέων*· οἷον, *Περικλῆς*, ὁ *Λέων*, ὁ *Ἕλλην*, ὁ *Ζέφυρος* (ἄνεμος), ὁ *Ἑκατομβαιὼν* (μήν), ὁ *Εὐρώτας*, (ποταμός), ὁ *Ὄλυμπος*.

Σημ. Πολλῶν ὀρέων ὀνόματα εἶνε θηλυκά, οἷον ἡ Ἴδη, Οἴτη, Ὄσσα, Αἴτνη κτλ.

2). *Θηλυκὰ* εἶνε τὰ ὀνόματα τῶν *θηλυκῶν* ὄντων, τῶν *χωρῶν*, τῶν *νήσων*, τῶν *λιμνῶν*, τῶν *πλείστων πόλεων* καὶ τῶν πλείστων *δένδρων*· οἷον, *Ἀσπασία*, ἡ *Λέαινα*, ἡ *Θρᾴκη*, ἡ *Κρήτη*, ἡ *Κωπαΐς*, ἡ *Κόρινθος*, ἡ *δρῦς*· ἔτι δὲ καὶ τὰ ὀνόματα πλείστων ἀφῃρημένων οὐσιαστικῶν· οἷον, ἡ *ἐλπίς*, *εὐσέβεια*, *νίκη*, *δικαιοσύνη*, κτλ.

Σημ. Πόλεών τινων τὸ ὄνομα εἶνε ἀρσενικόν· οἷον ὁ Πειραιεύς, ὁ Ἀκράγας, οἱ Δελφοί· ἄλλων δὲ πάλιν οὐδέτερον· οἷον τὸ Ἄργος, τὸ Γύθειον, τὰ Λεῦκτρα, τὰ Μέγαρα· καὶ ἄλλων διφορεῖται, οἷον ὁ (ἡ) Ὀρχομενός, ἡ (ὁ) Πύλος, ἡ (ὁ) Σικυών, ὁ (ἡ) Σελινοῦς, ὁ (ἡ) Τάρας. Καὶ δένδρων ὀνόματα εἶνε ἀρσενικά· ὁ φοῖνιξ, ὁ ἐρινεός, ὁ (ἡ) κέρασος.

3). *Οὐδέτερα* εἶνε πολλὰ ὀνόματα *καρπῶν*· οἷον, τὸ *σῦκον*, *μῆλον*, τὰ πλεῖστα *ὑποκοριστικὰ* ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· οἷον, τὸ *γερόντιον*, τὸ *γύναιον*, πλὴν τῶν γυναικείων Κυρίων ὀνομάτων· οἷον ἡ *Λεόντιον*, ἡ *Δόρκιον*· τὰ *γράμματα* τῆς ἀλφαβήτου, οἷον, τὸ *ἄλφα*, τὸ *βῆτα*· τὰ *ἀπαρέμφατα*, οἷον, τὸ *λέγειν*, τὸ *γράφειν*· καὶ πᾶσα λέξις ὡς λέξις μόνον ἀναφερομένη· οἷον τὸ *ἄνθρωπος*, τὸ *θυγάτηρ*, τὸ *λέγω*, δηλ. ἡ λέξις *ἄνθρωπος*, *θυγάτηρ*, κτλ.

β'. *Κοινοῦ γένους*. Τινὰ τῶν οὐσιαστικῶν, καὶ μάλιστα τῶν ἐμψύχων, ἔχουσι δύο γένη καὶ μίαν μόνον κατάληξιν, ἤτοι εἶνε *κοινοῦ γένους*, ὡς διὰ δύο ἄρθρων καὶ τῆς αὐτῆς καταλήξεως δηλοῦντα τὸ Ἀρσενικὸν καὶ Θηλυκὸν γένος· οἷον ὁ καὶ ἡ *ἄνθρωπος*, ὁ ἡ *παῖς*, ὁ ἡ *διδάσκαλος*, ὁ ἡ *τροφός*, ὁ ἡ *ἄγγελος*, ὁ ἡ *κύων*, ὁ ἡ *βοῦς*, ὁ ἡ *μάντις*, ὁ ἡ *γείτων*, ὁ ἡ *φύλαξ*.

Σημ. Οὐσιαστικὰ ἐπικοίνου γένους. Τὰ περισσότερα ὅμως τῶν ἐμψύχων ἔχουσι συνήθως ἓν μόνον γένος καὶ μίαν κατάληξιν, ἐπικοίνου γένους λεγόμενα, ὡς διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ τῆς αὐτῆς καταλήξεως δη-

λοῦντα καὶ τὰ δύο γένη, οἷον ὁ (ὄχι ἡ) ἐλέφας, ὁ (ὄχι ἡ) ἀετός, ἡ (ὄχι ὁ) ἀλώπηξ, ἡ (ὄχι ὁ) χελιδών, κτλ. Πρὸς διευκρίνησιν δὲ τοῦ ἀληθοῦς γένους τούτων εἰσὶν ἐνίοτε ἐν χρήσει καὶ τὰ ἐπίθετα ἄρρην ἢ θῆλυς, οἷον λαγὼς ὁ θῆλυς, ἀλώπηξ ἡ ἄρρην, χελιδὼν ἡ ἄρσην.

γ'). *Διγενῆ* καὶ *δικατάληκτα*. Πολλὰ πάλιν οὐσιαστικὰ ἐμψύχων ὄντων ἔχουσι δύο γένη, ἤτοι Ἀρσενικὸν καὶ Θηλυκόν, καὶ δύο καταλήξεις. Τοιαῦτα δ' εἶνε· 1) Πολλὰ ζῴων ὀνόματα, οἷον ὁ *λέων*, ἡ *λέαινα*, ὁ *λύκος*, ἡ *λύκαινα*· 2) Ῥηματικὰ παράγωγα, ἔτι δὲ καὶ παρώνυμα καὶ πολλὰ σύνθετα, εἰς *ευς*, *ων*, *της*, *τηρ* λήγοντα· οἷον *ἱερεὺς ἱέρεια*, *βασιλεὺς βασίλεια*, *θεράπων θεράπαινα*, *ποιητὴς ποιήτρια*, *αὐλητὴς αὐλητρίς*, *πολίτης πολῖτις*, *σωτὴρ σώτειρα*, *μυροπώλης μυρόπωλις*, κτλ. Περὶ τούτων ὅρα §. 508.

Α'. ΚΛΙΣΙΣ.

§. 117. Εἰς τὴν πρώτην κλίσιν κλίνονται πτωτικὰ ἀρσενικὰ λήγοντα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ εἰς α-ς καὶ η-ς καὶ Θηλυκὰ εἰς α καὶ η, τὰ ὁποῖα ἔχουσι χαρακτῆρα α καὶ η (κατὰ τροπὴν τοῦ α).

Α'). Ἀσυναίρετα.

ά). Ἀρσενικά.

Ἑνικός.

Ῥίζ. (*νεανια*).	(*ὀρνιθοθηρα*).	(*πολιτα*).	(*κριτα*).	(*ἀδολεσχα*).
Ὀν. ὁ νεανίας.	ὀρνιθοθήρας.	πολίτης.	κριτής.	ἀδολέσχης.
Γεν. τοῦ νεανίου.	ὀρνιθοθήρα.	πολίτου.	κριτοῦ.	ἀδολέσχου.
Δοτ. τῷ νεανίᾳ.	ὀρνιθοθήρᾳ.	πολίτῃ.	κριτῇ.	ἀδολέσχῃ.
Αἰτ. τὸν νεανίαν.	ὀρνιθοθήραν.	πολίτην.	κριτήν.	ἀδολέσχην.
Κλ. ὦ νεανία.	ὀρνιθοθήρα.	πολῖτα.	κριτά.	ἀδολέσχη.

Δυϊκός.

Ὀν.Αἰτ.Κ. τὼ νεανία.	ὀρνιθοθήρα.	πολίτα.	κριτά.	ἀδολέσχα.
Γεν.Δ. τοῖν νεανίαιν.	ὀρνιθοθήραιν.	πολίταιν.	κριταῖν.	ἀδολέσχαιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ νεανίαι.	ὀρνιθοθῆραι.	πολῖται.	κριταί.	ἀδολέσχαι.
Γεν. τῶν νεανιῶν.	ὀρνιθοθηρῶν.	πολιτῶν.	κριτῶν.	ἀδολεσχῶν.
Δοτ. ταῖς νεανίαις.	ὀρνιθοθήραις.	πολίταις.	κριταῖς.	ἀδολέσχαις.
Αἰτ. τοὺς νεανίας.	ὀρνιθοθήρας.	πολίτας.	κριτάς.	ἀδολέσχας.
Κλ. ὦ νεανίαι.	ὀρνιθοθῆραι.	πολῖται.	κριταί.	ἀδολέσχαι.

β'. Θηλυκά.

Ἑνικός.

1) α εἰς ὅλας τὰς πτώσεις. *2) α Γεν. ης, Δοτ. η.*

(Ῥίζ. *σκια*).	(*χωρα*).	(*γεφυρα.*)	(*Μουσα*).	(*θαλασσα*).
Ὀν. ἡ σκιά.	χώρα.	γέφυρα.	Μοῦσα.	θάλασσα.
Γεν. τῆς σκιᾶς.	χώρας.	γεφύρας.	Μούσης.	θαλάσσης.
Δοτ. τῇ σκιᾷ.	χώρᾳ.	γεφύρᾳ.	Μούσῃ.	θαλάσσῃ.
Αἰτ. τὴν σκιάν.	χώραν.	γέφυραν.	Μοῦσαν.	θάλασσαν.
Κλ. ὦ σκιά.	χώρα	γέφυρα.	Μοῦσα.	θάλασσα.

Δυϊκός.

Ὀν.Α.Κ. τὼ (τὰ) σκιά.	χώρα.	γεφύρα.	Μούσα.	θαλάσσα.
Γ. Δ. τοῖν (ταῖν) σκιαῖν.	χώραιν.	γεφύραιν.	Μούσαιν.	θαλάσσαιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. αἱ σκιαί.	χῶραι.	γέφυραι.	Μοῦσαι.	θάλασσαι.
Γεν. τῶν σκιῶν.	χωρῶν.	γεφυρῶν.	Μουσῶν.	θαλασσῶν.
Δοτ. ταῖς σκιαῖς.	χώραις.	γεφύραις.	Μούσαις.	θαλάσσαις.
Αἰτ. τὰς σκιάς.	χώρας.	γεφύρας.	Μούσας.	θαλάσσας.
Κλ. ὦ σκιαί.	χῶραι.	γέφυραι.	Μοῦσαι.	θάλασσαι.

Ἑνικός.

3). η εἰς ὅλας τὰς πτώσεις.

	(*τιμα*).	(*μαχα*).	(*γνωμα*).
Ὀνομ. ἡ τιμή.		μάχη.	γνώμη.
Γεν. τῆς τιμῆς.		μάχης.	γνώμης.
Δοτ. τῇ τιμῇ.		μάχῃ.	γνώμῃ.
Αἰτ. τὴν τιμήν.		μάχην.	γνώμην.
Κλητ. ὦ τιμή.		μάχη.	γνώμη.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ (τὰ) τιμά.		μάχα.	γνώμα.
Γ. καὶ Δ. τοῖν (ταῖν) τιμαῖν.		μάχαιν.	γνώμαιν.

Πληθυντικός.

Ὀνομ. αἱ τιμαί.		μάχαι.	γνῶμαι.
Γεν. τῶν τιμῶν.		μαχῶν.	γνωμῶν.
Δοτ. ταῖς τιμαῖς.		μάχαις.	γνώμαις.
Αἰτ. τὰς τιμάς.		μάχας.	γνώμας.
Κλητ. ὦ τιμαί		μάχαι.	γνῶμαι.

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν. ά). Ἀρσενικά, ὁ ταμίας, μονίας, κοχλίας, πατραλοίας, μητραλοίας, μανδραγόρας, τεχνίτης, ὁπλί-

της, προδότης, τοξότης, ψεύστης, Ἀτρείδης, Ἡρακλείδης, ποιητής, μαθητής, δικαστής, ἐθελοντής, παιδοτρίβης, σιτοπώλης, γεωμέτρης, στρατιώτης, κυβερνήτης, κτλ. β'). Θηλυκά, ἡ στρατιά, ἀγορά, χαρά, λαλιά, θύρα, πήρα, σφαῖρα, φιλία, σοφία, μάχαιρα, ποιήτρια, ἀλήθεια, εὔνοια, ἄγκυρα, γλῶσσα, δόξα, ῥίζα, μέλισσα, λέαινα, θεράπαινα, τράπεζα, δίαιτα, φωνή, ἀρετή, τροφή, μορφή, ψυχή, κεφαλή, τέχνη, πύλη, τύχη, νίκη, κλίνη, στήλη, ῥώμη, ἐπιστήμη, ῥαστώνη, μνήμη, κτλ.

§. 118. Ἐκ τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν πρωτόκλιτα εἶνε·

ά). Τὰ εἰς δης Πατρωνυμικὰ ἢ Κύρια· οἷον, Ἀτρείδης, Ἡρακλείδης, Μιλτιάδης, Ἀλκιβιάδης, Ἀριστείδης, κτλ.

β'). Τὰ εἰς ης Ἐθνικά· οἷον, Πέρσης, Σκύθης, Σπαρτιάτης, κτλ.

γ'). Τὰ εἰς της προσηγορικά, πολίτης, στρατιώτης, κριτής, μαθητής.

δ'). Τὰ ἐκ θηλυκῶν οὐσιαστικῶν τῆς Α'. κλίσεως σύνθετα· οἷον, Ἑλλανοδίκης, Ὀλυμπιονίκης.

έ). Τὰ ἐκ ῥημάτων σύνθετα προσηγορικά· οἷον, παιδοτρίβης, γεωμέτρης, σιτοπώλης, κτλ.

Σημ. Τὰ ἀπὸ τοῦ φαίνομαι, μήδομαι, χαίρω καὶ λάμπω σύνθετα Κύρια εἰς ης κλίνονται κατὰ τὴν γ'. κλίσιν· οἷον Ἀριστοφάνης, Διομήδης, Τιμοχάρης.

§. 119. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν πρωτοκλίτων.

1). Ἐνικὴ Γενικὴ τῶν Ἀρσενικῶν. Ἀντὶ τῆς συνήθους καταλήξεως τῆς Γενικῆς ου ἔχουσι ά) τὴν Δωρικὴν γενικὴν α τὸ πατραλοίας, μητραλοίας, ὀρνιθοθήρας, τὸ μανδραγόρας συνήθως, πολλὰ ξενικὰ καὶ μάλιστα Δωρικὰ Κύρια ὀνόματα, οἷον, Σύλλας-α, Ὀρόντας-α, Σκόπας-α, Ἐπαμεινώνδας-α· ἔτι δὲ καὶ τὸ συνῃρημένον (βορέ-ας) βορρᾶς Γεν. βορρᾶ· καὶ

β'). Τὴν Ἰωνικὴν Γενικὴν εω Κύριά τινα ὀνόματα Θαλῆς Θάλεω, Τήρης Τήρεω, Πύθης, Καμβύσης, Λέσχης.

Σημ. Ἡ εἰς ου κατάληξις τῆς Γενικῆς προῆλθεν ἐκ τῆς Ὁμηρικῆς Γενικ. αο κατ' ἐναλλαγὴν τοῦ α εἰς ε καὶ συναίρεσιν· οἷον αο=εο=ου· ἡ δὲ εἰς εω προερέρετο κατὰ συνίζησιν ὡς μία συλλαβὴ (§. 40).

2). Ἐνικὴ Γενικὴ καὶ Δοτικὴ τῶν Θηλυκῶν. Τὰ λήγοντα εἰς α καθαρὸν ἢ εἰς ρα, οἷον, σοφί-α, ἀλήθει-α, σφαῖ-ρα, χώ-ρα, φυλάττουσι τὸ α ἄτρεπτον ἐν τῇ Γενικῇ καὶ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ, οἷον τῆς σοφί-ας τῇ σοφί-ᾳ, τῆς σφαί-ρας τῇ σφαί-ρᾳ· τἆλλα δὲ πάντα τὰ μὴ τοιαῦτα τρέπουσιν αὐτὸ εἰς η, οἷον μοῦσα μούσης μούσῃ, τράπεζα τραπέζης τραπέζῃ.

Σημ. Δωρικά τινα θηλυκὰ Κύρια ὀνόματα, καίπερ εἰς α μὴ καθαρὸν| λήγοντα, φυλάττουσιν αὐτὸ ἄτρεπτον· οἷον Λήδα, Γέλα, Φιλομήλα, Ἀνδρομέδα, Διοτίμα, Νέδα· ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀλαλὰ (πολεμικὸς ἀλαλαγμὸς) καὶ τὰ εἰς α συνῃρημένα, οἷον (μνά-α) μνᾶ, μνᾶς, μνᾷ, μνᾶν κτλ.

3). Ἐνικὴ Κλητική. ά). Ἀρσενικῶν. Ἀντὶ τῆς καταλήξεως η τῆς Ἑνικῆς Κλητικῆς τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν, οἷον ὦ ἀδολέσχη, ὦ Μιλτιάδη, ἔχουσι τὴν κατάληξιν ᾳ τὰ λήγοντα εἰς της, τὰ Ἐθνικά, καὶ τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ τρίβω, ἄρχω, μετρῶ, πωλῶ καὶ ὠνοῦμαι, οἷον, πολῖτα, Πέρσα, παιδοτρῖβα, γυμνασιάρχα, γεωμέτρα, μυροπῶλα, τελῶνα.

Σημ. ά). Τὸ Κύριον ὄνομα Πέρσης ἔχει τὴν Κλητικήν, ὦ Πέρση.

Σημ. β'). Τὴν Κλητικὴν εἰς α ἔχουσι παρὰ τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς καὶ τὰ ἐκ τοῦ λατρεύω σύνθετα, οἷον εἰδωλολάτρα.

β'). Θηλυκῶν. Ἡ Ἑνικὴ Κλητικὴ τῶν πρωτοκλίτων θηλυκῶν εἶνε ὁμοία πρὸς τὴν ὀνομαστικήν· ἡ τιμή, ὦ τιμή, ἡ σκιά, ὦ σκιά.

§. 120. Τονισμὸς τῶν πρωτοκλίτων. Παρὰ τὸν γενικὸν περὶ τονισμοῦ κανόνα (§. 112) πτώσεις τινὲς τῶν πρωτοκλίτων τονίζονται οὕτως.

ά). Ἡ Ἑνικὴ Κλητικὴ τοῦ δεσπότης ἀναβιβάζει τὸν τόνον, ὦ δέσποτα.

β'). Τὰ ἑνικῶς προπαροξύτονα Θέσπια, Πλάταια γίνονται πληθυντικῶς ὀξύτονα· Θεσπιαί, Πλαταιαί.

γ'). Τὸ παροξύτονον μία μετὰ τῶν αὐτοῦ συνθέτων οὐδεμία, μηδεμία γίνεται περισπώμενον ἐν τῇ Γενικῇ καὶ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ· οἷον, μιᾶς μιᾷ, οὐδεμιᾶς οὐδεμιᾷ, μηδεμιᾶς μηδεμιᾷ.

δ'). Ἡ Γενικὴ πληθυντ. ὡς ἐκ συναιρέσεως περισπᾶται, οἷον (πολιτά-ων) πολιτῶν, ἀδολεσχῶν, (ἀληθειά-ων)

ἀληθειῶν, τραπεζῶν, γλυκειῶν· ἐξαιροῦνται τὰ οὐσιαστικὰ χρήστης (δανειστής), ἐτησίαι, ἀφύη (σαρδέλλα) καὶ τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς ος δευτεροκλίτων ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν, τὰ ὁποῖα εἶνε παροξύτονα· οἷον χρήστων, ἐτησίων, ἀφύων, (δίκαιαι) δικαίων, (παιδευόμεναι) παιδευομένων.

Σημ. Θηλυκά τινα ἐπίθετα καὶ Ἐθνικὰ ἐκ τῶν ἐχόντων τὸ Ἀρσενικὸν δευτερόκλιτον μεταπεσόντα εἰς σημασίαν Οὐσιαστικοῦ περισπῶνται ἐν τῇ Γενικῇ Πληθυντικῇ· οἷον (ὁ ἑταῖρος) ἡ ἑταίρα τῶν ἑταιρῶν, (ὁ χῆρος) ἡ χήρα τῶν χηρῶν, (ὁ Ῥόδιος) ἡ Ῥοδία τῶν Ῥοδίων.

ε'). Ἡ Πληθυντ. Ὀνομαστικὴ τῶν Θηλυκῶν τῶν εἰς ος ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν εἶνε πάντοτε προπαροξύτονος ὁμοτονοῦσα μετὰ τῆς Πληθυντ. Ὀνομαστικῆς τοῦ Ἀρσενικοῦ· οἷον βεβαία βέβαιαι (ἀρσ. βέβαιοι), ἐρχομένη ἐρχόμεναι (ἀρσ. ἐρχόμενοι).

Σημ. Τὰ περὶ τονισμοῦ τῆς Γενικῆς λεχθέντα ἐν τῇ προηγουμένῃ Σημειώσει ἰσχύουσι καὶ περὶ τονισμοῦ τῆς Ὀνομαστικῆς τῶν αὐτῶν Θηλυκῶν· οἷον, ἑταῖραι, Ῥόδιαι, ὄχι ἕταιραι, Ῥόδιαι.

§. 121. Χρόνος τῶν καταλήξεων. 1). Ἡ Ἐνικὴ Αἰτιατικὴ καὶ Κλητικὴ τῆς ά. Κλίσεως ἔχει τὸν χρόνον τῆς Ἐνικ. Ὀνομαστικῆς· ἡ χώρα τὴν χώραν ὦ χώρα, ἡ Μοῦσα τὴν Μοῦσαν ὦ Μοῦσα· ἐξαιρεῖται ἡ Κλητικὴ τῶν εἰς ης (§. 119. 3.).

2). Ἡ κατάληξις ας τῆς Ὀνομαστ. καὶ Γενικῆς τοῦ Ἑνικοῦ καὶ Αἰτιατικῆς τοῦ Πληθυντικοῦ εἶνε μακραί· οἷον Αἰνείας, τῆς ἀληθείας, τῆς σφαίρας, τὰς ἀληθείας, τὰς σφαίρας, τὰς χώρας.

3). Ἡ κατάληξις α τῆς Δοτικῆς τοῦ Ἑνικοῦ καὶ α τοῦ Δυικοῦ εἶνε μακραί· οἷον τῇ χώρᾳ, μοίρᾳ, ἀληθείᾳ, τὰ χώρα, μοίρα, κτλ.

4). Τὴν κατάληξιν α τῆς Ἐνικ. Ὀνομαστικῆς τῶν θηλυκῶν ἄλλα μὲν ἔχουσι μακράν, ἄλλα δὲ βραχεῖαν.

§. 122. 1). *Μακρὰν μὲν ἔχουσι τὴν κατάληξιν α*

ά). Τὰ ἐπίθετα, ὅσα ἔχουσι τὸ Ἀρσενικὸν δευτερόκλιτον· οἷον *ὡραῖος ὡραία*, *οἰκεῖος οἰκεία*, *ἅγιος ἁγία*. Ἐξαιροῦντι τὰ πάσχοντα κυρίαν συναίρεσιν (§. 37, ά) ἐν τῇ παραληγούσῃ· οἷον (χί-ϊος) =*Χῖος Χῖα*.

β'). Πάντα τὰ *ὀξύτονα* οὐσιαστικά, οἷον *χαρά*, *λαλιά*.

γ'). Τὰ εἰς *ια* παροξύτονα· οἷον, *σοφία*, *κακία*, *ἀμαθία*.

δ'). Τὰ εἰς *εια* δισύλλαβα, οἷον *μνεία*, *λεία*, *χρεία*, καὶ τὰ εἰς *εια* ἀπὸ τῶν εἰς *εύω* ληγόντων ῥημάτων παραγόμενα, οἷον *βασιλεία* (βασιλεύω), *κολακεία* (κολακεύω).

έ). Τὰ παροξύτονα εἰς *ρα*, ὅσα ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν εἰς φωνῆεν (πλὴν υ) ἢ εἰς δίφθογγον *αυ*· οἷον, *χώρα*, *θήρα*, *ὀπώρα*, *ἡμέρα*, *αὔρα*.

ς'). Τὰ εἰς *ρα* μετ' ἐπιπλοκῆς συμφώνου, εἴτε εἰς φωνῆεν εἴτε εἰς δίφθογγον ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν, οἷον, *πέτρα*, *λέπρα*, *Φαίδρα*, *καλύπτρα*, *ἀκέστρα*, πλὴν τοῦ *Τάναγρα* καὶ *σκολόπενδρα*.

ζ'). Τὰ εἰς *αια* ὑπερδισύλλαβα οὐσιαστικά, οἷον, *ἐλαία*, *κεραία*, πλὴν τοῦ *μεσόγαια* καί τινων ὀνομάτων πόλεων, *Πλάταια*, κτλ. (ὅρα κατωτ. ἐδ. γ'.).

ή). Τὰ μὴ τρέποντα τὸ α εἰς η ἐν τῇ Ἑνικ. Γενικῇ καὶ Δοτικῇ Κύρια ὀνόματα, *Λήδα*, *Φιλομήλα*, κτλ. (§. 119, 2. Σημ.).

§. 123. Β'). *Βραχεῖαν δὲ ἔχουσι τὴν κατάληξιν α*

ά). Τὰ θηλυκὰ ἐπίθετα καὶ αἱ μετοχαί, ὅσων τὸ ἀρσενικὸν εἶνε τριτόκλιτον· οἷον πᾶς *πᾶσα*, ταχὺς; *ταχεῖα*, λυθεὶς *λυθεῖσα*, γεγραφὼς *γεγραφυῖα*.

β'). Τὰ ἐν τῇ Γενικῇ καὶ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ τρέποντα τὸ α εἰς η, οἷον, *μοῦσα*, *γλῶσσα*

γ'). Τὰ εἰς *αια* δισύλλαβα οὐσιαστικὰ καὶ τὰ ὑπερδισύλλαβα πόλεών τινων ὀνόματα· οἷον *μαῖα*, *γραῖα*, *Μαῖα*, *Πλάταια*, *Ἱστίαια*, *Φώκαια*, *Νίσαια*.

δ'). Ὅσα τῶν εἰς *ρα* ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν εἰς δίφθογγον (πλὴν αυ) ἢ εἰς υ, οἷον, *σφαῖρα*, *πεῖρα*, *μοῖρα*, *πρῷρα*, *σφῦρα*, *γέφυρα*, *ἄγκυρα*, *μάχαιρα*. Ἐξαιρεῖται τὸ *λύρα*.

έ). Τὰ εἰς *υια* οὐσιαστικά· οἷον, *μυῖα*, *Ἅρπυια*, *μητρυιά*, *ἀγυιά*, *ὀργυιά*.

ς'). Πάντα τὰ προπαροξύτονα οὐσιαστικὰ (εἰς *ια*, *εια*, *οια* ἢ σύμφωνον πρὸ τοῦ α ἔχοντα), οἷον, *ποιήτρια*, *Πολύμνια*, *βασίλεια* =(βασίλισσα), *ἱέρεια*, *ἀλήθεια*, *εὔνοια*, *λέαινα*, *σώτειρα*, *θάλασσα*, *τράπεζα*, *ἅμαξα*.

Β'). Συνηρημένα.

§. 124. Εἰς τὴν πρώτην κλίσιν κλίνονται καὶ **συνηρημένα ὁλοπαθῆ** (§. 109), τῶν ὁποίων ὁ ἀσυναίρετος τύπος σχεδὸν ἐξέλιπεν.

ἀ). Ἀρσενικά.

Ἑνικός.	*Δυϊκός.*	*Πληθυντικός.*
(Ῥίζ. Ἕρμεα=*Ἑρμη*).		
Ὀν. ὁ (Ἑρμέ-ας) Ἑρμῆς.	Ὀν. Αἰτ. καὶ Κλ.	οἱ (Ἑρμέ-αι) Ἑρμαῖ.
Γεν. τοῦ (Ἑρμέ-ου) Ἑρμοῦ.	τὼ (Ἑρμέ-α)	τῶν (Ἑρμέ-ων) Ἑρμῶν.
Δοτ. τῷ (Ἑρμέ-ᾳ) Ἑρμῇ.	Ἑρμᾶ.	τοῖς (Ἑρμέ-αις) Ἑρμαῖς.
Αἰτ. τὸν (Ἑρμέ-αν) Ἑρμῆν.	Γεν. καὶ Δοτ.	τοὺς (Ἑρμέ-ας) Ἑρμᾶς.
Κλ. ὦ (Ἑρμέ-α) Ἑρμῆ.	τοῖν (Ἑρμέ-αιν) Ἑρμαῖν.	ὦ (Ἑρμέ-αι) Ἑρμαῖ.

Ἑνικός.
(Ῥίζ. βορεα=*βορρα*).
Ὀν. ὁ (βορέ-ας) βορρᾶς. Γεν. τοῦ (βορέ-α) βορρᾶ.
Δοτ. τῷ (βορέ-ᾳ) βορρᾷ. Αἰτ. τὸν (βορέ-αν) βορρᾶν.
Κλητ. ὦ (βορέ-α) βορρᾶ.

β'). Θηλυκά.

Ἑνικός.		
(Ῥίζ. *μνα*).	(Ῥίζ. *ἑρεα*).	(Ῥίζ *σιδηρα*).
Ὀν. ἡ (μνά-α) μνᾶ.	(ἑρεέ-α) ἑρεᾶ.	(σιδηρέ-α) σιδηρᾶ.
Γεν. τῆς (μνά-ας) μνᾶς.	(ἑρεέ-ας) ἑρεᾶς.	(σιδηρέ-ας) σιδηρᾶς.
Δοτ. τῇ (μνά-ᾳ) μνᾷ.	(ἑρεέ-ᾳ) ἑρεᾷ.	(σιδηρέ-ᾳ) σιδηρᾷ.
Αἰτ. τὴν (μνά-αν) μνᾶν.	(ἑρεέ-αν) ἑρεᾶν.	(σιδηρέ-αν) σιδηρᾶν.
Κλ. ὦ (μνά-α) μνᾶ.	(ἑρεέ-α) ἑρεᾶ.	(σιδηρέ-α) σιδηρᾶ.
Δυϊκός.		
Ὀν.Αἰ. Κλ. τὼ (μνά-α) μνᾶ.	(ἑρεέ-α) ἑρεᾶ.	(σιδηρέ-α) σιδηρᾶ.
Γ. καὶ Δ. τοῖν (μνάαιν) μναῖν.	(ἑρεέ-αιν) ἑρεαῖν.	(σιδηρέ-αιν) σιδηραῖν.
Πληθυντικός.		
Ὀν. αἱ (μνά-αι) μναῖ.	(ἑρεέ-αι) ἑρεαῖ.	(σιδήρε-αι) σιδηραῖ.
Γεν. τῶν (μνα ῶν) μνῶν.	(ἑρεέ-ων) ἑρεῶν.	(σιδηρέ-ων) σιδηρῶν.
Δοτ. ταῖς (μνά-αις) μναῖς.	(ἑρεέ-αις) ἑρεαῖς.	(σιδηρέ-αις) σιδηραῖς.
Αἰτ. τὰς (μνά-ας) μνᾶς.	(ἑρεέ-ας) ἑρεᾶς.	(σιδηρέ-ας) σιδηρᾶς.
Κλ. ὦ (μνά-αι) μναῖ.	(ἑρεέ-αι) ἑρεαῖ.	(σιδήρε-αι) σιδηραῖ.

Ἑνικός.	*Δυϊκός.*	*Πληθυντικός.*
(Ῥίζ. *συκη*).		
Ὀν. ἡ (συκέ-α) συκῆ.	Ὀν. Αἰτ. καὶ Κλ.	αἱ (συκέ-αι) συκαῖ.
Γεν. τῆς (συκέ-ας) συκῆς.	τὼ (συκέ-α)	τῶν (συκέ-ων) συκῶν.
Δοτ. τῇ (συκέ-ᾳ) συκῇ.	συκᾶ.	ταῖς (συκέ-αις) συκαῖς.
Αἰτ. τὴν (συκέ-αν) συκῆν.	Γεν. καὶ Δοτ.	τὰς (συκέ-ας) συκᾶς.
Κλ. ὦ (συκέ-α) συκῆ.	τοῖν (συκέ-αιν) συκαῖν.	ὦ (συκέ αι) συκαῖ.

Ἑνικός.	*Δυϊκός.*	*Πληθυντικός.*
(Ῥίζ. χρυσεα=*χρυση*).		
Ὀν. ἡ (χρυσέ-α) χρυσῆ.	Ὀν. Αἰτ. καὶ Κλ.	αἱ (χρύσε αι) χρυσαῖ.
Γεν. τῆς (χρυσέ-ας) χρυσῆς.	τὼ (χρυσέ-α)	τῶν (χρυσέ-ων) χρυσῶν.
Δοτ. τῇ (χρυσέ ᾳ) χρυσῇ.	χρυσᾶ.	ταῖς (χρυσέ-αις) χρυσαῖς.
Αἰτ. τὴν (χρυσέ-αν) χρυσῆν.	Γεν. καὶ Δοτ.	τὰς (χρυσέ-ας) χρυσᾶς.
Κλ. ὦ (χρυσέ-α) χρυσῆ.	τοῖν (χρυσέαιν) χρυσαῖν.	ὦ (χρύσε-αι) χρυσαῖ.

Ἑνικός.
(Ῥίζ. γέα=*γη*).
Ὀν. ἡ (γέ-α) γῆ. Γεν. τῆς (γέ-ας) γῆς.
Δοτ. τῇ (γέ ᾳ) γῇ. Αἰτ. τὴν (γέ-αν) γῆν.
Κλητ. ὦ (γέ-α) γῆ.

§. 125. Συνηρημένα τῆς πρώτης κλίσεως εἶνε· ἀ). Τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς (έος) οῦς *μετουσιαστικῶν* καὶ τῶν εἰς (ό ος) οῦς *ποιλαπλασιαστικῶν* ἐπιθέτων, οἷον (χρυσέ-α) *χρυσῆ*, (σιδηρέ-α) *σιδηρᾶ*, (διπλό-η) *διπλῆ*, (τριπλό-η) *τριπλῆ*, κτλ. β'). Ὀνόματα δένδρων τινῶν καὶ θάμνων, οἷον *ἀμυγδαλῆ*, *συκῆ*, κτλ. γ'). Ὀνόματα δερμάτων ζώων τινῶν, οἷον (λεοντέ-α) *λεοντῆ*, *παρδαλῆ*, *ἀλωπεκῆ*, *κυνῆ*. δ'). *Συγγενικά* τινα θηλυκὰ εἰς (δέη) *δῆ*, τὰ ὁποῖα καὶ ἀσυναίρετα ἀπαντῶσιν, οἷον (θυγατριδέ-η) *θυγατριδῆ* ἀλλὰ καὶ *θυγατριδέη*, *ἀδελφιδῆ*, *ἀνεψιαδῆ*. Καὶ ε'). Κύριά τινα ὀνόματα καὶ προσηγορικά, οἷον (Ἀπελλέ-ης) *Ἀπελλῆς*, *Θαλῆς*, *Ἀθηνᾶ*, (βορέ-ας) *βορρᾶς*, *γαλῆ*, *γῆ*.

§. 126. Συναίρεσις. ἀ). Τὰ λήγοντα εἰς αα συναιροῦσι τοῦτο εἰς α, οἷον, (μνά-α) μνᾶ, (Ἀθηνά-α) Ἀθηνᾶ. β'). Τὰ λήγοντα εἰς εα, προηγουμένου μὲν ρ, συναιροῦσι τοῦτο εἰς α, οἷον (σιδηρέ-α) σιδηρᾶ, ἀργυρᾶ· μὴ προηγουμένου δὲ ρ εἰς η, οἷον (συκέ-α) συκῆ, (Ἑρμέ-ας) Ἑρμῆς, καὶ ἐν τῷ Δυϊκῷ καὶ Πληθυντικῷ εἰς α, οἷον, τὰ (γαλέ-α) γαλᾶ, τὰς (συ-

κέ-ας) συκᾶς. γ'). Τὰ εἰς ε η καὶ ο η εἰς η, οἷον (γαλέ-η) γαλῆ, (διπλό-η) διπλῆ.

§. 127. Τονισμός. Ἡ λήγουσα τούτων πανταχοῦ περισπᾶται. Κατ' ἐξαίρεσιν δέ, λέγουσί τινες, καὶ ἡ τῶν εἰς δη συγγενικῶν, εἰ καὶ πρὸ τῆς συναιρέσεως ἐτονίζετο τὸ δεύτερον φωνῆεν, οἷον (ἀδελφιδέ-η) ἀδελφιδῆ. Ἄλλοι ὅμως συναιροῦσι κανονικῶς ταῦτα, (ἀδελφιδέ-η) ἀδελφιδῆ.

Σημ. Τὸ βορέας συναιρούμενον διπλασιάζει τὸ ρ (διὰ τὴν ἀφομοίωσιν τοῦ j εἰς ρ, (βορ-jεας) βορρᾶς· ἀσυναίρετον δὲ μεθ' ἑνὸς ρ, οἷον Βορέας.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 128. Ἡ δευτέρα κλίσις περιλαμβάνει πτωτικὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ καταλήγοντα εἰς ος καὶ οὐδέτερα εἰς ον, τὰ ὁποῖα ἔχουσι χαρακτῆρα ο.

Σημ. Κατὰ τὰ εἰς ος καὶ ον κλίνονται καὶ ὅλα τὰ ὁμοιοκατάληκτα Ἐπίθετα, Μετοχαὶ καὶ Ἀντωνυμίαι, οἷον ὁ πιστὸς τὸ πιστόν, ὁ καὶ ἡ φιλόκαλος τὸ φιλόκαλον, τοσοῦτος τοσοῦτον, ἕτερος ἕτερον, ὁ λυόμενος τὸ λυόμενον. Κατὰ δὲ τὰ εἰς ον οὐδέτερα τὰ ὑποκοριστικῶς ἐκφερόμενα γυναικεῖα ὀνόματα ἑταιρῶν ἢ θεραπαινῶν, ἀλλὰ μετὰ θηλυκοῦ ἄρθρου, ἡ Γλυκέριον, ἡ Λεόντιον.

Α'). Ἀσυναίρετα.

α'). Ἀρσενικά.

Ἑνικός.

('Ριζ. *ἀνθρωπο*).	(δικαιο).	(οὐρανο).	(ἀγαθο).	(δημο).	(μῦθο).
Ὀν. ὁ ἄνθρωπος.	δίκαιος.	οὐρανός.	ἀγαθός.	δῆμος.	μῦθος.
Γεν. τοῦ ἀνθρώπου.	δικαίου.	οὐρανοῦ.	ἀγαθοῦ.	δήμου.	μύθου.
Δοτ. τῷ ἀνθρώπῳ.	δικαίῳ.	οὐρανῷ.	ἀγαθῷ.	δήμῳ.	μύθῳ.
Αἰτ. τὸν ἄνθρωπον.	δίκαιον.	οὐρανόν.	ἀγαθόν.	δῆμον.	μῦθον.
Κλ. ὦ ἄνθρωπε.	δίκαιε.	οὐρανέ.	ἀγαθέ.	δῆμε.	μῦθε.

Δυϊκός.

Ὀ.Αἰ.Κ.τὼ ἀνθρώπω.	δικαίω.	οὐρανώ.	ἀγαθώ.	δήμω.	μύθω.
Γ.καὶΔ.τοῖνἀνθρώποιν.	δικαίοιν.	οὐρανοῖν.	ἀγαθοῖν.	δήμοιν.	μύθοιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ ἄνθρωποι.	δίκαιοι.	οὐρανοί.	ἀγαθοί.	δῆμοι.	μῦθοι.
Γεν. τῶν ἀνθρώπων.	δικαίων.	οὐρανῶν.	ἀγαθῶν.	δήμων.	μύθων.
Δοτ. τοῖς ἀνθρώποις.	δικαίοις.	οὐρανοῖς.	ἀγαθοῖς.	δήμοις.	μύθοις.
Αἰτ. τοὺς ἀνθρώπους.	δικαίους.	οὐρανούς.	ἀγαθούς.	δήμους.	μύθους.
Κλ. ὦ ἄνθρωποι.	δίκαιοι.	οὐρανοί.	ἀγαθοί.	δῆμοι.	μῦθοι.

β'). Θηλυκὰ καὶ Κοινοῦ γένους.

Ἑνικός.

('Ριζ. *ἀμπελο*).	(ὁδο).	(νησο).	(διδασκαλο).
Ὀν. ἡ ἄμπελος.	ὁδός.	νῆσος.	ὁ, ἡ διδάσκαλος.
Γεν. τῆς ἀμπέλου.	ὁδοῦ.	νήσου.	τοῦ, τῆς διδάσκαλου.
Δοτ. τῇ ἀμπέλῳ.	ὁδῷ.	νήσῳ.	τῷ, τῇ διδάσκαλῳ.
Αἰτ. τὴν ἄμπελον.	ὁδόν.	νῆσον.	τόν, τὴν διδάσκαλον.
Κλ. ὦ ἄμπελε.	ὁδέ.	νῆσε.	ὦ διδάσκαλε.

Δυϊκός.

Ὀ.Αἰ.Κ.τὼ ἀμπέλω.	ὁδώ.	νήσω.	τὼ διδασκάλω.
Γ.καὶΔ. τοῖν ἀμπέλοιν.	ὁδοῖν.	νήσοιν.	τοῖν διδασκάλοιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. αἱ ἄμπελοι.	ὁδοί.	νῆσοι.	οἱ, αἱ διδάσκαλοι.
Γεν. τῶν ἀμπέλων.	ὁδῶν.	νήσων.	τῶν διδασκάλων.
Δοτ. ταῖς ἀμπέλοις.	ὁδοῖς.	νήσοις.	τοῖς, ταῖς διδασκάλοις.
Αἰτ. τὰς ἀμπέλους.	ὁδούς	νήσους.	τούς, τὰς διδασκάλους.
Κλ. ὦ ἄμπελοι.	ὁδοί.	νῆσοι.	ὦ διδάσκαλοι.

γ'). Οὐδέτερα.

Ἑνικός.

('Ριζ. *προσωπο*).	(δωρο).	(φυτο).	(δικαιο).	(πιστο).	(μονο).
Ὀν. τὸ πρόσωπον.	δῶρον.	φυτόν.	δίκαιον.	πιστόν.	μόνον.
Γεν. τοῦ προσώπου.	δώρου.	φυτοῦ.	δικαίου.	πιστοῦ.	μόνου.
Δοτ. τῷ προσώπῳ.	δώρῳ.	φυτῷ.	δικαίῳ.	πιστῷ.	μόνῳ.
Αἰτ. τὸ πρόσωπον.	δῶρον.	φυτόν.	δίκαιον.	πιστόν.	μόνον.
Κλ. ὦ πρόσωπον.	δῶρον.	φυτόν.	δίκαιον.	πιστόν.	μόνον.

Δυϊκός.

Ὀ.Α.Κ.τὼ προσώπω.	δώρω.	φυτώ.	δικαίω.	πιστώ.	μόνω.
Γ.καὶΔ.τοῖνπροσώποιν.	δώροιν.	φυτοῖν.	δικαίοιν.	πιστοῖν.	μόνοιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ πρόσωπα.	δῶρα.	φυτά.	δίκαια.	πιστά.	μόνα.
Γεν. τῶν προσώπων.	δώρων.	φυτῶν.	δικαίων.	πιστῶν.	μόνων.
Δοτ. τοῖς προσώποις.	δώροις.	φυτοῖς.	δικαίοις.	πιστοῖς.	μόνοις.
Αἰτ. τὰ πρόσωπα.	δῶρα.	φυτά.	δίκαια.	πιστά.	μόνα.
Κλ. ὦ πρόσωπα.	δῶρα.	φυτά.	δίκαια.	πιστά.	μόνα.

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν. α). Ἀρσενικά· ὁ τύραννος, ἔφηβος, ἄργυρος,

ἔπαινος, κίνδυνος, πόλεμος, θάνατος, ἄξιος, ἐλεύθερος, πλούσιος, χρυσός, καρπός, ποταμός, θυμός, ἀριθμός, σοφός, χρηστός, παλαιός, δεινός, ἐχθρός, νόμος, φόβος, χρόνος, ὕπνος, βίος, τρόπος, ὦμος, ἄθλος, ξένος, δῆλος, μόνος, οἰκεῖος, φίλος, ὅλος, κτλ. β΄). Θηλυκὰ καὶ κοινοῦ γένους. Ἤπειρος, σμάραγδος, βάσανος, ἀργίλλος, διάλεκτος, κάθετος, κιβωτός, δοκός, ἀμαξιτός, ἀτραπός, παρθένος, ψῆφος, βίβλος, νόσος, ῥάβδος, πλίνθος, γύψος, κτλ. ὁ, ἡ ἄγγελος, ὁ ἡ τροφός, ὁ ἡ θεός, ὁ ἡ ἤτυχος, ἥμερος, ἔνδοξος, ἔνοπλος, ἄλογος, ἄφωνος, διάφορος, ἄδικος, παράλογος, κτλ. γ΄). Οὐδέτερα· τὸ μειράκιον, μυστήριον, ὄργανον, φάρμακον, στρατόπεδον, ποτήριον, ἐλεύθερον, ἄξιον, πλούσιον, ἥσυχον, βάναυσον, διάφορον, τόξον, ὅπλον, μέτρον, ζῷον, ἄθλον, ῥόδον, ἦον, μῆλον, σῦκον, ξένον, ὅλον, δῆλον, οἰκεῖον, σπουδαῖον, φύλλον, ποτόν, ᾠόν, ἑρπετόν, φυτόν, σφοδρόν, χρηστόν, κακόν, πονηρόν, κτλ.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν Δευτεροκλίτων.

§. 129. *Σχηματισμός. Ἑνικὴ Κλητική.* Ἀντὶ τῆς εἰς ε συνήθους πτωτικῆς καταλήξεως τῆς Κλητικῆς ἀπαντᾷ πολλάκις καὶ ἡ εἰς ος, ἰδίᾳ εἰς ἐπίθετα καὶ μετοχάς· οἷον, ὦ *φίλε* καὶ ὦ *φίλος*, πάντοτε δὲ ὦ *Θεός*.

§. 130. *Τονισμός.* Παρὰ τὸν περὶ τονισμοῦ γενικὸν κανόνα (§. 112) ἡ Κλητικὴ τοῦ ἀδελφὸς ἀναβιβάζει τὸν τόνον, ὦ *ἄδελφε*.

§. 131. Γένος. 1). Τὰ κατὰ τὴν β΄. κλίσιν κλινόμενα ὀλιγάριθμα θηλυκὰ Οὐσιαστικά, ἂν καὶ εἶνε ὁμοκατάληκτα τοῖς ἀρσενικοῖς, διακρίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῆς σημασίας (§. 116, ά, 2,), οἷονεὶ ἤπειρος, φηγός, Κόρινθος, παρθένος, κτλ. Θηλυκὰ δὲ εἶνε πρὸς τούτοις·

ά). Ὀνόματα διαφόρων γαιῶν καὶ λίθων, οἷον ἡ ἄργιλλος, ἄσφαλτος, βάσανος, βῶλος, γύψος, κόπρος, μίλτος, πλίνθος, σποδός, σμάραγδος, ψάμμος, ψῆφος.

β΄). Διάφοροι λέξεις ὁδὸν σημαίνουσαι, οἷον ἡ ἁμαξιτός, ἀτραπός, κέλευθος, λεωφόρος, ὁδός, τάφρος, τρίβος, ἀλλ' ὁ στενωπός.

γ΄). Λέξεις ἐν ἑαυταῖς περιέχουσαι τὴν ἔννοιαν τοῦ κοίλου· οἷον ἡ ἄκατος, γνάθος, κάμινος, κάρδοπος, κιβωτός, λήκυθος, ἡ (καὶ ὁ) ληνός, πύελος, σορός, χηλός.

δ΄). Πολλὰ θηλυκὰ ἐπίθετα οὐσιαστικῶς ἐκλαμβανόμενα, εἰς ἃ ἐξυπακούεται θηλυκὸν οὐσιαστικόν· οἷον ἡ διάμετρος, κάθετος (γραμμή), ἡ σύγκλητος (βουλή), ἡ διάλεκτος (φωνή), ἡ χέρσος (γῆ). Καὶ

ἐ). Ἄλλαι τινὲς λέξεις εἰς οὐδένα κανόνα ὑπαγόμεναι, οἷον ἡ ἄμπελος, βίβλος, δοκός, δρόσος, νόσος, ῥάβδος.

2). Κοινοῦ γένους. Τινὰ δὲ οὐσιαστικὰ ἔμψυχον σημαίνοντα εἶνε κοινοῦ γένους (§. 116, β΄), οἷον ὁ, ἡ θεός, ὁ ἡ ἄγγελος, ὁ ἡ διδάσκαλος, ὁ ἡ τροφός, ὁ ἡ ἄνθρωπος, ὁ ἡ στρουθός, ὁ κόρυδος καὶ ἡ κόρυδος. Καὶ εἰς οὐσιαστικὰ δὲ ἔμψυχον σημαίνοντα ἐνίοτε τὸ γένος διφορεῖται, ὁ ἡ θόλος, ὁ ἡ θάμνος, ὁ ἡ λάγυνος, ὁ ἡ ληνός, ὁ ἡ λίθος, ὁ ἡ πάπυρος, ὁ ἡ ψίαθος, ἡ ὕελος, καὶ (μεταγν.) ὁ ὕελος, κτλ.

§. 132. *Μεταβολὴ σημασίας.* Οὐσιαστικά τινα μεταβάλλοντα τὸ γένος μεταβάλλουσι καὶ τὴν σημασίαν· οἷον, ὁ *ἵππος*, ἡ *ἵππος*=(ἡ θήλεια· ἀλλὰ καὶ τὸ *ἱππικόν*], ὁ *λίθος*, ἡ *λίθος*=(πολύτιμος πέτρα), ἡ *λέκιθος* = (κρόκος αὐγοῦ), ὁ *λέκιθος* = (ἔντος=ῥάβδ καὶ *πῖσον*), κτλ.

§. 133. *Μεταβολὴ γένους ἐν τῷ Πληθυντικῷ.* Οὐσιαστικά τινα πάλιν ἐν τῷ Ἑνικῷ ἀριθμῷ ἀρσενικὰ ὄντα ἐν τῷ Πληθυντικῷ γίνονται οὐδέτερα· οἷον, ὁ *σῖτος* τὰ *σῖτα*, ὁ *δεσμὸς* τὰ *δεσμά*, ἀλλὰ συνήθως οἱ *δεσμοί*, κτλ. Περὶ τούτων ὅρα §. 185.

Β΄). Συνῃρημένα.

§. 134. Καὶ ἐν τῇ β΄.) κλίσει ὑπάρχουσιν Ἀρσενικὰ καὶ Οὐδέτερα *Ὁλοπαθῆ συνῃρημένα*, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτὴρ ο συμπίπτων μετὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ο ἢ ε ἢ τοῦ μετ' αὐτὸν α συναιρεῖται οὕτω· τὸ μὲν οο καὶ εο εἰς ου, τὸ δὲ οα καὶ εα εἰς α· οἷον, (νό-ος)=*νοῦς*, (ὀστέ-ον)=*ὀστοῦν*, (ἁπλό-α)=*ἁπλᾶ*, (χρύσε-α)=*χρυσᾶ*.

ά). Ἀρσενικά.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. *νοο*)	(Ῥίζ. *χρυσεο*)	(Ῥίζ. *περι-πλοο*)
Ὀν. ὁ	(νό-ος) νοῦς.	(χρύσε-ος) χρυσοῦς.	(περίπλο-ος) περίπλους.
Γεν. τοῦ	(νό-ου) νοῦ.	(χρυσέ-ου) χρυσοῦ.	(περιπλό-ου) περίπλου.
Δοτ. τῷ	(νό-ῳ) νῷ.	(χρυσέ-ῳ) χρυσῷ.	(περιπλό-ῳ) περίπλῳ.
Αἰτ. τὸν	(νό-ον) νοῦν.	(χρύσε-ον) χρυσοῦν.	(περίπλο-ον) περίπλουν.
Κλ. ὦ	(νό-ε) νοῦ.	(χρύσε-ος) χρυσοῦς.	(περίπλο-ε) περίπλου.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ. τὼ	(νόω) νώ.	(χρυσέ-ω) χρυσώ.	(περιπλό-ω) περίπλω.
Γ. κ. Δ. τοῖν	(νόοιν) νοῖν	(χρυσέ-οιν) χρυσοῖν.	(περιπλό-οιν) περίπλοιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ	(νό-οι) νοῖ.	(χρύσε-οι) χρυσοῖ.	(περίπλο-οι) περίπλοι.
Γεν. τῶν	(νό-ων) νῶν.	(χρυσέ-ων) χρυσῶν.	(περιπλό-ων) περίπλων.
Δοτ. τοῖς	(νό-οις) νοῖς.	(χρυσέ-οις) χρυσοῖς.	(περιπλό-οις) περίπλοις.
Αἰτ. τοὺς	(νό-ους) νοῦς.	(χρυσέ-ους) χρυσοῦς.	(περιπλό-ους) περίπλους.
Κλ. ὦ	(νό-οι) νοῖ.	(χρύσε-οι) χρυσοῖ.	(περίπλο-οι) περίπλοι.

δ'.) Οὐδέτερα.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. ὀστεο.)	(Ῥίζ. ἀργυρεο)	(Ῥίζ. εὐνοο)
Ὀν. τὸ	(ὀστέ-ον) ὀστοῦν.	(ἀργύρε-ον) ἀργυροῦν.	(εὐνο-ον) εὔνουν.
Γεν. τοῦ	(ὀστέ-ου) ὀστοῦ.	(ἀργυρέ-ου) ἀργυροῦ.	(εὐνό-ου) εὔνου.
Δοτ. τῷ	(ὀστέ-ω) ὀστῷ.	(ἀργυρέ-ῳ) ἀργυρῷ.	(εὐνό-ῳ) εὔνῳ.
Αἰτ. τὸ	(ὀστέ-ον) ὀστοῦν.	(ἀργύρε-ον) ἀργυροῦν.	(εὔνο-ον) εὔνουν.
Κλ. ὦ	(ὀστέ-ον) ὀστοῦν.	(ἀργύρε-ον) ἀργυροῦν.	(εὔνο-ον) εὔνουν.

Δυϊκός.

Ο. Α. Κ. τὼ	(ὀστέ-ω) ὀστώ.	(ἀργυρέ-ω) ἀργυρώ.	(εὐνό-ω) εὔνω.
Γ. κ. Δ. τοῖν	(ὀστέ-οιν) ὀστοῖν.	(ἀργυρέ-οιν) ἀργυροῖν.	(εὐνό-οιν) εὐνοιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ	(ὀστέ-α) ὀστᾶ.	(ἀργύρε-α) ἀργυρᾶ.	εὔνο-α.
Γεν. τῶν	(ὀστέ-ων) ὀστῶν.	(ἀργυρέ-ων) ἀργυρῶν.	(εὐνό-ων) εὔνων.
Δοτ. τοῖς	(ὀστέ-οις) ὀστοῖς.	(ἀργυρέ-οις) ἀργυροῖς.	(εὐνό-οις) εὔνοις.
Αἰτ. τὰ	(ὀστέ-α) ὀστᾶ.	(ἀργύρε-α) ἀργυρᾶ.	εὔνο-α.
Κλ. ὦ	(ὀστέ-α) ὀστᾶ.	(ἀργύρε-α) ἀργυρᾶ.	εὔνο-α.

Σημ. Τὴν Κλητικὴν τῶν συνῃρημένων οὐδαμοῦ σχεδὸν ἀπαντῶσαν σχηματίζομεν κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄλλων πτώσεων.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν συνῃρημένων.

§. 135. 1). *Συνῃρημένα* δευτερόκλιτα εἶνε ά). Τὰ οὐσιαστικὰ *νοῦς, πλοῦς, ῥοῦς, θροῦς, χνοῦς, χοῦς*=(σωρὸς χώματος), (*μνοῦς, σοῦς, φλοῦς, χλοῦς* ποιητ. καὶ μετγν.) καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σύνθετα *κακόνους, ἀγχίνους, εὔσπλους, ξύμπλους, χειμάρρους, ἄθρους, ἀλλόθρους*, κτλ. β'). Τὰ εἰς (εος) *οῦς* καὶ (εον) *οῦν* Ἀρσεν. καὶ Οὐδετ. *μετουσιαστικὰ* ἐπίθετα, ἤτοι τὰ σημαίνοντα τὴν ὕλην ἢ τὸ χρῶμα, ἐξ οὗ εἶνέ τι κατεσκευασμένον· οἷον (σιδήρεος) *σιδηροῦς*, (σιδήρεον) *σιδηροῦν*, (πορφύρεος) *πορφυροῦς* (πορφύρεον) *πορφυροῦν*, (ἐρέεος) *ἐρεοῦς*=(μάλλινος) (ἐρέεον) *ἐρεοῦν*, κτλ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ *κεραμεοῦς κεραμεοῦν*, *χυτρεοῦς χυτρεοῦν* καὶ τὸ *φοινικοῦς φοινικοῦν*, ὅπερ ἀπαντᾷ καὶ *φοινικιοῦς φοινικιοῦν*. γ'). Τὰ Ἀρσεν. καὶ Οὐδέτ. τῶν πολλαπλασιαστικῶν ἐπιθέτων· οἷον, (ἁπλόος) *ἁπλοῦς*, (ἁπλόον) *ἁπλοῦν*, *τριπλοῦς τριπλοῦν*, κτλ. δ'). Τὰ Ἀρσενικὰ τῶν εἰς (δεος) *δοῦς συγγενικῶν*, οἷον (ἀδελφιδέ-ος) *ἀδελφιδοῦς*, *θυγατριδοῦς*, *ἀνεψιαδοῦς*, *υἱϊδοῦς*, ἅτινα καὶ ἀσυναίρετα ἀπαντῶσι *θυγατριδεός*, *ἀδελφιδεός*. δ'). Τὰ οὐδέτερα (ὀστέον) *ὀστοῦν*, καὶ (κάνεον) *κανοῦν*. Καὶ ε'). Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ *χρόα, πνέω, θέω, χέω* καὶ *ξέω*· οἷον, (εὔχρο-ος) *εὔχρους*, *ἐπίπνους*, *Πειρίθους*, *πολύχους*, *πρόχους* (μετὰ Δοτ. *πρόχουσι* §. 183. ή), *ἀντίξους*, κτλ.

2). Ὁ εἰς *οα* τύπος τοῦ Οὐδετέρου Πληθυντικοῦ οὐδέποτε συναιρεῖται ἐν τοῖς συνθέτοις· οἷον τὰ *εὔπλοα*, *εὔῤῥοα*. Ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τύποι ἀπαντῶσιν ἀσυναίρετοι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς· οἷον *δύσροοι*, *πλόων*, *κρυψίνοους*, κτλ.

§. 136. Τονισμός. Παρὰ τοὺς γενικοὺς περὶ τονισμοῦ κανόνας (§. 38, 1—2)

ά). Τὸ ἐκ συναιρέσεως προκύπτον ω ἐν τῇ Ὀνομ. καὶ Αἰτιατ. τοῦ Δυϊκοῦ ὀξύνεται· οἷον τὼ (πλό-ω) πλώ, τὼ (ὀστέ-ω) ὀστώ.

β'). Τὰ σύνθετα συνῃρημένα εἰς ους καὶ ουν, καὶ μακρὰν ἔχοντα τὴν κατάληξιν, ἀναβιβάζουσιν ὅμως τὸν τόνον μετὰ τὴν συναίρεσιν· οἷον (εὔνο-ος) εὔνους (εὐνόου) εὔνου, (περίπλοος) περίπλους (περιπλόου) περίπλου.

γ'). Τὰ μετουσιαστικὰ εἰς οῦς καὶ οῦν, καὶ τὸ(κάνεον) κανοῦν μετὰ τὴν συναίρεσιν περισπῶνται ἐπὶ τῆς ληγούσης, ἂν καὶ οὐδέτερον τῶν συναιρετέων φωνηέντων τονίζεται· οἷον (ἀργύρε-ος) ἀργυροῦς (ἀργύρεον) ἀργυροῦν, χαλκοῦς χαλκοῦν, κανοῦν, κτλ.

Σημ. 1). Ἡ Πληθ. ὀνομαστικὴ εὖνοι καὶ εὔπλοι προπερισπᾶται, διότι ὁ χρόνος τῆς διφθόγγου οι μένει ἀμετάβλητος καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν, ἂν καὶ τὸ οι ἔπρεπε νὰ εἶνε μακρὸν ὡς προελθὸν ἐκ συναιρέσεως· οἷον οοι =οι.

Σημ. 2. Κύριά τινα οὐσιαστικὰ σύνθετα ἐκ τοῦ νοῦς συγκόπτοντα τὸν χαρακτῆρα ο ἐκτείνουσι πρὸς ἀναπλήρωσιν τὸ πρὸ τοῦ ν φωνῆεν καὶ κλίνονται ἀσυναιρέτως· οἷον Ἀλκτνος, Κρατῖνος, Καλλῖνος.

ΑΤΤΙΚΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 137. Ἡ Ἀττικὴ δευτέρα κλίσις περιλαμβάνει πτωτικά τινα ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ εἰς ως καὶ οὐδέτερα εἰς ων, τὰ ὁποῖα γενόμενα κατ' ἔκτασιν τοῦ χαρακτῆρος ο εἰς ω διατηροῦσιν αὐτὸ καθ' ὅλας τὰς πτώσεις καὶ ὑπογράφουσι τὸ ι, ὅπου κατὰ τὴν κοινὴν δ'. κλίσιν προσγράφεται ἢ ὑπογράφεται.

Σημ. Ἀττικὴ λέγεται ἡ κλίσις ὡς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μόνον οὖσα, τῆς εἰς ος κοινῆς οὔσης παρά τε τοῖς Ἀττικοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν.

Ἑνικός.

(ῥ. νέω)	(ῥ. λαγω)	(ῥ. ἰλεω)	(ἰ.λεω)	(π.λεω)	(ἀνωγεω)
Ὀν. ὁ νεώς.	λαγώς.	ός, ἡ ἵλεως.	τὸ ἵλεων.	πλέων.	ἀνώγεων.
Γεν. τοῦ νεώ.	λαγῶ.	τοῦ, τῆς ἵλεω.	τοῦ ἵλεω.	πλέω.	ἀνώγεω.
Δοτ. τῷ νεώ.	λαγῶ.	τῷ, τῇ ἵλεῳ.	τῷ ἵλεῳ.	πλέῳ.	ἀνώγεω.
Αἰτ. τὸν νεών.	λαγών.	τόν, τὴν ἵλεων	τὸ ἵλεων.	πλέων.	ἀνώγεων.
Κλ. ὦ νεώς.	λαγώς.	ὦ ἵλεως.	ὦ ἵλεων.	πλέων.	ἀνώγεων.

Δυϊκός.

Ο.Α.Κ. τώ νεώ.	λαγώ.	ἵλεω.	ἵλεῳ.	πλέω.	ἀνώγεω.
Γ.Δ. τοῖν νεών.	λαγῶν.	ἵλεων.	ἵλεῳν.	πλέων.	ἀνώγεων.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ νεῴ.	λαγῷ.	οἱ, αἱ ἵλεῳ.	τὰ ἵλεα(ω).	πλέα.	ἀνώγεω.
Γεν. τῶν νεών.	λαγῶν.	τῶν ἵλεων.	τῶν ἵλεων.	πλέων.	ἀνώγεων.
Δοτ. τοῖς νεῴς.	λαγῷς.	τοῖς, ταῖς ἵλεῳς.	τοῖς ἵλεῳς.	πλέῳς.	ἀνώγεῳς.
Αἰτ. τοὺς νεώς.	λαγώς.	τοὺς, τὰς ἵλεως	τὰ ἵλεα(ω).	πλέα.	ἀνώγεω.
Κλ. ὦ νεῴ.	λαγῷ.	ὦ ἵλεῳ.	ὦ ἵλεα(ω).	πλέα.	ἀνώγεω.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν Ἀττικῶν δευτεροκλίτων.

§. 138. Σχηματισμός. 1). Τὰ περισσότερα τῶν τῆς Ἀττικῆς κλίσεως ὀνομάτων σχηματίζονται ἐκτείνοντα τὸ ο εἰς ω καὶ συστέλλοντα ἕνεκα τῆς ἐκτάσεως τὸ μὲν πρὸ αὐτοῦ μακρὸν φωνῆεν α εἰς α βραχὺ καὶ κατ' ἐναλλαγὴν εἰς ε, τὴν δὲ δίφθογγον ει εἰς ε, (ἤτοι πάσχουσι μετάθεσιν τοῦ χρόνου τῶν συλλαβῶν (§. 94. 3.), οἷον λα-ός=λε-ώς, ἵλα ος=ἵλε-ως, εὔγει-ος=εὔγε-ως· τὰ δὲ ἔχοντα τὸ πρὸ τοῦ ος α βραχὺ σχηματίζονται φυλάττοντα αὐτό· οἷον λα-γώς, τα-ώς.

2). Ἡ Ἑνικ. Κλητικὴ εἶνε ὁμοία τῇ Ὀνομαστικῇ· οἷον ὁ λεὼς ὦ λεώς.

3). Τῆς Ἑνικ. Αἰτιατικῆς τὸ ν τινὰ μὲν τῶν εἰς ως πολλάκις ἀποβάλλουσιν· οἷον τὸν λαγώ, τὴν ἅλω, τὸν Ἄθω, τὴν Κέω, τὸν Μίνω· τινὰ δὲ σπανίως, οἷον τὸν ἀγῆρω, ἀξιόχρεω, ἐπίπλεω· τὸ δὲ ἕως πάντοτε, τὴν ἕω.

4). Πτώσεις τινὲς πολλῶν ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων ἀπαντῶσι καὶ ἑτεροκλίτως· οἷον τοῦ Μίνωος, τῆς ἅλωνος, τῷ ταὼνι, κτλ. (ὅρα §. 183. δ'. καὶ 184. 2-4.). Τὸ δὲ Οὐδέτερον πλέων ἔχει ἐν τῷ Πληθυντ. τὸν κοινὸν τύπον πλέα. Τὰ σύνθετα οὐδέτερα καὶ τὸ ἁπλοῦν ἵλεων ἔχουσιν ἀμφοτέρους τοὺς τύπους, συνηθέστερον ὅμως τὸν εἰς εα, οἷον ἔκπλεα (ἀλλὰ καὶ ἔκπλεω), ἔμπλεα, ἵλεα, ἀξιόχρεα.

§. 139. Τὰ κλινόμενα ἐν τῇ Ἀττικῇ δευτέρᾳ κλίσει εἶνε ὀλίγα πτωτικὰ τὰ ἑξῆς· ά). Τὰ οὐσιαστικὰ ὁ λεώς, νεώς, λαγώς, ταὼς (καὶ ταῶς), ἡ ἅλως, ἡ ἕως, ὁ κάλως, ὁ τυρώς, ὁ ὀρφώς. β'). Κύριά τινα ὀνόματα καὶ μάλιστα Αἰγυπτιακὰ καὶ Περσικά· οἷον ἡ Κέως, Τέως, Κῶς, ὁ Ἄθως, Μίνως, Τυνδάρεως, Βριάρεως, Μενέλεως, Ἀνδρόγεως, Ἰνάρως, Ταχῶς, Ταμῶς, Νεκῶς, Γνῶς, κτλ. γ'). Τὰ ἐπίθετα ἵλεως ἵλεων, πλέως, α, ων μετὰ τῶν συνθέτων αὐτοῦ ἐπίπλεως, κτλ. Καὶ δ'). Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ ναῦς, γῆ, κρέας, γῆρας, χρέως καὶ χρῶς· οἷον περίνεως, εὔγεως, ἀξιόχρεως, ἠδύκρεως, ἀγήρως, πυρίχρως.

§. 140. Τονισμός. ά). Τὰ εἰς εως καὶ εων ὑπερδισύλλαβα, εἰ καὶ μακρὰν ἔχουσι τὴν λήγουσαν, προπαροξύνονται ὅμως πανταχοῦ, διότι τὸ εω προσφέρετο κατὰ συνίζησιν ὡς μία συλλαβή (§. 40)· οἷον ἵλεως ἵλεων. Κατὰ ταῦτα τονίζονται καὶ τὰ ἐκ τοῦ γέλως, ἔρως καὶ κέρας σύνθετα, οἷον φιλόγελως, χρυσόκερως, δύσερως. β'). Τῶν εἰς εὼς ὀξυτόνων ἡ Γενικὴ καὶ Δοτικὴ καὶ τῶν τριῶν ἀριθμῶν λαμβάνουσιν ὀξεῖαν παρὰ τὸν κανόνα (§. 27, β'. 2)· οἷον τοῦ λεώ, τῷ λεῴ, τῶν λεών, τοῖς λεῴς, τοῖν λεῴν· ἀλλὰ κατ' ἄλλους μόνον ἡ Γενικὴ καὶ Δοτικὴ τοῦ Ἑνικοῦ· αἱ δὲ τῶν εἰς ὼς ὀξυτόνων ἀκολουθοῦσαι τὸν γενικὸν κανόνα περισπῶνται, τοῦ λαγῶ, τῷ λαγῷ, τῶν λαγῶν, τοῖς λαγῷς, τοῖν λαγῷν. Καὶ γ'). Τὰ μονοσύλλαβα εἰς ως καὶ τὰ ξενικὰ Κύρια ὀνόματα μετὰ τοῦ ταῶς καὶ τυφῶς περισπῶνται πανταχοῦ· οἷον ἡ Κῶς, ὁ Γνῶς, ὁ Ταμῶς ὁ Νεκῶς, κτλ.

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 141. Ἡ τρίτη κλίσις περιλαμβάνει πτωτικὰ καὶ τῶν τριῶν γενῶν, καταλήγοντα ἐν τῇ Ὀνομαστικῇ τοῦ Ἑνικοῦ εἰς α, ι, υ, ω, ν, ρ, ς (ξ, ψ) καὶ ἔχοντα μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις ἢ εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν τοῦ Ἑνικοῦ, δι' ὃ καὶ περιττοσύλλαβα λέγονται.

§. 142. Κλίσις τριτοκλίτων. Τὰ πτωτικὰ τῆς γ'. κλίσεως κλίνονται, προστιθεμένων εἰς τὴν ῥίζαν τῶν πτωτικῶν καταλήξεων (§. 110. Γ'. κλίσις)· οἷον, θὴρ θηρ-ός, θηρ-ί, θῆρ-α. Τὴν ῥίζαν δὲ τῶν τριτοκλίτων εὑρίσκομεν, ἐὰν ἀπὸ τῆς Γενικῆς ἰδίᾳ ἢ ἄλλης πτώσεως ἀποκόψωμεν τὴν πτωτικὴν κατάληξιν· οἷον, ῥήτορ-ος ῥίζ. ῥητορ, κόρακ-ος ῥ. κορακ, ἀλώπεκ-ος ῥ. ἀλωπεκ.

Σημ. Ἂν δὲ καὶ ἐν τῇ Γενικῇ εὑρηται παρηλλαγμένη ἡ ῥίζα, ὡς πολλάκις συμβαίνει, δέον τότε ν' ἀναζητήσωμεν τὴν καθαρὰν ῥίζαν ἢ εἰς τὴν Κλητικὴν τῶν Ἀρσενικῶν καὶ Θηλυκῶν οὐσιαστικῶν, ἢ εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν

τῶν Οὐδετέρων ἐπιθέτων, οἷον πόλεως ῥίζ. οὐχὶ πολε ἀλλὰ πολι (ἐν τῇ Κλητικῇ), ἡδὺς ἡδέ-ος, ῥίζ. οὐχὶ ἡδε ἀλλ' ἡδυ, ἀληθὴς ἀληθέ-ος, ῥίζ. οὐχὶ ἀληθε ἀλλ' ἀληθεσ (ἐν τῇ Ὀνομ. τοῦ Οὐδ.).

§. 143. Χρόνος τῶν καταλήξεων. 1). Αἱ καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων ι, α, ας, τῆς γ'. κλίσεως εἶνε βραχεῖαι· οἷον, μηνί, μῆνα, μῆνας.

2). Τὰ ἀσυναίρετα δίχρονα ἐν τέλει τῶν Οὐδετέρων εἶνε πάντοτε βραχέα· οἷον βῆμα, σίνηπι, γλυκύ.

§. 144. Διαίρεσις τῶν τριτοκλίτων. Τὰ τριτόκλιτα διαιροῦνται κατὰ τὸν χαρακτῆρα (§. 101.) εἰς ἀφωνόληκτα, ὑγρόληκτα, φωνηεντόληκτα καὶ τὰ ἔχοντα τὸ συριστικὸν σ. Καὶ

ά). Ἀφωνόληκτα λέγονται, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα ἄφωνον (π, β, φ, κ, γ, χ, τ, δ, θ)· οἷον, γὺψ γυπ-ός, φλὲψ φλεβ-ός, κόραξ κόρακ-ος, φλὸξ φλογ-ός, ἐλπὶς ἐλπίδ-ος.

β'). Ὑγρόληκτα, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα ὑγρὸν λ, ρ καὶ τὸ ἔρρινον ν· οἷον, ἅλ-ς ἁλ-ός, ῥήτωρ ῥήτορ-ος, Ἕλλην Ἕλλην-ος.

γ'). Φωνηεντόληκτα, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα φωνῆεν, ι, υ, ο, ω, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάγονται καὶ τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα δίφθογγον α(υ), ε(υ), ο(υ)· οἷον, κῖς κι-ός, ἰχθὺ-ς ἰχθύ-ος, ἠχὼ (ἠχό-ος) ἠχοῦς, ἥρω-ς ἥρω-ος, γραῦ-ς γρα-ός, βασιλεὺ-ς βασιλέ-ως, βοῦ-ς βο-ός. Καὶ

δ'). Λήγοντα εἰς συριστικὸν σ, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα σ, τὸ ὁποῖον ἀποβάλλουσιν εἰς ἁπάσας σχεδὸν τὰς πτώσεις, φυλάττουσι δὲ μόνον ἐν τῇ Ὀνομαστικῇ καὶ Κλητικῇ τοῦ Ἑνικοῦ· οἷον σαφὴς σαφέ(σ)ος (ῥ. σαφεσ), ἀληθὴς ἀληθέ(σ)-ος (ῥ. ἀληθεσ), σέλας σέλα(σ)-ος (ῥ. σελασ).

Α'). Ἀφωνόληκτα.

§. 145. Διαίρεσις Ἀφωνολήκτων. Τὰ Ἀφωνόληκτα ὑποδιαιροῦνται κατὰ τὸν χαρακτῆρα ά). εἰς χειλεόφωνα, ἤτοι τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα π, β, φ. β'). εἰς Οὐρανισκόφωνα, ἤτοι τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα οὐρανισκόφωνον κ, γ, χ· καὶ γ'). εἰς Ὀδοντόφωνα, ἤτοι τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ὀδοντόφωνον τ, δ, θ.

Ι). Παραδείγματα ἀσυναίρετα.

Α'.) Ἀρσενικὰ καὶ Θηλυκά.

ά. Χειλεόφωνα, π, β, φ.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. γυπ).	(Ῥίζ. χαλυβ).	(Ῥίζ. Ἀραβ).
Ὀν. ὁ	γὺψ=(γυπ-ς).	χάλυψ=(χάλυβ-ς).	Ἄραψ=(Ἄραβ-ς).
Γεν. τοῦ	γυπ-ός.	χάλυβ-ος.	Ἄραβ-ος.
Δοτ. τῷ	γυπ-ί.	χάλυβ-ι.	Ἄραβ-ι.
Αἰτ. τὸν	γῦπ-α.	χάλυβ-α.	Ἄραβ-α.
Κλ. ὦ	γὺψ=(γυπ-ς).	χάλυψ=(χάλυβ-ς).	Ἄραψ=(Ἄραβ-ς).

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ. τὼ	γῦπ-ε.	χάλυβ-ε.	Ἄραβ-ε.
Γ. καὶ Δ. τοῖν	γυπ-οῖν.	χαλύβ-οιν.	Ἀράβ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ	γῦπ-ες.	χάλυβ-ες.	Ἄραβ-ες.
Γεν. τῶν	γυπ-ῶν.	χαλύβ-ων.	Ἀράβ-ων.
Δοτ. τοῖς	γυψὶ(ν)=γυπσί.	χάλυψι(ν)=χάλυβσι	Ἄραψιν=(Ἄραβ-σι).
Αἰτ. τοὺς	γῦπ-ας.	χάλυβ-ας.	Ἄραβ-ας.
Κλ. ὦ	γῦπ-ες.	χάλυβ-ες.	Ἄραβ-ες.

Ἑνικός. *Δυϊκός.* *Πληθυντικός.*

(Ῥίζ. λαιλαπ.)

Ὀν. ἡ	λαῖλαψ=(λαιλαπ-ς).	Ὀν. Αἰτ. Κλ.	αἱ	λαίπαπ-ες.
Γεν.	τῆς λαίλαπ-ος.	τὼ λαίλαπ-ε.	τῶν	λαιλάπ-ων.
Δοτ.	τῇ λαίλαπ-ι.		ταῖς	λαίλαψι=(πσ-ι).
Αἰτ.	τὴν λαίλαπ-α.	Γεν. Δοτ.	τὰς	λαίλαπ-ας.
Κλ.	ὦ λαῖλαψ=(λαιλαπ-ς)	τοῖν λαιλάπ-οιν.	ὦ	λαίλαπ-ες.

	Ἑνικός.	Δυϊκός.	Πληθυντικός.
	(Ῥίζ. *φλεβ.*)		
Ὀν.	ἡ φλέψ=(φλεβ-ς).	Ὀν. Αἰτ. Κλ.	αἱ φλέβ-ες.
Γεν.	τῆς φλεβ-ός.	τὼ φλέβ-ε.	τῶν φλεβ-ῶν.
Δοτ.	τῇ φλεβ-ί.		ταῖς φλεψί(ν)=(φ-σι)
Αἰτ.	τὴν φλέβ-α.	Γεν. Δοτ.	τὰς φλέβ-ας.
Κλ.	ὦ φλέψ=(φλεβ-ς).	τοῖν φλεβ-οῖν.	ὦ φλέβ-ες.

	Ἑνικός.	Δυϊκός.	Πληθυντικός.
	(Ῥίζ. *κατηλιφ.*)		
Ὀν.	ἡ κατῆλιψ=(-ηλιφ-ς).	Ὀν. Αἰτ. Κλ.	αἱ κατήλιφ-ες.
Γεν.	τῆς κατήλιφ-ος.	τὼ κατήλιφ-ε.	τῶν κατηλίφ-ων.
Δοτ.	τῇ κατήλιφ-ι.		ταῖς-ήλιψι=(-ιφ-σι).
Αἰτ.	τὴν κατήλιφ-α.	Γεν. Δοτ.	τὰς κατήλιφ-ας.
Κλ.	ὦ κατῆλιψ=(-ηλιφ-ς).	τοῖν κατηλίφ-οιν	ὦ κατήλιφ-ες.

β'. Οὐρανισκόφωνα κ, γ, χ.

Ἑνικός.

		(Ῥίζ. *κορακ*).	(Ῥίζ. *τέττιγ.*)
Ὀνομ.	ὁ	κόραξ=(κόρακ-ς).	τέττιξ=(τέττιγ-ς).
Γεν.	τοῦ	κόρακ-ος.	τέττιγ-ος.
Δοτ.	τῷ	κόρακ-ι.	τέττιγ-ι.
Αἰτ.	τὸν	κόρακ-α.	τέττιγ-α.
Κλητ.	ὦ	κόραξ=(κόρακ-ς).	τέττιξ=(τέττιγ-ς).

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλητ.	τὼ	κόρακ-ε.	τέττιγ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν	κοράκ-οιν.	τεττίγ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀνομ.	οἱ	κόρακ-ες.	τέττιγ-ες.
Γεν.	τῶν	κοράκ-ων.	τεττίγ-ων.
Δοτ.	τοῖς	κόραξι=(κόρακ-σι).	τέττιξι=(τέττιγ-σι).
Αἰτ.	τοὺς	κόρακ-ας.	τέττιγ-ας.
Κλητ.	ὦ	κόρακ-ες.	τέττιγες.

Ἑνικός.

		(Ῥίζ. *λαρυγγ.*)	(Ῥίζ. *ὀνυχ*).
Ὀνομ.	ὁ	λάρυγξ=(λάρυγγ-ς).	ὄνυξ=(ὀνυχ-ς).
Γεν.	τοῦ	λάρυγγ-ος.	ὄνυχ-ος.
Δοτ.	τῷ	λάρυγγ-ι.	ὄνυχ-ι.
Αἰτ.	τὸν	λάρυγγ-α.	ὄνυχ-α.
Κλητ.	ὦ	λάρυγξ=(λαρυγγ-ς).	ὄνυξ=(ὄνυχ-ς).

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλητ.	τὼ	λάρυγγ-ε.	ὄνυχ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν	λαρύγγ-οιν.	ὀνύχ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀνομ.	οἱ	λάρυγγ-ες.	ὄνυχ-ες.
Γεν.	τῶν	λαρύγγ-ων.	ὀνύχ-ων.
Δοτ.	τοῖς	λάρυγξι=(λάρυγγ-σι).	ὄνυξιν=(ὀνυχ-σιν).
Αἰτ.	τοὺς	λάρυγγ-ας.	ὄνυχ-ας.
Κλητ.	ὦ	λάρυγγες.	ὄνυχ-ες.

Ἑνικός.

		(Ῥίζ. *σαρκ*).	(Ῥίζ. *ἀλωπεκ*).	(Ῥίζ. *πτερυγ.*)
Ὀν.	ἡ	σάρξ=(σαρκ-ς).	ἀλώπηξ=(ἀλωπεκ-ς).	πτέρυξ(πτερυγ-ς).
Γεν.	τῆς	σαρκ-ός.	ἀλώπεκ-ος.	πτέρυγ-ος.
Δοτ.	τῇ	σαρκ-ί.	ἀλώπεκ-ι.	πτέρυγ-ι.
Αἰτ.	τὴν	σάρκ-α.	ἀλώπεκ-α.	πτέρυγ-α.
Κλ.	ὦ	σάρξ.	ἀλώπηξ.	πτέρυξ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ Κλ.	τὼ	σάρκ-ε.	ἀλώπεκ-ε.	πτέρυγ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν	σαρκ-οῖν.	ἀλωπέκ-οιν.	πτερύγ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν.	αἱ	σάρκ-ες.	ἀλώπεκ-ες.	πτέρυγ-ες.
Γεν.	τῶν	σαρκ-ῶν.	ἀλωπέκ-ων.	πτερύγ-ων
Δοτ.	ταῖς	σαρξί (σαρκ-σί).	ἀλώπεξιν(-ώπεκ-σιν).	πτέρυξι(ν)·(-γ-σι)
Αἰτ.	τὰς	σάρκ-ας.	ἀλώπεκ-ας.	πτέρυγ-ας.
Κλ.	ὦ	σάρκ-ες.	ἀλώπεκ-ες.	πτέρυγ-ες.

Ἑνικός.

		(Ῥίζ. *σαλπιγγ.*)	(Ῥίζ. *τριχ*)	(Ῥίζ. *βηχ*).
Ὀν.	ἡ	σάλπιγξ =(σαλπιγγ-ς)	θρίξ =(τριχ-ς).	ὁ (ἡ) βήξ.
Γεν.	τῆς	σάλπιγγ-ος.	τριχ-ός.(§. 79, 1).	τοῦ βηχ-ός.
Δοτ.	τῇ	σάλπιγγ-ι.	τριχ-ί.	τῷ βηχ-ί.
Αἰτ.	τὴν	σάλπιγγ-α.	τρίχ-α.	τὸν βῆχ-α.
Κλ.	ὦ	σάλπιγξ.	θρίξ.	ὦ βήξ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ.	τὼ	σάλπιγγ-ε.	τρίχ-ε.	βῆχ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν	σαλπίγγ-οιν.	τριχ οῖν.	βηχ-οῖν.

Πληθυντικός.

Ὀν. αἱ σάλπιγγ-ες.	τρίχ-ες.	βῆχ-ες.
Γεν. τῶν σαλπίγγ-ων.	τριχ-ῶν.	βηχ-ῶν.
Δοτ. ταῖς σάλπιγξι(ν) (σάλπιγγ-σι).	θριξί(ν) τριχ-σί).	βηξί(ν) (βηχ-σί).
Αἰτ. τὰς σάλπιγγ-ας.	τρίχ-ας.	βῆχ-ας.
Κλ. ὦ σάλπιγγ-ες.	τρίχ-ες.	βῆχ-ες.

γ΄). Ὀδοντόφωνα τ, δ, θ.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. ἐρωτ).	(Ῥίζ. ποδ).	(Ῥίζ. λελυκοτ).
Ὀν.	ὁ ἔρως=(ἐρωτ-ς).	πούς=(ποδ-ς).	λελυκώς=(λελυκοτ-ς).
Γεν.	τοῦ ἔρωτ-ος.	ποδ-ός.	λελυκότ-ος.
Δοτ.	τῷ ἔρωτ-ι.	ποδ-ί.	λελυκότ-ι.
Αἰτ.	τὸν ἔρωτ-α.	πόδ-α.	λελυκότ-α.
Κλ.	ὦ ἔρως.	ποῦ.	λελυκώς.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ ἔρωτ-ε.	πόδ-ε.	λελυκότ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν ἐρώτ-οιν.	ποδ-οῖν.	λελυκότ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ ἔρωτ-ες.	πόδ-ες.	λελυκότ-ες.
Γεν. τῶν ἐρώτ-ων.	ποδ-ῶν.	λελυκότ-ων.
Δοτ. τοῖς ἔρωσιν (ἔρωτ-σι).	ποσί (ποδ-σί).	λελυκόσι(ν) (λελυκότ-σι).
Αἰτ. τοὺς ἔρωτ-ας.	πόδ-ας.	λελυκότ-ας.
Κλ. ὦ ἔρωτ-ες.	πόδ-ες.	λελυκότ-ες.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *Παρνηθ*).

Ὀν. ἡ (ὁ) Πάρνης. Γεν. τῆς Πάρνηθ-ος.
Δοτ. τῇ Πάρνηθ-ι. Αἰτ. τὴν Πάρνηθ-α.
Κλητ. ὦ Πάρνης.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. παιδ).	(Ῥίζ. φυγαδ).	(Ῥίζ. χαριτ).
Ὀν.	ὁ, ἡ παῖς=(παιδ-ς).	φυγάς=(φυγαδ-ς).	χάρις=(χάριτ-ς)
Γεν.	τοῦ, τῆς παιδ-ός.	φυγάδ-ος.	χάριτ-ος.
Δοτ.	τῷ, τῇ παιδ-ί.	φυγάδ-ι.	χάριτ-ι.
Αἰτ.	τόν, τὴν παῖδ-α.	φυγάδ-α.	χάριτ-α.
Κλ.	ὦ παῖ.	φυγάς.	χάρις.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ παῖδ-ε.	φυγάδ-ε.	χάριτ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν παίδ-οιν.	φυγάδ-οιν.	χαρίτ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ, αἱ παῖδ-ες.	φυγάδ-ες.	χάριτ-ες.
Γεν. τῶν παίδ-ων.	φυγάδ-ων.	χαρίτ-ων.
Δοτ. τοῖς, ταῖς παισί (παιδ-σί).	φυγάσι(ν) (φυγάδ-σι).	χάρισι (χαριτ-σι).
Αἰτ. τούς, τὰς παῖδ-ας.	φυγάδ-ας.	χάριτ-ας.
Κλ. ὦ παῖδ-ες.	φυγάδ-ες.	χάριτ-ες.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. ἐλπιδ).	(Ῥίζ. κλειδ).	(Ῥίζ. νυκτ).
Ὀν.	ἡ ἐλπίς=(ἐλπίδ-ς).	κλείς=(κλειδ-ς).	νύξ=(νυκτ-ς).
Γεν.	τῆς ἐλπίδος.	κλειδ-ός.	νυκτ-ός.
Δοτ.	τῇ ἐλπίδ-ι.	κλειδ-ί.	νυκτ-ί.
Αἰτ.	τὴν ἐλπίδ-α.	κλεῖν (κλεῖδ-α).	νύκτ-α.
Κλ.	ὦ ἐλπίς.	κλείς.	νύξ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ ἐλπίδ-ε.	κλεῖδ-ε.	νύκτ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν ἐλπίδ-οιν.	κλειδ-οῖν.	νυκτ-οῖν.

Πληθυντικός.

Ὀν. αἱ ἐλπίδ-ες.	κλεῖδ-ες.	νύκτ-ες.
Γεν. τῶν ἐλπίδ-ων.	κλειδ-ῶν.	νυκτ-ῶν.
Δοτ. ταῖς ἐλπίσιν (ἐλπίδ-σι).	κλει-σί (κλειδ-σί).	νυξί (νυκτ-σί).
Αἰτ. τὰς ἐλπίδ-ας.	κλεῖς (κλεῖδας).	νύκτ-ας.
Κλ. ὦ ἐλπίδ-ες.	κλεῖδες.	νύκτ-ες.

Ἑνικός. *Δυϊκός.* *Πληθυντικός.*

(Ῥίζ. *ἑλμινθ*).

Ὀν. ἡ ἔλμινς=(ἔλμινθ-ς).	Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ ἔλμινθ-ε.	Ὀν. αἱ ἔλμινθ-ες.
Γεν. τῆς ἔλμινθ-ος.	Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν ἑλμίνθ-οιν.	Γεν. τῶν ἑλμίνθ-ων.
Δοτ. τῇ ἔλμινθ-ι.		Δοτ. ταῖς ἔλμισιν (θ-σι).
Αἰτ. τὴν ἔλμινθ-α.		Αἰτ. τὰς ἔλμινθ-ας.
Κλ. ὦ ἔλμινς.		Κλ. ὦ ἔλμινθ-ες.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. ἀνακτ).	(Ῥίζ. γιγαντ).	(Ῥίζ. δεικνυντ).
Ὀν.	ὁ ἄναξ=(ἀνακτ-ς).	γίγας=(γιγαντ-ς).	δεικνύς=(δεικνυντ-ς).
Γεν.	τοῦ ἄνακτ-ος.	γίγαντ-ος.	δεικνύντ-ος.
Δοτ.	τῷ ἄνακτ-ι.	γίγαντ-ι.	δεικνύντ-ι.
Αἰτ.	τὸν ἄνακτ-α.	γίγαντ-α.	δεικνύντ-α.
Κλ.	ὦ ἄναξ.	γίγαν.	δεικνύς.

Δυϊκός.

Ὀν.Αἰτ.Κλ.τὼ ἄνακτ-ε.	γίγαντ-ε.	δεικνύντ-ε.
Γεν.καὶΔοτ.τοῖν ἀνάκτ-οιν.	γιγάντ-οιν.	δεικνύντ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ ἄνακτ-ες.	γίγαντ-ες.	δεικνύντ-ες.
Γεν. τῶν ἀνάκτ-ων.	γιγάντ-ων.	δεικνύντ-ων.
Δοτ. τοῖς ἄναξι (ἄνακτ-σι).	γίγασι(γίγαντ-σι).	δείκνῦσι (δεικνυντ-σι).
Αἰτ. τοὺς ἄνακτ-ας.	γίγαντ-ας.	δεικνύντ-ας.
Κλ. ὦ ἄνακτ-ες.	γίγαντ-ες.	δεικνύντ-ες.

Ἑνικός. *Δυϊκός.* *Πληθυντικός.*

(Ῥίζ. *χαριεντ*).

Ὀν. ὁ χαρίεις (χαριεντ-ς).	Ὀν.Αἰτ.Κλ.	Ὀν. οἱ χαρίεντ-ες.
Γεν. τοῦ χαρίεντ-ος.	τὼ χαρίεντ-ε	Γεν. τῶν χαριέντ-ων.
Δοτ. τῷ χαρίεντ-ι.	Γεν.καὶ Δοτ.	Δοτ. τοῖς χαρίεσι(-ρίεντ-σι).
Αἰτ. τὸν χαρίεντ-α.	τοῖν	Αἰτ. τοὺς χαρίεντ-ας.
Κλ. ὦ χαρίεν.	χαριέντ-οιν.	Κλ. ὦ χαρίεντ-ες.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *ὀδοντ*). (Ῥίζ. *γεροντ.*) (Ῥίζ. *λυθεντ*).

Ὀν. ὁ ὀδούς=(ὀδοντ-ς).	γέρων=(γέροντ-ς).	λυθείς= λυθέντ-ς).
Γεν. τοῦ ὀδόντ-ος.	γέροντ-ος.	λυθέντ-ος.
Δοτ. τῷ ὀδόντ-ι.	γέροντ-ι.	λυθέντ-ι.
Αἰτ. τὸν ὀδόντ-α.	γέροντ-α.	λυθέντ-α.
Κλ. ὦ ὀδούς.	γέρον.	λυθείς.

Δυϊκός.

Ὀν.Αἰτ.Κλ. τὼ ὀδόντ-ε.	γεροντ-ε.	λυθέντ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.τοῖν ὀδόντ-οιν.	γερόντ-οιν.	λυθέντ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ ὀδόντ-ες.	γέροντ-ες.	λυθέντ-ες.
Γεν. τῶν ὀδόντ-ων.	γερόντ-ων.	λυθέντ-ων.
Δοτ. τοῖς ὀδοῦσιν(ὀδόντ-σι).	γέρουσιν (γεροντ-σι).	λυθεῖσιν(λυθέντ-σι).
Αἰτ. τοὺς ὀδόντ-ας.	γέροντ-ας.	λυθέντ-ας.
Κλ. ὦ ὀδόντ ες.	γέροντ-ες.	λυθέντ-ες.

Ἑνικός. *Δυϊκός.* *Πληθυντικός.*

(Ῥίζ. *γραφοντ*).

Ὀν. ὁ γράφων=(γράφοντ-ς)	Ὀν. Αἰτ Κλ.	Ὀν. οἱ γράφοντ-ες.
Γεν. τοῦ γράφοντ-ος.	τὼγράφοντ-ε	Γεν. τῶν γραφόντ-ων.
Δοτ. τῷ γράφοντ-ι.	Γεν. καὶ Δοτ.	Δοτ.τοῖς γράφουσι (φοντ-
Αἰτ. τὸν γράφοντ-α.	τοῖν	Αἰτ. τοὺς γράφοντ-ας. σι).
Κλ. ὦ γράφων.	γραφόντ-οιν.	Κλ. ὦ γράφοντ-ες.

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν.

ά). Χειλεόφωνα. Ὁ Αἰθίοψ, ὁ σκόλοψ, ὁ μώψ, ὁ θρίψ, ὁ λίψ (Γ. λιβός), ἡ ῥίψ (Γ. -πός), ἡ ὄψ κτλ.

β'). Οὐρανισκόφωνα. Ὁ Κίλιξ, ὁ Θρᾷξ, ὁ θώραξ, ὁ ἱέραξ, ὁ πίναξ, ὁ κῆρυξ, ὁ φοῖνιξ, ὁ (ἡ) σφήξ, ἡ αὖλαξ, ἡ κλῖμαξ, ἡ λάρναξ, ἡ πλάξ, ἡ ὀρά̃ξ, ἡ γλαύξ (γλαυξ), ὁ ὄρτυξ (Γ.-γος), ὁ κόκκυξ, ὁ Φρύξ, ὁ λύγξ (Γ. λυγκός), ἡ μάστιξ, ἡ αἴξ, ἡ ῥάξ, ἡ στρόφιγξ (Γ.-γγος), ἡ ὕσπληγξ, ἡ Σφίγξ, ἡ φάλαγξ, ὁ ἡ εὔθριξ (Γ.-τριχος), ὁ ἡ μῶνυξ, ἡ λύγξ (λυγγός).

γ'). Ὀδοντόφωνα. Ὁ γέλως, ὁ ἱδρώς, ὁ λέβης, ὁ τάπης, ὁ γόης, ὁ Μάγνης, ὁ Κρής, ὁ θής, ὁ πένης, ὁ ἀδάμας, ὁ ἐλέφας, ὁ ἱμάς, ὁ ἀνδριάς, ὁ (ἡ) Ἀκράγας, ὁ Ὀποῦς, ὁ φωνήεις, ὁ πτερόεις, ὁ θεῖς, ὁ ἡ μονόδους, ὁ λέων, ὁ δράκων, ὁ τένων, ὁ θεράπων, ὁ ἐκών, ὁ ἄκων, ἡ γλυκύτης, ἡ ἰσότης, ἡ ἐσθής, ἡ ταχυτής, ἡ λαμπάς, ἡ ὁδός, ἡ πατρίς, ἡ ἐλπίς, ἡ κνημίς, ἡ ἔρις, ἡ πρεσβῦτις, ἡ προφῆτις, ἡ πολῖτις, ἡ μυρόπωλις, ἡ λαχανόπωλις, ἡ καπηλίς, ἡ συμμαχίς, ἡ Περσίς, ἡ Ἀθῆς, ὁ ἡ εὔχαρις (Γ.-τος), ὁ ἡ ἅπαις, ὁ ἡ φίλερις, ὁ ἡ εὔελπις, ὁ ἡ ἄναλκις, ὁ ἡ ἔπηλυς. ὁ ἡ τετράπους ἡ Τίρυνς.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀφωνολήκτων.

§. 146. Σχηματισμός. Α'). Ἐνικὴ Ὀνομαστικὴ Ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν. Τῶν ἀφωνολήκτων τὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν προσλαμβάνοντα εἰς τὴν ῥίζαν τὴν πτωτικὴν κατάληξιν ς. Καὶ ά). Ἂν ὁ χαρακτὴρ εἶνε χειλεόφωνον, συγχωνεύεται μετὰ τοῦ ς εἰς ψ (§. 73)· οἷον (γυπ-ς) = γύψ, (φλεβ-ς) = φλέψ. β'). Ἂν δὲ οὐρανισκόφωνον, συγχωνεύεται μετὰ τοῦ ς εἰς ξ (§. 74)· οἷον (κόρακ-ς) = κόραξ, (φλογ-ς) = φλόξ, (βηχ-ς) = βήξ. Καὶ γ'). ἂν εἶνε ὀδοντόφωνον, τοῦτο, ἂν μὲν εἶνε ἁπλοῦν τ, δ, θ, ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ σ ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς τοῦ ῥιζικοῦ φωνήεντος (§. 85, ά, 2)· οἷον (χαριτ-ς) = χάρις, (ἐλπιδ-ς)=ἐλπίς, (κορυθ-ς) κόρυς· ἂν δὲ τὸ τ εἶνε συμπεπλεγμένον μετὰ τοῦ κ ἢ μετὰ τοῦ ἐρρίνου ν (οἷον κτ, ντ), τοῦ μὲν κτ ἀποβάλλεται τὸ τ πρὸ τοῦ ς καὶ τὸ κ συγχωνεύεται μετ' αὐτοῦ ς εἰς ξ· οἷον (νυκτ-ς = νυκ-ς) = νύξ, τὰ δὲ ντ ἀποβάλλονται συναμφότερα, καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν

ἀποβληθέντων συμφώνων ἐκτείνονται τὰ βραχέα α καὶ υ εἰς α καὶ υ μακρά, τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ο εἰς ου (§. 59, 6', καὶ 87)· οἷον (παντ-ς) = πᾶς, (δεικνυντ-ς) = δείκνύς, (χαριεντ-ς) = χαρίεις, (ὀδοντ-ς) = ὀδούς.

Σημ. ά). Τὸ ποὺς καὶ αἱ εἰς ως (Γ.-ότος) Μετοχαὶ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ὀδοντοφώνου πρὸ ς ἐκτείνουσι τὸ ο, τὸ μὲν ποὺς εἰς ου, οἷον (ποδ-ς) = πούς, αἱ δὲ μετοχαὶ εἰς ω, (§. 85, Σημ). οἷον (λελυκοτ-ς) = λελυκώς.

Σημ. β'). Τὰ εἰς ων ὀνόματα καὶ μετοχαὶ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ τ καὶ τὴν ἀποκοπὴν τῆς πτωτικῆς καταλήξεως ς ἐκτείνουσι πρὸς ἀναπλήρωσιν τὸ ο εἰς ω καὶ ὄχι εἰς ου· οἷον (γεροντ-ς = γερον) = γέρων, λέων, γράφων.

§. 147. Β'). Ἐνικὴ Αἰτιατική. Ἀντὶ τῆς συνήθους καταλήξεως τῆς Αἰτιατικῆς τῶν τριτοκλίτων αἱ βαρύτονοι πολυσύλλαβοι λέξεις (ἤτοι παροξύτονοι καὶ προπαροξύτονοι) εἰς ις, υς καὶ ους αἱ ἔχουσαι χαρακτῆρα ὀδοντόφωνον (τ, δ, θ,) λαμβάνουσι παρὰ τοῖς πεζογράφοις μόνον τὸν εἰς ν τύπον, οἷον ἔρις (ῥ. ἐριδ) ἔρι-ν, χάρις (ῥ. χαριτ) χάρι-ν, κόρυς (ῥ. κορυθ) κόρυ-ν, ἐλπίς (ῥ. ἐλπιδ) ἐλπίν. Αἱ δὲ ὀξύτονοι, οἷον ἐλπίς, χλαμύς, ἔχουσι τὸν εἰς α, ἐλπίδα, χλαμύδα· ἐξαιρεῖται τὸ κλείς, ὅπερ καὶ τονιζόμενον τὴν λήγουσαν ἔχει ὅμως τὴν Αἰτιατικὴν εἰς ν· οἷον κλεῖν (καὶ μτγν. κλεῖδα). Ὅρα καὶ §. 112 δὶς ά. 4.

Σημ. Τὸ Χάρις, ὡς Κύριον ὄνομα (ἡ θεά), καὶ τὸ τρίπους ὡς οὐσιαστικὸν ἔχουσι τὴν Αἰτιατικὴν εἰς α, οἷον Χάριτ-α, τρίποδ-α.

§. 148. Γ'). Δοτικὴ Πληθυντική. Καὶ ἡ Δοτικὴ πληθυντικὴ τῶν Ἀφωνολήκτων προσκολλῶσα εἰς τὴν ῥίζαν τὴν πτωτικὴν κατάληξιν σι(ν) πάσχει τὰς αὐτὰς τῇ ὀνομαστικῇ εὐφωνικὰς τροπάς, ἀποβολὰς καὶ ἀναπληρωτικὰς ἐκτάσεις, οἷον (φλεβ-σι) = φλεψί, (φλογ-σι) = φλοξίν, (ἐλπίδ-σιν) = ἐλπίσιν, (ἀνακτ-σιν = ἀνακσιν) = ἄναξιν, (ἐλεφαντ-σιν) = ἐλέφασι, (δεικνύντ-σι) = δείκνῦσι, (ποιηθέντ-σι) = ποιηθεῖσιν, (ὀδόντ-σιν) = ὀδοῦσιν· ἐξαιροῦνται μόνον τὰ εἰς εις ἐπίθετα, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ντ τὸ ε μένει ἄτρεπτον, οἷον (χαριεντ-σι) = χαρίε-σιν.

Σημ. Περὶ τῆς Ἐνικῆς Κλητικῆς ὅρα §. 172.

§. 149 *Χρόνος τῶν ῥιζικῶν διχρόνων.* Τὰ πρὸ τῶν ἀφώνων βραχέα ῥιζικὰ φωνήεντα καὶ μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ σ δὲν ἐκτείνονται, οἷον *φλογ-ός* (φλογ-ς) *φλόξ*, *φλεβ-ός* (φλεβ-ς) φλέψ· ἐξαιρεῖται τὸ *ἀλώπεκ-ος* (ἀλωπεκ-ς) *ἀλώπηξ*. Τὰ δὲ δίχρονα τῶν εἰς *αξ*, *ιξ*, *υξ*, *αψ*, *ιψ*, *υψ* καὶ *ις*, ἔχουσι τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, οἷον καὶ ἐν τῇ ῥίζῃ, ἤτοι ἡ φύσει μακρὸν ἢ βραχύν· οἷον *θώραξ θώρα-κος*, *κλῖμαξ κλίμακ-ος*, *πέρδιξ πέρδικ-ος*, *θρὶξ τριχός*, *θρὶψ θριπ-ός*, *κατῆλιψ κατήλιφ-ος*, *κρηπὶς κρηπῖδ-ος*. Περὶ τούτων ὅρα §. 175—77.

Σημ. Τὸ φοῖνιξ, κῆρυξ, δοτῖδυξ, καί τινα ἄλλα κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους γραμματικοὺς καὶ πολλοὺς τῶν νεωτέρων ὡς ἔχοντα τὸ μακρὸν ῥιζικὸν δίχρονον συνεσταλμένον ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ἤτοι βραχύ, περισπῶνται· κατ' ἄλλους ὅμως τῶν νεωτέρων ταῦτα φυλάττοντα τὴν μακρότητα καὶ ἐν τῇ ὀνομαστικῇ παροξύνονται· οἷον φοίνιξ, κήρυξ, κτλ.

Β'.) Οὐδέτερα.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. *σωματ*).	(Ῥίζ. *περατ*).	(Ῥίζ. *γαλακτ*).
Ὀν. τὸ	σῶμα = (σωματ)	πέρας = (περατ)	γάλα = (γάλακτ).
Γεν. τοῦ	σώματ-ος.	πέρατ-ος.	γάλακτ-ος.
Δοτ. τῷ	σώματ-ι.	πέρατ-ι.	γάλακτ-ι.
Αἰτ. τὸ	σῶμα.	πέρας.	γάλα.
Κλ. ὦ	σῶμα.	πέρας.	γάλα.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ. τὼ	σώματ-ε.	γάλακτ-ε.
Γ. καὶ Δ. τοῖν	σωμάτ-οιν.	γαλάκτ-οιν.

Πληθυντικός

Ὀν. τὰ	σώματ-α.	πέρατ-α.	γάλακτ-α.
Γεν. τῶν	σωμάτ-ων.	περατ-ων.	γαλάκτ-ων.
Δοτ. τοῖς	σώμασι (σώματ-σι)	πέρασι(ν) (πέρατ-σι)	γάλαξι(ν). γάλακτ-σι
Αἰτ. τὰ	σώματ-α.	πέρατ-α.	γάλακτ-α.
Κλ. ὦ	σώματ-α.	πέρατ-α.	γάλακτ-α.

Ἑνικός. *Δυϊκός.* *Πληθυντικός.*

(Ῥίζ. *λεγοντ*).

Ὀ. τὸ	λέγον = (λεγοντ)	Ονομ. Αἰτ. καὶ	τὰ λέγοντ-α.
Γ. τοῦ	λέγοντ-ος.	Κλ. τὼ λέγοντ-ε.	τῶν λεγόντ-ων.
Δ. τῷ	λέγοντ-ι.	Γεν. καὶ Δοτικὴ	τοῖς λέγουσι(ν) λέγοντ-σι.
Α. τὸ	λέγον.	τοῖν	τὰ λέγοντ-α.
Κ. ὦ	λέγον.	λεγόντ-οιν.	ὦ λέγοντ-α.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *γεγονοτ*).	(Ῥίζ. *ἦπαρτ*).
Ὀν. τὸ γεγονός=(γεγονοτ).	ἧπαρ=(ἦπαρτ).
Γεν. τοῦ γεγονότ-ος.	ἥπατ-ος (ἦπαρτ-ος).
Δοτ. τῷ γεγονότ-ι.	ἥπατ-ι.
Αἰτ. τὸ γεγονός.	ἧπαρ.
Κλ. ὦ γεγονός.	ἧπαρ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ γεγονότ-ε.	ἥπατ-ε (ἦπαρτ-ε).
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν γεγονότ-οιν.	ἡπάτ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ γεγονότ-α	ἥπατ-α.
Γεν. τῶν γεγονότ-ων.	ἡπάτ-ων.
Δοτ. τοῖς γεγονό-σι(ν).	ἥπα-σι(ν).
Αἰτ. τὰ γεγονότ-α.	ἥπατ-α.
Κλ. ὦ γεγονότ-α.	ἥπατ-α.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *ὑδαρτ*).	(Ὅρα Σημ. α. καὶ β'.). §. 151.	
Ὀν. τὸ ὕδωρ=(ὑδαρτ).	γόνυ.	οὖς=(ωὐτ).
Γεν. τοῦ ὕδατ-ος.	γόνατ-ος.	ὠτ-ός.
Δοτ. τῷ ὕδατ-ι.	γόνατ-ι.	ὠτ-ί.
Αἰτ. τὸ ὕδωρ.	γόνυ.	οὖς.
Κλ. ὦ ὕδωρ.	γόνυ.	οὖς.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ ὕδατ-ε.	γόνατ-ε.	ὦτ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν ὑδάτ-οιν.	γονάτ-οιν.	ὤτ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ ὕδατ-α.	γόνατ-α.	ὦτ-α.
Γεν. τῶν ὑδάτ-ων.	γονάτ ων.	ὤτ-ων.
Δοτ. τοῖς ὕδα-σι(ν).	γόνα-σι(ν).	ὠ-σί(ν).
Αἰτ. τὰ ὕδατ-α.	γόνατ-α.	ὦτ-α.
Κλ. ὦ ὕδατ-α.	γόνατ-α.	ὦτ-α.

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν, τὸ βῆμα, ῥῆμα, σχῆμα, θῦμα, λεῖμμα, γράμμα, δρᾶμα, πρᾶγμα, ῥεῦμα, τίμημα, δώρημα. αἴνιγμα, θέαμα, θεώρημα, πολίτευμα, πᾶν, μέλι, φῶς, γράφον, πάτζον, κομίζον, ἱστάν, θέν, δεικνύν, λελοιπός, λελυκός, ὀσδιός, εὔχαρι, εὐελπι, φίλερι, στέαρ, φρέαρ, δέλεαρ, δόρυ, κτλ.

§. 150. Σχηματισμὸς Ἐνικῆς Ὀνομαστικῆς. Τὰ Οὐδέτερα ἐν γένει ὀνομαστικὴν ἔχουσιν αὐτὴν τὴν ῥίζαν· ἂν δὲ ἡ ῥίζα λήγει εἰς τ, τὸ τ τοῦτο ἢ ἀποκόπτεται, οἷον (ῥ. σωματ) Ὀνομ. σῶμα, ἢ τρέπεται εἰς τὸ συγγενὲς ς, (§. 96. καὶ 82), οἷον (ῥ. περατ) Ὀνομ. πέρας, (ῥ. γεγονοτ) Ὀνομ. γεγονός. Εἰς τὸ γάλα συναποβάλλεται καὶ τὸ κ μετὰ τοῦ τ, οἷον (ῥ. γαλακτ) Ὀνομ. γάλα.

Σημ. α'). Κατ' ἐξαίρεσιν τὸ Οὐδέτερον πᾶν ἐκτείνει, ὡς ἐν τῷ Ἀρσενικῷ, τὸ βραχὺ ῥιζικὸν φωνῆεν α εἰς μακρὸν α· οἷον ῥ. παντ=πᾶν.

Σημ. β'). Περὶ τῶν διπλοῦν χαρακτῆρα τ καὶ σ ἐχόντων οὐδετέρων κέρας καὶ τέρας ὅρα §. 160. Σημ. γ'.

§. 151. Οὐδέτερά τινα εἰς *αρ*, τῶν ὁποίων ἡ ῥίζα καταλήγει εἰς *αρτ*, ὡς *ἦπαρτ*, ἔχουσιν ὅλως ἰδιάζουσαν ἀνωμαλίαν, ἤτοι εἰς μὲν τὴν Ὀνομ. Αἰτιατ. καὶ Κλητ. τοῦ Ἐνικοῦ ἀποβάλλουσι τὸ τ, εἰς δὲ τὰς ἄλλας πτώσεις τὸ ρ (§. 90,· οἷον *ἧπαρ ἥπατος*, κτλ. Τούτοις συγκαταλέγονται καὶ τὸ *ὕδωρ* καὶ *σκῶρ*, ὧν ἡ ῥίζα *ὑδα(ρ)τ* καὶ *σκα(ρ)τ* πλὴν τῶν αὐτῶν ἀποβολῶν παραλλάσσει καὶ διὰ τῆς ἀναπληρωτικῆς ἐκτάσεως τοῦ α εἰς ω, οἷον (ῥ. *ὑδαρτ*=ὕδαρ) =) *ὕδωρ ὕδατος*, *σκῶρ σκατός*.

Σημ α'). Ἡ ῥίζα τοῦ οὖς ὠτ-ός, εὕρηται ἐν τῷ Ἰωνικῷ οὐατ-α, ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ ὁποίου (ουατ) ἐγένετο διὰ συναιρέσεως ἡ Ὀνομ. οὖς· (οἷον ουατ=ουας=ους). Ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ πάλιν ῥίζης, (ἀσθενεστέρας γενομένης οFατ), ἀποβολῇ τοῦ F (§. 89) οατ καὶ συναιρέσει εἰς ω ἐγένετο ἡ ὠτ, ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ πτώσεις.

Σημ. β'). Ἀρχικὴ ῥίζα τοῦ γόνυ γόνατ-ος εἶνε ἡ γονυ=γονF), ἐξ ἧς σχηματίζονται αἱ τρεῖς ὁμοιαι πτώσεις τοῦ Ἐνικοῦ· πᾶσαι δ' αἱ ἄλλαι ἐκ τῆς ἐπιτεταμένης γονατ, ἥτις γίνεται ἐκ τῆς βραχείας ῥίζης γονυ διὰ προσθήκης τῆς συλλαβῆς ατ καὶ ἀποβολῆς τοῦ ἐκ τροπῆς τοῦ δίγαμμα F προελθόντος υ· οἷον γονF-ατ=γονυ-ατ=γοατ.=(Παρ' Ὁμήρῳ γίνεται μετάθεσις τοῦ υ, οἷον γονυ-ατ-ος=γούνατ-ος καὶ γονυ-ος=γουν-ός.

§. 152. Συνῃρημένα Ἀφωνόληκτα. Ἐκ τῶν ἀφωνολήκτων ὑπάρχουσι πολλὰ συνῃρημένα ὁλοπαθῆ, καὶ ἰδίᾳ μετοχαί, ἅτινα πάσχουσι τὴν συναίρεσιν ἐντὸς τῆς ῥίζης καὶ κλίνονται ὁμαλῶς. Συναιρεῖται δ' ἐν τούτοις τὸ α ω καὶ α ο εἰς ω, τὸ ε ω εἰς ω, τὸ ε ο εἰς ου, τὸ ο ω εἰς ω καὶ τὸ ο ο καὶ ο ε εἰς ου.

Η). Συνῃρημένα Ἀφωνόληκτα.

Α'). Ἀρσενικά.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *Ξενοφαοντ*).

Ὀν. ὁ (Ξενοφά-ων) Ξενοφῶν=(Ξενοφαοντ-ς).
Γεν. τοῦ (Ξενοφά-οντος) Ξενοφῶντ-ος.
Δοτ. τῷ (Ξενοφά-οντι) Ξενοφῶντ-ι.
Αἰτ. τὸν (Ξενοφά-οντα) Ξενοφῶντ-α.
Κλ. ὦ (Ξενοφά-ον) Ξενοφῶν.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ Κλ. τὼ (Ξενοφά-οντε) Ξενοφῶντ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν (Ξενοφα-όντοιν) Ξενοφώντ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ (Ξενοφά-οντες) Ξενοφῶντ-ες.
Γεν. τῶν (Ξενοφα-όντων) Ξενοφώντ-ων.
Δοτ. τοῖς (Ξενοφά-ουσι) Ξενοφῶσι(ν) (Ξενοφάοντ-σι).
Αἰτ. τοὺς (Ξενοφά-οντας) Ξενοφῶντ-ας.
Κλ. ὦ (Ξενοφά-οντες) Ξενοφῶντ-ες.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *πλακοντ*).

Ὀν. ὁ (πλακό-εις) πλακοῦς=(πλακόεντ-ς).
Γεν. τοῦ (πλακό-εντος) πλακοῦντ-ος.
Δοτ. τῷ (πλακό-εντι) πλακοῦντ-ι.
Αἰτ. τὸν (πλακό-εντα) πλακοῦντ-α.
Κλ. ὦ (πλακό-εν) πλακοῦν.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ (πλακό-εντε) πλακοῦντ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν (πλακο-έντοιν) πλακούντ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ (πλακό-εντες) πλακοῦντ-ες.
Γεν. τῶν (πλακο-έντων) πλακούντων.
Δοτ. τοῖς (πλακό-εσι) πλακοῦσι (πλακόεντ-σι).
Αἰτ. τοὺς (πλακό-εντας) πλακοῦντ-ας.
Κλ. ὦ (πλακό-εντες) πλακοῦντ-ες,

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *τιμαοντ*).	(Ῥίζ. *φιλεοντ*).
Ὀν. ὁ (τιμά-ων) τιμῶν.	(φιλέων) φιλῶν.
Γεν. τοῦ (τιμά-οντος) τιμῶντ-ος.	(φιλέ-οντος) φιλοῦντ-ος.
Δοτ. τῷ (τιμά-οντι) τιμῶντ-ι.	(φιλέ-οντι) φιλοῦντ-ι.
Αἰτ. τὸν (τιμά-οντα) τιμῶντ-α.	(φιλέ-οντα) φιλοῦντ-α.
Κλ. ὦ (τιμά-ων) τιμῶν.	(φιλέ-ων) φιλῶν.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ (τιμά-οντε) τιμῶντ-ε.	(φιλέ-οντε) φιλοῦντ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν (τιμα-όντοιν) τιμώντ-οιν	(φιλε-όντοιν) φιλούντ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ (τιμά-οντες) τιμῶντ-ες.	(φιλέ-οντες) φιλοῦντ-ες.
Γεν. τῶν (τιμα-όντων) τιμώντ-ων.	(φιλε-όντων) φιλούντ-ων.
Δοτ. τοῖς (τιμάουσι) τιμῶσι.	(φιλέουσι) φιλοῦσι.
Αἰτ. τοὺς (τιμά-οντας) τιμῶντ-ας.	(φιλέ-οντας) φιλοῦντ ας.
Κλ. ὦ (τιμά-οντες) τιμῶντες.	(φιλέ-οντες) φιλοῦντ-ες.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *δηλοοντ*).

Ὀν. ὁ (δηλό-ων) δηλῶν. Γεν. τοῦ (δηλό-οντος) δηλοῦντ-ος.
Δοτ. τῷ (δηλό-οντι) δηλοῦντ-ι. Αἰτ. τὸν (δηλό-οντα) δηλοῦντ-α.
Κλητ. ὦ (δηλό-ων) δηλῶν.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. καὶ Κλητ. τὼ (δηλό-οντε) δηλοῦντ-ε. Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν (δηλοόντοιν) δηλούντ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ (δηλό-οντες) δηλοῦντ-ες. Γεν. τῶν (δηλο-όντων) δηλούντ-ων.
Δοτ. τοῖς (δηλόουσι) δηλοῦσι(ν). Αἰτ. τοὺς (δηλόοντας) δηλοῦντ-ας.
Κλητ. ὦ (δηλόοντες) δηλοῦντ-ες.

Παραδείγματα. Ὁ Κτησιφῶν, Ἀντιφῶν, μελιττοῦς, (τιμάων) τιμῶν, γελῶν, θηρῶν, κομῶν, ἀγαπῶν, (ἀλγέων) ἀλγῶν, φωνῶν, τελῶν, ἀγγελῶν, κρινῶν, (δουλόων) δουλῶν, χρυσῶν, ζημιῶν, ἀξιῶν, σημειῶν, τὸ τιμῶν, γελῶν, θηρῶν, κομῶν, ἀγαπῶν, (ἀλγέον) ἀλγοῦν, φωνοῦν, τελοῦν, ἀγγελοῦν, κρινοῦν, (δουλόον) δουλοῦν, χρυσοῦν, ἀξιοῦν, ζημιοῦν, σημειοῦν, κτλ.

Β'.) Οὐδέτερα.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. ποιεοντ).		(Ῥίζ. δηλοοντ).	
Ὀν.	τὸ (ποιέ-ον)	ποιοῦν.	(δηλό-ον)	δηλοῦν.
Γεν.	τοῦ (ποιέοντος)	ποιοῦντος.	(δηλόοντος)	δηλοῦντος.
Δοτ.	τῷ (ποιέοντι)	ποιοῦντι.	(δηλόοντι)	δηλοῦντι.
Αἰτ.	τὸ (ποιέον)	ποιοῦν.	(δηλόον)	δηλοῦν.
Κλ.	ὦ (ποιέον)	ποιοῦν.	(δηλόον)	δηλοῦν.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ.	τὼ (ποιέοντε)	ποιοῦντ-ε.	(δηλόοντε)	δηλοῦντ-ε.
Γ. καὶ Δ.	τοῖν (ποιεόντ-οιν)	ποιούντ-οιν.	(δηλοόντοιν)	δηλούντοιν.

Πληθυντικός.

Ὀν.	τὰ (ποιέοντα)	ποιοῦντ-α.	(δηλό-οντα)	δηλοῦντ-α.
Γεν.	τῶν (ποιεόντων)	ποιούντ-ων.	(δηλοόντων)	δηλούντ-ων.
Δοτ.	τοῖς (ποιέουσι)	ποιοῦ-σι(ν).	(δηλόουσι)	δηλοῦ-σι(ν).
Αἰτ.	τὰ (ποιέοντα)	ποιοῦντ-α.	(δηλόοντα)	δηλοῦντ-α.
Κλ.	ὦ (ποιέοντα)	ποιοῦντ-α.	(δηλόοντα)	δηλοῦντ-α.

Β'. Ὑγρόληκτα.

ά). Πτωτικὰ ἔχοντα χαρακτῆρα λ, καὶ ρ.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. ἁλ).	(Ῥίζ. θηρ)	(Ῥίζ. φωρ.)	(Ῥίζ. ῥητορ.)
Ὀν.	ὁ ἅλ-ς.	θήρ-(θηρ-ς).	φώρ (φωρ-ς).	ῥήτωρ(ῥητορ-ς).
Γεν.	τοῦ ἁλ-ός.	θηρ-ός.	φωρ-ός.	ῥήτορ-ος.
Δοτ.	τῷ ἁλ-ί.	θηρ-ί.	φωρ-ί.	ῥήτο-ρι.
Αἰτ.	τὸν ἅλ-α.	θῆρ-α.	φῶρ-α.	ῥήτορ-α.
Κλ.	ὦ ἅλ-ς.	θήρ.	φώρ.	ῥῆτορ.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ.	τὼ ἅλ-ε.	θῆρ-ε.	φῶρ-ε.	ῥήτορ-ε.
Γ. Δ.	τοῖν ἁλ-οῖν.	θηρ-οῖν.	φωρ-οῖν.	ῥητόρ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν.	οἱ ἅλ-ες.	θῆρ-ες.	φῶρ-ες.	ῥήτορ-ες.
Γεν.	τῶν ἁλ-ῶν.	θηρ-ῶν.	φωρ-ῶν.	ῥητόρ-ων.
Δοτ.	τοῖς ἁλ-σί(ν).	θηρ-σί(ν).	φωρ-σί(ν).	ῥήτορ-σι(ν).
Αἰτ.	τοὺς ἅλ-ας.	θῆρ-ας.	φῶρ-ας.	ῥήτορ-ας.
Κλ.	ὦ ἅλ-ες.	θῆρ-ες.	φῶρ-ες.	ῥήτορ-ες.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. αἰθερ.).
Ὀνομ.	ὁ αἰθήρ=(αἰθερ-ς).
Γενικ.	τοῦ αἰθέρ-ος.
Δοτικ.	τῷ αἰθέρ-ι.
Αἰτιατ.	τὸν αἰθέρ-α.
Κλητ.	ὦ αἰθήρ. (Ἔλλειπτ. §. 186. 1. ά).

	(Ῥίζ. ἀπατορ).	(Ῥίζ. ἀπατορ).	(Ῥίζ. νεκταρ).	(Ῥ. πυρ)
Ὀν.	ὁ, ἡ ἀπάτωρ.	τὸ ἄπατορ.	νέκτα-ρ.	πῦρ.
Γεν.	τοῦ, τῆς ἀπάτορ-ος.	τοῦ ἀπάτορ-ος.	νέκταρ-ος.	πυρ-ός.
Δοτ.	τῷ, τῇ ἀπάτορ-ι.	τῷ ἀπάτορ-ι.	νέκταρ-ι.	πυρ-ί.
Αἰτ.	τόν, τὴν ἀπάτορ-α.	τὸ ἄπατορ.	νέκταρ.	πῦρ.
Κλ.	ὦ ἄπατορ.	ὦ ἄπατορ.	νέκταρ.	πῦρ.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ.	τὼ ἀπάτορ-ε.	ἀπάτορ-ε.	νέκταρ-ε.	—
Γ. καὶ Δ.	τοῖν ἀπατόρ-οιν.	ἀπατόρ-οιν.	νεκτάρ-οιν.	—

Πληθυντικός.

Ὀν.	οἱ, αἱ ἀπάτορ-ες.	τὰ ἀπάτορ-α.	νέκταρ-α.	πυρ-ά.
Γεν.	τῶν ἀπατόρ-ων.	τῶν ἀπατόρ-ων.	νεκτάρ-ων.	πυρῶν.
Δ.	τοῖς, ταῖς ἀπάτορ-σι(ν).	τοῖς ἀπάτορ-σι(ν).	νέκταρ-σι(ν).	πυροῖς.
Αἰτ.	τούς, τὰς ἀπάτορ-ας.	τὰ ἀπάτορ-α.	νέκταρ-α.	πυρά.
Κλ.	ὦ ἀπάτορ-ες.	ὦ ἀπάτορ-α.	νέκταρ-α.	πυρά.

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν. Ὁ σωτήρ, δοτήρ, κλητήρ, ζωστήρ, κρατήρ, στατήρ, λυμαντήρ, ψυκτήρ, ἀήρ, ὁ ψάρ, ὁ Κάρ, ὁ (ἡ) φθείρ, ἰχώρ, ἀχώρ, οἰκήτωρ, πράκτωρ, αὐτοκράτωρ, προπάτωρ, ὁ ἡ προγάστωρ, ὁ ἡ ἀμήτωρ, ἡ παμμήτωρ, ὁ ἡ μακρόχειρ, τὸ ἔαρ, τὸ ἄμητορ.

§. 153. Σχηματισμὸς ἐνικῆς Ὀνομαστικῆς. ά). Ἀρσενικῶν καὶ Θηλυκῶν. Τῶν ὑγρολήκτων τὸ μὲν μοναδικὸν ἅλς σχηματίζει τὴν Ὀνομαστικὴν προσλαμβάνον τὴν πτωτικὴν κατάληξιν ς, οἷον ἅλς, ἁλός· τὰ δ' ἔχοντα χαρακτῆρα ρ ἔχουσι τὴν ὀνομαστικὴν ἄσιγμον, ἤτοι παραλαμβάνουσι τὴν ῥίζαν, ὅπως ἔχει, καὶ ἐκτείνουσι μόνον τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν, ἂν εἶνε βραχύ, ἤγουν τὸ μὲν ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω· οἷον (ῥ. θηρ.) ὀν. θήρ, (ῥ. φωρ.) Ὀν. φώρ, (ῥ. ῥητορ.) Ὀν. ῥήτωρ, (ῥ. μητερ.) Ὀν. μήτηρ.

Σημ. Ἡ ἔκτασις τοῦ ε εἰς η καὶ τοῦ ο εἰς ω ἐγένετο καὶ ἐνταῦθα πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἀποβληθείσης πτωτικῆς καταλήξεως ς· οἷον (μητερ-ς)=μήτηρ, (ῥητορ-ς)=ῥήτωρ. (Ὅρα §. 88, 4).

β'.) Οὐδετέρων. Καὶ τῶν ὑγρολήκτων Οὐδετέρων ὀνομαστικὴ εἶνε αὐτὴ ἡ ῥίζα ἀμετάβλητος, (ῥ. νεκταρ.) Ὀν. νέκταρ· ἐξαιρεῖται τὸ πῦρ πυρός, ὅπερ ἐκτείνει τὸ βραχὺ ῥιζικὸν υ εἰς υ μακρόν. Τοῦτο ἔχει τὸν Πληθυντικὸν κατὰ τὴν β'. κλίσιν.

§. 154. *Ὑγρόληκτα συγκοπτόμενα.* Τὰ ἑξῆς Οὐσιαστικὰ εἰς *ήρ*, *πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ* καὶ *γαστὴρ* συγκόπτουσι τὸ ε μόνον ἐν τῇ Γενικῇ καὶ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ, οἷον (πατέρ-ος) *πατρός*, (πατέρ-ι) *πατρί*· τὸ δὲ *ἀνήρ* (ῥ. ἀνερ) εἰς πάσας τὰς πτώσεις ὅλων τῶν ἀριθμῶν, πλὴν τῆς ἑνικῆς Ὀνομ. καὶ Κλητ. καὶ παρεμβάλλει δ μεταξὺ τοῦ ν καὶ ρ εὐφωνίας χάριν (§. 95), οἷον (ἀνέρ-ος=ἀνρ-ός) =*ἀνδρ-ός*. Πάντων τούτων ἡ Δοτικὴ Πληθυντ. λήγει εἰς *ασι(ν)* (διὰ μεταθέσεως καὶ ἐναλλαγῆς τοῦ ε εἰς α, οἷον, ρε=ρα, *μητέρ-σι* =*(μητρέσι)*=*μητρά-σι, πατρά-σιν, ἀνδρά-σι*, κτλ.

Σημ. ά.) Κατ' ἀναλογίαν τούτων σχηματίζεται καὶ ἡ δοτικὴ Πληθ. τοῦ ἀστήρ, οἷον, ἀστράσιν.

Σημ. β'). Τονισμός. Ἐκ τῶν συγκοπτομένων τὸ πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ καὶ γαστὴρ ἐν μὲν τῇ Γενικῇ καὶ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ μετὰ τὴν συγκοπὴν καταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν, θυγατρός, θυγατρί, ἐν δὲ τῇ Κλητικῇ ἀναβιβάζουσιν αὐτὸν ἀνωτέρω τῆς ληγούσης, πάτερ, θύγατερ, μῆτερ, πλὴν τοῦ γαστήρ, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πτώσεις παροξύνονται, πατέρες, μητέρων, θυγατράσι. Τὸ δὲ ἀνὴρ τονίζει τὴν μὲν Γενικὴν καὶ Δοτικὴν παντὸς ἀριθμοῦ ἐπὶ τῆς καταλήξεως, πλὴν τῆς Πληθ. Δοτικῆς, τὰς δ' ἄλλας πτώσεις καὶ τὴν Πληθ. Δοτικὴν ἐπὶ τῆς παραληγούσης, οἷον, ἀνδρός, ἀνδρί, ἄνδρα, κτλ.

Σημ. γ'). Τὸ Δημήτηρ συγκόπτον τὸ ε εἰς ἁπάσας τὰς πτώσεις διατηρεῖ τὸν ἀρχικὸν τόνον, ἤτοι τονίζεται εἰς τὴν προπαραλήγουσαν.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *πατερ.*)

Ὀνομ.	ὁ	πατὴρ=(πατερ-ς).
Γενικ.	τοῦ	(πατέρ-ος) πατρ-ός.
Δοτικ.	τῷ	(πατέρ-ι) πατρ-ί.
Αἰτιατ.	τὸν	πατέρ-α.
Κλητ.	ὦ	πάτερ.

(Ῥίζ. *ἀνερ*).

ἀνὴρ=(ἀνερ-ς).
(ἀνερ-ος=ἀνρ-ός) ἀνδρ-ός.
(ἀνερ-ι=ἀνρ-ι)=ἀνδρ-ί.
(ἀνερ-α=ἀνρ-α) ἄνδρ-α.
ἄνερ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ.	τὼ	πατέρ-ε.	(ἀνερ-ε=ἄνρ-ε) ἄνδρ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν	πατέρ-οιν.	(ἀνερ-οιν=ἀνροῖν) ἀνδρ-οῖν.

Πληθυντικός.

Ὀνομ.	οἱ	πατέρ-ες.	(ἀνερ-ες=ἀνρ-ες) ἄνδρ-ες.
Γενικ.	τῶν	πατέρ-ων.	(ἀνερ-ων=ἀνρ-ων) ἀνδρῶν.
Δοτικ.	τοῖς	πατράσι(ν).	(ἀνερ-σιν=ἀνρα-σιν)-δράσι(ν).
Αἰτιατ.	τοὺς	πατέρ-ας.	(ἀνερ-ας=ἀνρ-ας) ἄνδρ-ας.
Κλητ.	ὦ	πατέρ-ες.	(ἀνερ-ες=ἀνρ ες) ἄνδρ-ες.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *θυγατερ*).

Ὀνομ.	ἡ	θυγάτηρ=(θυγατερ-ς).
Γενικ.	τῆς	(θυγατέρ-ος) θυγατρ-ός.
Δοτικ.	τῇ	(θυγατέρ-ι) θυγατρ-ί.
Αἰτιατ.	τὴν	θυγατέρ-α.
Κλητ.	ὦ	θύγατερ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ.	τὼ	θυγατέρ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν	θυγατέρ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀνομ.	αἱ	θυγατέρ-ες.
Γενικ.	τῶν	θυγατέρ-ων.
Δοτικ.	ταῖς	θυγατρά-σι(ν)=(θυγατερ-σι).
Αἰτιατ.	τὰς	θυγατέρ-ας.
Κλητ.	ὦ	θυγατέρ-ες.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *Δημητερ*).

Ὀν. ἡ Δημήτηρ (Δήμητερ-ς). Γεν. τῆς (Δημήτερ-ος) Δήμητρ-ος. Δοτ. τῇ (Δημήτε-ρι) Δήμητρι. Αἰτ. τὴν (Δημήτερ-α) Δήμητρα. Κλητ. ὦ Δήμητερ.

β'.) Πτωτικὰ ἔχοντα χαρακτῆρα τὸ ἔρρινον ν.

Α'. Ἀρσενικὰ καὶ Θηλυκά.

Ἑνικός.

1) Ὀνομαστικὴ ἄσιγμος.

	(Ῥίζ. παιαν).	(Ῥίζ. μην).	(Ῥίζ. πωγων).	(Ῥίζ. ποιμεν).
Ὀ.	ὁ παιὰν(παιαν-ς).	μὴν (μην-ς).	πώγων.	ποιμὴν (ποιμεν-ς).
Γ.	τοῦ παιᾶν-ος.	μην-ός.	πώγων-ος.	ποιμέν-ος.
Δ.	τῷ παιᾶν-ι.	μην-ί.	πώγων-ι.	ποιμέν-ι.
Α.	τὸν παιᾶν-α.	μῆν-α.	πώγων-α.	ποιμέν-α.
Κ.	ὦ παιάν.	μήν.	πώγων.	ποιμήν.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ. τὼ παιᾶν-ε.	μῆν-ε.	πώγων-ε.	ποιμέν-ε.
Γ. Δ. τοῖν παιάν-οιν.	μην-οῖν.	πωγών-οιν.	ποιμέν-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ παιᾶν-ες.	μῆν-ες.	πώγων-ες.	ποιμέν-ες.
Γεν. τῶν παιάν-ων.	μην-ῶν.	πωγών-ων.	ποιμέν-ων.
Δοτ. τοῖς παιᾶ-σι(ν).	μη-σί(ν).	πώγω-σι(ν).	ποιμέ-σι(ν).
Αἰτ. τοὺς παιᾶν-ας.	μῆν-ας.	πώγων-ας.	ποιμέν-ας.
Κλ. ὦ παιᾶν-ες.	μῆν-ες.	πώγων-ες.	ποιμέν-ες.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. εὐδαιμον).

Ὀν. ὁ, ἡ εὐδαίμων=(εὐδαιμον-ς). Γεν. τοῦ, τῆς εὐδαίμον-ος. Δοτ. τῷ, τῇ εὐδαίμον-ι. Αἰτ. τόν, τὴν εὐδαίμον-α. Κλητ. ὦ εὔδαιμον.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. καὶ Κλ. τὼ εὐδαίμον-ε. Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν εὐδαιμόν-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ, αἱ εὐδαίμον-ες. Γεν. τῶν εὐδαιμόν-ων. Δοτ. τοῖς, ταῖς εὐδαίμο-σιν=(εὐδαίμον-σιν). τοὺς, τὰς εὐδαίμον-ας. Κλητ. ὦ εὐδαίμον-ες.

2). Ὀνομαστικὴ ἔνσιγμος.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. με.λαν).	(Ῥίζ. κτεν).	(Ῥίζ. δελφιν).	(Ῥ. ῥιν)
Ὀν.	ὁ μέλας (μελαν-ς).	κτεὶς (κτεν-ς).	δελφὶς (δελφιν-ς).	ῥὶς(ριν-ς)
Γεν.	τοῦ μέλαν-ος.	κτεν-ός.	δελφῖν-ος.	ῥιν-ός.
Δοτ.	τῷ μέλαν-ι.	κτεν-ί.	δελφῖν-ι.	ῥιν-ί.
Αἰτ.	τὸν μέλαν-α.	κτέν-α.	δελφῖν-α.	ῥῖν-α.
Κλ.	ὦ μέλαν.	κτείς.	δελφίς.	ῥίς.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ. τὼ μέλαν-ε.	κτέν-ε.	δελφῖν-ε.	ῥῖν-ε.
Γ. καὶ Δ. τοῖν μελάν-οιν.	κτεν-οῖν.	δελφίν-οιν.	ῥιν-οῖν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ μέλαν-ες.	κτέν-ες.	δελφῖν-ες.	ῥῖν-ες.
Γεν. τῶν μελάν-ων.	κτεν-ῶν.	δελφίν-ων.	ῥιν-ῶν.
Δοτ. τοῖς μέλα-σι.	κτε-σί(ν).	δελφῖ-σι.	ῥι-σί.
Αἰτ. τοὺς μέλαν-ας.	κτέν-ας.	δελφῖν-ας.	ῥῖν-ας.
Κλ. ὦ μέλαν-ες.	κτέν-ες.	δελφῖν-νες.	ῥῖν-ες.

Β'). Οὐδέτερα.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. με.λαν).	(Ῥίζ. ἀρρεν).	(Ῥίζ. εὐδαιμον).
Ὀν.	τὸ μέλαν.	ἄρρεν.	εὔδαιμον.
Γεν.	τοῦ μέλαν-ος.	ἄρρεν-ος.	εὐδαίμον-ος.
Δοτ.	τῷ μέλαν-ι.	ἄρρεν-ι.	εὐδαίμον-ι.
Αἰτ.	τὸ μέλαν.	ἄρρεν.	εὔδαι.ον.
Κλ.	ὦ μέλαν.	ἄρρεν.	εὔδαιμον.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ. τὼ μέλαν-ε.	ἄρρεν-ε.	εὐδαίμον-ε.
Γ. καὶ Δ. τοῖν μελάν-οιν.	ἀρρέν-οιν.	εὐδαιμόν-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ μέλαν-α.	ἄρρεν-α.	εὐδαίμον-α.
Γεν. τῶν μελάν-ων.	ἀρρέν-ων.	εὐδαιμόν-ων.
Δοτ. τοῖς μέλα-σι(ν).	ἄρρε-σι(ν).	εὐδαίμο-σι(ν).
Αἰτ. τὰ μέλαν-α.	ἄρρεν-α.	εὐδαίμον-α.
Κλ. ὦ μέλαν-α.	ἄρρεν-α.	εὐδαίμον-α.

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν. Ὁ Ἀκαρνάν, Αἰνιάν, Τιτάν, ὁ σπλήν,

σφήν, χήν, πυρήν, σωλήν, κηφήν, λειχήν, Κεφαλλήν, Ἕλλην, ἡ Σειρήν, ὁ χιτών, χειμών, ἀνδρών, γυναικών, παρθενών, ἱππών, Λάκων, Ἴων, ἀγών, ῥώθων, κλόδων, κώδων, ἄμβων, εἴρων, ἡ μήκων, ἡ βλήχων ἢ γλήχων, ὁ, ἡ ἀχίτων, ὁ, ἡ εὐπώγων, ὁ αὐχήν, λιμήν, ἡ φρήν, ὁ ἡ ἄρσην, ὁ ἡ μακραύχην, ὁ πνεύμων, ἄκμων, βραχίων, ἄξων, πρίων, γνώμων, τέκτων, ὁ ἡ κίων, ὁ κανών, Μακεδών, Παφλαγών, ἡ χιών, χθών, εἰκών, σταγών, χελιδών, ὁ ἡ ἡγεμών, ὁ ἡ κηδεμών, ὁ ἡ ἀλεκτρυών, ὁ ἡ γείτων, ὁ τάλας, (ἡ) ὁ θής, ἡ ἀκτίς, ὠδίς, Ἴς, Σαλαμίς, Ἐλευσίς, ὁ ἡ εὔρις, ὁ ἡ σώφρων, τὸ σῶφρον, ὁ ἡ κρείττων, τὸ κρεῖττον, ὁ ἡ βελτίων, τὸ βέλτιον, ὁ ἡ συγγνώμων, τὸ σύγγνωμον, ὁ ἡ μεγαλοπράγμων, τὸ μεγαλόπραγμον, ὁ ἡ ἐπιστήμων, τὸ ἐπιστῆμον.

§. 155. Σχηματισμὸς Ἐνικῆς Ὀνομαστικῆς. ά). Ἀρσενικῶν καὶ Θηλυκῶν. Τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα ν 1) τὰ μὲν ἔχουσιν ἔνσιγμον τὴν Ὀνομαστικὴν ἀποβάλλοντα τὸ πρὸ αὐτῆς ν καὶ ἐκτείνοντα μὲν πρὸς ἀναπλήρωσιν τὸ πρὸ αὐτῶν βραχὺ ῥιζικὸν φωνῆεν, ἤγουν τὸ α βραχὺ εἰς α μακρὸν καὶ τὸ ε εἰς ει, φυλάττοντα δ' ἀμετάβλητα τὰ μακρά· οἷον (ῥ. μελαν, μελαν-ς)=μέλας, (ῥ. κτεν, κτεν-ς)=κτείς, (ῥ. δελφιν, δελφιν-ς)=δελφίς· 2) τὰ δὲ ἔχουσι μὲν ἄσιγμον τὴν ὀνομαστικήν, παραλαμβάνοντα τὴν ῥίζαν, ὅπως ἔχει, πρὸς σχηματισμὸν τῆς Ὀνομ. ἀλλ' ἐκτείνουσι πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀποβληθέντος ς τὰ βραχέα ῥιζικὰ φωνήεντα τὸ μὲν ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω, καὶ φυλάττουσιν ἀμετάβλητα τὰ μακρά· οἷον, (ῥ. ποιμεν, ποιμεν-ς)=ποιμήν, (ῥ. δαιμον, δαιμον-ς)=δαίμων, (ῥ. παιαν, παιαν-ς)=παιάν, (ῥ. μην, μην-ς)=μήν, (ῥ. ἀγων, ἀγων-ς)=ἀγών.

β'). Οὐδετέρων. Ὀνομαστικὴ καὶ αὐτῶν ἡ καθαρὰ ῥίζα ἀμετάβλητος· οἷον, (ῥ. μελαν) Ὀν. μέλαν, (ῥ. ἀρρεν) Ὀν. ἄρρεν, (ῥ. σωφρον) Ὀν. σῶφρον.

§. 156. *Συγκοπὴ τοῦ ν.* Τὰ εἰς ων (Ἀρσεν. καὶ Θηλ.) καὶ ον (Οὐδέτ.) συγκριτικὰ εἰς τὴν Αἰτιατικὴν τοῦ Ἑνικοῦ καὶ τὴν Ὀνομ. Αἰτιατ. καὶ Κλητ. τοῦ Πληθυντικοῦ συγκόπτοντα τὸ ν συναιροῦσι τὰ συμπίπτοντα φωνήεντα, ἤτοι τὸ (ονα) *οα* εἰς ω, καὶ τὸ (ονες) *οες* καὶ (ονας) *οας* εἰς ους, καὶ ἔχουσιν ἐν χρήσει ἀμφοτέρους τοὺς τύπους, οἷον *μείζον-α* καὶ (μείζο-α) *μείζω*, *μείζον-ες* καὶ (μείζο-ες) *μείζους*, *μείζον-ας* καὶ (μείζο-ας) *μείζους*. Κατὰ ταῦτα καὶ ἡ Αἰ-

τιατικὴ τῶν Κυρίων ὀνομάτων *Ἀπόλλων* καὶ *Ποσειδῶν* συγκόπτει τὸ ν· οἷον, *Ἀπόλλωνα* καὶ *Ἀπόλλω*, *Ποσειδῶνα* καὶ *Ποσειδῶ*.

Σημ. Περὶ τῆς παρὰ ποιηταῖς συγκοπῆς τοῦ ν ἐν ταῖς λέξεσι χελιδών, εἰκών, ἀηδών (ὅρα Μεταπλαστά, §. 184. 1. 12. καὶ 38.).

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. *μειζον*).	(Ῥίζ. *μειζον*).
Ὀν. ὁ, ἡ	μείζων=(μειζον-ς).	τὸ μεῖζον.
Γεν. τοῦ, τῆς	μείζον-ος.	τοῦ μείζον-ος.
Δοτ. τῷ, τῇ	μείζον-ι.	τῷ μείζον-ι.
Αἰτ. τόν, τὴν	μείζον-α καὶ μείζω.	τὸ μεῖζον.
Κλ. ὦ	μεῖζον.	ὦ μεῖζον.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. καὶ Κλ.	τὼ μείζον-ε.	τὼ μείζον-ε.
Γενικ. καὶ Δοτικ.	τοῖν μειζόν-οιν.	τοῖν μειζόν-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ, αἱ	μείζον ες καὶ μείζους.	τὰ μείζον-α καὶ μείζω.
Γεν. τῶν	μειζόν-ων.	τῶν μειζόν-ων.
Δοτ. τοῖς, ταῖς	μείζο-σι=(μειζον-σι).	τοῖς μείζο-σι(ν)=(μείζον-σι).
Αἰτ. τούς, τὰς	μείζον-ας καὶ μείζους.	τὰ μείζον-α καὶ μείζω.
Κλ. ὦ	μείζον-ες καὶ μείζους.	ὦ μείζον-α καὶ μείζω.

Γ'). Πτωτικὰ μετὰ χαρακτῆρος σ.

§. 157. Τὰ πτωτικά, ὧν ἡ ῥίζα λήγει εἰς σ, καταλήγουσιν ἐν τῇ Ὀνομαστικῇ εἰς ης, ες, ος (Γεν. εος=ους) καὶ ας (Γεν. αος), οἷον ἀληθής, ἀληθές, γένος, σέλας. Ὁ χαρακτὴρ σ τῶν ὀνομάτων τῆς τάξεως ταύτης παραμένει ἐν τῷ τέλει τῆς λέξεως, (ἤτοι εἰς τὴν Ἑνικ. Ὀνομαστ. καὶ Κλητικὴν), ἀποβάλλεται δὲ ἐν τῷ μέσῳ δύο φωνηέντων, (ἤτοι εἰς πάσας τὰς ἄλλας πτώσεις). §. 88. 2.

ά.) Πτωτικὰ Ἀρσενικὰ καὶ Θηλυκὰ εἰς ης καὶ Οὐδέτερα εἰς ες καὶ ος.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. *ἀληθεσ*).	(Ῥίζ. *συνηθεσ*).
Ὀν. ὁ, ἡ	ἀληθής=ἀληθεσ-ς).	συνήθης.
Γεν. τοῦ, τῆς	(ἀληθέ(σ)-ος) ἀληθοῦς.	(συνήθε(σ)-ος) συνήθους.
Δοτ. τῷ, τῇ	(ἀληθέ(σ)-ι) ἀληθεῖ.	(συνήθε(σ)-ι) συνήθει.
Αἰτ. τόν, τὴν	(ἀληθέ(σ)-α) ἀληθῆ.	(συνήθε(σ)-α) συνήθη.
Κλ. ὦ	ἀληθές.	συνήθες.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ.	τὼ	(ἀληθέ(σ)-ε)	ἀληθῆ.	(συνήθε(σ)-ε συνήθη.
Γ. καὶ Δ.	τοῖν	(ἀληθέ(σ)-οιν)	ἀληθοῖν.	(συνηθέ(σ)-οιν συνήθοιν.

Πληθυντικός.

Ὀν.	οἱ, αἱ	(ἀληθέ(σ)-ες)	ἀληθεῖς.	(συνήθε(σ)-ες) συνήθεις.
Γεν.	τῶν	(ἀληθέ(σ)-ων)	ἀληθῶν.	(συνηθέ(σ)-ων) συνήθων.
Δοτ.	τοῖς, ταῖς		ἀληθέ-σιν.	συνήθε-σιν.
Αἰτ.	τούς, τὰς	(ἀληθέ(σ)-ας)	ἀληθεῖς.	(συνήθε(σ)-ας) συνήθεις.
Κλ.	ὦ	(ἀληθέ(σ)-ες)	ἀληθεῖς.	(συνήθε(σ)-ες) συνήθεις.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *Σωκρατεσ*).

Ὀ. ὁ Σωκράτης=(Σωκράτεσ-ς). Γ. τοῦ (Σωκράτε(σ)-ος) Σωκράτους. Δοτ. τῷ (Σωκράτε(σ)-ῐ) Σωκράτει. Αἰτ. τὸν (Σωκράτε(σ)-α) Σωκράτη καὶ -την. Κλ. ὦ Σώκρατες.

Δυϊκός.

Ὀν. Α. Κ. τὼ Σωκράτα. Γ. καὶ Δ. τοῖν Σωκράταιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ Σωκράται. Γεν. τῶν Σωκρατῶν. Δοτ. τοῖς Σωκράταις. Αἰτ. τοὺς Σωκράτας. Κλ. ὦ Σωκράται.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *Περικλεεσ*).

Ὀν. ὁ (Περικλέ-ης) Περικλῆς. Γεν. τοῦ (Περικλέε-ος) Περικλέους. Δοτ. τῷ (Περικλέε-ῐ=κλέει) Περικλεῖ. Αἰτ. τὸν (Περικλέε-α) Περικλέα. Κλ. ὦ (Περίκλεες) Περίκλεις.

Δυϊκός.

Ὀν. Α. Κ. τὼ (Περικλέε-ε) Περικλέ-ε. Γ. καὶ Δ. τοῖν (Περικλεέ-οιν) Περικλέοιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ (Περικλέε-ες) Περικλέ-ες. Γεν. τῶν (Περικλεέ-ων) Περικλέων. Δοτ. (Περικλέε-σι) Περικλέ-σι(ν). Αἰτ. (Περικλέε-ας) Περικλέας. Κλ. ὦ (Περικλέε-ες) Περικλέ-ες.

Ἑνικός

(Ῥίζ. *ἀ.ληθεσ*).

Ὀν. τὸ ἀληθές. Γεν. τοῦ (ἀληθέ(σ)ος) ἀληθοῦς. Δοτ. τῷ (ἀληθέ(σ)-ῐ) ἀληθεῖ. Αἰτ. τὸ ἀληθές. Κλ. ὦ ἀληθές.

Δυϊκός.

Ὀν. Α. Κ. τὼ (ἀληθέ(σ)-ε) ἀληθῆ. Γ. καὶ Δ. τοῖν (ἀληθέ(σ)-οιν) ἀληθοῖν.

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ (ἀληθέ(σ)-α) ἀληθῆ. Γεν. τῶν (ἀληθέ(σ)-ων) ἀληθῶν. Δοτ. τοῖς ἀληθέ-σιν. Αἰτ. τὰ (ἀληθέ(σ)-α) ἀληθῆ. Κλ. ὦ (ἀληθέ(σ)-α) ἀληθῆ.

Ἑνικός.

		(Ῥίζ. *συνηθεσ*).		(Ῥίζ. *γενεσ*).
Ὀν.	τὸ	σύνηθες.		γένος.
Γεν.	τοῦ (συνήθε(σ)-ος	συνήθους.	(γένε(σ)-ος	γένους.
Δοτ.	τῷ (συνήθε(σ)-ῐ)	συνήθει.	(γένε(σ)-ῐ)	γένει.
Αἰτ.	τὸ	σύνηθες.		γένος.
Κλ.	ὦ	σύνηθες.		γένος.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ.	τὼ (συνήθε(σ)-ε)	συνήθη.	(γένε(σ)-ε γένη.
Γ. καὶ Δ.	τοῖν(συνηθέ(σ)-οιν)	συνήθοιν.	(γενέ(σ)-οιν γενοῖν.

Πληθυντικός.

Ὀν.	τὰ	(συνήθε(σ)-α)	συνήθη.	(γένε(σ)-α) γένη.
Γεν.	τῶν	(συνηθέ(σ)-ων)	συνήθων.	(γενέ(σ)-ων) γενῶν.
Δοτ.	τοῖς		συνήθε-σι(ν).	γένε-σι(ν).
Αἰτ.	τὰ	(συνήθε(σ)-α)	συνήθη.	(γένε(σ) α) γένη.
Κλ.	ὦ	(συνήθε(σ)-α)	συνήθη.	(γένε(σ)-α) γενη.

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν. Ὁ ἡ σαφὴς τὸ σαφές, ὁ ἡ εὐγενὴς τὸ εὐγενές, ὁ ἡ ἀσθενὴς τὸ ἀσθενές, ὁ ἡ ὑγιὴς τὸ ὑγιές, ὁ εὐκλεὴς τὸ εὐκλεές, ὁ ἡ ἐπιφανὴς τὸ ἐπιφανές, ὁ ἡ ἀμελὴς τὸ ἀμελές, ὁ ἡ πλήρης τὸ πλῆρες, ὁ ἡ αὐτάρκης τὸ αὔταρκες, ὁ ἡ αὐθάδης τὸ αὔθαδες, ὁ ἡ εὐήθης τὸ εὔηθες, ὁ ἡ ὑπερμεγέθης τὸ ὑπερμέγεθες, ὁ ἡ εὐώδης τὸ εὔωδες, ὁ ἡ τριέτης (τριετὴς) τὸ τρίετες (τριετές), ὁ Τιμοκράτης, Ἀριστοκράτης, Ἀριστοφάνης, Ἀριστοτέλης, Δημοσθένης, Διογένης, Θεμιστοκλῆς, Σοφοκλῆς, Πρακλῆς, τὸ πάθος, ἄνθος, θάρσος (θάῤῥος), ἦθος, ἔθος, μέγεθος, ἔθνος, βέλος, μέλος, τέλος, ἔτος, χρέος, κλέος, σκεῦος, ψεῦδος, μῆκος, ξῖφος, ὕψος, ὄνειδος, τέμενος.

§. 158. Ἐνικὴ Ὀνόμαστική. ά). Ἀρσενικῶν καὶ Θηλυκῶν. Ἡ Ὀνομαστικὴ τῶν Ἀρσενικῶν καὶ Θηλυκῶν σχηματίζεται ἀμέσως ἐκ τῆς ῥίζης ἐκτεινουσα πρὸς ἀναπλήρω-

σιν (διὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ς) τὸ ε εἰς η· οἷον (ῥ. σαφεσ = Ὀν. σαφεσ-ς) = σαφής, (ῥ. Δημοσθενεσ) = Δημοσθένης.

Σημ. Ἡ καθαρὰ ῥίζα ἀναφαίνεται ἐν τῇ Ἐνικῇ Κλητικῇ καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ὀνομ. τῶν Οὐδετέρων ἐπιθέτων· οἷον Κλητ. ἀληθές, Ὀνομ. Οὐδετ. ἀληθὲς καὶ ῥίζ. ἀληθεσ.

β΄). Οὐδετέρων. Ἡ Ὀνομαστικὴ τῶν Οὐδετέρων εἰς μὲν τὰ ἐπίθετα γίνεται ἀμέσως ἐξ αὐτῆς τῆς ῥίζης ἀμεταβλήτου· οἷον ῥ. σαφεσ Ὀν. σαφές· εἰς δὲ τὰ Οὐσιαστικὰ ἐξ αὐτῆς μὲν τῆς ῥίζης, ἀλλὰ τροπῇ τοῦ ῥιζικοῦ ε εἰς ο· οἷον ῥ. γενεσ. Ὀνομ. γένος, ῥ. κλεεσ Ὀνομ. κλέος.

§. 159. *Συναίρεσις.* Τὰ πτωτικὰ τῆς τάξεως ταύτης ἕνεκα τῆς ἀποβολῆς τοῦ σ συναιροῦσι τὰ συμπίπτοντα φωνήεντα εἰς ἁπάσας σχεδὸν τὰς πτώσεις, πλὴν τῆς Ὀνομ. καὶ Κλητ. τοῦ Ἑνικοῦ καὶ Δοτικῆς τοῦ Πληθυντικοῦ.

Σημ. ά). Τῶν ἐκ τοῦ κλέος συνθέτων πτωτικῶν τὰ μὲν Κύρια ὀνόματα συναιροῦνται εἰς ἁπάσας σχεδὸν τὰς πτώσεις, καὶ ἐν τῇ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ διπλῆν πάσχουσι συναίρεσιν· τὰ δὲ ἐπίθετα, οἷον εὐκλεής, ἀκλεής, συναιροῦνται, ὡς τὰ ἄλλα εἰς ης ἐπίθετα.

Σημ. β΄). Ἡ Πληθυντικὴ Γενικὴ τῶν εἰς ος Οὐδετέρων Οὐσιαστικῶν ἀπαντᾷ πολλάκις καὶ ἀσυναιρέτως, οἷον ὀρέων, κερδέων καὶ μάλιστα ἀνθέων.

Σημ. γ΄) Ἡ κατάληξις εα, προηγουμένου μὲν ἑτέρου ε, συναιρεῖται εἰς α μακρόν, καὶ ὄχι ὡς συνήθως, εἰς η, ὁ εὐκλεὴς τὸν (εὐκλεέ-α) = εὐκλεᾶ, τὸ χρέος τὰ (χρέε-α) = χρέα· προηγουμένου δὲ ι, διφορεῖται, ὁ ὑγιὴς τὸν (ὑγιέ-α) ὑγιᾶ καὶ ὑγιῆ· οὕτω καὶ τὰ ἐκ τοῦ φόω σύνθετα, ὁ εὐφυὴς τὸν (εὐφυέ-α) εὐφυᾶ καὶ εὐφυῆ.

Σημ. δ΄.) Τὸ εε ἐν τῷ Δυϊκῷ συναιρεῖται εἰς η καὶ ὄχι εἰς ει κατὰ τὴν συνήθη συναίρεσιν, (τριήρεε) τριήρη, (γένε-ε) γένη.

Σημ. έ.) Τονισμός. Παρὰ τὸν περὶ συναιρέσεως κανόνα (§. 38) τὰ εἰς ης σύνθετα παροξύτονα ἐπίθετα, οἷον συνήθης, κακοήθης, αὐτάρκης, συναιρούμενα παροξύνονται ἐν τῇ Γενικῇ τοῦ Δυϊκοῦ καὶ Πληθυντικοῦ, οἷον (συνηθ_ ων) συνήθων (συνηθέοιν) συνήθοιν, κακοήθων, αὐτάρκων, κτλ. Ὁμοίως τονίζεται καὶ τὸ εἰς Οὐσιαστικὸν μεταπεσὸν ὠθης, οἷον ὑσωθῶν.

Σημ. ς΄) Περὶ τῆς ἑτεροκλισίας τῶν εἰς ης Κυρίων ὀνομάτων ὅρα Ἑτερόκλιτα §. 183. ά.

6). Οὐδέτερα εἰς ας (Γεν. αος).

§. 160. Εἰς τὴν τάξιν τῶν πτωτικῶν, ὧν ἡ ῥίζα λήγει εἰς

σ, κατατάσσονται καί τινα Οὐδέτερα Οὐσιαστικά, τῶν ὁποίων Ὀνομαστικὴ εἶνε αὐτὴ ἡ ῥίζα, οἷον ῥίζ. κρεασ Ὀνομαστικὴ κρέας, αἱ δὲ λοιπαὶ πτώσεις ἀποβάλλουσαι τὸ σ συναιροῦνται.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. *γερασ*).	(Ῥίζ. *σελασ*).
Ὀν. τὸ	γέρας.	σέλας.
Γεν. τοῦ (γέρα-ος)	γέρως.	σέλα-ος.
Δοτ. τῷ (γέρα-ϊ)	γέρᾳ.	σέλα-ϊ καὶ σέλᾳ.
Αἰτ. τὸ	γέρας.	σέλας.
Κλ. ὦ	γέρας.	σέλας.

Δυϊκός.

Ο. Α. Κ. τὼ (γέρα-ε)	γέρᾱ.	σέλα-ε.
Γ. καὶ Δ. τοῖν (γερά-οιν)	γερῷν.	σελά-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ (γέρα-α)	γέρᾱ.	σέλα-α καὶ σέλα.
Γεν. τῶν (γερά-ων)	γερῶν.	σελά-ων.
Δοτ. τοῖς	γέρασι(ν).	σέλα-σι(ν).
Αἰτ. τὰ (γέρα-α)	γέρᾱ.	σέλα-α καὶ σέλα.
Κλ. ὦ (γέρα-α)	γέρᾱ.	σέλα-α καὶ σέλα.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *κρεασ*.)

Ὀν. τὸ κρέας. Γεν. τοῦ (κρέα-ος) κρέως. Δοτ. τῷ (κρέαϊ) κρέᾳ. Αἰτ. τὸ κρέας. Κλ. ὦ κρέας.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλητ. τὼ (κρέα-ε) κρέᾱ. Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν (κρεά-οιν) κρεῷν.

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ (κρέα-α) κρέᾱ. Γεν. τῶν (κρεά-ων) κρεῶν. Δοτ. τοῖς κρέασι(ν). Αἰτ. τὰ (κρέα-α) κρέᾱ. Κλ. ὦ (κρέα-α) κρέᾱ.

Σημ. ά). Κατὰ τὸ κρέας κλίνεται καὶ τὸ γῆρας, κατὰ δὲ τὸ σέλας, καὶ τὸ δέπας (ποτήριον)· τὸ δὲ κνέφας τρέπον καὶ τὸ α εἰς ε συναιρεῖται, ὡς τὰ εἰς ος Οὐδέτερα· οἷον τὸ κνέφας, τοῦ κνέφα-ος καὶ (κνέφε-ος) κνέφους, τῷ (κνέφα-ϊ) κνέφᾳ καὶ κνέφε-ϊ.

Σημ. β΄). Ποσότης τοῦ διχρόνου α. Τινὰ τῶν εἰς ας οὐδετέρων ἔχουσι βραχὺ τὸ α τοῦ Πληθυντικοῦ ἕνεκα τῆς συγκοπῆς φωνήεντος πρὸ φωνήεντος, οἷον κρέα (ἀντὶ κρέα-α)· οὕτω καὶ γέρα, δέπα, κτλ. (§. 38).

Σημ. γ΄). Ἐνταῦθα ὑπάγονται διὰ τὸν χαρακτῆρα σ καὶ τὰ διπλῆν ῥίζαν ἔχοντα κέρας καὶ τέρας (ῥίζ. κερατ καὶ κερασ, τερατ καὶ τερασ), τῶν ὁποίων τὸ μὲν κέρας ἔχει ἀμφοτέρους τοὺς τύπους τούς τε μετὰ τ καὶ τοὺς συνῃρημένους ἄνευ σ εἰς πάντας τοὺς ἀριθμούς· τὸ δὲ τέρας ἔχει μὲν ἀμφοτέρους τοὺς τύπους ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ Πληθυντικῷ καὶ συνηθέστερον τοὺς συνῃρημένους· οἷον

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *κερατ.* καὶ *κερασ*).

Ὀν. τὸ κέρας.
Γεν. τοῦ κέρατ-ος καὶ κέρως=(κέρασ-ος).
Δοτ. τῷ κέρατ-ι καὶ κέρᾳ=(κέρασ-ι).
Αἰτ. τὸ κέρας.
Κλ. ὦ κέρας.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ κέρατ-ε καὶ κέρα=(κέρασ-ε).
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν κεράτ-οιν καὶ κερῷν=(κεράσ-οιν).

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ κέρατ-α καὶ κέρα=(κέρασ-α).
Γεν. τῶν κεράτ-ων καὶ κερῶν=(κεράσ-ων).
Δοτ. τοῖς κέρα-σι=(κέρασ-σι).
Αἰτ. τὰ κέρατ-α καὶ κέρα=(κέρασ-α).
Κλ. ὦ κέρατ-α καὶ κέρα=(κέρασ-α).

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *τερατ.* καὶ *τερασ*).

Ὀν. τὸ τέρας.
Γεν. τοῦ τέρατ-ος.
Δοτ. τῷ τέρατ-ι.
Αἰτ. τὸ τέρας.
Κλ. ὦ τέρας.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ τέρατ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν τεράτ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. τὰ τέρατ-α καὶ συνήθως τέρα=(τέρασ-α).
Γεν. τῶν τεράτ-ων » τερῶν=(τεράσ-ων).
Δοτ. τοῖς τέρα-σι=(τέρασ-σι).
Αἰτ. τὰ τέρατ-α καὶ συνήθως τέρα=(τέρασ-α).
Κλ. ὦ τέρατ-α » τέρα.

Δ΄.) Φωνηεντόληκτα.

§. 161. Τὰ φωνηεντόληκτα ὑποδιαιροῦνται ά). εἰς τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ἁπλοῦν φωνῆεν, ἤτοι ι, υ, ο καὶ ω· καὶ β΄) δίφθογγον, ἤτοι αυ = (αF), ευ = (εF) καὶ ου = (οF). Πάντα ταῦτα, πλὴν τῶν εἰς ω θηλυκῶν, ἔχουσι τὴν ὀνομαστικὴν ἔνσιγμον· οἷον (ῥ. κι) ὀν. κῖς, (ῥ. πολι) ὀν. πόλι-ς, (ῥ. ἰχθυ) ὀν. ἰχθύ-ς, (ῥ. θω) ὀν. θώ-ς, (ῥ. γραυ) ὀν. γραῦ-ς, (ῥ. βασιλευ) ὀν. βασιλεύ-ς, (ῥ. βου) ὀν. βοῦ-ς. Τῶν οὐδετέρων δὲ Ὀνομαστικὴ εἶνε αὐτὴ ἡ καθαρὰ ῥίζα· οἷον, (ῥίζα σιναπι) ὀν. σίναπι, (ῥ. ἀστυ) ὀν. ἄστυ, (ῥ. γλυκυ) ὀν. γλυκύ.

Α΄). Κυρίως Φωνηεντόληκτα.

ά). Πτωτικὰ εἰς ις καὶ υς ἔχοντα χαρακτῆρα ι καὶ υ ἀτρέπτου.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *κι*).	(Ῥίζ. *ἰχθυ*).
Ὀν. ὁ κῖ-ς.	ἰχθύ ς.
Γεν. τοῦ κι-ός.	ἰχθύ-ος.
Δοτ. τῷ κι-ΐ.	ἰχθύ-ϊ.
Αἰτ. τὸν κῖ-ν.	ἰχθύ-ν.
Κλ. ὦ κῖ.	ἰχθύ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ κί-ε.	ἰχθύ-ε καὶ ἰχθῦ.
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν κι-οῖν.	ἰχθύ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ	κί-ες.	ἰχθύ-ες.
Γεν. τῶν	κι-ῶν.	ἰχθύ-ων.
Δοτ. τοῖς	κι-σί(ν).	ἰχθύ-σι(ν).
Αἰτ. τοὺς	κί-ας.	ἰχθύ-ας ἢ ἰχθῦς.
Κλ. ὦ	κί-ες.	ἰχθύ-ες.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. *συ*).	(Ῥίζ. *οἰ*=*ὁFι*).	(Ῥίζ. *ὀφρυ*).
Ὀν.	ὁ, ἡ σῦ-ς.	οἶ-ς.	ἡ ὀφρύ-ς.
Γεν.	τοῦ, τῆς συ-ός.	οἰ-ός.	τῆς ὀφρύ-ος.
Δοτ.	τῷ, τῇ συ-ΐ.	οἰ-ΐ.	τῇ ὀφρύ-ϊ.
Αἰτ.	τόν, τὴν σῦ-ν.	οἶ-ν.	τὴν ὀφρύ-ν.
Κλ.	ὦ σῦ.	οἶ-ς.	ὦ ὀφρύ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ.	τὼ σύ-ε.	οἶ-ε.	ὀφρύ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν συ-οῖν.	οἰ-οῖν.	ὀφρύ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν.	οἱ, αἱ σύ-ες.	οἶ-ες.	αἱ ὀφρύ-ες.
Γεν.	τῶν συ-ῶν.	οἰ-ῶν.	τῶν ὀφρύ-ων.
Δοτ.	τοῖς, ταῖς συ-σί.	οἰ-σί(ν).	ταῖς ὀφρύ-σι(ν).
Αἰτ.	τούς, τὰς σῦ-ς.	οἶ-ας καὶ οἷς.	τὰς ὀφρῦς.
Κλ.	ὦ σῦ-ες.	οἶ-ες.	ὦ ὀφρύ-ες.

β'. Πτωτικὰ εἰς ις καὶ υς μετὰ χαρακτῆρος ι καὶ υ τρεπομένου εἰς ε.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. *μαντι*).	(Ῥίζ. *πηχυ*).	(Ῥίζ. *γλυκυ*).
Ὀν.	ὁ μάντι-ς.	πῆχυ-ς.	γλυκύ-ς.
Γεν.	τοῦ μάντε-ως.	πήχε-ως.	γλυκέ-ος.
Δοτ.	τῷ (μαντε-ϊ) μάντει.	(πήχε-ϊ) πήχει.	(γλυκέ-ϊ) γλυκεῖ.
Αἰτ.	τὸν μάντι-ν.	πῆχυ-ν.	γλυκύ-ν.
Κλ.	ὦ μάντ-ι.	πῆχ υ.	γλυκ-ύ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ.	τὼ μάντε-ε.	πήχε-ε.	γλυκέ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν μαντέ-οιν.	πηχέ-οιν.	γλυκέ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ	(μάντε-ες) μάντεις.	(πήχε-ες) πήχεις.	(γλυκέ-ες) γλυκεῖς.
Γεν. τῶν	μάντε-ων.	πήχε-ων.	γλυκέ-ων.
Δοτ. τοῖς	μάντε σι(ν).	πήχε-σι(ν).	γλυκέ-σι(ν).
Αἰτ. τοὺς	(μάντε-ας) μάντεις.	(πήχε-ας) πήχεις.	(γλυκέ-ας) γλυκεῖς.
Κλ. ὦ	(μάντε-ες) μάντεις.	(πήχε-ες) πήχεις.	(γλυκέ-ες) γλυκεῖς.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *πολι*).

Ὀν. ἡ πόλι-ς. Γεν. τῆς πόλε-ως. Δοτ. τῇ (πόλε-ϊ) πόλει.
Αἰτ. τὴν πόλι-ν. Κλ. ὦ πόλ-ι.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ πόλε-ε (πόλη). Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν πολέ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. αἱ (πόλε-ες) πόλεις. Γεν. τῶν πόλε-ων. Δοτ. ταῖς πόλε-σιν.
Αἰτ. τὰς (πόλε-ας) πόλεις. Κλ. ὦ (πόλε-ες) πόλεις.

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν. Ὁ μῦς, βάτρυς, στάχυς, κάνδυς, ἡ ἰσχύς, ὀσφύς, πληθύς, δρῦς, ὖς, τριττύς, τετρακτύς, ἐρινύς, ὁ ἡ ἄδακρυς, ὁ ἡ πολϋΐχθυς, ὁ ἡ εὔβοτρυς, ὁ κάρις, ἔχις (Γ. ιος καὶ εως), ὄφις, πέλεκυς, ἡ πίστις, τάξις, ὕβρις, κόνις, κρίσις, φύσις, δύναμις, ποίησις, πανήγυρις, ὁ ταχύς, βαρύς, ὀξύς, βραδύς, θῆλυς, ὁ ἡ δίπηχυς.

Οὐδέτερα εἰς ι καὶ υ.

Ἑνικός.

	(Ῥίζ. *σιναπι*)	(Ῥίζ. *αστυ*).	(Ῥίζ. *γλυκυ*).
Ὀν.	τὸ σίναπι.	ἄστυ.	γλυκύ.
Γεν.	τοῦ σιναπε-ος.	ἄστε-ος καὶ ως.	γλυκέ-ος.
Δοτ.	τῷ (συνάπε-ϊ) συνάπει.	(ἄστε-ϊ) ἄστει.	(γλυκέ-ϊ) γλυκεῖ.
Αἰτ.	τὸ σίναπι.	ἄστυ.	γλυκύ.
Κλ.	ὦ σίναπι.	ἄστυ.	γλυκύ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ.	τὼ σινάπε-ε.	ἄστε-ε.	γλυκέ-ε.
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν σιναπέ-οιν.	ἀστέ-οιν.	γλυκέ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν.	τὰ (σινάπε-α) συνάπη.	(ἄστε-α) ἄστη.	γλυκέ-α.
Γεν.	τῶν σινάπε-ων.	ἄστε-ων.	γλυκέ-ων.
Δοτ.	τοῖς σινάπε-σι(ν).	ἄστε-σι(ν).	γλυκέ-σι(ν).
Αἰτ.	τὰ (σινάπε-α) σινάπη.	(ἄστε-α) ἄστη.	γλυκέ-α.
Κλ.	ὦ (σινάπε-α) σινάπη.	(ἄστε-α) ἄστη.	γλυκέ-α.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *διπηχυ*).

Ὀν. τὸ δίπηχυ. Γεν. τοῦ διπήχε-ος. Δοτ. τῷ (διπήχε-ϊ) διπήχει.
Αἰτ. τὸ δίπηχυ. Κλ. ὦ δίπηχυ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ διπήχε-ε. Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν διπηχέ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀ. τὰ (διπήχε-α) διπήχη. Γ. τῶν διπήχε-ων. Δ. τοῖς διπήχεσι(ν).
Αἰτ. τὰ (διπήχε-α) διπήχη. Κλ. ὦ (διπήχε-α) διπήχη.

Παραδείγματα· τὸ πέπερι, κινναβάρι, βραδύ, βαρύ, ταχύ, ὀξύ, ἡδύ, θῆλυ, τρίπηχυ, ἄδακρυ.

§. 162. *Ἑνικὴ Ὀνομαστική.* Ὀλίγιστα ἐκ τῶν φωνηεντολήκτων Ἀρσενικῶν καὶ Θηλυκῶν εἰς *ις* καὶ πάντα σχεδὸν τὰ εἰς *υς* Οὐσιαστικὰ μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ς διατηροῦσι τὸ ι καὶ υ εἰς ὅλας τὰς πτώσεις ἐκτείνοντα τὰ βραχέα ι καὶ υ εἰς μακρὰ ι καὶ υ, οἷον *κῖ-ς, κι-όϛ, κι-ῖ, κῖ-ν*, κτλ. *ἰχθύ-ς, ἰχθύ-ος, ἰχθύ-ϊ, ἰχθύ-ν*, κτλ. Τοὐναντίον δὲ τὰ πλεῖστα τῶν εἰς *ις* καὶ *ι* οὐσιαστικῶν, ἅπαντα σχεδὸν τὰ εἰς *υς* καὶ *υ* ἐπίθετα μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν *πῆχυς, πέλεκυς, πρέσβυς* καὶ *ἄστυ*, τρέπουσι τὸ ι καὶ υ εἰς ε εἰς ἁπάσας σχεδὸν τὰς πτώσεις καὶ φυλάττουσιν αὐτὸ μόνον εἰς τὴν Ὀνομαστικήν, Αἰτιατικὴν καὶ Κλητικὴν τοῦ Ἑνικοῦ, (ἐν αἷς ἀνευρίσκεται ἡ καθαρὰ ῥίζα)· οἷον (ῥ. *πολι*) Ὀν. πόλι ς, πόλε-ως, πόλε-ϊ, κτλ. (ῥ. *πηχυ*) πῆχυ-ς, πήχε-ως, (πήχε-ϊ) πήχει, κτλ. (ῥ. *γλυκυ*) γλυκύ ς, γλυκέ-ος, (ῥ. *ἡμισυ*) ἥμισυ-ς, ἡμίσε-ος, κτλ.

§. 163. *Ἑνικὴ Γενική.* Τὰ τρέποντα τὸ ι εἰς ε Ἀρσενικὰ καὶ Θηλυκὰ Οὐσιαστικά, ὡς καὶ τὰ τρία Οὐσιαστικὰ εἰς *υς, πῆχυς, πρέσβυς, πέλεκυς*, ἔχουσιν ἐν τῇ Γενικῇ τοῦ Ἑνικοῦ τὴν Ἀττικὴν κατάληξιν *εως* (ἀντὶ εος) καὶ τονίζονται ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης, ὡς καὶ ἐν τῇ Πληθυντικῇ Γενικῇ, (διότι τὸ εω προεφέρετο κατὰ συνίζησιν ὡς μία συλλαβὴ §. 40)· οἷον *πόλε-ως πόλε-ων, πήχε-ως πήχε-ων, ὄφε-ως, πελέκε-ως*. Τὰ Ἐπίθετα ὅμως καὶ τὰ Οὐδέτερα ἔχουσι τὸν συνήθη τύπον εἰς εος, οἷον *γλυκὺ-ς γλυκέ-ος, αἰνάπε-ος, ἄστε-ος*, καὶ σπαντ. *ἄστε-ως*.

Σημ. Τὸ ἔγχελυς ἐν μὲν τῷ Ἑνικῷ ἀριθμῷ διατηρεῖ τὸ υ, ἐν δὲ τῷ Δυϊκῷ καὶ Πληθυντικῷ τρέπει αὐτὸ εἰς ε· οἷον,

Ἑν. ἡ ἔγχελυ-ς, τῆς ἐγχέλυ-ος, τῇ ἐγχέλυ-ϊ, τὴν ἔγχελυ-ν, ὦ ἔγχελυ.

Πληθ. Αἱ ἐγχέλε ες=εις, τῶν ἐγχέλε-ων, ταῖς ἐγχέλε-σι, τὰς ἐγχέλε-ας=εις.

§. 164. *Ἑνικὴ Αἰτιατική.* Ἡ Ἑνικὴ Αἰτιατικὴ τῶν εἰς *ις* καὶ *υς* Ἀρσενικῶν καὶ Θηλυκῶν ἔχει τὴν κατάληξιν *ν* καὶ ὁμοχρονεῖ τῇ ληγούσῃ τῆς Ἑνικῆς Ὀνομαστικῆς, οἷον *πόλι-ς πόλι-ν, κῖ-ς κῖ-ν, ὀρῦ ς ὀρῦ-ν, γλυκῦ-ς γλυκύ-ν*.

Σημ. ά. Συναίρεσις. 1). Τὰ τρέποντα τὸ ι καὶ υ εἰς ε εἶνε συνῃρημένα ὀλιγοπαθῆ πάσχοντα συναίρεσιν μόνον ἐν τῇ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ καὶ τῇ Ὀνομ. Αἰτιατ. καὶ Κλητ. τοῦ Πληθυντικοῦ· ἤτοι συναιροῦσι τὸ μὲν ε-ϊ εἰς ει, τὸ δὲ εες καὶ εας εἰς εις, καὶ τὸ εα τῶν Οὐδετέρ. Οὐσιαστικῶν εἰς η, οἷον (ἄστε-α) ἄστη. Τὸ εα ὅμως τῶν Οὐδετ. ἐπιθέτων μένει ἀσυναίρετον, οἷον τὰ γλυκέα, βαρέα, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰ ἐκ τοῦ πῆχυς σύνθετα οὐδέτερα, οἷον τὰ (διπήχε-α) διπήχη.

2). Σπανίως ἁπανταχῇ συναίρεσις καὶ τοῦ εε εἰς η ἐν τῇ Ὀνομ. Αἰτιατ. καὶ Κλητ. τοῦ Δυϊκοῦ, οἷον τὼ πόλεε=πόλη.

3). Ἐκ τῶν φυλαττόντων τὸ ι καὶ υ ἀμετάβλητα τὰ μὲν εἰς ις εἶνε σχεδὸν πάντη ἀσυναίρετα, τὰ δὲ εἰς υς συναιροῦσι μόνον τὴν Αἰτιατ. τοῦ Πληθυντικοῦ, οἷον (ἰχθύ-ας) ἰχθῦς, (βότρυ-ας) βότρυς· τὸ δὲ ἰχθῦς καὶ ἐν τῷ Δυϊκῷ τὸ υε εἰς υ, οἷον τὼ ἰχθύ-ε ἰχθῦ.

Σημ. β'. Τινὰ τῶν τριτοκλίτων εἰς ις ἀνταλλάσσουσι τοὺς ἑαυτῶν τύπους· οἷον ὁ ἔχις Γεν. εως καὶ ιος τύρσις ἢ τύρρις, Γεν. εως ἢ ιος. Περὶ πτωτικῶν τινων δὲ ἐχόντων καὶ τύπους ἐκ τῶν εἰς ις ιος καὶ ιδος, οἷον νῆστις, ιδος καὶ ιος, τίγρις, εως καὶ ιος ἢ ιδος, Ὅρα Μεταπλαστά §. 184. 18. Σημ.

γ'). Οὐσιαστικὰ Ἀρσενικὰ εἰς ως (Γεν. ωος) καὶ Θηλυκὰ εἰς ω καὶ ως (Γεν. οος=ους).

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *ἡρω*).	(Ῥίζ. *ἠχο*).	(Ῥίζ. *αἰδο*).
Ὀν. ὁ ἥρω-ς.	ἡ ἠχώ=(ἠχο-ς).	αἰδώ-ς=(αἰδο-ς).
Γεν. τοῦ ἥρω-ος.	τῆς (ἠχό ος) ἠχοῦς.	(αἰδό-ος) αἰδοῦς.
Δοτ. τῷ ἥρω-ϊ.	τῇ (ἠχό-ϊ) ἠχοῖ.	(αἰδό-ϊ) αἰδοῖ.
Αἰτ. τὸν ἥρω-α καὶ ἥρω.	τὴν (ἠχό-α) ἠχώ.	(αἰδό-α) αἰδῶ.
Κλ. ὦ ἥρω-ς.	ὦ (ἠχό-ϊ) ἠχοῖ.	(αἰδό-ϊ) αἰδοῖ.

Δυϊκός.

Ὀ. Α. Κ. τὼ ἥρω-ε.	τὼ ἠχώ.	αἰδώ.
Γ. καὶ Δ. τοῖν ἡρώ-οιν.	τοῖν ἠχοῖν.	αἰδοῖν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ ἥρω-ες.	αἱ ἠχοί.	αἰδοί.
Γεν. τῶν ἡρώ-ων.	τῶν ἠχῶν.	αἰδῶν.
Δοτ. τοῖς ἥρω-σι(ν).	ταῖς ἠχοῖς.	αἰδοῖς.
Αἰτ. τοὺς ἥρω-ας καὶ ἥρως.	τὰς ἠχούς.	αἰδούς.
Κλ. ὦ ἥρω-ες.	ὦ ἠχοί.	αἰδοί.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *θω*).

Ὀν. ὁ, ἡ θώς. Γεν. τοῦ, τῆς θω-ός. Δοτ. τῷ, τῇ θω-ΐ.
Αἰτ. τόν, τὴν θῶ-α. Κλ. ὦ θώ-ς.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. καὶ Κλ. τὼ θῶ-ε. Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν θώ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ, αἱ θῶ-ες. Γεν. τῶν θώ-ων. Δοτ. τοῖς, ταῖς θω-σί(ν).
Αἰτ. τούς, τὰς θῶ-ας. Κλ. ὦ θῶ-ες.

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν. Ὁ Τρώς, πάτρως, μήτρως, ἡ πειθώ, Σαπφώ, Δητώ, Κλωθώ, Καλυψώ, Θεανώ.

§. 165. *Ἑνικὴ ὀνομαστική.* Ἅπαντα τὰ εἰς ω θηλυκὰ σχηματίζουσι τὴν Ὀνομαστικὴν ἐκ τῆς ῥίζης ἄνευ σ ἐκτείνοντα τὸ βραχὺ ῥιζικὸν φωνῆεν ο εἰς ω πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἀποβληθείσης πτωτικῆς καταλήξεως, οἷον (ῥ. ἠχυ) Ὀν. ἠχώ (ἀντὶ ἠχο-ς). Τὸ δὲ *αἰδὼς* ἔχον ῥίζαν *αἰδοσ* φυλάττει τὸν χαρακτῆρα σ ἐν τῇ Ὀνομαστικῇ καὶ ἐκτείνει τὸ ῥιζικὸν ο εἰς ω διὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ καταληκτικοῦ σ· οἷον (ῥ. αἰδοσ, Ὀνομ. αἰδοσ-ς) *αἰδώς*.

Σημ. Ἡ ῥίζα κυρίως ἁπάντων τούτων καταλήγει εἰς σ, (ὡς ἡ τῶν ἐν §. 137), τὸ ὁποῖον τὰ μὲν Ἀρσενικὰ φυλάττουσιν ἐν τῇ Ὀνομ. καὶ Κλητικῇ τοῦ Ἑνικοῦ καὶ ἀποβάλλουσιν εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, τὰ δὲ Θηλυκὰ ἀποβάλλουσιν εἰς ἁπάσας τὰς πτώσεις, πλὴν τοῦ αἰδώς.

§. 166. *Συναίρεσις.* Ὁ Ἑνικὸς τῶν θηλυκῶν συναιρεῖται πλὴν τῆς Ἑνικῆς Ὀνομαστικῆς· ὁ δὲ Δυϊκὸς καὶ Πληθυντικὸς σχηματίζεται ἀσυναιρέτως κατὰ τὰ εἰς ος δευτερόκλιτα.

Σημ. Μόνα τὰ ἀρσενικὰ εἰς ως δὲν συναιροῦσι τὰ συμπίπτοντα φωνήεντα ἐξαιρεῖ αι ἡ λέξις ἥρως, τῆς ὁποίας ἡ Αἰτιατικὴ τοῦ Ἑνικοῦ καὶ Πληθ. ἁπαντᾷ καὶ συνῃρημένως καὶ ἀσυναιρέτως, τὸν ἥρω-α καὶ ἥρω, τοὺς ἥρω-ας καὶ ἥρως.

§. 167. *Τονισμός.* Ἡ Ἑνικὴ Αἰτιατικὴ τῶν εἰς ω θηλυκῶν, καίπερ συναιρουμένη, ὀξύνεται παρὰ τὸν κανόνα (§. 38, 2, ά), οἷον,

(πειθό-α) *πειθώ*, (Δητό-α) *Δητώ*· τὸ *αἰδὼς* ὅμως (καὶ τὸ Ἰωνικὸν *Ἠὼς*) περισπῶνται κανονικῶς, οἷον (αἰδό-α) *αἰδῶ*, *Ἠῶ*.

Β'. Διφθογγόληκτα οὐσιαστικὰ εἰς ευς, αυς καὶ ους.

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *βασιλευ*=*βασιλεF*).	(Ῥίζ. *βου*=*βοF*).
Ὀν. ὁ βασιλεύ-ς.	βοῦς.
Γεν. τοῦ βασιλέ-ως (βασιλέF-ος).	βο-ὸς=(βοF-ός).
Δοτ. τῷ (βασιλέ-τ) βασιλεῖ (βασιλέF-ι).	βο-ΐ=(βοF-ί).
Αἰτ. τὸν βασιλέ-α=(βασιλέF-α).	βοῦ-ν.
Κλ. ὦ βασιλεῦ.	βοῦ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ βασιλέ-ε=(βασιλέF-ε).	βό-ε=(βοF-ε).
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν βασιλέ-οιν(βασιλέF-οιν).	βο-οῖν=(βοF-οιν).

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ βασιλέ-ες(βασιλέF-ες) -λεῖς ἢ -λῆς.	βό-ες=(βοF-ες).
Γεν. τῶν βασιλέων=(βασιλέF-ων).	βο-ῶν=(βοF-ων).
Δοτ. τοῖς βασιλεῦ-σι(ν).	βου-σί(ν).
Αἰτ. τοὺς βασιλέ-ας=(βασιλέF-ας).	βοῦ-ς=(βοF-ας).
Κλ. ὦ (βασιλέ-ες) βασιλεῖς ἢ βασιλῆς.	βό-ες=(βοF-ες).

Ἑνικός.

(Ῥίζ. *γραυ*=*γραF*).

Ὀνομ. ἡ γραῦ-ς.	
Γενικ. τῆς γρα-ός=(γραF-ός).	
Δοτικ. τῇ γρα-ΐ=(γραF-ί).	
Αἰτιατ. τὴν γραῦ-ν.	
Κλητ. ὦ γραῦ.	

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. Κλ. τὼ γρᾶ-ε=(γραF-ε).	
Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν γρα-οῖν (γραF-οιν).	

Πληθυντικός.

Ὀνομ. αἱ γρᾶ-ες=(γραF-ες).	
Γενικ. τῶν γρα-ῶν=(γραF-ων).	
Δοτικ. ταῖς γραυ-σί(ν).	
Αἰτιατ. τὰς γραῦ-ς=(γραυ-ας).	
Κλητ. ὦ γρᾶ-ες=(γραF-ες).	

Παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν· ὁ γραμματεύς, ἱερεύς, ἱππεύς, ἁλιεύς, φαρμακεύς, κουρεύς, ἀνθρακεύς, ἀμφορεύς, Μηλιεύς, Δωριεύς, Αἰολεύς, Φωκεύς, Μεγαρεύς, κτλ

§. 168. *Ἐνικὴ Ὀνομαστική.* Ἡ Ὀνομαστικὴ τῶν Οὐσιαστικῶν τούτων σχηματίζεται, προσαπτομένης τῆς πτωτικῆς καταλήξεως ς εἰς τὴν καθαρὰν ῥίζαν, (ἣν δεικνύει ὁ τύπος τῆς Κλητικῆς)· οἷον (ῥ. βασιλευ) βασιλεύ-ς, (ῥ. γραυ) γραῦ-ς· ὁ δὲ χαρακτὴρ υ παραμένες, ὅταν εἶνε ἐν τέλει τῆς λέξεως καὶ πρὸ συμφώνου, ἀποβάλλεται δ' ἐν μέσῳ δύο φωνηέντων.

Σημ. Χαρακτὴρ κυρίως τούτων εἶνε τὸ F, περὶ τῆς τροπῆς καὶ ἀποβολῆς τοῦ ὁποίου ὅρα §. 83. καὶ 89.

§. 169. *Γενικὴ καὶ Αἰτιατική.* Τὰ εἰς ευς ἔχουσιν ἐν τῇ Γενικῇ τοῦ Ἑνικοῦ τὸν Ἀττικὸν τύπον εως (ἀντί-εος) καὶ ἐν τῇ Αἰτιατικῇ τοῦ μὲν Ἑνικοῦ τὸν ἀσυναίρετον α, τοῦ δὲ Πληθυντικοῦ τὸν ἀσυναίρετον ας, οἷον τὸν γονέ-α, τοὺς γονέ-ας. Τὰ δὲ εἰς αυς καὶ ους ἔχουσιν ἐν τῇ Ἑνικ. Αἰτιατικῇ τὸν εἰς ν τύπον, οἷον γραῦς γραῦ-ν, βοῦ-ς βοῦ-ν.

§. 170. *Δοτικὴ Πληθυντική.* Ἁπάντων τῶν εἰς ευς, αυς καὶ ους ἡ Δοτικὴ προσκολλᾷ τὴν πτωτικὴν κατάληξιν σιν εἰς τὴν Ἑνικ. Κλητικήν, (ἥτις εἶνε αὐτὴ ἡ καθαρὰ ῥίζα)· οἷον (ῥ. βασιλευ) βασιλεῦ-σι, (ῥ. γραυ) γραυ-σί, (ῥ. βου) βου-σί(ν).

§. 171. Συναίρεσις. Τὰ Οὐσιαστικὰ γραῦ-ς καὶ βοῦ-ς συναιροῦσι μόνον τὴν Αἰτιατ. τοῦ Πληθυντ. (γρά-ας) γραῦς, (βό-ας) βοῦς. Τὰ δὲ εἰς εὺς συναιροῦσιν ἐν τῇ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ τὸ ε-ϊ, εἰς ει, οἷον τῷ (ἱερέ-ϊ) ἱερεῖ, καὶ ἐν τῇ Ὀνομαστ. τοῦ Πληθυντ. τὸ ε ες εἰς ης μὲν παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις Ἀττικοῖς, οἷον βασιλῆς, ἱππῆς, εἰς εις δὲ παρὰ τοῖς νεωτέροις βασιλεῖς, γονεῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ εας τῆς Πληθ. Αἰτ. εἰς εις, οἷον τοὺς (βασιλέ-ας) βασιλεῖς. Τὰ ἔχοντα ὅμως πρὸ τοῦ ευς φωνῆεν συναιροῦσι συνήθως πάσας τὰς πτώσεις τοῦ Ἑνικοῦ καὶ Πληθυντικοῦ, πλὴν τῆς Ὀνομ. καὶ Κλητ. τοῦ Ἑνικοῦ, τῆς Δοτικῆς τοῦ Πληθυντικοῦ, καὶ ἅπαντος τοῦ Δυϊκοῦ· οἷον (Πειραιέ-ως) Πειραιῶς, Πειραιᾶ, κτλ.

Ἑνικός.

Ὀν. ὁ Εὐβοεύ-ς. Γεν. τοῦ (Εὐβοέ-ως) Εὐβοῶς. Δοτ. τῷ (Εὐβοέ-ϊ) Εὐβοεῖ. Αἰτ. τὸν (Εὐβοέ-α) Εὐβοᾶ. Κλ. ὦ Εὐβοεῦ.

Δυϊκός.

Ὀν. Αἰτ. καὶ Κλ. τὼ Εὐβοέ-ε. Γεν. καὶ Δοτ. τοῖν Εὐβοέ-οιν.

Πληθυντικός.

Ὀν. οἱ (Εὐβοέ-ες) Εὐβοεῖς καὶ -ῆς. Γεν. τῶν (Εὐβοέ-ων) Εὐβοῶν. Δ. τοῖς Εὐβοεῦ-σι(ν). Α. τοὺς (Εὐβοέ-ας) Εὐβοᾶς. Κ. ὦ Εὐβοέ-ες -εῖς.

Σημ. Ὁ εἰς εως τύπος τῆς Ἑνικ. Γενικῆς ἐγεννήθη ἀπὸ τοῦ Ὁμηρικοῦ ηος διὰ μεταθέσεως τοῦ χρόνου τῶν συλλαβῶν (§. 94. 3.) ἐξ οὗ ἡ μακρότης τῆς τελικῆς συλλαβῆς. Ὁ τῆς Αἰτιατικῆς τοῦ Ἑνικοῦ εἰς εα ἀπὸ τῆς εἰς ηα καὶ ὁ τῆς Ὀνομαστ. Πληθυντ. εἰς ης ἀπὸ τῆς εἰς ηες. Εὑρηνται ὅμως ἐνίοτε καὶ τύποι εἰς εα καὶ εας, ἐξ οὗ ὁ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις συνηρημένος τύπος εις. Μοναδικὸς δὲ ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ ἁπάντων τύπος τῆς Πληθυντ. Αἰτιατικῆς βασιλῆς.

§. 172. *Ἐνικὴ Κλητικὴ τῶν τριτοκλίτων.* Ἡ Ἑνικὴ Κλητικὴ τῶν τριτοκλίτων εἶνε ὁμοία α) ἢ μὲ τὴν Ἑνικ. Ὀνομαστικήν· ἢ β') μὲ αὐτὴν τὴν ῥίζαν, ἤγουν ἄνευ καταλήξεως.

α) *Κλητικὴ ὁμοία τῇ Ὀνομαστικῇ.* Τὰ φυλάττοντα τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν ἀμετάβλητον ἔχουσι συνήθως τὴν Κλητικὴν ὁμοίαν τῇ Ὀνομαστικῇ· οἷον κόραξ κόρακ-ος ὦ κόραξ, φλὲψ φλεβ-ὸς ὦ φλέψ, πατρὶς πατρίδ-ος ὦ πατρίς, παιὰν παιᾶνος ὦ παιάν, Ἕλλην Ἕλληνος ὦ Ἕλλην, ἀκτὶς ἀκτῖνος ὦ ἀκτίς, ἥρως ἥρω-ος ὦ ἥρως.

Σημ. Ἐξαιροῦνται ὡς μὴ ἔχοντα τὴν Κλητικὴν ὁμοίαν τῇ Ὀνομαστικῇ

1). Τὸ Ἀπόλλων, Ποσειδῶν καὶ σωτήρ, τὰ ὁποῖα συστέλλουσιν ἐν τῇ Κλητικῇ τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν ἀναβιβάζοντα καὶ τὸν τόνον, ὦ Ἄπολλον, Πόσειδον, σῶτερ.

2). Τινὰ τῶν ὀδοντοφώνων, ἐν οἷς ἀποκόπτεται καὶ ὁ χαρακτήρ, οἷον πὶς παιδὸς ὦ παῖ, Ἄρτεμις Ἀρτέμιδος ὦ Ἄρτεμι, ἔπηλυς ἐπήλυδος ὦ ἔπηλυ.

β'.) *Κλητικὴ ὁμοία τῇ ῥίζῃ.* Τὰ μεταβάλλοντα τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν, ἤτοι ἐκτείνοντα αὐτὸ εἰς μακρὸν ἢ δίφθογγον ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ἔχουσι συνήθως τὴν Κλητικὴν ὁμοίαν μὲ τὴν ῥίζαν, ἤγουν ἄνευ καταλήξεως, ἀποβάλλουσι δὲ μόνον τὸ καταληκτικὸν τ, ἂν ὑπάρχῃ (§. 96)· οἷον γίγας (ῥ. γιγαντ) ὦ γίγαν, χαρίεις (ῥ. χαριεντ) χαρίεν, γέρων (ῥ. γεροντ) γέρον, μέλας (ῥ. μελαν) μέλαν, εὐδαίμων (ῥ. εὐδαιμον) εὔδαιμον, θυγάτηρ (ῥ. θυγατερ) θύγατερ, ἀνὴρ (ῥ. ἀνερ) ἄνερ Δημοσθένης (ῥ. Δημοσθενες) Δημόσθενες, σαφὴς (ῥ. σαφες) σαφές, πόλις (ῥ. πολι) πόλι, γλυκὺς (ῥ. γλυκυ) γλυκύ, βασιλεὺς (ῥ. βασιλευ) βασιλεῦ, κτλ.

Σημ. α') Σπανίως ἡ Κλητικὴ τούτων εὑρηται ὁμοία τῇ Ὀνομαστικῇ.

Σημ. β'.) Ἡ Κλητικὴ τῶν εἰς ω θηλυκῶν καὶ τοῦ αἰδὼς καταλήγει εἰς οι, οἷον, ὦ Σαπφοῖ, Καλυψοῖ, ἠχοῖ, αἰδοῖ.

Σημ γ'.) Ἐξαιροῦνται ὡς ἔχοντα τὴν Κλητικὴν ὁμοίαν τῇ Ὀνομαστικῇ,

1.) Τὰ εἰς ην (ενος) καὶ ων (ονος) ὀξύτονα· οἷον ποιμὴν ποιμένος ὦ ποιμήν, ἡγεμὼν ἡγεμόνος ὦ ἡγεμών· ἔτι δὲ καὶ τὸ γαστὴρ (ῥ. γαστερ) Κλ. γαστήρ καὶ ἀστὴρ (ῥ. ἀστερ) Κλ. ἀστήρ.

2). Ἅπασαι αἱ Μετοχαί, οἷον λέγων (ῥ. λεγοντ) Κλ. λέγων, τιθεὶς (ῥ. τιθεντ) Κλ. τιθεί̈ς, ποιήσας (ῥ. ποιησαντ) Κλ. ποιήσας.

3). Τὸ πᾶς (ῥ. παντ) Κλ. πᾶς.

Σημ. δ'). Κύριά τινα ὀνόματα εἰς ας (αντος) ἀποκόπτοντα καὶ τὸ ν μετὰ τοῦ καταληκτικοῦ τ ἐκτείνουσι πρὸς ἀναπλήρωσιν τὸ α βραχὺ εἰς α μακρόν, οἷον Ἄτλας (ῥ. Ἄτλαντ) Ἄτλα, Πολυδάμας Πολυδάμα.

Σημ. έ.) Τὰ φωνήεντα ι καὶ υ τῶν εἰς ις (ιος) μονοσυλλάβων καὶ υς (υος) μονοσυλλάβων καὶ ὀξυτόνων πολυσυλλάβων ἐκτείνονται ἐν τῇ Κλητικῇ, κῖ, μῦ, ἰχθῦ.

Τονισμὸς τῶν τριτοκλίτων.

§. 173. Ἡ μονοσύλλαβος Ὀνομαστικὴ τῶν τριτοκλίτων, ὅσα ἔχουσι τὴν Αἰτιατικὴν δισύλλαβον εἰς α, ἐν γένει ὀξύνεται, οἷον μήν, θήρ, χείρ, φρήν, κτείς, θώς, πούς, Τρώς, ῥίς, ἴς, δάς, κτλ. ἐξαιροῦνται τὸ εἷς, πᾶς, καὶ γλαῦξ· ἡ δὲ τῶν ἐχόντων καὶ τὴν Αἰτιατικὴν μονοσύλλαβον εἰς ν περισπᾶται μετὰ τῆς Αἰτιατικῆς καὶ Κλητικῆς· οἷον, κῖς, κῖν, κῖ, μῦς, σῦς, δρῦς, βοῦς, γραῦς, πῦρ, πᾶν, σκῶρ, κτλ. περισπᾶται ὡσαύτως καὶ ἡ ὀνομαστικὴ τῶν ἐκ συναιρέσεως γενομένων μονοσυλλάβων· οἷον (πά-ϊς) παῖς, (φά-ος) φῶς, (οὔας) οὖς, (θρά-ϊξ) θρᾷξ, (ὄ-ϊς) οἷς, (ἔαρ) ἦρ· ἀλλὰ (δα-ΐς) δάς, (προ-ΐξ) προῖξ καὶ (φω-ΐς) φώς. (Ὅρα §. 38, 2, δ').

§. 174. Παρὰ τὸν γενικὸν περὶ τονισμοῦ κανόνα (§. 112)

ά). Τὰ μονοσύλλαβον Ὀνομαστικὴν ἔχοντα τονίζουσι τὴν Γενικὴν καὶ Δοτικὴν παντὸς ἀριθμοῦ ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἷον μήν, μηνός, μηνί, μηνῶν, μησί(ν), μηνοῖν.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τούτων ὡς τονιζόμενα κατὰ τὸν γενικὸν περὶ τονισμοῦ κανόνα (§. 112)

1.) Αἱ μονοσύλλαβοι μετοχαί, δούς, δόντος, δόντι, δόντων, δοῦσι, δόντοιν, ὤν, ὄντος, ὄντι, ὄντων, οὖσιν, ὄντοιν, κτλ.

2.) Ἡ Ἐρωτηματικὴ Ἀντωνυμία τίς τί· οἷον τίνος; τίνι; τίνων; τίσι; τίνοιν;

3) Τὰ συνῃρημένα (ἔ-αρ) ἦρ, (πρεὼν) πρὼν καὶ (θόων) θῶν.

4.) Ἡ γενικὴ καὶ Δοτικὴ τοῦ Δυϊκοῦ καὶ Πληθυντικοῦ τοῦ πᾶς καὶ πᾶν· οἷον, πάντων, πᾶσι, πάντοιν. Κατὰ ταῦτα καὶ ἡ Δοτικὴ τοῦ Πὰν (Πανὸς) Πᾶσιν.

5.) Αἱ Δυϊκαὶ καὶ Πληθυντικαὶ Γενικαὶ τῶν ἑξῆς ὀνομάτων, παῖς, δάς, Τρώς, θώς, φῶς, οὖς, σής, καὶ φώς (φῳ-δός=φυσαλὶς ἀπὸ καύ-

σιμον), οἷον παίδων, δᾴδων, Τρώων, θώων, φώτων, ὤτων, σέων, φῴδων, παίδοιν, δᾴδοιν κτλ.

β'.) Τὸ οὐδεὶς καὶ μηδεὶς καταβιβάζουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης ἐν τῇ Γενικῇ καὶ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ· οὐδενὸς οὐδενί, μηδενὸς μηδενί.

γ'). Τὰ ἀνώμαλα *γυνὴ* καὶ *κύων* καταβιβάζουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης ἐν τῇ Γενικῇ καὶ Δοτικῇ πάντων τῶν ἀριθμῶν· οἷον γυναικ-ὸς γυναικ-ὶ γυναικῶν γυναιξὶ γυναικοῖν, κυνὸς κυνὶ κυνῶν κυσὶ(ν) κυνοῖν.

δ'). Ἡ Ἑνικ. Κλητικὴ ἀναβιβάζει τὸν τόνον

1). Εἰς τὰς λέξεις *Ἀπόλλων, Ποσειδῶν* καὶ *σωτήρ· Πόσειδον, Ἄπολλον, σῶτερ.*

2). Εἰς τὰ ἑξῆς τρία ἐκ τῶν συγκοπὴν πασχόντων· οἷον, *ἀνὴρ ἄνερ, πατὴρ πάτερ, θυγάτηρ θύγατερ.* (Περὶ τοῦ *Δημήτηρ* ὅρα §. 154 Σημ. γ').

3). Εἰς πάντα τὰ μὴ ὀξύτονα σύνθετα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι μακρὰν μὲν ῥίζαν ἐν τῇ Ὀνομαστικῇ, ἀλλ' ἐν τῇ Κλητικῇ βραχύνουσιν αὐτήν· οἷον, εὐδαίμων ὦ *εὔδαιμον*, ἀμήτωρ ὦ *ἄμητορ*, Σωκράτης ὦ *Σώκρατες*, Ἀγαμέμνων ὦ *Ἀγάμεμνον*, Περικλῆς ὦ *Περίκλεις*. Ἐξαιροῦνται τὰ εἰς *φρων* (σύνθ. ἀπὸ τοῦ *φρήν*), *ηρης*, τὰ τὴν παραλήγουσαν εἰς ω ἔχοντα καὶ τὰ παροξυτόνως λήγοντα· οἷον μεγαλόφρων ὦ *μεγαλόφρον*, ὦ *Εὐθύφρον*, [illegible] ὦ *παρῶλες*, ὦ *ἐπιστῆμον* (ἐπίσταμαι), [illegible]

έ). Τὰ Οὐδέτερα τῶν προηγουμένων ἐπιθέτων (δ', 3) ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ἀκολουθοῦντα κατὰ τοῦτο τὸν τονισμὸν τῆς Κλητικῆς αὐτῶν· οἷον, τὸ *εὔδαιμον*, τὸ *ἄμητορ*, τὸ *σύνηθες*· ἀλλὰ τὸ *μεγαλόφρον*, τὸ *ξιφῆρες*, *παρῶλες*, *ἐπιλῆσμον*, κτλ. (Ὅρα §. 194. 6. καὶ Σημ.).

Χρόνος τῶν ῥιζικῶν δισυλλάβων.

§. 175. Ι). Ἀφωνόληκτα. Α'). Δίχρονον α. ά). Μακρὸν ἔχουσι τὸ δίχρονον α ἐκ τῶν εἰς αξ 1). Τὰ μονοσύλλαβα ἀρσενικά· οἷον, ὁ βλὰξ. 2). Τὰ φύσει ἢ θέσει μακρὰν παραλήγουσαν ἔχοντα δισύλλαβα ἀρσενικά, οἷον, θώραξ, οἶαξ, Φαίαξ, κόρδαξ, σύρφαξ. 3). Τὰ ὑπερδισύλλαβα καὶ τὰ μεγεθυντικά, οἷον, ἱέραξ, φλύαξ, φώναξ, κτλ. πλὴν τοῦ κλῶμαξ, κλῶναξ, λεῖμαξ, μεῖραξ, σαῦταξ.

β'). Βραχὺ ἔχουσι τὸ δίχρονον α ἐκ τῶν εἰς αξ. 1). Τὰ μονοσύλλαβα θηλυκὰ ἢ πλάξ, δράξ, κτλ. 2). Τὰ φύσει μακρὰν ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν δισύλλαβα παράγωγα θηλυκά, οἷον, ἡ αὖλαξ, ἡ βῶλαξ, ἡ κλῆμαξ. κτλ. 3). Τὰ βραχεῖαν ἢ μόνον θέσει μακρὰν ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν δισύλλαβα ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ πρωτότυπά τε καὶ παράγωγα, οἷον, κόλαξ, κόραξ, ὀνάξ, ἄβαξ, ἄνθραξ, φύλαξ, μύσταξ, χάραξ, λάρναξ, πίναξ, κτλ.

γ'). Βραχὺ εἶνε πάντοτε τὸ α ἐν τῇ καταλήξει αψ· οἷον Ἄραψ, λατλαψ.

§. 176. Β'). Δίχρονον υ. ά). Μακρὸν μὲν ἔχουσι τὸ υ ἐκ τῶν εἰς υξ τὰ φύσει μακρὰν ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν δισύλλαβα, οἷον, κῆρυξ, δοῦδυξ, κῆῦξ καὶ τὰ ἐξῆς· δύο τὰ θέσει μακρὰν ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν, βόμβυξ, κόκκυξ. Καὶ δ'), τὰ εἰς υψ (Γεν. υπος), οἷον γὺψ γυπ-ός, γρὺψ γρυπ-ός, κτλ.

Σημ. Περὶ τοῦ κῆρυξ, δοῦδυξ καὶ κῆῦξ ὅρα §. 149 Σημ.

§. 177. Γ'). Δίχρονον ι. Α'). Ἐκ τῶν ιξ ά). ἔχουσι μακρὸν τὸ ι 1). Τὰ ἀπὸ ἑνὸς καὶ μόνου συμφώνου ἀρχόμενα μονοσύλλαβα, ὁ καὶ ἡ ψιξ. 2). Τὰ φύσει ἢ θέσει μακρὰν ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν δισύλλαβα, οἷον, τέττιξ, πέρδιξ, φοῖνιξ, μάστιξ, κτλ. πλὴν τοῦ χοῖνιξ, ἧλιξ, Κίλιξ, κῶλιξ.

δ'). Βραχὺ ἔχουσι τὸ ι τὰ ἀπὸ δύο συμφώνων ἀρχόμενα μονοσύλλαβα, οἷον θρίξ, τριχός.

Σημ. Περὶ τοῦ ι τῆς Ὀνομαστικῆς φοῖνιξ ὅρα §. 149. Σημ.

Β'). Ἐκ τῶν εἰς ιψ (Γ. ιπος) ἔχουσι τὸ ι μακρὸν μὲν τὰ μονοσύλλαβα, βραχὺ δὲ τὰ πολυσύλλαβα· οἷον ῥῖψ ῥιπ ός, θρὶψ θριπ-ός, ἀλλὰ ἧλιψ ἥλιπ-ος. Τὰ δὲ εἰς ιφ (Γ. ιφος ἢ ιβος) πάντοτε βραχύ, οἷον, κατῆλιψ κατήλιφ-ος, λίψ λιβός.

Γ'). Τὰ εἰς ις (Γεν. ιθος) ἔχουσι τὸ ι μακρόν, οἷον ὄρνις ὄρνιθ-ος, ἔτι δὲ καὶ ἐκ -ων εἰς ις (Γ. ιθος) τὰ ἀκόλουθα, ἀψίς, βαλβίς, βατραχίς, βλεφαρίς, κεραμίς, κηλίς, κηλίς, κνημίς, κρηπίς, νησίς, πλοκαμίς, ῥαφανίς, σφραγίς, σχοινοβατικὸς, τριβολίς, χαρίς, ψῆφις καὶ τὰ διφορούμενα βαθμὶς καὶ [illegible]

§. 178. Ἐγκλιτικὰ. Α'). αν. Τοῦτο εἶνε μακρὸν ά). εἰς μονασύλλαβα· οἷον Πᾶν, Παν-ός· καὶ δ'). εἰς δισύλλαβα, οἷον παιὰν παιᾶν-ος.

Β'). αρ. μακρὸν εἰς μονοσύλλαβα, οἷον Κάρ, ψάρ, βραχὺ δὲ εἰς τὸ δισύλλαβον μάκαρ.

Γ'). ις (Γ. ινος). Τὸ ι εἶνε μακρὸν εἰς ἁπλᾶ καὶ σύνθετα, οἷον ῥίς, εὐρις, ἀκτίς, πλὴν τοῦ τίς.

§. 179. ΙΙΙ). Φωνηεντολήκτων χαρακτηριστικὸν δίχρονον. ά). ις (Γ. ιος). Μακρὸν τὸ ι ἐν τῇ Ἐνικῇ Ὀνομ. Αἰτ. καὶ Κλητ. μονοσυλλάβων, βραχὺ δὲ εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις καὶ τὰ πολυσύλλαβα εἰς ις (Γ. εως), οἷον πόλις πόλεως, ὄφις ὄφεως.

δ'). υς (Γ. υος). Μακρὸν τὸ υ ἐν τῇ Ὀνομαστ. Αἰτ. καὶ Κλητ. τοῦ ἐνικοῦ τῶν μονοσυλλάβων καὶ πολυσυλλάβων, δρῦς, ὀρῦν, ὀρῦ, ἰχθύς, ἰχθῦν, ἰχθῦ, βραχὺ δὲ εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, ἰχθύ-ος, ἰχθύ-ϊ, ὀρυ-ός, ὀρυ-ΐ καὶ εἰς τὰ τρέποντα αὐτὸ εἰς ε (υς Γ. εως ἢ εος) οἷον πῆχυς, πέλεκυς, ἡδύς, κτλ.

Περὶ ἀνωμάλων οὐσιαστικῶν.

§. 180. *Ἀνώμαλα οὐσιαστικὰ* λέγονται ὅσα δὲν σχηματίζουσιν ἁπάσας τὰς πτώσεις κατὰ τοὺς δεδομένους ἐν ἑκάστῃ κλίσει τύπους καὶ κανόνας. Εἶναι δὲ ταῦτα, *Δίκλιτα*, *Ἑτερογενῆ*, *Ἑτερόκλιτα*, *Μεταπλαστά*, *Ἐλλειπτικά*, *Ἰδιόκλιτα* καὶ *Ἄκλιτα*.

§. 181. Α'). *Δίκλιτα*. Δίκλιτα λέγονται ὅσα διπλοῦς τύπους εἰς πάσας τὰς πτώσεις ἔχοντα κλίνονται κατὰ δύο κλίσεις· ἀλλὰ τῶν διπλῶν τούτων τύπων εἷς μόνον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶνε συνήθης ἐν τῷ Ἀττικῷ πεζῷ, ὁ ἄλλος ἰδιάζει τοῖς ποιηταῖς ἢ σπάνιος· οἷον ὁ *ἀδελέσχης* (ά. κλ.) καὶ *ἀδόλεσχος* (δ'. κλ. μτγν)· ὁ *γυμνασίαρχος* καὶ *γυμνάσιαρχος*, ὁ *γυμνής* (Γ. ῆτος) καὶ *γυμνήτης* (Γ. ου), ἡ *δέσποινα* καὶ *δεσπότις*, ὁ *λαὸς* καὶ *λεώς*, ὁ *ναὸς* καὶ *νεώς*, τὰ εἰς *λαος* καὶ συνηθ. *λεως* κύρια ὀνόματα *Μενέλαος* καὶ *Μενέλεως*, ὁ *ταξίαρχος* καὶ *ταξιάρχης*, ὁ *Τυφὼς* (Γ. ῶ) καὶ ὁ *Τυφὼν* (Γ. ῶνος), κτλ.

§. 182. Β'). *Ἑτερογενῆ*. Ἐὰν δὲ σὺν τῇ ἀλλαγῇ συνήθως τῆς κλίσεως μεταβάλλωσι συνάμα καὶ τὸ γένος, λέγονται *ἑτερογενῆ* οἷον ἡ *ἀμυγδάλη* καὶ τὸ *ἀμύγδαλον*, ἡ *βλάβη* καὶ τὸ *βλάβος* (Γ. ους), τὸ *βράγχος* (Γ. ους) καὶ ὁ *βράγχος*, ἡ *δίψα* καὶ τὸ *δίψος*, ἡ *δρεπάνη* καὶ συνήθ. τὸ *δρέπανον*, ὁ *ζυγὸς* καὶ συνήθ. τὸ *ζυγόν*, ἀλλὰ Πληθ. ἀείποτε τὰ *ζυγά*, ἡ *ῥάπη* καὶ τὸ *ῥάπος*, ὁ *ταῦλος* καὶ σπανιώτ. τὸ *ταῦλον*, ὁ *νῶτος* καὶ συνηθέστ. τὸ *νῶτον* ἀλλὰ Πληθ. ἀείποτε τὰ *νῶτα*, ἡ *κακκάβη* καὶ ἐνίοτε ὁ *κάκκαβος*, ἡ *ὀροφὴ* καὶ ὁ *ὄροφος*, ἡ *πληθὺς* καὶ συνηθ. τὸ *πλῆθος*, ἡ *σκάφη* καὶ τὸ *σκάφος*, τὸ *σκότος* (Γ. ους) καὶ συνήθ. ὁ *σκότος*, τὸ *σκύφος* καὶ ὁ *σκύφος*, ὁ *τάπης* (Γ. ητος) καὶ ἡ *ταπὶς* (Γ. ίδος), ὁ *τάραχος* καὶ συνήθ. ἡ *ταραχή*, τὸ *τάριχος* (Γ. ους) καὶ ὁ *τάριχος*, ἡ *φωλεὰ* καὶ συνήθ. ὁ *φωλεός*, κτλ.

§. 183. Γ'). *Ἑτερόκλιτα*. Ἑτερόκλιτα λέγονται ὅσα ἐκ μιᾶς ὀνομαστικῆς κλίνονται κατὰ δύο κλίσεις εἰς τινας πτώσεις. Τοιαῦτα δὲ εἶνε·

ά). Τὰ εἰς *ης* (Γ. ους) τριτόκλιτα Κύρια σύνθετα (ἀπὸ τοῦ *κράτος*, *γένος*, *σθένος*, *μένος*, *φαίνομαι*, κτλ.) τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι τὴν Ἐνικὴν Αἰτιατικὴν καὶ κατὰ τὴν ά. κλίσιν, τὸν δὲ Δυϊκὸν καὶ καὶ Πληθ. μόνον κατὰ τὴν ά. οἷον ὁ *Σωκράτης* τὸν *Σωκράτη* καὶ

-την. Πληθ. οἱ *Σωκράται*, κτλ. οὕτω, τὸν *Δημοσθένη* καὶ *-ην*. Πληθ. οἱ *Δημοσθέναι*.

β'). Τὸ *Ἄρης* (ῥ. Ἀρεσ). Γ. *Ἄρε-ως* (κατὰ μεταπλ.) Δ. *Ἄρει*. Α. *Ἄρην* καὶ *Ἄρη* Κλ. *Ἄρες*.

Σημ. Τῶν ξενικῶν Κυρίων ὀνομάτων εἰς ης, οἷον Ἀστυάγης, Κυαξάρης, Τισσαφέρνης, εὑρηνται καὶ ἄλλαι πτώσεις πλὴν τῆς Αἰτιατικῆς ἐν τῷ Ἑνικῷ κατὰ τὴν ά. κλίσιν, οἷον ἡ Δοτικὴ εἰς η ἀντὶ ει. Τὸ δὲ Κυαξάρης ἔχει καὶ τὴν Ἰωνικὴν Γενικὴν εἰς εω (§. 119. 1. β') Κυαξάρεω.

γ'). Πολλὰ Κύρια ὀνόματα τριτόκλιτα εἰς ης (Γ. ητος), οἷον *Γύγης, Δάρης, Μέγης, Μάγης, Τέλης*, κλινόμενα καὶ κατὰ τὴν ά. κλίσιν. *Δάρης Δάρητος* καὶ *Δάρου, Δάρητι* καὶ *Δάρῃ, Δάρητα* καὶ *Δάρην*. Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ οὐσιαστικὸν *μύκης* (Γ. ητος) ἔχον σπανίως καὶ κατὰ τὴν ά. κλίσιν Γεν. *μύκου*. Αἰτ. *μύκην*. Πλ. Ὀν. *μύκαι*.

δ'). Ἀττικά τινα δευτερόκλιτα εἰς ως ἔχοντα πτώσεις καὶ κατὰ τὴν γ'. κλίσιν· οἷον *Μίνως*, Γ. *Μίνω* καὶ *Μίνωος*, Αἰτ. *Μίνω* ἢ *Μίνων* καὶ *Μίνωα*, ἡ ἕως Αἰτ. τὴν ἕω = ἕω-α).

ε). Τὰ τριτόκλιτα ἥρως, *πάτρως* καὶ τὰ ἐκ τοῦ *γέλως* καὶ *κέρας* σύνθετα ἔχοντα πτώσεις καὶ κατὰ τὴν Ἀττικὴν β'. κλ. οἷον, τὸν *ἥρω-α* καὶ *ἥρω*, τοὺς *ἥρω-ας* καὶ *ἥρω-ς*, τοῦ *πάτρω-ος* καὶ *πάτρω*, τοῦ *φιλόγελω* καὶ *φιλογέλωτ-ος*, τὸν *κλαυσίγελω-ν*, τοῦ *δίκερω* καὶ *δικέρωτ-ος*· ἀλλὰ καὶ οἱ *δίκεροι*, τὰ *ἄκερα*.

ς'). Τὰ τριτόκλιτα θηλυκὰ εἰς ὼ καὶ ὰς (Γεν. οος = οῦς) σχηματίζοντα τὸν Πληθ. κατὰ τὴν β'. κλ. (§. 166). ἡ *πειθώ*, αἱ *πειθοί*, ἡ *αἰδώς*, αἱ *αἰδοί*.

ζ') *Οἰδίπους*. Γ. *Οἰδίποδος* καὶ συνήθ. *Οἰδίπου*. Δ. *Οἰδίπο*^{δ}*-ι*. Α. *Οἰδίποδα* καὶ συνήθ. *Οἰδίπουν*.

η'). *Πρόχους* (ή) συνηρημένον τῆς β'. κλίσεως ἔχον Δοτικὴν Πληθυντικὴν κατὰ τὴν γ'. κλίσιν *πρόχουσι*(ν).

§. 184. Δ') *Μεταπλαστά*, ἤτοι κατὰ *μεταπλασμὸν ἀνώμαλα* λέγοντα ὅσα ἔχουσι πτώσεις τινὰς ἐξ ὀνομαστικῆς ἀνυπάρκτου, ἢ ἐκ ῥίζης διαφόρου τῆς ὀνομαστικῆς. Τοιαῦτα δ' εἶνε.

1). Ἀηδών, ἡ (Γεν. καὶ Δοτ. τῆς ἀηδοῦς, τῇ ἀηδοῖ ἐκ ῥ. ἀηδο παρὰ ποιηταῖς).

2). *Ἄθως* ὁ, ὁμαλὸν κατὰ τὴν β'. Ἀττ. Κλ. (Παρὰ μτγν. *Ἄθων, ωνος*).

3). *Ἄλως* ἡ (ῥ. ἁλω, κατὰ τὴν β'. Ἀττ. Κλ.) ἔχον καὶ Γεν. *ἄλων ος* (ἐκ ῥ. ἁλων) κατὰ τὴν γ'. κλίσιν.

4). *Ἀμνός* ὁ, (ὀνομ. μτγν.), τοῦ τῆς *ἀρν-ός, ἀρν-ί, ἄρν-α*. Πληθ. οἱ αἱ *ἄρν-ες, ἀρν-ῶν, ἀρνά-σιν, ἄρν-ας* (ἐκ ῥ. *ἀρν*, κατὰ συγκοπ. ἐκ τῆς *ἀρεν*, τῆς ἀχρ. ὀνομ. *ἀρήν*).

5). *Γάλα τό*, τοῦ *γάλακτος*. (Ὅρα §. 150).

6). *Γόνυ τό*, τοῦ *γόνατος*, κτλ. (Ὅρα §. 151, Σημ. β').

7). *Γυνὴ ἡ, γυναικ-ός, γυναικ-ί, γυναῖκ-α, γύναι*. Δυϊκ. *γυναῖκ-ε, γυναικ-οῖν*. Πληθ. *γυναῖκ-ες, γυναικ-ῶν, γυναιξί*(ν), *γυναῖκ-ας, γυναῖκ-ες*. (Ῥίζαν ἔχει τὸ *γυναικ*. ἐξ ἧς σχηματίζει ἀνωμάλως μόνον τὴν Ἑνικὴν Ὀνομαστικήν, τὴν δὲ Κλητικὴν δι' ἀποκοπῆς τοῦ κ, καὶ τὰς λοιπὰς πτώσεις ὁμαλῶς). Περὶ τοῦ τονισμοῦ ὅρα §. 174, γ'.

8). *Δάκρυον τό*, (ῥ. δακρυο) ὁμαλὸν κατὰ τὴν β'. Κλ. ἔχον Δοτικὴν Πληθυντικὴν τοῖς *δακρύοις* καὶ *δάκρυ-σιν* (ἐκ ῥ. δακρυ).

9). *Δέλεαρ τό*, (ῥ. δελεαρτ). (Ὅρα §. 151).

10). *Δένδρον τό*, (ῥ. δενδρο) ὁμαλὸν δευτερόκλιτον ἔχον Δοτικὴν Πληθυντικὴν τοῖς *δένδροις* καὶ *δένδρε σιν* (ἐξ ὀνομαστικῆς ἀνυπάρκτου τὸ *δένδρος* ἢ ῥίζ. δενδρεσ).

11). *Δόρυ τό*, τοῦ *δόρατος*· ὡς *γόνυ*. (Ὅρα §. 151, Σημ. β').

12. Εἰκών ή, (ῥ. εικον). ὁμαλὸν τριτόκλιτον ἔχον καὶ Γεν. εἰκοῦς, Αἰτ. εἰκώ καὶ Πληθ. Αἰτ. εἰκοὺς (ἐκ ῥίζ. εικο) παρὰ ποιηταῖς.

13). *Ζεὺς* ὁ. τοῦ *Διός, Διΐ, Δία*, ὦ *Ζεῦ*.

Σημ. Ἀρχικὴ ῥίζα εἶνε ἡ ΔιϜ = (λάμπειν, φωτίζειν), ἧς τὸ Ϝ ἐν μὲν ταῖς πλαγίαις πτώσεσιν ὡς μεταξὺ δύο φωνηέντων ἀποβάλλεται (§. 89), οἷον, ΔιϜ-ος = Δι-ός, κτλ. ἐν δὲ τῇ Ὀνομαστ. καὶ Κλητ. τρέπεται εἰς υ (§. 83. ά), ὅπερ ἐκτείνεται εἰς ευ (§. 59. ά. 5), οἷον ΔιϜ = Διυ = Δι-ευ = Δι-ευ-ς = Ζεὺς (ὡς δj = ζ. §. 13. ά. καὶ Αἰολ. Δεύς).

14). *Ἧπαρ τό*, (ῥ. ἡπαρτ). Ὅρα §. 151.

15). *Θαλῆς* ὁ, Γ. *Θάλεω*, (§. 119, 1, β'). Δ. *Θαλῇ*, Α. *Θαλῆν*. (Παρὰ μετγν. *Θαλοῦ* καὶ *Θάλητ-ος*, ητι, ητα).

16). *Θέμις* ἡ, (ῥίζ. Θεμιδ καὶ Θεμιτ). Γ. *Θέμιδ-ος* καὶ *Θέμιτ-ος*, Δ. *Θέμιδ-ι*, Α. *Θέμιν*, Κλ. *Θέμι*. Εὑρηνται δὲ καὶ ὅλως ἄκλιτον ὡς οὐσιαστικὸν ἀφῃρημένον. Ὅρα *Ἄλιτα* §. 188, γ'.

17). *Θρὶξ* ἡ, Γ *τριχός*, Δ. Πληθ. *θριξί*(ν). Ὅρα §. 79,1 καὶ §. 145, β'.

18). *Κλεὶς* ἡ, Αἰτ. τὴν *κλεῖν* καὶ Πληθ. τὰς *κλεῖς* ἐκ ῥ. *κλεδ* (Ὅρα §. 145, γ'. καὶ §. 147). Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἀττικοῖς ἡ *κλῆς, κλῆδος*, κτλ.

Σημ. Κατὰ τὸ κλείς καὶ πολλὰ τῶν ὀδοντοφώνων εἰς ις (Γ. ιδος) ἔχουσι πτώσεις τινὰς ἐκ βραχυτέρας ῥίζης ὁι' ἀποβολῆς τοῦ δ· οἷον, Ἀνάχαρσις, Γεν. ιδος καὶ ιος, Ἶρις Γεν. ιδος καὶ ιος, Θάμυρις Γεν. ιδος καὶ ιος, Δοτ. Θαμύρι, μάγαδις Γεν. ιδος, Δοτ. μαγάδι, λάτρις Γεν. λάτριδος καὶ ιος, τίγρις Γεν. εως ἢ ιος (καὶ ιδος μεταγν.). κτλ.

19). *Κοινωνὸς* ὁ, ἡ (ῥ. κοινωνο)· ὁμαλὸν δευτερόκλιτον ἔχον καὶ τοὺς τύπους *κοινῶν-ες, κοινῶν-ας* (ἐκ ῥ. κοινων).

20). *Κύων* ὁ, ἡ (ῥ κυον καὶ κυν· ἐκ τῆς ά. σχηματίζεται ἡ Ὀνομαστικὴ μόνον καὶ Κλητικὴ τοῦ Ἑνικοῦ, ἐκ δὲ τῆς *κυν* πᾶσαι αἱ ἄλλαι)· τοῦ τῆς *κυν-ός, κυν-ί, κύν-α, κύον*. Δυϊκ. *κύν-ε, κυν-οῖν*. Πληθ. οἱ, αἱ *κύν-ες, κυν-ῶν, κυ-σί(ν), κύν-ας, κύν-ες*.

21). *Μάρτυς* ὁ, ἡ (ῥ. μαρτυ καὶ μαρτυρ. Ἐκ τῆς ά. Ὀνομ. καὶ Κλητ. τοῦ Ἑνικοῦ, ἐκ τῆς μαρτυρ πᾶσαι αἱ ἄλλαι)· τοῦ τῆς *μάρτυρ-ος, υ-ρι, υρ-α, υς*. Δυϊκ. *υρ-ε, υρ-οιν*. Πληθ. οἱ, αἱ *μάρτυρ-ες, ὑρ-ων, υ σι(ν), υρ-ας, υρ-ες*. (Ὅρα καὶ §. 90).

22). *Μόσυν* ὁ, (ῥ. μοσυν)· ὁμαλὸν τριτόκλιτον, ἔχον Δοτικὴν κατὰ τὴν β'. Κλητ. *υνος, υνι, υνα, υν*. Πληθ. *υνες, υνων, μοσύνοις* (ἐκ ῥ. μοσυνο), *υνας*.

23). *Ναῦς*, ἡ, *νε-ώς, νη-ί, ναῦ-ν, ναῦ*. Δυϊκ. *νῆ-ε, νε-οῖν*. Πληθ. *νῆ-ες, νε-ῶν, ναυ-σί(ν), ναῦ-ς, νῆ-ες*.

Σημ. Τὸ ναῦς κλινόμενον κατὰ τὸ γραῦς ἔχει ῥίζαν ναυ=(ναF), τῆς ὁποίας τὸ ἐκ τροπῆς τοῦ δίγαμμα F προελθὸν υ φυλάττεται πρὸ τῶν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένων καταλήξεων, πρὸ δὲ τῶν ἀπὸ φωνήεντος ἀποβάλλεται, καὶ τότε τὸ α εἰς ἁπάσας μὲν τὰς γενικὰς τρέπεται εἰς ε, εἰς δὲ τὰς ἄλλας πτώσεις εἰς η.

24). *Ὄνειρος* ὁ, (ῥ. ὀνειρο) κατὰ τὴν β'. κλίσιν ἔχον καὶ τύπους (ἐκ ῥ. ὀνειρατ) *ὀνείρατ-ος, ὀνείρατ-ι*. Πληθ. *ὀνείρατ-α, ὀνείράτ-ων*.

25). *Ὄρνις* ὁ, ἡ (ῥ. ὀρνιθ καὶ ὀρνι), *ὄρνιθ-ος, ὄρνιθ-ι, ὄρνιθ-α* καὶ *ὄρνιν*. Πληθ. οἱ, αἱ *ὄρνιθ-ες* καὶ *ὄρνεις, ὀρνίθ-ων* καὶ *ὄρνεων, ὄρνι-σιν, ὄρνιθ-ας* καὶ ἐνίοτε *ὄρνις*.

26). *Οὖς* τό, *ὠτ-ός*. Ὅρα §. 151. Σημ. ά.

27). *Πυκνὶ* ἡ, (ῥ. Πυκν καὶ κατὰ μετάθ. Πνυκ). *Πυκν-ός, Πυκν-ί, Πύκν-α*. (Παρὰ μεταγενεστ. δὲ *Πνυκ-ός, Πνυκ-ί, Πνύκ-α*).

28). *Πρεσβευτὴς* ὁ, (=ἀπεσταλμένος) ἔχων τὸν Ἑνικὸν κατὰ τὴν ά. κλίσιν, *πρεσβευτοῦ, πρεσβευτῇ, πρεσβευτήν, πρεσβευτά*· τὸν δὲ

Πληθ. συνήθως κατὰ τὴν γ'. (ἐκ ῥ. πρεσβες)· οἱ *(πρέσσε-ες) πρέσβεις, πρέσβε-ων, πρέσβε-σι(ν), πρέσβεις*.

29). *Πρέσβυς* ὁ, (=γέρων)· ἔχων μόνον Αἰτιατ. καὶ Κλητ. τοῦ Ἑνικοῦ (ἐκ ῥ. πρεσβυ) *πρέσβυν, πρέσβυ*, πάσας δὲ τὰς ἄλλας πτώσεις ἐκ τοῦ *πρεσβύτης*· ἤτοι ὁ *πρέσβυς* ἢ *πρεσβύτης, ύτου, ύτῃ, ύτην* καὶ *υν, ῦτα* καὶ *υ*. Πληθ. οἱ *πρεσβῦται, υτῶν, ύταις, ύτας, ῦται*.

30). *Πῦρ* τό, *πυρός*. Ὅρα §. 153, β'.

31). *Σὴς* ὁ, (ῥ. σες) *σε-ός*, κτλ. Πληθ. οἱ *σέ-ες, σέ-ων, σε-σί(ν), σέ-ας* καὶ *σεῖς*.—Παρὰ μεταγενεστ. ὁ *σής, σητ-ός, σητ-ί*, κτλ. (ἐκ ῥίζ. σητ).

32). *Σκῶρ* τό, (ῥ. σκαρτ) *σκατός*. Ὅρα §. 151.

33) *Στέαρ* τό, (ῥ. στεαρτ) *στέατ-ος*. Ὅρα §. 151.

34). *Ταὼς* ὁ, (ῥ. ταω)· ὁμαλὸν δευτερόκλιτον Ἀττικὸν ἔχον καὶ τύπους κατὰ τὴν γ'. κλίσιν (ἐκ ῥ. ταων), *ταῶν-ος, ταῶν-ι*. Πληθ. *ταῶν ες, ταῶ-σιν*.

Σημ. Οἱ Ἀττικοὶ ἐδάσυνον καὶ περιέσπων τὸ φωνῆεν τῆς δευτέρας συλλαβῆς, οἷον, ταῶς, ταῶ, κτλ. θέλοντες νὰ μιμηθῶσι διὰ τῆς βεβιασμένης ταύτης προφορᾶς τὸ ἀηδὲς καὶ δυσάρεστον τῆς φωνῆς τοῦ πτηνοῦ.

35). *Ὕδωρ* τό, (ῥ. ὑδαρτ). Ὅρα §. 151.

36). *Υἱὸς* ὁ, (ῥ. υἱο καὶ υἱε), *υἱοῦ* καὶ *υἱέ-ος, υἱῷ* καὶ *υἱεῖ, υἱὸν* καὶ (σπανιώτ.) *υἱέ-α, υἱέ*. Δυϊκ. *υἱὼ* καὶ *υἱέ-ε, υἱοῖν* καὶ *υἱέ-οιν*. Πληθ. οἱ *υἱοὶ* καὶ *υἱεῖς, υἱῶν* καὶ *υἱέ-ων, υἱοῖς* καὶ *υἱέ-σι(ν), υἱοὺς* καὶ *υἱεῖς, υἱοὶ* καὶ *υἱεῖς*.

37). *Φρέαρ* τό, (ῥ. φρεαρτ), *φρέατ-ος*. Ὅρα §. 151.

38). *Χείρ* ἡ, (ῥ. χερ καὶ χειρ), *χειρ-ός, χειρ-ί, χεῖρ-α, χείρ*. Δυϊκ. *χεῖρ-ε, χερ-οῖν*. Πληθ. αἱ *χεῖρ-ες, χειρ-ῶν, χερ-σί(ν), χεῖρας, χεῖρ-ες*.

Χελιδὼν (ῥ. χελιδον)· ὁμαλὸν τριτόκλιτον ἔχον καὶ τύπους (ἐκ ῥ. χελιδο) *τῇ χελιδοτ, τὴν χελιδώ* (ποιητ.).

40). *Χοῦς* ὁ, (μέτρον ῥευστῶν) κλινόμενον κατὰ τὸ *βοῦς*. οἷον *χο-ός, χο-ί*. κτλ. Πληθ. οἱ *χόες, χο-ῶν, χου-σί(ν), χόας* καὶ *χοῦς* (ἐκ ῥ. χου) καὶ ἔχον καὶ παρασχηματισμοὺς (ἐκ ῥ. χοευ) Γεν. *χο-ῶς*, Αἰτ. *χοᾶ*.

41). *Χρὼς* ὁ, (ῥ. χροτ) *χρωτ-ός, χρωτ-ί* καὶ *χρῷ* (ἐκ ῥ. χρω), *χρῶτ-α*.—Ἡ δοτικὴ *χρῷ* ἀπαντᾷ μόνον ἐν τῇ φράσει «ἐν χρῷ (κείρω, ξυρῶ).»

§. 185. Εἰς τὰ κατὰ μεταπλασμὸν ἀνώμαλα ὑπάγονται καὶ τὰ μεταβάλλοντα τὸ γένος εἰς τὸν ἕνα τῶν ἀριθμῶν· οἷον ὁ *σῖτος*, Πληθ. τὰ *σῖτα*, ὁ *δεσμός*, Πληθ. οἱ *δεσμοὶ* συνήθ. καὶ τὰ *δεσμά*, ὁ *ῥύπος* οἱ *ῥύποι* καὶ συνηθέστ. τὰ *ῥύπα*, τὸ *στάδιον* τὰ *στάδια* καὶ συνηθέστ. οἱ *στάδιοι*, ὁ *σταθμὸς* οἱ *σταθμοὶ* καὶ τὰ *σταθμά* = (μέτρα βάρους) καὶ ἐνίοτε τὰ μέρη ἔνθα διατρίβουσιν ἵπποι, βόες, κτλ.).

§. 186. Ε'). Ἐλλειπτικά. Ἐλλειπτικὰ λέγονται ὅσα ἀπαντῶσιν 1). ἢ καθ' ἕνα μόνον ἀριθμόν· 2). ἢ κατά τινας μόνον πτώσεις.

1). *Ἐλλειπτικὰ κατ' ἀριθμὸν* εἶνε

ά). Ὡρισμέναι τινὲς λέξεις, οἷον ὁ *αἰθήρ*, ὁ *ἀήρ*, ἡ *γῆ*, τὸ *ἔαρ* (Ἑνικῶς)· οἱ *ἐτησίαι*, αἱ *δυσμαί* (Πληθυντικῶς).

β'). Τὰ τῶν ἑορτῶν ὀνόματα (Πληθυντικῶς)· τὰ *Διονύσια*, τὰ *Ὀλύμπια*.

γ'). Τὰ Κύρια ὀνόματα θεῶν, ἀνθρώπων, χωρῶν, πόλεων, ποταμῶν, λιμνῶν, ὀρέων, ἀνέμων, κλινόμενα καθ' ὅντινα ἀπαντῶσιν ἀριθμόν, οἷον *Ζεύς*, *Ἀφροδίτη*, *Κίμων*, *Εὐτέρπη*, *Ἑλλάς*, *Ἀθῆναι*, *Εὐρώτας*, *Γεράνεια*, κτλ.

Σημ. Τὰ Κύρια ὀνόματα ἀνθρώπων κλίνονται καὶ εἰς τὸν Δυϊκὸν καὶ Πληθυντ. ἀριθμόν, ὅταν φανερώνωνται δύο ἢ πλείονες ἔχοντες τὸ αὐτὸ ὄνομα, οἷον Ἀΐαντε, Ἀλέξανδροι· ἢ ὅταν λαμβάνωνται ἀντὶ προσηγορικῶν, ἤτοι φανερώνωνται πρόσωπα ἔχοντα χαρακτῆρας ὁμοίους πρὸς τὸ ὀνομαζόμενον, οἷον Ἀριστεῖδαι = δίκαιοι ἄνθρωποι, Κλέωνες = φαῦλοι δημαγωγοί.

2). *Ἐλλειπτικὰ κατὰ πτῶσιν* εἶνε

ά). Τὰ Οὐδέτερα *ὄναρ*, *ὕπαρ*, *ὄφελος*, *σέβας* μόνον κατ' Ὀνομαστ. καὶ Αἰτιατ. ἀπαντῶντα.

β'). Τὸ *μάλη* μόνον κατὰ Γενικὴν ἀπαντῶν ἐν τῇ φράσει «*ὑπὸ μάλης*».

γ'). Αἱ Κλητικαὶ *τὰν* καὶ *μέλε*, οἷον ὦ *τὰν* ἢ ὦ *τᾶν* = (ὦ φίλε, ὦ σύ), καὶ σπανίως Πληθυντ. = (ὦ φίλοι), ὦ *μέλε* = (ὦ καλέ, ὦ καῦμένε).

δ'). Τὸ *λίπα* (Αἰτιατ.) πάντοτε μετὰ τοῦ ῥήματος *ἀλείφειν* «*λίπα ἀλειμμένος*».

έ). Τὸ *νέωτα* (Αἰτιατικ.) μετὰ τῆς *ἐς* ἐν τῇ φράσει «*ἐς νέωτα*» = (τοῦ χρόνου).

ς'). Αἱ Αὐτοπαθεῖς καὶ ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίαι, (περὶ ὧν ὅρα §. 219—221).

§. 187. ΣΤ'). *Ἰδιόκλιτα*. Ἰδιόκλιτα λέγονται τὰ κατ' ἴδιον τρόπον ἐν τῷ ἑνικῷ κλινόμενα. Τοιαῦτα δὲ εἶνε Κύριά τινα ἢ προσηγορικὰ συγκεκομμένα, ὑποκοριστικὴν ἢ σκωπτικὴν ἔννοιαν ἔχοντα καὶ καταλήγοντα εἰς φωνῆεν μακρὸν ἢ δίφθογγον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου περισπῶνται· οἷον *Ἀλεξᾶς* = Ἀλέξανδρος, *Ζηνᾶς* = Ζηνόδωρος, *Μητρᾶς* = Μητρόδωρος, *κατωφαγᾶς*, *κορυζᾶς*, *τρεσᾶς*, *Φιλῆς* = Φιλήμων, *Διονῦς* = Διόνυσος, *Γλοῦς*, *Ἀμοῦς*, κτλ. Κλίνονται δ' οὕτω

ὁ Μητρᾶς,	τοῦ Μητρᾶ,	τῷ Μητρᾷ,	τὸν Μητρᾶν,	ὦ Μητρᾶ.
ὁ Φιλῆς	» Φιλῆ	» Φιλῇ	» Φιλῆν	» Φιλῆ.
ὁ Διονῦς	» Διονῦ	» Διονῦ	» Διονῦν	» Διονῦ.
ὁ Γλοῦς	» Γλοῦ	» Γλοῦ	» Γλοῦν	» Γλοῦ.

Σημ. Τούτοις συγκαταλέγονται καὶ τὰ Ἑβραϊκὰ Κύρια ὀνόματα, καὶ μάλιστα τὰ παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς Ἑλληνισταῖς ἐν χρήσει ὄντα, οἷον Θωμᾶς, Μανασσῆς, Μωϋσῆς, Ἰησοῦς, κτλ.

§. 188. Ζ'). *Ἄκλιτα*. Ἄκλιτα λέγονται τὰ φυλάττοντα τὴν καταληξιν ἀμετάβλητον εἰς ἁπάσας τὰς πτώσεις. Τοιαῦτα δ' εἶνε

ά). Τὰ ὀνόματα τῶν γραμμάτων· οἷον τὸ *ἄλφα*, τὸ *βῆτα*, κτλ.

β'). Ξενικά τινα Κύρια ὀνόματα, οἷον ὁ *Θεῦθ*, ὡς καὶ τὰ παρὰ μεταγενεστέροις Ἑβραϊκά, ὁ *Ἀδάμ*, ὁ *Δαβίδ*, τὸ *Πάσχα*, κτλ.

γ'). Αἱ λέξεις, τὸ *χρεών*, τὸ *χρέος*, ἡ *θέμις* (μετὰ τοῦ *εἶναι*). Ὅρα §. 185.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΟΥ.

§. 189. Ἐπίθετα λέγονται (§. 98, 3.) αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι σημαίνουσι τὰς ποιότητας ἢ ἰδιότητας τῶν ἀντικειμένων, οἷον ἀγαθός, δίκαιος, ἐπιμελής, γλυκύς. Διαιροῦνται δὲ ταῦτα εἰς Θετικά, Συγκριτικὰ καὶ Ὑπερθετικά.

1). Θετικὰ ἐπίθετα.

§. 190. Θετικὰ λέγονται τὰ ἐπίθετα, ὅταν φανερώνωσι

ποιότητα ἢ ἰδιότητα ἀντικειμένου τινὸς ἀσχέτως πρὸς ὁμοίαν ποιότητα ἢ ἰδιότητα ἑτέρου ἀντικειμένου, οἷον δίκαιος (ἄνθρωπος), ταχὺς (ἵππος), μεγάλη (οἰκία), ὑψηλὸν (ὄρος).

§. 191. Διαίρεσις Θετικῶν ἐπιθέτων. Τὰ θετικὰ ἐπίθετα πρὸς δήλωσιν τῶν τριῶν γενῶν (§. 104, ά.) ἔχουσι διαφόρους καταλήξεις, καθ' ἃς καὶ διαιροῦνται εἰς τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα, τριγενῆ καὶ δικατάληκτα καὶ διγενῆ καὶ μονοκατάληκτα.

ά). Τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα λέγονται τὰ ἔχοντα τρεῖς διαφόρους καταλήξεις καὶ διὰ τὰ τρία γένη, ὁ σοφός, ἡ σοφή, τὸ σοφόν· ὁ γλυκύς, ἡ γλυκεῖα, τὸ γλυκύ.

β'). Τριγενῆ καὶ δικατάληκτα τὰ ἔχοντα δύο μόνον καταλήξεις, μίαν κοινὴν διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκόν, καὶ ἄλλην διὰ τὸ οὐδέτερον, οἷον ὁ καὶ ἡ ἔνδοξος, τὸ ἔνδοξον, ὁ καὶ ἡ ἀληθὴς τὸ ἀληθές. Καὶ

γ'). Διγενῆ καὶ μονοκατάληκτα τὰ ἔχοντα μίαν μόνον κατάληξιν διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκόν, (σπανιώτατα δὲ καὶ διὰ τὸ Οὐδέτερον· ὅρα §. 195. 1. Σημ.)· οἷον ὁ καὶ ἡ ἅρπαξ, ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ.

§. 192. *Μετοχή* Καὶ αἱ μετοχαί, ὡς ἐν μέρει εἰς τὰ ἐπίθετα συγκαταλεγόμεναι (§. 98, 6, καὶ Σημ.), εἶνε ἅπασαι τριγενεῖς καὶ τρικατάληκτοι, ὁ γράφων ἡ γράφουσα τὸ γράφον, ὁ παιδευόμενος ἡ παιδευομένη τὸ παιδευόμενον.

§. 193. Α'). Τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα. Τοιαῦτα εἶνε τὰ ἀκόλουθα.

1). Τὰ λήγοντα εἰς ος, η (α), ον, οἷον ἀγαθός, ἀγαθή, ἀγαθόν· δίκαιος, δικαία, δίκαιον. Τοιαῦτα δ' εἶνε.

ά). Τὰ *ἁπλᾶ* ἐπίθετα, οἷον σοφὸς σοφὴ σοφόν.

β'). Τὰ εἰς *τὸς* καὶ *τέος ῥηματικά*, λεκτός, τή, τόν· γραπτέος, τέα, τέον.

γ'). Τὰ εἰς *ικὸς* ἁπλᾶ καὶ παρασύνθετα (*), οἷον ἡγεμονικός, ική, ικόν, ἐπιδεκτικός, ική, ικόν.

(*) Παρασύνθετον λέγεται ἡ ἀπὸ συνθέτου λέξεως παραγομένη λέξις.

Σημ. Ταῦτα συντιθέμενα μετ' ἄλλης λέξεως γίνονται δικατάληκτα καὶ προπαροξύτονα (ὅρα §. 331. 3.), οἷον, συντελικός, κή, όν, ἀλλ' ὁ καὶ ἡ ὑπερσυντέλικος, κον, Ἀττικός, κή, κόν, ἀλλ' ὁ καὶ ἡ ἀνάττικος, κον.

δ'). Τὰ *παρώνυμα* (*) εἰς *λος, ρος, ρος* καὶ *λέος*· οἷον (σιγὴ) σιγηλός, λή, λόν, (δέος) δεινός, νή, νόν, (αἶσχος) αἰσχρός, ρά, ρόν, (δίψα) διψαλέος, λέα, λέον.

ε) Τὰ *συγκριτικὰ* (εἰς τερος, τερα, τερον) καὶ *ὑπερθετικὰ* (εἰς τατος, τατη, τατον καὶ ιστος, ιστη, ιστον)· οἷον σοφώτερος, τέρα, τερον, σοφώτατος, τάτη, τατον καὶ κάκιστος, ίστη, ιστον.

Σημ. Σπανιώτατα ἀπαντῶσιν ἐξαιρέσεις τινές· οἷον, ἡ ἐννομώτερος παιδιά, ἡ δυσεκβολώτατος Λοκρίς, ἡ λαμπρότερος μαρμαρυγή.

ς'). Τὰ εἰς εος = *οῦς μετουσιαστικὰ* (§. 135. β') καὶ οος = *οῦς* πολλαπλασιαστικὰ ὁλοπαθῆ συνῃρημένα· οἷον (χρύσε-ος) χρυσοῦς, (χρυσέ-α) χρυσῆ, (χρύσε-ον) χρυσοῦν, (ἁπλό-ος) ἁπλοῦς, (ἁπλό-η) ἁπλῆ, (ἁπλό-ον) ἁπλοῦν.

ζ'). Ἅπασαι αἱ τῆς Μέσης ἢ Παθητικῆς φωνῆς εἰς *ος* Μετοχαί, οἷον λυόμενος, μένη, μενον, φιλούμενος, μένη, μενον.

Παρατήρησις. Ἐκ τῶν εἰς *ος* ληγόντων ἐπιθέτων σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν εἰς α μακρὸν τὰ *καθαρόληκτα* καὶ τὰ εἰς *ρος*, οἷον δίκαιος δικαία, αἰσχρὸς αἰσχρά, (σιδήρεος) σιδηροῦς (σιδηρέα) σιδηρᾶ· ἐξαιροῦνται τὸ ὄγδοος ὀγδόη καὶ τὰ εἰς *οος* πολλαπλασιαστικά, οἷον (ἁπλό-ος) ἁπλοῦς, (ἁπλό-η) ἁπλῆ.

2). Τὸ πλέως, πλέα, πλέων.

3). Τὰ λήγοντα εἰς ύς, εῖα, ύ· οἷον βαρύς, βαρεῖα, βαρύ, πλὴν τοῦ πολὺς ἀνωμάλως ἔχοντος, πολὺς πολλὴ πολύ. (§. 196. 1).

Σημ. Τὸ θηλυκὸν τῶν εἰς ὺς σχηματίζεται, προστιθεμένης τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως ια=(ϳα) εἰς τὴν τοῦ ἐπιθέτου ῥίζαν καὶ συγχωνευομένου τοῦ ἀρχικοῦ ι μετὰ τοῦ χαρακτῆρος εἰς δίφθογγον, οἷον (ῥ. βαρε=βαρε-ια)= βαρεῖα.

4). Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ντ καὶ λήγοντα ἐν τῇ Ὀνομαστικῇ εἰς εις-εσσα (Μετοχ. εἷσα) εν, ας-ασα-αν, ων-ουσα-ον, ους-ουσα-ον· οἷον χαρίεις-ρίεσσα-ρίεν (ἐπιθ.), λυθείς-εῖσα-έν (Μετοχ.), πᾶς πᾶσα πᾶν (ἐπίθ.), γράψας-ψασα-

(*) Παρώνυμα λέγονται αἱ ἐξ ὀνομάτων παραγόμεναι λέξεις.

ψαν (Μετοχ.), λαβών-βοῦσα-βόν (Μετοχ.), διδούς-δοῦσα-δόν, δεικνύς-ῦσα-ύν.

Σημ. Τὸ θηλυκὸν τούτων γίνεται διὰ προσθήκης τῆς καταλήξεως ια=(ja) εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ἐπιθέτου, ὅτε τὸ μὲν ι τρέπεται εἰς σ, τὸ δὲ ντ ἀποβάλλεται καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐκτείνονται τὰ βραχέα φωνήεντα, τὸ α καὶ ο βραχέα εἰς α καὶ υ μακρά, τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ο εἰς ου, οἷον (ῥ. πάντ= παντ-ια)=πᾶσα, (ῥ. δεικνυντ=δεικνυντ-ια)=δεικνῦσα, (ῥ. λυθεντ.= λυθεντ-ια)=λυθεῖσα, (ῥ. διδοντ=διδοντ-ια)=διδοῦσα. Εἰς τὰ Ἐπίθετα δὲ τὰ πρὸ τοῦ ντ ἔχοντα ε τὸ ι μετὰ τοῦ τ τρέπεται εἰς δύο σσ (§. 84. 1.) καὶ τὸ μὲν ν πρὸ τοῦ σ ἀποβάλλεται, τὸ δὲ ε μένει ἀμετάβλητον, οἷον (ῥ. χαριεντ=χαριεντ-ια)=χαρίεσσα.

5). Τὰ χαρακτῆρα ν ἔχοντα δύο ἐπίθετα καὶ λήγοντα εἰς ας-αινα-αν, οἷον τάλας τάλαινα τάλαν, μέλας μέλαινα μέλαν.

Σημ. α'). Ἐκ τῶν εἰς ας ἐπιθέτων τὸ μέγας σχηματίζεται ἀνωμάλως, μέγας, μεγάλη, μέγα. (§. 196. 1).

Σημ. β'). Τὸ θηλυκὸν τούτων γίνεται, μετατιθεμένου τοῦ ι τῆς καταλήξεως ια=(ja) πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ν καὶ συγχωνευομένου μετὰ τοῦ ῥιζικοῦ φωνήεντος εἰς δίφθογγον· οἷον (ῥ. μελαν=μελαν-ια)=μέλαινα.

6). Αἱ εἰς ώς-υῖα ἢ ῶσα-ὸς ἢ ὼς λήγουσαι μετοχαὶ τοῦ Παρακειμένου, ὧν τὸ θηλυκὸν εἰς ῶσα ἔχουσιν αἱ συγκεκομμέναι, οἷον λελυκὼς λελυκυῖα λελυκός, ἑστὼς ἑστῶσα ἑστός ἢ ἐστώς.

Σημ. Τὸ θηλυκὸν τῶν εἰς υια μετοχῶν σχηματίζεται διὰ προσθήκης τῆς καταλήξεως ια εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ἀρσενικοῦ· οἷον, (ῥ. πεπαιδευκΓοτ=)πεπαιδευκΓοτ-ια, ἐξ οὗ, μεταβαλλομένου κατ' Ἰδιάζοντα ὅλως τρόπον τοῦ Γο εἰς υ, καὶ τοῦ τ τρεπομένου εἰς σ, ἡ υσια, καὶ ἐκ ταύτης πάλιν κατ' ἀποβολὴν τοῦ σ (§. 68. 2.) ἡ υια· οἷον, πεπαιδευκΕοτ-ια=πεπαιδευκυσια= πεπαιδευκυῖα.

§. 194. Β'). Τριγενῆ καὶ δικατάληκτα. α'). Δευτερόκλιτα.

1). Τὰ πλεῖστα τῶν εἰς ος συνθέτων ἢ ἐκ συνθέτων ῥημάτων παραγώγων, οἷον ὁ καὶ ἡ ἄτεκνος τὸ ἄτεκνον, ὁ ἡ διάφορος τὸ διάφορον, ὁ ἡ (εὔνο-ος) εὔνους τὸ (εὔνο-ον) εὔνουν· οὕτως ἐπαγωγός, παράλογος, δύσμοιρος, ἄγονος, ἄσκοπος, ἄδικος, εὔφωνος, ὑπήκοος, κτλ.

Σημ. Παρατηρήσεις. α'). Τινὰ τούτων καὶ ἰδίως τὰ ἐκ τοῦ πᾶς σύνθετα

εἶνε τρικατάληκτα, οἷον, ἀθρόος-α-ον, αὐτόματος-μάτη-ματον, παμβδελυρὸς-ρά-ρόν, παγκάκιστος-ίστη-ιστον, πάμπολυς-πόλλη-πολυ· διφοροῦνται δὲ τὸ πάγκαλος καὶ παμποίκιλος. β'). Ὀλίγα ἐκ τῶν εἰς ιος, ειος καὶ αιος εἶνε τρικατάληκτα· οἷον, ἐναντίος-ία-ιον, ἀντάξιος-ία-ιον, πολλὰ δὲ διφοροῦνται ἀπαντῶντα τρικαταλήκτως καὶ δικαταλήκτως, οἷον, ἀνάξιος, παράλιος, ἐπιχώριος, ἐπιθαλάττιος, μεθόριος, διπλάσιος, ὑποχείριος, ὁμομήτριος, ἑπέτειος, ἀνόμοιος, παρόμοιος, μεσόγαιος, κτλ. γ'). Ἐκ τῶν εἰς τος συνθέτων καὶ παρασυνθέτων ῥηματικῶν δικατάληκτα μὲν συνήθως καὶ προπαροξύτονα εἶνε τὰ σύνθετα τὰ σημαίνοντα ἁπλῶς τὸν παθόντα, ὡς αἱ παθητικαὶ μετοχαί, ἤτοι τὸ γενόμενον, οἷον, ὁ ἡ ἐξαίρετος τὸ ἐξαίρετον· τρικατάληκτα δὲ καὶ ὀξύτονα τὰ παρασύνθετα καὶ δηλοῦντα τὸ δυνατὸν γενέσθαι, οἷον ἐξαιρετὸς-τή-τόν· οὕτως ὁ ἡ ἀπροσδόκητος, ὁ ἡ ἀναφαίρετος, ὁ ἡ ἐπίλεκτος, ὁ ἡ περιβόητος, ὁ ἡ σύνθετος, ὁ ἡ ἐπίκτητος, ἀλλ' ἀναμνηστὸς-τή-τόν, διαβατὸς-τή-τόν, διαλυτός, ἐπακτός, ἐπαινετός, παραληπτός, κτλ.

2). Πολλὰ τῶν παραγώγων εἰς ιος, ειος, αιος καὶ τὰ πλεῖστα τῶν εἰς ιμος, οἷον ὁ ἡ ἐλευθέριος τὸ ἐλευθέριον, ὁ ἡ γενέθλιος τὸ γενέθλιον, ὁ ἡ δούλειος τὸ δούλειον, ὁ ἡ σωτήριος τὸ σωτήριον, ὁ ἡ βίαιος τὸ βίαιον, ὁ ἡ μάχιμος τὸ μάχιμον, ὁ ἡ γόνιμος τὸ γόνιμον, ὁ ἡ ἄλκιμος τὸ ἄλκιμον.

Σημ. Πολλὰ τούτων διφοροῦνται, οἷον πάτριος, δημόσιος, γυναικεῖος, βέβαιος, γνώριμος. Ἄλλα δὲ πάλιν τούτων ἀπαντῶσι συνήθως δικατάληκτα καὶ ἄλλα συνήθως τρικατάληκτα. Συνήθως δικατάληκτα εἶνε ἐκ τῶν εἰς ιος τὸ αἰώνιος, ἄξιος, δέσμιος, ἐλευθέριος, ἑκούσιος, ἐνιαύσιος, ὀλέθριος, πάτριος, σωτήριος, κτλ. Ἐκ τῶν εἰς ειος τὸ αὔλειος, βασίλειος, βόρειος, θήρειος κτλ. Ἐκ τῶν εἰς αιος τὸ βέβαιος, βίαιος, ἀναγκαῖος, μάταιος, κτλ. καὶ ἐκ τῶν εἰς ιμος τὸ ἄλκιμος, γνώριμος, χρήσιμος, ὠφέλιμος, κτλ. Συνήθως δὲ τρικατάληκτα εἶνε· ἐκ τῶν εἰς ιος τὸ δόλιος, ἠλίθιος, θαυμάσιος, θαλάσσιος, ἤπιος, ἴδιος, καίριος, κρύφιος, κύριος, μέτριος, μακάριος, ὄρθιος, οὐράνιος, πολέμιος, ποτάμιος, πελάγιος, σκότιος, τίμιος, φίλιος, χθόνιος, κτλ. Ἐκ τῶν εἰς ειος τὸ γυναικεῖος, ἐπιτήδειος, οἰκεῖος, τέλειος, Ἀχίλλειος, Ἑκτόρειος, Ἡράκλειος, κτλ. Ἐκ τῶν εἰς αιος τὸ γηραιός, γενναῖος, δίκαιος, δρόμαιος, κτλ. καὶ ἐκ τῶν εἰς ιμος τὸ λόγιμος, νόμιμος, ἱππάσιμος, ἐδώδιμος.

3). Ὀλίγα τινὰ εἰς ος μὴ σύνθετα τὰ ἑξῆς, ὁ ἡ βάρβαρος, ὁ ἡ βάναυσος, ὁ ἡ δάπανος, ὁ ἡ ἕωλος, ὁ ἡ ἤρεμος, ὁ ἡ ἥσυχος, ὁ ἡ κίβδηλος, ὁ ἡ κολοβός, ὁ ἡ λάβρος, ὁ ἡ λάγνος, ὁ ἡ λάλος, ὁ ἡ λοίδορος, ὁ ἡ μάχλος, ὁ ἡ τιθασσός, ὁ ἡ χέρσος, καὶ τὰ ὡς οὐσιαστικὰ θεωρούμενα ὁ ἡ ἀγωγός, ἀρωγός, βοηθός, διδάσκαλος, θεωρός, κοινωνός, τιμωρός, τύραννος.

Σημ. Τινὰ διφοροῦνται, οἷον τὸ δίδυμος, ἔρημος ἢ ἐρῆμος, λύχνος, νόθος. Τούτων πάλιν τινὰ μὲν θεωροῦνται μᾶλλον τρικατάληκτα, οἷον τὸ ἕτοιμος, τέλειος, φαῦλος, τινὰ δὲ μᾶλλον δικατάληκτα, οἷον τὸ ἥμερος, φειδωλός, χαῦνος, κτλ.

4). Τὰ εἰς ως καὶ ων σύνθετα, ἐν οἷς καὶ τὰ ἁπλᾶ, ὁ ἢ ἕλεως-ων, ὁ ἢ σῶς τὸ σῶν· οἷον ὁ ἢ ἔμπλεως τὸ ἔμπλεων, ὁ ἢ ἀξιόχρεως τὸ ἀξιόχρεων, ὁ ἢ χρυσόκερως τὸ χρυσόκερων. (Περὶ τοῦ τονισμοῦ τούτων ὅρα §. 140 ά).

β'). Δικατάληκτα τριτόκλιτα. 5). Τὰ ἐν τῇ Ὀνομαστικῇ εἰς ης καὶ ες καταλήγοντα ἁπλᾶ καὶ σύνθετα, οἷον ὁ ἢ σαφὴς τὸ σαφές, ὁ ἢ εὐώδης τὸ εὐώδης, ὁ ἢ συνήθης τὸ σύνηθες, ὁ ἢ ξιφήρης τὸ ξιφῆρες.

Σημ. Τὰ ἐκ τοῦ ἔτος σύνθετα ἐπίθετα διφοροῦνται σχηματιζόμενα ἢ δικαταλήκτως εἰς ης καὶ ες, καὶ τότε ἔχουσι συνήθως τὰ Ἀρσεν. καὶ Θηλ. παροξύτονα, τὰ δὲ Οὐδέτ. προπαροξύτονα, ἐνίοτε δὲ καὶ ὀξύτονα, οἷον ὁ ἢ τριέτης τὸ τρίετες, ὁ ἢ δεκαετὴς τὸ δεκαετές· ἢ τρικαταλήκτως εἰς ης, ις, ες, καὶ τότε ἔχουσι πάντοτε τὸ μὲν Ἀρσεν. καὶ Θηλ. παροξύτονα, τὸ δὲ Οὐδέτ. προπαροξύτονον· οἷον ὁ τριέτης, ἢ τριέτις (Γ. ιδος), τὸ τρίετες. Ἰδίᾳ δὲ τὸν τύπον-αετὴς ἔχουσί τινα, καὶ μάλιστα τὰ ἀπὸ τοῦ τριάκοντα καὶ ἀνωτέρω, καὶ ἀσυναίρετον καὶ κυρίως συνῃρημένον, οἷον τριακονταετὴς καὶ τριακοντούτης, ἑβδομηκονταετὴς καὶ ἑβδομηκοντούτης.

6). Τὰ εἰς ων καὶ ον θετικὰ καὶ συγκριτικά· οἷον ὁ ἢ σώφρων τὸ σῶφρον, ὁ ἢ νοήμων τὸ νοῆμον, ὁ ἢ εὐδαίμων τὸ εὔδαιμον, ὁ ἢ βελτίων τὸ βέλτιον.

Σημ. Τὸ Οὐδέτερον τῶν εἰς ης καὶ ων μὴ ὀξυτόνων συνθέτων ἐπιθέτων, ἔτι δὲ καὶ τὸ τῶν συγκριτικῶν, εἶνε προπαροξύτονον, οἷον τὸ κακόηθες, τὸ αὔθαδες, τὸ εὔδαιμον, τὸ ἄμεινον. Ἐξαιρεῖται τὸ οὐδέτερον τῶν ληγόντων εἰς φρων, ἥρης, τῶν ἐχόντων ω ἐν τῇ παραληγούσῃ καὶ τῶν ῥηματικῶν παρασυνθέτων, οἷον τὸ παράφρον, τὸ ξιφῆρες, τὸ εὐῶδες, τὸ ἐπιστῆμον.

7). Τὰ σύνθετα εἰς ωρ καὶ ορ· οἷον ὁ ἢ ἀπάτωρ τὸ ἄπατορ.

8). Τὰ εἰς ις καὶ ι σύνθετα (ἐκ τοῦ χάρις, πόλις, ἐλπίς, ἔρις, φροντίς)· οἷον ὁ ἢ εὔχαρ-ις τὸ εὔχαρι (Γ. εὐχάριτ-ος), ὁ ἢ φιλόπολις τὸ φιλόπολι (Γ. τοῦ φιλοπόλιδος), ὁ ἢ εὔελπις τὸ εὔελπι (Γ. τοῦ εὐέλπιδος), ὁ ἢ φίλερις τὸ φίλερι (Γ. φιλέριδος). Οὕτω καὶ ὁ ἢ νῆστις τὸ νῆστι (Γ. ιδος ἢ ιος, ἐκ νὴ καὶ ἐσθίω).

9). Τὰ εἰς υς καὶ υ σύνθετα (ἐκ τοῦ ὄκρυ, πῆχυς, ἰχθύς, βότρυς)· οἷον, ὁ ἢ ἄδακρυς τὸ ἄδακρυ (Γ. κρυος), ὁ ἢ δίπηχυς τὸ δίπηχυ (Γ. εος), ὁ ἢ πολύϊχθυς τὸ πολύϊχθυ (Γ. ίχθυος), ὁ ἢ εὔβοτρυς τὸ εὔβοτρυ (Γ. τρυος).

10). Τὰ εἰς ους καὶ ουν ἢ ον σύνθετα (ἐκ τοῦ ποῦς καὶ ὀδούς), οἷον ὁ ἢ τετράπους τὸ τετράπουν (Γ. ποδος), ὁ ἢ μονόδους-όδον (Γ. όδοντος).

11). Τὸ μοναδικὸν εἰς ην καὶ εν, ὁ ἢ ἄρσην ἢ ἄῤῥην τὸ ἄρσεν (Γ. ενος).

§. 195. Γ'). Διγενῆ καὶ μονοκατάληκτα. 1). Ταῦτα εἶνε μόνον ἀρσενικὰ καὶ θηλυκά, ὡς τῆς ἐννοίας αὐτῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ἔμψυχα ἐφαρμοζομένης.

Σημ. Σπανιώτατα παρὰ πεζογράφοις ἀπαντᾷ ἡ Γενικὴ καὶ Δοτικὴ καὶ κατ' οὐδέτερον γένος· οἷον «πεζοῖς τε καὶ ἀπτῆσι (ζῴοις)» Πλάτ.

2). *Μονοκατάληκτα ἐπίθετα* εἶνε

ά). Πολλὰ σύνθετα ἐξ οὐσιαστικῶν τριτοκλίτων, ἅτινα φυλάττουσιν αὐτὸ ἀμετάβλητον καὶ μετὰ τὴν σύνθεσιν· οἷον ὁ ἢ *ἄπαις* (παῖς), ὁ ἢ *μακρόχειρ* (χείρ), ὁ ἢ *εὔθριξ* (θρίξ), ὁ ἢ *εὖρις* (ῥίς), ὁ ἢ *μακραύχην* (αὐχήν), ὁ ἢ *ἀχίτων* (χιτών), ὁ ἢ *εὐπώγων* (πώγων), κτλ.

β'). Τὰ ἐν τῇ Ὀνομαστικῇ εἰς ξ καὶ ψ λήγοντα (ὧν ὁ χαρακτὴρ εἶνε κ, γ, χ καὶ π)· οἷον ὁ ἢ *ἅρπαξ*, ὁ ἢ *μῶνυξ* (Γ. υχος), ὁ ἢ *φύλαξ*, ὁ ἢ *βλάξ*, ὁ ἢ *ἦλιξ* (Γ. κος), ὁ ἢ *αἰγίλιψ* (Γ. ιπος). Ἐξαιροῦνται τὰ ἐθνικά, οἷον *Κίλιξ Κίλισσα*.

γ'). Τὰ εἰς *ας* (Γ αδος), *ις* (Γ. ιδος) καὶ *υς* (Γ. υδος)· οἷον ὁ ἢ *φυγάς*, *μιγάς*, *δρομάς*, *μαινάς*, *φορβάς*, ὁ ἢ *ἅναλκις* (Γ. ιδος), ὁ ἢ *νέηλυς*, *ἔπηλυς*.

δ'). Τὰ εἰς *ης* (Γ. ητος) καὶ *ως* (Γ. ωτος), οἷον *γυμνής*, *ἡμιθνής*, *πλάνης*, *πένης*, (θηλ. *πένησσα ἀδόκιμον*), *ἀγρώς*, *ἀπτώς*, *μελάγχρως*, κτλ. Ἐξαιροῦνται τὰ εἰς *ης* Ἐθνικά, οἷον *Κρὴς Κρῆσσα*.

έ). Τὰ εἰς *ηρ* (Γ. ηνος) καὶ *ας* (Γ. αντος)· οἷον *ἀπτήν*, *ἀκάμας*.

Σημ. ά). Τὸ οὐδέτερον τῶν μονοκαταλήκτων ἐπιθέτων σχηματίζεται ἐκ παραγωγῆς εἰς ικὸν ἢ ον· οἷον ὁ ἢ βλὰξ τὸ βλακικόν, ὁ ἢ φύλαξ τὸ φυλακικόν, ὁ ἢ ἅρπαξ τὸ ἁρπαστικόν, ὁ ἢ παραπλὴξ τὸ παραπληκτικόν, ὁ ἢ μῶνυξ τὸ μώνυχον.

Σημ. β'). Πολλὰ τῶν μονοκαταλήκτων ἐπιθέτων μετέπεσον εἰς οὐσιαστικὰ μονογενῆ· οἷον ὁ γεννάδας, ἐθελοντής, ἐκτομίας, ἀνθοσμίας, γέρων, πρέσβυς, πατρίς (γῆ), Ἑλλάς (χώρα), μαινάς (γυνή), ὁλκάς (ναῦς), συμμαχίς (πόλις), φυλακίς (ναῦς), κτλ.

Σημ. γ'). Καὶ τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων πολλὰ θηλυκὰ ἀποβαλόντα διὰ τὸ πολύχρηστον τὴν ἐπιθετικὴν σημασίαν μετέπεσον εἰς οὐσιαστικά· οἷον ἡ χήρα, ἡ ἑταίρα (γυνή), ἡ μεσόγεια, ἡ ἀκρώρεια, ἡ παράλιος καὶ παραλία, ἡ χέρσος, ἡ ἤπειρος (γῆ, χώρα), ἡ διάμετρος, ἡ κάθετος (γραμμή), ἡ λεωφόρος, ἡ ἁμαξιτός (ὁδός), ἡ σύγκλητος (βουλή), κτλ. Τοὐναντίον δὲ πολλὰ οὐσιαστικὰ εἰς ευς, της, τηρ, τωρ, κτλ. ἐκλαμβάνονται ἀντὶ ἐπιθέτων προσδιοριζόντων οὐσιαστικά, οἷον ἱερεύς, ποιμὴν ἀνήρ, ἱππίτης ἄρτος, ἰδιώτης βίος, μυρτίτης οἶνος, αὐτοκράτωρ βουλή, πόλις, κτλ.

Ἀνώμαλα ἐπίθετα.

§. 196. Τὰ κυριώτατα τῶν ἀνωμάλων θετικῶν ἐπιθέτων εἶνε· ά). Τέσσαρα *μεταπλαστά*, *μέγας*, *πολύς*, *πρᾶος*, καὶ *σῶς*.

1). Τὸ *μέγας* καὶ *πολὺς* σχηματίζουσι τὴν μὲν Ἑνικὴν Ὀνομαστικὴν Αἰτιατικὴν καὶ Κλητικὴν τοῦ Ἀρσενικοῦ καὶ Οὐδετέρου ἐκ τῆς ῥίζης *μεγα* καὶ *πολυ*, τὰς δὲ ἄλλας πτώσεις καὶ πάσας τὰς τοῦ θηλυκοῦ ἐκ τῆς ῥίζης *μεγαλο* καὶ *πολλο* (= πολλFο), οἷον·

Ἀρσ. Ἑνικ. ὁ μέγας, τοῦ μεγάλου, τῷ μεγάλῳ, τὸν μέγαν, ὦ μέγα.
Δυϊκ. τὼ μεγάλω, τοῖν μεγάλοιν.
Πληθ. οἱ μεγάλοι, τῶν μεγάλων, τοῖς μεγάλοις, τοὺς μεγάλους, ὦ μεγάλοι.
Θηλ. Ἑνικ. ἡ μεγάλη, τῆς μεγάλης, κτλ. ὁμαλῶς κατὰ τὴν ά. κλίσιν.
Οὐδ. Ἑνικ. τὸ μέγα, τοῦ μεγάλου, τῷ μεγάλῳ, τὸ μέγα, ὦ μέγα.
Δυϊκ. τὼ μεγάλω, τοῖν μεγάλοιν.
Πληθ. τὰ μεγάλα, τῶν μεγάλων, τοῖς μεγάλοις, τὰ μεγάλα, ὦ μεγάλα.
Ἀρσ. Ἑνικ. ὁ πολύς, τοῦ πολλοῦ, τῷ πολλῷ, τὸν πολύν, ὦ πολύ.
Δυϊκ. τὼ πολλώ, τοῖν πολλοῖν.
Πληθ. οἱ πολλοί, τῶν πολλῶν, τοῖς πολλοῖς, τοὺς πολλούς, ὦ πολλοί.

Θηλ. ἡ πολλή, τῆς πολλῆς, κτλ. ὁμαλῶς κατὰ τὴν ά. κλίσιν.
Οὐδ. Ἑνικ. τὸ πολύ, τοῦ πολλοῦ, τῷ πολλῷ, τὸ πολύ, ὦ πολύ.
Δυϊκ. τὼ πολλώ, τοῖν πολλοῖν.
Πληθ. τὰ πολλά, τῶν πολλῶν, τοῖς πολλοῖς, τὰ πολλά, ὦ πολλά.

2). Τὸ *πρᾶος* (ῥ. πρᾱο καὶ πραϋ) κλίνεται ἀνωμάλως ἐν τῷ Πληθυντικῷ μόνον τοῦ Ἀρσενικοῦ καὶ Οὐδετέρου (κατὰ τὴν β'. καὶ γ'. κλίσιν), ἐν δὲ τῷ Θηλυκῷ ὁμαλῶς κατὰ τὴν ά. κλίσιν, οἷον·

Ἀρσ. Ἑνικ. ὁ πρᾶος, πράου, πράῳ, πρᾶον, πρᾶε καὶ ος.
Δυϊκ. πράω, οιν.
Πληθ. οἱ πρᾶοι, καὶ πραεῖς, πραέων (καὶ πράων), πράοις καὶ πραέσι(ν), πράους καὶ πραεῖς.
Θηλ. Ὁμαλῶς· ἡ πραεῖα, ας, ᾳ, αν, α.
Πληθ. πραεῖαι, ῶν, αις, ας, αι.
Οὐδ. Ἑνικ. τὸ πρᾶον (πραύ), ου, ῳ, ον, ον.
Δυϊκ. πράω, πράοιν.
Πληθ. τὰ πραέα, πραέων, πραέσι καὶ πράοις, τὰ πραέα.

3). Τὸ *σῶς* (ῥίζ. σαο = σω καὶ σωο) ἔχει μόνον Ὀνομαστικήν, Αἰτιατικὴν καὶ Κλητικὴν τοῦ Ἑνικοῦ καὶ Πληθυντικοῦ ἐκ τοῦ *σως*, τὰς δὲ λοιπὰς ἐκ τοῦ *σῶσο*.

Ἀρσ. Ἑνικ. ὁ σῶς (σῶος), σώου, σώῳ, σῶν (σῶον).
Δυϊκ. σώω, σώοιν.
Πληθ. οἱ σῷ (καὶ *σῶς* = (σῶες) καὶ σῶοι), σώων, σώοις, σῶς (καὶ σώους).
Θηλ. Ἑνικ. ἡ σῶς (καὶ σώα), σώας, σώᾳ, σῶν (καὶ σώαν).
Δυϊκ. σώα, σώαιν.
Πληθ. αἱ σῷ καὶ σῶαι, σώων, σώαις, σῶς (= σωας) καὶ σώας.
Οὐδ. Ἑνικ. τὸ σῶν, σώου, σώῳ, σῶν.
Δυϊκ. τὼ σώω, σώοιν.
Πληθ. τὰ σῶα (σᾶ), σώων, σώοις, σῶα (σᾶ), σῶα.

Σημ. Οἱ συνηθέστεροι παρ' Ἀττικοῖς τύποι εἶνε ὁ σῶς καὶ σῶν· ὁ δὲ τύπος σᾶ εἶνε ποιητικὸς ἁπάντων καὶ παρὰ Πλάτωνι.

§. 197. β'). *Ἐλλειπτικὰ* ἐπίθετα εἶνε

1). Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά, *εἷς, δύο, τρεῖς, τέσσαρες, διακόσιοι, αι, α*, κτλ. περὶ ὧν ὅρα *Ἀριθμητικά* (§. 211).

2). Τὸ *ἄμφω, ἀμφότεροι*. (Ὅρα §. 211. 6'. Σημ. 6'. καὶ 237). καὶ *ἔνιοι* (§ 234).

3'. Τὸ *φροῦδος* = (πρὸ ὁδὸς) ἔχον ἐν χρήσει μόνον τὴν Ὀνομαστικὴν ἁπάντων τῶν γενῶν καὶ ἀριθμῶν, οἷον *φροῦδος-δη-δον, φροῦδοι, δαι, δα*.

§. 198. γ'). *Ἄκλιτα* εἶνε τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ἀπὸ τῶν πέντε μέχρι τῶν ἑκατόν.

Β'). Παραθετικὰ ἐπίθετα

ἤτοι

Συγκριτικὰ καὶ *Ὑπερθετικά.*

§. 199. Παραθετικὰ ἐπίθετα λέγονται τὰ σημαίνοντα τὴν ποιότητα ἢ ἰδιότητα τοῦ Οὐσιαστικοῦ σχετικῶς πρὸς ὁμοίαν ποιότητα ἢ ἰδιότητα ἄλλου οὐσιαστικοῦ. Εἶνε δὲ ταῦτα δύο εἰδῶν· ά). Συγκριτικά· καὶ 6'). Ὑπερθετικά.

ά). *Συγκριτικὰ* λέγονται, ὅσα φανερώνουσιν ὅτι ἡ αὐτὴ ποιότης ἢ ἰδιότης οὐσιαστικοῦ τινος εὑρίσκεται εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἢ εἰς ἄλλο ὁμοειδές.

6'). *Ὑπερθετικὰ* δέ, ὅσα φανερώνουσιν ὅτι ἡ αὐτὴ ποιότης ἢ ἰδιότης οὐσιαστικοῦ τινος εὑρίσκεται εἰς ἀνώτατον βαθμὸν ἢ εἰς ὅλα τὰ ὁμοειδῆ· οἷον, *σοφὸς* Σοφοκλῆς, *σοφώτερος* δ' Εὐριπίδης, ἀνδρῶν δ' ἁπάντων *σοφώτατος* Σωκράτης.

Σημ. ά). Πολλάκις τὸ Ὑπερθετικὸν φανερώνει οὐχὶ τὸν σχετικῶς μέγιστον βαθμὸν ἀλλὰ τὸν ἀπολύτως μέγαν.

Σημ. 6'). Παραθετικὰ ἔχουσιν ἐκεῖνα τῶν ἐπιθέτων, ὅσα εἶνε δεκτικὰ αὐξήσεως ἢ μειώσεως· ὅσα δὲ σημαίνουσι τελείαν ἢ ἀρνητικὴν ἔννοιαν, χρόνον καὶ τὰ τοιαῦτα εἶνε ἀνεπίδεκτα παραθέσεως· οἷον, πάνσοφος, θνητός, ἀθάνατος, θερινός, ξύλινος, κτλ.

§. 200. *Καταλήξεις παραθετικῶν.* Πρὸς δήλωσιν τῶν βαθμῶν τῆς ποιότητος ἢ ἰδιότητος τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ἔχουσι δύο καταλήξεις· τὰ μὲν *Συγκριτικὰ* τὴν συνηθεστέραν *τερος* (τερα, τερον) καὶ σπανιωτέραν *ιων* (ιον), τὰ δὲ *Ὑπερθετικὰ* τὴν *τατος* (τατη, τατον) καὶ σπανιωτέραν *ιστος* (ιστη, ιστον), τὰς ὁποίας προσάπτουσιν ἀμέσως εἰς τὴν καθαρὰν ῥίζαν τοῦ Ἀρσενικοῦ, ἐκτός τινων ἐξαιρέσεων καὶ μεταβολῶν, (περὶ ὧν ὅρα κατωτέρω)· οἷον

Θετικ.	*Συγκριτ.*	*Ὑπερθ.*
ξηρό-ς (ῥ. ξηρο).	ξηρό-τερος.	ξηρό-τατος.
σοφό-ς (ῥ. σοφο).	σοφώ-τερος.	σοφώ-τατος.
ἀληθής (ῥ. ἀληθεσ).	ἀληθέ-στερος.	ἀληθέ-στατος.
γλυκύ-ς (ῥ. γλυκυ).	γλυκύ-τερος.	γλυκύ-τατος.
μέλας (ῥ. μελαν)	μελάν-τερος.	μελάν-τατος.

Σημ. ά). Ἀντὶ τῶν ἁπλῶν τύπων τοῦ Συγκριτικοῦ καὶ Ὑπερθετικοῦ τίθεται πολλάκις περιφραστικῶς τὸ θετικὸν ἐπίθετον μετὰ τοῦ μᾶλλον καὶ μάλιστα συνήθως μὲν εὐφωνίας χάριν εἰς τὰ μὴ ἔχοντα παραθετικὰς καταλήξεις, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὰ ἔχοντα τοιαύτας· οἷον, μᾶλλον προδότης, μᾶλλον φιλέλλην, μᾶλλον ἀγνώς, μᾶλλον φίλος, μᾶλλον σοφός, μάλιστα σοφός.

Σημ. 6'). Περιφραστικῶς διὰ τοῦ μᾶλλον καὶ μάλιστα ἐξεφέροντο καὶ τὰ παραθετικὰ τῶν τε Ἐνεργητικῶν καὶ Παθητικῶν μετοχῶν, πλὴν ὀλίγων, ὄχι μόνον τοῦ Ἐνεστῶτος, ἀλλὰ καὶ τοῦ Παρακειμένου· οἷον μᾶλλον πρέπων, μάλιστα πρέπων, μᾶλλον δυνάμενος, μάλιστα δυνάμενος, μᾶλλον ἀφεστηκώς, ἐγρηγορώς, μᾶλλον γεγυμνασμένος, ἀπηλλαγμένος, μάλιστα πεπαιδευμένος, κτλ.

Σημ. γ'). Περιφραστικῶς διὰ τοῦ ἧσσον καὶ τοῦ θετικοῦ ἐπιθέτου ἐκφέρεται ἐνίοτε καὶ ὁ κατώτερος βαθμὸς τῆς συγκρίσεως· οἷον ἧσσον σοφός, ἧσσον εἰκός.

§. 201. *Λ'. Παραθετικὰ εἰς τέρος καὶ τάτος. ά). Δευτερολίτων.*

1). Τὰ πλεῖστα τῶν εἰς *ος* ἐπιθέτων προσκολλῶσι τὰς παραθετικὰς καταλήξεις *τερος* καὶ *τατος* εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ Ἀρσενικοῦ τὴν λήγουσαν εἰς *ο*, τὸ ὁποῖον, ἂν μὲν ἡ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἶνε βραχεῖα, ἐκτείνεται εἰς ω, ἂν δὲ εἶνε φύσει ἢ θέσει μακρά, μένει ἀμετάβλητον· οἷον,

Θετικ.	*Συγκριτ.*	*Ὑπερθ.*
σοφός (ῥ. σοφ).	σοφώ-τερος,	α, ον σοφώ-τατος, η, ον.
ἄξιος (ῥ. ἀξιο).	ἀξιώ-τερος.	» » ἀξιώ-τατος, » »
χρήσιμος (ῥ. χρησιμο).	χρησιμώ-τερος	» » χρησιμώ-τατος. » »
ἐχυρό-ς (ῥ. ἐχυρο).	ἐχυρώ-τερος.	» » ἐχυρώ-τατος. » »
κοῦφο-ς (ῥ. κουφο).	κουφό-τερος.	» » κουφό-τατος. » »
μωρό-ς (ῥ. μωρο).	μωρό-τερος.	» » μωρό-τατος. » »
ἔνδοξο-ς (ῥ. ἐνδοξο).	ἐνδοξό-τερος.	» » ἐνδοξό-τατος. » »
ἰσχυρό-ς (ῥ. ἰσχυρο).	ἰσχυρό-τερος.	» » ἰσχυρό-τατος. » »

Σημ. ά). Καὶ ἄφωνον μετὰ ὑγροῦ καθιστᾷ ἐν τοῖς τύποις τῶν παραθετι-

κῶν πάντοτε τὴν συλλαβὴν θέσει μακρὰν καὶ οὐχὶ κοινὴν συλλαβήν (§. 15. Σημ.), σφοδρός, σφοδρό-τερος, σφοδρό-τατος.

Σημ. β'). Τὰ παραθετικὰ τοῦ στενὸς καὶ κενὸς κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους γραμματικοὺς φυλάττουσιν ἀμετάβλητον τὸ ο· οἷον, στενό-τερος, στενό-τατος, κενό-τερος, κενό-τατος (πιθανῶς ἀπὸ τῶν Ἰωνικῶν στεινὸς καὶ κεινός), κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους ἐκτείνουσιν αὐτὸ εἰς ω, οἷον, στενώτερος, στενώ-τατος.

Σημ. γ'). Χρόνος τῶν συλλαβῶν. Τὰ παράγωγα ἐπίθετα εἰς ιος, ινος, ικος καὶ ιμος ὡς ἔχοντα τὸ ι βραχὺ ἐκτείνουσιν εἰς τὰ παραθετικὰ αὐτῶν τὸ ο εἰς ω· οἷον, τίμιος τιμιώ-τερος τιμιώ-τατος, πεδινός πεδινώ-τερος πεδινώ-τατος, ἀρχικὸς ἀρχικώ-τερος ἀρχικώ-τατος, μάχιμος μαχιμώ-τερος μαχιμώ-τατος.

2). Τὰ εἰς εος = *οῦς μετουσιαστικὰ* μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν παραθετικῶν καταλήξεων συναιροῦσι τὸ *εω* εἰς ω· οἷον (πορφύρε-ος) πορφυροῦς (πορφυρεώ-τερος) πορφυρώτερος (πορφυρεώ-τατος) πορφυρώτατος, (κυάνεο-ς) κυανοῦς κυανώτερος κυανώ-τατος.

3). Τὰ εἰς οος = *οῦς* συνῃρημένα συνήθως μὲν ἀποκόπτοντα τὸ ληκτικὸν τῆς ῥίζης ο συνάπτουσι τὰς παραθετικὰς καταλήξεις μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τῆς συλλαβῆς *εσ* καὶ συναιροῦσι ταύτην μετὰ τοῦ προηγουμένου *ο* εἰς *ου*· οἷον (ἁπλόο-ς) ἁπλοῦς (ἁπλο(ο)-έσ-τερος) ἁπλούστερος (ἁπλο(ο)-έσ-τατος) ἁπλούστατος, (εὔνοο-ς) εὔνους εὐνούστερος εὐνούστατος· ἐνίοτε δὲ σχηματίζονται καὶ κανονικῶς· οἷον (εὔροο-ς) εὔρους εὐρού-τερος καὶ εὐρούσ-τερος, (εὔχροο-ς) εὔχρους εὐχρού-τερος καὶ εὐχρούστερος.

Σημ. Κατὰ ταῦτα, ἤτοι διὰ παρενθήκης τῆς συλλαβῆς εσ, σχηματίζονται καὶ τὰ παραθετικὰ τοῦ ἄκρατος, ἐρρωμένος καὶ ἄσμενος· οἷον, (ῥ. ἀκρατ(ο)) ἀκρατ-έσ-τερος ἀκρατ-έσ-τατος, (ῥ. ἐρρωμεν(ο)) ἐρρωμεν-έσ-τερος ἐρρωμεν-έσ-τατος, (ῥ. ἀσμεν(ο)) ἀσμεν-έσ-τερος ἀσμεν-έσ-τατος ἀλλὰ καὶ ἀσμεν-αί-τερος ἀσμεν-αί-τατος (Ὅρα κατωτέρω §δ. 5. Σημ.). Οὕτω καί τινα ἄλλα· οἷον, ἐπίπεδος ἐπιπεδ-έσ-τερος, ἄφθονος ἀφθον-έσ-τερος (ποιητ. παρὰ Πλάτωνι ἁπαντῶν), αἰδοῖος αἰδοι-έσ-τερος καὶ τὸ ἐπίρρημα ἠρέμα ἠρεμ-έσ-τερος.

4). Ἐκ τῶν εἰς *αιος* τὸ μὲν *γεραιὸς* σχεδὸν πάντοτε, τὸ δὲ *παλαιὸς* καὶ *σχολαῖος* ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἀποκόπτουσι τὸν χαρακτῆρα *ο*· οἷον

γεραιὸς (ῥ. γεραι(ο) γεραί-τερος, γεραί-τατος.
παλαιό-ς (ῥ. παλαι(ο) παλαί-τερος παλαί-τατος καὶ παλαιό-τερος παλαιό-τατος.

σχολαῖο-ς (ῥ. σχολαι(ο) σχολαί-τερος σχολαί-τατος καὶ ἐνίοτε σχολαιό-τερος σχολαιό-τατος.

Τἆλλα δὲ πάντα εἰς *αιος* σχηματίζονται κανονικῶς διατηροῦντα τὸ ο· οἷον ἀρχαιό-τερος ἀρχαιό-τατος, βιαιό-τερος βιαιό-τατος, κτλ.

5). Τὰ ἓξῆς θετικὰ εἰς *ος*, *εὔδιος*, *ἴσος*, *μέσος*, *ὄρθριος*, *ὄψιος*, *παραπλήσιος* (ἐν τῷ Συγκριτικῷ), *πρώϊος* καὶ *πρῷος*, καὶ τὸ ἐπίρρημα *πλησίον*, ἀποκόπτοντα τὸ ληκτικὸν τῆς ῥίζης ο συνδέουσι τὰς παραθετικὰς καταλήξεις μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τῆς συλλαβῆς *αι*· οἷον

εὐδι-αί-τερος εὐδι-αί-τατος, ἰσ-αί-τερος ἰσ-αίτατος,
μεσ-αί-τερος μεσ-αί-τατος, ὀρθρι-αί-τερος ὀρθρι-αί-τατος,
ὀψι-αί-τερος ὀψι-αί-τατος, παραπλησι-αί-τερος,
πρωϊ-αί-τερος πρωϊ-αί-τατος καὶ πρῳ-αί-τερος πρῳ-αί-τατος,
πλησι-αί-τερος πλησι-αί-τατος.

Κατὰ ταῦτα καὶ τὰ παραθετικὰ τοῦ *προὔργου* = (πρὸ ἔργου = ὠφέλιμον) προὐργι-αί-τερος προὐργι-αί-τατος καὶ μύχιος μυχαί-τερος, μυχαί-τατος (ὡς ἐκ τοῦ *μυχός*).

Σημ. Τὰ παραθετικὰ τοῦ ἥσυχος καὶ ἄσμενος διφοροῦνται ὄντα ἡσυχ-αίτερος ἡσυχ-αί-τατος καὶ ἡσυχώ-τερος ἡσυχώ-τατος, (ἀσμεν-αί τερος) ἀσμεν-αί-τατος καὶ (ἀσμεν-έσ-τερος) ἀσμεν-έσ-τατος (ὅρα ἀνωτ. §δ. 3. Σημ). Τὰ δὲ τοῦ ἴδιος παρὰ μὲν τοῖς Ἀττικοῖς ἔχουσι κανονικῶς ἰδιώ-τερος ἰδιώτατος, ἐν δὲ τῇ κοινῇ γλώσσῃ ἰδι-αί-τερος ἰδι-αί-τατος. Καὶ τὰ τοῦ φίλος = (ἀγαπητός), Συγκριτικὸν μὲν μᾶλλον φίλος, Ὑπερθετικὸν δὲ φίλτατος· σπανίως Συγκρ. φιλαίτερος, καὶ σπανιώτατα φιλώτερος, καὶ παρὰ ποιηταῖς φίλτερος, Ὑπερθ. δὲ σπανιώτερον φιλαί-τατος καὶ σπανιώτατα φιλώ-τατος.

§. 202. *β'). Τριτοκλίτων.* 1). Τὰ λήγοντα εἰς υς (εῖα, υ) καὶ ης = (εσ) πλὴν τοῦ *ψευδὴς* καὶ *ἀκρατὴς* προσκολλῶσι τὰς παραθετικὰς καταλήξεις ἀμέσως εἰς τὴν ῥίζαν· οἷον

γλυκὺ-ς (ῥ. γλυκυ). γλυκύ-τερος γλυκύ-τατος.
σαφὴς (ῥ. σαφεσ). σαφέσ-τερος σαφέσ-τατος.

Οὕτω καὶ τὸ μέλας (ῥ. μελαν) καὶ μάκαρ (ῥ. μακαρ).

μελάν-τερος μελάν-τατος, μακάρ-τερος μακάρ-τατος.

2). Τὰ εἰς *εις* (εσσα, εν) μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν παραθετικῶν καταλήξεων τὸν μὲν πρὸ τοῦ ἑτέρου *τ* χαρακτῆρα *τ* τρέπουσιν εἰς *σ* (§. 66), τὸ δὲ *ν* ἀποβάλλουσι (§. 86)· οἷον,

χαρίεις (ῥ. χαριεντ = χαριέντ-τερος) χαριέσ-τερος (χαριέντ-τατος) = χαριέσ-τατος.

Σημ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ πένης, ὅπερ ἐκτὸς τῆς τροπῆς τοῦ τ εἰς σ συστέλλει τὸ ῥιζικὸν η εἰς ε· οἷον (ῥ. πενητ=πενητ-τερος;)=πενέσ-τερος πενέσ-τατος.

3). Τὰ εἰς ων (Γεν. ονος) συνάπτουσι τὰς παραθετικὰς καταλήξεις μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τῆς συλλαβῆς εσ· οἷον

σώφρων (ῥ. σωφρον) σωφρον-έσ-τερος σωφρον-έσ-τατος.
Οὕτω καὶ τὸ ἀφῆλιξ (ῥ. ἀφηλικ) ἀφηλικ-έσ-τερος ἀφηλικ-έσ-τατος.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὸ πίων (ῥ. πιον) καὶ πέπων (ῥ. πεπον) ἔχοντα παραθετικὰ πιό-τερος πιό-τατος, πεπαί-τερος πεπαί-τατος.

4). Τὰ μονοκατάληκτα εἰς ξ, πολλὰ ῥηματικὰ οὐσιαστικὰ εἰς της καὶ ἐκ τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων τὸ *λάλος*, *λάγνος*, *μονοφάγος*, *ὑφοφάγος* καὶ πτωχὸς συνάπτουσι τὰς παραθετικὰς καταλήξεις μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τῆς συλλαβῆς *ισ* (ἀποκοπτομένου τοῦ η ἐκ τῶν εἰς *της* καὶ τοῦ ο ἐκ τῶν εἰς ος)· οἷον

ἅρπαξ (ῥ. ἁρπαγ)	(ἁρπαγ-ίσ-τερος)	ἁρπαγ-ίσ-τατος.
βλάξ (ῥ. βλακ)	(βλακ-ίσ-τερος)	βλακ-ίσ-τατος.
πλεονέκτης	(πλεονεκτ-ίσ-τερος)	πλεονεκτ-ίσ-τατος.
κλέπτης	κλεπτ-ίσ-τερος	κλεπτ-ίσ-τατος.
λάλος	λαλ-ίσ-τερος	λαλ-ίσ-τατος· οὕτως ὀψοφαγ-ίσ-τατος, πτωχ-ίσ-τατος, λαγν-ίσ-τατος, μονοφαγ-ίσ-τατος.

Σημ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὰ παραθετικὰ τῶν τριτοκλίτων ψευδὴς καὶ ἀκρατὴς (παρὰ τὸ ἀνωτέρω ἐδ. 1) οἷον (ψευδ-ίσ-τερος) ψευδ-ίσ-τατος, ἀκρατ-ίσ-τερος (ἀκρατ-ίσ-τατος). Τὰ δὲ τοῦ ὑβριστὴς κατὰ τὰ εἰς ος, ὑβριστό-τερος ὑβριστό-τατος.

5). Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ *χάρις* συνδέουσι τὰς καταλήξεις μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τοῦ ω· οἷον, ἐπίχαρις (ῥ. ἐπιχαριτ) ἐπιχαριτ-ώ-τερος ἐπιχαριτ-ώ-τατος.

§. 203. *Β'). Παραθετικὰ εἰς ιων* (ιον) καὶ *ιστος* (ιστη, ιστον). Τὰς σπανιωτέρας παραθετικὰς καταλήξεις *ιων* καὶ *ιστος* προσλαμβάνουσι δύο μόνον ἐπίθετα ἐκ τῶν εἰς *ὺς* τὸ *ἡδὺς* καὶ *ταχύς*, τὰ ὁποῖα ἀποκόπτουσι τὸν χαρακτῆρα υ, δύο ἕτερα ἐκ τῶν εἰς *ρὸς* τὸ *αἰσχρὸς* καὶ *ἐχθρός*, τὰ ὁποῖα ἀποκόπτουσι τὸ τελευταῖον μέρος τῆς ῥίζης ρο, καὶ τὸ *κακός*, τὸ ὁποῖον ἀποκόπτει τὸ ο, καὶ σχηματίζονται κανονικῶς, πάντα δὲ τἄλλα ἀνωμάλως.

Θετικόν.	Συγκρ.	Οὐδ.	Ὑπερθ.
1) ἡδὺ-ς (ῥ. ἡδ(υ)).	ἡδ-ίων	(ἥδ-ιον).	ἥδ-ιστος, τη, τον.

2) ταχὺ-ς (ῥ. ταχ(υ)) (ταχ-ίων)=θάττων οὐδ. (θᾶττον). Ὑπερθ. τάχ-ιστος, η, ον.

Σημ. α). Πάντα τὰ ἄλλα εἰς υς ἐπίθετα προσλαμβάνουσι τὰς συνήθεις παραθετικὰς καταλήξεις τερος καὶ τατος, βαρύ-τερος βαρύ-τατος, ὀξύ-τερος ὀξύ-τατος, κτλ.

Σημ. β'). Ἐν τῷ Συγκριτικῷ θάττων ἢ θάσσων τὸ ι τῆς καταλήξεως ιων =(jων) τρέπεται μετὰ τοῦ χαρακτῆρος χ εἰς σσ ἢ ττ καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ ῥιζικὸν φωνῆεν α βραχὺ ἐκτείνεται εἰς α μακρόν, ἡ δὲ δασύτης τοῦ χ μετατίθεται εἰς τὴν ἀρχήν, τραπέντος τοῦ ψιλοῦ τ εἰς τὸ ἀντίστοιχον δασύ. (Ὅρα §. 79. καὶ 94. 2.).

	Συγκρ.	Οὐδ	Ὑπερθ.
3). αἰσχρὸ ς (ῥ. αἰσχ(ρο)).	αἰσχ-ίων (αἴσχ-ιον).		αἴσχ ιστος, η, ον.
4). ἐχθρὸ-ς (ῥ. ἐχθ(ρο)).	ἐχθ-ίων (ἔχθ ιον).		ἔχθ ιστος, η, ον.
	ἀλλὰ καὶ ἐχθρό-τερος, ρα, ρον		ἐχθρό-τατος, η, ον.
5). κακὸ-ς (ῥ. κακ(ο)),	κακ-ίων (κάκ-ιον).		κάκ-ιστος, η, ον.

Σημ. Τὸ οἰκτρὸ-ς ἔχει Συγκριτικὸν οἰκτρό-τερος, α, ον καὶ Ὑπερθετικὸν οἰκτιστος, η, ον καὶ οἰκτρό-τατος, η, ον.

§. 204. *Ἀνώμαλα παραθετικά.* Ἀνώμαλα παραθετικὰ λέγονται ὅσα σχηματίζονται ἢ ἐξ ὑπάρχοντος θετικοῦ παρὰ τοὺς δεδομένους κανόνας, ἢ ἐκ ῥίζης διαφόρου μὲν παρὰ τὴν τοῦ θετικοῦ, ἀλλὰ ταὐτοσήμου. Τοιαῦτα δ' εἶνε.

Θετικόν.	Συγκριτικόν.		Ὑπερθετικόν.	
	Ἀρσ. καὶ Θηλ.	Οὐδέτ.	Ἀρσ.	Θηλ. Οὐδ.
1). ἀγαθός.				
(ῥ. ἀμεν).	ό, ἡ ἀμείνων	τὸ ἄμεινον.		
(ῥ. ἀρεσ, ἀρ).			ἄρ-ιστος,	τη, τον.
(ῥ. βελτ).	» βελτ-ίων.	» βέλτ-ιον.	βέλτ-ιστος,	» »
(ῥ. κρετ, κρατυ).	» κρείττ(σσ)ων.	» κρεῖττ(σσ)ον.	κράτ-ιστος,	» »
(ῥ. λω).	» λώων.	» λῶον.	λῶ-στος.	» »
2. κακὸ-ς (ῥ. κακο).	» κακ-ίων.	» κάκ-ιον.	κάκ-ιστος,	» »
(ῥ. χερ).	» χείρ-ων.	» χεῖρ-ον.	χείρ-ιστος,	» »
(ῥ. ἡκ).	» ἥττ(σσ)ων.	» ἧττ(σσ)ον.		

Σημ. Περὶ τῶν πολλαπλῶν παραθετικῶν τοῦ ἀγαθὸς σημειωτέον, ὅτι τὰ μὲν ἀμείνων καὶ ἄριστος (ἐκ ῥ. ἀρεσ, καὶ ἀρ, ἐξ ὧν ἀρετὴ καὶ Ἄρης) σημαίνουσι μᾶλλον ἐπιδεξιότητα, τελειότητα καὶ ἀρετήν, ἰσοδυναμοῦντα τῷ ἱκανώτερος, ἁρμοδιώτερος, (ἐπὶ πολέμου) ἀνδρειότερος, ἐναρετώτερος· τὰ δὲ κρείσσων κράτ-ιστος (ἐκ ῥ. κρετ. καὶ κρατ ἐξ ὧν κράτος, κρατῶ) τὴν φυσικὴν ἰσχὺν καὶ σωματικὴν ὑπεροχὴν ἰσοδυναμοῦντα τῷ ἰσχυρότερος, ἀνώτε-

ρος, καλλίτερος· τὰ δὲ βελτίων βέλτιστος τὴν ἐσωτερικήν, τὴν ἠθικὴν ἀγαθότητα, ἰσοδυναμοῦντα τῷ καλλίτερος, ὠφελιμώτερος· καὶ τὰ λῴων λῷστος (ἐκ ῥ. λω=λαϝ, ἐξ ἧς ἀπολαύω) τὴν προτίμησιν, ἰσοδυναμοῦντα τῷ ἐπιθυμητότερος, ἀπολαυστικώτερος, προτιμότερος. Περὶ δὲ τῶν τοῦ κακὸς τὰ μὲν κακίων κάκιστος σημαίνουσι τὴν σωματικὴν κακίαν, τὴν ἀνανδρίαν, ἰσοδυναμοῦντα τῷ ἀνανδρότερος, ἀνικανώτερος, χειρότερος· τὰ δὲ χείρων χείριστος (ἐκ ῥ. χερ, ἐξ ἧς καὶ χείρ), τὴν ἔλλειψιν ἠθικῶν προσόντων, ἀντιτιθέμενα συνήθως πρὸς τὰ βελτίων βέλτιστος καὶ ἰσοδυναμοῦντα τῷ κατώτερος, μᾶλλον ὑποχείριος, χειρότερος· καὶ τὸ ἧττων ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸ κρείττων σημαίνει τὸν ἀσθενέστερον, κατώτερον τὴν δύναμιν.

3). καλὸ-ς (ἐκ ῥ. καλλ). ὁ, ἡ καλλ-ίων. τὸ κάλλ-ιον. κάλλ-ιστος, η, ον. ἐξ οὗ οὐσιαστ. κάλλος).

4). μέγας (ῥ.μεγ(α)) (μειγίων) μείζων. » μεῖζον. μέγ-ιστος » »

5). (μικρὸς (ῥ. μικρο). μικρό-τερος, ρα, ρον. μικρό-τατος, » »
(ὀλίγος (ῥ. ὀλιγ(ο)). ———— ὀλίγ-ιστος, » »
(ῥ. με). ὁ, ἡ μείων. τὸ μεῖον.
(ῥ. ἐλαχυ). » ἐλάττ(σσ)ων. » ἔλαττ(σσ)ον. ἐλάχ-ιστος, » »
(ῥ. ἡκ). ———— » ἧττον. ἥκ-ιστα (ἐπίρρ.).

6). πολὺς (ῥ.πλεϝ=πλε) πλείων,πλέων. πλεῖον ἢπλέον, πλεῖστος, η,ον.

Σημ. ά). Ἀρχικὴ ῥίζα τούτου εἶνε ἡ πολϝ=πολυ (§. 83. ά), ἐξ ἧς κατ' ἔκτασιν (§. 59. ά. 5) πολεϝ=πολευ, διὰ συγκοπῆς τοῦ ο πλεϝ=πλευ καὶ ἀποβολῆς τοῦ ϝ πλε.

Σημ. β΄). Ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου συγκριτικοῦ πλέον ἀπαντᾷ καὶ πλεῖν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, μάλιστα πρὸ τῶν Ἀριθμητικῶν μετὰ τοῦ ἢ λεγομένου ἢ ἐξυπακουομένου· οἷον πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας, πλεῖν ἑξακοσίους=πλέον ἢ ἑξακοσίους.

7). ῥᾴδιος (ῥ. ρα). ὁ, ἡ ῥᾴων. τὸ ῥᾷον. ῥᾷστος, στη, στον.
8). ἀλγεινὸ-ς ἀλγεινό-τερος, α, ον. ἀλγεινό-τατος, η, ον.
(ῥ.ἄλγ, ἐξ οὗ τὸ ἄλγος). ὁ,ἡ ἀλγ-ίων. τὸ ἄλγ-ιον. ἄλγ-ιστος, » »

Σημ. ά). Καὶ τοῦ μακρὸς εὑρηται Ὑπερθ. τὸ ποιητ. μήκιστος ἐκ τοῦ Οὐσιαστικοῦ μῆκος.

Σημ. β΄). Ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ Συγκριτικοῦ τινων τῶν ἀνωτέρω ἀνωμάλων ἐπιθέτων τὸ ι τῆς καταλήξεως ιων=(jων) πάσχει τὰ (ἐν §. 84.) σημειωθέντα πάθη· ἤτοι ά). ἐν τῷ ἀμείνων καὶ χείρων τὸ ι μετατίθεται πρὸ τοῦ ν καὶ συναποτελεῖ δίφθογγον μετὰ τοῦ ῥιζικοῦ φωνήεντος· οἷον (ῥ. ἀμεν =ἀμεν-ίων)=ἀμείν-ων, (ῥ. χερ=χερ-ιων)=χείρ-ων. β΄). Ἐν τῷ κρείσσων ἥσσων καὶ ἐλάσσων τὸ ι συγχωνεύεται μετὰ τοῦ οὐρανισκοφώνου ἢ ὀδοντοφώνου χαρακτῆρος εἰς δύο σσ ἢ ττ· οἷον (ῥ. κρετ=κρετ-ιων)=κρείσσ(ττ)ων μετ' ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς ει, (ῥ. ἡκ=ἡκ-ιων)=ἥσσων ἢ ἧττων, (ῥ. ἐλαχ=ἐ-

λαχ-ιων)=ἐλάττ(σσ)ων. γ΄). Ἐν τῷ μείζων τὸ ι τρέπεται μετὰ τοῦ χαρακτῆρος γ εἰς ζ καὶ τὸ ῥιζικὸν ε ἐκτείνεται εἰς ει· οἷον (ῥ. μεγ=μεγ-ιων=μεζων)=μείζων. δ΄). Ἐν τῷ πλείων ἐκ ῥ. πλε τὸ ι συνάπτεται μετὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ε εἰς δίφθογγον ει, οἷον πλε-ιων=πλείων. ε). Ἐν τῷ λῴων τὸ ι τῆς καταλήξ. ὑπογράφεται, οἷον, λω-ίων=λῴων. ϛ΄). Ἐν τοῖς καλλίων καὶ ἀλγίων ὑποτίθεται ὡς θετικὸν τὸ Οὐσιαστικὸν κάλλος καὶ ἄλγος. Καὶ ζ΄). Ἐν τῷ ῥᾴων ἀποκόπτεται ἡ συλλαβὴ δι, οἷον, ῥα(δι)-ιων=ῥᾴων.

§. 205. *Ἐλλιπῆ παραθετικά.* Ἐλλιπῆ παραθετικὰ λέγονται τὰ μὴ ἔχοντα *ἐπίθετον* ὡς θετικόν, ἀλλὰ *πρόθεσιν* ἢ ἐπίρρημα· οἷον

	Συγκριτ.	Ὑπερθετ.
πρό.	πρότερος, α. ον.	πρῶτος, η, ον.
ὑπέρ.	ὑπέρτερος, α, ον.	ὑπέρτατος καὶ ὕπατος, η, ον.
(? ὑπό).	ὕστερος, α, ον.	ὕστατος, η, ον.
ἐξ.	————	ἔσχατος, η, ον.
πέρα.	περαίτερος, α, ον.	————
πλησίον.	πλησι-αίτερος, α, ον.	πλησι-αίτατος, η, ον.

Σημ. Τὰ Ὑπερθετικὰ ὕπατος καὶ πρῶτος γίνονται κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ ὑπέρτατος καὶ τοῦ ἀνυπάρκτου (πρό-τατος=προ-ατος)=πρῶτος.

Περὶ τῶν *Παραθετικῶν ἐπιρρημάτων* ὅρα *ἐπιρρήματα* §. 473.

Ἀριθμητικά.

§. 206. Τὰ ἀριθμητικὰ εἶναι 1) *Ἐπίθετα*· 2) *Οὐσιαστικὰ* καὶ 3) *Ἐπιρρήματα.*

§. 207. 1). *Ἐπίθετα.* Τὰ *ἀριθμητικὰ ἐπίθετα* ἐκφράζοντα τὰς ἀριθμητικὰς σχέσεις τῶν οὐσιαστικῶν διαιροῦνται εἰς *ἀπόλυτα, τακτικά, χρονικά, πολλαπλασιαστικά, ἀναλογικὰ* καὶ *διανεμητικά.*

ά). *Ἀπόλυτα.* Ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ εἶνε τὰ σημαίνοντα ἁπλῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντικειμένων καὶ ἀπαντῶντα εἰς τὸ ἐρώτημα *πόσος*; οἷον, εἷς μία, ἕν, δύο, τρεῖς τρία, τέσσαρες τέσσαρα, πέντε, ἕξ, κτλ.

β΄). *Τακτικά.* Τακτικὰ εἶνε τὰ σημαίνοντα τὴν ἀριθμητικὴν τάξιν, ἣν κατέχει ἀντικείμενόν τι σχετικῶς πρὸς ἄλλο, καὶ ἀπαντῶντα εἰς τὸ ἐρώτημα *πόστος*; Ταῦτα γίνονται ἐκ τῶν ἀπολύτων προσλαμβάνοντα τὴν κατάληξιν *τος* μὲν τὰ ἀπὸ τοῦ *εἷς* μέχρι τοῦ ἐνενήκοντα ἐννέα (πλὴν τοῦ *δεύτερος, ἕβδομος* καὶ *ὄγδοος*), *στὸς* δὲ τὰ ἀπὸ τῶν *ἑκατοντάδων* καὶ *χιλιάδων* καὶ εἶνε τριγενῆ καὶ τριακατάληκτα· οἷον πρῶτος-η-ον, δεύτερος-α-ον, τρίτος-η-ον, τέταρ-

τος-η-ον, κτλ. εἰκοστὸς-ὴ-όν, τριακοστὸς-ὴ-όν, κτλ. Ὅρα *Πίνακα* ἐν τέλει τῶν ἀριθμητικῶν.

Σημ. ά). Εἰς τὰ ἀπὸ τῶν δεκάδων τακτικὰ πλὴν τοῦ δέκατος φαίνεται μὲν προστιθεμένη ἡ κατάλ. στός, ἀλλὰ τὸ σ εἰς μὲν τὸ εἰκοστὸς ἀνήκει εἰς τὴν ῥίζαν, οἷον, εἰκοσ-τός, εἰς δὲ τὰ τῶν ἄλλων δεκάδων προέρχεται ἐκ τροπῆς τοῦ χαρακτ. τ πρὸ τοῦ τ τῆς καταλήξεως (§. 66.)· οἷον (τριακοντ-τὸς=τριακονσ-τὸς)=τριακοσ-τός (§. 86.), τεσσαρακοσ-τός, κτλ.

Σημ. β'). Τὰ Οὐδέτ. τῶν τακτικῶν ἐκλαμβάνονται πολλάκις ὡς ἐπιρρήματα· οἷον, (τὸ) πρῶτον, (τὸ) δεύτερον, (τὸ) τρίτον, κτλ. ἔτι δὲ καὶ πρὸς δήλωσιν τῶν Κλασματικῶν ἀριθμῶν· οἷον, τὸ πέμπτον μέρος· ὅρα κατωτέρω Κλασματικά.

γ'). *Χρονικά.* Χρονικὰ λέγονται τὰ σημαίνοντα τάξιν ἡμέρας, καθ' ἣν γίνεταί τι, καὶ ἀπαντῶντα εἰς τὸ ἐρώτημα *ποσταῖος;* ἤτοι ποίαν ἡμέραν; ἢ μετὰ πόσας ἡμέρας; Γίνονται δὲ ἐκ τῶν τακτικῶν διὰ προσθήκης τῆς καταλήξεως *αιος* (αια, αιον)· οἷον, δευτερ-αῖος-α-ον, τριτ-αῖος-α-ον, τεταρτ-αῖος, πεμπτ-αῖος, κτλ.

Σημ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ προτερ-αῖος ἐκ τοῦ πρότερος.

δ'). *Πολλαπλασιαστικά.* Πολλαπλασιαστικὰ εἶνε τὰ σημαίνοντα ποσάκις τι ἐμπεριέχεται εἰς ἄλλο, ἢ πόσων εἰδῶν ἢ πόσων τρόπων εἶναι, καὶ ἀπαντῶντα εἰς τὸ ἐρώτημα *ποσαπλοῦς;* Γίνονται δὲ κατὰ σύνθεσιν ἐκ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν καὶ τῆς καταλήξεως πλοο-ς=πλοῦς (κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ *πολο* ῥ. τοῦ πολύς)· οἷον, (ἁπλόος)=ἁπλοῦς, ἥ, οῦν, (διπλόος)=διπλοῦς, ἥ, οῦν, τριπλοῦς, ἥ, οῦν, τετραπλοῦς, ἥ, οῦν, πενταπλοῦς, ἥ, οῦν, κτλ.

Σημ. ά). Τὸ ἁπλοῦς γίνεται κατὰ σύνθεσιν ἐκ τοῦ ἁθροιστικοῦ ἁ (ἐξ οὗ καὶ τὸ ἁμός=εἷς καὶ τὰ ἐπιρρήμ. ἅμα, ἅπαξ §. 525. Σημ. β'). καὶ τῆς καταλήξεως (πλοος)=πλοῦς, οἷον, ἁ-πλοῦς.

Σημ. β'). Πολλαπλασιαστικὸν τοῦ δύο καὶ τρεῖς ἀπαντᾷ ἐνίοτε καὶ τὸ δισσός (διττός), τρισσὸς (τριττός), ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τῷ Πληθυντ. ἀριθμῷ· οἷον διτταὶ Ἀφροδῖται, ἀλλὰ καὶ δισσὸν γένος.

ε). *Ἀναλογικά.* Ἀναλογικὰ εἶνε τὰ σημαίνοντα ποσάκις τι εἶνε μεγαλείτερον ἄλλου καὶ ἀπαντῶντα εἰς τὸ ἐρώτημα *ποσαπλάσιος;* ἤτοι πόσας φοράς; τόσας. Γίνονται δ',ὡς τὰ πολλαπλασιαστικά, ἐκ τῶν ἀπολύτων, προσλαμβάνοντα τὴν κατάληξιν *πλάσιος* (-ία-ιον) καὶ ἐνίοτε *πλασίων* (ιον), πλὴν τοῦ *ἁπλοῦς*· οἷον διπλάσιος-ία-ιον ἢ διπλασίων (-ιον, μτγν.) διπλασίονος, τριπλάσιος ἢ τριπλασίων, ἑκατονταπλασίων, κτλ.

ς'). *Διανεμητικά.* Διανεμητικὰ εἶνε τὰ σημαίνοντα ἀριθμητικὴν

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΣΑΚΚΟΥΛΙΟΥ 1942

διανομήν, ἤτοι ἀνὰ πόσα ἀντικείμενα εὑρίσκονται ἢ πράττουσί τι, καὶ ἀπαντῶντα εἰς τὸ ἐρώτημα *ἀνὰ πόσους, ας, α;* Γίνονται δὲ ταῦτα ἢ ἐκ συνθέσεως τῶν ἀπολύτων μετὰ τῆς προθέσεως *σύν*, οἷον σύνδυο, σύντρεις, σύμπεντε, συνεκκαίδεκα, κτλ. ἢ ἐκ συνταξεως, ἤτοι κεχωρισμένως, τῶν ἀπολύτων μετὰ τῆς προθέσεως *ἀνὰ* καὶ *κατὰ* οἷον, καθ' ἕνα, ἀνὰ δύο, κατὰ τρεῖς, ἀνὰ τέσσαρας κτλ.

§. 208. II). *Ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά.* Ἀριθμητικὰ οὐσιαστικὰ εἶνε τὰ σημαίνοντα ἀφῃρημένως ἀριθμητικὴν ποσότητα καὶ εἶνε πάντα θηλυκά. Γίνονται δ' ἐκ τῶν ἀπολύτων διὰ προσθήκης τῆς καταλήξεως *ὰς* (Γεν. *άδος*)· οἷον, ἑν-ὰς ἢ συνηθέστερον μον-άς, δυ-άς, τρι-άς, τετρ-άς, πεμπ-άς (πεντάς, μτγν.), ἑξ-άς, ἑβδομ-άς, ὀγδο-άς, ἐννε-άς, δεκ-άς, εἰκ-άς, τριακ-άς, τεσσαρακοντ-άς (μτγν.), ἑκατοντ-άς, χιλι-άς, μυρι-άς, κτλ.

Σημ. ά). Τὰ Οὐσιαστικὰ ἑβδομ-ὰς καὶ ὀγδο-ὰς γίνονται ἐκ τῶν τακτικῶν ἕβδομος καὶ ὄγδοος καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ἀπολύτων ἑπτὰ καὶ ὀκτώ. Τὰ δὲ εἰκὰς καὶ τριακὰς δι' ἀποκοπῆς τῶν συλλαβῶν οσι καὶ οντ ἐκ τῶν εἰκ-(οσι) καὶ τριάκ-(οντα).

Σημ. β'). Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ τρεῖς, τέσσαρες, ἑκατὸν καὶ χίλια ἔχουσι καὶ Οὐσιαστικὰ εἰς ὰς (Γ. -άος) τιθέμενα ἐπὶ ὡρισμένης μόνον χρήσεως, οἷον, τριττύς, τετρακτύς, ἑκατοστὺς καὶ χιλιοστύς.

§. 209. III). *Ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα.* Ταῦτα σημαίνουσιν ἐπανάληψιν πράξεως δι' ἀριθμῶν ὡρισμένην, ἤτοι ποσάκις γίνεταί τι, καὶ ἀπαντῶσιν εἰς τὸ ἐρώτημα *ποσάκις*, ἤτοι πόσας φοράς. Γίνονται δ' ἐκ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν διὰ προσθήκης τῆς καταλήξεως *άκις*, πλὴν τῶν τριῶν πρώτων· οἷον, ἅπαξ, δίς, τρίς, τετρ-άκις, πεντ-άκις, ἑξ-άκις, ἑπτ-άκις, ὀκτ-άκις, ἐν-άκις, δεκ-άκις, ἑνδεκ-άκις, δωδεκ-άκις, τρισκαιδεκ-άκις . . . εἰκοσ-άκις, ἑκατοντ-άκις, χιλι-άκις, μυρι-άκις.

Σημ. ά). Κατὰ ταῦτα καὶ τὰ γενικὴν ἔννοιαν σημαίνοντα ποσότητος ἐπιρρήματα, ὀλιγ-άκις, πολλ-άκις, πλειστ-άκις, ἰσ-άκις, ὁσ-άκις, κτλ. (Ὅρα §. 514.).

Σημ. β'). Τὸ ἅπαξ γίνεται κατά τινας μὲν ἐκ τοῦ ἁθροιστικοῦ ἁ=(εἷς, ὡς καὶ ἐν τῷ ἁπλοῦς) καὶ τῆς ῥίζης παγ (πήγ-νυμι), οἷον, (ἁ-παγ-ς)=ἅπαξ, οἱονεὶ μονοπαγῶς· κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ Κρητικοῦ ἁμάκις διὰ συγκοπῆς τοῦ ι καὶ τροπῆς τοῦ μ εἰς π· οἷον, ἁμάκ(ι)ς=ἁμαξ=ἅμαξ=ἅπαξ.

Σημ. γ'). Εἰς τὰ Ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα συγκαταλέγονται καὶ τὰ τροπικὰ ἀριθμητικά, μοναχῇ, διχῇ καὶ δίχα, κτλ. τριπλῇ, τετραπλῇ, δισσῶς, κ.λ. περὶ ὧν ὅρα Ἐπιρρήματα (§. 512. β'.).

§. 210. Κλάσματα καὶ Κλασματικοὶ ἀριθμοί. 1). Τὰ Κλάσματα ἐξέφερον δι' ἀπολύτων ἀριθμητικῶν ἐνάρθρων, προτάσσοντες τοῦ ἀριθμητοῦ τὸν παρονομαστὴν εἰς πτῶσιν γενικὴν καὶ προσθέτοντες πάντοτε εἰς ἕνα ἐκ τῶν δύο τὴν λέξιν μέρος ἢ μοῖρα· οἷον, τῶν πέντε μερῶν τὰ δύο, τῶν πέντε τὰς δύο μοίρας νέμονται Λακεδαιμόνιοι=$^2/_5$. Ὅταν δὲ ὁ παρονομαστὴς εἶνε κατὰ μονάδα μόνον μεγαλείτερος τοῦ ἀριθμητοῦ, τότε παραλείπεται· οἷον, τὰ δύο μέρη παρῆσαν=τὰ δύο μέρη τῶν τριῶν=$^2/_3$.

2). Ἐκ τῶν κλασματικῶν μονάδων τὸ μὲν $^1/_2$ ἐκφράζεται διὰ τῆς λέξεως ἥμισυ· οἷον, ὁ ἥμισυς τοῦ ἀριθμοῦ· ἢ διὰ τοῦ ἡμι συντιθεμένου μετὰ τῆς λέξεως, ἥτις σημαίνει τὸ εἶδος τῆς μονάδος· οἷον, ἡμίδραχμον, ἡμιτάλαντον, ἡμιδαρεικόν, ἡμιμναῦον, ἡμίπλεθρον· αἱ δὲ λοιπαὶ κλασματικαὶ μονάδες, ὡς $^1/_3$, $^1/_4$, $^1/_5$, κτλ. ἢ διὰ τῆς συνθέσεως τῶν τακτικῶν τρίτος, τέταρτος, πέμπτος, κτλ. μετὰ τῆς λέξεως μόριον, οἷον, τριτημόριον, τεταρτημόριον, πεμπτημόριον, κτλ ἢ κεχωρισμέναι διὰ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν καὶ τῶν λέξεων μόριον καὶ μέρος· οἷον, τρίτον μόριον, τὸ πέμπτον μέρος.

3). Τῶν μικτῶν ἀριθμῶν τῶν ἐξ ἀκεραίας καὶ κλασματικῆς μονάδος συνθέτων ἀ) ὁ μὲν σύνθετος ἐκ μιᾶς ἀκεραίας μονάδος καὶ κλασματικῆς $^1/_2$, ἤτοι $1\,^1/_2$, ἐκφέρεται διὰ τῆς λέξεως ἡμι-όλιον=(ἥμισυ καὶ ὅλον), οἷον, δαρεικοῦ ἡμιόλιον=τρία ἡμιδαρεικὰ=$1\,^1/_2$ δαρεικός· οἱ δὲ λοιποὶ μικτοὶ ἀριθμοὶ οἱ ἐκ μιᾶς ἀκεραίας μονάδος καὶ κλασματικῆς ἑτέρας παρὰ τὴν $^1/_2$ ἐκφέρονται διὰ λέξεως συνθέτου ἐκ τῆς προθέσεως ἐπὶ καὶ τῆς κλασματικῆς μονάδος· οἷον $1\,^1/_3$=ἐπί-τριτος, $1\,^1/_4$=ἐπι-τέαρτος, $1\,^1/_5$=ἐπί-πεμπτος, κτλ. ἀλλ' εὕρηται καί: μέδιμνος εἷς καὶ τρίτον μέρος, ἀντὶ ἐπίτριτος μέδιμνος. β') Οἱ δὲ ἐξ ἀκεραίου ἀριθμοῦ μεγαλειτέρου τῆς μονάδος καὶ κλασματικῆς μονάδος $^1/_2$ ἐκφέρονται συνήθως δι' ἀναλύσεως τοῦ ὅλου εἰς ἡμίσεα, τιθεμένου πληθυντικῶς τοῦ ἐκ τοῦ ἡμι συνθέτου· οἷον, πέντε ἡμιτάλαντα=$2\,^1/_2$ τάλαντα· ἢ παραλαμβάνεται ὡς βάσις ἡ μετὰ τοῦ ἡμι σύνθετος λέξις ἡ σημαίνουσα τὸ εἶδος τῆς μονάδος, προτασσομένου τοῦ τακτικοῦ ἀριθμοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δέον ν' ἀφαιρεθῇ τὸ κλάσμα· οἷον, τέταρτον ἡμιτάλαντον=$3\,^1/_2$ τάλαντα· σπανιώτατα δέ, ὡς παρ' ἡμῖν, αἱ δύο καὶ ἥμισυ δραχμαὶ=$2\,^1/_2$.

§. 211. *Κλίσις τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν.* 1). Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ἀπὸ τοῦ *εἷς* μέχρι τῶν *τεσσάρων* κλίνονται ἑλλειπτικῶς, τὰ μὲν *εἷς μία ἕν* ἑνικῶς μόνον, τὸ δὲ *δύο* δυϊκῶς, καὶ τὸ *τρεῖς τρία* καὶ *τέσσαρες τέσσαρα* πληθυντικῶς.

ἀ). εἷς, μία, ἕν.
Ἀρσ. Ὀν. εἷς. Γεν. ἑν-ός. Δοτ. ἑν-ί. Αἰτ. ἕν-α.
Θηλ. » μία. » μιᾶς. » μιᾷ. » μίαν.
Οὐδ. » ἕν. » ἑνός. » ἑνί. » ἕν.

Σημ. Κατὰ τὸ εἷς μία ἕν κλίνονται καὶ τὰ ὡς Ἀντωνυμία συνήθως χρησιμεύοντα σύνθετα οὐδ-εἷς οὐδε-μία οὐδ-έν, μηδ-εἷς μηδε-μία μηδ-έν (§. 237. β'.), τὰ ὁποῖα κλίνονται καὶ πληθυντικῶς, ἀλλ' ἐν τῷ ἀρσενικῷ μόνον· οἷον,

Ἀρσ. Ἑνικ. οὐδείς, οὐδεν-ός, οὐδεν-ί, οὐδένα.
Πληθ. οὐδέν-ες, οὐδέν-ων, οὐδέ-σι(ν), οὐδέν-ας.
Θηλ. Ἑνικ. οὐδεμία, οὐδεμιᾶ-ς, οὐδεμιᾷ, οὐδεμία-ν.
Οὐδ. » οὐδέν, οὐδεν-ός, οὐδεν-ί, οὐδέν. Οὕτω καὶ τὸ μηδείς.

β'). Δύο. Δυϊκ. Ὀ. καὶ Α. δύο. Γ. καὶ Δ. δυοῖν. Πλ. δύο, ἄκλιτον.

Σημ. ἀ). Τὸ δύο πολλάκις μένει ἄκλιτον εἰς ἁπάσας τὰς πτώσεις· τὸ δὲ δυοῖν ἁπαντᾷ παρ' Ἀττικοῖς καὶ δυεῖν, ἀλλ' ἐν Δοτικῇ πτώσει. Ἐν τῷ Πληθυντ. εὑρηται καὶ Δοτικὴ δυσί(ν), ἀλλὰ παρὰ μεταγενεστέροις.

Σημ. β'). Κατὰ τὸ δύο κλίνεται καὶ τὸ ὡς Ἀντωνυμία πολλάκις χρησιμεῦον ἀριθμητικὸν ἄμφω (§. 237. Σημ. β'), οἷον·

Δυϊκ. Ὀν. καὶ Αἰτ. ἄμφω. Γεν. καὶ Δοτ. ἀμφ-οῖν.

Ἐνίοτε ὅμως μένει ἄκλιτον, ὡς καὶ τὸ δύο. Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἄμφω μᾶλλον εὔχρηστον εἶνε τὸ ἀμφότεροι, αι, α, κλινόμενον ἐν τῷ Δυϊκ. μόνον καὶ Πληθυντ. (ὅρα §. 237.).

γ'). Τρεῖς, τρία. Ἀρ. καὶ Θ. Πλ. τρεῖς, τρι-ῶν, τρι-σί(ν), τρεῖς. Οὐδ. » τρία, τριῶν, τρισί(ν), τρία.

δ'). Τέτταρες, τέτταρα. Ἀ.Θ.Πλ.τέτταρες, -άρων, -αρσι(ν), -αρας. Οὐδ. » τέτταρα, -άρων, -αρσι(ν), -αρα.

2). Τὰ ἀπὸ τῶν *πέντε* μέχρι τῶν *ἑκατὸν ἑνενήκοντα ἑννέα* εἶνε *ἄκλιτα* (§. 198. γ')· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν *διακοσίων* καὶ ἄνω *ἐλλειπτικά*, κλινόμενα ὁμαλῶς ἐν τῷ Πληθυντικῷ μόνον ὡς τριγενῆ καὶ καὶ τρικατάληκτα· οἷον,

Ἀρσ. Πλ. Ὀν. διακόσιοι. Γ. διακοσίων. Δ. διακοσίοις. Α. διακοσίους.
Θηλ. » » διακόσιαι. » » » διακοσίαις. » διακοσίας.
Οὐδ. » » διακόσια. » » » διακοσίοις. » διακόσια.

Οὕτω, τριακόσιοι-αι-α, χίλιοι-αι-α, μύριοι-αι-α, κτλ.

Σημ. ἀ). Τὰ ἀπὸ τοῦ διακόσια καὶ ἀνωτέρω ἀπόλυτα ἔχουσιν ἐνίοτε καὶ ἑνικὸν ἀριθμόν, ὅταν εἶνε μετ' οὐσιαστικῶν περιληπτικῶν (§. 115. Σημ. β'.), ὡς ἀσπὶς, ναῦς, ἵππος· οἷον, ἵππος χιλία καὶ τετρακοσία=ἱππεῖς χίλιοι καὶ τετρακόσιοι, ἀσπὶς μυρία καὶ τετρακοσία=ἀσπιδηφόροι 10,400.

Σημ. β') Τὸ μύριοι ἐπὶ μὲν τῆς προπαραληγούσης τονιζόμενον σημαίνει 10,000, ἐπὶ δὲ τῆς παραληγούσης μυρίοι σημαίνει ἀναρίθμητοι, ἄπειροι καὶ κλίνεται καὶ ἑνικῶς· οἷον, μυρίαι βίβλοι, μυρίος χρόνος.

§. 212. Πρὸς ἔκφρασιν τῶν ἐκ μονάδων, δεκάδων, ἑκατοντάδων, κτλ. συνθέτων ἀπολύτων ἢ τακτικῶν ἀριθμητικῶν (Ὅρα *Πίνακα* ἐν τέλει)

ά). Συνήθως προτάσσεται ὁ μικρότερος καὶ ἕπεται μετὰ τοῦ *καί* ὁ μεγαλείτερος· οἷον, πέντε καὶ εἴκοσι, πέμπτος καὶ εἰκοστός, πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριακόσιοι, πέμπτος καὶ τεσσαρακοστὸς καὶ τριακοσιοστός.

β'). Σπανιώτερον προτάσσεται ὁ μεγαλείτερος καὶ ἕπεται ὁ μικρότερος, ἄλλοτε μὲν ἔχων τὸν *καί*, ἄλλοτε δὲ ἄνευ αὐτοῦ· οἷον, εἴκοσι καὶ πέντε ἢ εἴκοσι πέντε, εἰκοστὸς καὶ πέμπτος ἢ εἰκοστὸς πέμπτος, τριακόσιοι καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἢ τριακόσιοι εἴκοσι πέντε, τριακοσιοστὸς καὶ εἰκοστὸς καὶ πέμπτος ἢ τριακοσιοστὸς εἰκοστὸς πέμπτος.

Σημ. Ἐπὶ μεγάλων ἀριθμῶν ἐγίγνετο χρῆσις τῶν ἀφῃρημένων ἀριθμῶν καὶ μάλιστα τοῦ μυριάς· οἷον, ὀκτὼ μυριάδες=80,000, δισχίλιοι καὶ ἑξ μυριάδες=62,000· ἔτι δὲ τῆς λέξεως στάδιον, παρασάγγης.

γ'). Ἐνίοτε προτάσσεται ὁ μεγαλείτερος καὶ ἕπεται ὁ μικρότερος συναπτόμενος διὰ τῶν προθέσεων *πρὸς* ἢ *ἐπὶ* καὶ μάλιστα ἐπὶ *ἡμερομηνίας*· οἷον, πέντε ἐπὶ δέκα=15, πέμπτος ἐπὶ δεκάτῳ ἢ ἐπὶ δέκα=δέκατος πέμπτος, ἕκτη ἐπὶ δέκα=16η, ἕκτη ἐπὶ εἴκοσιν ἢ ἐπὶ εἰκάδι=26η, ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα=97, πέμπτος καὶ εἰκοστὸς πρὸς τῷ ἑκατοστῷ=125ος. Καὶ

δ'). Πολλάκις μεταξὺ τοῦ προτασσομένου μεγαλειτέρου καὶ ἑπομένου μικροτέρου παρεμβάλλεται τὸ ὁριζόμενον οὐσιαστικόν· οἷον, διακόσια ἔτη καὶ πέντε.

Σημ. ά). Ἐνίοτε παρατίθενται εἰς μίαν λέξιν μικρότερα ἀπόλυτα μετὰ μεγαλειτέρων τακτικῶν, συναπτόμενα μετὰ τοῦ καὶ καὶ ἀποτελοῦντα σύνθετον τακτικόν· οἷον, πεντεκαιεικοστὸς ἀντὶ πέμπτος καὶ εἰκοστός, πεντεκαιδέκατος· ἀλλ' εὕρηνται ταῦτα καὶ κατὰ διάστασιν· οἷον, τῷ ἑνὶ καὶ τριακοστῷ ἀντὶ τῷ πρώτῳ καὶ τριακοστῷ.

Σημ. β'). Πολλάκις ἀντὶ τῶν ἐκ δεκάδων καὶ τῶν μονάδων 8 ἢ 9 συνθέτων ἀπολύτων ἢ τακτικῶν ἀριθμητικῶν μεταχειρίζονται τὴν ἀμέσως ἑπομένην δεκάδα μετ' ἀφαιρέσεως ἑνὸς ἢ δύο διὰ τῆς μετοχῆς δέων=(ἐλλείπων, παρά)· οἷον ἑνὸς δέοντες (ἢ δέοντος) πεντήκοντα ἄνδρες=49, δυοῖν δέουσαι τεσσαράκοντα νῆες=38, δύο δέων πεντηκοστὸς ἀνὴρ=48, ἑνὸς δέον εἰκοστὸν ἔτος=19 ἔτη.

Σημ. γ'). Τὰ ἀπὸ τοῦ δέκα μέχρις εἴκοσιν ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ γράφονται συνθέτως· οἷον ἕν-δεκα, δώ-δεκα, κτλ. πλὴν τῶν ἀπὸ τοῦ τρεῖς καὶ τέσσαρες, ἅτινα διφοροῦνται, συνήθως μὲν κατὰ διάστασιν γραφόμενα καὶ τότε κλινόμενα, οἷον, τρεῖς (τρία), τριῶν, τρισί, τρεῖς καὶ δέκα, τέσσαρες (τέσσαρα), τεσσάρων, τέσσαρσι, τέσσαρας καὶ δέκα, πολλάκις δὲ καὶ κατὰ σύνθεσιν ἁπαντῶντα καὶ τότε μένοντα ἄκλιτα· οἷον, τρισκαίδεκα ναυσί,

τεσσαρακαίδεκα τοὺς ἐλευθέρους· τὸ δὲ πεντεκαίδεκα, ἑκκαίδεκα, ἑπτακαίδεκα γράφονται ἐνίοτε κατὰ διάστασιν, ἐὰν συνδέωνται διὰ συνδέσμου· οἷον, πέντε ἢ ἑκκαίδεκα=15 ἢ 16, ἕξ ἢ ἑπτὰ καὶ δέκα=16 ἢ 17.

§. 213. *Ἀριθμητικὰ σημεῖα.* 1). Σημεῖα τῶν ἀριθμῶν εἶχον οἱ ἀρχαῖοι τὰ 24 γράμματα τῆς ἀλφαβήτου μετά τινος κεραίας (ʹ) ἐπ' αὐτῶν, εἰς τὰ ὁποῖα παρενέβαλλον καὶ τρία ἀπηρχαιωμένα γράμματα· ά). τὸ *Βαῦ* ἢ *Δίγαμμα*, ὅπερ διὰ τὴν ταχυγραφίαν μετεμορφώθη εἰς *στῖ* (ϛ) σημαῖνον τὸ 6· β'). τὸ ἐνωρὶς ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἀλφαβήτου ἐκλιπὸν *Κόππα* (ϟ), σημαῖνον τὸ 90 καὶ γ'). τὸ Φοινικικὸν *Σαμπῖ* (ϡ), σημαῖνον τὸ 900.

2). Πρὸς δήλωσιν τῶν μέχρι τοῦ 900 ἁπλῶν ἀριθμῶν διῄρουν τὰ γράμματα ταῦτα εἰς τρεῖς τάξεις, τῶν ὁποίων ἡ μὲν πρώτη ἀπὸ τοῦ ά-θ' συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ϛ' ἐσήμαινε τὰς μονάδας· οἷον

ά=1, β'=2, γ'=3, δ'=4, έ=5, ϛ'=6, ζ'=7, η'=8, θ'=9.

ἡ δὲ δευτέρα ἀπὸ τοῦ ί-π', συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ κόππα τὰς δεκάδας· οἷον

ί=10, κ'=20, λ'=30, μ'=40, ν'=50, ξ'=60,
ό=70, π'=80, ϟ'=90.

καὶ ἡ τρίτη ἀπὸ τοῦ ρ'-ώ συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ σαμπῖ τὰς ἑκατοντάδας· οἷον

ρ'=100, σ'=200, τ'=300, ύ=400, φ'=500,
χ'=600, ψ'=700, ώ=800, ϡ=900.

3). Πρὸς δήλωσιν δὲ τῶν ἀπὸ τοῦ 1000 καὶ πέραν ἁπλῶν ἀριθμῶν μετεχειρίζοντο τὰ αὐτὰ γράμματα κατὰ σειράν, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐλάμβανον ἤδη τὴν κεραίαν (ʹ) πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ὑποκάτω αὐτῶν· οἷον

,α=1000, ,β=2000, ,γ=3000, ,δ=4000, . . .
,η=8000, ,θ=9000.

Διὰ δὲ τοὺς ἀπὸ δέκα χιλιάδων καὶ ἀνωτέρω ἀριθμοῦντες κατὰ μυριάδας μετεχειρίζοντο πάλιν τὰ αὐτὰ γράμματα κατὰ σειρὰν γράφοντες ὑπεράνω αὐτῶν δύο στιγμάς· οἷον ä=μύριοι=10,000, ë=20,000, ï=ἑνακισμύριοι=90,000.

4). Τοὺς συνθέτους δὲ ἀριθμοὺς ἔγραφον διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἁπλῶν, θέτοντες τὴν μὲν ἄνωθεν κεραίαν εἰς τὸ τελευταῖον μόνον γράμμα, τὴν δὲ κάτωθεν εἰς τὸ πρῶτον μόνον· οἷον ιέ=15, τκδ'=324=,αωθ'=1879.

Σημ. ά). Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἀττικοῖς ἁπαντῶσιν ὡς ἀριθμητικὰ σημεῖα τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ἀριθμῶν, τοὺς ὁποίους ἕκαστον τούτων ἐφανέρωνεν· ἤτοι τὸ Ι (ἷα=μία) = 1, τὸ Π (πέντε)= 5, τὸ Δ (δέκα) = 10, τὸ Η (Ηεκατόν) = 100, τὸ Χ (χίλια) = 1000 καὶ τὸ Μ (μύρια)=10,000. Ἕκαστον δὲ τῶν Δ, Η, Χ, Μ ἐμπερικλειόμενον ἐν τῷ Π σημαίνει τὸν ἐπὶ πέντε πολλαπλασιασμόν· οἷον [Δ] = 50, [Χ] = 500. Οὕτω λοιπὸν ἔχομεν, Ι=1, ΙΙ=2, ΙΙΙ=3, ΙΙΙΙ=4, Π=5, ΠΙ=6, ΠΙΙ=7, ΠΙΙΙ=8, ΠΙΙΙΙ=9, Δ=10, ΔΙ=11,.. ΔΔ=20, ΔΔΔ=30, [Δ]=50, [Δ]ΔΔΙΙΙ=73, [Χ]ΧΔΙΙ =6,012, [Μ][Χ]ΧΗ[Δ]ΔΠΙΙ=56,167.

Σημ. β΄). Ἀντὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἀριθμητικῶν σημείων εἰσήχθησαν περὶ τὸ 1300 ἔτος μ. χ. ὑπὸ τοῦ Μαξίμου Πλανούδη τὰ ἐν χρήσει νῦν καὶ παρ' ἡμῖν Ἀραβικὰ ψηφία.

§. 213. δίς. Πίναξ τῶν ἀριθμητικῶν *ἀπολύτων, τακτικῶν* καὶ *σημείων*.

Σημεῖα.		*Ἐπίθετα.*		
Ἀραβ. Ἑλλ.	*Ἀπόλυτα.*	*Τακτικά.*		
1 ά.	Εἷς, μία, ἕν.	πρῶτος,	η,	ον.
2 β΄.	δύο.	δεύτερος,	α,	ον.
3 γ΄.	τρεῖς, τρία.	τρίτος,	η,	ον.
4 δ΄.	τέσσαρες, α.	τέταρτος	»	»
5 έ.	πέντε.	πέμπτος	»	»
6 ς΄.	ἕξ.	ἕκτος	»	»
7 ζ΄.	ἑπτά.	ἕβδομος	»	»
8 ή.	ὀκτώ	ὄγδοος	»	»
9 θ΄.	ἐννέα.	ἔν ν)ατος	»	»
10 ί.	δέκα.	δέκατος	»	»
11 ιά.	ἕνδεκα.	ἑνδέκατος ἢ πρῶτος καὶ δέκατος,	η,	ον.
12 ιβ΄.	δώδεκα.	δωδέκατος, η, ον, ἢ δεύτερος καὶ δέκατος, η, ον.		
13 ιγ΄.	τρεῖς (τρία) καὶ δέκα ἢ τρισκαίδεκα.	τρισκαιδέκατος ἢ τρίτος καὶ δέκατος	η,	ον.
14 ιδ΄.	τέσσαρες καὶ δέκα ἢ τεσσαρακαίδεκα.	τεσσαρακαιδέκατος ἢ τέταρτος καὶ δέκατος	η,	ον.

15 ιέ.	πεντεκαίδεκα.	πεντεκαιδέκατος ἢ πέμπτος καὶ δέκατος	η,	ον.
16 ις΄.	ἑκκαίδεκα.	ἑκκαιδέκατος ἢ ἕκτος καὶ δέκατος	η,	ον.
17 ιζ΄.	ἑπτακαίδεκα.	ἑπτακαιδέκατος ἢ ἕβδομος καὶ δέκατος	η,	ον.
18 ιή.	ὀκτωκαίδεκα.	ὀκτωκαιδέκατος ἢ ὄγδοος καὶ δέκατος	η,	ον.
19 ιθ΄.	ἐννεακαίδεκα.	ἐννεακαιδέκατος ἢ ἔνατος καὶ δέκατος	η,	ον.
20 κ΄.	εἴκοσι(ν).	εἰκοστός,	ή,	όν.
21 κά.	εἷς, μία, ἕν καὶ εἴκοσι.	πρῶτος καὶ εἰκοστός, ἢ εἷς, μία, ἕν καὶ εἰκοστός,	ή,	όν.
28 κή.	ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἢ δυοῖν δέοντες τριάκοντα.	ὄγδοος καὶ εἰκοστὸς ἢ δυοῖν δέων τριακοστός.		
30 λ΄.	τριάκοντα.	τριακοστός,	ή,	όν.
40 μ΄.	τετ(σσ)αράκοντα.	τεσσαρακοστός	»	»
50 ν΄.	πεντήκοντα.	πεντηκοστός	»	»
60 ξ΄.	ἑξήκοντα.	ἑξηκοστός	»	»
70 ό.	ἑβδομήκοντα.	ἑβδομηκοστός	»	»
80 π΄.	ὀγδοήκοντα.	ὀγδοηκοστός	»	»
90 ϟ.	ἐνενήκοντα.	ἐνενηκοστός	»	»
100 ρ΄.	ἑκατόν.	ἑκατοστός	»	»
200 σ΄.	διακόσιοι,	αι, α.	διακοσιοστός	»	»
300 τ΄.	τριακόσιοι	» »	τριακοσιοστός	»	»
400 ύ.	τετρακόσιοι	» »	τετρακοσιοστός	»	»
500 φ΄.	πεντακόσιοι	» »	πεντακοσιοστός	»	»
600 χ΄.	ἑξακόσιοι	» »	ἑξακοσιοστός	»	»
700 ψ΄.	ἑπτακόσιοι	» »	ἑπτακοσιοστός	»	»
800 ώ.	ὀκτακόσιοι	» »	ὀκτακοσιοστός	»	»
900 ϡ.	ἐν(ν)ακόσιοι	» »	ἐν(ν)ακοσιοστός	»	»
1000 ,α.	χίλιοι	» »	χιλιοστός	»	»
2000 ,β.	δισχίλιοι	» »	δισχιλιοστός	»	»
9000 ,θ.	ἐνακισχίλιοι	» »	ἐνακισχιλιοστός	»	»
10,000 ᾱ	μύριοι	» »	μυριοστός	»	»
20,000 ᾱ	δισμύριοι ἢ δύο μυριάδες.		δισμυριοστός	»	»

90,000 ϋ ἐνακισμύριοι ἢ ἐννέα ἐνακισμυριοστός » »
μυριάδες.
100,000 ι. δεκακισμύριοι ἢ δέκα δεκακισμυριοστός » »
μυριάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ.

§. 214. *Ὁρισμὸς* καὶ *Διαίρεσις*. *Ἀντωνυμίαι* λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες τίθενται ἀντὶ ὀνομάτων εἰς τὸν λόγον· οἷον *ἐγώ, σύ, αὐτός, οὗτος, ὅς*, κτλ. Εἶνε δὲ δύο εἰδῶν, *Οὐσιαστικαὶ* καὶ *Ἐπιθετικαί*.

Σημ. Αἱ ἀντωνυμίαι α) ἢ ἀντικαθιστᾶσι τὸ οὐσιαστικὸν δηλοῦσαι τὰ τρία πρόσωπα τοῦ λόγου κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῶν πρὸς ἄλληλα σχέσεις, καὶ ὀνομάζονται Οὐσιαστικαί· ἢ β') ἐκλαμβάνονται ὡς ἐπίθετα σημαίνουσαι τὰς διαφόρους σχέσεις τῶν οὐσιαστικῶν πρὸς τὰ τρία ἐν τῷ λόγῳ πρόσωπα καὶ λέγονται Ἐπιθετικαί.

§. 215. Καὶ I) *Οὐσιαστικαὶ* μὲν εἶνε 1) αἱ *Κυρίως προσωπικαὶ* ἢ *πρωτότυποι*· 2) αἱ *Αὐτοπαθεῖς* καὶ 3) ἡ *Ἀλληλοπαθής*. II) *Ἐπιθετικαὶ* δὲ 1) αἱ *Κτητικαί*· 2) αἱ *Δεικτικαί*· 3) ἡ *Ὁριστικὴ* ἢ *Ἐπαναληπτική*· 4) αἱ *Ἀόριστοι*· 5) αἱ *Ἐρωτηματικαί*· καὶ 6) αἱ *Ἀναφορικαί*.

I). Οὐσιαστικαί.

§. 216. Α'). *Προσωπικαί*. Προσωπικαὶ ἢ *πρωτότυποι* ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ λέξεις αἱ φανερώνουσαι τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα διακρίνονται εἰς πᾶσαν ὁμιλίαν. Εἶνε δὲ ταῦτα τρία, τὸ λέγον (ἁ. πρόσ. *ἐγώ*), τὸ πρὸς ὃ λέγει τις ἢ τὸ ἀκοῦον (β'. πρόσ. *σύ*), καὶ τὸ περὶ οὗ γίνεται ὁ λόγος (γ'. πρόσ. *αὐτός*).

§. 217. *Κλίσις*. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι εἶνε οὐσιαστικὰ ἰδιόκλιτα ἔχοντα τὸν αὐτὸν τύπον καὶ διὰ τὰ τρία γένη. Κλίνονται δ' οὕτως·

Ἑνικός.

Α'. πρόσωπον.

(ῥ. *ἐμε* ἢ *με* §. 62).

Ὀν. ἐγώ.
Γεν. ἐμοῦ μοῦ καὶ (μου) = (ἐμέ-ο).
Δοτ. ἐμοὶ μοὶ καὶ (μοι) = (ἐμό-ῖ).
Αἰτ. ἐμὲ μὲ καὶ (με).

Δυϊκός.

(ῥ. νω).

Ὀν. καὶ Αἰτ. νώ = (νω-έ).
Γεν. καὶ Δοτ. νῷν = (νῶ-ϊν).

Πληθυντικός.

(ῥ. ἡμε).

Ὀν. ἡμεῖς = (ἡμέ-ες).
Γεν. ἡμῶν = (ἡμέ-ων).
Δοτ. ἡμῖν = (ἡμέ-σιν ἡμι-ιν).
Αἰτ. ἡμᾶς = (ἡμέ-ας).

Β'. πρόσωπον.	*Γ'. πρόσωπον.*
Ἑνικός.	
(ῥ. σε).	(ῥ. ἑ).
Ὀν. σύ.	
Γεν. σοῦ καὶ (σου) = (σέ-ο).	οὗ (οὑ) = (ἑ-ο).
Δοτ. σοὶ καὶ (σοι) = (σό-ῖ).	οἷ (οἱ) = (ἑ-ῖ).
Αἰτ. σὲ καὶ (σε).	ἑ (ἑ).
Δυϊκός.	
(ῥ. σφω).	(ῥ. σφω).
Ὀν. καὶ Αἰτ. σφώ = (σφω-έ).	(σφω-ὲ ποιητ).
Γεν. καὶ Δοτ. σφῷν = (σφῶ-ϊν).	(σφω-ῖν »).
Πληθυντικός.	
(ῥ. ὑμε).	(ῥ. σφε).
Ὀν. ὑμεῖς = (ὑμέ-ες).	σφεῖς = (σφέ-ες). Οὐδ σφέα.
Γεν. ὑμῶν = (ὑμέ-ων).	σφῶν = (σφέ-ων).
Δοτ. ὑμῖν = (ὑμέ-σιν ὑμι-ιν).	σφίσι(ν) (σφισι).
Αἰτ. ὑμᾶς = (ὑμέ-ας).	σφᾶς = (σφέ-ας).

§. 218. *Παρατηρήσεις*. α). Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ ἁ. καὶ β'. προσώπου προσλαμβάνουσι πρὸς ἔμφασιν τὸ ἐγκλιτικὸν γέ, καὶ

τότε ἡ ἐγὼ ἀναβιβάζει τὸν τόνον εἰς τὴν Ὀνομαστικὴν καὶ Δοτικὴν τοῦ Ἐνικοῦ· οἷον ἔγωγε, ἐμοῦγε, ἔμοιγε, ἐμέγε, κτλ. σύγε, σοῦγε.

β'). Τὰ Πληθυντικὰ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν, ὡς ἐκ συναιρέσεως, περισπῶνται, πλὴν τοῦ *σφίσιν*, οἷον ἡμεῖς, ἡμῶν, κτλ.

Σημ. ά). Ὡς τριτοπρόσωπος ἀντωνυμία ἀντὶ τῆς ἐλλειπούσης Ὀνομαστικῆς τοῦ Ἐνικοῦ ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἡ αὐτός. Καὶ αἱ ἄλλαι δὲ πτώσεις αὐτῆς σπανίως παρὰ τοῖς πεζογράφοις ἀπαντῶσαι τίθενται συνήθως ἀντὶ αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, πλὴν τῶν δοτικῶν οἵ καὶ σφίσιν, αἱ ὁποῖαι εὑρηνται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μόνον ὡς πρωτότυποι.

Σημ. β'). Περὶ τῶν ἐν παρενθέσει ἄνευ τόνου ἐγκλιτικῶν τύπων, μου, μοι, σου, σοι, σε, οὑ, οἱ, ἑ, σφισιν, ὅρα ἐν ταῖς «Περὶ Ἐγκλιτικῶν» §. §. 30. ά. 31 καὶ 32. 4.

Σημ. γ'). Ἡ Ὀνομαστ. ἐγὼ ἔχει διάφορον παραγωγήν· ἡ δὲ σὺ ἀρχικὴν ῥίζαν ἔχει τὴν τΓε=τυε (§. 83. ά). καὶ συναιρέσει=τυ=σὺ (§. 82.), ὡς εὕρηται ἐν ταῖς διαλέκτοις (τὺ=σὺ, τεοτο=σε-οτο=σοῦ)· καὶ ἡ τοῦ γ'. προσώπ. τὴν σΓε, ἧς τὸ μὲν σ τρέπεται εἰς θασεῖαν (§. 81. ά), τὸ δὲ Γ ἐν μὲν τῷ Ἐνικῷ ἀποβάλλεται (§. 89. 2), ἐν δὲ τῷ Δυϊκ. καὶ Πληθυντικ. τρέπεται εἰς φ. (§. 83. γ').

Σημ. δ'). Ὁ χαρακτὴρ ε τῆς ῥίζης τῶν Προσωπ. ἀντων. συναιρεῖται μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς καταλήξ. τρέπεται δὲ καὶ ἐν μὲν τῇ Ἐνικῇ Δοτ. εἰς ο, ἐν δὲ τῇ Πληθ. εἰς ι, (οἷον, ἐμε-ῖ=ἐμο-ῖ=ἐμοί, ἡμε-οιν=ἡμε-ιν=ἡμι-ιν =ἡμῖν)· ἐξαιροῦνται τὸ σφίσι(ν) καὶ τὰ παρὰ ποιηταῖς μόνον εὔχρηστα, τὸ Οὐδ. σφέα καὶ ὁ Δυϊκ. τῆς τριτοπροσώπου σφωέ σφω-έν.

§. 219. Β'. *Αὐτοπαθεῖς ἢ Σύνθετοι.* Αὗται γίνονται ἐκ συνθέσεως τῶν ῥιζῶν τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν (*ἐμε, σε, ἑ*), μετὰ τῆς ὁριστικῆς *αὐτός*. Ἔχουσι δὲ τρία πρόσωπα καὶ κλίνονται ἐλλιπῶς εἰς τὰς πλαγίας μόνον πτώσεις, καὶ ἐν μὲν τῷ Ἐνικῷ ἀριθμῷ ἅπασαι μονολεκτικῶς, ἐν δὲ τῷ Πληθυντικῷ αἱ μὲν τοῦ ά. καὶ β'. προσώπου περιφραστικῶς διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς ἐπαναληπτικῆς αὐτός, αἱ δὲ τοῦ γ'. καὶ μονολεκτικῶς καὶ περιφραστικῶς.

Σημ. Αὐτοπαθεῖς λέγονται αἱ ἀντωνυμίαι αὗται, διότι σημαίνουσι πρόσωπα πάσχοντα ἀφ' ἑαυτῶν, ἤτοι δηλοῦσιν ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ προσώπου ἐπιστρέφει εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον πρόσωπον.

Α'. προσώπου.

Ἑνικός.

	Ἀρσ.	Θηλ.
Γεν.	ἐμ-αυτοῦ.	-ῆς.
Δοτ.	ἐμ-αυτῷ.	-ῇ.
Αἰτ.	ἐμ-αυτόν.	-ήν.

Β'. προσώπου.

Ἑνικός.

	Ἀρσ.	Θηλ.
Γεν.	σεαυτοῦ καὶ σαυτοῦ.	-ῆς.
Δοτ.	σεαυτῷ καὶ σαυτῷ.	-ῇ.
Αἰτ.	σεαυτὸν καὶ σαυτόν.	-ήν.

Πληθυντικός.

	Ἀρσ.	Θηλ.	Ἀρσ.	Θηλ.
Γεν.	ἡμῶν αὐτῶν.	-ῶν.	ὑμῶν αὐτῶν.	-ῶν.
Δοτ.	ἡμῖν αὐτοῖς.	-αῖς.	ὑμῖν αὐτοῖς.	-αῖς.
Αἰτ.	ἡμᾶς αὐτούς.	-άς.	ὑμᾶς αὐτούς.	-άς.

Γ'. προσώπου.

Ἑνικός.

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Γεν	ἑαυτοῦ καὶ αὑτοῦ.	-ῆς.	-οῦ.
Δοτ.	ἑαυτῷ καὶ αὑτῷ.	-ῇ.	-ῷ.
Αἰτ.	ἑαυτὸν καὶ αὑτόν.	-ήν.	-ό.

Πληθυντικός.

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Γεν.	σφῶν αὐτῶν ἑαυτῶν καὶ αὑτῶν.	-ῶν.	-ῶν.
Δοτ.	σφίσιν αὐτοῖς ἑαυτοῖς καὶ αὑτοῖς.	-αῖς.	-οῖς.
Αἰτ.	σφᾶς αὐτοὺς ἑαυτούς καὶ αὑτούς.	-άς.	-ά.

§. 220. *Παρατηρήσεις.* 1). Αἱ τοῦ ά. καὶ β'. προσώπου Αὐτοπαθεῖς ἔχουσι μόνον Ἀρσενικὸν καὶ Θηλυκὸν γένος, ἡ δὲ τοῦ γ'. καὶ Οὐδέτερον. Ἅπασαι δὲ στεροῦνται Δυϊκοῦ.

2). Τὸ *ε* τῆς ῥίζης *ἐμε, σε* καὶ *ἑ* εἰς μὲν τὸ ἐμε ἀείποτε συγκόπτεται, εἰς δὲ τὸ *σε* καὶ *ἑ* πολλάκις, καὶ τότε ἡ τοῦ γ'. προσώπου αὐτοπαθὴς δασύνεται, οἷον *ἐμ-αυτοῦ, σε-αυτοῦ* καὶ *σαυ-τοῦ, ἑ-αυτοῦ* καὶ *αὑτοῦ*.

§. 221. Γ'). *Ἀλληλοπαθής.* Αὕτη σημαίνουσα ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν δύο ἢ περισσοτέρων προσώπων πρὸς ἄλληλα, ἔχει τρία γένη καὶ κλίνεται ἐλλιπῶς εἰς τὰς πλαγίας μόνον πτώσεις τοῦ Δυϊκοῦ καὶ Πληθυντικοῦ.

Σημ. Αὕτη γίνεται ἐκ συνθέσεως τοῦ ἄλλος ἄλλον, ἤτοι δι' ἐπαναλήψεως τῆς ῥίζης (ἀλλ-αλλο) καὶ ἀποβολῆς τοῦ τρίτου λ, ὅπερ ἀναπληροῦται δι' ἐκτάσεως τοῦ α εἰς η, οἷον, ἀλλ-ηλο.

Δυϊκός.

Ἀρσ. Αἰτ. ἀλλήλω. Γεν. καὶ Δοτ. ἀλλήλοιν.
Θηλ. » ἀλλήλα. » » ἀλλήλαιν.
Οὐδ. » ἀλλήλω » » ἀλλήλοιν.

Πληθυντικός.

Ἀρσ.	Γεν. ἀλλήλων.	Δοτ.	ἀλλήλοις.	Αἰτ.	ἀλλήλους.
Θηλ.	» ἀλλήλων.	»	ἀλλήλαις.	»	ἀλλήλας.
Οὐδ.	» ἀλλήλων.	»	ἀλλήλοις.	»	ἄλληλα.

II. Ἐπιθετικαὶ Ἀντωνυμίαι.

§. 222. *Α'. Κτητικαί.* Αὗται σημαίνουσαι τὸν κτήτορα, ἤτοι τὸ πρόσωπον, εἰς ὃ ἀνήκει τι, γίνονται ἐκ τῶν προσωπικῶν διὰ προσθήκης τῆς μὲν καταλήξεως *ος* εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ἑνικοῦ τῶν προσωπικῶν *(ἐμε, σε)*, ἀφοῦ ἀποκοπῇ τὸ ληκτικὸν τῆς ῥίζης ε, τῆς δὲ καταλήξεως *τερος* εἰς τὴν τοῦ πληθυντικοῦ *(ἡμε, ὑμε, σφε)*. Εἶνε δὲ ἅπασαι ἐπίθετα τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα ὁμαλῶς κλινόμενα καὶ δηλοῦσιν αἱ μὲν εἰς *ος* ἕνα κτήτορα, αἱ δὲ εἰς *τερος* πολλούς.

Α'. προσώπου.	*Β'. προσώπου.*
Ἐπὶ ἑνὸς κτήτορος.	
(ῥ. ἐμ(ε).	(ῥ. σ(ε).
ἐμ-ός, ή, όν.	σ-ός, σή, σόν.
Ἐπὶ πολλῶν κτητόρων.	
(ῥ. ἡμε).	(ῥ. ὑμε).
ἡμέτερος, α, ον.	ὑμέτερος, α, ον.

Γ'. προσώπου.

Ἐπὶ ἑνὸς κτήτορος.

ὁ, ή, τὸ ἑαυτοῦ ἢ αὐτοῦ ῆς, οῦ.

Ἐπὶ πολλῶν κτητόρων.

(ῥ. σφε).

σφέτερος, α, ον καὶ ὁ, ή, τὸ ἑαυτῶν.

Σημ. Ἀντὶ τῆς παρὰ ποιηταῖς μόνον ἐν χρήσει τριτοπροσώπου κτητικῆς ἀντωνυμίας ὃς μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ τὸ ἄρθρον, ὁ, ή, τὸ μετὰ τῆς γενικῆς ἑαυτοῦ, ῆς, οῦ ἐπὶ αὐτοπαθείας καὶ τῆς αὐτοῦ, ῆς, οῦ ἄνευ αὐτοπαθείας.

§. 223. *Β'. Δεικτικαί.* Δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐν γένει ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας μεταχειριζόμεθα πρὸς δεῖξιν. Εἶνε δὲ αἱ ἑξῆς, *οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος, τοιόσδε, τοιοῦτος, τοσόσδε, τοσοῦτος, τηλικόσδε, τηλικοῦτος.*

§. 224. *α*). *Οὗτος, αὕτη, τοῦτο, ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο* καὶ *ὅδε,*

ἥδε, τόδε δεικνύουσι πρόσωπα ἢ πράγματα. Καὶ ἡ μὲν *οὗτος* δεικνύει συνήθως τὰ πλησίον, ἡ δὲ *ἐκεῖνος* τὰ μακράν, καὶ ἡ *ὅδε* τὰ αἰσθητῶς ἢ νοερῶς ὁρατὰ καὶ τρόπον τινὰ δακτυλοδεικτούμενα. Κλίνονται δ' οὗτος.

1). *Οὗτος.* Ἀρσ. Ἑν. οὗτος, τούτου, τούτῳ, τοῦτον, (ὦ οὗτος).
Δυϊκ. τούτω, τούτοιν.
Πληθ. οὗτοι, τούτων, τούτοις, τούτους.
Θηλ. Ἑνικ. αὕτη, ταύτης, ταύτῃ, ταύτην, (ὦ αὕτη).
Δυϊκ. τούτω (ταύτα), τούτοιν (ταύταιν).
Πληθ. αὗται, τούτων, ταύταις, ταύτας.
Οὐδ. Ἑνικ. τοῦτο, τούτου, τούτῳ, τοῦτο.
Δυϊκ. τούτω, τούτοιν.
Πληθ. ταῦτα, τούτων, τούτοις, ταῦτα.

Σημ. α). Εἰ καὶ αἱ Ἀντωνυμίαι ἐν γένει Κλητικὴν δὲν ἔχουσι, τῆς δεικτικῆς ὅμως οὗτος εὑρηται Κλητική, οὗτος, αὕτη, καὶ ἰδίᾳ παρὰ μεταγενεστ. ὦ οὗτος, ὦ αὕτη, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται εἰς τὰς προσφωνήσεις ἢ προσκλήσεις ἐκείνων, ὧν τὸ ὄνομα ἀγνοοῦσιν ἢ δὲν θέλουσι νὰ ἐκφωνήσωσιν.

Σημ. β'). Ἡ οὗτος, αὕτη, τοῦτο γινομένη ἐκ τοῦ ἄρθρου ὁ, ή, τὸ καὶ τῆς καταλήξεως υτος, υτη, υτο ἔχει τὸ δασὺ πνεῦμα εἰς ὅσας πτώσεις ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ, καὶ τὸ ἀρκτικὸν τ ὡσαύτως εἰς πάσας τὰς ἄλλας πτώσεις, ἐν αἷς τὸ ἔχει καὶ τὸ ἄρθρον· ἀλλ' ὅπου τὸ ἄρθρον ἔχει α ἢ η ἡ ἀντωνυμία ἔχει τὴν δίφθογγον αυ, ὅπου δὲ τὸ ἄρθρον ο, ου καὶ ω ἡ Ἀντωνυμία τὴν δίφθογγον ου.

2). *Ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο.* Κλίνεται ὁμαλῶς ὡς τριγενὲς καὶ τρικατάληκτον ἐπίθετον ἔχουσα τὸ οὐδέτερον ἄνευ *ν*.

3). *Ὅδε, ἥδε, τόδε* γίνεται ἐκ παραθέσεως τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ ἐγκλιτικοῦ *δε* καὶ κλίνεται ὡς τὸ ἄρθρον, τοῦ *δε* μένοντος ἀμεταβλήτου.

Ἀρσ. Ἑνικ. ὅδε, τοῦδε, τῷδε, τόνδε.
Δυϊκ. τώδε, τοῖνδε.
Πληθ. οἵδε, τῶνδε, τοῖσδε, τούσδε.
Θηλ. Ἑνικ. ἥδε, τῆσδε, τῇδε, τήνδε.
Δυϊκ. τώδε (τάδε), τοῖνδε (ταῖνδε).
Πληθ. αἵδε, τῶνδε, ταῖσδε, τάσδε.
Οὐδ. Ἑνικ. τόδε, τοῦδε, τῷδε, τόδε.
Δυϊκ. τώδε, τοῖνδε.
Πληθ. τάδε, τῶνδε, τοῖσδε, τάδε.

§. 225. *Παρατηρήσεις.* 1). Τὰ οὐδέτερα τῶν ἀντωνυμιῶν *τοῦτο* καὶ *ἐκεῖνο* σχηματίζονται ἄνευ *ν*.

2). Ἐν τῷ Δυϊκῷ τοῦ θηλυκοῦ συνήθως γίνεται χρῆσις τοῦ ἀρσενικοῦ *τούτω τούτοιν* καὶ *τώδε τοῖνδε* ἀντὶ τοῦ *ταύτα ταύταιν*, κτλ. ὅπως καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ. (Ὅρα §. 114. Σημ. ά).

§. 226. β'). *Τοιόσδε τοιάδε τοιόνδε, τοσόσδε τοσήδε τοσόνδε, τηλικόσδε τηλικήδε τηλικόνδε, τοιοῦτος τοιαύτη τοιοῦτο(ν), τοσοῦτος τοσαύτη τοσοῦτο(ν), τηλικοῦτος τηλικαύτη τηλικοῦτο(ν).* Δεικνύουσι δέ, ἡ μὲν *τοιόσδε* καὶ *τοιοῦτος* τὴν ποιότητα ἀντικειμένου τινός, ἡ δὲ *τοσόσδε* καὶ *τοσοῦτος* τὴν ποσότητα καὶ ἡ *τηλικόσδε* καὶ *τηλικοῦτος* τὸ μέγεθος.

Σημ. Σπανίως ἀπαντᾷ πρὸς δεῖξιν ποιότητος καὶ ἡ τοῖος τοία τοῖον καὶ πρὸς δεῖξιν ποσότητος ἡ τόσος τόση τόσον.

§. 227. *Παρατηρήσεις.* 1). Τῶν ἀντωνυμιῶν τούτων

ά). Αἱ μὲν *τοιόσδε, τοσόσδε* καὶ *τηλικόσδε* γινόμεναι ἐκ παραθέσεως τῶν *τοῖος, τόσος, τηλίκος* καὶ τοῦ ἀχωρίστου ἐγκλιτικοῦ *δέ*, τὸ ὁποῖον καὶ τὸν τόνον των καταβιβάζει, κλίνονται ὡς αἱ ἁπλαῖ *τοῖος*, κτλ. φυλάττουσαι τὸ *δὲ* ἀμετάβλητον.

Ἀρσ. Ἑνικ. τοιόσδε, τοιοῦδε, τοιῷδε, τοιόνδε.
Δυϊκ. τοιώδε, τοιοῖνδε.
Πληθ. τοιοίδε, τοιῶνδε, τοιοῖσδε, τοιούσδε.
Θηλ. Ἑνικ. τοιάδε, τοιᾶσδε, τοιᾷδε, τοιάνδε.
Δυϊκ. τοιάδε, τοιαῖνδε.
Πληθ τοιαίδε, τοιῶνδε, τοιαῖσδε, τοιάσδε.
Οὐδ. Ἑνικ. τοιόνδε, τοιοῦδε, τοιῷδε, τοιόνδε.
Δυϊκ. τοιώδε, τοιοῖνδε.
Πληθ. τοιάδε, τοιῶνδε, τοιοῖσδε, τοιάδε.

Οὕτω καὶ ἡ *τηλικόσδε τηλικήδε τηλικόνδε* καὶ *τοσόσδε τοσήδε τοσόνδε*.

β'). Αἱ δὲ *τοιοῦτος, τοσοῦτος* καὶ *τηλικοῦτος* κατὰ τὸ *οὗτος, αὕτη, τοῦτο* μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς, ὅτι τὸ οὐδέτερον τούτων διφορεῖται καὶ μετὰ *ν* καὶ ἄνευ *ν*, οἷον *τοιοῦτο* καὶ *τοιοῦτον*, κτλ. (Ὅρα καὶ §. 51. ζ').

Ἀρσ. Ἑνικ. τοιοῦτος, τοιούτου, τοιούτῳ, τοιοῦτον.
Δυϊκ. τοιούτω, τοιούτοιν.
Πληθ. τοιοῦτοι, τοιούτων, τοιούτοις, τοιούτους.

Θηλ. Ἑνικ. τοιαύτη, τοιαύτης, τοιαύτῃ, τοιαύτην.
Δυϊκ. τοιούτω (τοιαύτα), τοιούτοιν (τοιαύταιν).
Πληθ. τοιαῦται, τοιούτων, τοιαύταις, τοιαύτας.
Οὐδ. Ἑνικ. τοιοῦτο(ν), τοιούτου, τοιούτῳ, τοιοῦτο(ν).
Δυϊκ. τοιούτω, τοιούτοιν.
Πληθ. τοιαῦτα, τοιούτων, τοιούτοις, τοιαῦτα.

Οὕτω καὶ τὸ *τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο(ν)* καὶ *τηλικοῦτος, τηλικαύτη, τηλικοῦτο(ν).*

2). Αἱ τοιοῦτος, τοσοῦτος καὶ τηλικοῦτος γίνονται ἐκ συνθέσεως τῆς τοῖος, τόσος, τηλίκος μετὰ τῆς οὗτος, ἧς τὸ τ ἀποκόπτεται· οἷον, τοιοῦτος, τοι-(τ)ούτου, τοι-(τ)ούτῳ, κτλ.

3). Εἰς τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας *οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος* συνήθως, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὰς *τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικοῦτος* πρὸς ἐπίτασιν τῆς δεικτικῆς αὐτῶν σημασίας προσκολλᾶται ἐν τέλει *ι προσχηματισμὸς* λεγόμενον, τὸ ὁποῖον δεχόμενον τὸν τόνον ἐκκρούει τὰ πρὸ αὐτοῦ βραχέα φωνήεντα *α ε ο* καὶ πρὸ φωνήεντος προσλαμβάνει συνήθως καὶ τὸ εὐφωνικὸν *ν* (§. 51. ς'), ὅταν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ σ· οἷον *οὑτοσί(ν), αὐτηί, τουτί, ἐκεινοσίν, ἐκεινηί, ὁδί, ἠδί, τοδί, τοιουτοσί(ν), τηλικουτοσί(ν).*

§. 228. *Γ'). Ὁριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ* εἶνε ἡ τριγενὴς καὶ τρικατάληκτος *αὐτός, αὐτή, αὐτό*, τὴν ὁποίαν μεταχειριζόμεθα ἢ διὰ νὰ διαστείλωμεν ἀντικείμενόν τι, ἢ νὰ ἐπαναλάβωμεν προλεχθέν τι. Κλίνεται δ' ὁμαλῶς ἔχουσα τὸ οὐδέτερον μόνον ἄνευ *ν*, οἷον *αὐτό*.

§. 229. Παρατήρησις. Ἡ ὁριστικὴ ἀντωνυμία προσλαμβάνουσα τὸ ἄρθρον, οἷον, ὁ αὐτὸς ἡ αὐτὴ τὸ αὐτό, σημαίνει ταὐτότητα=ὁ ἴδιος καὶ τότε πολλάκις πάσχει κρᾶσιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ δασύνεται ἡ Ὀνομαστικὴ τοῦ Ἀρσενικοῦ καὶ Θηλυκοῦ, τὸ δὲ Οὐδέτερον διφορεῖται ἁπάντων καὶ μετὰ τοῦ *ν* καὶ ἄνευ τούτου (§. 51. ζ'.)· οἷον ὁ αὐτός=αὐτός, τοῦ αὐτοῦ=ταὐτοῦ, τῷ αὐτῷ=ταὐτῷ· ἡ αὐτὴ=αὐτή, τῇ αὐτῇ=ταὐτῇ, κτλ. τὸ αὐτὸ=ταὐτό(ν), ταὐτοῦ, ταὐτῷ, ταὐτό(ν)· τὰ αὐτὰ=ταὐτά.

§. 230. *Δ'). Ἀόριστοι.* Ἀόριστοι ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ σημαίνουσαι ἀντικειμένόν τι, τοῦ ὁποίου δὲν ὁρίζομεν τὸ ὄνομα. Τοιαῦται δ' εἶνε ά) ἤ *τίς, τί*· β') ἤ *ἕνιοι, ἔνιαι, ἔνια*· καὶ γ') ὁ, ἡ, τὸ *δεῖνα*.

§. 231. ά). *Τίς, τί* κλινεται ὡς τριγενὲς καὶ δικατάληκτον ἐπίθετον μετά τινων παρασχηματισμῶν· οἷον·

Ἀρσ. καὶ Θηλ. Ἑνικ. τίς, τινὸς καὶ τοῦ, τινὶ καὶ τῷ, τινά.
Δυϊκ. τινέ, τινοῖν.
Πληθ. τινές, τινῶν, τισί(ν), τινάς.
Οὐδ. Ἑνικ. τί, τινὸς καὶ τοῦ, τινὶ καὶ τῷ, τί.
Δυϊκ. τινέ, τινοῖν.
Πλ. τινὰ καὶ ἄττα, τινῶν, τισί(ν), τινὰ καὶ ἄττα.

§. 232. *Παρατηρήσεις.* Ἡ ἀόριστος τὶς καὶ τὶ 1) ἐγκλίνεται· 2) τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς ληγούσης, ἐκτὸς τοῦ *ἄττα* ἀείποτε ὀρθοτονουμένου. 3) Ἔχει ἐν τῇ Γενικῇ καὶ Δοτικῇ τοῦ Ἑνικοῦ καὶ τύπους *τοῦ* καὶ *τῷ*, οἱ ὁποῖοι ἐγκλίνονται, καὶ ἐν τῇ Πληθυντικῇ Ὀνομαστικῇ καὶ Αἰτιατικῇ τοῦ οὐδετέρου καὶ τύπον *ἄττα* διάφορον τοῦ *ἄττα* (§. 245. Σημ. δ').

Σημ. Οἱ τύποι τοῦ καὶ τῷ προῆλθον ἐκ συναιρέσεως ἀπὸ τῶν ἐπιτεταμένων Ἰωνικῶν τέο τέῳ, οἵτινες γίνονται διὰ τροπῆς τοῦ χαρακτῆρος ι τῆς ῥίζης τι εἰς ε καὶ ἐπιτάσεως αὐτῆς διὰ προσθήκης τοῦ χαρακτῆρος ο τῶν δευτεροκλίτων· οἷον τι=τε-ο=τοῦ, τέ-ῳ=τῷ.

§. 233. *β'). Ἕνιοι, ἔνιαι, ἕνια* εἶναι ἐλλειπτικὸν κλινόμενον εἰς τὸν Πληθυντικὸν μόνον ὡς τριγενὲς καὶ τρικατάληκτον ἐπίθετον.

Ἀρσ. Πληθ. ἕνιοι, ἐνίων, ἐνίοις, ἐνίους.
Θηλ. » ἔνιαι, ἐνίων, ἐνίαις, ἐνίας.
Οὐδ. » ἕνια, ἐνίων, ἐνίοις, ἕνια.

Σημ. Τὸ ἔνιοι γίνεται ἐκ παραθέσεως τοῦ ἕνι=ἔνεστι καὶ τοῦ ἀναφορικοῦ οἵ· ὅθεν ἕνιοι=ἔνι οἵ=εἰσί τινες οἵ=μερικοί.

§. 234. *γ'). Ὅ, ἡ, τὸ δεῖνα.* Αὕτη ἐνίοτε μὲν εἶνε ἄκλιτος, συνήθως δὲ κλίνεται ὡς τριγενὲς καὶ μονοκατάληκτον, ἀλλ' ἐλλειπτικῶς·

Ἀρσ. Θηλ. καὶ Οὐδ. Ἑνικ. ὅ, ἡ, τὸ δεῖνα, τοῦ, τῆς, τοῦ δεῖνος, τῷ, τῇ, τῷ δεῖνι, τόν, τήν, τὸν δεῖνα.
Ἀρσ. Πληθ. οἱ δεῖνες, τῶν δείνων, τοὺς δεῖνας.

Σημ. Ἐλλειπτικὸν εἶνε εἰς τὴν Πληθυντ. Δοτικὴν καὶ τὸν Δυϊκὸν τῶν τριῶν γενῶν, καὶ εἰς τὸν Πληθυντ. τοῦ Θηλυκ. καὶ Οὐδετέρου.

§. 235. *δ').* Ποιός, ά, όν καὶ ποσός, ή, όν. Εἰς τὰς Ἀορίστους ἀντωνυμίας συγκαταλέγονται καὶ αἱ δύο αὗται, ὧν ἡ μὲν ποιός, ά, όν σημαίνει ἀορίστως τὸ ποιόν, ἡ δὲ ποσός, ή, όν ἀορίστως τὸ ποσὸν καὶ κλίνονται ὁμαλῶς.

§. 236. *Ἐπιμεριστικαί, Ἀρνητικαὶ* καὶ *Ἀπαγορευτικαί.* Εἰς τὰς Ἀορίστους ἀντωνυμίας ὑπάγονται·

ά). Αἱ σημαίνουσαι χωρισμὸν καὶ διαίρεσιν καὶ λεγόμεναι *Ἐπιμεριστικαί*, οἷον ἕτερος, α, ον, ἑκάτερος, ρα, ρον, ἕκαστος, της, τορ καὶ ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο, (ἔχουσα τὸ οὐδέτερον ἄνευ ν), κλινόμεναι ὁμαλῶς ὡς τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα ἐπίθετα.

Σημ. Τῶν Ἀντωνυμιῶν τούτων, αἵτινες σημαίνουσι χωρισμὸν καὶ διαίρεσιν ἢ ἐκ πολλῶν ἢ ἐκ δύο ἀντικειμένων, ἡ μὲν ἕτερος καὶ ἑκάτερος τίθεται ἐπὶ δύο, ἡ δὲ ἕκαστος καὶ ἄλλος ἐπὶ πολλῶν. Περὶ τῆς μετὰ τοῦ ἄρθρου χρήσεως τοῦ ἕτερος ὅρα §. 43. ά. Σημ.

§. 237. Εἰς τὰς ἐπιμεριστικὰς ἀντωνυμίας συγκαταλέγουσί τινες 1). τὸ ἐλλειπτικὸν *ἄμφω* (περὶ οὗ ὅρα §. 211. δ'. Σημ. δ'). Καὶ 2) τὸ εὐχρηστότερον τοῦ ἄμφω ἐλλειπτικὸν *ἀμφότεροι, ραι, ρα*, ὅπερ κλίνεται ἐν τῷ Πληθυντικῷ καὶ σπανίως ἐν τῷ Δυϊκῷ ὡς τριγενὲς καὶ τρικατάληκτον καὶ σπανιώτατα ἁπαντᾷ ἐν τῇ Ὀνομ. καὶ Αἰτ. τοῦ Ἑνικ. Οὐδ. *ἀμφότερον.*

Ἀρσ. Πληθ. ἀμφότεροι, ρων, ροις, ρους. Δυϊκ. ἀμφοτέρω, ροιν.
Θηλ. » ἀμφότεραι, ρων, ραις, ρας. » ἀμφοτέρα, ραιν.
Οὐδ. » ἀμφότερα, ρων, ροις, ρα. » ἀμφοτέρω, ροιν.

§. 237 δίς. *δ').* Αἱ ἐκ τοῦ *οὐδὲ* καὶ *μηδὲ* μετ' ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιθέτων σύνθετοι *οὐδείς οὐδεμία οὐδέν, μηδείς μηδεμία μηδέν, οὐδέτερος, ρα, ρον, μηδέτερος, ρα, ρον,* αἱ λεγόμεναι *Ἀρνητικαὶ* καὶ *Ἀπαγορευτικαὶ* καὶ κλινόμεναι ὡς τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα ἐπίθετα.

Σημ. ά). Τῶν Ἀντωνυμιῶν τούτων, αἵτινες σημαίνουσιν ἄρνησιν ἢ ἀπαγόρευσιν, ἡ μὲν οὐδείς καὶ μηδείς τίθενται ἐπὶ ἀρνήσεως πάντων, ἡ δὲ οὐδέτερος καὶ μηδέτερος ἐπὶ δύο.

Σημ. δ'). Περὶ τῆς *κλίσεως* τοῦ οὐδείς καὶ μηδείς ὅρα §. 211. ά. Σημ.

Σημ. γ'). Παρὰ τοῖς πεζογράφοις ἀπαντῶσι καὶ Οὐδέτερα ἀρνητικὰ σύνθετα ἐκ τοῦ οὐ καὶ μὴ μετὰ τοῦ τί, κλινόμενα ὡς τὸ Οὐδέτ. τι· οἷον, οὔτι, οὔτινος, κτλ. μήτι, μήτινος, κτλ. Ἀντὶ δὲ τοῦ Ἀρσενικοῦ αὐτῶν οὔτις καὶ μήτις εὔχρηστα παρὰ πεζογράφοις εἶνε τὸ οὐδείς, μηδείς.

§. 238. *γ'). Ἐρωτηματικαί.* Ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας μεταχειριζόμεθα, ὅταν ἐρωτῶμεν περί τινος ἀντικειμένου. Εἶνε δὲ αἱ ἑξῆς, *τίς τί, πότερος, ρα, ρον, ποῖος, α, ον, πόσος, η, ον, πηλίκος, κη, κον.*

Σημ. Σημασία. Τὰς ἀντωνυμίας ταύτας μεταχειριζόμεθα συνήθως, ὅταν ἐρωτῶμεν· τὴν τίς τί, περὶ τῆς οὐσίας ἢ τοῦ ὀνόματος ἀντικειμένου τινός, τὴν πότερος, ρα, ρον, περὶ δύο ἀντικειμένων, τὴν ποῖος, α, ον, περὶ ποιότητος ἀντικειμένου τινός, τὴν πόσος, η, ον, περὶ ποσότητος καὶ τὴν πηλίκος, η, ον, περὶ μεγέθους.

§. 239. *Κλίσις.* Ἅπασαι αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι, πλὴν τῆς *τίς τί*, κλίνονται ὁμαλῶς ὡς τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα ἐπίθετα· ἡ

δὲ *τίς τί* ὡς τριγενὲς καὶ δικατάληκτον ἐπίθετον, ἔχουσα καὶ παρασχηματισμούς τινας· οἷον

'Αρσ. καὶ Θηλ. Ἐνικ. τίς; τίνος ἢ τοῦ; τίνι ἢ τῷ; τίνα;
Δυϊκ. τίνε; τίνοιν;
Πληθ. τίνες; τίνων; τίσι(ν); τίνας;
Οὐδ. Ἐνικ. τί; τίνος ἢ τοῦ; τίνι ἢ τῷ; τί;
Δυϊκ. τίνε; τίνοιν;
Πληθ. τίνα; τίνων; τίσι(ν); τίνα;

§. 240. *Παρατηρήσεις.* Ἡ ἐρωτηματικὴ *τίς* καὶ *τί* ά). οὐδέποτε ἐγκλίνεται. β'). Ἐν μὲν τῇ Ὀνομαστικῇ τοῦ Ἐνικοῦ ὀξύνεται, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι παροξύνεται. γ'). Ἐν τῇ Γενικῇ καὶ Δοτικῇ τοῦ Ἐνικοῦ ἔχει καὶ τύπους *τοῦ* καὶ *τῷ*, οἱ ὁποῖοι μὴ ἐγκλινόμενοι προφέρονται ἐντονώτερον παρὰ τὰ ὁμοιότυπα ἄρθρα.

§. 241. Πόστος, η, ον, ποσταῖος, α, ον καὶ ποδαπός, ή, όν. Εἰς τὰς Ἐρωτηματ. Ἀντωνυμίας συγκαταλέγονται καὶ αἱ τρεῖς αὗται, ὧν τὴν μὲν πόστος μεταχειριζόμεθα, ὅταν ἐρωτῶμεν περὶ τάξεως, τὴν ποσταῖος, περὶ χρόνου καὶ τὸ τοπικὸν ποδαπός, πή, πόν περὶ τόπου (πατρίδος).

§. 242. ΣΤ'). *Ἀναφορικαί.* Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται, ὅσαι ἀναφέρονται εἴς τι προλεχθὲν ἢ προνοούμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. Εἶνε δὲ *Ἁπλαῖ ἀναφορικαί*, ἡ *ὅς*, *ἥ*, *ὅ*, *οἷος*, *α*, *ον*, *ὅσος*, *η*, *ον* καὶ *ἡλίκος*, *η*, *ον*.

Σημ. Σημασία. Τὰς ἀντωνυμίας ταύτας μεταχειρίζονται συνήθως· τὴν ὅς ἐπὶ ὡρισμένου ἀντικειμένου, τὴν οἷος ἐπὶ ποιότητος, τὴν ὅσος ἐπὶ ποσότητος καὶ τὴν ἡλίκος ἐπὶ μεγέθους.

§. 243. *Κλίσις.* Ἅπασαι αἱ ἀναφορικαὶ κλίνονται ὁμαλῶς ὡς τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα ἐπίθετα, ἡ δὲ *ὅς* ἔχει τὸ οὐδέτερον ἄνευ ν· οἷον·

	Ἑνικός.	*Δυϊκός.*	*Πληθυντικός.*
Ἀρσ.	ὅς, οὗ, ᾧ, ὅν.	ὥ, οἷν.	οἵ, ὧν, οἷς, οὕς.
Θηλ.	ἥ, ἧς, ᾗ, ἥν.	ά, αἷν.	αἵ, ὧν, αἷς, ἅς.
Οὐδ.	ὅ, οὗ, ᾧ, ὅ.	ὥ, οἷν.	ά, ὧν, οἷς, ἅ.

Σημ. Εἰς τὰς φράσεις «καὶ ὅς», «ἥ δ' ὅς,»=εἶπε δ' οὗτος, «ἥ δ' ἥ,» ἡ ὅς κεῖται ἀντὶ δεικτικῆς ἀντωνυμίας.

§. 244. Ἡ ἀναφορικὴ ὅς πολλάκις προσλαμβάνει πρὸς ἐπίτασιν τὸ ἐγκλιτικὸν *περ*=(ἀκριβῶς) γινομένη *ὅσπερ*, *ἥπερ*, *ὅπερ*, καὶ κλίνεται ὡς ἡ ἁπλῆ *ὅς* φυλάττουσα τὸ *περ* ἀμετάβλητον ἐν τῇ κλίσει· οἷον·

'Αρσ. Ἐνικ. ὅσπερ, οὑπερ, ᾧπερ, ὅνπερ. Δυϊκ. ὥπερ, οἵνπερ.
Πληθ. οἵπερ, ὧνπερ, οἷσπερ, οὕσπερ.
Θηλ. Ἐνικ. ἥπερ, ἧσπερ, ᾗπερ, ἥνπερ. Δυϊκ. ἄπερ, αἵνπερ.
Πληθ. αἵπερ, ὧνπερ, αἷσπερ, ἅσπερ.
Οὐδ. Ἐνικ. ὅπερ, οὑπερ, ᾧπερ, ὅπερ. Δυϊκ. ὥπερ, οἵνπερ.
Πληθ. ἅπερ, ὧνπερ, οἷσπερ, ἅπερ.

Σημ. Τὸ ἐγκλιτικὸν περ λαμβάνουσιν, ὡς ἡ ὅς, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀναφορικαὶ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας των· οἷον, οἵός περ, ὅσος περ, ὅσον περ, κτλ. ἔτι δὲ καὶ τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα, ὅπουπερ, ὅθιπερ, ὅθενπερ, κτλ.

§. 245. *Σύνθετοι ἀναφορικαί.* 1). *ὅστις*, *ἥτις*, *ὅ τι*. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία *ὅς*, *ἥ*, *ὅ* συναπτομένη μετὰ τῆς ἀορίστου *τὶς τί* ἀποτελεῖ τὴν σύνθετον *Ἀόριστον ἀναφορικὴν ἢ Ἀοριστολογικήν*, *ὅστις*, *ἥτις*, *ὅ τι*, ἡ ὁποία σημαίνει ἀόριστόν τι ἀντικείμενον καὶ κλίνεται ἀδιαιρέτως ἑκάτερον αὐτῆς μέρος κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κλίσιν, οἷον·

'Αρσ. Ἐνικ. ὅστις, οὑτινος καὶ ὅτου, ᾧτινι καὶ ὅτῳ, ὅντινα.
Δυϊκ. ὥτινε, οἵντινοιν.
Πληθ. οἵτινες, ὧντινων (σπαν. ὅτων), οἷστισι(ν) (σπαν. ὅτοισιν ἢ ὅτοις), οὕστινας.
Θηλ. Ἐνικ. ἥτις, ἧστινος, ᾗτινι, ἥντινα.
Δυϊκ. ἅτινε, αἵντινοιν.
Πληθ. αἵτινες, ὧντινων (σπαν. ὅτων), αἷστισιν, ἅστινας.
Οὐδ. Ἐνικ. ὅ τι οὑτινος καὶ ὅτου, ᾧτινι καὶ ὅτῳ, ὅ τι.
Δυϊκ. ὥτινε, οἵντινοιν.
Πληθ. ἅτινα καὶ ἄττα, ὧντινων (σπαν. ὅτων), οἷστισιν, ἅτινα καὶ ἄττα.

Σημ. ά). Τὸ ὅ τι γράφεται ὑπὸ μὲν τῶν ἀρχαίων μεθ' ὑποδιαστολῆς ὅ,τι πρὸς διάκρισιν τοῦ συνδέσμου ὅτι, ὑπὸ δὲ τῶν νεωτέρων κατὰ διάστασιν ὅ τι.

Σημ. β'). Ὁ τοῦ Οὐδετέρου τύπος ἄττα προῆλθεν ἐκ συγκοπῆς τοῦ ν καὶ ἀφομοιώσεως τοῦ ι πρὸς τὸ προηγούμενον τ εἰς ἕτερον τ, (οἷον, ἅτινα=ἅτι-α=ἄττα), τὸ ὁποῖον διακριτέον τοῦ ἑτέρου ἄττα=τινά (Ὁρα §. 232.). Περὶ τοῦ ὅτου καὶ ὅτῳ ὅρα §. 232. Σημ.

§. 246. 2). Ἡ αὐτὴ ἀναφορικὴ *ὅς* συναπτομένη μετὰ τῶν ἐρωτηματικῶν *ποῖος*, *πόσος*, *πηλίκος*, *πότερος*, *πόστος*, *ποδαπός*, παράγει τὰς *Συνθέτους Ἀναφορικὰς ὁποῖος*, *ὁπόσος*, *ὁπηλίκος*, *ὁπότερος*, *ὁπόστος*, *ὁποδαπός*, αἱ ὁποῖαι κλίνονται ὁμαλῶς ὡς τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα ἐπίθετα.

Σημ. Σημασία. Καὶ αἱ Σύνθετοι Ἀναφορικαὶ ἔχουσι μὲν τὴν αὐτὴν ση-

μασίαν μὲ τὰς Ἐρωτηματικάς, ἐξ ὧν παράγονται, ἀλλὰ τίθενται συνήθως ἐπὶ ἀορίστου ἀντικειμένου, ἐνῷ ἐκεῖναι ἐπὶ ὡρισμένου.

§. 247. Ἡ διὰ τοῦ πὲρ ἐπιτεταμένη ἀναφορικὴ ὅσπερ, ἡ ὅσος καὶ αἱ ἀόριστοι ἀναφορικαὶ προσαρτῶσιν ἐν τέλει τὰ μόρια οὖν, δή, δήποτε, δηποτοῦν, ὅπως καταστήσωσι γενικὴν τὴν ἀναφορικὴν σχέσιν. Καταβιβάζουσαι δὲ τὸν τόνον ἐπὶ τῶν μορίων τούτων κλίνονται ὡς αἱ ἁπλαῖ φυλάττουσαι τὸ μόριον ἀμετάβλητον· οἷον, ὁστισδή, ὁστισδήποτε, ὁστισοῦν, ἡτισοῦν, ὁτιοῦν (Γ. οὐτινοσοῦν ἢ ὁτουοῦν, ἡστινοσοῦν. Δοτ. ᾧτινιοῦν ἢ ὁτῳοῦν, κτλ.), ὁποσοσοῦν, ὁποσοσδή, ὁσοσδήποτε (Γ. ὁποσουοῦν, ὁποσησοῦν, ὁποσουδή, ὁποσησδή, ὁσουδήποτε, ὁσησδήποτε, κτλ.), ὁστισδηποτοῦν (Γ. οὐτινοσδηποτοῦν. Δ. ᾧτινιδηποτοῦν, κτλ.).

§. 248. *Συσχετικαὶ ἢ Ἀνταποδοτικαί.* Ἐκ τῶν ἐννέα εἰδῶν κατὰ τὴν σημασίαν ἀντωνυμιῶν τέσσαρες, ἡ *Ἐρωτηματική*, ἡ *Ἀόριστος*, ἡ *Δεικτικὴ* καὶ ἡ *Ἀναφορικὴ* ὡς ἔχουσαι σχέσιν τινὰ καὶ ἀνταπόδοσιν πρὸς ἀλλήλας λέγονται *Συσχετικαὶ ἢ Ἀνταποδοτικαί*. Τοιαῦται δὲ εἶνε·

Ἐρωτηματικαί.		*Ἀόριστοι.*	*Δεικτικαί.*	*Ἀναφορικαί.*	
				Ὁριστ.	*Ἀόριστοι.*
(Ἐπὶ πολλῶν Οὐσιαστ.).	τίς;	τίς.	οὗτος.	ὅς.	ὅστις.
		δεῖνα.			
		ἕνιοι.			
		οὐδείς, μηδείς.	ὅδε.		
		οὔτις, μήτις.	ἐκεῖνος.		
		ἕκαστος.			
		ἄλλος.			
(Ἐπὶ δύο Οὐσιας.).	πότερος;	ἕτερος.	ὁ ἕτερος.	—	ὁπότερος.
		ἑκάτερος.			
		οὐδέτερος.			
		μηδέτερος.			
		ἄμφω.			
		ἀμφότεροι.			
(Ἐπὶ ποιότητος).	ποῖος;	ποιός.	τοιόσδε. τοιοῦτος.	οἷος.	ὁποῖος.
(Ἐπὶ ποσότητος).	πόσος;	ποσός.	τοσόσδε. τοσοῦτος.	ὅσος.	ὁπόσος.
(Ἐπὶ μεγέθους).	πηλίκος;	πηλίκος.	τηλικόσδε. τηλικοῦτος.	ἡλίκος.	ὁπηλίκος.
(Ἐπὶ τόπου).	ποδαπός;				ὁποδαπός.

Σημ. α'). Ὡς δεικτικὰ ἀνταποδοτικὰ τοῦ Ἐρωτηματικοῦ τοπικοῦ ἐπιθέτου ποδαπός=(ἐκ ποίας χώρας, πατρίδος) δύνανται νὰ τεθῶσι τὸ ἡμεδαπός, ἀλλοδαπός, παντοδαπός.

Σημ. β'). Περὶ τῶν πολλὴν τὴν σχέσιν καὶ ὁμοιότητα πρὸς τὰς Συσχετικὰς ἀντωνυμίας ἐχόντων Συσχετικῶν ἐπιρρημάτων ὅρα ἐν τῇ Περὶ Ἐπιρρημάτων §. 477.

Β'). ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Παρεπόμενα καὶ Γενικὸς σχηματισμὸς τοῦ Ῥήματος.

§. 249. *Ὁρισμός.* Ῥῆμα λέγεται ἡ λέξις, ἥτις σημαίνει διάθεσιν ὑποκειμένου τινός, ἤτοι ὅτι ὑποκείμενόν τι πράττει τι, ἢ πάσχει τι ὑπὸ ἑτέρου, ἢ πράττει τι αὐτὸ εἰς ἑαυτό, ἢ εὑρίσκεται εἴς τινα κατάστασιν· οἷον ὁ παῖς *γράφει*, ὁ ἀμελὴς μαθητὴς *τιμωρεῖται* ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, ἡ μήτηρ *ἐνδύεται*, τὸ ῥόδον *θάλλει*.

§. 250. *Παρεπόμενα.* Παρεπόμενα (§. 100) τοῦ ῥήματος εἶνε ἡ *διάθεσις*, ἡ *φωνή*, ὁ *ἀριθμός*, τὸ *πρόσωπον*, ὁ *χρόνος*, ἡ *ἔγκλισις* καὶ ἡ *συζυγία*.

§. 251. Α'). *Διάθεσις.* Διάθεσις λέγεται ἡ διάφορος κατάστασις, εἰς ἣν εὑρίσκεται τὸ ὑποκείμενον. Εἶνε δὲ αἱ διαθέσεις τέσσαρες, *Ἐνεργητική*, *Παθητική*, *Μέση* καὶ *Οὐδετέρα*, κατὰ τὰς ὁποίας καὶ τὰ ῥήματα ὀνομάζονται *Ἐνεργητικά*, *Παθητικά*, *Μέσα* καὶ *Οὐδέτερα*. Καὶ

α'). *Ἐνεργητικὰ* λέγονται τὰ σημαίνοντα ὅτι τὸ ὑποκείμενον πράττει ἢ ἐνεργεῖ τι· οἷον ὁ παῖς *γράφει* τὴν *ἐπιστολήν*, οἱ Ἕλληνες *ἐνίκησαν* τοὺς *Πέρσας*.

β'). *Παθητικὰ* τὰ σημαίνοντα ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει τι ὑπὸ ἑτέρου· οἷον οἱ Πέρσαι *ἠττήθησαν* ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

γ'). *Μέσα* τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου προερχομένην καὶ εἰς αὐτὸ πάλιν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπιστρέφουσαν· οἷον *λούομαι* = λούω ἐμαυτόν, ἡ μήτηρ *ἐνδύεται* = ἐνδύει ἑαυτήν.

δ'). *Οὐδέτερα* τὰ σημαίνοντα ὅτι τὸ ὑποκείμενον εὑρίσκεται εἴς τινα κατάστασιν, ἢ ἔχει ἰδιότητά τινα· οἷον ὁ πατὴρ *κοιμᾶται, ζῇ, ὑγιαίνει, σωφρονεῖ* κτλ.

§. 252. Β'). *Φωνή.* Πρὸς ἔκφρασιν τῶν τεσσάρων τούτων διαθέσεων ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει δύο μόνον γραμματικοὺς τύπους, ἢ *φωνάς.* ά) Τὴν *Ἐνεργητικὴν* εἰς ω ἢ εἰς *μι*, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται ἡ Ἐνεργητική, ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ Οὐδετέρα διάθεσις, οἷον *λύω, δίδωμι, ζῶ·* καὶ β') τὴν *Μέσην* εἰς *μαι*, δι' ἧς ἐκφράζεται ἡ Μέση καὶ Παθητικὴ διάθεσις, ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ Οὐδετέρα· οἷον *λούομαι, τύπτομαι, κοιμῶμαι.*

Σημ. Ῥήματά τινα τὴν μέσην μόνον φωνὴν ἔχοντα καλοῦνται Ἀποθετικά, οἷον ἐργάζομαι, δέχομαι, κτλ. ἄλλα δὲ πάλιν τὴν ἐνεργητικὴν μόνον ἔχοντα μετὰ παθητικῆς διαθέσεως λέγονται Αὐτοπαθῆ, οἷον πάσχω, νοσῶ, κτλ.

§. 253. Γ'). Ἀριθμός. Ἀριθμοὶ εἶνε οἱ διάφοροι τύποι, τοὺς ὁποίους λαμβάνει τὸ ῥῆμα πρὸς δήλωσιν, ἂν εἶνε ἕν, ἢ δύο, ἢ πολλὰ τὰ ὑποκείμενα, εἰς ἃ αὐτὸ ἀποδίδεται.

Εἶνε δὲ οἱ ἀριθμοὶ τρεῖς. 1) *Ἑνικός·* οἷον *λύω, λύεις, λύει.* 2) *Δυϊκός· λύετον, λύετον·* καὶ 3) *Πληθυντικός· λύομεν, λύετε, λύουσι(ν).*

§ 254. Δ'). Πρόσωπον. Πρόσωπα λέγονται οἱ ἰδιάζοντες τύποι τοῦ ῥήματος πρὸς δήλωσιν τῶν τριῶν ἀπαιτουμένων προσώπων εἰς ἑκάστην ὁμιλίαν, ἤτοι ἂν τὸ ὑποκείμενον εἶνε αὐτὸς ὁ λαλῶν (ἐγώ, ά. πρόσωπον), ἢ ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁμιλεῖ τις (σύ, β'. πρόσ.) ἢ τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁμιλίας (αὐτός, ή, ό, γ'. πρόσ.). Ἑπομένως

Τὰ πρόσωπα εἶνε *τρία· πρῶτον, γράφω· δεύτερον, γράφεις* καὶ *τρίτον, γράφει.*

§. 255. Ε'). Χρόνος. Χρόνοι τοῦ ῥήματος λέγονται οἱ διάφοροι σχηματισμοί, τοὺς ὁποίους λαμβάνει τὸ ῥῆμα πρὸς δήλωσιν τῶν τριῶν τμημάτων εἰς ἃ διαιρεῖται ὁ χρόνος, τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

Εἶνε δὲ οἱ χρόνοι ἕξ. *Ἐνεστώς, Παρατατικός, Μέλλων, Ἀόριστος, Παρακείμενος* καὶ *Ὑπερσυντελικός.*

Σημ. Σημασία τῶν χρόνων. ά). Ὁ Ἐνεστὼς σημαίνει πρᾶξιν διαρκοῦσαν ἐν τῷ παρόντι, ἢ πολλάκις καὶ συνήθως γινομένην· οἷον, γράφω, ζῶ, ἀγαπῶ, πέμπω. β'). Ὁ Παρατατικὸς πρᾶξιν διαρκοῦσαν εἰς τὸ παρελθόν, ἢ πολλάκις καὶ συνήθως γιγνομένην, σχετικῶς πρὸς ἄλλο σύγχρονον παρελθόν οἷον, ἔπαιζον, ἔγραφον (ὅτε ἦλθες). γ'). Ὁ Μέλλων πρᾶξιν μέλλουσαν νὰ γείνῃ ἅπαξ ἢ ἐνίοτε νὰ γίνηται πολλάκις· οἷον, γράψω=θὰ γράψω, ἄρξω=θὰ ἐξουσιάζω ἢ θὰ ἐξουσιάσω. δ'). Ὁ Ἀόριστος τὸ ἅπαξ εἰς τὸ παρελθὸν γενόμενον ἀπολύτως καὶ ἀσχέτως· οἷον, ἔγραψα, εἶπον, ἐποίησα. ε). Ὁ Παρακείμενος κυρίως πρᾶξιν τετελεσμένην εἰς τὸ παρελθόν· οἷον, γέγραφα=ἔχω γράψει. Καὶ ς'). Ὁ Ὑπερσυντελικὸς πρᾶξιν τετελεσμένην εἰς τὸ παρελθὸν πρό ἄλλης τετελεσμένης· οἷον, ἐγεγράφειν=εἶχον γράψει ἢ εἶχον γραμμένον (ὅτε ἦλθες).

§. 256. *Διαίρεσις τῶν χρόνων.* Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος διαιροῦνται

1) Ὡς ἐκ τοῦ γραμματικοῦ τῶν σχηματισμοῦ ά) εἰς *Ἀρκτικοὺς ἢ παράγοντας·* καὶ β') εἰς *Παραγομένους ἢ ἱστορικούς.* Καὶ

ά). *Ἀρκτικοί,* ὡς ἐν ἀρχῇ σχηματισθέντες, εἶνε ὁ *Ἐνεστώς,* οἷον *παιδεύω,* ὁ *Μέλλων, παιδεύσω* καὶ ὁ *Παρακείμενος, πεπαίδευκα.*

β'). *Παραγόμενοι* δὲ ὡς ἐκ τῶν ἀρκτικῶν γενόμενοι, ὁ *Παρατατικός,* παραγόμενος ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος, οἷον *ἐπαίδευον,* ὁ *Ἀόριστος* ἐκ τοῦ *Μέλλοντος,* οἷον *ἐπαίδευσα,* καὶ ὁ *Ὑπερσυντελικὸς* ἐκ τοῦ *Παρακειμένου,* οἷον *ἐπεπαιδεύκειν·* οὗτοι δὲ καὶ *Παρωχημένοι* ἔτι λέγονται καὶ *Ἱστορικοί,* διότι δι' αὐτῶν ἱστοροῦμεν τὰ γενόμενα.

2) Ὡς ἐκ τῶν δύο δὲ μόνον φωνῶν εἰς *Ἐνεργητικοὺς* καὶ *Μέσους.* Ἐν τῇ Μέσῃ ὅμως φωνῇ, δι' ἧς ἐκφράζεται καὶ ἡ Παθητικὴ διάθεσις, δύο μόνον χρόνοι, ὁ *Μέλλων* καὶ *Ἀόριστος,* ἰδίους ἔχουσι τύπους διὰ τὴν Μέσην, καὶ ἰδίους διὰ τὴν Παθητικήν, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες τοὺς αὐτοὺς ἔχουσι τύπους διά τε τὴν Μέσην ἅμα καὶ Παθητικὴν διάθεσιν.

Σημ. ά). Ἐν τῇ Μέσῃ φωνῇ ὑπάρχει καὶ τρίτος Μέλλων, ὅστις ὑπὸ μὲν τῶν ἀρχαίων λέγεται Μετ' ὀλίγον μέλλων, ὑπὸ δὲ τῶν νεωτέρων Τετελεσμένος μέλλων, καὶ σημαίνει τὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος συνήθως μὲν τετελεσμένην εἰς τὸ μέλλον, σπανίως δὲ καὶ μετ' ὀλίγον γενησομένην· οἷον, γεγράψομαι, πεπράξεται.

Σημ. β'). Ὁ Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντ. τῆς Ἐνεργητικῆς φωνῆς, ὁ ἁπλοῦς Μέλλων τῆς Παθητικῆς καὶ ὁ Ἀόρισος τῆς Ἐνεργ. Μέσης καὶ Παθητικῆς διαθέσεως ἔχουσι διπλοῦς τύπους, οἵτινες διακρίνονται ἐκ τούτου εἰς Πρώτους καὶ Δευτέρους χρόνους, ἀλλ' οὐδόλως διαφέρουσι κατὰ τὴν σημασίαν. Ἀλλ' ὅμως εἰς ὀλίγα μόνον ῥήματα ἀπαντῶσιν ἀμφότεροι οἱ τύποι, τὰ πλεῖστα δὲ τῶν ῥημάτων ἔχουσιν ἢ τὸν πρῶτον ἢ τὸν δεύτερον τύπον.

Σημ. γ'). Οἱ δεύτεροι λεγόμενοι χρόνοι, καὶ ἰδίᾳ ὁ β'. Ἀόριστος, εἶνε οἱ ἀρχαιότεροι τοῦ ῥήματος τύποι.

Σημ. δ'). Ὁ Παρατατικὸς καὶ Ὑπερσυντελικὸς μόνον ἐν τῇ Ὁριστικῇ ἀπαντῶσιν, εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις ταὐτίζονται ὁ μὲν Παρατατικὸς τῷ Ἐνεστῶτι, ὁ δὲ Ὑπερσυντελικὸς τῷ Παρακειμένῳ. Καὶ ὁ Μέλλων ὡσαύ-

των δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ Προστακτικῇ καὶ Ὑποτακτικῇ ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀορίστου.

§. 257. ΣΤ'). Ἔγκλισις. Ἐγκλίσεις λέγονται οἱ διάφοροι τοῦ ῥήματος τύποι, οἵτινες ἐκφράζουσι τοὺς διαφόρους τρόπους, καθ' οὓς παρίσταται ἡ διάθεσις τοῦ ῥήματος, ἢ ὡς πραγματική, ἢ ὡς δυνατή, ἢ ὡς ἀναγκαία.

Αἱ *Ἐγκλίσεις* εἶνε κυρίως τέσσαρες, *Ὁριστική*, *Ὑποτακτική*, *Εὐκτική* καὶ *Προστακτική*.

Σημ. Σημασία τῶν Ἐγκλίσεων. ἀ). Ἡ Ὁριστικὴ ἐκφράζει τὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος ὡς πραγματικῶς ὑπάρχουσαν ἢ μὴ ὑπάρχουσαν· οἷον γράφω, ἔγραφον, γράψω, οὐ βούλομαι. β'). Ἡ Ὑποτακτικὴ ὡς μὴ πραγματικὴν ἔτι ἀλλ' ὡς προσδοκωμένην καὶ ὑποκειμένην εἴς τι προηγούμενον ἢ ἐπιφερόμενον· οἷον, χωρῶμεν· ἐὰν ᾖς φιλομαθής, ἔσει καὶ πολυμαθής. γ'). Ἡ Εὐκτικὴ ὡς ἐπιθυμητὴν εἰς τὸν λέγοντα ἢ δυνατὴν νὰ γείνῃ· οἷον γένοιτο =εἴθε νὰ γείνῃ, γένοιτ' ἄν=δυνατὸν νὰ γείνῃ. Καὶ δ'). Ἡ Προστακτικὴ ἐκφράζει τὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος προστακτικῶς, ἢ παραινετικῶς, ἢ καὶ παρακλητικῶς οἷον, ἄπιθι, τίμα τὸ θεῖον, σῶσόν με.

§. 258. *Ῥηματικὰ ὀνόματα.* Εἰς τὰ ῥήματα μετὰ τὰς Ἐγκλίσεις προστίθενται τὰ ὑπὸ τῶν νεωτέρων καλούμενα *ῥηματικὰ ὀνόματα*, καθ' ἃ μετέχοντα συγχρόνως τῶν παρεπομένων τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ῥήματος. Εἶνε δὲ ταῦτα τρία, τὸ *Ἀπαρέμφατον*, ἡ *Μετοχὴ* καὶ τὸ *Ῥηματικὸν ἐπίθετον*.

ἀ). *Ἀπαρέμφατον.* Τὸ ἀπαρέμφατον κυρίως ἐκφράζει ἁπλῶς τὴν κατὰ διαφόρους χρόνους διάθεσιν τοῦ ῥήματος, καὶ εἶνε τρόπον τινὰ τὸ οὐσιαστικὸν αὐτοῦ μὴ παρεμφαῖνον πρόσωπον, μηδ' ἔγκλισιν, μηδὲ ἀριθμόν, ἐξ οὗ *Ἀπαρέμφατον* ἐκλήθη· οἷον *βούλομαι* (τὸ) *λέγειν*, (τὸ) *γράφειν*.

β'). *Μετοχή.* Ἡ μετοχή, ἂν καὶ μετέχει τῶν παρεπομένων τοῦ ἐπιθέτου (§. 192), χρησιμεύει ὅμως καὶ ὡς ῥῆμα ἄνευ προσώπου ἐκφράζουσα τὴν κατὰ διαφόρους χρόνους διάθεσιν τοῦ ῥήματος· οἷον ὁ *γράφων*, ἡ *γράφουσα*, τὸ *γράφον*, ὁ *γράψας*, ἡ *γράψασα*, τὸ *γράψαν*, ὁ *τιμώμενος*, ἡ *-μένη*, τὸ *-μενον*, κτλ.

γ'). *Ῥηματικὸν ἐπίθετον.* Τοῦτο ἐκφράζει τὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος ὡς *δυνατὴν γενέσθαι*, ἢ *ἀναγκαίαν γενέσθαι*· οἷον *λυτός* = ὁ δυνάμενος λυθῆναι, *λυτέος* = ὅστις πρέπει νὰ λυθῇ (ὅρα §. 509. ιζ'. καὶ ιή.).

§. 259. Ζ'). *Συζυγία.* Τὸ σύνολον τῶν διαφόρων τύπων, καθ' οὓς κλίνονται ἢ σχηματίζονται τὰ ῥήματα εἴς τε τὴν Ἐνεργητικὴν καὶ Μέσην φωνήν, λέγεται *Συζυγία*.

Αἱ συζυγίαι εἶνε κυρίως τρεῖς·

ἀ). Ἡ τῶν *βαρυτόνων*, ὅταν τὸ ἑνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ Ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς ἐγκλίσεως λήγῃ εἰς ω ἄτονον· οἷον *λύω*, *παιδεύω*, *γράφω*.

β'). Ἡ τῶν *περισπωμένων* ἢ *συνῃρημένων*, ὅταν λήγῃ εἰς ῶ προελθὸν ἐκ συναιρέσεως καὶ περισπώμενον· οἷον (τιμά-ω) *τιμῶ*, (φιλέ-ω) *φιλῶ*, (δουλό-ω) *δουλῶ*.

γ'). Ἡ τῶν εἰς *μι*, ὅταν λήγῃ εἰς *μι*· οἷον *ἵστη-μι*, *τίθη-μι*, *δίδω-μι*, *δείκνυ-μι*. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ μὲν τῶν περισπωμένων χαρακτὴρ εἶνε τριπλοῦς (*α*, *ε*, *ο*), ὁ δὲ τῶν εἰς *μι* τετραπλοῦς (*α*, *ε*, *ο* καὶ σύμφωνον ἢ ἄλλο φωνῆεν), διὰ τοῦτο σχηματίζονται κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικοὺς ὀκτὼ συζυγίαι, ἤτοι μία ἡ τῶν *Βαρυτόνων*, τρεῖς αἱ τῶν *Περισπωμένων* (τιμά-ω, φιλέ-ω, δουλό-ω) καὶ τέσσαρες αἱ τῶν εἰς *μι*, οἷον (ῥ. στα) *ἵστη-μι*, (ῥ. θε) *τίθημι*, (ῥ. δο) *δίδω-μι*, (ῥ. δεικ) *δείκνυ-μι*.

Σημ. Οἱ νεώτεροι δύο μόνον παραδέχονται συζυγίας· ἀ). τὴν τῶν εἰς ω ἐν γένει ληγόντων ῥημάτων, τὰ ὁποῖα συνδέουσι τὴν ῥίζαν μετὰ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων δι' ἐγκλιτικοῦ ἢ συνδετικοῦ φωνήεντος· καὶ β'). τὴν σπανιωτέραν ἀλλ' ἀρχαιοτέραν τῶν εἰς μι, τὰ ὁποῖα συνάπτουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις ἀμέσως μετὰ τῆς ῥίζης ἄνευ συνδετικοῦ φωνήεντος, οἷον δίδω-μι.

Γενικὸς σχηματισμὸς ἢ Κλίσις τοῦ ῥήματος.

§. 260. Εἰς πᾶν ῥῆμα διακρίνομεν 1) τὴν *ῥίζαν*· 2) τὰς ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης *προσθέτους συλλαβάς*, αἱ ὁποῖαι καλοῦνται *αὔξησις* καὶ *ἀναδιπλασιάσμός*· καὶ 3) τὰς ἐν τέλει τῆς ῥίζης *προσθέτους συλλαβάς*, αἵτινες καλοῦνται *χρονικαὶ καταλήξεις*.

Α'). Ῥίζα ἢ Ῥηματικὸν θέμα.

§. 261. *Καθαρὰ ῥίζα ἢ ῥηματικὸν θέμα* λέγεται ὁ καθαρὸς τοῦ ῥήματος τύπος, ὅστις σημαίνει γενικῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος καὶ ἐνούμενος μετὰ τῶν προσωπικῶν, χρονικῶν, ἐγκλιτικῶν, Ἀπαρεμφατικῶν καὶ Μετοχικῶν καταλήξεων ἀποτελεῖ τὸ σύνολον τῶν τύπων ῥήματός τινος· οἷον καθαρὰ ῥίζα *λυ*, ἐξ οὗ Ἐνεστ. *λύ-ω*, Παρατ. *ἔ-λυ-ον*, Μέλλ. *λύ-σω*, Παρακ. *λέ-λυκα*, Ὑποτ. *λύ-ω*, Εὐκτ. *λύ-οιμι*, Προστ. *λῦ-ε*, Ἀπαρ. *λύ-ειν*, Μετ. *λύ-ων*, κτλ.

Σημ. Ἂν ἡ καθαρὰ ῥίζα δὲν ἐπιδέχηται περαιτέρω ἐξ ἑτέρου θέματος παραγωγήν, τότε αὐτὴ μὲν καλεῖται ἐτυμολογικὴ ῥίζα ἢ ἀρχέτυπον θέμα, τὸ δ' ἐξ αὐτοῦ παραγόμενον ῥῆμα πρωτότυπον ἢ ῥιζικόν. Ἂν δὲ ἡ καθαρὰ ῥίζα εἶνε ῥίζα ὀνόματος γενομένη διὰ προσθήκης ὀνοματικῆς καταλήξεως καὶ ἐπιδέχηται περαιτέρω παραγωγήν, τότε λέγεται παράγωγος ῥίζα ἢ παράγωγον θέμα· οἷον τοῦ τιμάω ἡ καθαρὰ ῥίζα τιμα εἶνε παράγωγος ὡς γενομένη ἐκ τῆς ὀνοματικῆς ῥίζης τιμα=(τιμή), ἡ ὁποία πάλιν παράγεται ἐκ τοῦ πρωτοτύπου θέματος τι καὶ τῆς ὀνοματικῆς καταλήξεως μα=μη, οἷον τι-μα=τιμή. (Ὅρα §. 117. καὶ 493. 7.).

§. 262. *Θέμα ἢ ῥίζα τοῦ Ἐνεστῶτος.* *Θέμα* τοῦ *Ἐνεστῶτος* εἶνε ὁ μένων τύπος μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ τελικοῦ ω ἀπὸ τοῦ ά. προσώπου τοῦ Ἐνεργητικοῦ Ἐνεστῶτος τῆς Ὁριστικῆς ἐγκλίσεως· οἷον *γραφ-ω*, θέμα Ἐνεστ. *γραφ*, *κρύπτ-ω*, θέμα Ἐνεστ. *κρυπτ*.

§. 263. Τὸ θέμα τοῦ Ἐνεστῶτος πολλάκις εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὴν *καθαρὰν* τοῦ ῥήματος *ῥίζαν*, ἤτοι τὸ *ῥηματικὸν θέμα*· οἷον τοῦ *λύ-ω* θέμα Ἐνεστῶτος καὶ καθαρὰ ῥίζα *λυ*, *πλέκ-ω* θέμα Ἐνεστ. καὶ καθαρὰ ῥίζα *πλεκ*. Πολλάκις ὅμως τὸ θέμα τοῦ Ἐνεστῶτος διαφέρει τῆς καθαρᾶς ῥίζης ὡς ἐπιτεινόμενον εἴτε διὰ συμφώνου, εἴτε δι' ἐκτάσεως τοῦ ῥιζικοῦ φωνήεντος, οἷον τοῦ *βλάπτ-ω* θέμα μὲν Ἐνεστ. *βλαπτ*, καθαρὰ δὲ ῥίζα *βλαβ*, *λείπ-ω* θέμα Ἐνεστ. *λειπ* καὶ καθαρὰ ῥίζα *λιπ*, καὶ τότε διακρίνονται δύο εἰδῶν θέματα ἢ *ῥίζαι*, ἡ *ἐπιτεταμένη* ἐξ ἧς σχηματίζεται ὁ Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικός, σπανίως δὲ καὶ ἄλλοι χρόνοι, καὶ ἡ *καθαρά*, ἐξ ἧς σχηματίζονται πάντες οἱ χρόνοι, πλὴν τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ. Ἐκ τούτου καὶ τὰ ῥήματα διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις· ά). *Εἰς τὰ ἔχοντα τὴν ῥίζαν τοῦ Ἐνεστῶτος τὴν αὐτὴν μὲ τὴν καθαρὰν τοῦ ῥήματος ῥίζαν*· καὶ β'). *Εἰς τὰ ἔχοντα διπλῆν ῥίζαν, καθαρὰν καὶ ἐπιτεταμένην.*

§. 264. ά). *Ἡ ῥίζα τοῦ Ἐνεστῶτος εἶνε ἡ αὐτὴ μὲ τὴν καθαρὰν τοῦ ῥήματος ῥίζαν*

1). Εἰς τὰ ῥήματα, ὅσων ἡ ῥίζα λήγει εἰς βραχὺ φωνῆεν (πλήν τινων εἰς εω. §. 366 καὶ Σημ.), καὶ εἰς πάντα σχεδὸν τὰ εἰς δίφθογγον λήγοντα· οἷον *λύ-ω*, *τιμά-ω*, *ποιέ-ω*, *δηλό-ω*, *βουλεύ-ω*, *κλεί-ω*, *κρού-ω*.

2). Εἰς τὰ λήγοντα ἐν τῇ ῥίζῃ εἰς ἁπλοῦν ἄφωνον καὶ ἔχοντα πρὸ αὐτοῦ φωνῆεν βραχύ, ἢ λήγοντα μὲν εἰς δύο σύμφωνα ἀλλ' ὑγρὸν πρὸ ἀφώνου, ὡς ρχ, λκ, μπ, κτλ. οἷον, *λέγ-ω*, *γράφ-ω*, *πλέκ-ω*, *ἄρχ-ω*, *ἕλκ-ω*, *πέμπ-ω*, *θέλγ-ω*, κτλ.

§. 265. β'). *Διπλῆν ῥίζαν, καθαρὰν καὶ ἐπιτεταμένην, ἔχουσι*·

1). Ὅσα ἐν τῇ ῥίζῃ μὲν λήγουσιν εἰς ἁπλοῦν ἄφωνον, ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ ἔχουσι δίφθογγον ευ, ει, ἢ φωνῆεν μακρὸν η, ι, υ. Τούτων ἡ καθαρὰ ῥίζα ἔχει τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος φωνῆεν βραχύ, ἤτοι ἀντὶ ευ υ βραχύ, ἀντὶ ει ι βραχύ, ἀντὶ η α βραχύ, ἀντὶ ι μακροῦ ι βραχύ, καὶ ἀντὶ υ μακροῦ υ βραχύ· οἷον ἐπιτεταμένη ῥίζα *φεύγ-ω*, *λείπ-ω*, *τήκ-ω*, *τρίβ-ω*, *φρύγ-ω*, καθαρὰ δὲ *φυγ*, *λιπ*, *τακ*, *τριβ*, *φρυγ*.

2). Τὰ ἐν τῇ ῥίζῃ λήγοντα εἰς *πτ*, τῶν ὁποίων ἡ *καθαρὰ* ῥίζα λήγει εἰς ἁπλοῦν χειλεόφωνον, *π*, *β*, *φ*· οἷον τοῦ *κλέπτ-ω*, *βλάπτ-ω*, *ῥάπτ-ω*· ἐπιτεταμένη ῥίζα ἡ *κλεπτ*, *βλαπτ*, *ῥαπτ*, καθαρὰ δὲ ἡ *κλεπ*, *βλαβ*, *ῥαφ*.

3). Τὰ λήγοντα ἐν τῇ ῥίζῃ εἰς δύο *σσ* ἢ *ττ*, τῶν ὁποίων ἡ καθαρὰ ῥίζα λήγει εἰς ἁπλοῦν οὐρανισκόφωνον, κ, γ, χ· οἷον *ῥίττ(σσ)ω* (καθαρὰ ῥίζα *ῥικ*), *τάσσ(ττ)ω* (καθαρὰ ῥίζα *ταγ*), *ταράσσ(ττ)ω* (καθαρὰ ῥίζα *ταραχ*).

Σημ. Τὰ ἐξῆς εἰς σσω (ττω) λήγουσιν οὐχὶ εἰς οὐρανισκόφωνον ἀλλ' εἰς ὀδοντόφωνον· οἷον, ἁρμόττω (σπαν. ἁρμόζω) Μ. ἁρμόσω, βλίττω (τρυγῶ μέλι) Ἀόρ. ἔβλισα, βράσσω (σπαν. βράζω) Μ. βράσω, ἐρέττω Μ. ἐρέσω, πάσσω Μ. πάσω, πλάσσω Μ. πλάσω, πτίσσω (ξεφλουδίζω) Μ. πτίσω· τὸ δὲ νάσσω διφορεῖται· οἷον ἔναξα, νένασμαι καὶ νέναγμαι, καὶ τὸ πέσσω λήγει εἰς π ἔχον καθαρὰν ῥίζαν πεπ (πέπ-ων).

4). Τὰ λήγοντα εἰς ζ, τῶν ὁποίων ἡ καθαρὰ ῥίζα λήγει συνήθως μὲν εἰς *δ* ἢ *τ*, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς γ· οἷον *φράζ-ω* (καθαρὰ ῥίζα *φραδ*), *σχίζ-ω* (καθαρὰ ῥίζα *σχιδ*), *θαυμάζ-ω* (καθαρὰ ῥίζα *θαυματ*), *μαστίζ-ω* (καθαρὰ ῥίζα *μαστιγ*), *οἰμώζ-ω* (καθαρὰ ῥίζα *οἰμωγ*).

Σημ. Εἰς οὐρανισκόφωνον, συνήθως γ, λήγουσι πάντα σχεδὸν τὰ εἰς ζω ὠνοματοπεποιημένα, τὰ ὁποῖα σημαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φωνὴν ἢ ἦχον· οἷον αἰάζω=(λέγω αἰ) Μ. αἰάξω, ἀλαλάζ-ω Μ. ἀλαλάξομαι, γρύζω=(φωνάζω γρύ) Μ. γρύξω, ἐλελίζω Μ. ἐλελίξω, κοΐζω=(φωνάζω ὡς χοιρίδιον) Μ. κοΐξω, κράζ-ω Ἀόρ. β'. ἔκραγ-ον, κρώζ-ω, ὀδάζ-ω=(δαγκάνω), ὀλολύζ-ω, ῥυστάζ-ω, στενάζ-ω, στηρίζ-ω, στίζ-ω, σφύζ-ω=(κινοῦμαι σφοδρῶς, κτυπῶ ἐπὶ σφυγμοῦ), τρίζω Παρακ. τέτριγ-α, φλύζ-ω. Διφοροῦνται δὲ τὰ λήγοντα εἰς δ ἢ γ τὸ ἁρπάζω, οἷον, ἁρπά-σομαι, ἥρπακα, ἡρπάσθην ἀλλὰ καὶ ἡρπάγ-ην καὶ πάντοτε ἁρπαγ-ή, βαστάζ-ω βαστάσ-ω ἀλλ' ἐβαστάχ-θην, διστάζ-ω, νυστάζ-ω (μεταγεν.) νυστάσω, ἐνύσταξα καὶ (σα), καὶ παίζω Μ. παίξομαι καὶ ξοῦμαι, ἀλλ' Ἀόρ. ἔπαι-σα, Παρακ. πέπαισμαι. Ῥημ. παισ-τέος, ἀλλὰ παίγ-νιον παῖγ-μα. Εἰς διπλοῦν δὲ γγ λήγουσι τὸ κλάζ-ω Μ. κλάγξω, Ἀόρ. ἔκλαγξα, Παρακ. κέκλαγγα καὶ σαλπίζ-ω Μ.

σαλπίγξω (μεταγν. σαλπίσω)· καὶ εἰς β τὸ νίζω (μεταγν. νίπτ-ω) ἔχον καθαρὰν ῥίζαν νιβ (χέρνιβ-α), οἷον, νίψω, ἔνιψα.

5). Πάντα σχεδὸν τὰ *ὑγρόληκτα*, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ μὲν λήγοντα εἰς διπλοῦν λλ ἔχουσι τὴν καθαρὰν ῥίζαν μεθ' ἑνὸς λ· οἷον *ἀγγέλλ-ω* (καθαρὰ ῥίζα *ἀγγελ*), *θαλλ-ω* (καθαρὰ ῥίζα *θαλ*), *τίλλ ω* (καθαρὰ ῥίζα *τιλ*), τὰ δὲ εἰς *ν* ἢ *ρ* μετὰ προηγουμένης διφθόγγου *αι, ει,* ἢ μακροῦ *ι* καὶ *υ* ἔχουσι τὴν καθαρὰν ῥίζαν μετὰ συνεσταλμένων (§ 60) τῆς διφθόγγου καὶ τοῦ μακροῦ φωνήεντος, ἤτοι *α ε, ι* καὶ *υ* βραχέων· οἷον *φαίν-ω* (καθαρὰ ῥίζα *φαν*), *κτείν-ω* (καθαρὰ ῥίζα *κτεν*), *κρίν-ω* (καθαρὰ ῥίζα *κριν*), *σύρ-ω* (καθ. ῥ. *συρ*).

Σημ. Ἡ καθαρὰ ῥίζα ἀναφαίνεται εἰς τοὺς δευτέρους χρόνους, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὸν β'. Ἀόριστον, ἢ καὶ εἰς συγγενῆ ὀνόματα· οἷον, λείπ-ω (Ἀόρ. β'. ἔλιπ-ον), τήκ-ω (Ἀόρ. β'. ἐτάκ-ην), φεύγ-ω (Ἀόρ. β'. ἔφυγ-ον καὶ Οὐσ. φυγ-ή), κρύπτ-ω (Ἀόρ β'. ἐκρύβ-ην), φράζ-ω, (ῥ. φραδ, ὄνομα εὐφραδ-ής), φαίν-ω (Ἀόρ. β'. ἐφάν-ην), κτλ.

Σημ. β'). Περὶ τῶν ἥττον εὐχρήστων τάξεων τῶν ῥημάτων, ὅρα Ἀνώμαλα.

Β'). Πρόσθετοι συλλαβαὶ ἐν ἀρχῇ ἤτοι Αὔξησις καὶ Ἀναδιπλασιασμός.

§. 266. 1). *Αὔξησις.* Ἡ αὔξησις, ὡς τὸ παρελθὸν σημαίνουσα, προστίθεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ῥίζης πάντων τῶν παραγομένων ἢ ἱστορικῶν χρόνων τῆς Ὁριστικῆς (ἤτοι Παρατατικόν, Ἀόριστον καὶ Ὑπερσυντελικόν). Εἶνε δὲ δύο εἰδῶν· *α*) *Συλλαβική*· καὶ *β'*). *Χρονική.*

§. 267. *α*). *Συλλαβική.* 1). Ἡ Συλλαβικὴ αὔξησις εἶνε ε, τὸ ὁποῖον προστίθεται ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης τῶν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένων ῥημάτων καὶ αὐξάνει τὴν λέξιν κατὰ μίαν συλλαβήν· οἷον *παιδεύ-ω, ἐ-παίδευ-ον, ἐ-παίδευ-σα, ἐ-πε-παιδεύκ-ειν.*

2). Τὰ ἀπὸ *ῥ* ἀρχόμενα ῥήματα μετὰ τὴν αὔξησιν διπλασιάζουσι τὸ ῥ· οἷον *ῥίπτ-ω, ἔρριπτον, ἔρριψα, ἐρρίφειν.* (Περὶ τοῦ διπλασιασμοῦ ὅρα §. 81, *δ'*).

3). Τὰ ῥήματα *βούλομαι, δύναμαι,* καὶ *μέλλ-ω* αὐξάνουσι συλλαβικῶς ἄλλοτε διὰ τοῦ *ε,* καὶ ἄλλοτε διὰ τοῦ *η,* οἷον, *ἐ-βουλόμην* καὶ *ἠ-βουλόμην,* Ἀόρ. *ἐ-βουλήθην* καὶ *ἠ-βουλήθην, ἐ-δυνάμην* καὶ *ἠ-δυνάμην, ἐ-δυνήθην* καὶ *ἠ-δυνήθην* (ἀλλὰ πάντοτε *ἐ-δυνάσθην*), *ἔ-μελλον* καὶ *ἤ-μελλον* (ἀλλὰ σπανιώτατα ὁ Ἀόρ. *ἀ. ἠ-μέλλησα*).

Σημ. Ἡ συλλαβικὴ αὔξησις παραλείπεται πολλάκις. 1). Εἰς τὸν Παρατατικὸν τοῦ ἀπροσώπου χρή, οἷον ἐ-χρῆν καὶ χρῆν καὶ 2). Εἰς Ὑπερσυντελικούς, οἷον (ἐ)γεγένητο, (ἐ)πεπτώκεσαν, ἀνα-βεβήκεσαν, κτλ.

§. 268. *β'*). *Χρονική.* Χρονικὴ αὔξησις εἶνε ἡ ἔκτασις τοῦ ἀρκτικοῦ τῆς ῥίζης βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν, ἔτι δὲ καὶ ἡ τροπὴ τοῦ πρώτου φωνήεντος διφθόγγων τινῶν εἰς μακρόν, εἰς τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου ἀρχόμενα ῥήματα. Ἐκτείνεται δὲ

		Ἐνεστ.	Παρατ.	Ἀόρ.
τὸ *α* καὶ *ε*	εἰς *η*	ἄρχ-ω.	ἦρχ-ον.	ἦρξ-α.
		ἐλπίζ-ω.	ἤλπιζ-ον.	ἤλπισ-α.

		Ἐνεστ.	Παρατ.	Ἀόρ.
τὸ *α*	εἰς *η*.	ἄδ-ω.	ἤδον.	ἦτα.
» *ο*	» *ω*.	ὀνομάζ-ω.	ὠνόμαζον.	ὠνόμασα.
» *ε*	» *ι*.	ἱκετεύω.	ἱκέτευ-ον.	ἱκέτευσα.
» *ῐ*	» *ῑ*.	ὑβρίζω.	ὕβριζον.	ὕβρισα.
» *αι*	» *η*.	αἰτ(έω)ῶ.	ᾔτ(εον)ουν.	ᾔτησα.
» *αυ*	» *ηυ*.	αὐλ(έω)ῶ.	ηὔλ(εον)ουν.	ηὔλησα.
» *οι*	» *ῳ*.	οἰκ(έω)ῶ.	ᾤκ(εον)ουν.	ᾤκησα.

§. 269. *Παρατηρήσεις.* 1). Τὸ ἀρκτικὸν *α,* ἑπομένου φωνήεντος, ἐκτείνεται εἰς *α* μακρόν, οἷον *ἀηδίζομαι ἀηδιζόμην.* Τοῦ δὲ *ἀναλίσκω* τὸ μακρὸν *α* διορρεῖται, οἷον *ἀνάλισκον* καὶ *ἀνήλισκον.*

2). Τὰ ἐξῆς ἀπὸ *ε* ἀρχόμενα ῥήματα ἐκτείνουσιν ἐν τῇ αὐξήσει τὸ *ε* εἰς *ει* ἀντὶ εἰς *η,* οἷον (ἑάω) *ἐῶ* (εἶαον) *εἶων, ἐθίζω εἰθίζον, ἑλίσσω εἵλισσον, ἕλκω εἷλκον,* (ἑλκύ-ω) *εἵλκυ-σα, ἕπομαι εἱπόμην, ἐργάζομαι εἰργαζόμην, ἕρπω εἷρπον,* (ἑστιά ω) *ἑστιῶ* (εἱστία-ον) *εἱστίων,* καὶ *ἕχω εἶχον·* ἔτι δὲ καὶ οἱ ἀνώμαλοι ἀόριστοι *εἶδον* (ῥ. ἰδ.) τοῦ *ὁράω, εἶλον* (ῥ. ἑλ.) τοῦ *αἱρέω* καὶ *εἶμην* (ῥ. ἰ.) τοῦ *ἵημι.*

Σημ. Ἡ εἰς ει ἀντὶ η τροπὴ προῆλθε κυρίως ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ῥήματα ταῦτα ἀπὸ συμφώνου κατ' ἀρχὰς ἀρχόμενα, ὡς τινὰ μὲν τούτων ἐν ἀρχῇ ὀίγαμμα (F) ἔχοντα, τινὰ δὲ σ, ἔλαβον συλλαβικὴν αὔξησιν· ἐκπεσόντων δ' εἶτα τῶν συμφώνων F καὶ σ, συνῃρέθη τὸ εε εἰς ει, οἷον, Ϝεάω ἐϜεαον=ἔπειτα τῶν συμφώνων F καὶ σ, συνῃρέθη τὸ εε εἰς ει, οἷον, Ϝεάω ἐϜεαον=ἑ-έαον=εἷαον εἶων, Ϝεθίζω ἐϜέθιζον=ἐ-έθιζον=εἰθιζον, σέπομαι=(ἕπομαι) ἐσεπόμην=ἐ-επόμην=εἱπόμην, σέχω ἔσεχον=ἔ-εχον=εἶχον. Οὕτω καὶ τὸ Ϝελίσσω, Ϝέλκω, Ϝεργάζομαι, Ϝεστιῶ, Ϝιδ, Ϝελ, σίρπω, jε (ῥίζ. τοῦ ἵημι). (Περὶ τῆς τροπῆς τοῦ F, σ, καὶ j εἰς θαττον καὶ ἀποβολῆς αὐτῶν ὅρα §. 81, 83, 84, 8, καὶ 89).

§. 270. Ἄτρεπτα μένουσιν ἐν τῇ αὐξήσει· *α*). τὰ μακρὰ φωνήεντα καὶ αἱ λοιπαὶ δίφθογγοι, ἤτοι τὸ *η, ῑ, ῡ, ω, ου, ει* καὶ *ευ* συνή-

θως, οἷον ἧκω *ἧκον*, ἰσχύω *ἴσχυον*, ὑπνόω *ὕπνωσα*, ὠφελῶ *ὠφέλουν*, οὐρανοσκοπ(έω)ῶ *οὐρανοσκόπ(εον)ουν*, εἴκω *εἶκον*, εὐδοκιμῶ *εὐδοκίμουν*, κτλ.

Σημ. ά). Τοῦ εἰκάζω ἀπαντῶσι σπανίως παρ' Ἀττικοῖς καὶ τόποι μετὰ τροπῆς τοῦ ει εἰς η, οἷον εἴκαζον καὶ ἤκαζον, εἴκασμαι καὶ ἤκασμαι, εἰκασάμην καὶ ἠκασάμην.

Σημ. β'). Καὶ ἡ ευ τρέπεται ἐνίοτε εἰς ηυ εἰς χρόνους μόνον τινὰς τοῦ εὑρίσκω καὶ εὔχομαι· οἷον, εὗρον καὶ ηὗρον εὑρόμην ηὑρόμην, εὐχόμην, ηὐγμαι (ὄχι εὔγμαι).

β'). Ἡ *αυ* σχεδὸν πάντοτε ἑπομένου φωνήεντος, καὶ ἡ *οι* πάντοτε μὲν ἑπομένου φωνήεντος (πλὴν τοῦ *οἶομαι*), ἐνίοτε δὲ καὶ ἑπομένου συμφώνου· οἷον αὐαίνω *αὔαινον* ἀλλὰ καὶ *ηὐαινόμην*, *οἰωνίζομαι οἰωνιζόμην*, *οἰακίζω οἰάκιζον*, *οἰκουρῶ οἰκούρησα*, ἀλλ' *οἶομαι ᾠόμην*.

§. 271. Τὰ ἑξῆς ῥήματα λαμβάνουσιν ἀντὶ χρονικῆς συλλαβικὴν αὔξησιν· οἷον τὸ μὲν *οὐρῶ*, *ὠθῶ*, καὶ *ὠροῦμαι* εἰς ἅπαντας τοὺς χρόνους, *ἐούρουν*, *ἐώθουν*, *ἐωρούμην*, *ἐώρημαι*, τὸ δὲ *ἄγνυμι* καὶ *ἀλίσκομαι* ἐν τῷ β'. Ἀορ. Παρακειμ. καὶ Ὑπερσ. οἷον (ἕαξα) *κατέαξα*, Παρακ. κατέαγα, Ὑπερσ. *κατεάγειν*. Ἀόρ. β'. *ἑάλων* καὶ *ἥλων*. Παρακ. *ἑάλωκα* καὶ *ἥλωκα*. Ὑπερσ. *ἐαλώκειν* καὶ *ἠλώκειν*.

Σημ. Καὶ τῶν ῥημάτων τούτων ἡ Συλλαβικὴ αὔξησις προῆλθεν ἐκ τοῦ ἐν ἀρχῇ αὐτῶν ὑπάρχοντος ἀρχῆθεν F· ἀλλ' εἰς ταῦτα μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ F τὰ συμπίπτοντα φωνήεντα δὲν συναιροῦνται, ὡς εἰς τὰ προηγούμενα, (§. 269. 2. Σημ.), τὸ δ' ἀρκτικὸν α λαμβάνει ἔκτασιν ἀναπληρωτικήν· οἷον Fουρῶ ἐFούρουν=ἐούρουν, Fάγνυμι ἔFαξα=ἔαξα, Fαλίσκω ἐFάλων=ἑάλων καὶ ἥλων.

§. 272. Τὸ *ἑορτάζω* καὶ *ἔοικα* λαμβάνουσι τὴν αὔξησιν ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ, ἤτοι γίνεται μετάθεσις τῆς ποσότητος τῶν φωνηέντων, οἷον *ἑώρταζον*, *ἑῴκειν* (ἀντὶ ἡόρταζον ηοίκειν). (Περὶ μεταθ. τοῦ χρόνου τῶν φωνηέντων ὅρα §. 94. 3).

§. 273. Τὰ ῥήματα *ὁράω* καὶ *ἀνοίγω* ἐν γένει καὶ τὸ *ἁλίσκομαι* ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχουσι καὶ τὰς δύο αὐξήσεις συγχρόνως· οἷον *ἑώραον*, *ἑώρακα*, *ἀνέῳγον*, *ἀνέῳξα*, *ἑάλων* καὶ *ἥλων*.

Σημ. Καὶ εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα, ὡς ἀπὸ F τὸ πάλαι ἀρχόμενα, οἷον Fοράω, ἀνaFοίγω, Fαλίσκομαι, ἐγένετο συλλαβικὴ αὔξησις, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ F ἐγένετο ἔκτασις ἀναπληρωτικὴ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος, οἷον ἐFόρων=ἑώρων, ἀν-εFοιγον=ἀνέῳγον, ἐFάλων=ἑάλων.

§. 274. II). *Ἀναδιπλασιασμός*. Ἀναδιπλασιασμὸς λέγεται ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τῆς ῥίζης πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως ε εἰς πάντα τὰ ῥήματα, ὅσα ἄρχονται ἀπὸ ἁπλοῦ συμφώνου, ἢ ἀπὸ δύο μὲν συμφώνων ἀλλὰ τοῦ πρώτου ἀφώνου καὶ τοῦ δευτέρου ὑγροῦ. Γίνεται δὲ οὗτος ἐν τῷ Παρακειμένῳ, Μετ' ὀλίγον μέλλοντι καὶ Ὑπερσυντελικῷ, (ὅστις πάλιν πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ λαμβάνει συνήθως καὶ δευτέραν συλλαβικὴν αὔξησιν), καὶ φυλάττεται εἰς ὅλας τὰς Ἐγκλίσεις, τὸ Ἀπαρέμφατον καὶ τὴν Μετοχήν· οἷον,

Ἐνεστ.	*Παρακ.*	*Ὑπερσυντ.*	*Μετ' ὀ. μ.*
λύ-ω.	λέ-λυκα.	ἐ-λε-λύκειν (η).	λε-λύσομαι.
γράφ-ω.	γέ-γραφ-α.	ἐ-γε-γράφειν ».	γε-γράψομαι.

Σημ. Ὁ ἀναδιπλασιασμός, ὡς σημαίνων τὸ τετελεσμένον τῆς διαθέσεως, εἰς τοὺς τρεῖς μόνον τούτους χρόνους προστίθεται.

§. 275. Ὅταν ἀρκτικὸν τῆς ῥίζης εἶνε δασὺ σύμφωνον, ἀναδιπλασιαζόμενον τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχον ψιλὸν (§. 12 καὶ 77 ά.), ἤτοι τὸ *θ* εἰς *τ*, τὸ *φ* εἰς *π* καὶ τὸ *χ* εἰς *κ*· οἷον, θαυμάζω *τεθαύμακα*, φιλέω *πε-φίληκα*, χωρέω *κε-χώρηκα*.

§. 276. Ἐξαιροῦνται ὡς λαμβάνοντα μόνην τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν ε

1). Τὰ ἀπὸ *ῥ* ἀρχόμενα· οἷον, ῥίπτ-ω, *ἔρριφα*, *ἐρρίφειν*. (§. 81. 4.).

2). Τὰ ἀπὸ *γν*· οἷον, γνωρίζω *ἐγνώρικα ἐγνωρίκειν ἐγνώρισμαι*.

3). Τὰ ἀπὸ *βλ* ἢ *γλ* ἀρχόμενα διφοροῦνται· οἷον, βλαστάνω *ἐ-βλάστηκα* καὶ *βεβλάστηκα*, βλάπτω *βέ-βλαφα* (συνήθ.) καὶ *ἔ-βλαφα* (σπαν.), ἀλλὰ πάντοτε *βέ-βλαμμαι*, βλασφημῶ *βε-βλασφήμηκα*, γλύφω *ἔ-γλυμμαι* καὶ *γέ-γλυμμαι*.

§. 277. Πάντα τἆλλα ῥήματα, ὅσων ἡ ῥίζα ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου (§. 268), διπλοῦ συμφώνου (*ζ*, *ξ*, *ψ*), δύο ἁπλῶν συμφώνων, (τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον δὲν εἶνε ἄφωνον καὶ τὸ δεύτερον ὑγρόν), ἢ τριῶν συμφώνων, λαμβάνουσι μόνον αὔξησιν, τὴν ὁποίαν φυλάττουσιν εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις, τὸ Ἀπαρέμφατον καὶ τὴν Μετοχήν· οἷον,

ἄγω	ἦχα	ἦχειν.	ἐλπίζω	ἤλπικα	ἠλπίκειν.
ὀνομάζω	ὠνόμακα	ὠνομάκειν.	αἰτ(έω)ῶ	ᾔτηκα	ᾐτήκειν.
ζηλῶ	ἐ-ζήλωκα	ἐζηλώκειν.	ξενῶ	ἐ-ξένωκα	ἐ-ξενώκειν.
ψηφίζω	ἐ-ψήφικα	ἐ-ψηφίκειν.	φθονῶ	ἐ-φθόνηκα	ἐ-φθονήκειν.
πτήσσω	ἔ-πτηχα	ἐ-πτήχειν.	στρατεύω	ἐστράτευκα	ἐστρατεύκειν.

Σημ. ά). Τὰ ῥήματα κτῦ-μαι (ῥ. κτα) καὶ μιμνήσκομαι (ῥ. μνα) λαμβάνουσιν ἀναδιπλασιασμὸν παρὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα· οἷον, κέ-κτημαι (ἀλλὰ καὶ ἔκτημαι ἰδίως παρὰ Πλάτ.) ἐ-κε-κτήμην, μέ-μνημαι ἐμεμνήμην, ἔτι δὲ καὶ τὸ μνημονεύω ἐνίοτε ἐκφέρεται μετ' ἀναδιπλ. παρὰ τοῖς μεταγεν. οἷον, μεμνημόνευκα.

Σημ. β'). Εἰς τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ῥήματα καὶ ἀρχῆθεν ἔχοντα τὸ F ἐφαρμόζονται ἐν τῷ Παρακειμένῳ καὶ Ὑπερσυντ. οἱ ἀνωτέρω (§ 269. 2. Σημ. § 271. Σημ. §. 272. καὶ §. 273. Σημ.) περὶ αὐξήσεως κανόνες· οἷον Ϝεργάζομαι=ἐ-ϝέργασμαι=εἴργασμαι, ἄγνυ-μι (ῥ. Ϝαγ) ϝεϝαγα=ἔ-αγα, Ϝοράω Ϝε-Ϝορακα=ἑώρακα, ἀναϝοίγω ἀναϝεϝοιχα=ἀν-έ-οιχα=ἀν-έ-ῳχα· οὕτω καὶ ἔ-οικα ἐκ τοῦ εἴκω, ἤτοι ϝεϝοικα=ἔοικα (ἐκ ῥίζ. Ϝικ=εικ).

Σημ. γ'). Κατὰ ταῦτα σχηματίζεται καὶ ὁ β'. Ἀόρ. εἶπον φυλάττων ἕνεκα τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ τὸ ει εἰς ἁπάσας τὰς ἐγκλίσεις, τὸ Ἀπαρέμφ. καὶ τὴν Μετοχήν· οἷον ἐκ τῆς ῥίζ. Fεπ Ἀόρ. β'. Fε-Fεπ-ον, καὶ ἀποβολῇ τοῦ F καὶ συναιρέσει τῶν συμπιπτόντων δύο ε εἰς ει ἔ-επ-ον=εἶπ-ον. Ὑποτακτ. εἴπ-ω, Εὐκτ. εἴποι-μι, Προστ. εἰπ-έ, Ἀπαρ. εἰπ-εῖν, Μ. εἰπ-ών.

§. 278. Τὰ ἀπὸ ὑγροῦ συμφώνου *λ* καὶ *μ* ἀρχόμενα ἀκόλουθα πέντε ῥήματα ἀντὶ ἀναδιπλασιασμοῦ λαμβάνουσιν ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης *ει*· οἷον,

λαμβάνω (ῥ. λαβ.) εἴ-ληφα εἰ-λήφειν, λαγχάνω (ῥ. λαχ) *εἴ-ληχα εἰ-λήχειν.*

λέγω = (συνάγω, ἐν συνθέσει μετὰ προθέσεως) *συν-εί-λοχα συν-ει-λόχειν.*

φημὶ ἢ λέγω = (ὁμιλῶ), ῥίζ. *ῥε, εἴ-ρηκα εἰ-ρήκειν·* καὶ

(μείρομαι) = *εἵμαρται* (μετὰ δασείας) = εἶνε ὑπὸ τῆς μοίρας διωρισμένον.

Σημ. ά). Καὶ τὸ διαλέγομαι=(ὁμιλῶ) ἔχει Παρακειμ. διείλεγμαι.

Σημ. β'). Καὶ τῶν ῥημάτων τούτων ἀρχικὴ ῥίζα ἦτο ἡ γλαβ ἢ Γλαβ, σλαχ, σρε ἢ Γρε καὶ σμαρ, ἐξ ὧν δι' ἀποβολῆς τοῦ πρώτου γράμματος καὶ ἀναπληρωτικῆς ἕνεκα τούτου ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς ει ἐγένοντο οἱ τύποι οὗτοι· οἷον, ἔ-γληφ-α=ἔ-ληφα=εἴ-ληφα, ἔ-σληχα=εἴ-ληχα, ἔ-Γρηκα=εἴ-ρηκα, ἔ-σμαρται=εἴ-μαρται.

§. 279. *Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός.* Ῥήματά τινα ἀρχόμενα ἀπὸ *α, ε, ο* ἐπαναλαμβάνουσιν ἐν τῷ Παρακειμένῳ καὶ Ὑπερσυντελικῷ πρὸ τῆς χρονικῆς αὐξήσεως τὰ δύο ἀρκτικὰ γράμματα τῆς ῥίζης, καὶ συστέλλουσιν εἰς βραχὺ φωνῆεν τὰ φύσει μακρὸν ἔχοντα τὸ φωνῆεν εἰς τὴν δευτέραν τῆς ῥίζης συλλαβήν (πλὴν τοῦ ἐρείδω). Ἡ ἐπανάληψις αὕτη καλεῖται *Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός*· οἷον, *ἀλ-ήλιφα ἀλ-ηλίφειν, ἀλ-ήλιμμαι ἀλ-ηλίμμην.*

§. 280. Τὰ δεχόμενα τὸν Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἐν τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ εἶνε τὰ ἑξῆς·

ἀγείρ-ω	(ῥ. ἀγερ).	(ἀγ-ήγερ-κα	-κειν).	ἀγ-ήγερ-μαι -μην.
ἀκού-ω	(ῥ. ἀκου).	ἀκ-ήκο-α	-εἰν.	ἀλλ'ἤκουσμαι (μτγν).
ἀλείφ-ω	(ῥ. ἀλιφ).	ἀλ-ήλιφ-α	-εἰν.	ἀλ-ήλιμ-μαι -μην.
ἀλέ-ω	(ῥ. ἀλε).	ἀλ-ήλε-κα	-κειν.	ἀλ-ήλεσ-μαι -μην.
ἀρό-ω	(ῥ. ἀρο).			ἀρ-ήρο-μαι -μην.
ἐγείρ-ω	(ῥ. ἐγερ).	(ἐγ-ήγερ-κα -κειν μετγν) καὶ β'. ἐγρ-ήγορ-α β'. -εἰν.		ἐγ-ήγερ-μαι -μην.
ἐλαύν-ω	(ῥ. ἐλα).	ἐλ-ήλα-κα	-κειν.	ἐλ-ήλα-μαι -μην.
ἐλέγχω	(ῥ. ἐλεγχ).			ἐλ-ήλεγ-μαι -μην.
ἐμέω	(ῥ. ἐμε).	ἐμ-ήμε-κα	-κειν.	ἐμ-ήμεσ-μαι -μην.
ἐρείδω	(ῥ. ἐρειδ).	ἐρ-ήρει-κα	-κειν.	ἐρ-ήρεισ-μαι -μην.
ἔρχομαι	(ῥ. ἐλευθ, ἐλυθ) β'. Παρακ. ἐλ-ήλυθ-α ἐλ-ηλύθ-ειν.			
ἐσθίω	(ῥ. ἐδ, ἐδε) ἐδ-ήδο-κα ἐδ-ηδό-κειν. ἐδ-ήδεσ-μαι ἐδ-ηδέσ-μην.			
ὄζω	(ῥίζ. ὀδ.) β'. Παρακ (ὄδ-ωδ-α ὀδ-ώδ-ειν, Ὅμηρ. καὶ μτγν.).			
ἀπ-όλλυ-μι	(ῥίζ. ὀλ, ὀλε) ἀπ-ολ-ώλε-κα καὶ β'. ἀπ-όλ-ωλ-α ἀπ-ολ-ωλέ-κειν καὶ β'. ἀπ-ολ-ώλ-ειν.			
ὄμνυμι	(ῥ. ὀμο) ὀμ-ώμο-κα ὀμ-ωμό-κειν. ὀμ-ώμο(σ)ται ὀμ-ώμο(σ)το.			
ὀρύσσω	(ῥ. ὀρυχ). β'. Παρακ. ὀρ-ώρυχ-α ὀρ-ωρύχ-ειν. ὀρ-ώρυγ-μαι ὀρ-ωρύγ-μην.			
φέρω	(ῥ. ἐνεκ). β'. Παρακ. ἐν-ήνοχ-α ἐν-ηνόχ-ειν. ἐν-ήνεγ-μαι ἐν-ηνέγ-μην.			

Σημ. ά). Σπανιώτατα ὁ Ὑπερσυντελικὸς τῶν Ἀττικῶς ἀναδιπλασιαζομένων ῥημάτων λαμβάνει ἐν ἀρχῇ πάλιν αὔξησιν χρονικήν· οἷον, δι-ωρώρυκτο, ἀπ-ολ-ώλειν καὶ ἀπωλ-ώλειν· συνήθως δὲ τὸ ἠκ-ηκόειν ἁπάντων καὶ ἀκ-ηκόειν.

Σημ. β'). Ἐν τῷ ἐγείρ-ω ἐπαναλαμβάνεται καὶ τὸ ρ χάριν εὐφωνίας· οἷον (ῥ. ἐγερ) β'. Παρακείμ. ἐγρ-ήγορα (ἀντὶ ἐγ-ήγορα).

§. 281. Τὸν Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν λαμβάνει μὲν ὁμοίως καὶ ὁ Ἐνεργητ. καὶ Μέσ. Ἀόρ. β'. τοῦ ἄγ-ω, ἀλλ' ἔχει ἐν ἀρχῇ τὴν χρονικὴν αὔξησιν· οἷον ῥ. ἀγ, ἤγ-αγ-ον, ἠγ-αγ-όμην. Ἀπαρέμ. ἀγ-αγ-εῖν, ἀγ-αγ-έσθαι· ἔτι δὲ καὶ ὁ β'. Ἀόρ. τοῦ φέρω (ἐκ τῆς ῥίζ. ἐνεκ) ἤνεγκον, οἷον (ἠν-έ-νεκ-ον) καὶ συγκοπῇ τοῦ ε καὶ τροπῇ τοῦ ν εἰς γ ἤνενκον=ἤνεγκ-ον. Ὑπ. ἐνέγκ-ω. Ἀπαρέμφ. ἐνεγκεῖν, κτλ. (Περὶ τοῦ εἶπον ὅρα §. 277. Σημ. γ').

§. 282. *Αὔξησις καὶ Ἀναδιπλασμὸς ἐν τοῖς συνθέτοις.*

1) Τὰ ἐκ μιᾶς ἢ πλειοτέρων προθέσεων σύνθετα ῥήματα λαμβά-

νουσι τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἔσωθεν τῆς προθέσεως, ἤτοι ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης τοῦ ῥήματος· οἷον,

Ἐνες.	Παρατ.	Παρακ.	Ὑπερσ.
εἰσ-πλέω.	εἰσ-έπλεον.	εἰσ-πέπλευκα.	εἰσ επεπλεύκειν.
ἐγκατα-γράφω.	ἐγκατέ-γραφον.	ἐγ-κατα-γέγρα-φα.	ἐγ-κατ-εγεγράφειν.

2). Ἀλλὰ ά). Αἱ εἰς φωνῆεν λήγουσαι προθέσεις ἐκθλίβουσι τὸ τελικὸν αὐτῶν φωνῆεν πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως, πλὴν τῆς *περὶ* καὶ τῆς *πρό*, τῆς ὁποίας τὸ *ο* πολλάκις μετὰ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως πάσχει κρᾶσιν γινόμενον προὺ. οἷον

ἀνα-βάλλω.	ἀν-έβαλλον.	ἀνα-βέβληκα.	ἀν-εβεβλήκειν.
περι-γράφω.	περι-έγραφον.	περι-γέγραφα.	περι-εγεγράφειν.
προ-βάλλω.	προ-έβαλλον ἢ προὔβαλλον.		προ-βέβληκα. προ-εβεβλήκειν ἢ προὐβεβλήκειν.

β'). Τῆς *ἐν* καὶ *σὺν* τὸ ν, ἂν ἐν τῇ συνθέσει ἀφωμοιώθη πρὸς τὸ ἑπόμενον, ἢ ἀπεβλήθη, ἐπανέρχεται πάλιν πρὸ τῆς αὐξήσεως· οἷον, ἐμ-μένω, ἐν-έμενον, ἐν-έμεινα, ἐμ-μεμένηκα, ἐν-εμεμενήκειν. συλ-λέγω συν-έλεγον, συν-έλεξα, συν-είλοχα, συν-ειλόχειν. συ-στρατεύω, συν-εστράτευον συν-εστράτευσα, συν-εστράτευκα, συν-εστρατεύκειν.

γ'.) Ἡ *ἐκ* πρὸ τῆς αὐξήσεως γίνεται *ἐξ*.

ἐκ-βάλλω, ἐξ-έβαλλον, ἐξ-έβαλον, ἐκ-βέβληκα, ἐξ-εβεβλήκειν.

Σημ. Παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον αὐξάνουσιν ὡς ἁπλᾶ ἐν ἀρχῇ τῆς προθέσεως τὰ ἐξῆς τρία ἄνευ ἁπλῶν παρὰ τοῖς πεζοῖς σύνθετα· τὸ

ἀμφι-έννυμι, ἠμφι-έννυν, ἠμφί-εσα. Παρακ. ἠμφί-εσμαι, ἠμφι-έσμην.
ἐπίσταμαι, ἠπιστάμην. Ἀόρ. ἠπιστήθην καὶ καθ-έζομαι, ἐκαθ-εζόμην.

Διφοροῦνται δὲ τὰ ἐξῆς τρία ἄνευ ἁπλῶν παρὰ πεζοῖς σύνθετα, τῶν ὁποίων τὰ ἁπλᾶ μόνον παρὰ ποιηταῖς ἀπαντῶσιν· οἷον

κάθ-ημαι,	ἐκαθ-ήμην καὶ καθ-ήμην.
καθ-ίζω,	ἐκάθ-ιζον καὶ καθ-ιζον (ἀρχ. Ἀττ.) ἐκάθι-σα καὶ καθ-ισα.
καθ-εύδω	ἐκάθ-ευδον καὶ (σπανίως) καθ-ηῦδον.

Οὕτω καὶ τὸ σύνθ. ἀφ-ίημι, Παρατ. ἀφ-ίην καὶ (σπαν.) ἧφ-ίην, ἀλλ' Ἀόρ. ά. ἄφ-ηκα.

§. 283. *Διπλῆ αὔξησις.* Διπλῆν αὔξησιν, ἤτοι καὶ ἔξωθεν ἐν ἀρχῇ τῆς προθέσεως καὶ ἔσωθεν ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης, λαμβάνουσι τὰ ἐξῆς ἐκ προθέσεων σύνθετα.

Ἐνες.	Παρατ.	Ἀόρις.	
ἀν-έχομαι.	ἠν-ειχόμην.	ἠν-ε-σχόμην. (ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ *ἀνέχω*).	
ἀμπ-έχομαι	ἠμπ-ειχόμην.	ἠμπ-ε-σχόμην.	Παρακ.
ἐν-οχλῶ.	ἠν-ώχλουν.	ἠν-ώχλησα.	ἠν-ώχληκα.
ἐπαν-ορθῶ.	ἐπην-ώρθουν.	ἐπ-ην-ώρθωσα.	ἐπ-ην-ώρθωκα.
παρ-οινῶ	ἐ-παρ-ώνουν	ἐ-παρ-ώνησα.	πε-παρ-ώνηκα.

§. 284. *Παρασύνθετα ἐκ προθέσεων.* Τὰ παρασύνθετα ῥήματα, ἤτοι τὰ παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων ἤδη συνθέτων μετὰ προθέσεων, λαμβάνουσι συνήθως τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἔσωθεν· οἷον,

συνεργῶ	(συν-εργός),	συν-ήργουν,	συν-ήργηκα.
ἐγκωμιάζω	(ἐγκώμιον),	ἐν-εκωμίαζον,	ἐγ-κεκωμίακα.

οὕτω, προφητεύω (προ-φήτης), προε-φήτευον ἢ προὐφήτευον, ἐπιορκῶ (ἐπίορ-κος), ἐπιώρκουν, ἐπι-ώρκηκα, παρανομῶ (παράνομος), παρ-ενόμουν καὶ (παρηνόμουν) παρα-νενόμηκα, ἀπολογοῦμαι, ἀπελογούμην, ἀπο-λε-λόγημαι, ἐκκλησιάζω (ἐκκλησία) ἐξ-εκλησίαζον καὶ ἐκκλησίαζον.

Σημ. ά). Τὰ ἐξῆς παρασύνθετα ῥήματα, ἐμπεδῶ, ἐμπολῶ, ἐναντιοῦμαι, ἀντιβολῶ καὶ τὸ μετὰ διπλῆς προθέσεως σύνθ. καταναλίσκω, αὐξάνουσι καὶ ἀναδιπλασιάζονται ἔξωθεν ὡς ἁπλᾶ ῥήματα, τῆς προθέσεως ἀποβαλούσης τὴν ἑαυτῆς σημασίαν· οἷον

ἐμ-πεδῶ	(ἔμπεδος) ἠμπέδουν.	Παρακ.	ἠμ-πέδωκα.
ἐμ-πολῶ	(ἐμπολή) ἠμπόλων	»	ἠμ-πόληκα.
ἐναντιοῦμαι	(ἐναντίος) ἠναντιούμην.	»	ἠναντίωμαι.
ἀντιβολῶ	(ἀντιβολή) ἠντιβόλουν Ἀόρ. ἠντιβόλησα (ἀλλὰ καὶ ἠντεβόλησα ποιητ. καὶ μεταγν.).		
κατ-αναλίσκω	κατ-ηνάλισκον,	κατ-ηνάλωσα,	κατ-ηνάλωκα.

Τὸ δὲ ἐγγυάω (ἐγγύη) διφορεῖται ἀπαντῶν Παρτ. ἠγγύων καὶ ἐν-εγύων. Ἀόρ. ἠγγύησα καὶ ἐν-εγύησα. Παρακ. ἠγγύηκα καὶ ἐγ-γεγύηκα· ἀλλ' ἐν διπλῇ συνθέσει αὐξάνει μόνον ἔξωθεν· οἷον

παρ-εγγυάω, παρηγγύων, παρ-ηγγύησα, παρηγγύηκα.

Σημ. β'). Διπλῆν αὔξησιν, ἤτοι ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν, λαμβάνει καὶ τὸ φαινόμενον παρασύνθετον διαιτῶ (ἐκ τοῦ δίαιτα) πάντοτε μὲν τὸ σύνθετον, σπανίως δὲ τὸ ἁπλοῦν.

διαιτῶ, (κατ)εδιήτων, (κατ)εδιήτησα, (κατα)δεδιήτηκα, (κατ)εδεδιητήκειν, ἀλλὰ καὶ διήτων, διήτησα, κτλ.

Τὰ δὲ ἀμφιγνοῶ, ἀμφισβητῶ καὶ ἀντιδικῶ, ἢ μόνον ἔξωθεν αὐξάνουσιν, ἠμφι-γνόουν, ἠμφι-σβήτουν, ἠντι-δίκουν,

ἤ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν· οἷον,

ἡμφ-εγνόουν, ἡμφ-εσθήτουν, ἠντ-εδίκουν.

Καὶ τὸ διακονῶ παρ' Ἀττικ. μόνον ἔξωθεν αὐξάνει· οἷον,

διακονῶ (διάκονος) ἐδιακόνουν, ἐδιακόνησα, δεδιακόνηκα, παρὰ δὲ μτγν. καὶ ἐδιηκόνουν ἢ διηκόνουν, διηκόνησα, δεδιηκόνηκα.

§. 285. *Παρασύνθετα ἐξ ὀνομάτων ἢ ἐπιρρημάτων.* Τὰ παρασύνθετα ἐξ ὀνομάτων ἢ ἐπιρρημάτων (πλὴν τοῦ εὖ καὶ δυς, περὶ ὧν ὅρα κατωτέρω) λαμβάνουσι τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν κανονικῶς ἔξωθεν ἐν ἀρχῇ τοῦ ῥήματος·

μυθολογῶ (μυθολόγος),	ἐμυθολόγουν,	μεμυθολόγηκα.
ἀδικῶ (ἄδικος),	ἠδίκουν,	ἠδίκηκα.
παρρησιάζομαι (παρρησία),	ἐπαρρησιαζόμην,	πεπαρρησίασμαι.

Οὕτως, οἰκοδομῶ ᾠκοδόμουν ᾠκοδόμηκα, σωφρονῶ ἐσωφρόνουν σεσωφρόνηκα, ἀθυμῶ ἠθύμουν, λογοποιῶ ἐλογοποίουν, αὐτομολῶ ηὐτομόλουν, πλημμελῶ ἐπλημμέλουν πεπλημμέληκα, κτλ.

Σημ. Δύο μόνον ῥήματα ἐξ οὐσιαστικῶν παρασύνθετα ἀπαντῶσι παρὰ τοῖς δοκίμοις πεζογράφοις ἔχοντα πρὸς τῇ αὐξήσει καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἔσωθεν ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας λέξεως, δἰς τὸ ὠδοποιημένος (ἐν Ξενοφ. Ἀνάβ. V. 3, 1 καὶ Ξενοφ. Ἑλλ. Ε'. 4 39), ὅπερ καὶ γράφουσί τινες ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ ὡδοποιημένος, καὶ ἅπαξ τὸ ἱπποτετρόφηκα (Λυκργ. κατὰ Λεωκρ. §. 137).

§. 286. *Παρασύνθετα ἀπὸ τοῦ δυς καὶ εὖ. ά).* Τὰ ἀπὸ τοῦ *δυς* λαμβάνουσι τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν 1) μετὰ τὸ *δυς* ἔσωθεν χρονικῶς, ὅταν ἡ ῥίζα τοῦ ἁπλοῦ ῥήματος ἄρχηται ἀπὸ βραχέος φωνήεντος, οἷον·

δυσαρεστῶ (δυσάρεστος), δυσηρέστουν, δυσηρέστηκα· καὶ

2) πρὸ τοῦ *δυς* ἔξωθεν συλλαβικῶς, ὅταν ἡ ῥίζα τοῦ ἁπλοῦ ῥήματος ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου ἢ μακροῦ φωνήεντος (η, ω)· οἷον·

δυσ-τυχῶ, ἐ-δυστύχουν, δε-δυστύχηκα, δυσ-ωπῶ, ἐ-δυσώπουν, δε-δυσώπηκα.

β'). Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ εὖ συνήθως μένουσιν ἀναύξητα· οἷον, εὐ-δαιμονῶ εὐ-δαιμόνουν εὐ-δαιμόνηκα, εὐ-τυχῶ εὐ-τύχουν εὐ-τύχησα εὐ-τύχηκα· ἐνίοτε δὲ καὶ αὐξάνουσιν ἔσωθεν τὰ ἀπὸ βραχέος φωνήεντος εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ἁπλοῦ ῥήματος ἀρχόμενα· οἷον, εὐ-εργετῶ εὐ-εργέτουν εὐ-εργέτηκα ἀλλὰ καὶ εὐ-ηργέτουν εὐ-ηργέτηκα, ἔξωθεν δὲ τὰ ἀπὸ συμφώνου τρέποντα τὸ ἀρκτικὸν ευ εἰς ηυ· οἷον, εὐ-φραίνομαι εὐ-φραινόμην καὶ ηὐ-φραινόμην.

Γ'). Πρόσθετοι συλλαβαὶ ἐν τέλει ἤτοι Χρονικαὶ καταλήξεις.

§. 287. *Χρονικαὶ καταλήξεις.* Αἱ πρὸς σχηματισμὸν τῶν χρόνων ἐν τέλει τῆς ῥίζης προστιθέμεναι συλλαβαί, αἵτινες δηλοῦσι τοὺς διαφόρους χρόνους, λέγονται *Χρονικαὶ καταλήξεις.*

§. 288. Χρονικαὶ καταλήξεις τοῦ Ἐνικοῦ ά. προσώπου τῆς Ὁριστικῆς Ἐγκλίσεως τῆς Ἐνεργητικῆς καὶ Μέσης ἢ Παθητικῆς φωνῆς εἶνε αἱ ἀκόλουθοι.

Χρόνοι.	*Αὔξησις καὶ Ἀναδ.*	*Χρονικαὶ καταλήξεις.* *Ἐνεργ.*	*φωνή. Μέση.*	*Παθητ.*
Ἐνεστ.		—ω	—ομαι.	
Παρατ.	αὔξησις ἡ δέουσα ἢ ὄχι.	—ον.	—όμην.	
Παρακ. ά.	ἀναδιπλασ. ἢ αὔξησις	—κα ἢ	—μαι.	
	ἢ οὐδέτερον τούτων.	—α.		
Παρακ. β'	ὁμοίως ὡς ὁ ά.	—α.		
Ὑπερσ. ά.	ἀναδιπλασ. καὶ β'.	—κειν ἢ	—μην.	
	αὔξησις, ἢ αὔξησις	—ειν.		
	μόνον, ἢ οὐδέτε-			
	ρον τούτων.			
Ὑπερσ. β'.	ὁμοίως ὡς ὁ ά.	—ειν.		
Μέλλων.		σω.	-σομαι.	-θήσομαι.
Μέλλ. συνηρημ.		(εω) ῶ.	-οῦμαι.	
Μετ' ὀλ. μέλλων.	ὡς ὁ Παρακείμ.		-σομαι.	
Μέλλων β'.				-ήσομαι.
Ἀόριστος ά.	αὔξησις ἡ δέουσα ἢ ὄχι.	—σα.	-σάμην	—θην.
Ἀόριστος β'.	ὁμοίως ὡς ὁ ά.	—ον.	-ομην	—ην.

Σημ. ά). Ἡ χρονικὴ κατάλ. τοῦ Ἐνεργ Παρακειμ. καὶ Ὑπερσ. ἦτο ἀρχῆθεν Fα, Fειν, ἧς τὸ ἀρχικὸν δίγαμμα πρὸ μὲν χειλεοφώνου καὶ οὐρανισκοφ. χαρακτῆρος μεταβάλλεται εἰς δασὺ πνεῦμα=ά, ἐν (§. 83. δ'.), πρὸ δὲ ὀδοντοφώνου, ὑγροῦ καὶ φωνηεντολήκτου ἀποσκληρύνεται εἰς κ=(κα, κειν).

Σημ. β'). Αἱ χρονικαὶ καταλήξεις σω τοῦ Μέλλοντος καὶ (ε-ω)=ῶ τοῦ συνηρημένου ἢ Ἀττικοῦ εἶνε λείψανα ἀρχαίου Μέλλοντος τοῦ εἰμί, ἤτοι τοῦ ἐσιω, ἐξ οὗ βραδύτερον γενομένου ἐσω διὰ διπλῆς μεταβολῆς παρήχθησαν αὐταὶ· ἤτοι, ά) δι' ἀποβολῆς τοῦ ε ἅπαντες οἱ εἰς σω ἁπλοῦ Μέλλοντες· οἷον, (λυ-εσω)=λύ-σω, (ποιε-εσω)=ποιή-σω· καὶ δ'.) δι' ἀποβολῆς

τοῦ σ οἱ συνηρημένοι εἰς ῶ=(εσω=εω)· οἷον, (φαν-εσω=φαν-εω)=φαν-ῶ. Ὁ Μέλλων λοιπόν τῆς Ἑλληνικῆς εἶνε χρόνος σύνθετος ἀποτελούμενος ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς ῥίζης μετὰ τοῦ μέλλοντος τοῦ εἰμί· οἷον, λύ-σω=ἔσομαι λύων.

Σημ. γ'). Καὶ ἡ χρονικὴ κατάλ. τοῦ Ἀορίστου σα προῆλθεν, ὅπως ἡ τοῦ Μέλλοντος, δι' ἀποβολῆς τοῦ ε ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ Παρατατικοῦ τοῦ εἰμὶ ἐσαμ (Λατ. eram) βραδύτερον γενομένου ἦν=(ἐσαμ=ἐαμ=ἐαν=ἦν). Καὶ οὗτος λοιπὸν εἶνε χρόνος σύνθετος ἀποτελούμενος ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς ῥηματ. ῥίζης μετὰ τοῦ Παρατ. τοῦ εἰμί· οἷον, (ἐ-λυ-εσαμ=ἐ-λυ-εσα)=ἔ-λυσα=ἦν ἢ ὑπῆρξα λύσας.

Σημ. δ'). Περὶ τῶν διαφόρων τροπῶν, αἵτινες γίνονται διὰ τῆς εἰς τὴν ῥίζαν ἐπισυνάψεως τῶν χρονικῶν καταλήξεων, ὅρα Σχηματισμὸν χρόνων §. 300 καὶ ἑπ.

§. 289. Αἱ χρονικαὶ καταλήξεις σύγκεινται ἀ). ἐκ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος· β') τοῦ συνδετικοῦ ἢ ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος· καὶ γ'). ἐκ τῶν Προσωπικῶν, Ἀπαρεμφατικῶν, καὶ Μετοχικῶν καταλήξεων, αἵτινες δηλοῦσι τὰ διάφορα πρόσωπα τοῦ ῥήματος, τὸ Ἀπαρέμφατον καὶ Μετοχήν.

§. 290. ἀ). *Χρονικὸς χαρακτήρ.* Χρονικὸς χαρακτὴρ εἶνε τὸ γράμμα, ὅπερ τιθέμενον εὐθὺς μετὰ τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος χαρακτηρίζει τὸν χρόνον καὶ ὑπάρχει συνήθως εἰς τοὺς *πρώτους* λεγομένους χρόνους, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὸν Ἐνεστῶτα ἢ Παρατατικόν. Ἔχουσι δὲ χρονικὸν χαρακτῆρα 1) σ, ἅπαντες οἱ Μέλλοντες καὶ ὁ Ἐνεργ. καὶ Μέσος Ἀόριστος ἀ. οἷον, λύ-σ-ω, λύ-σ-ομαι, ἔλυ-σ-α ἐλυ-σ-άμην· 2), κ ἢ ε ὁ ἐνεργ. Παρακείμ. καὶ Ὑπερσυν. οἷον, λέλυ-κ-α, ἐλε-λύ-κ-ειν, τέτριβ-ά τέτριφ-α ἐτετρίφ-ειν· καὶ 3) θ, ὁ Παθ. Ἀόρ. ἀ. καὶ Μέλλ. ἀ. οἷον, ἐλύ-θ-ην, λυ-θ-ήσομαι.

Σημ. Ὁ Παθ. Μέλλ. ἀ. ἔχει διπλοῦν χαρακτῆρα, τὸν γενικὸν τοῦ Μέλλοντος χαρακτῆρα σ, καὶ τὸν παθητικὸν θ· οἷον, παιδευ-θ-ή-σ-ομαι.

§. 291. *β'). Χρονικὴ ῥίζα.* Χρονικὴ ῥίζα λέγεται ἡ ῥίζα τοῦ χρόνου, ἥτις συναποτελεῖται ἐκ τῆς τοῦ ῥήματος ῥίζης ἡνωμένης ἐν τέλει μὲν μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος, ἂν ὑπάρχῃ, ἐν ἀρχῇ δὲ μετὰ τῆς αὐξήσεως ἢ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ· οἷον, λυ-σ=λύσω, ἐ-λυ-σ=ἔλυσα, λε-λυ-κ=λέλυκ-α, ἐ-λυ-θ-=ἐ-λύθ-ην, κτλ.

§. 292. *γ'.) Συνδετικὸν ἢ ἐγκλιτικὸν* φωνῆεν λέγεται τὸ συνδέον τὴν χρονικὴν ῥίζαν μετὰ τῆς καταλήξεως καὶ δεικνύον συνάμα καὶ τὴν ἔγκλισιν.

Σημ. ἀ). Συνδετικὰ ἢ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα ἔχει ἀ) ἡ Ὁριστικὴ εἰς μὲν

τὰ ἀ. πρόσ. καὶ εἰς τὸ πληθ. γ'. ο, εἰς δὲ τὰ ἄλλα ε. Ἐξαιροῦνται 1). Ὁ Ἐνεργ. Παρακείμ. καὶ Ἀόρ. ἀ., οἵτινες ἔχουσιν εἰς πάντα τὰ πρόσωπα α, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ Ἐνικῷ μόνον γ'. προσ. τρέπεται εἰς τὸ ἀσθενέστερον ε. 2). ὁ Ὑπερσυντ. ὅστις ἔχει ει εἰς πάντα τὰ πρόσωπα, ἐν δὲ τῷ Ἐνικῷ μόνον ά. προσ. καὶ ε καὶ ει, καὶ εἰς τὸ Πληθυντ. γ'. πρόσ. συνήθως ε· καὶ 3). Ὁ Παθ. Ἀόρ ά. καὶ β'. ὅστις ἔχει ε ἐκτεινόμενον πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων εἰς η. β'). Ἡ Ὑποτακτικὴ εἰς μὲν τὰ ά. πρόσ. καὶ τὸ Πληθ. γ'. ἁπάντων τῶν χρόνων ω, εἰς δὲ τὰ ἄλλα η, καὶ εἰς τὸν Παθ. Ἀόρ. ά. καὶ β'. ε. γ'). Ἡ Εὐκτικὴ εἰς πάντας μὲν τοὺς χρόνους οι, πλὴν τοῦ Ἀορ. ά. Ἐνεργ. καὶ Μέσου, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχει αι, καὶ τοῦ Παθ. Ἀορ. ά. καὶ β'. εἰς οὓς ἔχει ε μετὰ συνδετικῆς ἑτέρας συλλαβῆς ιη, ἤτοι ειη. δ'). Ἡ Προστακτικὴ εἰς πάντα μὲν τὰ πρόσωπα ε, εἰς δὲ τὸ Πληθ. γ'. καὶ ο συνήθως ἐξαιροῦνται ὁ Ἀόρ. ά. Ἐνεργ. καὶ Μέσος, ὅστις ἔχει α, τρεπόμενον ἐν τῷ Ἐνικῷ β'. προσ. τοῦ μὲν Ἐνεργητ εἰς ο, τοῦ δὲ Μέσου εἰς αι, καὶ ὁ Παθ. Ἀόρ. ά. καὶ β'. οἵτινες ἐκτείνουσι τὸ ε εἰς η. έ). Ἡ Ἀπαρέμφ. ε, ὅπερ ὁ Παθ. Ἀόρ. ά. καὶ β'. μόνον ἐκτείνουσιν εἰς η. Ἐξαιρεῖται ὁ Ἀόρ. ά. Ἐνεργ. καὶ Μέσος, ὅστις ἔχει α ἐκτεινόμενον ἐν τῷ Ἐνεργητ. εἰς αι. ς'). Ἡ Μετοχὴ ο· ἐξαιροῦνται ὁ Ἀόρ ά. Ἐνεργ. καὶ Μέσος, ὅστις ἔχει α, καὶ οἱ Παθ. Ἀόρ. ά καὶ β'. οἵτινες ἔχουσιν ε.

Σημ. β'. Ὁ Παρακείμ καὶ Ὑπερσυντ. ἐν τῇ Μέσῃ ἢ Παθητ. φωνῇ συνάπτουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις ἀμέσως μετὰ τῆς ῥίζης ἄνευ συνδετικοῦ φωνήεντος· οἷον, πε-παίδευ-μαι, ἐ-πε-παιδεύ-μην, πε-παίδευ-σο, πε-παιδεῦ-σθαι, πε-παιδευ-μένος.

δ'.) 293. δ'. Προσωπικαὶ Ἀπαρεμφατικαὶ καὶ Μετοχικαὶ καταλήξεις.

1). Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις, διὰ τῶν ὁποίων δηλοῦνται τὰ διάφορα πρόσωπα ἔν τε τῇ Ἐνεργητικῇ καὶ Μέσῃ φωνῇ διακρίνονται εἰς τρεῖς τάξεις· ἀ)· εἰς τὰς καταλήξεις τῶν Ἀρκτικῶν χρόνων, τὰς ὁποίας ἔχουσιν οἱ Ἀρκτικοὶ χρόνοι τῆς Ὁριστικῆς καὶ ἅπαντες οἱ τῆς Ὑποτακτικῆς· β') εἰς τὰς τῶν Παραγομένων, τὰς ὁποίας ἔχουσιν οἱ Παραγόμενοι τῆς Ὁριστικῆς καὶ ἅπαντες οἱ τῆς εὐκτικῆς· καὶ γ'). εἰς τὰς τῆς Προστακτικῆς, ἥτις ἔχει ἰδίας προσωπικὰς καταλήξεις.

2). Αἱ δὲ Ἀπαρεμφατικαὶ καὶ Μετοχικαὶ διακρίνονται ὡς ἐκ τῶν δύο φωνῶν εἰς Ἐνεργητικὰς καὶ Μέσας ἢ Παθητικάς.

Ἐνεργητικὴ φωνή.

ά). Ἀρκτ. Ὀρ. Ὑποτ. β'). Παραγ. Ὀρ. Εὐκ. γ'). Προσ. Ἀπαρ. Μετ.

Ἐνικός.

1. —	ν. Ἀόρ. ά.—	—	*ερ ἢ*	*ντ* καὶ
2. ις. Παρκ. ς.	ς.	(θι). Ἀόρ.ν.*ναι.*		τ.
3. ι.	—	τω.		

Δυϊκός.

1. —	—	—
2. τον.	τον.	τον.
3. τον.	την.	(των.)

Πληθυντικός.

1. μεν.	μεν.	—
2. τε.	τε.	τε.
3. νσι.	ν. Ὑπερ. σαν.	ντων ἢ (ντωσαν).

Μέση ἢ Παθητικὴ φωνή.

Ἐνικός.

1. μαι.	μην.	—	σθαι. μενο(ς)
2. σαι.	σο.	σο.	μένη.
3. ται.	το.	σθω.	μενον.

Δυϊκός.

1. —	—	—
2. σθον.	σθον.	σθον.
3. σθον.	σθην.	σθων.

Πληθυντικός.

1. μεθα.	μεθα.	—
2. σθε.	σθε.	σθε.
3 νται.	ντο.	σθων ἢ (σθωσαν).

§. 294. *Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων.*

1). Ἀρχέτυποι προσωπικαὶ καταλήξεις ἦσαν αἱ ἑξῆς,

Ἐνικ. μι. σι. τι. Δυϊκ. τον. τον. Πληθ. μεν. τε. ντι,

αἵτινες διετηρήθησαν εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας διαλέκτους καὶ σχεδὸν ἀκέραιαι εἰς τὸ εἰμί, βραδύτερον δὲ διαφόρους ἔλαβον μεταβολὰς εἰς τὰ εἰς ω ῥήματα. Εὐκόλως δὲ διαγινώσκομεν αὐτὰς τὰς ῥίζας τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν εἰς τὰς καταλήξεις ταύτας, τῶν ὁποίων ἑκάστη ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν τοῦ αὐτοῦ προσώπου προσωπικὴν ἀντωνυμίαν διατηρήσασα τὸ χαρακτηριστικὸν αὐτῆς σύμφωνον. Οὕτως

ά. πρόσ. Ἐν. καὶ Πλ. μι καὶ με=βίζ. ά. πρ. Ἀντ. με (§. 217).
β'. » » » σι » τε = » β'. » » σε καὶ τε (§. 217).
γ'. » » » τι » ντι= »Ἄρθρ. τὸ=Ἀντων. αὐ-τός.

2). Ἱστορικοὶ χρόνοι Ἐνεργ. φωνῆς. ά) Ἡ τοῦ Ἐνικοῦ ά. προσ. καταλήξις ν προῆλθεν ἐκ τροπῆς τοῦ μ, ὅπερ δι' ἀποκοπῆς τοῦ ι (§. 56.) ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως μι ἐγένετο τελικὸν (§. 96.). β'). Ἡ τοῦ β'. προσ. ς δι' ἀποκοπῆς τοῦ ι ἐκ τῆς ἀρχετύπου σι. γ'). Ἡ ἐν τῷ γ'. προσώπ. ἔλλειψις καταλήξεως ἐκ τῆς ἀποβολῆς τοῦ ἐν τέλει λέξεως ὑπάρχοντος ἀρχῆθεν τ (§. 96.) δι' ἀποκοπῆς τοῦ ι ἀντὶ τι· οἷον, ἔ-λεγ-ε (ἀντὶ ἐ-λεγ-ε-τ Λατ. dicebat) ὡς σῶμα (ἀντὶ σωμα-τ). Καὶ δ'). Ἡ τοῦ Πληθ. γ'. προσ. ν δι' ἀποβολῆς τοῦ τ ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως ντ· οἷον, ἔ-λεγ-ο-ν (ἀντὶ ἐ-λεγ-οντ, Λατ. dicebant.).

§. 295. Αἱ μεταβολαί, ἃς βραδύτερον ὑπέστησαν αἱ ἀρχικαὶ προσωπικαὶ καταλήξεις εἰς τὰ εἰς ω ῥήματα, εἶνε αἱ ἀκόλουθοι.

1). Ἐνικὸν ά. πρόσ. Εἰς τοὺς Ἀρκτικοὺς χρόνους καὶ τὸν Ἀόρ. ά. ἡ κατάληξις μι ἐξηφανίσθη, τὸ δὲ πρὸ αὐτῆς συνδετ. φωνῆεν ο ἐν τῷ Ἐνεστῶτι καὶ Μέλλοντι ἐκτείνεται εἰς ω· οἷον, (λυ-ο-μι)=λύ-ω, (λυσ-ο-μι)=λύσ-ω, (λε-λυκ α-μι)=λέ-λυκ-α, (ἐ-λυσ-**α**-μι)=ἔλυσ-α.

2). Ἐνικ. β'. πρόσ. Τὸ ι τῆς καταλήξεως σι εἰς μὲν τὸν Ἐνεστ. Μέλλ. καὶ Ὑπερσ. μετετέθη πρὸ τοῦ σ συναποτελέσαν μετὰ τοῦ συνδ. ε δίφθογγον ει· οἷον, (λύ-ε-σι)=λύ-ει-ς, (λύσ-ε-σι)=λύσ-ει-ς, (ἐ-λε-λυκ-ε-σι)=ἐ-λε-λυκ-ει-ς· εἰς δὲ τὴν Ὑποτακτ. μετὰ τὴν μετάθεσιν ὑπογράφεται ὑπὸ τὸ συνδετικὸν η· οἷον (λυ-η-σι)=λύ-η-ς, (λε-λυκ-η-σι)=λε-λύκ η-ς· καὶ εἰς πάντας τοὺς ἄλλους χρόνους, εἴτε Ἀρκτικοὺς (Παρακμ.), εἴτε Παραγομένους (Παρατ. Ἀόρ.) ἀπεκόπη· οἷον, (λε-λυκ-α-σι)=λέ-λυκ-α-ς, (ἐ-λυ-ε-σι)=ἔ-λυ-ε-ς, (ἐ-λυσ-α-σι)=ἔ-λυσ-α-ς.

3). Ἐνικ. γ'. πρόσ. Τὸ τ τῆς ἀρχικῆς καταλήξ. τι τραπὲν εἰς σ (§. 82) ἀπεβλήθη εἰς τὸν Ἐνεστῶτα, Μέλλ. Ὑπερσ. καὶ Ὑποτακτ., οὗ ἕνεκα καὶ τὸ ι εἰς μὲν τοὺς χρόνους τούτους συναποτελεῖ μετὰ τοῦ ε δίφθογγον ει· οἷον (λυ-ε-τι=λυ-ε-σι)=λύ-ει, εἰς δὲ τὴν Ὑποτακτ. ὑπογράφεται· οἷον, (λυ-η-τι=λυ-η-σι=λυ-η-ι)=λύ-η· εἰς πάντας δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους, Παρατ. Ἀόρ καὶ Παρακείμ. ἡ κατάληξις τι ὅλως ἀπεκόπη· οἷον. (ἐ-λυ-ε-τι)=ἔ-λυ-ε, (ἐ-λυσ-ε-τι)=ἔλυσ-ε, (λε-λυκ-ε-τι)=λέ-λυκ-ε.

4). Πληθ. γ'. πρόσ. Ἐν τῇ ἀρχ. καταλ. ντι τὸ μὲν τ πρὸ τοῦ ι τρέπεται εἰς σ (§. 82), τὸ δὲ ν ἀποβάλλεται καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ βραχέα συνδετικὰ φωνήεντα ἐκτείνονται ἀναπληρωτικῶς, τὸ ο εἰς ου καὶ α βραχὺ εἰς α μακρὸν (§. 87. Σημ. β'.)· οἷον, (λυ-ο-ντι=λυ-ο-νσι)=λύ-ουσι, (λε-λυκ-α-ντι=λε-λυκ-α-νσι)=λε-λυκ-α-σι. Ἐκ τῶν παραγομένων δὲ ὁ Ὑπερσυν. ἐν τῷ Πληθ. γ'. πρόσ. ἔχει κατάληξιν σαν ἀντὶ ν· οἷον, ἐ-λε-λύκ-ε-σαν.

§. 296. Δυϊκὸς ἀριθμός. 1). Τὸ ά. πρόσ. τοῦ Δυϊκοῦ ἀριθμοῦ ἐλλείπει ἀπανταχοῦ ὡς τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ ά. Πληθυντ., ὃς δὲ μόνον ἡ τρὶς εὕρηται ά. πρόσ. Δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῆς Μέσης φωνῆς μετὰ καταλήξεως· μεθον (Ὁμηρ. ψ. 485. Σοφ. Ἡλ. 950. καὶ Φιλοκτ. 1079.).

2). Ἡ κατάληξις τοῦ Δυϊκοῦ γ'. προσ. τῶν Παραγομένων τῆς Ὁριστικῆς καὶ πάντων τῶν τῆς Εὐκτικῆς, ἔν τε τῇ Ἐνεργ. καὶ Μέσῃ φωνῇ, την, σθην, λαμβάνεται παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις Ἀττικοῖς καὶ ἐπὶ δ'. προσώπου ἀντὶ τῆς τον, σθον.

§. 297. *Εὐκτική.* Ἡ Εὐκτικὴ προσωπικὰς μὲν καταλήξεις ἔχει τὰς τῶν παραγομένων τῆς Ὁριστικῆς, ἀλλὰ μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἐν τῷ Ἐνικῷ ά. προσ. τῆς Ἐνεργητικῆς φωνῆς ἔχει τὴν ἀρχικὴν κατάληξιν μι καὶ ἐν τῷ Πληθ. γ'. εν.

§. 298. *Προστακτική.* 1) Ἡ καταλήξεις θι τοῦ Ἐνικ. β'. προσ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς συνήθως ἀποκόπτεται· ὁ δ' Ἐνεργ. Ἀόρ. ά. ταύτης ἔχει προσωπ κατάληξιν ν ἐν τῷ ἑνικῷ β'. προσώπῳ.

2). Ἐν τῇ Προστακτικῇ ἐλλείπει τὸ ά. πρόσ. ἁπανταχοῦ. Καὶ τὸ Δυϊκὸν δὲ γ'. πρόσ. τῆς ἐνεργ. Προστακτικῆς εἶνε σχεδὸν ἄχρηστον.

3) *Πληθ. γ'. πρόσ. Προστακτικῆς.* Οἱ κατὰ τὸν σχηματισμὸν ὅμοιοι μὲ τὴν Γενικὴν Πληθ. τῆς Μετοχῆς τοῦ αὐτοῦ χρόνου συγκεκομμένοι τύποι τοῦ Πληθ. γ'. προσ. τῆς Ἐνεργ. Προστακτικῆς ἀπαντῶσι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συνηθέστερον τῶν μὴ συγκεκομμένων τύπων· οἷον παιδευ ὀν-των καὶ παιδευ-έ-τωσαν, παιδευσ-ά-ντων καὶ παιδευσ-ά-τωσαν. Ὡσαύτως καὶ οἱ τοῦ Πληθ. γ'. προσ. τῆς Μέσης καὶ Παθητ. Προστακτικῆς οἷον, παιδευ-έ-σθων καὶ παιδευ-έ-σθωσαν, πεπαιδεύ-σθων καὶ πεπαιδευ-σθωσαν· ἔτι δὲ καὶ ὁ ὅμοιος τῇ Γενικῇ Πληθ. τῆς Μετοχῆς συγκεκομμένος τύπος τοῦ Παθ. Ἀορίστου· οἷον, παιδευθ-έ-ντων καὶ παιδευθ-ή-τωσαν, τριβ-έ-ντων καὶ τριβ-ή-τωσαν.

Σημ. Ὁμοίως σχηματίζεται καὶ ἡ Προστακτικὴ τῶν τε περισπωμένων καὶ εἰς μι.

§ 299. *Ῥηματικὰ ὀνόματα. ά.)* Ἀπαρέμφατος. Ἀρχικὴ κατάληξις τῆς Ἐνεργ. Ἀπαρεμφάτου ἦτο ἡ μεναι, ἐξ ἧς ἀπέμεινεν εἷς τινας μὲν χρόνους (Παρακειμ. Ἐνεστ. καὶ Ἀορ. τῶν εἰς μι) ναι, εἷς τινας δὲ εν, ἧς τὸ ἀρχικὸν ε συμπίπτον μετὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ συνδετικοῦ ε καὶ συναιρούμενον εἰς ει παράγει τὴν χρονικὴν κατάληξιν ειν.

β'). Μετοχή. Τῆς ἐνεργ. μετοχῆς τὴν κατάληξιν ντ ἔχουσιν οἱ χρόνοι ἅπαντες πλὴν τοῦ Παρακειμένου, ὅστις ἔχει τὸ ἁπλοῦν τ. Αὐταὶ συναπτόμεναι μετὰ μὲν τοῦ συνδετ. φωνήεντος ο, οἷον (ο-ντ, ο-ντ-ι, ο-ντ καὶ ο τ, οτ-υσ α, ο-τ) ἀποτελοῦσι τὰς καταλήξεις ων ουσα, ον (§. 193. 4 καὶ Σημ.) καὶ τὰς τοῦ Παρακειμ. ως, υῖα, ός, (§. 193. 6 καὶ Σημ.) μετὰ δὲ τοῦ α τὰς τοῦ Ἀορ. ά. (οἷον α-ντ, α-ντι, α-ντ) = ας, ασα, αν.

Σημ. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων συνάγεται ὅτι πρὸς ὀρθὸν σχηματισμὸν παντὸς ῥήματος ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν τὰ ἑπτὰ ταῦτα· 1) τὴν ῥηματικὴν ῥίζαν· 2) τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν· 3) τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα· 4) τὴν χρονικὴν ῥίζαν· 5) τὸ συνδετικὸν ἢ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν· 6) τὴν προσωπικὴν κατάληξιν καὶ 7) τὴν χρονικὴν κατάληξιν· π. χ. τοῦ ἐ-παιδευ-σ-ά-μην ῥημ. ῥίζα εἶνε τὸ ἐ-παιδευ-σ, συνδ. φωνῆεν τὸ α, προσωπ. κατάλ. τὸ μην καὶ χρον. κατάλ. τὸ σαμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΣΥΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ

Ἤτοι τῶν εἰς ω ἄτονον λῆγόντων ῥημάτων.

Σχηματισμὸς τῶν χρόνων.

§. 300. *Διαίρεσις τῶν Βαρυτόνων.* Τὰ βαρύτονα διαιροῦνται κατὰ τὸν χαρακτῆρα εἰς τρεῖς τάξεις·

ά). εἰς *Ἀφωνόληκτα*, ἤτοι τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ἓν τῶν ἐννέα ἀφώνων (π, β, φ, κ, γ, χ, τ, δ, θ)· οἷον λείπ-ω, τρίβ-ω, πλέκ-ω, πείθ-ω, κτλ.

β'). εἰς *Ὑγρόληκτα*, ἤτοι τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ὑγρὸν (λ, μ, ν, ρ)· οἷον, στέλλ-ω, κρίν-ω, νέμ-ω, σύρ-ω. Καὶ

γ'). εἰς *Καθαρὰ ἢ φωνηεντόληκτα*, ἤτοι τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ι, υ ἢ δίφθογγον· οἷον, χρί-ω, λύ-ω, σεί-ω, παιδεύ-ω, κρούω, κτλ. τὰ ὁποῖα λέγονται καὶ μὴ *συνῃρημένα* πρὸς διαστολὴν τῶν συνῃρημένων φωνηεντολήκτων.

Α'. Ἀφωνόληκτα.

ά). Πρῶτοι χρόνοι Ἐνεργητ. καὶ Μέσης ἢ Παθητ. φωνῆς.

§. 301. *Α'). Ἐνεστώς.* Ὁ Ἐνεστὼς σχηματίζεται προσλαμβάνων εἰς τὴν καθαρὰν ἢ ἐπιτεταμένην ῥίζαν (§. 264-5) ἐν μὲν τῷ ά. προσ.

τῆς Ἐνεργ. φωνῆς τὴν χρον. κατάλ. ω, ἐν δὲ τῷ τῆς Μέσης ἢ Παθητ. τὴν ομαι· οἷον, (ῥ. πεμπ) πέμπ-ω, πέμπ-ομαι, (ῥ. καθ. βλαβ. καὶ ἐπιτ. βλαπτ) βλάπτ-ω βλάπτ-ομαι, (ῥ. πλεκ) πλέκ-ω, πλέκ-ομαι, (ῥ. καθ. ταγ καὶ ἐπιτ. τατ) τάττ-ω τάττ-ομαι, κτλ.

§. 302 *Ἐνικ. β΄. πρόσ. Μέσης ἢ Παθ. φωνῆς.* 1) Τὸ ἑνικ. β΄. πρόσ. τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παντὸς Μέλλοντος τῆς Ὁριστικῆς τῆς Μέσης ἢ Παθ. φωνῆς, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἔληγεν εἰς εσαι, μετὰ τὴν ἐκ μέσου δύο φωνηέντων συνήθη ἀποβολὴν τοῦ σ (§. 88. 2.) συναιρεῖται παρὰ μὲν τοῖς ἀρχαίοις Ἀττικοῖς εἰς ει, παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις καὶ ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ εἰς ῃ· οἷον (παιδεύ-εσαι=παιδεύ-εαι)=παιδεύ-ει καὶ ῃ, παιδευθήσ-ει καὶ ῃ, παιδεύσ-ει καὶ ῃ, πεπαιδευσ-ει καὶ σῃ. Εἰς τὰ ἀκόλουθα ὅμως τρία ῥήματα βούλομαι, οἶομαι καὶ ὄψομαι (Μέλλ. τοῦ ὁράω) μόνη εὔχρηστος εἶνε ἡ κατάληξις ει· οἷον, βούλ-ει, οἶ-ει, ὄψ-ει.

2). Καὶ ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ Μέσῳ ἀορ. τῆς Ὑποτακτ. τῆς Μέσ. ἢ Παθητ. φωνῆς ἀποβάλλεται τὸ σ, συναιρουμένου τοῦ ηαι εἰς ῃ· οἷον (παιδεύ-ησαι=παιδεύ-ηαι)=παιδεύ-ῃ, (παιδευσ-ησαι) παιδεύσῃ.

3). Καὶ τῆς καταλ. σο τὸ σ πανταχοῦ ἀποβάλλεται, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῷ ὑπερσ., καὶ τὰ συμπίπτοντα τότε φωνήεντα συναιροῦνται· οἷον (ἐπαιδεύ-εσο=ἐπαιδεύε-ο)=ἐπαιδεύ-ου, (ἐπαιδεύσ-ασο=ασω)=ἐπαιδεύσ-ω, Προστ. (παιδεύ-εσο=εσο)=παιδεύ-ου, ἀλλ' ὑπερσ. ἐπεπαίδευ-σο καὶ Εὐκτ. παιδευ-οιο.

§. 303. Εἰδικὸς σχηματισμὸς τοῦ Ἐνεργ. καὶ Μέσου ἢ Παθητ. Ἐνεστῶτος.

		Ἐνεργ. φωνή.			Μέση ἢ παθητική.		
Χρ. ῥίζα.		Ὁριστική.			Ὁριστική.		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.
	Ἑ.	ω.	ε-ις.	ε-ι.	ομαι.	ει(ῃ).	ε-ται.
	Δ.	—	ε-τον.	ε-τον.	—	ε-σθον.	ε-σθον.
	Π.	ο-μεν.	ε-τε	ο-υσι(ν).	ό μεθα.	ε-σθε.	ο-νται.
		Ὑποτακτική.			Ὑποτακτική.		
	Ἑ.	ω.	ῃ-ς.	ῃ.	ω-μαι.	ῃ.	ῃ-ται.
	Δ.	—	ῃ-τον.	ῃ-τον.	—	ῃ-σθον.	ῃ-σθον.
	Π.	ω-μεν.	ῃ-τε.	ω-σι(ν).	ώ-μεθα.	ῃ-σθε.	ω-νται.
		Εὐκτική.			Εὐκτική.		
πέμπ—	Ἑ.	οι-μι.	οι-ς.	οι.	οί-μην	οι-ο.	οι-το.
ἀρχ—	Δ.	—	οι-τον.	οί-την.	—	οι-σθον.	οί-σθην.
πράττ—	Π.	οι-μεν.	οι-τε.	οι-εν.	οί-μεθα	οι-σθε.	οιν-το.
πείθ—		Προστακτική.			Προστακτική.		
	Ἑ.	—	ε.	έ-τω.	—	ου.	έσθω.
	Δ.	—	ε-τον.	έ-των.	—	ε-σθον.	έ-σθων.
	Π.	—	ε-τε	ό-ντων.	—	ε-σθε.	ε-σθων.
			(έτωσαν).				καὶ (έσθωσαν).
	Ἀπαρ.	Μετοχή.			Ἀπαρ.	Μετ.	
		εν. ων,	ουσα,	ων.	ε-σθαι.	ο-μενος,	η, ον.

§. 304. *Β΄. Παρατατικός.* Οὗτος σχηματίζεται ἐκ τῆς ῥίζης πάντοτε τοῦ Ἐνεστῶτος, εἴτε καθαρὰ εἶνε, εἴτε ἐπιτεταμένη, προσλαμβάνων ἐν ἀρχῇ μὲν τὴν δέουσαν αὔξησιν ἢ καὶ οὐδετέραν τούτων, ἐν τέλει δὲ τὴν χρον. καταλ. -ον ἐν τῷ ά. προσ. τῆς Ἐνεργ. καὶ -όμην ἐν τῷ τῆς Μέσ. ἢ Παθ. φωνῆς· οἷον,

	Ἐνεργ. φωνή.			Μέσ. ἢ Παθητική.		
ἔ-πεμπ—	ο-ν.	ε-ς.	ε(ν).	ό-μην.	ου.	ε-το.
ἔ-ταττ—	—	ε-τον.	έ-την.	—	ε-σθον.	έ-σθην.
ἦρχ—	ο-μεν.	ε-τε.	ο-ν.	ό-μεθα.	ε-σθε.	ο-ντο.

Οὕτω καὶ βλάπτ-ω ἔ-βλαπτ-ον ἐ-βλαπτ-όμην, ἔχ-ω εἶχ-ον εἰχ-όμην, εἴργω εἶργ-ον εἰργ-όμην, κτλ.

Προσημείωσις. Πλὴν τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατ. οἱ λοιποὶ πρῶτοι χρόνοι σχηματίζονται συνήθως ἐκ τῆς καθαρᾶς τοῦ ῥήματος ῥίζης. Οἱ χρόνοι ὅμως τῶν ῥημάτων, ἅτινα ἔχουσι τὴν ῥίζαν τοῦ Ἐνεστῶτος ἐπιτεταμένην εἰς ει (οἶον, πείθω), ευ, (οἶον, φεύγ-ω), η, (οἶον, τήκ-ω) καὶ ι καὶ υ μακρὰ (οἶον, τρίβ-ω, ψύχ-ω), σχηματίζονται ἐκ τῆς ἐπιτεταμένης ῥίζης τοῦ Ἐνεστῶτος.

§. 305. Γ'). *Μέλλων Ἐνεργητικὸς* καὶ *Μέσος*. Οὗτοι σχηματίζονται προσλαμβάνοντες εἰς τὴν ῥίζαν ὁ μὲν Ἐνεργητ. τὴν χρονικὴν κατάληξιν *σω*, ὁ δὲ Μέσος τὴν *σομαι*. Ἀλλ' ἂν μὲν ὁ τοῦ ῥήματος χαρακτὴρ εἶνε χειλεόφωνον, συγχωνεύεται μετὰ τοῦ χρονικοῦ τοῦ Μέλλ. χαρακτὴρος σ εἰς ψ (§. 73), ἂν δὲ οὐρανισκόφωνον, εἰς ξ (§. 74), ἂν δὲ ὀδοντόφωνον, ἀποβάλλεται· οἷον, τρέπ-ω=(τρέπ-σω)=τρέψω τρέψομαι, βλάπτ-ω (ῥ. βλαβ=βλάβ-σω)=βλάψω βλάψομαι, πράτ-τω (ῥ. πραγ=πράγ-σω)=πράξω πράξομαι, πείθω (πειθ-σω)=πεί-σω πεί-σομαι.

Σημ. ά). Ἂν ὁ χαρακτὴρ εἶνε ν μετὰ ὀδοντοφ., συναποβάλλονται ἀμφότερα, καὶ τὸ ε ἐκτείνεται εἰς ει (§. 87), οἷον, σπένδ-ω (σπενδ-σω)=σπείσω σπεί-σομαι, πάσχ-ω (ῥ. πενθ=πένθ-σομαι)=πεί-σομαι.

Σημ. β'). Εἰς τὰ ῥήματα θάπτ-ω (ῥ. ταφ), θρύπτ-ω (ῥ. τρυφ), τρέφ-ω, τρέχ-ω καὶ τύρ-ω ἐκλιπὼν ὁ δασὺς χαρακτὴρ ἐν τῇ β'. συλλαβῇ ἕνεκα τῆς μετὰ τοῦ σ συγχωνεύσεως μετατίθεται εἰς τὴν πρώτην ἐν ἀρχῇ· οἷον (τάφ-σω)=θάψω, (τρύφ-σω)=θρύψω, θρύψομαι, (τρέφ-σω)=θρέψω, θρέψομαι, (τρέχ-σομαι)=θρέξομαι (ἀπηρχ.), (τύφ-σω)=θύψω. (Ὅρα καὶ §. 79.).

Σημ. γ'). Τὰ ἀνώμαλα ἐσθί-ω καὶ πίν-ω ἔχουσι τὸν Μέλλοντα ἄνευ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος σ· οἷον, (ῥ. ἐδ)=ἔδ-ομαι, (ῥ. πι)=πί-ομαι.

§. 306. Εἰδικὸς σχηματισμὸς τοῦ Ἐνεργητ. καὶ Μέσου Μέλλοντος.

	Ἐνεργητ. Μέλλων.			*Μέσος Μέλλων.*		
Χρ. ῥίζα.	Ὁριστική.			Ὁριστική.		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.
(τρεπ-σ)= *τρεψ—*	Ἑ. ω.	ε-ις.	ε-ι.	ο-μαι.	ει (η).	ε-ται,
	Δ. —	ε-τον.	ε-τον.	—	ε-σθον.	ε-σθον.
	Π. ο-μεν.	ε-τε.	ο-υσι(ν).	ό-μεθα.	ε-σθε.	ο-νται.
	Εὐκτική.			Εὐκτική.		
(πραγ-σ)= *πραξ—*	Ἑ. οι-μι.	οι-ς.	οι.	οί-μην.	οι-ο.	οι-το.
	Δ. —	οι-τον.	οι-την.	—	οι-σθον.	οί-σθην.
(πειθ-σ)= *πεισ—*	Π. οι-μεν.	οι-τε.	οι-εν.	οί-μεθα.	οι-σθε.	οι-ντο.
	Ἀπαρ.	Μετοχ.		Ἀπαρ.	Μετοχ.	
	ειν.	ων. ουσα, ον.		ε-σθαι.	ό-μενος, η, ον.	

§. 307. Δ'). *Ἀόριστος ά. Ἐνεργητικὸς* καὶ *Μέσος*. Οὗτοι σχηματίζονται ἐξ ἧς καὶ οἱ Μέλλοντες ῥίζης προσλαμβάνοντες ἀμφότεροι ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς ῥίζης τὴν δέουσαν αὔξησιν ἢ ῥυδετέραν τούτων, ἐν τέλει δὲ ὁ μὲν Ἐνεργητικὸς τὴν χρονικὴν κατάληξιν *σα*, ὁ δὲ

Μέσος τὴν-*σάμην*, καὶ πάσχοντες τὰς αὐτὰς τροπὰς καὶ ἐκτάσεις, ἃς καὶ οἱ Μέλλοντες· οἷον τρέπ-ω (ἔ-τρεπ-σα) = *ἔ-τρεψα ἐ-τρεψάμην*, πράττ-ω (ῥ. πραγ = ἐ-πραγ-σα) = *ἔ-πραξα ἐ-πραξάμην*, ἄρχ-ω (ἦρχ-σα) = *ἦρξα ἠρξάμην*, σπένδ-ω (ἔ-σπενδ-σα) = *ἔ-σπεισα ἐ-σπεισάμην*. Οὕτως εἴκ-ω *εἶξα, ἐθίζω* (ῥ. ἐθιδ) *εἴθι-σα, ἐργάζ-ομαι* (ῥ. ἐργαδ) = *εἰργα-σάμην*, κτλ.

Σημ. Τὰ ἀνώμαλα λέγ-ω καὶ φέρ-ω, ἔχουσι τὸν Ἐνεργ. Ἀόρ. ά. ἄνευ χρον. χαρακτῆρος σ· οἷον, (ῥ. ἐπ)=εἶπ-α, (ῥ. ἐνεγκ)=ἤνεγκ-α.

§. 308. *Εὐκτικὴς ἐνεργ. Ἀόρ ά.* Ἀντὶ τῶν συνήθων καταλήξεων τοῦ Ἑνικ. β'. καὶ γ'. καὶ Πληθυντικοῦ γ'. προσώπου τῆς Εὐκτικῆς ὁ Ἐνεργ. Ἀόρ. ά ταύτης ἔχει συνηθέστερον τὰς Αἰολικὰς καταλήξεις *ειας, ειε(ν)* (Ἑνικ. β'. καὶ γ'.) καὶ *ειαν* (Πληθ. γ')· οἷον *παιδεύσ-ειας, παιδεύσ-ειε(ν), παιδεύσ-ειαν*, ἀντὶ τῶν *παιδεύσ-αις, παιδεύσ-αι, παιδεύσ-αιεν*.

§. 309. Εἰδικὸς σχηματισμὸς τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ Μέσου Ἀορίστου ά.

		Ἐνεργητικὸς Ἀόρ. ά.			Μέσος Ἀόρ. ά.		
Χρ. ῥίζ.		Ὁριστική.			Ὁριστική.		
ἐ-τρεψ-	Ἑ.	α.	α-ς.	ε(ν).	ά-μην.	ω.	α-το.
ἠρξ-	Δ.	—	α-τον.	ά-την.	—	α-σθον.	ά-σθην.
ἐ-σπεισ-	Π.	α-μεν.	α-τε.	α-ν.	α-μεθα.	α-σθε.	α-ντο.
		Ὑποτακτική.			Ὑποτακτική.		
	Ἑ.	ω.	η-ς.	η.	ω-μαι.	η.	η-ται.
	Δ.	—	η-τον.	η-τον.	—	η-σθον.	η-σθον.
	Π.	ω-μεν.	η-τε.	ω-σι(ν).	ώ-μεθα.	η-σθε.	ω-νται.
		Εὐκτική.			Εὐκτική.		
	Ἑ.	αι-μι	αι-ς ἢ ειας.	αι ἢ ειε(ν).	αί-μην.	αι-ο.	αι-το.
τρεψ-	Δ.	—	αι-τον.	αί-την.	—	αι-σθον.	αί-σθην.
ἀρξ-	Π.	αι-μεν.	αι-τε.	αι-εν ἢ ειαν.	αί-μεθα.	αι-σθε.	αι-ντο.
σπεισ-		Προστακτική.			Προστακτική.		
	Ἑ.	—	ο-ν.	ά-τω.	—	αι.	ά-σθω.
	Δ.	—	α-τον.	ά-των.	—	α-σθον.	ά-σθων.
	Π.	—	α-τε.	άντων. (άτωσαν).	—	α-σθε	ά-σθων καὶ (άσθωσαν).
		Ἀπαρ.	Μετοχή.		Ἀπαρ.	Μετοχή.	
		αι,	ας, ασα, αν.		α-σθαι.	ά-μενος, η, ον.	

§. 310. Ε'). *Μέλλων ά. Παθητικός*. Σχηματίζεται προσλαμ-

βάνων εἰς τὴν ῥίζαν τὴν χρονικὴν κατάληξιν *θήσομαι*, πρὸ τῆς ὁποίας ὁ μὲν χειλεόφωνος χαρακτὴρ τῆς ῥίζης συμπνευματίζεται γινόμενος *φ* (§. 65), ὁ δὲ οὐρανισκόφωνος *χ* (§. 65) καὶ ὁ ὀδοντόφωνος τρέπεται εἰς *σ* (§. 66)· οἷον, τρίβ-ομαι (τριβ-θήσομαι)=*τριφ-θήσομαι* (μτγν.), ἄγ-ομαι (ἀγ-θήσομαι) = *ἀχ-θήσομαι*, διώκ-ομαι (διωκ-θήσομαι)=*διωχ-θήσομαι*, ψεύδ-ομαι (ψευδ-θήσομαι)=*ψευσ-θήσομαι*.

Χρον. ῥίζ.	Ὁριστική.			Εὐκτική.		
τριφ-θησ-	ο-μαι.	ει(η).	ε-ται.	οί-μην.	οι-ο.	οι-το.
ἀχ-θησ-	—	ε-σθον.	ε-σθον.	—	οι-σθον.	οί-σθην.
ψευσ-θησ-	ό-μεθα.	ε-σθε.	ο-νται.	οί-μεθα.	οι-σθε.	οι-ντο.
	Ἀπαρέμφατος.			Μετοχή.		
	ε-σθαι.			ό-μενος, η, ον.		

§. 311. ΣΤ'). *Ἀόριστος ἀ. Παθητικός.* Καὶ οὗτος σχηματίζεται ἐξ ἧς ῥίζης καὶ ὁ Παθ. Μέλλων ἀ. προσλαμβάνων ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς ῥίζης τὴν δέουσαν αὔξησιν ἢ οὐδετέραν τούτων, ἐν τέλει δὲ τὴν χρονικὴν κατάληξιν *θην* καὶ πάσχων τὰς αὐτὰς τροπάς, ἃς καὶ ὁ Παθητικὸς Μέλ. α. οἷον πέμπ-ομαι (ἐ-πέμπ-θην) = *ἐ-πέμφ-θην*, ἄγ-ομαι (ἤγ-θην) = *ἤχ-θην*, διώκ-ομαι (ἐ-διώκ-θην) = *ἐ-διώχ-θην*, ψεύδ-ομαι (ἐ-ψεύδ-θην)=*ἐ-ψεύσ-θην*.

Σημ. Ὁ Παθ. Ἀόρ. ἀ. τοῦ σῴζ-ω (ῥ. σωδ) ἀποβάλλει τὸν ὀδοντόφ. χαρακτῆρα δ πρὸ τοῦ θ γινόμενος ἐκ βραχυτέρας ῥίζης σω· οἷον, ἐ-σώ-θην.

§. 312. Ὁ Παθ. Ἀόρ. ἀ καὶ β'. προσωπ. καταλήξεις ἔχει τὰς τῶν παραγομένων χρόνων τῆς Ἐνεργ. Ὁριστικῆς, ἰδίᾳ τὰς τοῦ Ὑπερσυντελ. οἷον, (Ἐν. ν. ς. Δ. τον. την. Πληθ. μεν. τε. σαν), συναπτομένας μετὰ τῆς χρονικῆς ῥίζης διὰ τοῦ συνδετικοῦ φωνήεντος ε, ὅπερ ἐν μὲν τῇ Ὁριστ. Προστ. καὶ Ἀπαρέμφ. ἐκτείνεται εἰς η, ἐν δὲ τῇ Ὑποτακτ. συναιρεῖται μετὰ τοῦ ω καὶ η, καὶ ἐν τῇ Εὐκτ. συνάπτεται μετὰ τῆς ἐγκλιτικῆς συλλαβῆς τῆς Εὐκτικ. ιη. (οἷον, ε-ιη.).

§. 313. Τούτου τὰ Δυϊκὰ καὶ Πληθυντικὰ ἐν τῇ Εὐκτικῇ εὕρηνται συνήθως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μετὰ καταλήξεως συγκεκομμένης, τουτέστι συγκόπτουσι τὸ πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων η, τὴν δὲ κατάληξιν τοῦ Πληθυντικοῦ γ'. προσ. συγκόπτουσι κανονικῶς εἰς *εν* οἷον,

Δυϊκ. παιδευθ-εῖτον, -είτην. Πληθ. παιδευθ-εῖμεν, -εῖτε, εἶεν.
» τριβ-εῖτον, είτην. » τριβ-εῖμεν, -εῖτε, -εῖεν.

§. 314. Εἰδικὸς σχηματισμὸς τοῦ Παθ. Ἀορ. ἀ.

Ὁριστική.

Χρ. ῥίζα.

	Ἑνικός.	Δυϊκός.	Πληθυντικός.
ἐ-πέμφ-θ-	η-ν. η-ς. η.	—η-τον. ή-την.	η-μεν. η-τε. η-σαν.
ἐ-διώχ-θ-			
ἐ-ψεύσ-θ-			

Ὑποτακτική.

(ε)ῶ. (ε)ῇς. (ε)ῇ.—(ε)ῆτον.ῆτον. (ε)ῶμεν. (ε)ῆτε(ε)ῶσι(ν).

Εὐκτική.

ε-ίην. ε-ίη-ς. ε-ίη.—ε-ῖ(η)τον. εἴ(η)την. εῖ(η)μεν. εῖ(η)τε. εἶεν(είησαν).

πεμφθ-
διωχθ-
ψευσθ-

Προστακτική.

— η-τι. ή-τω.—η-τον. ή-των. — η-τε. έ-ντων καὶ ήτωσαν.

Ἀπαρέμφατος. Μετοχή.

ῆ-ναι. εἰς (έντος), εῖσα, έν (εντος).

§. 315. Ζ'). *Ἐνεργητικὸς Παρακείμενος.* Οὗτος σχηματίζεται προσλαμβάνων ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης ἀναδιπλασιασμόν, ἢ αὔξησιν, ἢ οὐδέτερον τούτων (§. 274—8), ἐν τέλει δ' αὐτῆς ἀ). τὴν χρον. κατάληξιν *κα*, ἂν ὁ χαρακτὴρ εἶνε ὀδοντόφωνον, τὸ ὁποῖον τότε ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ χρον. χαρακτῆρος *κ* (§. 85. ἀ. 1)· οἷον πείθ-ω (πεπειθ-κα) = *πέ-πει-κα*, ἐλπίζω (ῥ. ἐλπιδ = ἠλπιδ-κα) = *ἤλπι-κα* καὶ β'). τὴν *δ*, ἂν ὁ χαρακτὴρ τῆς ῥίζης εἶνε χειλεόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον, τὰ ὁποῖα πρὸ τοῦ βασέος χαρακτῆρος συμπνευματίζονται τρεπόμενα, τὰ μὲν χειλεόφ. *π* καὶ *β* εἰς *φ*, τὰ δὲ οὐρανισκόφ. *κ* καὶ *γ* εἰς *χ* (§ 65)· οἷον βλάπτ-ω (ῥ. βλάβ = βε-βλαβ-κα) = *βε-βλαφ-α*, κόπτω (ῥ. κοπ = κε-κοπ-κα) = *κέ-κοφ-α*, διώκ-ω (δεδιωκ-κα) = *δε-δίωχ-α*, ἄγ-ω (ἠγ-κα) = *ἦχ-α*.

§. 316. Τὰ ῥήματα *κλέπτ-ω*, *πέμπ-ω*, *τρέπ-ω*, *τρέφ-ω* καὶ *λέγ-ω* = (συνάγω) τρέπουσιν ἐν τῷ Ἐνεργητικῷ Παρακειμένῳ τὸ ῥιζικὸν *ε* εἰς *ο*· οἷον, *κέ-κλοφ-α*, *πέ-πομφ-α*, *τέ-τροφ-α* καὶ (τέ-τραφ-α), εἴ-λοχ-α. Οὕτω καὶ ὁ ἀνώμαλος Παρακείμ. τοῦ *φέ-ρω*, *ἐν-ήνοχ-α* (ῥ. ἐνεκ.).

Σημ. ἀ). Ἐνεργ. Παρακ. Ὑποτακτ. καὶ Εὐκτικῆς. Τῶν Ἐγκλίσεων τούτων ὁ Ἐνεργ. Παρακ. ἐκφέρεται συνήθως περιφραστικῶς διὰ τῆς ἰδίας Μετοχῆς καὶ τῆς Ὑποτακτ. ἢ Εὐκτ. τοῦ εἰμί· οἷον, πεπαιδευκώς, υῖα, ός, ῶς, ῆς, ῆ, καὶ πεπαιδευκώς, υῖα, ός, εἴην, εἴης, εἴη κτλ. Μονολεκτικῶς δ' ἐκφέρονται οἱ σημασίαν Ἐνεστῶτος ἔχοντες Παρακείμ. ἔοικα, εἴωθα, πέποιθα, τέθνηκα κτλ.

Σημ. δ'). Ἐνεργ. Παρακ. Προστακτικῆς. Εἰς πάσας τὰς συζυγίας ὁ Ἐνεργ. Παρακ. τῆς Προστακτικῆς εἶνε σχεδὸν ἄχρηστος· ὀλίγιστοι δὲ μόνον ἀπαντῶσι παρ' Ἀττικοῖς μετὰ τοῦ τύπου θι, τω ἢ θω· οἷον, δέ-δι-θι,-τω, τέ-θνα-θι,-τω, καὶ οἱ ποιητικοὶ κέ-κραχ-θι,-θω, ἕ-στα-θι, πέ-πι-σθι (πείθω), τέ-τλα-θι, ἄνωχ-θι. Ἐκφέρεται δὲ καὶ οὗτος περιφραστικῶς διὰ τῆς ἰδίας Μετοχῆς καὶ τοῦ ἴσθι (Προστ. τοῦ εἰμί)· οἷον πεπαιδευκὼς ἴσθι, ἔτω, κτλ. ἀντὶ τοῦ πεπαίδευκ-ε ἔτω, κτλ.

§. 317. Εἰδικὸς σχηματισμὸς τοῦ Ἐνεργητικοῦ Παρακειμένου.

Ὁριστική.

Χρ. ῥίζα.	Ἐνικός.	Δυϊκός.	Πληθυντικός.
πέ-πει-κ- / ἦλπι-κ- / βέ-βλα-φ- / δε-δίω-χ-	α. α-ς. ε(ν).	— α-τον. α-τον.	α-μεν. α-τε. α-σι(ν).
	Ὑποτακτική.		
	ω. ῃ-ς. ῃ.	— η-τον. η-τον.	ω-μεν. η-τε, ω-σι(ν).
	Εὐκτική.		
	οι-μι. οι-ς. οι.	— οι-τον. οί-την.	οι-μεν. οι-τε. οι-εν.
	Ἀπαρ.	Μετοχή.	
	έ-ναι.	ὡς (ότος), ῦῖα, ός (ότος).	

§. 318. Η'). *Παρακείμενος Μέσος ἢ Παθητικός.* Καὶ οὗτος σχηματίζεται ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης ὡς ὁ Ἐνεργητικός, ἐν τέλει δὲ προσλαμβάνει τὴν χρον. κατάλ. *μαι*, πρὸ τῆς ὁποίας ὁ χειλεόφωνος τῆς ῥίζης χαρακτὴρ τρέπεται εἰς *μ* (§. 68), ὁ οὐρανισκόφωνος εἰς *γ* (§. 69) καὶ ὁ ὀδοντόφωνος εἰς *σ* (§. 70)· οἷον βλάπτ-ομαι (ῥ. βλαβ = βε-βλαβ-μαι) = *βέ-βλαμ-μαι*, ῥίπτ-ομαι (ῥ. ῥιφ = ἐρριφ-μαι) = *ἔρριμ-μαι*, διώκομαι (δε-διωκ-μαι) = *δε-δίωγ-μαι*, ψεύδ-ομαι (ἐ-ψευδ-μαι) = *ἔ-ψευσ-μαι*.

§. 319. Τὰ ἑξῆς τρία ῥήματα *τρέπω*, *τρέφω* καὶ *στρέφω*, τρέπουσιν ἐν τῇ Μέσῃ ἢ Παθ. φωνῇ τὸ ῥιζικὸν *ε* εἰς *α*· οἷον (ῥ. τρεπ = τε-τραπ-μαι) = *τέ-τραμ-μαι*, (ῥ. τρεφ = τε-τραφ-μαι) = *τέ-θραμ-μαι* (ὅρα §. 79.) καὶ (ῥ. στρεφ = ἐ-στραφ-μαι) = *ἔ-στραμ-μαι*.

Σημ. ά). Ὁ Παρακ. τοῦ σπένδ-ω μετὰ τὴν τροπὴν τοῦ δ εἰς σ καὶ ἀποβολὴν τοῦ ν πρὸ τοῦ σ ἐκτείνει τὸ ῥιζικὸν ε εἰς ει· οἷον (ἐ-σπενδ-μαι) = ἔ-σπεισ-μαι· ὁ δὲ τοῦ σώζω διφορεῖται, ἢ τρέπων συνήθως τὸ δ εἰς σ, οἷον, (σε-σωδ-μαι) = σέ-σωσ-μαι, ἢ ἀποβάλλων ἐνίοτε αὐτό· οἷον, σέ-σω-μαι.

Σημ. β'). Ὅταν ἐκ τροπῆς τοῦ χαρακτῆρος συμπέσωσιν ἐν τῷ Παρακ. τρία μ ἢ δύο γ, τὸ ἓν τούτων ἀποβάλλεται (§. 91. 4), πρὸ δὲ τῶν ἄλλων προσωπ. καταλήξεων τὸ μὲν πρῶτον μένει ἀμετάβλητον, τὸ δὲ δεύτερον πάσχει τὰς συνήθεις μεταβολάς· οἷον, κάμπτ-ω (ῥ. καμπ = κε-καμπ-μαι = κέ-καμμ-μαι) = κέ-καμ-μαι, (κέ-καμπ-σαι) = κέ-καμψαι, κέ-καμπ-ται, κτλ. ἐλέγχ-ω (ἐλ-ηλεγχ-μαι = ἐλη-λεγγ-μαι) = ἐλ-ήλεγ-μαι, (ἐλ-ηλεγχ-σαι) = ἐλ-ήλεγξαι, (ἐλ-ηλεγχ-ται) = ἐλ-ήλεγ-ται, κτλ.

§. 320. Ὁ Παρακείμενος τῆς Ὑποτακτ. καὶ Εὐκτ. ἐν τῇ Μέσῃ ἢ Παθητ. φωνῇ πάντοτε *περιφραστικῶς* ἐκφέρεται διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ Μετοχῆς καὶ τῆς ἀναλόγου Ἐγκλίσεως τοῦ *εἰμί*· οἷον πεπαιδευμένος, η, ον ὦ, ῇς, ῇ, κτλ.

Ὑποτακτική.

Ἐνικ.	πεπαιδευμένος, η,	ον,	ὦ,	ῇς, ῇ.
Δυϊκ.	πεπαιδευμένω, α,	ω,	ἦτον,	ἦτον.
Πληθ.	πεπαιδευμένα, αι,	α,	ὦμεν,	ἦτε, ὦσι(ν).

Εὐκτική.

Ἐνικ.	εἴην,	εἴης,	εἴη.
Δυϊκ.	εἴητον,	εἰήτην.	
Πληθ.	εἴημεν,	εἴητε,	εἴησαν.

Σημ. Καὶ μονολεκτικῶς ἐκφέρονται ἐν τῇ Εὐκτ. καὶ Ὑποτ. παρακείμενοι ὀλίγων τινῶν φωνηεντολήκτων εἰς σημασίαν Ἐνεστῶτος μεταπεσόντες· οἷον, ὁ κέκτημαι καὶ μέμνημαι πολλάκις, ὁ δὲ κέκλημαι καὶ βέβλημαι ἐν τῇ Εὐκτικῇ ἐνίοτε· οἷον,

Ὑποτ.	(κε-κτα-ωμαι)	κεκτῶμαι,	κεκτῇ, κεκτῆται, κτλ.
Εὐκτ	(κε-κτη-ίμην)	κεκτήμην,	κεκτῆο, κεκτῆτο· καὶ σπαν.
	(κε-κταοίμην)	κεκτῴμην,	κεκτῷο, κεκτῷτο, κτλ.
Ὑποτ.	(μεμνά-ωμαι)	μεμνῶμαι,	μεμνῇ, μεμνῆται.
Εὐκτ.	(μεμνα-οίμην)	μεμνῴμην,	μεμνῷο, μεμνῷτο· ἢ
	(μεμνη-ίμην)	μεμνήμην,	μεμνῆο, μεμνῆτο.
»	(κεκλη-ίμην)	κεκλήμην,	κεκλῆο, κεκλῆτο.
»	(βεβλη-ίμην)	βεβλήμην,	βεβλῆο, βεβλῆτο.

§. 321 Θ'). *Ὑπερσυντελικὸς Ἐνεργητικὸς* καὶ *Μέσος ἢ Παθητικός.* Οὗτος γίνεται ἐκ τοῦ Παρακειμένου, προσλαμβάνων ἐν τέλει τῆς χρονικῆς ῥίζης αὐτοῦ ὁ μὲν Ἐνεργητικὸς τὴν χρον. κατάληξιν *-ειν ἢ -η*, ὁ δὲ Μέσος ἢ Παθητικὸς τὴν *-μην* καὶ πάσχων τὰς αὐτὰς τροπὰς καὶ μεταβολάς, ἃς καὶ ὁ Παρακείμενος, ἐν ἀρχῇ δὲ προσλαμβάνει συνήθως πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ δευτέραν συλλαβικὴν αὔξησιν (§. 274)· οἷον,

Παρακείμ.	*Ὑπερσυντελικός.*			
πέπειτ-α	ἐ-πεπείκ-			
ἦλπικ-α	ἠλπίκ-	(ειν καὶ η.	εις.	ει.
βέβλαφ-α	ἐ-βεβλάφ-	(—	ειτον.	είτην.
ἔρριφ-α	ἐρρίφ-	(ειμεν.	ειτε.	εισαν.
δεδίωχ-α	ἐ-δεδιώχ-			

Οὕτω καὶ τὰ πέπεισ-μαι ἐ-πεπείσ-μην, ἔρριμ-μαι ἐρρίμ-μην. βέβλαμ-μαι, ἐ-βεβλάμ-μην, δεδίωγ-μαι ἐ-δεδιώγ-μην.

Σημ. Τὸν εἰδικὸν σχηματισμὸν τοῦ Μέσου ἢ Παθητ. Ὑπερσ. ὅρα κατωτέρω.

§. 322. Τοῦ Ἐνεργητικοῦ Ὑπερσυντελικοῦ τὸ Ἑνικὸν ά. πρόσ. ἔλαγε παρὰ τῇ Ἀττικῇ Διαλέκτῳ εἰς *η* (ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ *εα* προελθόν)· οἷον (ἐπεποίθ-εα) *ἐπεποίθ-η*· τὸ δ' ἑνικὸν γ'. εἰς *ει* λῆγον (ἐκ τοῦ *εε*) προσλαμβάνει ἐνίοτε καὶ πρὸ φωνήεντος εὐφωνικὸν *ν*. (Ὅρα §. 51. ή).

§. 323. *Παρατηρήσεις.* 1). Εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ἄλλων προσώπων, ἐγκλίσεων, Ἀπαρεμφ. καὶ Μετοχῆς τοῦ ἐν τῇ Μέσῃ ἢ Παθητικῇ φωνῇ Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ, ἀφοῦ ἐπισυναφθῶσιν αἱ προσωπ. καταλήξεις μετὰ τῆς χρονικῆς ῥίζης, γίνονται διὰ τὴν ἐκ τῆς συμπτώσεως πολλῶν συμφώνων κακοφωνίαν αἱ προσημειωθεῖσαι (§. 65-74, 88, 91) τροπαί, ἀποβολαὶ καὶ ἐκτάσεις· οἷον (τετριβ-σθαι = τετριβ-θαι) = *τετρῖφ-θαι*, (πέπλεκ-σθε = πέπλεκ-θε) = *πέπ.λεχ-θε*, (τετάγ-σθω = τετάγ-θω) = *τετάχ-θω*.

2). Τὸ εἰς *ντ*αι καὶ *ντ*ο λῆγον Πληθυντικὸν γ'. πρόσ. τοῦ Μέσου ἢ Παθητικοῦ Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ ἐκφέρεται συνήθως *περιφραστικῶς* εἰς τὰ ἀφωνόληκτα καὶ ὑγρόληκτα, ἐνίοτε δὲ καὶ εἴς τινα φωνηεντόληκτα, διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ πληθυντικῆς Μετοχῆς καὶ τοῦ *εἰσὶ* καὶ *ἦσαν* (Πληθ. γ'. προσώπου Ἐνεστῶτος καὶ Παρατ. τοῦ *εἰμί*)· οἷον *τετριμμένοι, αι, α εἰσί(ν)* καὶ Ὑπερσυντελικὸς *τετριμμένοι, αι, α ἦσαν*· οὕτω καὶ κελεύω, *κεκ.λευσμένοι, αι, α εἰσὶ* καὶ Ὑπερ. *ἦσαν*.

Σημ. Σπανίως ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν καὶ μονολεκτικῶς ἐκφέρεται τοῦτο προσλαμβάνον τὰς Ἰωνικὰς καταλήξεις άται καὶ ἀτο, πρὸ τῶν ὁποίων ἀφομοιοῦνται οἱ χειλεόφωνοι μόνον καὶ οὐρανισκόφωνοι χαρακτῆρες τρεπόμενοι εἰς δασέα φ ἢ χ, μένουσι δὲ ἀμετάβλητοι οἱ ὀδοντόφωνοι· οἷον, (τετριβ-άται) = τετρῖφ-αται, (ἐτετριβ-άτο) = ἐτετρῖφ-ατο, (τεταγ-άται) = τετάχ-αται, (ἐτετάγ-άτο) = ἐτετάχ-ατο, χωρίζω (κεχωριδ-άται) = κεχωρίδ-αται, ἐκεχωρίδ-ατο, φθείρω (ἐφθαρ-άται) = ἐφθάρ-αται, ἐφθάρ-ατο.

§. 324. Παραδείγματα Μέσων ἢ Παθητ. Παρακειμ. καὶ Ὑπερσ.

ά). Χειλεόφωνον *βλάπτομαι* (β. βλαβ).

Ἑ.	(βέ-βλαβ-μαι) =	βέ-βλαμ-μαι.	ἐ-βε-βλάμ-μην.
	(βέ-βλαβ-σαι) =	βέ-βλαψαι.	ἐ-βέ-βλαψο.
	(βέ-βλαβ-ται) =	βέ-βλαπ-ται.	ἐ-βέ-βλαπ-το.

Δ.	(βέ-βλαβ-σθον =	βέ-βλαφ-θον.	ἐ-βέ-βλαφ-θον.
	» -β-θον) =	βέ-βλαφ-θον.	ἐ-βε-βλάφ-θην.
Π.	(βε-βλάβ-μεθα) =	βε-βλάμ-μεθα.	ἐ-βε-βλάμ-μεθα.
	(βέ-βλαβ-σθε) =	βέ-βλαφ-θε.	ἐ-βέ-βλαφ-θε.
		βεβλαμμένοι, αι, α εἰσί(ν).	βεβλαμμένοι, αι, α ἦσαν.

β'). Οὐρανισκόφωνον *πλέκ-ομαι*.

Ἑ.	(πε-πλεκ-μαι) =	πέ-πλεγ-μαι.	ἐ-πε-πλέγ-μην.
	(πέ-πλεκ-σαι) =	πέ-πλεξαι.	ἐ-πέ-πλεξο.
		πέ-πλεκ-ται.	ἐ-πέ-πλεκ-το.
Δ.	(πέ-πλεκ-σθον =	πέ-πλεχ-θον.	ἐ-πέ-πλεχ-θον.
	» κ-θον) =	πέ-πλεχ-θον.	ἐ-πε-πλέχ-θην.
Π.	(πε-πλέκ-μεθα) =	πε-πλέγ-μεθα.	ἐ-πε-πλέγ-μεθα.
	(πέ-πλεκ-σθε =	πέ-πλεχ-θε.	ἐ-πέ-πλεχ-θε.
	» κ-θε)	πεπλεγμένοι, αι, α εἰσί(ν).	πε-πλεγμένοι, αι, α ἦσαν.

γ'). Ὀδοντόφωνον *ψεύδ-ομαι*.

Ἑ.	(ἐ-ψευδ-μαι) =	ἔ-ψευσ-μαι.	ἐ-ψεύσ-μην.
	(ἐ-ψευδ-σαι) =	ἔ-ψευ-σαι.	ἔ-ψευ-σο.
	(ἐ-ψευδ-ται) =	ἔ-ψευσ-ται.	ἔ-ψευσ-το.
Δ.	(ἐ-ψευδ-σθον =	ἔ-ψευσ-θον.	ἔ-ψευσ-θον.
	» δ-θον) =	ἔ-ψευσ-θον.	ἐ-ψεύσ-θην.
Π.	(ἐ-ψεύδ-μεθα) =	ἐ-ψεύσ-μεθα.	ἐ-ψεύσ-μεθα.
	(ἐ-ψευδ-σθε =	ἔ-ψευσ-θε.	ἔ-ψευσ-θε.
	» δ-θε)	ἐψευσμένοι, αι, α εἰσί(ν).	ἐψευσμένοι, αι, α ἦσαν.

		Ὑποτακτική.	*Εὐκτική.*
Ἑν.	βεβλαμμένος, η, ον.	ὦ, ᾖς, ᾖ.	εἴην, εἴης, εἴη.
	πεπλεγμένος, » »		
	ἐψευσμένος, » »		
Δυΐ.	βεβλαμμένω, α, ω.	— ᾖτον, ᾖτον.	— εἴητον, εἰήτην.
	πεπλεγμένω, » »		
	ἐψευσμένω, » »		
Πλ.	βεβλαμμένοι, αι, α.	ὦμεν, ᾖτε, ὦσι(ν).	εἴημεν, εἴητε, εἴησαν καὶ εἶεν.
	πεπλεγμένοι, » »		
	ἐψευσμένοι, » »		

Προστακτική.

Ἕν. *βέ-βλαψο* = (-β-σο), *βε-βλάφ-θω* = (β-σθω = β-θω).
Δ. *βέ-βλαφ-θον* = (β-σθον = β-θον), *βε-βλάφ-θων*.
Πλ. *βέ-βλαφ-θε* = (β-σθε = β-θε), *βε-βλάφ-θων* καὶ *φθωσαν*.
Ἕν. *πέ-πλεξο* (κ-σο), *πε-πλέχ-θω* (κ-σθω, κ-θω).
Δ. *πέ-πλεχ-θον* (κ-σθον, κ-θον), *πε-πλέχ-θων*.
Πλ. *πέ-πλεχ-θε* (κ-σθε, κ-θε), *πεπλέχθων* καὶ *χθωσαν*.
Ἕν. *ἔ-ψευ-σο* (δ-σο), *ἐ-ψεύσ-θω* = (δ-σθω).
Δ. *ἔ-ψευσ-θον* (δ-σθον), *ἐψεύσθων*.
Πλ. *ἔ ψευσ-θε*, *ἐ-ψεύσ-θων* καὶ *-σθωσαν*.

Ἀπαρέμφατος.	Μετοχή.
βε-βλάφ-θαι = (β-σθαι = βθαι).	*βεβλαμ-μένος*, *η*, *ον*.
πε-πλέχ-θαι (κ-σθαι, κ-θαι).	*πε-πλεγμένος*, *η*, *ον*.
ἐ-ψεῦσ-θαι (δ-σθαι, δ-θαι).	*ἐ-ψευσ-μένος*, *η*, *ον*.

§. 325. I). *Μετ' ὀλίγον Μέλλων ἢ τετελεσμένος Μέλλων. ἀ).* Οὗτος σχηματίζεται ἐκ τῆς χρον. ῥίζης τοῦ Παρακειμένου προσλαμβάνων τὴν χρονικ. κατάλ. τοῦ Μέσου Μέλ. καὶ πάσχων τὰς αὐτὰς τῷ Μέσῳ Μέλ. τροπὰς καὶ ἀποβολάς. Εὕρηται δὲ συνήθως εἰς τὰ ἀναδιπλασιασμὸν ἔχοντα ῥήματα καὶ σπανίως εἰς τὰ αὔξησιν μόνον δεχόμενα· οἷον (γεγραφ-σομαι) = *γεγράψομαι*, (πεπραγ-σομαι) = *πεπράξομαι*, (ἐρριφ-σομαι) = *ἐρρίψομαι*.

β'). Καὶ *περιφραστικῶς* ἐνίοτε ἐκφέρεται διὰ τῆς ἰδίας Μετοχῆς τοῦ Παθ. Παρακ. καὶ τοῦ Μέλ. *ἔσομαι*· οἷον, *ἀπηλλαγμένος ἔσομαι*, *ἀπολελογημένος ἔσομαι*.

γ'). Καὶ ἐν τῇ Ἐνεργ. φωνῇ ὑπάρχει Μετ' ὀ. Μέλ., ὅστις ὅμως περιφραστικῶς ἐκφέρεται διὰ τῆς Μετοχῆς τοῦ Ἐνεργ. Παρακειμένου καὶ τοῦ Μέλ. *ἔσομαι*, οἷον, *λελυκὼς ἔσομαι*, *πεπλευκὼς ἔσομαι*· δύο δὲ μόνον ἀπαντῶσιν ἐν τῇ Ἐνεργ. φωνῇ *μονολεκτικῶς* ἐκφερόμενοι, ὁ *τεθνήξω* (ἐκ τοῦ *τέθνηκα* Παρακ. τοῦ *θνήσκω*) καὶ *ἑστήξω* (ἐκ τοῦ *ἕστηκα* Παρακ. τοῦ *ἵστημι*), οἵτινες παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπαντῶσιν ἐν Μέσῃ φωνῇ *τεθνήξομαι*, *ἑστήξομαι*.

§. 326. *IA'). Μέλλων Ἀττικὸς ἢ συνηρημένος.* Οὕτω καλεῖται ὁ εἰς πολλὰ ῥήματα ἀντὶ τοῦ συνήθους *σω* καὶ *σομαι* εὔχρηστος συνηρημένος τύπος *ῶ* ἐν τῇ Ἐνεργ. καὶ *οῦμαι* ἐν τῇ Μέσῃ φωνῇ· οἷον, *κομι-ῶ*, *κομι-οῦμαι*.

Σημ. Ὁ τύπος ῶ καὶ οῦμαι προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀρχαίου τύπου εσω καὶ εσομαι δι' ἀποβολῆς τοῦ σ καὶ συναιρέσεως τῶν φωνηέντων (§. 288. Σημ. β')· οἷον εσω = εω = ῶ, εσομαι = εομαι = οῦμαι· ἀπαντᾷ δὲ συνήθως ἐν τῇ Ὁριστικῇ, Ἀπαρεμφ. καὶ Μετοχῇ.

§. 327. Μέλλοντα τοιοῦτον σχηματίζουσιν ἐκ τῶν ἀφωνολήκτων πάντα σχεδὸν τὰ ὑπερδισύλλαβα εἰς *ιζω* = (ῥ. ιδ), καὶ ἐκ τῶν εἰς *άζω* τὸ *βιβάζω*, (καὶ σπανίως τὸ *ἐξετάζω*, *κολάζω*, *κατασκευάζω* καὶ *κατασκιάζω*), τὰ ὁποῖα προσλαμβάνοντα τὴν κατάληξιν ῶ καὶ οῦμαι ἀποκόπτουσι τὸν χαρακτῆρα δ καὶ περισπῶνται ἐπὶ τῆς ληγούσης (ὡς τῆς καταλήξεως ἐκ συναιρέσεως προελθούσης)· οἷον,

Ἐνεργητικὸς Ἀττικὸς Μέλλων.

Ὁριστική.

Ἕν. (κομι-έω) κομι-ῶ, (κομι-έεις) κομι-εῖς, (κομι-έει) κομι-εῖ.
Δ. — — (κομι-έετον) κομι-εῖτον, κομι-εῖτον.
Πλ. (κομι-έομεν) κομιοῦμεν, (κομι-έετε) κομι-εῖτε, (κομι-έουσι) κομι-οῦσι(ν).
Ἀπαρ. (κομι-έειν) κομι-εῖν. Μετ. (κομι-έων) κομιῶν, οῦσα, οῦν.

Μέσος Ἀττικὸς Μέλλων.

Ὁριστική.

Ἕν. (κομι-έομαι) κομι-οῦμαι. κομι-εῖ, κομι-εῖται.
Δ. — — κομι-εῖσθον, κομι-εῖσθον.
Πλ. (κομι-εόμεθα) κομι-ούμεθα, κομι-εῖσθε, κομι-οῦνται.
Ἀπ. (κομι-έεσθαι) κομι-εῖσθαι. Μετ. (κομι-εόμενος) κομι-ούμενος, η, ον.

Οὕτω καὶ *βιβάζω* (ῥ. βιβαδ = βιβάω) *βιβῶ*, *βιβᾷς*, *βιβᾷ*, κτλ.

Σημ. ά). Κατὰ ταῦτα σχηματίζουσι καὶ τὰ ἀνώμαλα μάχ-ομαι καὶ καθέζομαι Ἀττικ. μέσ. Μέλλοντα· οἷον, (ῥ. μαχ) μαχ-οῦμαι, εῖ, εῖται, κτλ. (ῥ. καθ-εδ) καθ-εδ-οῦμαι, εῖ, εῖται, κτλ.

Σημ. β'). Περὶ τῶν ἐν τοῖς Ὑγρολήκτοις καὶ Φωνηεντολ. Ἀττικῶν Μελλ. ὅρα §. 342 καὶ 368.

§. 328. *IB'). Δωρικὸς Μέλλων.* Τὸν Δωρικὸν τοῦ Μέλλοντος τύπον *σοῦμαι* ἔχουσι καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐκ τῶν ἀφωνοκλήτων τὰ ἀνώμαλα *παίζ-ω*, *πίπτ-ω*, *φεύγ-ω* καὶ *χέζ-ω*· οἷον, *παιξοῦμαι*, *πεσοῦμαι*, *φευξοῦμαι* καὶ *φεύξομαι*, *χεσοῦμαι*· ἔτι δὲ καὶ φωνηεντόληκτά τινα, (περὶ ὧν ὅρα §. 369).

§. 329. *Χρόνος τῶν καταληκτικῶν καὶ ῥιζικῶν διχρόνων.*

ά). Αἱ ῥηματικαὶ καταλήξεις *ι*, *α*, *ας* καὶ *αν* εἶνε πάντοτε βρα-

χεῖται, ἐὰν δὲν προκύπτωσιν ἐκ συναιρέσεως· οἷον, *ποιοῦσι(ν)*, *τιμῶσι(ν)*, *ἦκα*, *ἦκας*, *ἦσαν*, ἀλλὰ (φοίτα-ε)=*φοίτα*, (ἐφοίτα-ες)=*ἐφοίτας*.

β'). Τὰ ῥιζικὰ δίχρονα *α*, *ι* καὶ *υ* εἰς τὰ εἰς ζω καὶ ττω λήγοντα ῥήματα, πλὴν τοῦ *πράττω*, βραχέα ὄντα μένουσι τοιαῦτα καὶ πρὸ τῶν ἀπὸ σ καὶ κ ἀρχομένων χρονικῶν καταλήξεων· οἷον, *φράζω φράσω ἔφρασα*, κτλ. *πλάττω πλάσω ἔπλασα (πέπλακα μτγν.)*, *κομίζω ἐκόμισα κεκόμικα*, *κλύζω κλύσω ἔκλυσα*, κτλ.

β'). Δεύτεροι χρόνοι Ἐνεργητικῆς καὶ Μέσης φωνῆς.

§. 330 Προσημείωσις. Τοὺς Δευτέρους λεγομένους χρόνους, ἤτοι τὸν Ἐνεργ. β'. Παρακείμ. καὶ β'. Ὑπερσυντ., τὸν Ἐνεργ. καὶ Μέσον Ἀόρ. β'. καὶ τοὺς Παθητ. Μέλλ. β'. καὶ Ἀόρ. β'. ἔχουσι μόνον ἀφωνόληκτα καὶ ὑγρόληκτα ῥήματα, καὶ ἐκ τούτων πάλιν ὄχι πάντα οὐδὲ πάντας τοὺς χρόνους, ἀλλά τινα μόνον τούτων καί τινας χρόνους. Εὑρηνται δ' οὗτοι συνήθως εἰς τὰ ἔχοντα τὴν καθαρὰν ῥίζαν ἐπιτεταμένην, σπανίως δὲ καὶ εἰς τὰ ἔχοντα αὐτὴν καθαράν.

§. 331. *Σχηματισμός.* Οἱ δεύτεροι χρόνοι διακρίνονται τῶν πρώτων, καθότι μὴ ἔχοντες χρονικὸν χαρακτῆρα προσθέτουσιν ἀμέσως εἰς τὴν καθαρὰν ῥίζαν τὰς χρονικὰς καταλήξεις, (ἀλλ' ὄχι συνήθως καὶ ὁ Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός), καὶ εἴς τινας περιπτώσεις τρέπουσι καὶ τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν.

§. 332. *α*). *Παρακείμενος β'.* Οὗτος σχηματίζεται εἰς ἄλλα μὲν ἐκ τῆς καθαρᾶς, εἰς ἄλλα δὲ ἐκ τῆς ἐπιτεταμένης ῥίζης προσλαμβάνων ἐν τέλει τὴν χρονικὴν κατάληξιν *α*, ἐν ἀρχῇ δὲ ἀναδιπλασιασμόν, ἢ αὔξησιν ἢ καὶ οὐδέτερον τούτων, ὡς ὁ *ἀ*. Παρακείμενος· οἷον·

πράττ-ω (ῥ. πραγ) πέ-πραγ-α, ας, ε(ν) κτλ. Ὑποτ. πε-πράγ-ω. Εὐκτ. πε πράγ-οιμι. Ἀπαρ. πε-πραγ-έναι. Μετ. πε-πραγ-ώς, υῖα, ός.

§. 333. Ῥιζικὰ φωνήεντα. Περὶ τούτων ἰσχύουσι τὰ ἑξῆς·

1). Τὰ μακρὰ φωνήεντα μένουσιν ἀμετάβλητα ἐν τῇ ῥίζῃ τοῦ β'. Παρακειμένου· οἷον,

πράττ-ω (ῥ. πραγ) πέ-πραγ-α, κλάζ-ω (ῥ. κλαγγ) κέ-κλαγγ-α,
φρίττ-ω (ῥ. φρικ) πέ-φρικ-α, τρίζ-ω (ῥ. τριγ) τέ-τριγ-α.

2). Τὰ βραχέα ῥιζικὰ φωνήεντα τρέπονται οὕτω·

α). Τὸ *α* βραχὺ μετὰ τὸ ρ ἢ ε ἐκτείνεται εἰς *α* μακρόν· οἷον, ἄγνυμι (ῥ. ἀγ)=ἔαγ-α, κράζ-ω (ῥ. κραγ) κέ-κραγ-α· ἄλλως δὲ εἰς η, οἷον, τήκ-ω (ῥ. τακ)=τέ-τηκ-α, σήπ-ω (ῥ. σαπ)=σέ-σηπ-α, πλήττ-ω (ῥ. πλαγ)=πέ-πληγ-α.

β'). Τὸ ε τρέπεται εἰς ο· οἷον, στρέφ-ω ἔ-στροφ-α, τίκτ-ω (ῥ. τεκ)=τέ-τοκ-α, πάσχ-ω (ῥ. πενθ)=πέ-πονθ-α.

γ'). Τὸ ι βραχὺ εἰς οι· οἷον, λείπ-ω (ῥ. λιπ)=λέ-λοιπ-α, πείθ-ω (ῥ. πιθ)=πέ-ποιθ-α.

δ'). Τὸ υ βραχὺ εἰς ευ· οἷον, φεύγ-ω (ῥ. φυγ)=πέ-φευγ-α.

Σημ. Οἱ β'. Παρακείμενοι *ἀ*) τοῦ ἀλείφω καὶ ἔρχομαι δὲν ἐκτείνουσι τὰ βραχέα ῥιζικὰ φωνήεντα ι καὶ υ· οἷον ἀλήλιφ-α, ἐλ-ήλυθ-α (ῥ. ἐλυθ). β'). ὁ τοῦ ῥήγ-νυμι (ῥ. ραγ) ἔρρωγ-α καὶ ὁ (ἐκ ῥ. ἐθ) εἴ-ωθα ἐκτείνουσιν αὐτὸ ἀνωμάλως εἰς ω.

§. 334. *β'*). *Ὑπερσυντελικός.* Ὡς παραγόμενος ἐκ τοῦ β'. Παρακειμένου ἀκολουθεῖ τὸν σχηματισμὸν αὐτοῦ εἰς τὰς τροπὰς καὶ ἐκτάσεις· προσλαμβάνει δ' ἐν τέλει τῆς ῥίζης τὴν κατάληξιν *ειν* ἢ *η*, καὶ ἐν ἀρχῇ συνήθως δευτέραν αὔξησιν· οἷον, πέ-πραγ-α *ἐ-πε-πράγ-ειν* καὶ *η*, πέ-πλεγ-α *ἐ-πεπλέγ-ειν* καὶ *η*, ἔ-στροφ-α *ἐ-στρόφ-ειν* καὶ *η*, πέποιθ-α *ἐ-πεποίθ-ειν* καὶ *η*, εἴωθ-α *εἰώθ-ειν* καὶ *η*, ἐλήλυθ-α *ἐλη.λύθ-ειν* καὶ *η*.

§. 335. *γ'*) *Ἀόριστος β'. Ἐνεργητικὸς καὶ Μέσος.* Τούτους σχηματίζουσι κυρίως ὅσα ἔχουσι τὴν ῥίζαν διττήν, ἤτοι καθαρὰν καὶ ἐπιτεταμένην (§. 265). Γίνονται δ' οὗτοι ἐκ τῆς καθαρᾶς ῥίζης προσλαμβάνοντες ἐν ἀρχῇ μὲν αὔξησιν, ἐν τέλει δὲ ὁ μὲν Ἐνεργητικὸς τὴν χρονικὴν κατάληξιν *ον*, ὁ δὲ Μέσος τὴν *ομην*· οἷον, λείπ-ω (ῥ. λιπ) *ἔ-λιπ-ον*, καὶ Μέσ. *ἐ-λιπ-όμην*, φεύγ-ω (ῥ. φυγ) *ἔ-φυγ-ον*, λαμβάνω (ῥ. λαβ) *ἔ-λαβ-ον*, καὶ Μέσ. *ἐ-λαβ-όμην*.

Σημ. Εἰς ῥήματά τινα διαφέρει τῆς καθαρᾶς ῥίζης τοῦ ῥήματος ἡ ῥίζα τοῦ β'. Ἀορίστου ὡς τρέποντος *ἀ*) τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν ε εἰς *α*· οἷον τρέπ-ω (ἔτραπ-ον ποιητ.), ἐ-τραπ-όμην. β') τὸ ω εἰς *α* εἰς τὸ μοναδικὸν τρώγ-ω, οἷον, ἔ-τραγ-ον· γ') ὡς συγκόπτοντος τὸ ῥιζικὸν ε εἰς τὸπέτ-ομαι, ἐγείρ-ω, ἔπ-ομαι καὶ ἕχω· οἷον, (ἐ-πετ-όμην)=ἐπτ-όμην, (ἠγερ-όμην)=ἠγρ-όμην, (ἑσεπ-όμην)=ἑσπ-όμην (ἐκ τοῦ σέπ-ομαι=ἕπ-ομαι), (ἔ-σεχ-ον)=ἔσχ-ον (ἐκ τοῦ σέχ-ω=ἔχω), καὶ τὸ υ εἰς τὸ (ἤλυθ-ον)=ἦλθον (ῥ ἐλυθ, Ἐνεστ. ἔρχομαι)· καὶ δ') ὡς ἀναδιπλασιαζομένου εἰς τὸ ἠγ-αγ-ον (ἐν. ἄγ-ω) καὶ εἶπ-ον (Ὅρα §. 277. Σημ. γ'. καὶ 281).

§. 336. Εἰδικὸς σχηματισμὸς τοῦ Ἐνεργ. καὶ Μέσου Ἀορ. β'.

Χρ. ῥίζ.	Ἐνεργ. Ἀόρ. β'.	Μέσ. Ἀόρ. β'.
	Ὁριστική.	
ἐ-λιπ-	Ἑ. ο-ν. ε-ς. ε(ν).	ό-μην. ου. ε-το.
ἐ-λαβ-	Δ. — ε-τον. έ-την.	— ε-σθον. έ-σθην.
ἠγ-αγ-	Π. ομεν. ε-τε. ο-ν.	ό-μεθα. ε-σθε. ο-ντο.
	Ὑποτακτική.	Ὑποτακτική.
	Ἑ. ω. η-ς. η.	ω-μαι. η. η-ται.
	Δ. — η-τον. η-τον.	— η-σθον. η-σθον.
	Π. ω-μεν. η-τε. ω-σι(ν).	ώ-μεθα. η-σθε. ω-νται.
	Εὐκτική.	Εὐκτική.
	Ἑ. οι-μι. οι-ς. οι.	οί-μην. οι-ο. οι-το.
λιπ-	Δ. — οι-τον. οί-την.	— οι-σθον. οί-σθην.
λαβ-	Π. οι-μεν. οι-τε. οι-εν.	οί-μεθα. οι-σθε. οι-ντο.
ἀγ-αγ-	Προστακτική.	Προστακτική.
	Ἑ. — ε- έ-τω.	— οῦ. έ-σθω.
	Δ. — ε-τον. έ-των.	— ε-σθον. έ-σθων.
	Π. — ε-τε. ό-ντων καὶ (έ-τωσαν).	= ε-σθε. έ-σθων καὶ έ-σθωσαν.
	Ἀπαρ. Μετοχή.	Ἀπαρ. Μετοχή.
	εἶν. ών, οῦσα, όν.	έ-σθαι. ό-μενος, η, ον.

Σημ. Τονισμὸς β'. Ἀορίστου. Ὁ Ἐνεργ. β'. Ἀόριστος ά) ἐν τῷ Ἐνικῷ β'. προσ. τῆς Προστακτικῆς τονίζεται ἐπὶ τῆς καταλήξεως· εἰς τὰ ἐξῆς πέντε, ἐλθέ, εὑρέ, εἰπέ, λαβέ, ἰδὲ (ἀλλὰ καὶ λάβε, ἴδε), ἅπερ ἐν συνθέσει ὅμως ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως· οἷον, ἄπειπε, ἄπελθε, ἔξευρε, εἴσιδε, παράλαβε.

β'). Ἐν τῇ Ἀπαρεμφάτῳ καὶ Μετοχῇ καὶ ἁπλοῦς καὶ σύνθετος τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης μετὰ περισπωμένης μὲν ἐν τῇ Ἀπαρεμφ. μετ' ὀξείας δὲ ἐν τῇ Μετοχῇ· οἷον λιπεῖν ἐκλιπεῖν, λιπὼν ἐκλιπών, όν, ἰδεῖν συνιδεῖν, ἰδὼν συνιδών, όν, κτλ. (Ὅρα §. 402. 2—3).

§. 337. δ'). *Παθητικὸς Μέλλων β'* καὶ *Ἀόρ. β'.* Οὗτοι σχηματίζονται ἐκ τῆς καθαρᾶς ῥίζης προσκολλῶντες ἀμέσως εἰς αὐτήν, ὁ μὲν Μέλλων τὴν ἄνευ χαρακτῆρος χρονικὴν κατάληξιν *ήσομαι*, ὁ δ' Ἀόριστ. ἐν τέλει τὴν κατάληξιν *ην* καὶ ἐν ἀρχῇ τὴν δέουσαν αὔξησιν· κλίνονται δὲ ὡς οἱ Παθητ. Μέλλ. ά. καὶ Ἀόρ. ά. οἷον,

ῥάπτ-ω	(ῥ. ραφ).	*ραφ-ήσομαι*	(μτγν.)	Ἀόρ. β'.	*ἐ-ρράφ-ην.*
σφάττ-ω	(ῥ. σφαγ).	*σφαγ-ήσομαι*	»	»	*ἐ-σφάγ-ην.*
τρίβ-ω	(ῥ. τριβ).	*τριβ-ήσομαι*	»	»	*ἐ-τρίβ-ην.*
κόπτ-ω	(ῥ. κοπ).	*κοπ-ήσομαι*	»	»	*ἐ-κόπ-ην.*
ἀλλάσσ-ω	(ῥ. ἀλλαγ)	*ἀλλαγ-ήσομαι*	»	»	*ἠλλάγ-ην.*

§. 338. Τὰ ῥήματα *τρέπ-ω, τρέφ-ω, στρέφ-ω, κλέπτ-ω* καὶ *βρέχ-ω* τρέπουσι τὸ ῥιζικὸν ε εἰς *α* ἐν τῷ Παθητ. Μέλλοντι καὶ Ἀορίστῳ β'. οἷον,

(ῥ. τρεπ) *τραπ-ήσομαι ἐ-τράπ-ην.* (ῥ. τρεφ) *τραφ-ήσομαι ἐ-τράφ-ην.*
(ῥ. στρεφ) *στραφ-ήσομαι ἐ-στράφ ην.* (ῥ. κλεπ) *κλαπ-ήσομαι ἐκλάπ-ην.*
(ῥ. βρεχ) *(βραχ-ήσομαι) ἐ-βράχ-ην* (μετγν.).

Τοῦ *πλέκω* δὲ ὁ Ἀόρ. διφορεῖται ἁπάντων *ἐπλέκ-ην* καὶ *ἐπλάκ-ην*· οἱ δὲ τοῦ *πλήσσω* β'. χρόνοι ἁπλοῖ μὲν εἶνε *ἐ πλήγ-ην πλην-ήσομαι*, σύνθετοι δὲ *ἐξ-επλάγ-ην ἐκπλαγ-ήσομαι.*

Σημ. ά). Ὁ Παθητ. Ἀόρ. β'. σχηματίζεται συνήθως ἐκ ῥημάτων μὴ ἐχόντων Ἐνεργ. β'. Ἀόρ., τὸ τρέπ-ω δὲ μόνον ἔχει πάντας τοὺς Ἀορίστους· οἷον, ἔτραπ-ον (ποιητ.), ἐ-τραπ-όμην, ἔ-τρεψ-α, ἐτρεψάμην, ἐτρέφθην (σπαν.) ἐτράπ-ην.

Σημ. β'). Ῥήματά τινα ἔχουσιν ἀμφοτέρους τοὺς Παθητικοὺς Ἀορίστους ά. καὶ β'. οἷον, βλάπτω (ῥ. βλαβ), ἐ-βλάφ-θην καὶ ἐ-βλάβ-ην, ῥίπτω (ῥ. ῥιφ) ἐ-ρρίφθην καὶ ἐρρίφ-ην, φλέγ-ω ἐ-φλέχ-θην καὶ (μεταγεν.) ἐ-φλέγ ην, ἀλλάσσω (ῥ. ἀλλαγ), ἠλλάχ-θην καὶ ἠλλάγ-ην, πλέκ-ω ἐ-πλέχ-θην καὶ (συνήθ.) ἐπλάκ-ην.

Σημ. γ'). Περὶ τῶν δευτέρων χρόνων τῶν Ὑγρολήκτων ὅρ. §. 346—48.

§. 339. Παράδειγμα Ἀφωνολήκτου ῥήματος τῆς Συζυγίας

Α'. ΕΝΕΡΓΗ-

ΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΕΓΚΛΙ-

ΣΕΙΣ. | *ΡΗΜ. ΟΝΟΜ.*

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥ-	ΚΤΙΚΗ.		ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
	Χρ. ῥ.	*κατα.λ.*										
ἐνεστώς.	τρίβ-	(ω. εις. ει. (— ετον. ετον. (ομεν. ετε. ουσι(ν)	τρίβ-	(ω. ῃς. ῃ. (— ητον. ητον. (ωμεν. ητε. ωσι(ν).	τρίβ-	(οιμι. (— (οιμεν.	οις. οι. οιτον. οίτην. οιτε. οιεν.	τρίβ-	(ε. έτω. (ετον. (έτων). (ετε. όντων καὶ (έτωσαν).	τρίβ ειν.	τρίβ-	(ων. (ουσα. (ον.
παρατ.	ἔτριβ-	(ον. ες. ε(ν). (— ετον. έτην. (ομεν. ετε. ον.										
μέλλων.	τρίψ-	(ω. εις. ει. (— ετον. ετον. (ομεν. ετε. ουσι(ν)			τρίψ-	(οιμι. (— (οιμεν.	οις. οι. οιτον. οίτην. οιτε. οιεν.			τρίψ-ειν.	τρίψ-	(ων. (ουσα. (ον.
ἀόριστ. ἀ.	ἔτριψ-	(α. ας. ε(ν). (— ατον. άτην. (αμεν. ατε. αν.	τρίψ-	(ω. ῃς. ῃ. (— ητον. ητον. (ωμεν. ητε. ωσι(ν).	τρίψ-	(αιμι. (— (αιμεν.	αις καὶ ειας. αι καὶ ειε(ν). αιτον. αίτην. αιτε. αιεν καὶ ειαν.	τρῖψ-	(ον. άτω. (ατον. άτων. (ατε. άντων καὶ (άτωσαν).	τρῖψ-αι.	τρίψ-	(ας, (ασα. (αν.
παρακ.	τέτριφ-	(α. ας. ε(ν) (— ατον. ατον. (αμεν. ατε. ασι(ν).	τετριφ-	(ω. ῃς. ῃ. (— ητον ητον. (ωμεν. ητε. ωσι(ν).	τετριφ	(οιμι. (— (οιμεν.	οις. οι. οιτον. οίτην. οιτε. οιεν.	τέτριφ. έτω. (ἄχρης. ὅρα §. 316. Σημ. 6'.		τετριφέναι.	τέτριφ·	(ώς. (υῖα. (ός.
ὑπερσυν.	ἐτετρίφ	(ειν ἦν. εις. ει. (— ειτον. είτην. (ειμεν. ειτε. εσαν.										

τῶν Βαρυτόνων (τρίβω, βραχεῖα ῥίζα τριβ- μακρὰ τριβ).

Β΄. ΜΕΣΗ ἢ ΠΑ-
ΕΓΚΛΙ-

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥ-
Χρ. ῥ.	καταλ.						
ἐνεστώς.	τριβ-	(ομαι. ει(ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται.		τριβ-	(ωμαι. ῃ. ηται. (— ησθον. ησθον. (ώμεθα. ησθε. ωνται.	τριβ-	(οίμην. (— (οίμεθα
παρατ.	ἐτριβ-	(όμην. εσο(ου). ετο. (— εσθον. έσθην. (όμεθα. εσθε. οντο.					
μ. μέλ.	τριψ-	(ομαι. ει(ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται.				τριψ-	(οίμην. (— (οίμεθα
μ. ὁλ. μ.	τετρίψ-ομαι κτλ. ὡς ὁ ἀνωτέρω Μ. Μέλλων					τετριψ-	οίμην. ὡς ὁ
μέ. ἀόρι.	ἐτριψ-	(άμην. (ασο)ω. ατο. (— ασθον. άσθην. (άμεθα. ασθε. αντο.		τριψ-	(ωμαι. ῃ. ηται. (— ησθον. ησθον. (ώμεθα. ησθε. ωνται.	τριψ-	(αίμην. (— (αίμεθα
παρακειμ.	τέτριμ- τετρίμ-	μαι.-τριψαι.-τριπται. — τέτριφθον.-φθον. μεθα.-τριφθε.-τριμμένοι εἰσίν.		τετριμ-	(μένος, η, ον. ὦ. ῇς. ῇ. (μένω, α. ῆτον. ῆτον. (μένοι, αι, α. ὦμεν, ῆτε, ὦσιν.	τετριμ-	(μένος. (μένω. (μένοι.
Ὑπερσυντ.	ἐτετρίμ- ἐτετρίμ-	μην.-τριψο.-τριπτο. — ἐτέτριφον.-φθην. μεθα.-τριφθε.-τριμμένοι ἦσαν.					
π. μ. ἀ.	τριφθήσ-	(ομαι. ει(ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται.				τριφθησ-	(οίμην. (— (οίμεθα
π. μ. β΄.	τριβήσ-	(ομαι. ει(ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται.				τριβησ-	(οίμην. (— (οίμεθα
παθ. ἀό. ἀ.	ἐτρίφθ-	(ην. ης. η. (— ητον. ήτην. (ημεν. ητε. ησαν.		τριφθ-	(ῶ. ῇς. ῇ. (— ῆτον. ῆτον. (ῶμεν. ῆτε. ῶσι(ν).	τριφθ-	(είην. (— (είημεν.
παθ. ἀό. β΄.	ἐτρίβ-	(ην. ης. η. (— ητον. ήτην. (ημεν. ητε. ησαν.		τριβ-	(ῶ. ῇς. ῇ. (—. ῆτον. ῆτον. (ῶμεν. ῆτε. ῶσι(ν).	τριβ-	είην. ὡς ὁ Παθ.

ΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΣΕΙΣ. | PHM. ONOM.

ΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.	τριβ- (ου(εσο). έσθω. (εσθον. έσθων. (εσθε. έσθων καὶ (έσθωσαν).	τρίβ-εσθαι.	τριβ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.		τρίψ-εσθαι.	τριψ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
οιο. οιτο. Μέσ. Μέλλ. ά.		τετρίψ-εσθαι.	τετριψ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
αιο. αιτο. αισθον αίσθην. αισθε. αιντο.	(αι. άσθω. τριψ- (ασθον. άσθων. (ασθε. άσθων καὶ (άσθωσαν).	τρίψ-ασθαι.	τριψ- (άμενος. (αμένη. (άμενον.
εἴην, εἴης, εἴη. εἴητον, εἰήτην. εἴημεν, εἴητε, εἴησαν καὶ εἶεν.	τέτριψο. τετρίφθω. τέτριφθον. τετρίφθων. τέτριφθε. τετρίφθων καὶ (-θωσαν).	τε-τρῖφ-θαι.	τετριμ- (μένος. (μένη. (μένον.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.		τριφθήσ-εσθαι.	τριφθησ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.		τριβήσ-εσθαι.	τριβησ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
είης. είη. είητον. εἰήτην. είητε. είησαν καὶ εἶτεν.	τριφθ- (ητι. ήτω. (ητον. ήτων. (ητε. έντων καὶ (ήτωσαν).	τριφθ-ῆναι.	τριφθ- (είς, έντος. (εῖσα, είσης. (έν, έντος.
είης, είη. κτλ. ὡς Ἀόρ. ά.	τρίβ- (ηθι. ήτω. (ητον. ήτων. (ητε. έντων καὶ (ήτωσαν).	τριβ-ῆναι.	τριβ- (είς, έντος. (εῖσα, είσης. (έν, έντος.

Σημ. Ὁ Μέσος Μέλλων τρίψομαι ἀπαντᾷ καὶ μετὰ Παθ. σημασίας· ὁ δὲ Παθ. Μέλλ. ά. τριφ-θήσομαι παρὰ μεταγεν. καὶ ὁ Παθ. Ἀόρ. ά. ἐτρίφθην σπανίως.

Β'). Ὑγρόληκτα.

Σχηματισμὸς τῶν χρόνων.

§. 340. *Ἐνεστὼς* καὶ *Παρατατικός*. Τῶν ὑγρολήκτων ῥημάτων ὀλίγα μόνον φυλάττουσιν ἐν τῷ Ἐνεστῶτι καὶ Παρατατικῷ τὴν καθαρὰν ῥίζαν, τὰ πλεῖστα δὲ ἐπιτείνουσιν αὐτὴν προσλαμβάνοντα ἐν τέλει ι (=j), τὸ ὁποῖον μετὰ μὲν τοῦ λ ἀφομοιοῦται· οἷον,

(ῥ. σφαλ) σφαλι-ω=(σφαλj-ω)=σφάλλω. (ῥ. ἀγγελ) ἀγγελι-ω=ἀγγέλλω·

εἰς δὲ τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα *ν* καὶ *ρ* (οἷον νι=νj, ρι=ρj) μετατίθεται πρὸ αὐτῶν καὶ συναπτόμενον μετὰ μὲν τοῦ α καὶ ε ἀποτελεῖ δίφθογγον αι, ει, μετὰ δὲ τοῦ ι καὶ υ βραχ. ἐκτείνει αὐτὰ εἰς ι καὶ υ μακρά· οἷον,

ῥ. φαν=φανι-ω=(φανj-ω)=φαίν-ω. ῥ. σπερ=σπερι-ω=(σπερj-ω) σπείρ-ω.

ῥ. κριν=κρινι-ω=(κρινj-ω)=κρίν-ω. ῥ. συρ=συρι-ω=(συρj-ω) =σύρ-ω.

Σημ. α'). Τὰ ἔχοντα τὴν ῥίζαν καθαρὰν ἐν τῷ Ἐνεστῶτι καὶ Παρατατικῷ εἶνε τὰ ἑξῆς ῥήματα, μέν-ω, νέμ-ω, δέρ-ω, στέν-ω, βρέμ-ω (ποιητ.) γέμ-ω καὶ τρέμ-ω, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τελευταῖα τέσσαρα εἶνε εὔχρηστα ἐν τῷ Ἐνεστῶτι μόνον καὶ Παρατατικῷ.

Σημ. β'). Ἐν τῷ ὀφείλ-ω τὸ μετὰ τὸ λ τιθέμενον ι ἀντὶ ἀφομοιώσεως μετατίθεται πρὸ τοῦ λ καὶ ἀποτελεῖ μετ' αὐτοῦ δίφθογγον ει· οἷον ὀφελι-ω =(ὀφελj-ω)=ὀφείλ-ω.

§. 341. Ἐκ τῆς *ἐπιτεταμένης* ταύτης ῥίζης σχηματίζεται ὁ Ἐνεστὼς μόνον καὶ Παρατατικός, ὡς οἱ τῶν Ἀφωνολήκτων, ἐκ δὲ τῆς καθαρᾶς οἱ λοιποὶ χρόνοι.

Σημ. Ἡ καθαρὰ ῥίζα ἀνευρίσκεται ἐν τῷ Μέλλοντι, ἐπειδὴ ὀλίγιστα τῶν ὑγρολήκτων σχηματίζουσι β'. Ἀόριστον Ἐνεργητικὸν καὶ Μέσον.

§. 342. *Μέλλων συνῃρημένος Ἐνεργητικὸς* καὶ *Μέσος*. Οὗτοι σχηματίζονται προσλαμβάνοντες ἀμέσως εἰς τὴν καθαρὰν ῥίζας τὰς ἀσίγμους συνῃρημένας καταλήξεις ῶ καὶ οῦμαι (§. 326—27.) καὶ κλίνονται ὅπως τὰ συνῃρημένα εἰς εω· οἷον,

στέλλω	(ῥ. στελ=	στελ-έω) =	στελ-	ῶ εἰς. εῖ.
φαίν-ω	(ῥ. φαν =	φαν-έω) =	φαν-	— εἶτον. εἶτον.
φθείρ-ω	(ῥ. φθερ=	φθερ-έ-ω)=	φθερ-	οῦμεν. εἶτε. οῦσι(ν).
κρίν-ω	(ῥ. κριν=	κριν-έω) =	κριν-	
ἀμύν-ω	(ῥ. ἀμυν=	ἀμυν-έω)=	ἀμυν-	

Μέσος.	(στελ-έομαι)=	στελ-		
»	(φαν-έομαι) =	φαν-	οῦμαι.	εῖ. εῖται.
»	(φθερ-έομαι)=	φθερ-	—	εἶσθον. εἶσθον.
»	(κριν-έομαι)=	κριν-	ούμεθα	εἶσθε. οῦνται.
»	(ἀμυν-έομαι)=	ἀμυν-		

Σημ. Τὰ ὑγρόληκτα στεροῦνται Μετ' ὀλίγον μέλλοντος.

§. 343. *Ἀόριστος ἀ. Ἐνεργητικὸς* καὶ *Μέσος*. Σχηματίζονται προσλαμβάνοντες εἰς τὴν καθαρὰν ῥίζαν τὰς ἀσίγμους χρονικὰς καταλήξεις α καὶ ἀμην, καὶ ἐκτείνοντες πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀποβληθέντος σ τὸ προηγούμενον ῥιζικὸν φωνῆεν ὡς ἀκολούθως, τὸ α βραχὺ εἰς η καὶ μετὰ τὸ ρ ᾱ ι εἰς α μακρόν, τὸ ε εἰς ει, τὸ ι καὶ υ βραχέα εἰς ι καὶ υ μακρά· οἷον,

φαίν-ω	(ῥ. φαν=	ἐφαν-σα) =	ἔφην-	
περαίν-ω	(ῥ. περαν=	ἐπέραν-σα)=	ἐπέραν-	α. α-ς. ε(ν).
μιαίν ω	(ῥ. μιαν=	ἐμίαν-σα)=	ἐμίαν-	— α-τον. ά-την.
νέμ-ω	(ῥ. νέμ=	ἔνεμ-σα) =	ἔνεμ-	α-μεν.α-τε. αν.
κρίν-ω	(ῥ. κριν=	ἔκριν-σα) =	ἔκριν-	
ἀμύν ω	(ῥ. ἀμυν=	ἤμυν-σα) =	ἤμυν-	

Μέσος.	(ῥ. φαν =	ἐφαν-σάμην) =	ἐφην-	
»	(ῥ. περαν=	ἐπεραν-σάμην)=	ἐπεραν-	ά-μην. ω. α-το.
»	(ῥ. μιαν=	ἐμιαν-σάμην)=	(ἐμιαν)-	— α-σθον.ά-σθην.
»	(ῥ. νεμ=	ἐνεμ-σάμην) =	ἐνεμ-	ά-μεθα. α-σθε. α-ντο.
»	(ῥ. κριν=	ἐκριν-σάμην) =	ἐκριν-	
»	(ῥ. ἀμυν=	ἠμυν-σάμην) =	ἠμυν-	

Σημ. 1) Τὰ ῥήματα ἰσχναίν-ω, κερδαίν-ω, κοιλαίν-ω καὶ λευκαίν-ω ἐκτείνουσι τὸ α βρ. εἰς α μακρ. καὶ ὄχι εἰς η· οἷον, ἴσχναν-α, ἐκέρδαν-α, ἐκοίλαν-α, ἐλεύκαν-α, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἄρω (ῥ. ἀρ) καὶ ἄλλ-ομαι (ῥ ἀλ), τῶν ὁποίων τὸ α εἰς τὴν Ὁριστικὴν μόνον ἐκτείνεται εἰς η ἕνεκα τῆς αὐξήσεως, οἷον ἦρ-α, ἠλ-άμην, εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, τὴν Ἀπαρέμφατον καὶ Μετοχὴν εἰς α· οἷον, ἄρ-ον, ἄρ-αι, ἄρ-ας, ἅλ-ασθαι, ἀλ-άμενος. 2.) Τὸ τετραίν-ω, καίπερ ἔχον α μετὰ ρ ἐκτείνει αὐτὸ εἰς η καὶ ὄχι εἰς α· οἷον, ἐτέτρην-α. Καὶ 3). Τὰ ῥήματα σημαίν-ω καὶ καθαίρ-ω διφοροῦνται ἔχοντα Ἀόριστον παρὰ μὲν τοῖς δοκίμοις ἐσήμην-α καὶ ἐκάθηρ-α (Ἀπαρ. σημῆν-αι, καθ-ῆραι), παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ ἐσήμαν-α, ἐκάθαρ-α, (Ἀπαρ. σημᾶν-αι, καθᾶρ-αι).

§. 344. *Σχηματισμοὶ τῶν λοιπῶν χρόνων*. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω χρόνων πάντες οἱ ἄλλοι σχηματίζονται ἀμέσως ἐκ τῆς καθαρᾶς ῥίζης προσλαμβάνοντες, ὡς οἱ τῶν ἀφωνολήκτων, τὰς συνήθεις χρονικὰς

καταλήξεις· ὁ δ' Ἐνεργητικὸς ά. Παρακείμενος ἔχει πάντοτε τὴν χρονικὴν κατάληξιν κα· οἷον,

Φαίν-ω (ῥ. φαν). παρακ. πέ-φαγ-κα. μέσ. πέ-φασ-μαι, ἐπεφάσμην, παθ. μέλ. φαν-ήσομαι, παθ. ἀόρ. ά. ἐ-φάν-θην καὶ β'. ἐφάν-ην.

Ἀγγέλλ-ω (ῥ. ἀγγελ). ἤγγελ-κα, ἠγγέλ-κειν καὶ κη, ἤγγελ-μαι, ἠγγέλ-μην, ἀγγελ-θήσομαι, ἠγγέλ-θην.

§. 345. *Παρατηρήσεις.* ά). Αἱ μονοσύλλαβοι ῥίζαι αἱ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος λ, ρ καὶ ν ῥιζικὸν φωνῆεν ε ἔχουσαι τρέπουσιν αὐτὸ εἰς α εἴς τε τὸν Ἐνεργητ. καὶ Μέσον Παρακείμ. καὶ Ὑπερσυντ. καὶ Παθητ. Μέλλοντα καὶ Ἀόριστον ά. καὶ β'. οἷον,

στέλλω (ῥ. στελ.) ἔ-σταλκ-α, κειν (κη), ἔ-σταλ-μαι, μην, ἐστάλ-ην, σταλ-ήσομαι.

δέρ-ω δέ-δαρ-κα, κειν (κη), δέ-δαρ-μαι, μην, ἐ-δάρ-ην, δαρ-ήσομαι.

τείν-ω (ῥ. τεν) τέ-τα-κα, κειν (κη), τέ-ταμαι, μην, ἐ-τά-θην, τα-θήσομαι.

β'). Τὰ ῥήματα κρίν-ω, κλίν-ω, πλύν-ω, τείν-ω, καὶ τίν-ω, ἀποβάλλουσι τὸν χαρακτῆρα ν πρὸ τῶν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένων καταλήξεων· οἷον

κρίν-ω (ῥ. κριν). κέ-κρι-κα, κειν, κέ-κρι-μαι, μην, κρι-θήσομαι, ἐ-κρί-θην.

πλύν-ω (ῥ. πλυν). πέ-πλυ-μαι, μην, πλυ-θήσομαι (μεταγν.), ἐ-πλύ-θην.

γ'.) Ὁ χαρακτὴρ τῶν εἰς *νω* ληγόντων ῥημάτων τρέπεται εἰς γ πρὸ τῆς καταλήξεως κα τοῦ Ἐνεργητ. Παρακειμένου, οἷον φαίν-ω (ῥ. φαν) πέ-φαγ-κα.

Σημ. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι τὸν τραχύφωνον τοῦτον τύπον εἰς γκα, πλὴν τοῦ πέφαγκα, ἀπέφευγον οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς, ἢ ἀποβάλλοντες τὸ ν, ὡς εἰς τὸ κρίν-ω, κλίν-ω, τείν-ω καὶ τίν-ω, οἷον κ-έκρι-κα, κέκλι-κα (μτγν.), τέτα-κα, τέτι-κα, ἢ σχηματίζοντες αὐτὸν ἐξ ἄλλης ἐπιτεταμένης ῥίζης, οἷον, νέμ-ω, (ῥ. ἐπιτετ νεμε) νενέμη-κα, μέν-ω, (ῥ. μενε) μεμένη-κα, ἢ καὶ ἀντ' αὐτοῦ μεταχειριζόμενοι ἐνίοτε τὸν β'. Παρακείμ. εἰς σημασίαν ά. Παρακ. οἷον, κτείν-ω ἀπ-έκτον-α, (ἀντὶ τοῦ παρὰ μεταγεν. ἔ-κτα-κα καὶ ἔ-κταγκ-α). Τύποι δὲ εἰς γκα μόνον παρὰ τοῖς μεταγεν. εὑρηνται, οἷον, μεμίαγκα, ὕφαγκα, εἰς τοὺς ὁποίους πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κακοφωνίας ἀποβάλλεται πολλάκις ὁ χαρακτὴρ ν· οἷον, τραχύν-ω τετράχυ-κα, θερμαίν-ω, τεθέ μα-κα.

δ'.) Εἰς τὸν Μέσον ἢ Παθητ. Παρακείμ. καὶ Ὑπερσυντ. τῶν εἰς αίνω καὶ ύνω ῥημάτων τὸ ν 1) πρὸ τοῦ μ συνήθως μὲν τρέπεται εἰς σ· ἐνίοτε δὲ ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ἑπόμενον μ, καὶ σπανίως ἀποβάλλεται, ὅτε καὶ τὸ προηγούμενον φωνῆεν ἐκτείνεται·

φαίν-ομαι (ῥ. φαν), πέ-φασ-μαι=(πέφαν-μαι), πεφάσ-μεθα, πεφασ-μένος.

σημαίν-ω (ῥ. σημαν) σεσήμασ-μαι. ὀξύν-ω=ὤξυμ-μαι, ἀλλὰ καὶ ἐπ-ώξυσ-μαι (μτγν.).

ξηραίν-ω (ῥ. ξηραν= ἐξηραν-μαι)= ἐξήραμ-μαι ἀλλὰ καὶ ἐ-ξήρασ-μαι.

τραχύν-ω. =τετράχυσ-μαι, ἀλλὰ καὶ τετράχυ-μαι καὶ τετράχυμ-μαι.

2.) Πρὸ δὲ τοῦ ἐν τῷ Ἐνικῷ β'. προσ. σ φυλάττεται· οἷον, πέφαν-σαι ἐ-πέφαν-σο, ὤξυν-σαι ὤξυν-σο.

Σημ. ά.) Τὸ Ἐνικὸν β'. πρόσ. τοῦ Παρακειμ. τῶν εἰς νω ῥημάτων ἐκφέρεται συνηθέστερον περιφραστικῶς· οἷον πέ-φασ-μαι, β'. πρόσ. πεφασμένος εἶ=(πέφαν-σαι).

Σημ. β'.) Ἀντὶ τῶν παρὰ μεταγεν. ἀπαντώντων Παθητικῶν τύπων τοῦ κτείνω ἔκτα-μαι καὶ ἐκτά-θην οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον τέθνηκα καὶ ἀπέθανον ὑπό τινος εἰς Παθητ. σημασίαν, ἢ ἀνῄρημαι ἀνῃρέθην.

§. 346. *Παθητικὸς β'. Ἀόριστος* καὶ *Μέλλων.* Τούτους ἔχουσι τὰ ἐξῆς μονοσύλλαβον ῥίζαν ἔχοντα, δέρ-ω, κείρ-ω, μαίν-ομαι, πείρ-ω, σπείρ-ω, στέλλ-ω, σφάλλ-ω καὶ φθείρω· οἷον ἐδάρ-ην, ἐκάρ-ην, ἐμάν-ην, ἐπάρ-ην, ἐσπάρ-ην, ἐστάλ-ην, ἐσφάλ-ην· τὸ δὲ φαίν-ω καὶ κλίν-ω, ἀμφοτέρους τοὺς Παθητ. Ἀορίστους ά. καὶ β'. οἷον ἐφάν-θην καὶ ἐφάν-ην, κατ-εκλίθην καὶ κατεκλίν-ην.

§. 347. *Παρακείμενος β'.* καὶ *Ὑπερσυντελικός.* Ὀλίγα τῶν ὑγρολήκτων ἔχουσι τούτους, οἵτινες σχηματίζονται, ὡς καὶ οἱ τῶν ἀφωνολήκτων, τρέποντες τὸ μὲν βραχὺ ῥιζικὸν α εἰς η, τὸ δὲ ε εἰς ο· οἷον, φαίν-ομαι (ῥ. φαν)= πέ-φη-να ἐ-πε-φήν-ειν καὶ η, μαίνομαι (ῥ. μαν)=μέμην-α ἐμεμήν-ειν καὶ η, φθείρω (ῥ. φθερ)=ἔφθορ-α, ἐ-φθόρ-ειν καὶ η, κτείν-ω (ῥ. κτεν)= ἔ-κτον-α ἐκτόν-ειν καὶ η.

§. 348. *Ἀόριστος β'. Ἐνεργητικὸς* καὶ *Μέσος.* Καὶ τούτους ὀλίγα τῶν ὑγρολήκτων ἔχουσι σχηματίζοντα αὐτοὺς ὡς τὰ ἀφωνόληκτα (§. 335). Τοιαῦτα δ' εἶνε τὸ βάλλω (ῥ. βαλ)=ἔβαλ-ον, ἐβαλ-όμην, (κατα) καίν-ω (ῥ. καν)=κατ-έκαν-ον, ἐγείρ-ω, (ῥ. ἐγ(ε)ρ) ἠγρ-όμην, ἄλλ-ομαι (ῥ. ἁλ)ἡλ-όμην. καὶ τὰ ἀνώμαλα θνήσκω, καμν-ω, τέμν-ω, ὀφείλ-ω, καὶ ὀσφραίν-ομαι· οἷον (ῥ. θαν) ἔθαν-ον, (ῥ. καμ)=ἔκαμ-ον, (ῥ. τεμ) ἔτεμ-ον, (ῥ. ὀφελ)= ὤφελ-ον καὶ (ῥ. ὀσφρ)= ὠσφρ-όμην.

§. 349. Παράδειγμα Ὑγρολήκτου ῥήματος τῆς Συζυγίας τῶν Βαρυτόνων. (φαίν-ω. ἀρχικ. ῥίζ. φαν. ἐπιτετ. φαιν-).

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ. ΡΗΜ. ΟΝΟΜΑΤΑ.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥΚΤΙΚΗ.		ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.		ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.	
	Χρ. ῥ.	*καταλ.*											
ἐνεστώς.	φαίν-	(ω. εις. ει. (— ετον. ετον. (ομεν. ετε. ουσι(ν)		φαίν-	(ω. ῃς. ῃ. (— ητον. ητον. (ωμεν. ητε. ωσι(ν)		φαίν-	(οιμι. (— (οιμεν.	(ε. ἑτω. (ετον. (ἑτων). (ετε. όντων ἤ (ἑτωσαν).		φαίνειν.	φαίν-	(ων. (ουσα. (ον.
παρατ.	ἔφαιν-	(ον. ες. ε(ν). (— ετον. έτην. (ομεν. ετε. ον.											
μ. συνῤ.	φαν-	(ῶ. εἶς. εἶ. (— εἶτον. εἶτον. (οὖμεν. εἶτε. οὖσι(ν)					φαν-	(οἶμι. (— (οἶμεν.	οἶς. οἶ. οἶτον. οἴτην. οἶτε. οἶεν.		φανεῖν.	φαν-	(ῶν. (οῦσα. (οῦν.
ἀόρ. ἀ.	ἔφην-	(α. ας. ε(ν). (— ατον. άτην. (αμεν. ατε. αν.		φήν-	(ω. ῃς. ῃ. (— ητον. ητον. (ωμεν. ητε. ωσι(ν)		φήν-	(αιμι. (— (αιμεν.	αις ἤ ειας, αι ἤ ειε. αιτον. αίτην. αιτε. αιεν.	φῆν-	(ον. άτω. (ατον. (άτων). (ατε. άντων ἤ (άτωσαν).	φῆναι.	φήν-	(ας. (ασα. (αν.
πρκ. ἀ.	πέφαγκ-	(α. ας. ε(ν). (— ατον. ατον. (αμεν. ατε. ασι(ν).											
πρκ. β'.	πέφην-	(α. ας. ε(ν). (— ατον. ατον. (αμεν. ατε. ασι(ν).		πεφήν-	(ω. ῃς. ῃ. (— ητον. ητον. (ωμεν. ητε. ωσι(ν)		πεφήν-	(οιμι. (— (οιμεν.	οις. οι. οιτον. οίτην. οιτε. οιεν.	πέφηνε ἄχρηστος.		πεφηνέναι.	πεφην-	(ώς. (υῖα. (ός.
ὑπερ. ἀ.	ἐπεφάγκ-	(ειν(η). εις. ει(ν). (— ειτον. είτην. (ειμεν. ειτε. εσαν.											
ὑπερ. β'.	ἐπεφήν-	(ειν(η). εις. ει(ν). (— ειτον. είτην. (ειμεν. ειτε. εσαν.											

Σημ. Ὁ Ἐνεργ. Ἐνεστὼς καὶ Παρατ. ἔχουσι συνήθως μεταβατ. σημασίαν σημαίνοντες φανερώνω, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀμετάβ. σημαίνοντες φωτίζω, φέγγω, μάλιστα ἐν συνθέσει· οἷον, ὑποφαίνω· ὁ δὲ β'. Παρακμ. καὶ Ὑπερσ. πέφηνα, ἐπεφήνειν πάντοτε ἀμετάβ. σημασίαν. (Ὅρα §. 465).

Β΄. ΜΕΣΗ ἢ ΠΑ-

ΕΓΚΛΙ-

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥ-
	Χρ. ῥ. καταλ.		
ἐνεστώς.	φαίν- (ομαι. ει (ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται.	φαίν- (ωμαι. ῃ. ηται. (— ησθον. ησθον. (ώμεθα. ησθε. ωνται.	φαιν- (οίμην. (— (οίμεθα.
παρατ.	ἐφαιν- (όμην. ου. ετο. (— εσθον. έσθην. (όμεθα. εσθε. οντο.		
μ. μ. β΄.	φαν- (οῦμαι. εῖ. είται. (— εῖσθον. εῖσθον. (ούμεθα. εῖσθε. οῦνται.		φαν- (οίμην. (— (οίμεθα.
μ. ἀόρ. ά.	ἐφην- (άμην. ω. ατο. (— ασθον. άσθην. (άμεθα. ασθε. αντο.	φήν- (ωμαι. ῃ. ηται. (— ησθον. ησθον. (ώμεθα. ησθε. ωνται.	φην- (αίμην. (— (αίμεθα.
παρακειμ.	πέφα- (σμαι. νσαι. νται. (— νθον. νθον. (σμεθα. νθε. σμένοι εἰσίν.	πεφασ- (μένος, ῶ, ῇς, ῇ. (μένω, — ῆτον, ῆτον. (μένοι, ῶμεν, ῆτε, ῶσι.	πεφασ- (μένος. (μένω. (μένοι.
ὑπερσυντ.	ἐπεφά- (σμην. νσο. ντο. (— νθον. νθην. (σμεθα. νθε. σμένοι ἦσαν.		
π. μ. ά.	φανθήσ- (ομαι. ει (ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται.		φανθησ- (οίμην. (— (οίμεθα.
π. μ. β΄.	φανήσ- (ομαι. ει (ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται		φανησ- (οίμην. (— (οίμεθα.
π. ἀόρ. ά.	ἐφάνθ- (ην. ης. η. (— ητον. ήτην. (ημεν. ητε. ησαν.	φανθ- (ῶ. ῇς. ῇ. (— ῆτον. ῆτον. (ῶμεν. ῆτε. ῶσι(ν).	φανθ- (είην. (— (εἴημεν.
π. ἀόρ. β΄.	ἐφάν- (ην. ης. η. (— ητον. ήτην. (ημεν. ητε. ησαν.	φαν- (ῶ. ῇς. ῇ. (— ῆτον. ῆτον. (ῶμεν. ῆτε. ῶσι(ν).	φαν- (είην.

Σημ. Παθ. Μέλλ. ά. τό φαίνομαι δὲν ἔχει, ἐτέθη δὲ μόνον, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα ἄλλων εὐχρήστων.

ΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΣΕΙΣ.		PHM. ONOM.	
ΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.	φαίν- (ου. έσθω. (εσθον. έσθων. (εσθε, έσθων καὶ (έσθωσαν).	φαίν-εσθαι.	φαιν- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
οῖο. οῖτο. οῖσθον. οίσθην. οῖσθε. οῖντο.		φαν-εῖσθαι.	φαν- (ούμενος. (ουμένη. (ούμενον.
αιο. αιτο. αισθον. αίσθην. αισθε. αιντο.	φῆν- (αι. άσθω. (ασθον. άσθων. (ασθε. άσθων καὶ (άσθωσαν).	φήν-ασθαι.	φην- (άμενος. (αμένη. (άμενον.
εἶην, εἶης εἶη. — εἶητον, εἰήτην. εἴημεν. εἶητε. εἶησαν καὶ εἶεν.	πέφαν- (σο. θω. (θον. θων. (θε θων καὶ (θωσαν).	πεφάν-θαι.	πεφασ- (μένος. (μένη. (μένον.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.		φανθήσ-εσθαι.	φανθησ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.		φανήσ-εσθαι.	φανησ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
εἰης. εἰη. εἰ(ῃ)τον. εἰ(ή)την. εἰ(ῃ)τε. εἰησαν καὶ εἶεν.	φάνθ- (ητι. ήτω. (ητον. ήτων. (ητε. έντων καὶ ήτωσαν.	φανθ-ῆναι.	φανθ- (είς, έντος. (εῖσα, είσης. (έν, έντος.
εἰης, εἰη ὡς ὁ Παθ. ά.	φάν- (ηθι. ήτω. (ητον. ήτων. (ητε. έντων καὶ ήτωσαν.	φαν-ῆναι.	φαν- (είς, έντος. (εῖσα, είσης. (έν, έντος.

Γ'. Βαρύτονα φωνηεντόληκτα ἤτοι μὴ συνῃρημένα.

Σχηματισμὸς τῶν χρόνων.

§. 350. Τὰ βαρύτονα φωνηεντόληκτα, ἤτοι τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ι, υ, ἢ δίφθογγον, σχηματίζονται προσλαμβάνοντα, ὡς τὰ ἀφωνόληκτα, τὰς συνήθεις χρονικὰς καταλήξεις εἰς τὴν ῥίζαν καὶ ἐκτείνοντα τὸν βραχὺν χαρακτῆρα τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ ι καὶ υ ἐν τοῖς λοιποῖς χρόνοις εἰς μακρὸν ι καὶ υ. Ταῦτα δευτέρους χρόνους συνήθως δὲν ἔχουσιν, εἰς δὲ τὸν Ἐνεργητ. Παρακείμενον ἔχουσι χαρακτῆρα κ=(κα)· οἷον,

κωλύ-ω, ἐκώλυ-ον, κωλύ-σω, ἐκώλυ-σα, κε-κώλυ-κα, ἐ-κε-κω-λύκειν (κη).

κωλύο-μαι ἐ-κωλυ-όμην, κωλύ-σομαι, ἐ-κωλυ-σάμην, κε-κώλυ-μαι, ἐ-κεκωλύ-μην, κωλυ-θήσομαι, ἐ-κωλύθην, κε-κωλύ-σομαι.

βουλεύ-ω, ον, σω, σα, κα, κειν (κη). βουλεύ-ομαι, όμην, σομαι, σάμην, μαι, κτλ.

§. 351. *Παρατηρήσεις.* 1). Παρὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα τὰ ῥήματα ἀνύ-ω, ἀρύ-ω, πτύ-ω. μεθύ-ω δὲν ἐκτείνουσι τὸν βραχὺν χαρακτῆρα εἰς ἅπαντας τοὺς χρόνους λαμβάνοντα καὶ σ πρὸ τῶν χρονικῶν καταλήξεων τοῦ Μέσου ἢ Παθητ. Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ καὶ Παθητικοῦ Ἀορίστου ά. καὶ Μέλλοντος· οἷον,

ἀνύ-ω.	Μέλ. ἀνύ-σω.	Ἀόρ. ἤνυ-σα.	(Ἀπρ. ἀνύ-σαι).	Παθ.	μετὰ σ. ἤνυ-σ-μαι.	
ἀρύ-ω.	» ἀρύ-σω.	» ἤρυ-σα	»	»	ἤρυ-σ-μαι.	
πτύ-ω.	» πτύ-σω.	» ἔ-πτυ-σα.	Πρακ. ἔπτυ-κα (μτγν).	»	ἀπ-επτύσθην.	
μεθύ-ω.	» —	—	—	»	ἐμεθύ-σθην.	

Οὕτω καὶ ἕλ-κω (ἐκ ῥ. ἑλκῦ). Ἀόρ. εἵλκυ-σα. Παρακ. εἵλκυ-κα, εἵλκυ-σμαι, εἱλκύ-σμην. Τινὰ δὲ διφροῦνται εἴς τινας μὲν χρόνους ἐκτείνοντα τὸ βραχὺ φωνῆεν, εἴς τινας δὲ φυλάττοντα αὐτὸ βραχὺ καὶ μηδὲ σ προσλαμβάνοντα, οἷον τὸ *λύω, θύω, δύω, μύω.*

Σημ. ά). Τῶν διφρουμένων ῥημάτων τὸ μὲν λύω καὶ θύω ἐκτείνουσι τὸν βραχὺν χαρακτῆρα εἰς τοὺς Ἐνεργητικοὺς καὶ Μέσους Ἀορίστους καὶ Μέλλοντας, φυλάττουσι δὲ αὐτὸν εἰς τὸν Ἐνεργητικὸν καὶ Παθητικὸν Παρακείμενον καὶ Ὑπερσυντελικὸν καὶ Παθ. Ἀόρ. ά. καὶ Μέλλοντα· τὸ δὲ δύω καὶ εἰς τὸν Ἐνεργητ. Παρακείμ καὶ Ὑπερσ. ἐκτείνει τὸν βραχὺν χαρακτῆρα· καὶ τὸ μύω ἐν μὲν τῷ Παρακειμένῳ καὶ Ὑπερσυντελικῷ ἐκτείνει αὐτόν, ἐν δὲ τῷ Μέλλοντι καὶ Ἀορίστῳ φυλάττει βραχύν· οἷον,

λύ-ω, λύ-σω, ἔ-λυ-σα, ἐλυ-σάμην, λελύ-σομαι, λέλυ-κα, λέλυ-μαι, ἐλύ-θην.
θύ-ω, θύ-σω, ἔθυ-σα, τέθυ-κα, τέθυ-μαι, ἐτύ-θην.

δύ-ω, δύ-σω, ἔ-δυ-σα, ἔδυν, δέδυ-κα, δέδυ-μαι, ἐδύ-θην.
μύ-ω, μύ-σω (μτγν), ἔμυ-σα, μέμυ-κα.

Σημ. β'). Τὸ χρίω ἔχει μακρὸν τὸ ι ἐπί τε τῆς σημασίας τοῦ ἀλείφειν καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ κεντεῖν (τσουγκρανίζειν)· οἷον χρί-σω, ἔχρι-σα, ἐ-χρι-σάμην, κέ-χρι-μαι (κέ-χρι-σμαι), ἐχρί-σθην. Ῥῆμα ἐπιθ. χρι-σ-τός.

Σημ. γ'). Ὁ ἐν τῷ Ἐνεστῶτι καὶ Παρατατικῷ χαρακτὴρ ι καὶ υ δέον νὰ θεωρῆται, λέγουσί τινες, ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ὡς βραχύς, καὶ ἂν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς ἀπαντᾷ συνήθως ὡς μακρός· οἷον λύ-ε, πτύ-ε, μύ-ε· κατ' ἄλλους ὅμως λῦ-ε, μῦ-ε, πτῦ-ε.

§. 352. 2). Τὸ σ προσλαμβάνουσιν εἰς τὸν Μέσον ἢ Παθητικὸν Παρακείμενον καὶ Ὑπερσ. Παθητ. Ἀόρ. ά. καὶ Μέλλοντα, ἐκτὸς τῶν φυλαττόντων τὸν χαρακτῆρα βραχὺν (ἀνωτέρω §. 351.) καὶ πολλὰ εἴτε ἐκ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα δίφθογγον ἢ μακρὸν φωνῆεν, εἴτε ἐκ τῶν ἐκτεινόντων εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων τὸν βραχὺν χαρακτῆρα. Τοιαῦτα δὲ εἶνε τὸ *θραύ-ω, ψαύ-ω, ἐναύ-ω* (ἀνάπτω), *λεύ-ω* (λιθοβολῶ), *κελεύ-ω, κρούω, ἀκούω, πταί-ω, παί-ω, παλαί-ω, σείω, πρί-ω* (πριονίζω), *χρί-ω, ὗω* (βρέχω), *ξύω*, (βύω) *βυρέω*, (κυλίω) *κυλίνδω*, καὶ *παύω* μόνον ἐν τῷ Παθητικῷ 'Αορίστῳ *ἐπαύσθην*, ἀλλ' ἐν τῷ Παθητικῷ Παρακειμένῳ *πέπαυμαι*. Διφοροῦνται δ' εἰς τὸν Μέσον ἢ Παθητικὸν Παρακείμενον τὸ *θραύω* (*τέθραυμαι* καὶ *τέθραυσμαι*), *κλείω* (*κέκλεισμαι* καὶ *κέκλημαι*), *κρούω* (*κέκρουμαι* καὶ *κέκρουσμαι*) καὶ *χρίω* (κέχριμαι Ἀττικῶς καὶ *κέχρισμαι*).

§. 353. 3). Τὰ ῥήματα *καίω* ἢ *κάω* καὶ *κλαίω* ἢ *κλάω* σχηματίζουσι τοὺς χρόνους των πάντας, πλὴν τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ ἐκ τῆς ἀρχικῆς ῥίζης *καυ*=(καF) καὶ *κλαυ*=(κλαF)· οἷον,

καί-ω (ῥ. καυ)=καύ-σω, ἔ-καυ-σα, (κέκαυκα), κέκαυ-μαι, κτλ.
κλαί-ω (ῥ. κλαυ), κλαύ-σομαι καὶ κλαιή-σω, ἔκλαυ-σα, κτλ.

Σημ. Ἀρχικὴ ῥίζα τῶν ῥημάτων αὐτῶν ἦτο ἡ καF=(καυ) καὶ κλαF=(κλαυ), τῶν ὁποίων τὸ F (ἢ υ) μεταξὺ μὲν δύο φωνηέντων ἀποβάλλεται (§. 89) καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐκτείνεται τὸ α βραχὺ εἰς αι ἢ α μακρόν, ἐξ ὧν προῆλθεν ἡ τοῦ Ἐνεστῶτος ῥίζα καί-ω ἢ κάω καὶ κλαί-ω ἢ κλά-ω, πρὸ δὲ συμφώνου φυλάττεται (§. 83. ά)· οἷον καύ-σω, κλαύ-σομαι, κτλ.

§. 354. 4). Εἰς τὸ ῥῆμα *λούω* ἡ δίφθογγος *ου* ἐκκρούει τὰ μετ' αὐτὴν συνδετικὰ φωνήεντα (*ο* καὶ *ε*)· οἷον ἐλοῦ-μεν (ἀντὶ ἐλού-ομεν), *ἔλου*=(ἔλου-ε), *λοῦ-μαι*=(λού-ομαι), *λοῦ-ται*, *λοῦ-σθαι*, *λούμενος*. Οὕτω καὶ εἰς τὸ *οἴ-ομαι* συγκόπτεται τὸ συνδετικὸν φωνῆεν, ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ Ἐνικῷ ά. προσ. τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ, οἷον, *οἶ-ομαι*, καὶ *οἶμαι*, *ᾠ-όμην* καὶ *ᾠ-μην*.

§. 355. Ἀόριστος β'. Ὀλίγιστα τῶν βαρυτόνων φωνηεντολήκτων ἔχουσι β'. Ἀόριστον· οἷον *δύ-ω* Ἀόρ. β'. *ἔ δυ-ν*, *φύ-ω* Ἀόρ. β'. *ἔφυ-ν*, σχηματιζόμενον κατὰ τὰ εἰς *μι* (§. 393. δ').

§. 356. Παράδειγμα Φωνηεντολήκτου ρήματος τῆς Συζυγίας τῶν Βαρυτόνων.

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ. | *ΡΗΜ. ΟΝΟΜ.*

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
	Χρ. ρ. κατα.λ.					
ἐνεστώς.	λύ- (ω. εις. ει. / — ετον. ετον. / ομεν. ετε. ουσι(ν)	λῠ- (ω. ῃς. ῃ. / — ητον. ητον. / ωμεν. ητε. ωσι(ν).	λύ- (οιμι. / — / οιμεν.	οις. οι. / οιτον. οίτην. / οιτε. οιεν.	λύ- (ε. έτω. / ετον. (έτων). / ετε. όντων καὶ (έτωσαν).	λύ-ειν.	λύ- (ων. / ουσα. / ον.
παρατ.	ἔλυ- (ον. ες. ε(ν). / — ετον. έτην. / ομεν. ετε. ον.						
μέλλων.	λύσ- (ω. εις. ει. / — ετον. ετον. / ομεν. ετε. ουσι(ν)		λύσ- (οιμι. / — / οιμεν.	οις. οι. / οιτον. οίτην. / οιτε. οιεν.		λύσ-ειν.	λύσ- (ων. / ουσα. / ον.
ἀόριστ. α'.	ἔλυσ- (α. ας. ε(ν). / — ατον. άτην. / αμεν. ατε. αν.	λύσ- (ω. ῃς. ῃ. / — ητον. ητον. / ωμεν. ητε. ωσι(ν).	λύσ- (αιμι. / — / αιμεν.	αις καὶ ειας. αι καὶ ειε(ν). / αιτον. αίτην. / αιτε. αιεν καὶ ειαν.	λῦσ- (ον. άτω. / ατον. άτων. / ατε. άντων καὶ (άτωσαν).	λῦσ-αι.	λύσ- (ας, / ασα. / αν.
παρακ.	λέλυκ- (α. ας. ε(ν) / — ατον. ατον. / αμεν. ατε. ασι(ν).	λελύκ- (ω. ῃς. ῃ. / — ητον. ητον. / ωμεν. ητε. ωσι(ν).	λελύκ- (οιμι. / — / οιμεν.	οις. οι. / οιτον. οίτην. / οιτε. οιεν.	λέλυκε έτω. (ἄχρης. ὅρα §. 316. Σημ. 6'.	λελυκ-έναι.	λελυκ- (ώς. / υῖα. / ός.
ὑπερσυν.	ἐλελύκ- (ειν ἦ ης. ειμεν. ειτε. εσαν. / — ειτον. είτην. / ειμεν. ειτε. εσαν.						

Β΄. ΜΕΣΗ ἢ ΠΑ-

ΕΓΚΛΙ-

		ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥ-
Χρ. ῥ		καταλ.		
ἐνεστώς.	λύ-	(ομαι. ει(ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται.	(ωμαι. ῃ. ηται. (— ησθον. ησθον. (ώμεθα. ησθε. ωνται.	λυ- (οίμην. (— (οίμεθα
παρατ.	ἐλυ-	(όμην. εσο(ου). ετο. (— εσθον. έσθην. (όμεθα. εσθε. οντο.		
μ. μέλ.	λύσ-	(ομαι. ει(ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται.		λυσ- (οίμην. (— (οίμεθα
μ. ὁλ. μ.	λελύσ-	ομαι κτλ. ὡς ὁ ἀνωτέρω Μ. Μέλλων.		λελυσ- οίμην. ὡς ὁ
μέ. ἀόρ. ἀ.	ἐλυσ-	(άμην. (ασο)ω. ατο. (— ασθον. άσθην. (άμεθα. ασθε. αντο.	(ωμαι. ῃ. ηται. (— ησθον. ησθον. (ώμεθα. ησθε. ωνται.	λυσ- (αίμην. (— (αίμεθα
παρακείμ.	λέλυ- λελύ-	μαι.-λυσαι.-λυται. — λέλυσθον.-σθον. μεθα.-λυσθε.-λέλυνται.	λελυ- (μένος, η, ον. ῶ. ῇς. ῇ (μένω, α. ῆτον. ῆτον. (μένοι, αι, α. ῶμεν, ῆτε, ῶσιν.	λελυ- (μένος. (μένω. (μένοι.
ὑπερσυντ.	ἐλελύ- — ἐλελύ- ἐλελύ-	μην.-λυσο.-λυτο. σθον.-σθην. μεθα.-σθε.ἐλέλυντο.		
π. μ. ἀ.	λυθήσ-	(ομαι. ει(ῃ). εται. (— εσθον. εσθον. (όμεθα. εσθε. ονται.		λυθησ- (οίμην. (— (οίμεθα
παθ. ἀόρ. ἀ.	ἐλύθ-	(ην. ης. η. (— ητον. ήτην. (ημεν. ητε. ησαν.	λυθ- (ῶ. ῇς. ῇ. (— ῆτον. ῆτον. (ῶμεν. ῆτε. ῶσι(ν).	λυθ- (είην. (— (είημεν.

ΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΣΕΙΣ. *ΡΗΜ. ΟΝΟΜ.*

ΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.	λύ- (ου. έσθω. (εσθον. έσθων. (εσθε. έσθων ῆ (έσθωσαν).	λύ-εσθαι.	λυ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.		λύσ-εσθαι.	λυσ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
οιο. οιτο. κτλ. Μέσ. Μέλλ.		λελύσ-εσθαι.	λελυσ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
αιο. αιτο. αισθον. αίσθην. αισθε. αιντο.	λῦσ- (αι. άσθω. (ασθον. άσθων. (ασθε. άσθων ῆ (άσθωσαν).	λύσ-ασθαι.	λυσ- (άμενος. (αμένη. (άμενον.
εἴην, εἴης, εἴη. — εἴητον, εἰήτην. εἴημεν, εἴητε, εἴησαν ῆ εἶεν.	λέλυ- (σο. σθω. (σθον. σθων. (σθε. σθων ῆ (σθωσαν).	λελύ-σθαι.	λελυ- (μένος. (μένη. (μένον.
οιο. οιτο. οισθον. οίσθην. οισθε. οιντο.		λυθήσ-εσθαι.	λυθησ- (όμενος. (ομένη. (όμενον.
εἰης. εἴη. (εἴητον) εἴτον. εἰ(η)τήν. εἴμεν. (εἴητε) εἶτε. (εἴησαν) εἶεν.	λύθ- (ητι. ήτω. (ητον. ήτων. (ητε. έντων ῆ (ήτωσαν).	λυθ-ῆναι.	λυθ- (είς. (εῖσα. (έν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΣΥΖΥΓΙΑΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΠΩΜΕΝΩΝ

ἤτοι τῶν εἰς ω Συνῃρημένων φωνηεντολήκτων.

Σχηματισμὸς τῶν χρόνων.

§. 357. *Συνῃρημένα* φωνηεντόληκτα ἢ *περισπώμενα* λέγονται τὰ ἔχοντα εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ Ἐνεστῶτος χαρακτῆρα *α, ε, ο* καὶ συναιροῦντα αὐτὸν μετὰ τοῦ ἑπομένου συνδετικοῦ φωνήεντος εἰς ἅπαντα τὰ πρόσωπα τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ ἁπασῶν τῶν Ἐγκλίσεων, τῆς Ἀπαρεμφάτου καὶ Μετοχῆς τῆς Ἐνεργητικῆς καὶ Μέσης φωνῆς. Ταῦτα ὡς ἐκ τριπλοῦ χαρακτῆρος διαιροῦνται εἰς τρεῖς συζυγίας, αἵτινες λήγουσιν ά) εἰς *άω*=ῶ, οἷον (τιμά-ω)=*τιμῶ* β') εἰς *εω* = ῶ, οἷον (ποιέ-ω) = *ποιῶ* καὶ γ') εἰς *οω* = ῶ, οἷον (δουλό-ω) = *δουλῶ*.

§. 358. Συναίρεσις. Τὰ ἐν τῷ σχηματισμῷ συμπίπτοντα φωνήεντα συναιροῦνται ὡς ἑξῆς.

ά). Τὸ α μετὰ τοῦ ε ἢ η εἰς α· (τίμα-ε)=τίμα, (τιμά-ητε)=τιμᾶτε.
» μετὰ τοῦ ει ἢ η εἰς ᾳ, (τιμά-εις)=τιμᾷς, (τιμά-η),=τιμᾷ.
» » » ο, ω, ου εἰς ω· (τιμά-ομεν)=τιμῶμεν, (τιμά-ω)=τιμῶ, (τιμάουσα) τιμῶσα.
» » » οι εἰς φ· οἷον (τιμά-οιμεν)=τιμῷμεν.

β'. Τὸ ε μετὰ τοῦ ε εἰς ει· οἷον (φίλε-ε)= φίλει.
» » ο » ου· » (φιλέ-ομεν)=φιλοῦμεν(φιλέ-ον)=φιλοῦν, καὶ πρὸ τῶν μακρῶν φωνηέντων η, ῃ, ω ῳ διφθόγγων, ει, οι, ου, ἀποβάλλεται· οἷον, (φιλέ-ητε)=φιλῆτε, (φιλέ-ῃ)=φιλῇ, (φιλέ-ων) φιλῶν, (φιλέεις) φιλεῖς, (φιλέ-οιμεν) φιλοῖ-μεν, (φιλέ-ουσι)=φιλοῦσι.

γ'). Τὸ ο μετὰ τοῦ ε ἢ ο εἰς ου (δουλό-ετε)=δουλοῦτε, τὸ (δουλό-ον) δουλοῦν.
» » η » ω » ω. (δουλόη-τε)=δουλῶτε, ὁ (δουλό-ων) δουλῶν.
» » ῃ καὶ ει » οι· (δουλό-ῃ)=δουλοῖ, (δουλό-εις) δουλοῖς.
» πρὸ τοῦ οι καὶ ου ἀποβάλλεται· (δουλό-οιμεν)= δουλοῖμεν, (δουλό-ουσι) δουλοῦσι.

§. 359. *Παρατηρήσεις.*

1). Τὰ ῥήματα τῆς ά. συζυγίας (ζά-ω) ζῶ, πεινῶ, διψῶ, (κνάω) κνῶ (ξύνω), σμῶ (σπογγίζω), ψῶ (τρίβω), χρῶ (δίδω χρησμὸν) καὶ (χράομαι) χρῶμαι (μεταχειρίζομαι) συναιροῦνται ἁπανταχοῦ εἰς η· οἷον,

Ἐνεστ. (ζά-ω) ζῶ, (ζά-εις) ζῇς, (ζά-ει) ζῇ. Δυϊκ. (ζά-ετον) ζῆτον, ζῆτον. Πληθ. (ζά-ομεν) ζῶμεν, (ζά-ετε) ζῆτε, (ζάουσι) ζῶσι(ν).

Παρτ. (ἔζα-ον) ἔζων, (ἔζα-ες) ἔζῃς, (ἔζα-ε) ἔζῃ. Δυϊκ. (ἐζά-ετον) ἐζῆτον, (ἐζα-έτην) ἐζήτην. Πληθ. (ἐζά-ομεν) ἐζῶμεν, (ἐζά-ετε) ἐζῆτε, (ἔζα-ον) ἔζων.

Προστ. (ζά-ε) ζῆ, (ζαέ-τω) ζήτω. Δ. ζῆτον, ζήτων. Πλ. ζῆτε, ζώντων καὶ ζήτωσαν. Ἀπαρ. (ζά-εν) ζῆν.

Οὕτω καὶ (πεινά-εν) πεινῆν, διψῆν, κνῆν, σμῆν, ψῆν, χρῆν, χρῆσθαι· καὶ τὸ ἀπόχρη=(ἀρκεῖ). Παρατ. ἀπέχρη. Ἀπαρ. ἀποχρῆν.

Σημ. Εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα ὑπάγεται κατὰ Κόβητον (Λογ. Ἑρμ. σελ. 488) καὶ τὸ νῆν=(νήθειν), ὅπερ παρ' ἄλλοις γράφεται νεῖν.

§. 360. Τὰ δισύλλαβα ῥήματα εἰς εω, οἷον, πλέω, πνέω, ῥέω κτλ. συναιροῦσι μόνον τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα συμπίπτουσιν ε μετὰ ε ἢ ε μετὰ ει, πάντα δὲ τἄλλα ἔχουσιν ἀσυναίρετα· οἷον,

Ἐνεστ. πλέ-ω, (πλέ-εις) πλεῖς, (πλέ-ει) πλεῖ. Δυϊκ. (πλέ-ετον) πλεῖ-τον, πλεῖτον. Πληθ. πλέ-ομεν, (πλέ-ετε) πλεῖτε, πλέουσι(ν).

Παρατ. ἔπλε-ον, (ἔπλε-ες) ἔπλεις, (ἔπλε-εν) ἔπλει. Δυϊκ. (ἐπλέ-ετον) ἐπλεῖτον, (ἐπλεέτην) ἐπλείτην. Πλ. ἐπλέ-ομεν, (ἐπλέ-ετε) ἐπλεῖτε, ἔπλε-ον.

Ὑποτ. πλέ-ω, πλέ-ῃς, πλέ-ῃ. κτλ. Εὐκτ. πλέ-οιμι, πλέ-οις, πλέ-οι. κτλ.

Προστ. (πλέ-ε) πλεῖ, πλε-έτω) πλεί-τω. πλεῖτον, πλεῖτον, κτλ. Ἀπαρ. (πλέ-ειν) πλεῖν. Μετοχ. πλέ-ων, πλέ-ουσα, πλέ-ον.

Μέση φωνή. πλέ-ομαι, πλέ-ει ἢ πλέῃ, (πλέ-εται) πλεῖται, κτλ.

Σημ. ά). Ἐξαιρεῖται ὡς μὴ συναιρούμενον τὸ Ἐνικὸν β'. πρόσ. τοῦ Ἐνεστῶτος τῆς Ὁριστικῆς ἐν τῇ Μέσῃ φωνῇ· οἷον, πλέ-ει.

Σημ. β'). Τὸ ῥῆμα δέ-ω=(δένω), καίπερ δισύλλαβον, συναιρεῖ συνήθως καὶ τὸ εο εἰς ου, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ εω εἰς ω, πρὸ πάντων εἰς τὰ σύνθετα· οἷον, τὸ (δέ-ον) δοῦν, τοῦ (δέοντος) δοῦντος, ὁ (δέ-ων) δῶν, (διαδέ-ομαι) δια-δοῦμαι, ἀνα-δοῦμαι, ὑπο-δοῦμαι.

Ἀλλὰ τὸ δεῖ=(εἶνε ἀνάγκη) καὶ δέομαι σχηματίζονται κατὰ τὰ προηγούμενα· οἷον δέ-ομαι, δέ-ει, (δέ-εται) δεῖται, κτλ. τὸ δέ-ον.

Σημ. γ') Τὸ ῥιγό-ω, ἀντὶ τῆς εἰς ου καὶ οι συναιρέσεως ἔχει καὶ τὴν εἰς ω καὶ φ· οἷον, Εὐκτ. ῥιγῷ (ἀντὶ ῥιγοῖ) καὶ ῥιγῴη (ἀντὶ ῥιγοί-η). Ἀπαρ. ῥιγῶν (ἀντὶ ῥιγοῦν).

§. 361. *Ἀττικαὶ καταλήξεις Εὐκτικῆς.* Ἡ Εὐκτικὴ τῶν συνηρημένων τῆς Ἐνεργητικῆς φωνῆς παρὰ τὰς κοινὰς καταλήξεις ἔχει καὶ τὰς Ἀττικὰς καλουμένας.

Ἑν. οἱη-ν, οἱη-ς, οἱ-η. Δυϊκ. οιη-τον, οιή-την. Πλ. οἱη-μεν, οἱη-τε, οἷεν ἢ οἱη-σαν, μετὰ τῶν ὁποίων ὁ προτασσόμενος χαρακτὴρ συναιρεῖται, (ὡς ἐλέχθη ἐν §. 358)· οἷον, (τιμα-οίην) τιμῴην, (ποιε-οίην) ποιοίην, (δουλο-οίην) δουλοίην.

Αἱ καταλήξεις δ' αὗται ἐν μὲν τῷ Ἐνικῷ εἶνε αἱ μόναι σχεδὸν εὔχρηστοι παρ' Ἀττικοῖς, πλὴν τῆς κοινῆς καὶ συνήθους τοῦ γ'. προσώπου, ἐπίσης εὐχρήστου, ἐν δὲ τῷ Δυϊκῷ καὶ Πληθυντικῷ εὐχρηστότεραι αἱ συνήθεις καταλήξεις· οἷον,

τιμῴην, τιμῴης, τιμῴη καὶ τιμῷ. Δυϊκ. τιμῷτον, τιμῴτην.

Πληθ. τιμῷμεν, τιμῷτε, τιμῷεν.

Σημ. Τὰς Ἀττικὰς ταύτας καταλήξεις ἔχουσι καὶ ἐκ τῶν Ἀφωνολήκτων ἐνίοτε οἱ β'. Παρακείμ. πεποιθ-οίην (Ἐνεστ. πείθ-ομαι), ἐλ-ηλυθ-οίην (Ἐνεστ. ἔρχομαι) καὶ πεφευγοίην (Ἐνεστ. φεύγ-ω), ὁ ἁπλοῦς β'. Ἀόριστος σχοίην (Ἐνεστ. ἔχω), ὅστις ὅμως ἐν συνθέσει λέγεται κανονικῶς παράσχοιμι, καὶ σπανίως οἱ συνηρημένοι Μέλλοντες τῶν Ὑγρολήκτων φαναίην (φανῶ, Μέλλ. τοῦ φαίνω), ἀγγελ-οίην (ἀγγελ-ῶ, Μέλλ. τοῦ ἀγγέλλ-ω) καὶ ἐροίην (ἐρῶ, Μέλλ. τοῦ λέγω).

§. 362. Κατάληξις Ἀπαρεμφάτου. Ἡ Ἐνεργητικὴ Ἀπαρέμφατος ἔχει κατάληξιν εν, ἥτις συμπίπτουσα μετὰ τῶν προτασσομένων χαρακτήρων α, ε, ο συναιρεῖται, μετὰ μὲν τοῦ α (α-εν) εἰς αν, οἷον, (τιμά-εν)= τιμᾶν (ἄνευ ὑπογεγραμ.), μετὰ δὲ τοῦ ε (ε-εν) εἰς ειν, (ποιέ-εν) ποιεῖν, καὶ μετὰ τοῦ ο (ο-εν) εἰς ουν, οἷον, (δηλό-εν) δηλοῦν.

Σημ. Οἱ ἀσυναίρετοι τύποι δὲν ἀπαντῶσι παρ' Ἀττικοῖς.

§. 363. *Χρονικὸς σχηματισμός.* Τὰ συνηρημένα ῥήματα σχηματίζουσι τοὺς χρόνους των, ὅπως καὶ τὰ Βαρύτονα φωνηεντόληκτα (§. 350) καὶ Ἀφωνόληκτα, προσλαμβάνοντα ἐν ἀρχῇ μὲν τὴν δέουσαν αὔξησιν καὶ ἀναδιπλασιασμόν, ἐν τέλει δὲ τὰς αὐτὰς μὲ τὰς τῶν βαρυτόνων χρονικὰς καταλήξεις εἰς ἁπάσας τὰς Ἐγκλίσεις, τὴν Ἀπαρέμφατον καὶ Μετοχὴν καὶ δεχόμενα τὰς ἐξῆς μεταβολάς.

α'.) Ὁ Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς ἔχουσι τὸν βραχὺν χαρακτῆρα τῆς ῥίζης·

οἷον,

(τιμά-ω) τιμῶ, (ἐτίμα-ον) ἐτίμων, (ποιέ-ω) ποιῶ, (ἐποίε-ον) ἐποίουν, (δηλό-ω) δηλῶ, (ἐδήλο-ον) ἐδήλουν.

β'). Πάντες οἱ ἄλλοι χρόνοι, ἐπειδὴ προστίθεται κατάληξις ἀπὸ

συμφώνου ἀρχομένη, ἐκτείνουσι συνήθως τὸ μὲν *α* βραχὺ εἰς *η* ἢ *α* μακρόν, ἐὰν τοῦ *α* προηγῆται *ρ*, *ι* ἢ *ε*, τὸ δὲ *ε* εἰς *η* καὶ τὸ *ο* εἰς *ω*· οἷον,

τιμά-ω, τιμή-σω, ἐτίμη-σα, τετίμη-κα, τετίμη-μαι, τιμή-σομαι, ἐτιμη-σάμην, τιμη-θήσομαι, ἐτιμήθην.

δρά-ω, δρά-σω, ἔδρα-σα, δέδρα-κα, κτλ.

ἑστιά-ω, ἑστιά-σω, εἱστία-σα, εἱστία-κα.

ἐά-ω, ἐά-σω, εἴασα, εἶα-κα, εἶα-μαι, ἐά-σομαι, εἰ-άθην.

ποιέ-ω, ποιή-σω, ἐποίη-σα, πεποίη-κα, πεποίη-μαι, ἐποιή-θην, κτλ.

δουλό-ω, δουλώ-σω, ἐδούλω-σα, δεδούλω-κα, δεδούλω-μαι, ἐδουλώ-θην, κτλ.

Σημ. Τὰ ῥήματα (χρά-ω) χρῶ, (χρά-ομαι) χρῶμαι, ἀπό-χρη καὶ (τιτρά-ω) τιτρῶ, ἃν καὶ πρὸ τοῦ *α* ἔχουσι *ρ*, ἐκτείνουσιν αὐτὸ εἰς *η* ἀντὶ εἰς *α*. οἷον χρή-σω ἔχρη-σα, χρή-σομαι ἐχρη-σάμην, ἀπο-χρή-σει ἀπέχρη-σε(ν), τρή-σω (ῥ. τρα)· τοὐναντίον δὲ τὸ ἀκροάομαι ἐκτείνει αὐτὸ εἰς *α* ἀντὶ εἰς *η*, ἀκροά-σομαι ἠκρόα-μαι.

§. 364. *Παρατηρήσεις.* 1). Καὶ πολλὰ τῶν συνηρημένων φωνηεντολήκτων, ὅπως τὰ μὴ συνηρημένα, εἴτε φυλάττουσιν ἄτρεπτον τὸν βραχὺν χαρακτῆρα εἰς πάντας τοὺς χρόνους, καὶ τὰ πλεῖστα τούτων λαμβάνουσι *σ* πρὸ τῶν καταλήξεων τοῦ Μέσου ἢ Παθητικοῦ Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ καὶ τοῦ Παθητικοῦ Μέλλοντος καὶ Ἀορίστου ά· οἷον,

γελά-ω, γελά-σομαι, ἐγέλα-σα, ἐγελά-σθην, γελα-σ-θήσομαι.

τελέ-ω, τελέ-σω, καὶ τελῶ, ἐτέλε-σα, ἐτελέ-σ-θην, τετέλε-κα, τετέλε-σ-μαι,

εἴτε διφοροῦνται, εἴς τινας μὲν χρόνους ἐκτείνοντα τὸ βραχὺ φωνῆεν, εἴς τινας δὲ φυλάττοντα αὐτὸ καὶ μηδὲ *σ* προσλαμβάνοντα, πλὴν τοῦ ποθέ-ω· οἷον,

δέ-ω, δή-σω, ἔδη-σα· ἀλλὰ δέ-δε-κα, δέ-δε-μαι, ἐδέ-θην, κτλ.

§. 365. ά). Ῥήματα φυλάττοντα τὸν χαρακτῆρα βραχὺν εἰς πάντας τοὺς χρόνους.

1). Ἐκ τῶν εἰς *αω*.

γελά-ω. Μέλ. γελά-σομαι. Ἀόρ. ἐγέλα-σα. Παθ. μετὰ *σ*. ἐγελά-σ θην, γεγέλα-σ-μαι. (ἐλά-ω) ἐλαύνω, ἐλά-σω καὶ ἐλῶ. Ἀόρ. ἤ-λα-σα, ἐλ-ήλα-κα, ἐλ-ήλαμαι, ἠλά-θην.

ἐρά-ω. Μέλ. ἐρα-σ-θήσομαι. Ἀόρ. ἠρά-σ-θην.

θλά-ω, θλά-σω, ἔθλα-σα. Παθ. μετὰ *σ*. τέ-θλα-σμαι, ἐ-θλά-σ-θην.

(ἱλά-ομαι) ἱλά-σκομαι, ἱλά-σομαι, ἱλα-σάμην. Παθ. μετὰ σ. ἱλα-σ-θην. κλά-ω, κλά-σω, ἔκλα-σα. Παθ. μετὰ σ. κέ-κλα-σ-μαι, ἐ-κλά-σ-θην.

περά-ω (μεταβ.=διαβιβάζω). περά-σω, ἐπέρα-σα· ἀλλ' ἀμετάβ. =(διαβαίνω, περνῶ) τὸ ἐκτείνει· οἷον, περά-σω, ἐπέρα-σα.

σπά-ω, σπά-σω, ἔσπα-σα, ἔσπα-κα (μτγν.). Παθ. μετὰ σ. ἔσπα-σ-μαι, ἐσπά-σ-θην.

χαλά-ω, χαλά-σω, ἐχάλα-σα, κεχάλα-κα. Παθ. μετὰ σ. ἐχαλά-σ-θην.

2). Ἐκ τῶν εἰς εω = ῶ.

αἰδέ-ομαι, αἰδέ-σομαι, ᾐδε-σάμην. Παθ. μετὰ σ. ᾔδε-σμαι, ᾐδέ-σ-θην. ἀκέ-ομαι, ἀκέ-σομαι καὶ ἀκοῦμαι, ἠκε-σάμην. Παθ. μετὰ σ. ἠκέ-σ-θην (μτγν).

ἀρκέ-ω, ἀρκέ-σω, ἤρκε-σα. Παθ. μετὰ σ. ἀρκε-σθήσομαι, ἠρκέ-σθην (μτγν). ἀλέ-ω ἀλέ-σω καὶ ἀλῶ, ἤλε-σα (μτγν.), ἀλ-ήλε-κα. Παθ. μετὰ σ. ἀλήλε-σ-μαι καὶ ἀλ-ήλε-μαι, ἠλέ-σθην (μτγν).

ἐμέ-ω, ἐμέ-σω (μτγν.) καὶ ἐμοῦμαι, ἐμ-ήμε-κα. Παθ. μετὰ σ. ἐμ-ήμε-σμαι, ἀλλ' ἠμέ-θην.

ζέ-ω. ζέ-σω. ἔζε-σα. Παθ. μετὰ σ. ἔζε-σ-μαι, ἐζέ-σ-θην (μτγν).

ξέ-ω, ξέ σω, ἔξε-σα. » » ἔξε-σ-μαι, ἐξέ-σθην. »

τελέ-ω, τελέ-σω καὶ τελῶ, ἐτέλε-σα, τετέλε-κα. Παθ. μετὰ σ. τετέλε-σ-μαι, ἐτελέ-σ-θην.

τρέ-ω (σπάν. εἰς Ἀττ. πεζογρ.), τρέ-σω, ἔτρε-σα.

Οὕτω καὶ ἄχθομαι (ἐκ ῥ. ἀχθε), ἀχθέ-σομαι καὶ ἀχθε-σθήσομαι, ἠχθέ-σ-θην.

ἀρέσκ-ω (ἐκ ῥ. ἀρε), ἀρέ-σω, ἤρε-σα.

3). Ἐκ τῶν εἰς οω = ῶ.

ἀρό-ω, ἀρό-σω, ἤρο-σα. Παθ. Παρακείμ. ἀρήρο-μαι, ἠρό-θην (ποιητικῶς καὶ μεταγενεστέρως).

Σημ. Καὶ πολλὰ τῶν φωνηεντολήκτων εἰς μι φυλάττουσι τὸν χαρακτῆρα βραχύν, περὶ ὧν ὅρα §. 390. Σημ. 6'.

§. 366. 6'). Ῥήματα εἰς ἄλλους μὲν χρόνους ἐκτείνοντα τὸν χαρακτῆρα, εἰς ἄλλους δὲ φυλάττοντα αὐτὸν βραχύν, εἶνε·

αἱρέ-ω, αἱρή-σω, αἱρή-σομαι, ἥρη-κα, ἥρη-μαι· ἀλλ' αἱρε-θήσομαι, ἡρέ-θην.

δέ-ω (ἐκτείνεται πρὸ τοῦ σ), δή-σω, δή-σομαι, δε-δή-σομαι, ἔ-

δησα, ἐδη-σάμην (ποιητ.), ἀλλὰ δέδε-κα, δέδε-μαι, ἐδέ-θην, δε-θήσομαι.

ἐπ-αινέ-ω, ἐπαινέ-σομαι, ἐπ-ήνεσα, ἐπ-ήνεκα, ἐπ-αινε-θήσομαι, ἐπ-ηνέθην, ἀλλὰ Παρακ. ἐπ-ήνημαι.

ποθέ-ω, ποθή-σω καὶ ποθή-σομαι (σπαν. ποθέ-σομαι), ἐπόθη-σα, καὶ (σπαν. ἐπόθε-σα), πεπό-θη-κα (μτγν.), πεπόθη-μαι (μτγν.) ἀλλὰ Παθ. Ἀόρ. μετὰ σ. ἐποθέ-σθην καὶ ἐποθή-θην.

πονέ-ω, πονή-σω = (θέλω ἐργασθῆ) καὶ (μτγν.) πονέ-ω = (θέλω πονέσει), ἐπόνη-σα καὶ (μτγν. ἐπόνε-σα), πεπόνη-κα (ἐπὶ ἀμφοτ. τῶν σημασ.), πονή-σομαι, ἐπονη-σάμην, ἐπονή-θην, πεπόνη-μαι.

καλέ-ω, καλέ-σω καὶ συνηθ. καλ-ῶ, ἐκάλε-σα, ἀλλὰ κέκλη-κα, κέκλη-μαι, ἐκλή-θην, κλη-θήσομαι.

Οὕτω καὶ τὰ ἑπόμενα·

εὑρίσκω (ἐκ ῥ. εὑρε), εὑρή-σω, εὑρή-σομαι, εὕρη-κα, εὕρη-μαι· ἀλλ' εὑρε-θήσομαι, εὑρέ-θην.

ἔχ-ω (ἐκ ῥ. σχε), σχή-σω, σχή-σομαι, ἔσχη-κα, ἔσχη-μαι, ἀλλὰ παρὰ (μτγν.) σχε-θήσομαι, ἐσχέ-θην.

μάχ-ομαι (ἐκ ῥ. μαχε), μεμάχη-μαι ἀλλ' ἐμαχε-σάμην.

πίν-ω (ἐκ ῥ. πο), πέπω-κα· ἀλλὰ πέπο-μαι, ἐπό-θην.

φθάν-ω (ἐκ ῥ. φθα), φθή-σομαι καὶ (σπανίως φθά-σω), ἀλλ' ἔφθα σα, ἔφθα-κα.

§. 367. 2). Τα ἑξῆς πέντε ῥήματα, *πλέ*-ω, *πνέ*-ω, *νέ*-ω = (κολυμβῶ), *ῥέ*-ω καὶ *θέ*-ω ἐκτείνουσι τὸ ε εἰς ευ εἰς πάντας τοὺς χρόνους, πλὴν τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ· οἷον,

πλέ-ω	(ῥ. πλευ)	πλεύ-σομαι	καὶ -σοῦμαι,	ἔπλευ-σα, πέ-πλευ-κα.
πνέ-ω	(ῥ. πνευ)	πνεύ-σομαι	» »	ἔπνευ-σα, πέπνευ-κα.
νέ-ω	(ῥ. νευ)	νευ-σοῦμαι		ἔνευ-σα, νέ-νευ-κα.
θέ-ω	(ῥ. θευ)	θεύ-σομαι.	(ἐλλιπὲς κατὰ τοὺς ἄλλους χρόνους).	
ῥέ-ω	(ῥ. ῥευ)	(ῥεύ-σομαι)	συνήθως ῥυή-σομαι, ἐρρύ-ην (σπαν. ἔρρευ-σα).	

Σημ. ά). Τὸ χέ-ω (ῥ. χεϜ = χευ) σχηματίζει τοὺς ά. Μέλλοντας καὶ Ἀορίστους ἄνευ σ· οἷον, Μέλ. χέ-ω καὶ Μέσ. Μ. ά. χέ-ομαι. Ἀόρ. ά. ἔχε-α καὶ Μέσος ἐχε-άμην.

Σημ. 6'). Ἀρχικὴν ῥίζαν κυρίως τὰ προηγούμενα ῥήματα ἔχουσι πλυ, πνυ, νυ, ρυ, θυ, χυ, ἐξ ὧν κατ' ἔκτασιν προῆλθεν ἡ εἰς ευ· οἷον πλευ, πνευ, τῆς ὁποίας τὸ υ ἢ Ϝ ἀποβάλλεται ἐν τῷ Ἐνεστῶτι μόνον καὶ Παρατατικῷ, ὡς μεταξὺ δύο φωνηέντων εὑρισκόμενον (§. 89.)· εἰς δὲ τὸ χέ-ω καὶ ἐν τῷ

Μέλ. καὶ Ἀορ. οἷον πλυ = πλευ = πλευ-ω ἢ πλεϝω = πλέ-ω, χυ = χευ, χευ-ω ἢ χεϝ-ω = χέ-ω.

§. 368. 3). Καὶ τῶν συνῃρημένων τινά, ἂν καὶ εἰς τὸν σχηματισμὸν ἐκτείνουσι τὸν βραχὺν χαρακτῆρα, λαμβάνουσιν ὅμως, ὡς τὰ ἀσυναίρετα, σ' τὰ μὲν εἰς τὸν Μέσον ἢ Παθητικὸν Παρακείμενον καὶ Παθητ. Ἀόρ. ά. καὶ Μέλ. οἷον,

πλέω (ῥ. πλευ), πέ-πλευ-σ-μαι, ἐπλεύ-σ-θην καὶ πλευ-σθήσομαι (μεταγεν.).

(κνά-ω) κνῶ = (ξύνω), κέ-κνη-σ-μαι, ἐ-κνή-σ-θην.

(χό-ω) χῶ = (γεμίζω μὲ χῶμα), κέ-χω-σ-μαι, ἐχώ σ-θην, χω-σ-θήσομαι.

(χρά-ω) χρῶ = (δίδω χρησμόν), κέ-χρη-σ-μαι, ἐ-χρή-σ-θην (ποιητ.).

γιγνώσκω (ῥ. γνο), ἔ-γνω-σ-μαι, ἐ-γνώ-σ-θην, γνω-σ-θήσομαι, τὰ δὲ εἰς τὸν Παθητ. Ἀόρ. καὶ Μέλ. ἀλλ' εἰς τὸν Παρακείμενον διφοροῦνται· οἷον,

δρά-ω, ἐδρά-σ-θην, δέδρα-μαι καὶ (σπαν.) δέδρα-σ-μαι.

νέ-ω = (σωρεύω), νέ-νη-μαι καὶ νένη-σ-μαι, ἐνή-θην καὶ ἐνή-σ-θην (μεταγεν.)

καὶ ἄλλα μόνον εἰς τὸν Παθητ. Ἀόρ. καὶ Μέλλοντα· οἷον,

(εἰσ)φρέ-ω (πάντοτε σύνθετον μετὰ προθ. = εἰσέρχομαι), εἰσ-εφρή-σ-θην (μεταγεν.).

χράο-μαι, κέ-χρη-μαι ἀλλ' Ἀόρ. ἐχρή-σ-θην.

μιμνήσκω (ῥ. μνα), μέμνη-μαι ἀλλ' ἐ-μνή-σ-θην, μνη-σ-θήσομαι, τοὐναντίον δὲ εἰς τὸ νέ-ω, ἢ κατ' ἄλλους νά-ω = (γνέθω), νένη-σ-μαι (μτγν.) ἀλλ' ἐνή-θην.

§. 369. *Ἀττικὸς μέλλων ἢ συνῃρημένος.* Τοῦτον ἔχουσιν ὀλίγα ἐκ τῶν φυλαττόντων τὸν χαρακτῆρα βραχύν· οἷον τὸ (καλέ-ω) καλῶ, (τελέ-ω) τελῶ, (ἀλέ-ω) ἀλῶ, (ἐμέ-ω) ἐμῶ, (ἀκέ-ομαι) ἀκοῦ-μαι καὶ (ἐλά-ω) ἐλαύνω, τῶν ὁποίων ὁ Μέλ. γίνεται ὁμοιότυπος τῷ Βνεστῶτι καὶ κλίνεται ὡς αὐτός· οἷον,

(καλέ-σω) καλῶ, λεῖς, λεῖ. λεῖτον, λεῖτον. καλ-οῦμεν, λεῖτε, λοῦσι(ν).

Σημ. Σπανιώτατα ἀπαντῶσι καὶ Ἀττικοὶ μέλλοντες ἐκ τῶν εἰς ησω καὶ ωσω μελλοντικῶν τύπων· οἷον ἐπιμελεῖσθαι = (ἐπιμελήσεσθαι), ἐρημοῦτε = (ἐρημώσετε), οἰκειοῦντας = (οἰκειώσοντας).

§. 370. *Δωρικὸς Μέλλων.* Δωρικὸν Μέλλοντα (§. 328.) ἔχουσιν ἐκ τῶν συνῃρημένων τὸ νέ-ω νευσοῦμαι, καὶ τὸ πλέ-ω καὶ πνέ-ω, πλευ-σοῦμαι καὶ πλεύ-σομαι, πνευ-σοῦμαι καὶ πνεύ-σομαι.

§. 371. Παράδειγμα περισπωμέ-

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙ-

ΕΓΚΛΙ-

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
ἐνεστώς.	(τιμάω) τιμῶ.	(τιμάω) τιμῶ.	(τιμάοιμι
	(τιμάεις) τιμᾷς.	(τιμάῃς) τιμᾷς.	(τιμάοις
	(τιμάει) τιμᾷ.	(τιμάῃ) τιμᾷ.	(τιμάοι)
	(τιμάετον) τιμᾶτον.	(τιμάητον) τιμᾶτον.	(τιμάοιτον)
	(τιμάετον) τιμᾶτον.	(τιμάητον) τιμᾶτον.	(τιμαοίτην)
	(τιμάομεν) τιμῶμεν.	(τιμάωμεν) τιμῶμεν.	(τιμάοιμεν)
	(τιμάετε) τιμᾶτε.	(τιμάητε) τιμᾶτε.	(τιμάοιτε)
	(τιμάουσι) τιμῶσι(ν).	(τιμάωσι) τιμῶσι(ν)	(τιμάοιεν)
παρατ.	(ἐτίμαον) ἐτίμων, (ἐτίμαες) ἐτίμας, (ἐτίμαεν) ἐτίμα.		
	— —	(ἐτιμάετον) ἐτιμᾶτον, (ἐτιμαέτην) ἐτιμάτην.	
	(ἐτιμάομεν) ἐτιμῶμεν, (ἐτιμάετε) ἐτιμᾶτε, (ἐτίμαον) ἐτίμων.		
μέλλων.	τιμήσω, εις, ει.		
ἀόρ. ἀ.	ἐτίμησα, ας, ε(ν).	τιμήσω, ῃς, ῃ, κτλ.	τιμήσοιμι,
παρακ.	τετίμηκα, ας, ε(ν).	τετιμήκω, ῃς, ῃ. »	τιμήσαιμι,
ὑπερσ.	ἐτετιμήκειν(η), εις, ει.		τετιμήκοιμι,

§. 372. Β'. ΠΑΘΗ-

ἐνεστώς.	(τιμάομαι) τιμῶμαι.	(τιμάωμαι) τιμῶμαι.	(τιμαοίμην)
	(τιμάει) τιμᾷ.	(τιμάῃ) τιμᾷ.	τιμάοιο)
	(τιμάεται) τιμᾶται.	(τιμάηται) τιμᾶται.	(τιμάοιτο)
	(τιμάεσθον) τιμᾶσθον.	(τιμάησθον) τιμᾶσθον.	(τιμάοισθον)
	(τιμάεσθον) τιμᾶσθον.	(τιμάησθον) τιμᾶσθον.	(τιμαοίσθην)
	(τιμαόμεθα) τιμώμεθα.	(τιμαώμεθα) τιμώμεθα.	(τιμαοίμεθα)
	(τιμάεσθε) τιμᾶσθε.	(τιμάησθε) τιμᾶσθε.	(τιμάοισθε)
	(τιμάονται) τιμῶνται.	(τιμάωνται) τιμῶνται.	(τιμάοιντο)
παρατ.	(ἐτιμαόμην) ἐτιμώμην, (ἐτιμάου) ἐτιμῶ, (ἐτιμάετο) ἐτιμᾶτο.		
	— —	(ἐτιμάεσθον) ἐτιμᾶσθον, (ἐτιμαέσθην) ἐτιμάσθην.	
	(ἐτιμαόμεθα) ἐτιμώμεθα, (ἐτιμάεσθε) -μᾶσθε, (ἐτιμάοντο) -μῶντο.		
μ. μέλλ.	τιμήσομαι, ει(ῃ), εται.		
μετ'ὀ.μ.	τετιμήσομαι, ει, εται.		τιμησοίμην,
μ. ἀ. ἀ.	ἐτιμησάμην, ω, ατο.	τιμήσωμαι, ῃ, ηται.	τετιμησοίμην,
παρακ.	τετίμημαι, σαι, ται.	τετιμημένος, η, ον, ὦ ῇς, ᾖ	τιμησαίμην,
ὑπερσ.	ἐτετιμήμην, σο, το.		τετιμημένος,
π. μ. ἀ.	τιμηθήσομαι, ει, εται.		
π. ἀ. ἀ.	ἐτιμήθην, ης, η.	τιμηθῶ, ῇς, ῇ.	τιμηθησοίμην,
			τιμηθείην,

νου ῥήματος τῆς Α'. συζυγίας.

ΚΗ ΦΩΝΗ.

ΣΕΙΣ. *ΡΗΜ. ΟΝΟΜ.*

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τιμῶμι).			
τιμῶς). (*)	(τίμαε) τίμα.		(τιμάων)
τιμῶ.	(τιμαέτω) τιμάτω.		τιμῶν.
τιμῶτον.	(τιμάετον) τιμᾶτον.	(τιμάειν)	(τιμάουσα)
τιμώτην.	(τιμαέτων) τιμάτων.	τιμᾶν.	τιμῶσα.
τιμῶμεν.	(τιμάετε) τιμᾶτε.		(τιμάον)
τιμῶτε.	(τιμαόντων) τιμώντων καὶ		τιμῶν.
τιμῶεν.	(τιμαέτωσαν τιμάτωσαν)		

(*) καὶ συνηθέστ.

τιμώην. τιμώης. τιμώη.

(§. 361).

οις, οι.		τιμήσειν.	τιμήσων.
αις, αι ἢ ειε.	τίμησον, άτω.	τιμῆσαι.	τιμήσας.
οις, οι.	(τετίμηκε, έτω. ἄχρ.).	τετιμηκέναι.	τετιμηκώς.

ΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

τιμῴμην.			
τιμῷο.	(τιμάου) τιμῶ.		(τιμαόμενος)
τιμῶτο.	(τιμαέσθω) τιμάσθω.		τιμώμενος.
τιμῶσθον.	(τιμάεσθον) τιμᾶσθον.	(τιμάεσθαι)	(τιμαομένη)
τιμῴσθην.	(τιμαέσθων) τιμάσθων.	τιμᾶσθαι.	τιμωμένη.
τιμῴμεθα.	(τιμάεσθε) τιμᾶσθε.		(τιμαόμενον)
τιμῶσθε.	(τιμαέσθων) τιμάσθων καὶ		τιμώμενον.
τιμῶντο.	(τιμαέσθωσαν -άσθωσαν).		

οιο, οιτο.		τιμήσεσθαι.	τιμησόμενος.
οιο, οιτο.		τετιμήσεσθαι.	τετιμησόμενος.
αιο, αιτο.	τίμησαι, άσθω.	τιμήσασθαι.	τιμησάμενος.
η, ον, εἴην.	τετίμησο, σθω.	τετιμῆσθαι.	τετιμημένος.
οιο, οιτο.		τιμηθήσεσθαι.	τιμηθησόμενος.
είης, είη.	τιμήθητι, ήτω.	τιμηθῆναι.	τιμηθείς.

§. 373. Παράδειγμα περισπωμέ-

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙ-

ΕΓΚΛΙ-

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
ἐνεστώς.	(ποιέω) ποιῶ.	(ποιέω) ποιῶ.	(ποιέοιμι)
	(ποιέεις) ποιεῖς.	(ποιέῃς) ποιῇς.	(ποιέοις)
	(ποιέει) ποιεῖ.	(ποιέῃ) ποιῇ.	(ποιέοι)
	(ποιέετον) ποιεῖτον.	(ποιέητον) ποιῆτον.	(ποιέοιτον)
	(ποιέετον) ποιεῖτον.	(ποιέητον) ποιῆτον.	(ποιεοίτην)
	(ποιέομεν) ποιοῦμεν.	(ποιέωμεν) ποιῶμεν.	(ποιέοιμεν)
	(ποιέετε) ποιεῖτε.	(ποιέητε) ποιῆτε.	(ποιέοιτε)
	(ποιέουσι) ποιοῦσι(ν).	(ποιέωσι) ποιῶσι(ν).	(ποιέοιεν)
παρατ.	(ἐποίεον) ἐποίουν, (ἐποίεες) ἐποίεις, (ἐποίεε) ἐποίει.		
	— —	(ἐποιέετον) ἐποιεῖτον, (ἐποιεέτην) ἐποιείτην.	
	(ἐποιέομεν) ἐποιοῦμεν, (ἐποιέετε) ἐποιεῖτε, (ἐποίεον) ἐποίουν.		
μέλλων.	ποιήσω, εις, ει.		ποιήσοιμι,
ἀόρ. ά.	ἐποίησα, ας, ε(ν).	ποιήσω, ῃς, ῃ.	ποιήσαιμι,
παρακ.	πεποίηκα, ας, ε(ν).	πεποιήκω, ῃς, ῃ.	πεποιήκοιμι,
ὑπερσ.	ἐπεποιήκειν (η), εις, ει.		

§. 374. Β'. ΜΕΣΗ ἢ ΠΑ-

ἐνεστώς.	(ποιέομαι) ποιοῦμαι.	(ποιέωμαι) ποιῶμαι.	(ποιεοίμην)
	(ποιέει) ποιεῖ.	(ποιέῃ) ποιῇ.	(ποιέοιο)
	(ποιέεται) ποιεῖται.	(ποιέηται) ποιῆται.	(ποιέοιτο)
	(ποιέεσθον) ποιεῖσθον.	(ποιέησθον) ποιῆσθον.	(ποιέοισθον)
	(ποιέεσθον) ποιεῖσθον.	(ποιέησθον) ποιῆσθον.	(ποιεοίσθην)
	(ποιεόμεθα) ποιούμεθα.	(ποιεώμεθα) ποιώμεθα	(ποιεοίμεθα)
	(ποιέεσθε) ποιεῖσθε	(ποιέησθε) ποιῆσθε.	(ποιέοισθε)
	(ποιέονται) ποιοῦνται.	(ποιέωνται) ποιῶνται.	(ποιέοιντο)
παρατ.	(ἐποιεόμην) ἐποιούμην, (ἐποιέου) ἐποιοῦ, (ἐποιέετο) ἐποιεῖτο.		
	— —	(ἐποιέεσθον) ἐποιεῖσθον, (ἐποιεέσθην) ἐ-	
	(ἐποιεόμεθα) ἐποιούμεθα, (ἐποιέεσθε) ἐποιεῖσθε, (ἐποιέοντο) ἐ-		
μ. μέλ.	ποιήσομαι, ει (ῃ), εται.		ποιησοίμην,
μετ'ὸ.μ'	πεποιήσομαι, ει(ῃ), εται.		πεποιησοίμην,
μ.ἀόρ.ά.	ἐποιησάμην, ω, ατο.	ποιήσωμαι, ῃ, ηται.	ποιησαίμην,
παρακ.	πεποίημαι, σαι, ται.	πεποιημένος, ὦ, ᾖς, ᾖ	πεποιημένος,
ὑπερσ.	ἐπεποιήμην, σο, το.		
π. μ. ά.	ποιηθήσομαι, ει, εται.		ποιηθησοίμην,
π.ἀόρ.ά.	ἐποιήθην, ης, η.	ποιηθῶ, ῇς, ῇ.	ποιηθείην,

νου ῥήματος τῆς Β'. συζυγίας.

ΚΗ ΦΩΝΗ.

ΣΕΙΣ. *ΡΗΜ. ΟΝΟΜ.*

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΑΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ποιοῖμι. (*)	— —		
ποιοῖς.	(ποίεε) ποίει.		(ποιέων)
ποιοῖ.	(ποιεέτω) ποιείτω.		ποιῶν.
ποιοῖτον.	(ποιέετον) ποιεῖτον.	(ποιέειν)	(ποιέουσα)
ποιοίτην.	(ποιεέτων) ποιείτων.	ποιεῖν.	ποιοῦσα.
ποιοῖμεν.	(ποιέετε) ποιεῖτε.		(ποιέον)
ποιοῖτε.	(ποιεόντων) ποιούντων, ἢ		ποιοῦν.
ποιοῖεν.	(ποιεέτωσαν -είτωσαν).		

(*) καὶ συνηθέστερον ποιοίην, ποιοίης, ποιοίη. (§. 361).

οις, οι.		ποιήσειν.	ποιήσων.
αις, αι.	ποίησον, άτω.	ποιῆσαι.	ποιήσας.
οις, οι.	(πεποίηκε, έτω. ἄχρης.).	πεποιηκέναι.	πεποιηκώς.

ΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ποιοίμην.	— —		
ποιοῖο.	(ποιέου) ποιοῦ.		(ποιεόμενος)
ποιοῖτο.	(ποιεέσθω) ποιείσθω.		ποιούμενος.
ποιοῖσθον.	(ποιέεσθον) ποιεῖσθον.	(ποιέεσθαι)	(ποιεομένη)
ποιοίσθην.	(ποιεέσθων) ποιείσθων.	ποιεῖσθαι.	ποιουμένη.
ποιοίμεθα.	(ποιέεσθε) ποιεῖσθε.		(ποιεόμενον)
ποιοῖσθε.	(ποιεέσθων) ποιείσθων ἢ		ποιούμενον.
ποιοῖντο.	(ποιεέσθωσαν -είσθωσαν).		
ποιείσθην.			
ποιοῦντο.			
οιο, οιτο.		ποιήσεσθαι.	ποιησόμενος.
οιο, οιτο.		πεποιήσεσθαι.	πεποιησόμενος.
αιο, αιτο.	ποίησαι, άσθω.	ποιήσασθαι.	ποιησάμενος.
είην, κτλ.	πεποίησο, σθω.	πεποιῆσθαι.	πεποιημένος.
οιο, οιτο.		ποιηθήσεσθαι.	ποιηθησόμενος.
είης, είη.	ποιήθητι, ήτω.	ποιηθῆναι.	ποιηθείς.

§. 375. Παράδειγμα περισπωμέ-

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙ-

ΕΓΚΚΙ-

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
ἐνεστώς.	(δουλόω) δουλῶ.	(δουλόω) δουλῶ.	(δουλόοιμι
	(δουλόεις) δουλοῖς.	(δουλόῃς) δουλοῖς.	(δουλόοις
	(δουλόει) δουλοῖ.	(δουλόῃ) δουλοῖ.	(δουλόοι)
	(δουλόετον) δουλοῦτον.	(δουλόητον) δουλῶτον.	(δουλόοιτον)
	(δουλόετον) δουλοῦτον.	(δουλόητον) δουλῶτον.	(δουλοίτην)
	(δουλόομεν) δουλοῦμεν.	(δουλόωμεν) δουλῶμεν.	(δουλόοιμεν)
	(δουλόετε) δουλοῦτε.	(δουλόητε) δουλῶτε.	(δουλόοιτε)
	(δουλόουσι) δουλοῦσι(ν).	(δουλόωσι) δουλῶσι(ν).	(δουλόοιεν)
παρατ.	(ἐδούλοον) ἐδούλουν, (ἐδούλοες) ἐδούλους, (ἐδούλοεν) ἐδούλου.		
	— — (ἐδουλόετον) ἐδουλοῦτον, (ἐδουλοέτην) ἐδουλούτην.		
	(ἐδουλόομεν) ἐδουλοῦμεν, (ἐδουλόετε) ἐδουλοῦτε, (ἐδούλοον) λουν.		
μέλλων.	δουλώσω, εις, ει.		δουλώσοιμι,
ἀόρ. ά.	ἐδούλωσα, ας, ε(ν).	δουλώσω, ῃς, ῃ.	δουλώσαιμι,
παρακ.	δεδούλωκα, ας, ε(ν).	δεδουλώκω, ῃς, ῃ.	δεδουλώκοιμι,
ὑπερσ.	ἐδεδουλώκειν(η), εις, ει.		

§. 376. ΜΕΣΗ ἢ ΠΑ-

ἐνεστώς.	(δουλόομαι) δουλοῦμαι.	(δουλόωμαι) δουλῶμαι.	(δουλοοίμην)
	(δουλόῃ) δηλοῖ.	(δουλόῃ) δηλοῖ.	(δουλόοιο)
	(δουλόεται) δουλοῦται.	(δουλόηται) δουλῶται.	(δουλόοιτο)
	(δουλόεσθον) δουλοῦσθον	(δουλόησθον) δουλῶσθον.	(δουλόοισθον)
	(δουλόεσθον) δουλοῦσθον	(δουλόησθον) δουλῶσθον.	(δουλοοίσθην)
	(δουλούμεθα) -λούμεθα.	(δουλώμεθα) -λώμεθα.	(δουλοοίμεθα)
	(δουλόεσθε) δουλοῦσθε.	(δουλόησθε) δουλῶσθε.	(δουλόοισθε)
	(δουλόονται) δουλοῦνται	(δουλόωνται) δουλῶνται	(δουλόοιντο)
παρατ.	(ἐδουλούμην) ἐδουλούμην, (ἐδούλόου) ἐδουλοῦ, (ἐδουλόετο) ἐ-		
	— — (ἐδουλόεσθον) ἐδουλοῦσθον, (ἐδου-		
	(ἐδουλόομεθα) ἐδουλούμεθα, (ἐδουλόεσθε) ἐδουλοῦσθε, (ἐδου-		
μέσ.μέλ.	δουλώσομαι, ει(ῃ), εται.		δουλωσοίμην,
μετ'ὀ.μ.	δεδουλώσομαι, ει(ῃ), εται		δεδουλωσοίμην
μέσ.ἀ.ά.	ἐδουλωσάμην, ω, ατο.	δουλώσωμαι, ῃ, ηται	δουλωσαίμην,
παρακ.	δεδούλωμαι, σαι, ται.	δεδουλωμένος, ὦ, ἦς, ἦ.	δεδουλωμένος,
ὑπερσ.	ἐδεδουλώμην, σο, το.		
π. μ. ά.	δουλωθήσομαι, ει(ῃ) εται		δουλωθησοίμην
π. ἀ. ά.	ἐδουλώθην, ης, η.	δουλωθῶ, ἦς, ἦ.	δουλωθείην,

νου ῥήματος τῆς Γ'. συζυγίας.

ΚΗ ΦΩΝΗ.

ΣΕΙΣ.		ΡΗΜ. ΟΝΟΜ.	
ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
δουλοῖμι).	— —		
δουλοῖς). (*)	(δουλόε) δούλου.		(δουλόων)
δουλοῖ.	(δουλοέτω) δουλούτω.		δουλῶν.
δουλοῖτον.	(δουλόετον) δουλοῦτον.	(δουλόειν)	(δουλόουσα)
δουλοίτην.	(δουλοέτων δουλούτων).	δουλοῦν.	δουλοῦσα.
δουλοῖμεν.	(δουλόετε) δουλοῦτε.		(δουλόον)
δουλοῖτε.	(δουλούντων) δηλούντων ἢ		δουλοῦν.
δουλοῖεν.	(δουλοέτωσαν -ούτωσαν).		

(*) καὶ συνηθέστερον
δουλοίην. δουλοίης. δουλοίη.
(§. 361).

οις, οι.		δουλώσειν.	δουλώσων.
αις, αι.	δούλωσον, άτω.	δουλῶσαι.	δουλώσας.
οις, οι.	(δεδούλωκε, έτω. ἄχρ.).	δεδουλωκέναι.	δεδουλωκώς.

ΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

δουλοίμην.	(δουλόου) δουλοῦ.		
δουλοῖο.	(δουλοέσθω) δουλούσθω.		(δουλούμενος)
δουλοῖτο.	(δουλόεσθον) δουλοῦσθον.		δουλούμενος.
δουλοῖσθον.	(δουλοέσθων) δουλούσθων.	(δουλόεσθαι)	(δουλομένη)
δουλοίσθην.	(δουλόεσθε) δουλοῦσθε.	δουλοῦσθαι.	δουλομένη.
δουλοίμεθα.	(δουλοέσθων) δουλούσθων		(δουλούμενον)
δουλοῖσθε.	ἢ (δουλοέσθωσαν δουλού-		δουλούμενον.
δουλοῖντο.	[σθωσαν).		

δουλοῦτο.
λοέσθην) ἐδουλούσθην.
λόοντο) ἐδουλοῦντο.

οιο, οιτο.		δουλώσεσθαι.	δουλωσόμενος.
οιο, οιτ῾.		δεδουλώσεσθαι.	δεδουλωσόμενος.
αιο, αιτο.	δούλωσαι, άσθω.	δουλώσασθαι.	δουλωσάμενος.
εἴην, εἴης, εἴη	δεδούλωσο, σθω.	δεδουλῶσθαι.	δεδουλωμένος.
οιο, οιτο.		δουλωθήσεσθαι.	δουλωθησόμενος.
είης, είη.	δουλώθητι, ήτω.	δουλωθῆναι.	δουλωθείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΣΥΖΥΓΙΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ ΡΗΜΑΤΩΝ.

§. 377. Τὰ εἰς *μι* ῥήματα διακρίνονται κυρίως τῶν εἰς ω ληγόντων βαρυτόνων καὶ περισπωμένων, ὅτι εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ Ἐνεστῶτος, Παρατατικοῦ, καὶ β'. Ἀορίστου τῆς τε ἐνεργητικῆς καὶ Μέσης φωνῆς συνάπτουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις ἀμέσως μετὰ τῆς ῥίζης ἄνευ συνδετικοῦ φωνήεντος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐν τῇ Εὐκτικῇ καὶ Ὑποτακτικῇ, πάντας δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους σχηματίζουσιν ἀπὸ τῆς καθαρᾶς ῥίζης κατὰ τὰ βαρύτονα εἰς ω.

§. 378. *Συζυγίαι.* Τὰ εἰς *μι* ῥήματα διαιροῦνται κατὰ τὸν χαρακτῆρα εἰς τέσσαρας συζυγίας, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη ἔχει χαρακτῆρα *α*· οἷον (ῥ. στᾰ) = *ἵ-στη-μι*, ἡ δευτέρα *ε*, οἷον (ῥ. θε) = *τί-θη-μι*, ἡ τρίτη *ο*, οἷον (ῥ. δο) *δί-δω-μι*, καὶ ἡ τετάρτη *ά*) ἢ σύμφωνον ὑγρὸν ἢ ἄφωνον, εἰς τὸ ὁποῖον προστίθεται ἡ συνδετικὴ συλλαβὴ *νυ*, οἷον (ῥ. δεικ) *δείκ-νυ-μι*, (ῥ. ὀμ) *ὄμ-νυ-μι*· ἢ β') φωνῆεν προσλαμβάνων τὴν συλλαβὴν *νυ*, οἷον (ῥ. στρο) *στρώ-νυ-μι*, (ῥ. σκεδα) *σκεδά-νυ-μι*, (ῥ. κορε) *κορέ-νυ-μι*.

Σημ. ά). Ἐν τῷ ὄλλυμι τὸ ν τῆς συλλαβῆς νυ ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ὑγρὸν λ· οἷον ὄλ-νυ-μι = ὄλ-λυ-μι.

Σημ. β'). Μετὰ τὴν πρόσληψιν τῆς συλλαβῆς νυ μόνον ὁ βραχὺς χαρακτὴρ ο ἐκτείνεται εἰς ω, οἷον στρο = στρώ-νυ-μι.

§. 379. *Ἀναδιπλασιασμός.* Πολλὰ τῶν μονοσύλλαβον ῥίζαν ἐχόντων εἰς *μι* προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ῥίζης τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ τὸ ἀρκτικὸν τῆς ῥίζης σύμφωνον μετὰ τοῦ συνδετικοῦ *ι*, τὸ ὁποῖον λέγεται *ἀναδιπλασιασμὸς* τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ, οἷον (ῥ. θε = θι-θε-μι) = *τί-θη-μι*, (δο = δι-δο-μι) = *δί-δω-μι*, (στα = σί-στα-μι) = *ἵ-στη-μι*, (χρα = χι-χρα-μι) = *κί-χρη-μι*.

Σημ. Εἰς τὸ ἵ-στημι ὁ ἀναδιπλασιασμὸς σ τρέπεται εἰς δασεῖαν· εἰς τὸ τίθημι καὶ κί-χρημι τὰ δασέα θ καὶ χ εἰς τὰ ἀντίστοιχά των ψιλὰ τ καὶ κ (§. 77. ά) καὶ εἰς τὸ πί-μ-πλη-μι καὶ πί-μ-πρημι (ἐκ ῥίζ. πλα καὶ πρα παρεντίθεται τὸ ἔρρινον ν, τὸ ὁποῖον πρὸ τοῦ π τρέπεται εἰς μ, (οἷον, πι-ν) πλημι = πί-μ-πλημι, πί-ν-πρημι = πί-μ-πρημι) καὶ κατά τινας, ἀποβάλλεται, ὅταν εἰς τὴν πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴν συμπέσῃ ἐκ συνθέσεως ἕτερον μ, (οἷον ἐμ-πί-πλημι), κατ' ἄλλους δὲ διατηρεῖται, (οἷον ἐμ-πίμ-πλημι).

Ι). ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ.

§. 380. *Α'). Ὁριστική. Προσωπικαὶ καταλήξεις Ὁριστικῆς.*

	ά). Ἐνεστῶτος.			β'). Παρατ. καὶ β'. Ἀορ.		
Ἑν	μι.	ς.	σι(ν).	ν.	ς.	—
Δυϊκ.	—	τον.	τον.	—	τον.	την.
Πληθ.	μεν.	τε.	νσι(ν).	μεν.	τε.	σαν.

§. 381. Τὰ εἰς *μι*, συνάπτοντα τὰς προσωπικὰς καταλήξεις ἀμέσως μετὰ τῆς ῥίζης, ἐκτείνουσιν εἰς τὸν Ἑνικὸν μόνον τοῦ Ἐνεργητικοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ τῆς Ὁριστικῆς τὸν βραχὺν χαρακτῆρα εἰς μακρόν· ἤγουν τὸ *α* βραχὺ εἰς *η*, τὸ *ε* εἰς *η* ἢ *ει*, τὸ *ο* εἰς ω ἢ *ου* καὶ τὸ *υ* βραχὺ εἰς *υ* μακρόν· οἷον,

Ἐνεστ.	(ῥ. στα).	Ἑνικ.	ἵ-στη-μι, ἵ-στη-ς, ἵ-στη-σι(ν)· ἀλλὰ
		Δυϊκ.	ἵ-στα-τον, ἵστα-τον. καὶ
		Πληθ.	ἵ-στα-μεν, ἵ-στα-τε, ἱ-στᾶ-σι(ν).
»	(ῥ. θε)	Ἑνικ.	τί-θη-μι, τί-θη-ς, τί-θη-σι(ν)· ἀλλὰ
		Δυϊκ.	τί-θε-τον, τί-θε-τον. καὶ
		Πληθ.	τί-θε-μεν, τί-θε-τε, τι-θέ-ασι(ν) (τιθεῖσι).
»	(ῥ. δο).	Ἑνικ.	δί-δω-μι, δί-δω-ς, δί-δω-σι(ν)· ἀλλὰ
		Δυϊκ.	δί-δο-τον, δί-δο-τον. καὶ
		Πληθ.	δί-δο-μεν, δί-δο-τε, δι-δό-ασι(ν) διδοῦσιν.
»	(ῥ. δεικ).	Ἑνικ.	δείκ-νῡ-μι, δείκ-νῡ-ς, δείκ-νυ-σι(ν)· ἀλλὰ
		Δυϊκ.	δείκ-νῦ-τον, δείκ-νυ-τον. καὶ
		Πληθ.	δείκ-νῦ-μεν, -νυ-τε, -νύ-ασι(ν) (-νῦσιν).
Παρατ.		Ἑνικ.	ἵ-στην, ἵ-στη-ς, ἵ-στη· ἀλλὰ
		Δυϊκ.	ἵ-στα-τον, ἱ-στά-την. καὶ
		Πληθ.	ἵ-στα-μεν, ἵ-στα-τε, ἵ στα-σαν.
»		Ἑνικ.	ἐ-τί-θη-ν, ἐ-τί-θει-ς (θης), ἐ-τί-θει (θη).
		Δυϊκ.	ἐ-τίθε-τον, ἐ-τιθέ-την.
		Πληθ.	ἐ-τίθε-μεν, ἐ-τίθε-τε, ἐ-τίθε-σαν.
»		Ἑνικ.	ἐ-δί-δου-ν (δων), -δου-ς (δως), -δου (δω).
		Δυϊκ.	ἐ-δίδο-τον, ἐ-διδό-την.
		Πληθ.	ἐ-δίδο-μεν, ἐ-δίδο-τε, ἐ-δίδο-σαν.
»		Ἑνικ.	ἐ-δείκ-νῡ-ν, ἐ-δείκ-νῡ-ς, ἐ-δείκ-νῡ.
		Δυϊκ.	ἐ-δείκ-νῦ-τον, ἐ-δε κνύ-την.
		Πληθ.	ἐ-δείκ-νῦ-μεν, ἐ-δείκ-νῡ-τε, ἐ-δείκ-νυ-σαν.

§. 382. Οὕτω σχηματίζεται καὶ ὁ β'. Ἀόριστος τοῦ ἵστημι ἔ-στην, ὅστις ὅμως ἐκτείνει τὸ α βραχὺ εἰς η ὄχι μόνον ἐν τῷ Ἑνικῷ τῆς Ὁριστικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Δυϊκ. καὶ Πληθ., ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ Προστακτικῇ καὶ τῇ Ἀπαρεμφάτῳ· οἷον,

(ῥ. στα). Ἑνικ. ἔ-στην, ἔ-στη-ς, ἔ-στη.
Δυϊκ. ἔ-στη-τον, ἐ-στή-την.
Πληθ. ἔ-στη-μεν, ἔ-στη-τε, ἔ-στη-σαν.
Προστ. στῆ-θι, στή-τω, κτλ. Ἀπαρ. στῆ-ναι.

Ὁ δὲ τοῦ τίθη-μι, δίδωμι καὶ ἵημι, οἷον, ἔ-θην, ἔδων, ἧν, μὴ ἔχων εὔχρηστον τὸν Ἑνικὸν ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ ά. Ἀορίστου, ἔθηκα, ἔδω-κα, ἧκα· οἷον,

Ἑνικ. ἔθη-κα, ἔ-θηκ-ας, ἔθηκ-ε(ν).
Δυϊκ. ἔ-θε-τον, ἐθέ-την.
Πληθ. ἔ-θε-μεν, ἔ-θε-τε, ἔ-θε-σαν.
Ἑνικ. ἔ-δω-κα, ἔ-δω-κας, ἔ-δωκ-ε(ν).
Δυϊκ. ἔ-δο-τον, ἐδό-την.
Πληθ. ἔ-δομεν, ἔ-δοτε, ἔδο-σαν.

Σημ. Δεύτερον Ἀόριστον ἔχουσι συνήθως ἐκ τῶν εἰς μι ὀλίγα τινὰ ἐκ τῶν ἀναδιπλασιαζόντων τὸν Ἐνεστ. καὶ Παρατ. οὗτινος διαφέρει ὁ β'. Ἀόριστ. μόνον κατὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν, οἷον τὸ ἵ-στημι, τίθημι, δίδωμι καὶ ἵημι. Ἐκ δὲ τῆς δ'. συζυγίας τῶν εἰς υμι β'. Ἀόριστον ἔχει μόνον τὸ σβέννυμι κλινόμενον οὕτω·

ἔ-σβη-ν, ἔ-σβη-ς, ἔ-σβη. ἔ-σβη-τον, ἐ-σβή-την. ἔ-σβη-μεν, ἔ-σβη-τε, ἔ-σβη-σαν. Ὑποτ. σβῶ, σβῇ-ς, σβῇ, κτλ Εὐκτ. σβείην, σβείης, κτλ. Προς. σβῆ-θι. Ἀπαρ. σβῆ-ναι. Μετοχ. σβείς, σβεῖσα, σβέν.

§. 383. Πληθυντ. γ'. πρόσ. Ἐνεστῶτος. Πρὸ τῆς καταλήξεως νσι τοῦ Πληθ. γ'. προσ. τοῦ Ἐνεστῶτος παρεμβάλλεται α, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν (§. 87. Σημ. β'.) ἐκτεινόμενον πρὸς ἀναπλήρωσιν εἰς α μακρὸν συναιρεῖται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μετὰ τῶν ριζῶν μόνον τῶν ἐχουσῶν χαρακτῆρα α βραχύ, οἷον (ἱστα-α-νσιν = ἱστά-α-σιν) = ἱστᾶ-σι, φημὶ (ῥ. φα = φα-α-νσι = φα-α-σι) φα-σίν, ἀλλὰ τιθέ-α-σι, δι-δό-α-σι, δεικνύ-α-σι. Οἱ δὲ συνηρημένοι τύποι εἰς εῖσιν, οῦσι καὶ υσιν, οἷον τιθεῖσι(ν), διδοῦσι(ν) καὶ δεικνῦσιν εἶνε σπανιώτατοι καὶ παρὰ ποιηταῖς καὶ μεταγενεστέροις ἐνίοτε.

§. 384. *Τύποι κατὰ τὰ εἰς* ω. Τύποι τινὲς τῶν εἰς μι σχηματίζονται ὡς ἐκ θέματος περισπωμένου ἢ βαρυτόνου· οἷον τὸ Ἑνικ. β'. καὶ γ'. πρόσ. τοῦ Παρατ. τοῦ τίθημι εὑρηται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐτίθεις, ἐτίθει (ὡς ἐκ τοῦ τιθέω), τὰ δὲ Ἑνικὰ τοῦ Παρατατ. ἐδίδων σχεδὸν πάντοτε συνῃρημένως. οἷον, ἐδίδουν, ἐδίδους, ἐδίδου (ὡς ἐκ

τοῦ διδόω. Καὶ ἐκ τῶν τῆς δ'. συζυγίας τῶν εἰς νυμι εὑρηνται πολλοὶ τύποι κατὰ τὰ βαρύτονα, ὅταν μετὰ τὸ υ μάλιστα ἀκολουθῇ μακρὸν φωνῆεν, οἷον, δεικνύεις, ὀμνύει, κτλ. συνήθως δὲ τὸ Πληθ. γ'. πρόσ. οἷον, δεικνύ-ουσι(ν).

§. 385. *Β'.) Ὑποτακτική.* 1) Αὕτη σχηματίζεται, ὅπως ἡ τῶν εἰς ω βαρυτόνων, συναιροῦσα μὲν τὸν χαρακτῆρα μετὰ τῶν συνδετικῶν φωνηέντων ω καὶ η, ἀλλὰ μετὰ τῆς διαφορᾶς ταύτης, ἤτοι τὸ αη καὶ αῃ εἰς η καὶ ῃ (καὶ ὄχι εἰς α καὶ ᾳ), καὶ τὸ οη καὶ οῃ εἰς ω καὶ ῳ· οἷον,

Ἐνες. (ἱ-στά-ω) ἱστῶ, (ἱστάῃς) ἱστῇς, (ἱστάῃ) ἱστῇ. Δυϊκ. (ἱστά-ητον) ἱστῆτον, ἱστῆτον. Πληθ. (ἱστά-ωμεν) ἱστῶμεν, (ἱστά-ητε) ἱστῆτε, (ἱστάω-σιν) ἱστῶσιν.
» (τιθέ-ω) τιθῶ, (τιθέ-ῃς) τιθῇς, (τιθέῃ) τιθῇ. Δυϊκ. (τιθέ-ητον) τιθῆτον, τιθῆτον. Πληθ. (τιθέ-ωμεν) τιθῶμεν, (τιθέ-ητε) τιθῆτε, (τιθέ-ωσι) τιθῶσι(ν).
» (διδό-ω) διδῶ, (διδό-ῃς) διδῷς, (διδό-ῃ) διδῷ. Δ. (διδό-ητον) διδῶτον, διδῶτον. Πληθ. (διδό-ωμεν) διδῶμεν, (διδό-ητε) διδῶτε, (διδό-ωσι) διδῶσι(ν).
Ἀόρ. β'. (στά-ω) στῶ, στῇς, στῇ. Δ. στῆ-τον, στῆτον. Πλ. στῶ-μεν, στῆ-τε, στῶσι(ν).
» (θέω) θῶ, θῇς, θῇ. Δ. θῆ τον, θῆτον. Πλ. θῶ-μεν, θῆ-τε, θῶσι(ν).
» (δό-ω) δῶ, δῷς, δῷ. Δ. δῶ-τον, δῶ-τον. Πλ. δῶ-μεν, δῶ-τε, δῶσι(ν).

2). Ἡ Ὑποτακτ. καὶ Εὐκτ. τῆς Ἐνεργητ. καὶ Μέσης φωνῆς τῆς δ'. συζυγίας τῶν εἰς υμι ἔχουσι πάντοτε τὰς καταλήξεις τῶν εἰς ω βαρυτόνων ἀσυναιρ.

Ἐνεστ. δεικνύ-ω, ῃς, ῃ. Δ. δεικνύ-ητον, -ητον. Πλ. δεικνύ-ωμεν, ητε, ωσι(ν).

§. 386. *Γ'). Εὐκτική.* Ἡ Εὐκτικὴ σχηματίζεται προσλαμβάνουσα τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τοῦ Παρατατικοῦ τῶν εἰς μι συναπτομένας μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τῆς συνδετικῆς συλλαβῆς ιη, τῆς ὁποίας τὸ ι συνενοῦται μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος εἰς δίφθογγον, οἷον (ἱστα-ιη-ν) = ἱσταίην.

Σημ. Ἐν τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ συνήθως συγκόπτεται τὸ η εἰς τὸν Δυϊκὸν καὶ Πληθυντ. τοῦ Ἐνεστῶτος, ἡ δὲ τοῦ Πληθ. γ'. πρόσ. καταλῆξις ησαν

συγκόπτεται εἰς εν. Ἐν τῷ β'. Ἀορίστῳ ὅμως τοῦ ἵστημι, τίθημι καὶ δίδωμι οἱ συγκεκομμένοι τύποι εἶνε σπάνιοι, πλὴν τοῦ Πληθ. γ'. προσ. σταῖεν, θεῖεν, δοῖεν.

Ἐνεστ. (ἱστα-ιη-ν) ἱσταίην, ἱστα-ίη-ς, ἱστα-ίη. Δ. (ἱσταίητον) καὶ ἱσταῖτον, (ἱσταιήτην) ἱσταίτην. Πληθ. (ἱσταίημεν) ἱσταῖμεν, (ἱσταίητε) ἱσταῖτε, (ἱσταίησαν) ἱσταῖεν.

» (τιθε-ίη-ν) τιθείην, τιθείης, τιθείη. Δ. (τιθείητον) τιθεῖτον, (τιθειήτην) τιθείτην. Πληθ. (τιθείημεν) τιθεῖμεν, (τιθείητε) τιθεῖτε, (τιθείησαν) τιθεῖεν.

» (διδο-ιη-ν) διδοίην, διδοίης, διδοίη. Δ. (διδοίητον) διδοῖτον, (διδοιήτην) διδοίτην. Πληθ. (διδοίημεν) διδοῖμεν, (διδοίητε) διδοῖτε, (διδοίησαν) διδοῖεν.

Ἀόρ. β'. στα-ίη-ν, σταίης, σταίη. Δ. σταίητον, σταιήτην. Πλ. σταίημεν, σταίητε, σταῖεν (σταίησαν).

» θείην, θείης, θείη. Δ. θείητον, θειήτην. Πλ. θείημεν, θείητε (θείησαν) θεῖεν.

» δοίην, δοίης, δοίη. Δ. δοίητον, δοιήτην. Πλ. δοίημεν, δοίητε (δοίησαν) δοῖεν.

Ἐν δ'. συζ. δεικνύ-οιμι, οις, οι. δεικνύ-οιτον, οίτην. Πλ. δεικνύ-οιμεν, οιτε, οιεν.

§. 387. *Δ'. Προστακ. 1).* Προσωπικὰς καταλήξεις ἔχει τὰς ἑξῆς· Ἐν. θι. τω. Δυϊκ. τον. (των). Πληθ. τε. ντων (τωσαν).

2). Ἡ κατάληξις θι εἰς μὲν τὸν Ἐνεστ. ἀποκόπτεται ἀναπληρουμένη δι' ἐκτάσεως τοῦ βραχέος χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος, ἤγουν τοῦ α εἰς η, τοῦ ε εἰς ει, τοῦ ο εἰς ου καὶ τοῦ υ βραχ. εἰς υ μακρόν· (ἵστα-θι)=ἵστη, (τίθε-θι)=τίθει, (δίδο-θι)=δίδου, δείκνυ-θι) δείκνυ. Εἰς δὲ τὸν β'. Ἀόρ. μόνον τὸ ι ἀποκόπτεται (§. 56), τὸ δὲ θ τρέπεται εἰς ς (§. 56 καὶ 96)· οἷον, (θε-θι=θεθ)=θές, (δο-θι=δοθ)=δός, (ἑ-θι=ἑθ)=ἕς· ἐξαιρεῖται τὸ στῆθι.

Ἐνεσ. (ἵστα-θι) ἵστη, ἱστά-τω. ἵστα-τον, (ἱστά-των). ἵστα-τε,
» ἱστά-ντων (ἢ ἱστά-τωσαν).
» (τίθε-θι) τίθει, τιθέ-τω. τίθε-τον, (τιθέ-των). τίθε-τε,
» τιθέ-ντων (ἢ τιθέ-τωσαν).
» (δίδο-δι) δίδου, διδό-τω. δίδο-τον, (διδό-των). δίδο-τε,
» διδό-ντων (ἢ διδότωσαν).
» (δείκνυ-θι) δείκνυ, -νύτω. δείκνυ-τον, (νύτων). δείκνυ-τε,
» -νύντων (ἢ ύτωσαν).

Ἀόρ. β'. στῆ-θι, στή-τω. στῆ-τον, (στή-των). στῆ-τε, στά-ντων
» (ἢ στή-τωσαν).
» (θέ-θι) θές, θέ-τω. θέ-τον, (θέτων). θέ-τε, θέ-ντων (ἢ
» θέ-τωσαν)
» (δό-θι)=δός, δό-τω. δό-τον, (δό-των). δό-τε, (δό-
» ντων (ἢ δό-τωσαν).

Σημ. ά). Οὕτω σχηματίζεται ἐν τῇ Προστακτικῇ καὶ ὁ τοῦ ἔχω β'. Ἀόρ. ἔσχον· οἷον, (σχέ-θι)=σχές, ἐπί-σχες ἀλλὰ καὶ πάρα-σχε.

Σημ. β'). Ἡ κατάληξις τῆς Προστακτικῆς θι διατηρεῖται μόνον 1) Εἰς τινας Ἐνεστῶτας, οἷον, φημὶ φάθι, εἰμὶ ἴσθι, οἶδα ἴσθι. 2) Εἰς τινας β'. Ἀορ. τῶν εἰς ω κατὰ τὰ εἰς μι σχηματιζομένους, οἷον βαίνω βῆθι, δύω δῦθι, γιγνώσκω (ῥ. γνο) γνῶθι, πίνω (ῥ. πι) πῖ-θι, (ἀπο)διδράσκω (ῥ. δρα) ἀπό-δραθι· καὶ 3) Εἰς τοὺς Παρακειμένους τοῦ θνήσκω (ῥ. θνα) τέθνα-θι, δέδοικα (ῥ. δι) δέ-δι-θι, καὶ τοὺς παρὰ ποιηταῖς ἕ-στα-θι (ἵστημι), πέ-πισ-θι (πείθ-ω), κέ-κραχ-θι (κράζω), ἄνωχ-θι (ἄνωγα) καὶ τέτλα-θι (ῥ. τλα). Ὁ δ' Ἐνεστὼς ζῆ-θι εἶνε μεταγενέστερος ἀντὶ τοῦ ζῆ, ζήτω.

Σημ. γ'). Ὁ β'. Ἀόριστος στῆ-θι ἐν συνθέσει ἀπαντᾷ ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς μετὰ καταλήξεως συγκεκομμένης καὶ ἀναπληρωτικῆς ἐκτάσεως τοῦ α βραχέος εἰς η· οἷον, παρά-στα, κατά-στα.

§. 388. *Ε'. Ἀπαρέμφατος.* Κατάληξιν ἡ Ἀπαρέμφατος ἔχει εἰς τὸν Ἐνεσ. καὶ β'. Ἀόρ. ναι, πρὸ τῆς ὁποίας τὰ μὲν τοῦ Ἐνεστῶτος βραχέα φωνήεντα μένουσιν ἀμετάβλητα, τὰ δὲ τοῦ β'. Ἀορ. ἐκτείνονται, ἤτοι τὸ α βραχὺ εἰς η, τὸ ε εἰς ει, τὸ ο εἰς ου, καὶ τὸ υ βραχὺ εἰς υ μακρόν· οἷον,

Ἐνεσ. (ῥ. στα) ἱ-στά-ναι, (ῥ. θε) τιθέναι, (ῥ. δο) δι-δόναι, (δει-
» κνυ) δεικνύ-ναι,

ἀλλὰ β'. Ἀορ. στῆ-ναι θεῖ-ναι, δοῦ-ναι, (ῥ. φυ) φῦ-ναι.

Σημ. Τρεῖς β'. Ἀόρ. τῶν κατὰ τὰ εἰς μι σχηματιζομένων ἐκτείνουσι τὸ ο εἰς ω καὶ ὄχι εἰς ου· οἷον, ἀλ-ίσκ-ομαι (ῥ. ἁλο) ἐ-άλ-ων ἁλῶ-ναι, γι-γνώ-σκ-ω (ῥ. γνο) ἔγνω-ν γνῶ-ναι, (βιό-ω) ἐβίω-ν, βιῶν-αι.

§ 389. *ΣΤ'. Μετοχή.* Κατάληξιν ἡ Μετοχὴ ἔχει ντ=(Ἀρσ. ντ-ς Θηλ. ντ-ια. Οὐδ. ντ), ἥτις συναπτομένη εἰς μὲν τὸν Ἐνεστῶτα μετὰ τῆς ἐπιτεταμένης, εἰς δὲ τὸν β'. Ἀόρ. μετὰ τῆς καθαρᾶς ῥίζης πάσχει τὰς σημειωθείσας τροπάς, ἀποβολὰς καὶ ἀναπληρωτικὰς ἐκτάσεις· οἷον,

Ἐνεσ. (ῥ. ἱ-στα-ντ-ς)=ἱστάς, (ἱστα-ντ-ια)=ἱστᾶ-σα, (ἱστα-ντ)
» =ἱστάν.
» (ῥ. τιθε-ντ-ς)=τιθεί-ς, (τιθε-ντ-ια)=τιθεῖ-σα, (τιθε-ντ)
» =τιθέν.
» (διδο-ντ-ς)=διδούς, (διδο-ντ-ια)=διδοῦ-σα, (διδο-ντ)
» =διδόν.

» (δεικνυ-ντ-ς)=δεικνύς, (δεικνυ-ντ-ια) δεικνῦσα, (δεικνυ-
» ντ)=δεικνύν.
Ἀόρ. β'. (στα-ντ-ς)=στάς, (στα-ντ-ια)=στᾶσα, (στα-ντ) στάν,
» οὗτω καὶ θείς, θεῖσα, θέν, δούς, δοῦσα, δόν, φύς, φῦσα,
» φύν.

§. 390. *Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν χρόνων.* Πλὴν τοῦ Ἐνεργ. Παρατ. καὶ β'. Ἀορ. οἱ λοιποὶ χρόνοι σχηματίζονται ἐκ τῆς καθαρᾶς ῥίζης κανονικῶς κατὰ τὰ βαρύτονα καὶ συνῃρημένα, προσλαμβάνοντες τὰς οἰκείας χρονικὰς καταλήξεις ἕκαστος καὶ ἐκτείνοντες τὸν μὲν χαρακτῆρα α καὶ ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω· οἷον,

	Μέλλ.	*Ἀόρ. ἀ.*	*Παρακ.*	*Μετ' ὀλ. μ.*
(ῥ. στᾰ).	στή-σω.	ἔ-στη-σα.	ἑ-στή-κα.	ἑ-στή-ξω.
(ῥ. θε).	θή-σω.	ἔ-θη-κα.	τέ-θει-κα.	
(ῥ. δο).	δώ-σω.	ἔ-δω-κα.	δέ-δω-κα.	
(ῥ. δεικ).	δείξω	ἔ-δειξα.	δέ-δειχα.	

Σημ. ἀ). Ὁ Παρακείμ. καὶ Ὑπερσ. τοῦ ἵη-μι καὶ τίθημι ἐκτείνουσι τὸ ε εἰς ει καὶ ὄχι εἰς η· οἷον, (ῥ. θε) τέ-θει-κα, ἐ-τε-θεί-κειν, (ῥ. ἑ). εἶ-κα, εἴ-κειν.

Σημ. β'). Πολλὰ τῶν ῥημάτων τῆς δ'. συζυγίας τῶν εἰς υμι, τῶν ὁποίων ἡ ἀρχικὴ ῥίζα φαίνεται λήγουσα εἰς φωνῆεν, (ὅρα §. 435. Σημ. ἀ.) διατηροῦσιν ἄτρεπτον τὸν βραχὺν χαρακτῆρα, ὡς τινα τῶν περισπωμένων (§. 363—364) καὶ προσλαμβάνουσι συνήθως καὶ σ εἰς τοὺς Παθητικοὺς χρόνους· οἷον,

κερά-ννυ-μι. (ῥ. κερα), κερά-σω (μτγν.), ἐκέρα-σα· ἀλλὰ κέκρα-μαι.
κρε-μάννυ-μι (ῥ. κρεμα), ἐκρέμα-σα, ἐκρεμά-σθην.
πετά-ννυμι. (ῥ. πετα), πετά-σω καὶ πετῶ, ἐπέτα-σα, πέπτα-μαι, ἐπετά-σ-θην.
σκεδά-ννυμι (ῥ. σκεδα), ἐσκέ-δασα, ἐσκέδα-σμαι, ἐσκεδά-σθην.
ἀμφι-έ-ννυμι (ῥ. ἑ), ἀμφι-έ-σομαι, ἠμφίε-σα, ἠμφίε-σμαι.
κορέ-ννυμι (ῥ. κορε), κορέ-σω, ἐκόρε-σα, ἐκορέ-σ-θην, κεκόρε-σ-μαι.
σβέ-ννυμι (ῥ. σβε), σβέ-σω, ἔσβε-σα, ἔσβε-σ-μαι, ἐσβέ-σ-θην· ἀλλ' ἔσβη-κα, σβήσομαι.
στόρ-νυμι (σπάν. ῥ. στορε), ἐστόρε-σα, ἐ-στόρε-σ-μαι.
ὄμ-νυ-μι (ῥ. ὀμ, ὀμο), ὤμο-σα, ὀμ-ώμο-κα, ὀμ-ώμο-(σ)ται, ὠμό(σ)θην.
ὄλ-λυ-μι (ῥ. ὀλ, ὀλε), ἀπ-ώλε-σα, ἀπ-ολ-ώλε-κα.

Σημ. γ'.) Ἀττικὸς ἢ συνῃρημένος Μέλλων. Τοῦτον ἔχουσιν ἐκ τῶν εἰς μι τὰ ἑξῆς ῥήματα τῆς δ'. συζυγίας· τὸ κρεμάννυμι κρεμ-ῶ, πετά-ννυμι πετῶ, σκεδά-ννυμι σκεδ-ῶ, ἀμφι-έ-ννυμι ἀμφιῶ, στόρνυμι στορ-ῶ, ὄλ-λυμι ἀπ-ολῶ καὶ Μέσ. ἀπ-ολ-οῦμαι, ὄμ-νυμι ὀμ-οῦμαι.

§. 391. *Ἀόριστος ἀ.* Ὁ Ἐνεργητ. Ἀόριστος ἀ. τοῦ τίθη-μι, δί-

δωμι καὶ ἵημι ἔχει χρονικὸν χαρακτῆρα κ καὶ ὄχι σ· οἷον ἔθη-κα, ἔδω-κα, ἧ-κα. Ἀλλ' ὁ τύπος οὗτος εἶνε εὔχρηστος μόνον ἐν τῇ Ὁριστικῇ καὶ κυρίως εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμὸν ἀντὶ τοῦ ἀχρήστου ἑνικοῦ τοῦ β'. Ἀορίστου (§. 382.), σπανιώτατα δ' ἀπαντᾷ εἰς τοὺς ἄλλους ἀριθμοὺς ἀναπληρούμενος συνηθέστατα μὲν εἰς αὐτούς, πάντοτε δὲ εἰς τὰς ἄλλας Ἐγκλίσεις, τὴν Ἀπαρέμφατον καὶ Μετοχὴν ὑπὸ τοῦ β'. Ἀορίστου· οἷον,

Ὁρισ. ἔδω-κα, κας, κε(ν). Δυϊκ. ἔδο-τον, ἐδό-την. Πληθ. ἔδο-μεν, ἔδο-τε, (σπαν. ἐδώκαμεν, ἐδώκατε), ἔδο-σαν καὶ ἔ-δωκαν.
Ὑποτ. δῶ, δῷς, δῷ, κτλ. Εὐκτ. δοίην, δοίης, δοίη, κτλ. Προστ. δός, δότω, κτλ.
Ἀπαρ. δοῦ-ναι. Μετ. δούς, δοῦσα, δόν.

§. 392. Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντ. τοῦ ἵστη-μι. Οἱ Ἐνεργητ. Παρακείμ. καὶ Ὑπερσ. τοῦ ἵ-στη-μι, οἷον, ἑ-στη-κα ἑ(ι)στήκειν(κη) δασύνουσι τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν ἕνεκα τῆς εἰς δασεῖαν τροπῆς τοῦ ἀναδιπλασ. σ' οἷον (σέ-στη-κα)=ἑ-στη-κα, καὶ ἔχουσι σημασίαν μέσην.

Σημ. ἀ.) Τούτων ὁ Δυϊκὸς καὶ Πληθυντ. ἐν τῇ Ὁριστικῇ, Ἀπαρεμφ. καὶ Μετοχῇ ἀπαντῶσι συνήθως μετὰ συγκεκομμένων τύπων, ἤτοι συνάπτουσι τὰς καταλήξεις μετὰ τῆς ῥίζης ἄνευ συνδετικοῦ φωνήεντος· οἷον,

Παρακ. ἕστη-κα, κας, κε(ν). Δ. ἕ-στα-τον, τον. Πλ. ἕ-στα-μεν, ἕ-στα-τε, ἑστᾶ-σι(ν).
Ὑπερσ. ἑ(ι)στήκ-ειν (κη), κεις, κει. ἕστα-τον, τὴν. ἕστα-μεν, ἕστα-τε, ἕστα-σαν.
Ἀπαρ. ἑστά-ναι (σπν. ἑστηκ-έναι). ἑστώς, ἑστῶ-σα, καὶ (σπαν. ἑ-στηκώς, ἑστηκυῖα), ἑστηκὸς καὶ (σπαν. ἑστὸς ἢ ἑστώς).

Ἐν τῇ Ὑποτακτικῇ σπανίως ἀπαντῶσιν οἱ τύποι ἑστῶμεν ἑστῶσιν· ὁ δὲ τῆς Εὐκτικῆς ἑσταίην καὶ τῆς Προστ. ἕστα-θι εἶνε ποιητικοί.

Σημ. β'). Οὕτως ἀπαντῶσι παρὰ τοῖς δοκίμοις πεζογράφοις καὶ τινες Παρακείμενοι τῶν εἰς ω ῥημάτων σχηματισθέντες κατὰ τὰ εἰς μι· οἷον,

1). *Θνήσκω* (ῥ. θαν θνα). Παρακ. τέθνη-κα, κας, κε(ν). τέθνα-τον, τον. τέθνα-μεν, τέθνα-τε, τεθνᾶ-σι(ν). Προστ. τέθνα-θι, τεθνά-τω. Εὐκτ. τεθναί-ην, ης, η, κτλ. Ἀπαρ. τεθνά-ναι καὶ τεθνηκέναι. Μετ. τεθνεώς, ῶσα, ός (ῶτος) καὶ τεθνηκώς, υῖα, ός. Ὑπερ. ἐτέθνασαν καὶ ἐτεθνήκεσαν (Πλ. γ'. πρόσ).

2). *Δεῖ* ῥ. Παρακ. δέδοι-κα καὶ (σπαν. δέ-δι-α), κας, κε. Πληθ. δέ-δι-μεν, δέδι-τε, δεδί-ασι(ν). Ὑποτ. δεδί-ω. Εὐκτ. δεδι-είην. Προστ. δέδι-θι, δεδί-τω (ἅπαξ δεδιέτω). Ἀπαρ. δεδι-έναι. Μετοχ. δεδι-ώς, δεδι-υῖα, δεδι-ὸς καὶ συνήθ. δεδοι-κώς, κυῖα, κός. Ὑπερσ. ἐδεδοίκειν καὶ ἐδεδί-ειν, κεις, κει. Πληθ. γ'. ἐδέδι-σαν, καὶ ἐδεδί-εσαν.

3). *Βαίνω* (ῥ. βα). Παρακ. βέβη-κα. Πληθ. γ'. Ὑποτ. ἐμ-βεβῶ-σι καὶ Μετοχ. βεβώς, ῶτος.

§. 393. *Ἀόριστος β'. τῶν εἰς ω κατὰ τὰ εἰς μι.* Κατὰ τὸν β'. Ἀόριστον τῶν εἰς *μι*, ἤτοι ἄνευ συνδετικοῦ φωνήεντος, σχηματίζουσι τὸν Ἐνεργητικὸν β'. Ἀόριστον καὶ ῥήματά τινα εἰς ω, χαρακτῆρα ἔχοντα *α*, *ε*, *ο* ἢ *υ*, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι φυλάττουσι τὴν ἔκτασιν τοῦ χαρακτῆρος εἰς ἅπαντας τοὺς ἀριθμούς, τὴν Προστακτικήν, καὶ Ἀπαρέμφατον, καὶ ὅτι ἐν τῇ Προστακτικῇ φυλάττουσι τὴν ἀρχικὴν κατάληξιν *θι*.

ά). Ἐκ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα *α*.

1). *Βαίνω* (ῥ. βα). ἔ-βη-ν, ἔβη-ς, ἔβη. ἔβη-τον, ἐβή-την. ἔβη-μεν, ἔβη-τε, ἔβη-σαν. Ὑποτ. βῶ. Εὐκτ. βαίην. Προστ. βῆ-θι, βή-τω, κτλ. Ἀπαρ. βῆ-ναι. Μετ. βάς, βᾶσα, βάν.

2). *(Ἀπο)* διδράσκω (ῥ. δρα). ἀπ-έδρα-ν, ας, α. ἀπ-έδρα-μεν, ατε, ασαν. Ὑποτ. ἀπο-δρῶ, δρᾷς, δρᾷ. κτλ. Εὐκτ. ἀπο-δρα-ίην. Προστ. ἀπό-δρα-θι, δρά-τω. κτλ. Ἀπαρ. ἀπο-δρᾶ-ναι. Μετ. ἀπο-δρὰς (άντος), δρᾶσα, δράν.

3). (Τλά-ω). ῥ. τλα. ἔτλη-ν. Ὑποτ. τλῶ. Εὐκτ. τλαίην. Ἀπαρ. τλῆ-ναι. Μετ. τλάς (σπάν. παρ' Ἀττ.).

4). *Φθάνω* (ῥ. φθα). ἔφθη-ν, ἔφθη-ς, ἔφθη. ητον, ήτην. ἔφθη-μεν, τε, σαν. Ὑποτ. φθῶ. Εὐκτ. φθαίην. Ἀπαρ. φθῆ-ναι. Μετ. φθάς, φθᾶσα, φθὰν (ἀμφίβ. παρ' Ἀττ).

β'). Ἐκ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα *ε*.

1). *Ῥέω* (ῥ. ῥυ-ε). ἐ-ρρύη-ν, ἐρρύη-ς, ἐρρύη κτλ. Ὑποτ. ῥυῶ. Εὐκτ. ῥυείην. Ἀπαρ. ῥυῆ-ναι. Μετ. ῥυείς (έντος), ῥυεῖσα, ῥυέν.

2). Σκέλλω (ῥ. σκλε) ἔσκλην. Εὐκτ. σκλαίην. Ἀπαρ. (σκλῆναι).

3). Φύ-ω (ῥ. φυ, φυ-ε). ἐφύη-ν, ἐφύη-ς, ἐφύη, κτλ. Ὑποτ. φυῶ. Ἀπαρ. φυῆ-ναι. Μετ. φυείς. (Εὔχρηστος παρὰ μεταγ. ἁπαντῶν ἐνίοτε καὶ παρὰ τοῖς δοκίμοις συγγραφεῦσιν).

4). *Χαίρ-ω* (ῥ. χαρε). ἐχάρη-ν, ρης, ρη. Ὑποτ. χαρῶ. Εὐκτ. χαρείην. Ἀπαρ. χαρῆ-ναι. Μετ. χαρείς, χαρεῖσα, χαρέν.

γ'). Ἐκ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα *ο*.

1). *Γιγνώσκω* (ῥ. γνο). ἔγνω-ν, ἔγνω-ς, ἔγνω, ωτον, ώτην. ἔγνω-μεν, ω-τε, ω-σαν. Ὑποτ. γνῶ, γνῷς, γνῷ. κτλ. Εὐκτ. γνοίην. Προσ. γνῶ-θι, γνώ-τω, κτλ. Ἀπαρ. γνῶ-ναι. Μετ. γνούς, γνοῦσα, γνόν.

2). *Ἁλίσκομαι*. (ῥ. ἁλο). ἥλω-ν καὶ συνήθ. ἑάλω-ν, ω-ς, ω. Ὑποτ. ἁλῶ, ἁλῷς, ἁλῷ, κτλ. Εὐκτ. ἁλοίην, οίης, οίη, κτλ. Ἀπαρ. ἁλῶ-ναι. Μετ. ἁλούς (όντος), ἁλοῦσα, ἁλόν.

3). *Βιό-ω* (ῥ. βιο). ἐβίω-ν, ἐβίω-ς, ἐβίω. κτλ. Ὑποτ. βιῶ, βιῷ-ς, βιῷ. Εὐκτ. βιώην, ης, η. Ἀπαρ. βιῶ-ναι. Μετ. βιούς.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 19

δ'). Ἐκ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα *υ*.

1). *Δύ-ω*. ἔδυ-ν, ἔδυ-ς, ἔδυ. ἔδυ-μεν, ἔδυ-τε, ἔδυ-σαν. Ὑποτ. δύ-ω, δύῃς, δύῃ. Εὐκτ. δύην = (δυ-ίην). Προστ. δῦ-θι, δῦ-τω. δῦτε, δύντων ἢ δύτωσαν. Ἀπαρ. δῦ-ναι. Μετ. δύς, δῦσα, δύν.

2). *Φύ-ω*. ἔφυ-ν, υς, υ. Ὑποτ. φύω. Ἀπαρ. φῦ-ναι. Μετ. φύ-ς, φῦ-σα, φύν.

Π. ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ἢ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ.

§. 394. *Προσωπικαὶ καταλήξεις*. Προσωπικὰς καταλήξεις ἡ Μέση ἢ Παθητικὴ φωνὴ ἔχει ὄχι μόνον εἰς τὴν Ὁριστικὴν ἀλλὰ καὶ εἰς ἁπάσας τὰς ἄλλας Ἐγκλίσεις τὰς αὐτὰς μὲ τὰς τῶν εἰς ω, τὰς ὁποίας συνάπτει ἀμέσως μετὰ τῆς ῥίζης ἄνευ συνδετικοῦ φωνήεντος φυλάττουσα τὸν βραχὺν χαρακτῆρα ἁπανταχοῦ.

§. 395. Α'). *Ὁριστική*.

(ῥ. Ἐνεσ.)				(ῥ. Παρατ.)			
ἵστα-	μαι.	σαι.	ται.	ἱστά-	μην.	σο.	το.
τίθε-	—	σθον.	σθον.	ἐτιθέ-	—	σθον.	σθην.
δίδο-	μεθα.	σθε.	νται.	ἐδιδό-	μεθα.	σθε.	ντο.
δείκνυ-				ἐδεικνύ-			

Οὕτω καὶ Μ. Ἀόρ. β'. ἐθέ-μην, ἀλλ' ἔθου, ἔθε-το. κτλ. ἐδό-μην, ἀλλ' ἔδου, ἔδ-το, κτλ. ἐπριά-μην, ἀλλ' ἐπρίω, ἐπρίατο, κτλ.

Σημ. Τὸ μεταξὺ δύο φωνηέντων σ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως σαι καὶ σο τοῦ Ἐνικοῦ β'. προσ. τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατ. τῆς Ὁριστικῆς καὶ Προστακτικῆς διατηρεῖται· οἷον,

ἵστα-σαι, ἵστα-σο. τίθε-σαι, ἐτίθε-σο. Προστ. τίθε-σο.
δίδο-σαι, ἐδίδο-σο. Προστ. δίδο-σο. δείκνυ-σαι, ἐδείκνυ-σο. Προστακτική. δείκνυ-σο.

Ἐξαιροῦνται τὸ ἠπίστω (Παρατ. τοῦ ἐπίσταμαι), ἐπίστω (Προστ.) καὶ ἐδύνω (Παρατ. τοῦ δύναμαι). Ἡ δὲ τοῦ Μέσου Ἀορ. β'. κατάληξις σο πάντοτε ἀποβάλλει τὸ σ ἔν τε τῇ Ὁριστικῇ καὶ Προστ. καὶ συναιρεῖται μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος· οἷον,

(ἔθε-σο = ἔθε-ο) = ἔθου, (θέ-σο = θέ-ο) = θοῦ· (ἔδο-σο = ἔδο-ο) = ἔδου, (δό-σο = δό-ο) = δοῦ.

Οὕτω καὶ ὁ Μέσος Ἀόριστος ά. (τοῦ ὠνέ-ομαι) ἐπριά-μην, (ἐπρία-σο = ἐπρία-ο) = ἐπρίω καὶ Προστ. πρίω = (πρία-σο = πρία-ο).

§. 396. *Β'. Ὑποτακτική*. Καὶ ἐν τῇ Ὑποτακτικῇ τῆς Μέσης ἢ Παθητικῆς φωνῆς συναιροῦνται, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἐνεργητικῇ (§. 385.), τὰ συνδετικὰ φωνήεντα μετὰ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων· οἷον,

Ἐνεστ. (ἱστά-ωμαι) *ἱστῶμαι*, (ἱστά-ησαι=ἱστά-ηαι ἱστᾶ-αι)= *ἱστῇ*, (ἱστά-ηται) *ἱστᾶται. ἱστῆσθον, ἱστῆσθον. ἱστώμεθα, ἱστῆσθε, ἱστῶνται.*

» (τιθέ-ωμαι) *τιθῶμαι, τιθῇ, τιθῆται. τιθῆσθον, τιθῆσθον. τιθώμεθα, τιθῆσθε, τιθῶνται.*

» (διδό-ωμαι) *διδῶμαι, διδῷ, διδῶται. διδῶ-σθον, διδῶ-σθον. διδώμεθα, διδῶσθε, διδῶνται.*

Μέσ. Ἀ. Β'. (θέ-ωμαι) *θῶμαι, θῇ, θῆται. θῆσθον, θῆσθον. θώμεθα, θῆσθε, θῶνται.*

» (δό-ωμαι) *δῶμαι, δῷ, δῶται. δῶσθον, δῶ-σθον. δώμεθα, δῶσθε, δῶνται.*

Τὰ δὲ τῆς δ'. συζυγίας εἰς *νυμι* κατὰ τὰ βαρύτονα εἰς ω, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἐνεργ. φωνῇ.

Ἐνεστ. *δεικνύ-ωμαι, ῃ, ηται, ησθον, ησθον, ώμεθα, ησθε, ωνται.*

§. 397. *Γ'. Εὐκτική.* Αὕτη συνάπτει τὰς συνήθεις τῶν εἰς ω προσωπικὰς καταλήξεις μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τοῦ κυρίως ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος τῆς Εὐκτικῆς ι, τὸ ὁποῖον συνενούμενον μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος α, ε, ο συναποτελεῖ δίφθογγον αι, ει, οι· οἷον,

Ἐνεστ. (ἱστα-ῖ-μην) *ἱστα-ί-μην, ἱστα-ῖ-ο, ἱστα-ῖ-το. ἱσταῖ-σθον, ἱσταί-σθην. ἱσταί-μεθα, ἱσταῖ-σθε, ἱσταῖντο.*

» (τιθε-ῖ-μην) *τιθείμην, τιθεῖο, τιθεῖτο. τιθεῖσθον, τιθείσθην. τιθείμεθα, εἶσθε, εἶντο* καὶ συνηθ. τιθοίμην, κτλ.

» (διδο-ῖ-μην) *διδοίμην, οἶο, οἶτο. οἶσθον, οἰσθην. διδοίμεθα, οἶσθε, οἶντο.*

Μ. Ἀ. Β' (θε-ῖ-μην) *θείμην, θεῖο, θεῖτο. θεῖσθον, θείσθην. θείμεθα, θεῖσθε, θεῖντο* καὶ συνήθ. θοίμην, θοῖο, κτλ.

» (δο-ῖ-μην) *δοίμην, δοῖο, δοῖτο. δοῖσθον, σθην. δοίμεθα, δοῖσθε, δοῖντο.*

Τὰ τῆς δ'. συζυγίας βαρυτόνως· οἷον,

Ἐνεστ. *δεικνυ-οίμην, οιο, οιτο. δεικνύ-οισθον, οίσθην. δεικνυ-οίμεθα, οισθε, οιντο.*

Σημ. Καὶ τοῦ Μέσου ἢ Παθητ. Ἐνεστῶτος τῆς Εὐκτικῆς τοῦ τίθημι (σπ.) δίδωμι καὶ ἵημι εὑρηνται ἐκτὸς τῶν κανονικῶν τύπων καὶ ἄλλοι κατὰ τὰ βαρύτονα ἢ περισπώμενα, ἤτοι οἱ διὰ τοῦ οι τύποι, οἵτινες προτιμῶνται τῶν διὰ τοῦ ει· οἷον, τιθοίμην, τιθοῖτο καὶ τίθοιτο, τιθοῖντο καὶ τίθοιντο, διδοῖντο ἀλλὰ καὶ δίδοιντο, ἑοίμην καὶ ἑοίμην· ἔτι δὲ καὶ τοῦ συνθέτου Μ. Ἀορ. Β'. οἷον, ἐπίθοι-το, ἐπί θοιντο, ἀπό-δοιντο, προ-οῖντο ἢ πρό-οιντο.

§. 398. *Δ'. Προστακτική.* Καὶ ἡ Προστακτικὴ σχηματίζεται προσλαμβάνουσα τὰς συνήθεις τῶν εἰς ωρήματων προσωπικὰς καταλήξεις· ἀλλὰ τὸ *σ* τῆς καταλήξεως *σο* φυλάττει μόνον εἰς τὸ Ἐνικ. Β'. πρόσωπον τοῦ Ἐνεστῶτος, ἀποβάλλει δὲ εἰς τὸ τοῦ Μέσ. Ἀορ. Β'. καὶ συναιρεῖ τὰ συμπίπτοντα φωνήεντα· οἷον,

(ῥ. Ἐνεσ. (πρ. καταλ).	(ῥ. Μ. Ἀ. Β').	
ἱ-στα- σο.	σθω.	θε =(θε-σο=θε-ο)=θοῦ, θέσθω, κτλ.
τί-θε- σθον.	σθων.	δο =(δο-σο=δο-ο)=δοῦ, δόσθω, »
δί-δο- σθε.	σθων ἢ σθωσαν.	πρια=(πρια-σο)=πρίω, πριά-σθω.
δεικ-νυ-		

Σημ. Ἐξαιρεῖται τὸ ἐπίστα-μαι, ὡς ἀποβάλλον τὸ σ ἐν τῷ Ἐνεστῶτι· οἷον, (ἐπίστα-σο=ἐπίστα-ο)=ἐπίστω, ἐπιστά-σθω κτλ.

§. 399. *Ε'. Ῥηματικὰ ὀνόματα.* Ἡ Ἀπαρέμφατος καὶ Μετοχὴ σχηματίζονται προσλαμβάνουσαι ἀμέσως εἰς τὴν ῥίζαν ἄνευ συνδετικοῦ φωνήεντος, ἡ μὲν πρώτη τὴν κατάληξιν *σθαι*, ἡ δὲ δευτέρα τὴν κατάληξιν *μενος, μένη, μενον*· οἷον,

Ἀπαρέμφατος.

Ἐνεστ. ἵ-στα-σθαι, τί-θε-σθαι, δί-δο-σθαι, δείκ-νυ-σθαι.

Μ. Ἀόρ Β'. πρία-σθαι, θέ-σθαι, δό-σθαι. —

Μετοχή.

Ἐνεστ. ἱ-στά-μενος, η, ον, τιθέ-μενος, διδό-μενος, δεικνύ-μενος.

Μ. Ἀόρ. Β'. πριά-μενος, » » θέ-μενος, δό-μενος.

§. 400. *Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν χρόνων ἐν τῇ Μέσῃ ἢ Παθητικῇ φωνῇ.* Πλὴν τοῦ Ἐνεστῶτος, Παρατ. καὶ Μέσ. Ἀορ. Β'. οἱ λοιποὶ χρόνοι σχηματίζονται ἐκ τῆς καθαρᾶς ῥίζης, ὅπως καὶ οἱ τῆς Ἐνεργητικῆς, κατὰ τὰ εἰς ω ῥήματα, προσλαμβάνοντες τὰς οἰκείας χρονικὰς καταλήξεις ἕκαστος καὶ ἐκτείνοντες συνήθως τὸν βραχὺν χαρακτῆρα α καὶ ε εἰς *η* καὶ ο εἰς ω εἰς τοὺς Μέσους μόνον χρόνους, ἤτοι τὸν Μέλλοντα καὶ Ἀόριστον ά, φυλάττοντες δὲ αὐτὸν βραχὺν εἰς τοὺς ἄλλους· οἷον,

ἵστα-μαι (ῥ. στα). Μ. μ. στή-σομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐστη-σάμην· ἀλλὰ Π. Μ. ά. στα-θήσομαι. Π. Ἀ. ά. ἐστά-θην. (ἔστα-μαι, ἑστάμην μεταγ.).

τίθεμαι (ῥ. θε). Μ. μ. θή-σομαι· ἀλλὰ Π. μ. ά. τε-θήσομαι καὶ Ἀόρ. ἐ-τέ-θην.

δί-δομαι (ῥ. δο). Μ. μ. δώ-σομαι. Π. μ. ά. δο-θήσομαι καὶ Ἀόρ. ἐδό-θην. Παρακ. δέδο-μαι, ἐδεδό-μην.

ῑ-ε-μαι (ῥ. ἑ). Μ. μ. ᾱ-σομαι. Μ. Ἀ. ά. ᾱ-κάμην (σπάνιος)· ἀλλὰ Π. Μ. ά. ἑ-θήσομαι καὶ Π. Ἀ. ά. ἑ-θην καὶ συνηθ. εἱ-θην.

Σημ. ά). Οἱ Παρακείμενοι τέθει-μαι (τίθεμαι) καὶ εἶ-μαι (ἵεμαι) ἐκτείνουσιν, ὡς οἱ Ἐνεργητικοί, τὸ ε εἰς ει.

Σημ. β'). Περὶ τῶν φυλαττόντων ἄτρεπτον τὸν βραχὺν χαρακτῆρα ὅρα §. 390. Σημ. β'.

Τονισμὸς τῶν ῥημάτων.

Προσημείωσις. Εἰ καὶ περὶ τοῦ τονισμοῦ γενικῶς προείπομεν τὰ δέοντα (ὅρα § 28. 1—ᾱ), καλὸν ὅμως ἐνομίσαμεν, ἵνα εἰδικώτερον ἐνταῦθα εἴπωμεν περὶ τοῦ τονισμοῦ τῶν ῥημάτων.

§. 401. *Γενικὸς κανών.* Ὁ τόνος τῶν ῥημάτων ἁπλῶν ἢ συνθέτων ἀναβιβάζεται ὅσον τὸ δυνατὸν πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως, ἐφ' ὅσον συγχωρεῖ τοῦτο ὁ χρόνος τῆς ληγούσης· οἷον, παιδεύ-ω, παιδεύ-ειν, ἀλλὰ (ἐξ) ἐπαίδευον, (ἐξ)ἐπαίδευσα, (ἐκ)παίδευε, (ἐκ)παίδευσον, κτλ.

§. 402. Παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον Α') τονίζουσι τὴν λήγουσαν οἱ ἑξῆς τύποι οὕτω·

ά). Ὀξεῖαν δέχονται 1) πᾶσαι αἱ εἰς ς λήγουσαι τριτόκλιτοι μετοχαί· οἷον (ἐπι) βεβουλευκώς, ός, πεφηνώς, ός, (δια) λυθείς, (συν) τριβείς, (συν) ἱστάς, στάς, (δια) διδούς, δούς, (ἀνα) γνούς, (ἐκ) βάς, (ἐκ) τιθείς, θείς, κτλ.

Σημ. Ἐξαιρεῖται μόνον ὁ Ἐνεργ. Ἀόρ. ά, ὅστις πάντοτε εἶνε παροξύτονος· οἷον, παιδεύσας, τιμήσας, δηλώσας.

2). Ὁ Ἐνεργ. Ἀόρ. β'. τῆς Μετοχῆς· οἷον, (ἐκ) λιπών, όν, (συν) ἰδών, όν. Καὶ

3). Τὸ Ἐνικ. β'. πρόσ. τῆς Προστ. τῶν ἑξῆς πέντε ἁπλῶν β'. Ἀορίστων· οἷον, ἐλθέ, εὑρέ, εἰπέ, λαβέ, ἰδὲ (ἀλλὰ καὶ λάβε, ἴδε παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς)· ἐν συνθέσει ὅμως ἀκολουθοῦσι τὸν γενικὸν κανόνα ἀναβιβάζοντα τὸν τόνον· οἷον, ἄπ-ελθε, ἔξ-ευρε, ἄπ-ειπε, παρά-λαβε, πάρ-ιδε.

β'). Περισπωμένην δέχονται 1). Τὰ ἑνικὰ πρόσ. τοῦ Παθ. Ἀορ. ά. καὶ β'. τῆς Ὑποτακτικῆς ὡς ἐκ συναιρέσεως (§. 312)· οἷον, παιδευθῶ, θῆς, θῇ, τριβῶ, βῆς, βῇ, τιμηθῶ, σταθῶ, κτλ.

2). Ὁ Ἐνεργ. Ἀόρ. β'. τῆς Ἀπαρεμφ. τῶν βαρυτόνων· οἷον (ἐκ) λιπεῖν, (συν) ἰδεῖν.

3). Τὸ Ἐνικ. β'. πρόσ. τοῦ Μέσου Ἀορ. β'. τῆς Προστακτικῆς· οἷον, λαβοῦ ἀντι-λαβοῦ, (παρα)λιποῦ, (προ)δοῦ, (ἐν)θοῦ.

Σημ. Ἐξαιροῦνται οἱ μονοσύλλαβοι Μέσ. Ἀόρ. β' καὶ σύνθετοι μετὰ δισυλλάβου προθέσεως, οἵτινες ἀκολουθοῦσι τὸν γενικὸν κανόνα ἀναβιβάζοντες τὸν τόνον· οἷον, ἀπό-θου, κατά-θου, ἀπό-δου, παρά-σχου, ἐπί-σπου κτλ. πλὴν τοῦ ἀφ-οῦ.

Β'). Τονίζουσι τὴν παραλήγουσαν οἱ ἑξῆς τύποι.

1). Ὁ Ἐνεργ. Ἀόρ. ά. ὁ Μέσ. Ἀόρ. β'. καὶ ὁ Μέσος ἢ Παθ. Παρακείμ. τῆς Ἀπαρεμφ. καὶ πάντα τὰ εἰς *ναι* λήγοντα Ἀπαρέμφατα· οἷον, (ἐκ) παιδεῦσαι, (συν)τάξαι, (ἐμ) ποιῆσαι, (κατ) ἀγγεῖλαι, (ἐκ) λιπέσθαι, (παρα) γενέσθαι, (ἐκ) θέσθαι, (δια) δόσθαι, (ἐπι) βεβουλεῦσθαι, δεδηλῶσθαι, (ἐπι) βεβουλευκέναι, (συν) τριβῆναι, (προ) τιμηθῆναι, (συν) ἱστάναι, (ἐκ) στῆναι, (δια) διδόναι, δοῦναι, (ἐπι) δεικνύναι.

Σημ. Περὶ τῶν κατὰ τὸν σχηματισμὸν ὁμοίων τριῶν τύπων, ἤτοι τοῦ Ἐνεργ. Ἀορ. ά. τῆς Ἀπαρεμ. τοῦ Ἐνικ. γ'. προσ. τοῦ Ἐνεργ. Ἀορ. ά. τῆς Εὐκτικῆς καὶ τοῦ Ἐνικ. β'. προσ. τοῦ Μέσ. Ἀορ. ά. τῆς Προστακτ. παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς. ά). Εἰς τὰ ὑπερδισύλλαβα μὲν τὰ ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν φύσει μακρὰν οἱ τύποι οὗτοι διακρίνονται ἐκ τοῦ τονισμοῦ· οἷον,

Ἀπαρεμφ.	Ἐνεργ. Ἀόρ. ά. παιδεῦσαι,	τιμῆσαι, δηλῶσαι.
Εὐκτ. γ'. πρ.	» » παιδεύσαι,	τιμήσαι, δηλώσαι. (§ 9).
Προσ. β'.	» Μέσ. Ἀόρ. α'. παίδευσαι,	τίμησαι, δήλωσαι.

Εἰς τὰ ὑπερδισύλ. δὲ τὰ ἔχοντα τὴν παραλήγ. φύσει βραχεῖαν ἢ θέσει μακρὰν διακρίνονται ἐκ τοῦ τονισμοῦ μόνον ὁ Μέσ. Ἀόρ. ά. τῆς Προστ. οἷον φύλαξαι, κόμισαι, ἐντελῶς δ' ὅμοιοι εἶνε ὁ τῆς Ἀπαρ. Ἀόρ. καὶ τὸ Ἐν. γ'. τῆς Εὐκτ. οἷον, φυλάξαι, κομίσαι. β'). Εἰς τὰ δισύλλαβα δὲ τὰ μὲν ἔχοντα τὴν παραλήγ. φύσει βραχεῖαν ἢ θέσει μακρὰν ἅπαντες εἰσὶν ἐντελῶς ὅμοιοι· οἷον τάξαι, πλέξαι· εἰς δὲ τὰ ἔχοντα τὴν παραλήγ. μακρὰν διακρίνεται ἐκ τοῦ τονισμοῦ μόνον τὸ Ἐν. γ'. πρόσ. τῆς Εὐκτ. οἷον Εὐκτ. Ἐν. γ'. πρόσ. παύ-σαι, πράξαι, ἀλλ' Ἀόρ. τῆς Ἀπαρ. καὶ Μέσ. Ἀόρ. ά. Προστ. παῦ-σαι, πρᾶ-ξαι.

2). Ὁ Μέσ. ἢ Παθ. Παρακ. τῆς Μετ. οἷον (ἐκ)λελυμένος, (ἐπι) βεβουλευμένος, (συν)τεθειμένος, (προ)δεδομένος, κτλ.

3). Οἱ συγκεκομ. τύποι τοῦ Δυϊκ. καὶ Πληθ. τοῦ Παθ. Ἀορ. ά. καὶ β'. τῆς Εὐκτ. καὶ οἱ τοῦ Ἐνεστ. καὶ Ἀορ. τῆς Εὐκτ. τῶν εἰς μι· οἷον βουλευθεῖμεν, θεῖτε, θεῖεν, τριβεῖμεν, βεῖτε, βεῖεν, κτλ.

Γ'). Τὰ οὐδ. τῶν Μετ. τονίζονται, ὅπου καὶ τὰ ἄρσ. οἷον, ὁ παιδεύων τὸ παιδεῦον (ὄχι τὸ παίδευον), ὁ ποιήσας τὸ ποιῆσαν.

Δ'). Ὁ τόνος τῶν συνθ. ῥημάτων δὲν ἀναβιβάζεται πέραν τῆς αὐξήσεως· οἷον, εἶχον παρ-εῖχον (ὄχι πάρ-ειχον), ἔσχον παρ-έσχον κτλ.

§. 403. Οἱ μονοσύλλαβοι μακροκατάληκτοι ῥηματικοὶ τύποι περισπῶνται, πλὴν τοῦ *φῆς* καὶ *χρῆ*· οἷον, θῶ, θῇς, θῇ. δῶ, δῷς, δῷ, κτλ.

§. 404. Παράδειγμα ῥήματος τῆς Α'. Συζυγίας τῶν εἰς μι. (ἵ-στη-μι. ἀρχ. ῥίζ. στα. ἐπιτετ. (σι-στα)=ἵ-στα).

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ. | *PHM. ONOMATA.*

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ἐνεστώς.	ἵστημι. ἵστης. ἵστησι(ν). — ἵστατον. ἵστατον. ἵσταμεν. ἵστατε. ἱστᾶσι(ν).	ἱστῶ. ἱστῇς. ἱστῇ. — ἱστῆτον. ἱστῆτον. ἱστῶμεν. ἱστῆτε. ἱστῶσι(ν).	ἱσταίην. ἱσταίης. ἱσταίη. — ἱσταῖτον. ἱσταίτην. καὶ σπν. (αίητον,αιήτην). ἱσταῖμεν. ἱσταῖτε. ἱσταῖεν καὶ σπν. (ημεν,ητε,ησαν).	ἵστη. ἱστάτω. ἵστατον. (ἱστάτων). ἵστατε. ἱστάντων ἢ (ἱστάτωσαν).	ἱστάναι.	ἱστάς. ἄντος. ἱστᾶσα. σης. ἱστάν. ἄντος.
παρατ.	ἵστην. ἵστης. ἵστη. — ἵστατον. ἱστάτην. ἵσταμεν. ἵστατε. ἵστασαν.					
ἀόρ. β'.	ἔστην. ἔστης. ἔστη. — ἔστητον. ἐστήτην. ἔστημεν. ἔστητε. ἔστησαν.	στῶ. στῇς. στῇ. — στῆτον. στῆτον. στῶμεν. στῆτε. στῶσι(ν).	σταίην. σταίης. σταίη. — σταῖτον. σαιήτην καὶ σπαν. (αῖτον. αίτην). σταῖημεν. σταίητε. σταῖεν καὶ σπν. (αῖμεν,τε,ησαν).	στῆθι. στήτω. στῆτον. (στήτων). στῆτε. στάντων ἢ (στήτωσαν).	στῆναι.	στάς. άντος. στᾶσα. σης. στάν. άντος.
μέλλων. ἀόρ. ά. παρακ.	στήσω. στήσεις. στήσει. κτλ. ἔστησα. σας. ε(ν). κτλ. ἕστηκα. κας. κε. (§. 392 Σημ. β').	στήσω. στήσῃς. στήσῃ. κτλ. ἑστήκω. κῃς. κῃ. (§. 392 Σ. β').	στήσοιμι. σοις. σοι. κτλ. στήσαιμι. σαις. σαι. κτλ. ἑστήκοιμι. κοις. κοι. κτλ. (§. 392. Σημ. β').	στῆσον. σάτω. κτλ. ἕσταθι. ἑστάτω.	στήσειν. στῆσαι. ἑστάναι ἢ σ. ἑστηκέναι.	στήσων. α. ον. στήσας. α. αν. ἑστηκώς. υῖα (ώς. ῶσα.) κός.
ὑπερσ. μετ'ὸ.μ.	ε(ἰ)στήκειν. καὶ (κη). κεις. κει. ἑστήξω. ξεις. ξει. κτλ.		ἑστήξοιμι. οις. οι. κτλ.		ἑστήξειν.	ἑστήξων. α. ον.

Β'. ΜΕΣΗ ἢ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ἐνεστώς.	ἵσταμαι. ἵστασαι. ἵσταται. — ἵστασθον. ἵστασθον. ἱστάμεθα. ἵστασθε. ἵστανται.	ἱστῶμαι. ἱστῇ. ἱστῆται. — ἱστῆσθον. ἱστῆσθον. ἱστώμεθα. ἱστῆσθε. ἱστῶνται.	ἱσταίμην. ἱσταῖο. ἱσταῖτο. — ἱσταῖσθον. ἱσταίσθην. ἱσταίμεθα. ἱσταῖσθε. ἱσταῖντο.	ἵστασο. ἱστάσθω. ἵστασθον. ἱστάσθων. ἵστασθε. ἱστάσθων ἢ (ἱστάσθωσαν).	ἵστασθαι.	ἱστά- (μενος. (μένη. (μενον.
παρατ.	ἱστάμην. ἵστασο. ἵστατο. — ἵστασθον. ἱστάσθην. ἱστάμεθα. ἵστασθε. ἵσταντο.					
μ. μέλλ. μ. ἀόρ. ά. πα. μ. ά. π. ἀόρ. ά. παρακ. ὑπερσ.	στήσομαι. σει(σῃ). σεται. κτλ. ἐστησάμην. σω. σατο. κτλ. σταθήσομαι. θήσει. θήσεται. ἐστάθην. θης. θη. κτλ. (ἕσταμαι. σαι ται. μτγν.). (ἑστάμην. σο. το. κτλ.).	στήσωμαι. σῃ. σηται. κτλ. σταθῶ. θῇς. θῇ. κτλ.	ζησοίμην. σοιο. σοιτο. κλ. ζησαίμην. σαιο. σαιτο. κλ. ζαθησοίμην. ήσοιο. ήσοιτο. σταθείην. θείης. θείη. κτλ.	στῆσαι. σάσθω. κτλ. σταθῆτι. σταθήτω.	στήσεσθαι. στῆσασθαι. ζαθήσεσθαι. σταθῆναι.	στησόμενος. στησάμενος. ζαθησόμενος. σταθείς.

§. 405. Παράδειγμα ῥήματος τῆς Β'. συζυγίας τῶν εἰς μι. (τί-θη-μι. ἀρχ. ῥίζ. θε. ἐπιτετ. (θι-θε)=τιθε).

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
ἐνεστώς.	τίθημι. τίθης. τίθησι(ν). — τίθετον. τίθετον. τίθεμεν. τίθετε. τιθέασι(ν) (τιθεῖσι).	τιθῶ. τιθῇς. τιθῇ. — τιθῆτον. τιθῆτον. τιθῶμεν. τιθῆτε. τιθῶσι(ν).
παρατ.	ἐτίθην. ἐτίθ(ης)ει. ἐτίθ(η)ει. — ἐτίθετον. ἐτιθέτην. ἐτίθεμεν. ἐτίθετε. ἐτίθεσαν.	
ἀόρ. β'.	(ἔθην. ἔθης. ἔθη)· ἀντ' αὐτ. ὁ ἀ. ἔθηκα. ἔθηκας. ἔθηκε(ν). — ἔθετον. ἐθέτην. ἔθεμεν. ἔθετε. ἔθεσαν.	θῶ. θῇς. θῇ. — θῆτον. θῆτον. θῶμεν. θῆτε. θῶσι(ν).
μέλλων.	θήσω. θήσεις. θήσει. κτλ.	
ἀόρ. ἁ.	ἔθηκα. ἔθηκας. ἔθηκε(ν). καὶ σπαν. Πληθ. (ἐθήκαμεν, ἐθήκατε),	
παρακ.	τέθεικα. τέθεικας. κε(ν). κτλ.	τεθείκω. κῃς. κῃ. κτλ.
ὑπερσ.	ἐτεθείκειν. ἦ (κη). κεις. κει.	

ΜΕΣΗ ἢ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ἐνεστώς.	τίθεμαι. τίθεσαι. τίθεται. — τίθεσθον. τίθεσθον. τιθέμεθα. τίθεσθε. τίθενται.	τιθῶμαι. τιθῇ. τιθῆται. — τιθῆσθον, τιθῆσθον. τιθώμεθα. τιθῆσθε. τιθῶνται.
παρατ.	ἐτιθέμην. ἐτίθεσο. ἐτίθετο. — ἐτίθεσθον. ἐτιθέσθην. ἐτιθέμεθα. ἐτίθεσθε. ἐτίθεντο.	
μ. ἀ. β'.	ἐθέμην. ἔθου. ἔθετο. — ἔθεσθον. ἐθέσθην. ἐθέμεθα. ἔθεσθε. ἔθεντο.	θῶμαι. θῇ. θῆται. — θῆσθον. θῆσθον. θώμεθα. θῆσθε. θῶνται.
μ. μέλ.	θήσομαι. σει (ση). σεται. κτλ.	
π. μ. ἁ.	τεθήσομαι. σει (ση). σεται. κτλ.	
π. ἀ. ἁ.	ἐτέθην. ἐτέθης. ἐτέθη. κτλ.	τεθῶ. τεθῇς. τεθῇ. κτλ.
παρακ.	τέθειμαι. θεισαι. θειται. κτλ.	τεθειμένος, η, ον. ὦ, ἦς, ἦ. κτλ.
ὑπερσ.	ἐτεθείμην. θεισο. θειτο. κτλ.	

ΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τιθείην. τιθείης. τιθείη. — τιθεῖτον. εἴτην. καὶ σπν. (-θείητον. εἰήτην). τιθείμεν. τιθεῖτε. εἶεν. καὶ σπν. (ημεν. ητε. ησαν)	τίθει. τιθέτω. τίθετον. (τιθέτων). τίθετε. τιθέντων ἢ τιθέτωσαν.	τιθέναι.	τιθείς, έντος. τιθεῖσα, σης. τιθέν, έντος.
θείην. θείης. θείη. — θείητον. θειήτην. καὶ σπν. (θεῖτον. θείτην). θείημεν. θείητε. θεῖεν. καὶ σπν. (εἴμεν. τε. ησαν).	θές. θέτω. θέτον. (θέτων). θέτε. θέντων καὶ θέτωσαν.	θεῖναι.	θείς, θέντος. θεῖσα, θείσης. θέν, θέντος.
θήσοιμι. σοις. σοι. κτλ.		θήσειν.	θήσων. α. ον.
ἔθηκαν καὶ πλέον οὔ. (ὅρα §. 391.).			
τεθείκοιμι. κοις. κοι. κτλ.		τεθεικέναι.	τεθεικώς.

ΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

τιθείμην. τιθεῖο. τιθεῖτο. καὶ συνήθ τιθοίμην. κτλ. — τιθεῖσθον. εἴσθην. τιθείμεθα. εἶσθε. εἶντο.	τίθεσο. τιθέσθω. τίθεσθον. τιθέσθων. τίθεσθε. τιθέσθων ἢ τιθέσθωσαν.	τίθεσθαι.	τιθέ- (μενος. (μένη. (μενον.
θείμην. θεῖο. θεῖτο. καὶ συνήθ. θοίμην. θοῖο. κτλ. — θεῖσθον. θείσθην. θείμεθα. θεῖσθε. θεῖντο.	θοῦ. θέσθω. θέσθον. θέσθων. θέσθε. θέσθων καὶ θέσθωσαν.	θέσθαι.	θέ- (μενος. (μένη. (μενον.
θησοίμην. οιο. κτλ.		θήσεσθαι.	θησόμενος.
τεθησοίμην. οιο. κτλ.		τεθήσεσθαι.	τεθησόμενος.
τεθείην. τεθείης. κτλ.	τέθητι. τεθήτω κτλ.	τεθῆναι.	τεθείς. σα. έν.
τεθειμένος, η, ον. εἴην κτλ.	τέθεισο. εἴσθω. κτλ.	τεθεῖσθαι.	τεθειμένος.

§. 406. Παράδειγμα μοναδικὸν τῆς Γ'. συζυγίας τῶν εἰς μι. (δί-δω-μι. ἀρχ. ῥίζα δο. ἐπιτετ. δι-δο).

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
ἐνεστώς.	δίδωμι. δίδως. δίδωσι(ν). — δίδοτον. δίδοτον. δίδομεν. δίδοτε. διδόασι(ν).	διδῶ. διδῷς. διδῷ. — διδῶτον. διδῶτον. διδῶμεν. διδῶτε. διδῶσι(ν).
παρατ.	(ἐδίδων. ἐδίδως. ἐδίδω) καὶ συνήθ. ἐδίδουν. ἐδίδους. ἐδίδου. — ἐδίδοτον. ἐδιδότην. ἐδίδομεν. ἐδίδοτε. ἐδίδοσαν.	
ἀόρ. β'.	(ἔδων. ἔδως. ἔδω)· ἀντ' αὐτῶν ὁ ἀ. ἔδωκα. ἔδωκας. ἔδωκε(ν). — ἔδοτον. ἐδότην. ἔδομεν. ἔδοτε. ἔδοσαν.	δῶ. δῷς. δῷ. — δῶτον. δῶτον. δῶμεν. δῶτε. δῶσι(ν).
μέλλων.	δώσω. δώσεις. δώσει. κτλ.	
ἀόρ. ἀ.	ἔδωκα. ἔδωκας. ἔδωκε(ν). σπαν. Πληθ. (ἐδώκαμεν. ἐδώκατε). ἔ-	
παρακ.	δέδωκα. δέδωκας. δέδωκε(ν). κλ.	δεδώκω. κῇς. κῇ. κτλ.
ὑπερσ.	ἐδεδώκειν ἢ (κη). κεις. κει. κτλ.	

Β'. ΜΕΣΗ ἢ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ἐνεστώς.	δίδομαι. δίδοσαι. δίδοται. — δίδοσθον. δίδοσθον. διδόμεθα. δίδοσθε. δίδονται.	διδῶμαι. διδῷ. διδῶται. — διδῶσθον. διδῶσθον. διδώμεθα. διδῶσθε. διδῶνται.
παρατ.	ἐδιδόμην. ἐδίδοσο. ἐδίδοτο. — ἐδίδοσθον. ἐδιδόσθην. ἐδιδόμεθα. ἐδίδοσθε. ἐδίδοντο.	
μ. ἀ. β'.	ἐδόμην. ἔδου. ἔδοτο. — ἔδοσθον. ἐδόσθην. ἐδόμεθα. ἔδοσθε. ἔδοντο.	δῶμαι. δῷ. δῶται. — δῶσθον. δῶσθον. δώμεθα. δῶσθε. δῶνται.
μ. μέλ.	δώσομαι. δώσει(ση). εται. κτλ.	
π. μ. ἀ.	δοθήσομαι. θήσει(ση). θήσεται.	
π. ἀ. ἀ.	ἐδόθην. θης. θη. κτλ.	δοθῶ. δοθῇς. δοθῇ. κτλ.
παρακ.	δέδομαι. σαι. ται. κτλ.	δεδομένος, η, ον. ὦ, ᾖς, ᾖ. κτλ.
ὑπερσ.	ἐδεδόμην. σο. το. κτλ.	

ΚΗ ΦΩΝΗ.

ΣΕΙΣ. | *ΡΗΜ. ΟΝΟΜ.*

ΒΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
διδοίην. διδοίης. διδοίη. — διδοῖτον. διδοίτην. (καὶ οἰήτον. οἰήτην) διδοῖμεν. διδοῖτε. διδοῖεν (ἢ οἰημεν. οἰητε. οἰησαν).	δίδου. διδότω. δίδοτον. (διδότων). δίδοτε. διδόντων ἢ (διδότωσαν).	διδόναι.	διδούς. όντος. διδοῦσα. σης. διδόν. όντος.
δοίην. δοίης. δοίη. — δοίητον. δοιήτην (καὶ δοῖτον. δοίτην). δοίημεν. δοίητε. δοῖεν (ἢ δοῖμεν. δοῖτε. δοίησαν).	δός. δότω. δότον. (δότων). δότε. δόντων ἢ (δότωσαν).	δοῦναι.	δούς. δόντος. δοῦσα. δούσης δόν. δόντος.
δώσοιμι. σοις. σοι. κτλ. δωκαν καὶ πλέον οὔ. (ὅρα §. 391). δεδώκοιμι. κοις. κοι. κτλ.		δώσειν. δεδωκέναι.	δώσων. ουσα. ον. δεδωκώς. α. ός

ΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

διδοίμην. διδοῖο. διδοῖτο. — διδοῖσθον. διδοίσθην. διδοίμεθα. -οῖσθε. -οῖντο. δειξ δειξ δειξ δειξ	δίδοσο. διδόσθω. δίδοσθον. διδόσθων. δίδοσθε. διδόσθων ἢ (διδόσθωσαν).	δίδοσθαι.	διδό- (μενος. (μένη. (μενον.
δοίμην. δοῖο. δοῖτο. — δοῖσθον. δοίσθην. δοίμεθα. δοῖσθε. δοῖντο.	δοῦ. δόσθω. δόσθον. δόσθων. δόσθε. δόσθων ἢ (δόσθωσαν).	δόσθαι.	δό- (μενος. (μένη. (μενον.
δωσοίμην. σοιο. σοιτο. κλ. δοθησοίμην. θήσοιο. σοιτο.		δώσεσθαι. δοθήσεσθαι.	δωσόμενος. δοθησόμενος.
δοθείην. θείης. θείη. κτλ. δεδομένος. εἴην. εἴης. εἴη.	δόθητι. δοθήτω. κλ. δέδοσο. δεδόσθω. κλ.	δοθῆναι. δεδόσθαι.	δοθείς. δεδομένος.

§. 407. Παράδειγμα ῥήματος τῆς Δ'. συζυγίας τῶν εἰς μι. (δείκ-νυ-μι. ἀρχ. ῥίζα. δεικ. ἐπιτετ. δεικ-νυ).

Α'. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ. *ΡΗΜ. ΟΝΟΜ.*

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ἐνεστώς.	δείκνυμι. δείκνυς. δείκνυσι(ν). — δείκνυτον. δείκνυτον. δείκνυμεν. δείκνυτε. δεικνύασι(ν)	(κατὰ τὰ βαρύτονα). δεικνύ-(ω. ῃς. ῃ. — ητον. ητον. ωμεν. ητε. ωσι(ν).	(κατὰ τὰ βαρύτονα). δεικνύ-(οιμι. οις. οι. — οιτον. οιτην. οιμεν. οιτε. οιεν.	δείκνυ. δεικνύτω. δείκνυτον. (-νύτων). δείκνυτε. -κνύντων ἢ (-νύτωσαν).	δεικνύναι.	δεικνύς. δεικνῦσα. δεικνύν.
παρατ.	ἐδείκνυν. ἐδείκνυς. ἐδείκνυ. — ἐδείκνυτον. ἐδεικνύτην. ἐδείκνυμεν. ἐδείκνυτε. -νυσαν.					
μέλλων.	δείξω, δείξεις, δείξει. κτλ.	δείξω, δείξῃς, δείξῃ. κτλ.	δείξοιμι, οις, οι. κτλ.	δεῖξον. -άτω. κτλ.	δείξειν.	δείξων, α, ον.
ἀόρ. ἀ.	ἔδειξα, ἔδειξας, ἔδειξε(ν). κτλ.		δείξαιμι, αις ἢ ειας, κτλ.	δεῖξαι.	δεῖξαι.	δείξας, α, αν.
παρακ.	δέδειχα, δέδειχας, χε(ν). κτλ.	δεδείχω, δεδείχῃς, χῃ. κτλ.	δεδείχοιμι, οις, οι. κτλ.		δεδειχέναι.	δεδειχώς. κλ.
ὑπερσ.	ἐδεδείχειν ἢ (χη), χεις, χει. κτλ.					

Β'. ΜΕΣΗ ἢ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

ἐνεστώς.	δείκνυμαι. δείκνυσαι. δείκνυται — δείκνυσθον. σθον. δεικνύμεθα. δείκνυσθε. -νυνται.	(ωμαι. ῃ. ηται. δεικνύ-(— ησθον. σθον. ώμεθα. ησθε. ωνται.	(οίμην. οιο. οιτο. δεικνυ-(— -σθον. σθην οίμεθα. σθε. ντο.	δείκνυσο. -νύσθω. δείκνυσθον. -νύσθων. δείκνυσθε. -νύσθων ἢ (νύσθωσαν).	δείκνυσθαι.	δεικνύμενος. δεικνυμένη. δεικνύμενον.
παρατ.	ἐδεικνύμην. ἐδείκνυσο. -νυτο. — ἐδείκνυσθον. σθην. ἐδεικνύμεθα ἐδείκνυσθε. ντο.					
μ. μέλλ.	δείξομαι, ει (ῃ), εται. κτλ.	δείξωμαι, ῃ, ηται. κτλ.	δειξοίμην, οιο, οιτο. κτλ.		δείξεσθαι.	δειξόμενος.
μ. ἀ. ἀ.	ἐδειξάμην, ω, ατο. κτλ.		δειξαίμην, αιο, αιτο. κτλ.	δεῖξαι, -άσθω. κτλ.	δείξασθαι.	δειξάμενος.
π. μ. ἀ.	δειχθήσομαι, ει (ῃ), εται. κτλ.		δειχθησοίμην, οιο, οιτο. κλ.		δειχθήσεσθαι	-χθησόμενος
παθ. ἀ.	ἐδείχθην, θης, θη. κτλ.	δειχθῶ, θῇς, θῇ. κτλ.	δειχθείην, θείης, θείη. κλ.	δείχθητι, -θήτω. κλ.	δειχθῆναι.	δειχθείς.
παρακ.	δέδειγμαι, ξαι, δέδεικται. κτλ.	δεδειγμένος, η, ον. ὦ, ᾖς, ᾖ. κλ.	δεδειγμένος, εἴην, κτλ.	δέδειξο, -δείχθω. κλ.	δεδεῖχθαι.	δεδειγμένος.
ὑπερσ.	ἐδεδείγμην, ξο, ἐδέδεικτο. κτλ.					

ΡΗΜΑΤΑ ΤΙΝΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΙΣ ΜΙ.

§. 409. Κατὰ τὰ προεκτεθέντα παραδείγματα τῶν εἰς μι σχηματίζονται καὶ πολλὰ ἄλλα μετὰ μικρῶν τινων ἀνωμαλιῶν, αἵτινες σημειοῦνται ἐν τῷ ἰδίῳ ἑκάστου σχηματισμῷ. Ἐκ τούτων ὅμως ἐκτίθενται ἐνταῦθα τὰ μᾶλλον πολύχρηστα, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκτεθήσονται μετὰ τῶν κυριωτέρων ἀνωμάλων ῥημάτων (ὅρα §. 454 καὶ 458).

§. 410. Α'). *Φημὶ* (ῥ. φα) λῆγον ἐν τῇ ῥίζῃ εἰς *α* καὶ κλινόμενον κατὰ τὸ *ἵστημι*.

Ὁριστική.

Ἐνεστ. φη-μί, φή-ς, φη-σί(ν). Δ. φατόν, φα-τόν. Πλ. φα-μέν, φα-τέ, φασί(ν).

Παρατ. ἔ-φη-ν, ἔ-φη-σθα καὶ ἔ-φη-ς, ἔ-φη. Δ. ἔ-φα-τον, ἐ-φά-την. Πλ. ἔ-φα-μεν, ἔ-φα-τε, ἔ-φα-σαν.

Μέλλ. φή-σω. Ἀόρ. ἔ-φη-σα. Παρακ. εἴρη-κα. Ὑπερ. εἰρήκειν(η).

Ὑποτακτική.

Ἐνεστ. φῶ, φῇ-ς, φῇ. Δ. φῇ-τον, φῇ-τον. Πλ. φῶ-μεν, φῇ-τε, φῶ-σι(ν).

Ἀόρ. ά. φή-σω. Παρακ. εἰρήκω.

Εὐκτική.

Ἐνεστ. φα-ίη-ν, φα-ίη-ς, φα-ίη. Δ. φα-ίη-τον καὶ φαῖτον, φα-ιήτην καὶ φαίτην. Πλ. φα-ίη-μεν καὶ φαῖμεν, φα-ίη-τε καὶ φαῖτε, φαῖεν καὶ (σπαν. φαίησαν).

Μέλλ. φή-σοιμι. Ἀόρ. ά. φή-σαιμι. Παρακ. εἰρήκοιμι.

Προστακτική.

Ἐνεστ. φα-θὶ ἢ φά-θι, φά-τω. Δ. φά-τον (φά-των). Πλ. φά-τε, φά-ντων καὶ φάτωσαν.

Ἀπαρέμφατος.

Ἐνεστ. φά-ναι. Μέλλ. φή-σειν. Ἀόρ. φῆ-σαι. Παρακ. εἰρηκέναι.

Μετοχή.

Ἐνεστ. (φάς, φᾶσα, φάν. ποιητ. καὶ μεταγεν.) καὶ ἀντ' αὐτῆς, φάσκ-ων, ουσα, ον.

Μέλλ. φή-σων. Ἀόρ. ά. φή-σας. Παρακ. εἰρηκώς.

§. 411. Παρατηρήσεις. ά). Τὸ ἑνικ. β'. πρόσ. τοῦ Παρατατικοῦ προσλαμβάνον τὴν κατάληξιν *σθα*, οἷον *ἔφη-σθα*, εἶνε εὐχρηστότερον τοῦ *ἔφη-ς*.

β'). Ἡ μετοχὴ *φάς, φᾶσα, φὰν* ἄχρηστος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις, ἐν χρήσει δὲ μόνον εἰς ποιητὰς καὶ μεταγεν. ἀναπληροῦται διὰ τῆς τοῦ φάσκω, οἷον, *φάσκων, φάσκουσα, φάσκον*.

γ'). Ἐν τῇ Μέσῃ φωνῇ ἐλάχιστοι τύποι ἀπαντῶσι, καὶ οὗτοι σπανίως· οἷον, Παρατ. πληθ. γ'. πρόσ. *ἔφαντο*. Προστ. Παθ. Παρακ. *πε-φάσθω* καὶ Μετ. *φά-μενος* σπανιώτατα εἰς Ἀττ. πεζογρ., συχνότατα δὲ εἰς μεταγενεστέρους.

δ'). Τὸ ἑνικ. β'. πρόσ. *φῄς* ὀξύνεται καὶ μόνον ἐκ τῶν προσώπων τοῦ Ἐνεστῶτος δὲν ἐγκλίνεται (§. 30. γ'.). Τοῦτο γράφουσί τινες μεθ' ὑπογεγρ. ι *φῄ-ς*, ὡς τοῦ ι προελθόντος ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως σι διὰ μεταθέσεως καὶ ὑπογραφῆς, (οἷον, φη-σι=φη-ις=φῄς)· ἀλλ' ἡ κατάληξις σι εἰς μὲν τὰ εἰς ω ῥήματα γίνεται διὰ μεταθέσεως *ις* (§. 295. 2.), εἰς δὲ τὰ εἰς μι δι' ἀποκοπῆς τοῦ ι ἁπλοῦν ς, οἷον, *ἵ-στη-ς, τί-θη-ς, δί-δω-ς, δείκνυ-ς*.

ε). *Τονισμὸς τῶν συνθέτων*. Τὰ σύνθετα τοῦ *φημὶ* ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα τῆς Ὁριστικῆς καὶ τὴν Προστακτικήν, ἐξαιρεῖται μόνον τὸ ἑνικ. β'. πρόσωπον τῆς Ὁριστικῆς· οἷον, *σύμφημι, ἀντί-φημι, ἀντί-φησι, σύμ-φαθι*· ἀλλὰ *συμ-φής, ἀντι-φής*· Ὑποτ. *ἀντι-φῶ, ἀντι-φῇς*· Εὐκτ. *συμ-φαῖμεν, συμ-φαῖτε, συμ-φαῖεν*.

ς'). Περὶ τοῦ ἀχρήστου *ἠ-μί*=λέγω ὅρα §. 458. 2.

§. 412. Β'). *Ἵ-η-μι*=(πέμπω· ῥ. *ἑ*) λῆγον εἰς ε καὶ κλινόμενον κατὰ τὸ *τίθημι*.

Ἐνεργητικὴ φωνή.

Ὁριστική.

Ἐνεστ. ἵ-η-μι, ἵ-η-ς, ἵ-η-σι(ν). Δ. ἵ-ε-τον, ἵ-ε-τον. Πλ. ἵ-ε-μεν, ἵ-ε-τε, ἱ-ᾶσι(ν). (Σύνθετα ἀφ-ίημι, μεθ-ίημι, ξυν-ίημι, κτλ).

Παρατ. ἵ-η-ν, ἵ-ει-ς, ἵ-ει. Δ. ἵ-ε τον, ἵ-έ-την. Πλ. ἵ-ε-μεν, ἵ-ε-τε, ἵ-ε-σαν (ἐν συνθ. ἀφ-ίην (σπαν. ἠφ-ίην), ἀφ-ίει, ἀφ-ίεσαν, κτλ.)

Ἀόρ. ά. Ἐνικὸς ἄχρηστος ἀναπληρούμενος ἀπὸ τοῦ ά. Ἀορ. οἷον, ἧ-κα, ἧ-κας, ἧκε(ν). Δ. εἷ-τον, εἵ-την. Πλ. εἷ-μεν, εἷ-τε, εἷ-σαν (ἐν συνθ. ἀφ-εῖμεν, καθ-εῖμεν, ἀν-εῖμεν, κτλ. Περὶ τοῦ *ει* ὅρα §. 413. 2).

Μέλλ. ἥ-σω, ἥ-σεις, ἥ-σει, κτλ. (Σύνθετα ἀφ-ήσω, μεθ-ήσω, κτλ.).

Ἀόρ. ά. ἧ-κα, ἧ-κας, ἧ-κε(ν) (σπανιώτατα εὕρηνται καὶ τύποι τοῦ Πληθ. ἥ-κα-μεν, -ατε, -αν. §. 391). Σύνθ. ἀφ-ῆκα, κτλ.

Παρακ. εἷ-κα, εἷ-κας, εἷ-κε(ν), κτλ. (Σύνθ. ἀφ-εἷκα. Ὀρ. §. 413. 3).

Ὑπερ. εἵ-κειν ἢ εἵ-κη, εἵ-κεις, εἵ-κει, κτλ.

Ὑποτακτική.

Ἐνεστ. ἱ-ῶ, ἱ-ῇς, ἱ-ῇ. Δ. ἱ-ῆτον, -τον. Πλ. ἱ-ῶμεν, ἱ-ῆτε, ἱ-ῶσι(ν). (Σύνθ. ἀφ-ιῶ).

Ἀόρ. β'. ὦ, ᾖς, ᾖ. Δ. ἦ-τον, ἦ-τον. Πλ. ὦ-μεν, ἦ-τε, ὦ-σι(ν). (Σύνθ. ἀ-φῶ).

Εὐκτική.

Ἐνεστ. ἱε-ίη-ν, ἱε-ίη-ς, ἱε-ίη. Δ. (ἱείητον) ἱεῖτον, (ἱειήτην) ἱείτην. Πλ. (ἱείημεν) ἱεῖμεν, (ἱείητε) ἱεῖτε, (ἱείησαν) ἱεῖεν. (Σύνθ. ἀφ-ιείην, ἀφ-ιείης, κτλ.).

Ἀόρ. β'. ε-ἵη-ν, ε-ἵη-ς, ε-ἵη. Δ. εἷ-τον, εἵ-τὴν. Πλ. εἷ-μεν, εἷ-τε. εἷ-εν. (Σύνθ. ἀφ-είην, κτλ.).

Προστακτική.

Ἐνεστ. (ἵε-θι)=ἵει, ἱέ-τω. Δ. ἵε-τον (ἱέ-των). Πλ. ἵε-τε, ἱέ-ντων καὶ ἱέ-τωσαν. (Σύνθ. ἀφ-ίει, ἀφιέτω).

Ἀόρ. β. (ἕ-θι)=ἕς, ἕ-τω. Δ. ἕ-τον, (ἕ-των). Πλ. ἕ-τε ἕ-ντων, ἢ ἕ-τωσαν (Σύνθ. ἄφ-ες, ἀφ-έτω, κτλ.).

Ἀπαρέμφατος.

Ἐνες. ἱέ-ναι (Σύνθ. ἀφ-ιέναι).

Ἀόρ. β'. εἶ-ναι (Σύνθ. ἀφ-εἶναι, μεθ-εἶναι).

Μετοχή.

Ἐνες. (ἱε-ντς)=ἱείς· (ἱεντ-ια)=ἱεῖσα· (ἱ-εντ)=ἱέν.

Ἀόρ. β'. (ἑ-ντς)=εἷς· (ἑντ-ια) εἷσα· (ἑ-ντ) ἕν. (Σύνθ. ἀφ-είς, ἀφ-εῖσα, ἀφέν).

Μέση φωνή.

Ὁριστική.

Ἐνες. ἱε-μαι. ἵε-σαι. ἵε-ται. Δ. ἵε-σθον. ἵε-σθον. Πλ. ἱέ-μεθα. ἵε-σθε. ἵε-νται. (Σύνθ. ἀφ-ίεμαι).

Παρατ. ἱέ-μην. ἵε-σο. ἵε-το. Δ. ἵε-σθον. ἱέ-σθην. Πλ. ἱέ-μεθα. ἵε-σθε. ἵε-ντο.

Μ. Ἀόρ. β'. εἵ-μην εἷ-σο εἷ-το. Δ. εἵσθον εἵ-σθην. Πλ. εἵ-μεθα εἷ-σθε εἷντο. (Περὶ τοῦ ει ὅρα κατωτ. Παρατ. ἐδ. 2).

Μ. μέλ. ἥ-σομαι ἥ-σει (ῃ) ἥ-σεται. κτλ.

Μ. Ἀ. ά. ἡ-κάμην (σπανιώτατα ἀπαντῶν).

Παρακ. εἷ-μαι εἷ-σαι εἷ-ται. Δ. εἷ-σθον εἷ-σθον. Πλ. εἵ-μεθα εἷ-σθε εἷ-νται. Σύνθ. μεθ-εἷμαι, μεθ-εἶσαι, κτλ.

Ὑπερσ. εἵ-μην εἷ-σο εἷ-το κτλ. Σύνθ. ἀφ-είμην, ἀφ-εῖσο, κτλ.

Παθ. μέλ. ἑ-θήσομαι ἑ-θήσει(ῃ) ἑ-θήσεται κτλ. (Σύνθ. ἀφ-εθήσομαι).

Παθ. Ἀόρ. εἵ-θην εἵ-θης εἵ-θη κτλ.

Ὑποτακτική.

Ἐνες. ἱῶμαι ἱῇ ἱῆται. Δ. ἱῆσθον ἱῆσθον. Πλ. ἱώμεθα ἱῆσθε ἱῶνται. (Σύνθ. ἀφ-ιῶμαι).

Μ. Ἀόρ. β'. ὦ-μαι ᾖ ᾖ-ται. Δ. ἦ-σθον ἦ-σθον. Πλ. ὦ-μεθα ἦ-σθε ὦνται.

Εὐκτική.

Ἐνες. ἱείμην ἱεῖο ἱεῖτο. ἱεῖσθον ἱείσθην. Πλ. ἱείμεθα ἱεῖσθε ἱεῖντο. καὶ συνηθές. κατὰ τὰ εἰς ω, ἱοίμην, ἵοιο καὶ ἵοο, ἵοιτο. κλ.

Μ. Ἀ. β'. Εἵμην εἷσο εἷ-το. Δ. εἷ-σθον εἷ-σθην. Πλ. εἵ-μεθα εἷ-σθε εἷντο· καὶ ἐν συνθέσει σχεδὸν πάντοτε κατὰ τὰ εἰς ω· οἷον προ-οίμην, οἷο καὶ οιο, οἷτο καὶ οιτο. Πλ. προ-οίμεθα, προ-οῖσθε καὶ πρό-οισθε, προ-οῖντο καὶ πρό-οιντο.

Προστακτική.

Ἐνες. ἵε-σο (καὶ ἵου) ἱέ-σθω. ἵε-σθον ἱέ-σθων. ἵε-σθε ἱέ-σθων καὶ ἱέ-σθωσαν.

Μ. Ἀ. β'. (ἕ-σο)=οὗ. ἕ-σθω. ἕ-σθον ἕ-σθων. ἕ-σθε. ἕ-σθων ἢ ἕ-σθωσαν. (Σύνθ. ἀφ-οῦ, προ-οῦ.).

Ἀπαρέμφατος.	*Μετοχή.*	*Ρηματ. ἐπίθ.*
Ἐνες. ἵε-σθαι. (σύνθ ἀφ-ίεσθαι).	ἱέ-μενος, η, ον, ἑ-τὸς (ἄφ-ετος)	ἑ-τέος.
Μ. Ἀ. β'. ἕ-σθαι.	ἕ-μενος, η, ον.	

§. 413. *Παρατηρήσεις.* 1). Ῥίζα κυρίως τοῦ ἵημι εἶνε ἡ ϳε, ἐξ ἧς δι' ἀναδιπλασμοῦ μὲν ἡ ϳι-ϳε (§. 379), διὰ τροπῆς δὲ ἔπειτα τοῦ πρώτου ϳῶτ εἰς δασεῖαν (§. 84. 8) καὶ ἀποβολῆς τοῦ δευτέρου μετ' ἀναπληρωτικῆς ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς η ἡ ἵη, (οἷον, ϳι-ϳε= ἱ-ϳε=ἵη), ὅθεν ἵη-μι, τὸ ὁποῖον συνηθέστατα εὕρηται σύνθετον, ἀφ-ίημι, μεθ-ίημι, ξυν-ίημι, προ-ΐημι, κτλ.

2) Ἡ εἰς ει τροπὴ τοῦ ε εἰς τὸν Ἐνεργ. καὶ Μέσον Ἀόρ. β'. καὶ Παθητ. Ἀόρ. ἀ. προῆλθε κυρίως ἐκ συλλαβικῆς αὐξήσεως, ἥτις προτιθεμένη εἰς τὸ ῥῆμα ὡς ἀπὸ τοῦ συμφωνοειδοῦς ἰὼτ (j) ἀρχόμενον, συναιρεῖται μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ j μὲ τὸ ῥιζικὸν ε εἰς ει, οἷον, (ῥίζ. je= ἐ-je-μεν=ἑ-εμεν=)εἷμεν, εἶτε. εἶσαν. Μέσ. Ἀόρ. β'. (ἐ-je-μην= ἐ-έ-μην)= εἱ-μην. Παθ. Ἀόρ. ἀ. (ἐ-je-θην= ἐ-έ-θην)= εἴ-θην. Ἐξαιρεῖται ὁ Ἐνεργ. Ἀόρ. ἀ. ἦκα καὶ ὁ σπανιώτατα ἀπαντῶν Μέσ. Ἀόρ. ἀ. ἡκάμην αὐξάνοντες χρονικῶς τροπῇ τοῦ ε εἰς η.

3) Τὸ ει τοῦ Ἐνεργ. καὶ Μέσ. ἢ Παθ. Παρακειμ. καὶ Ὑπερσ. εἶ-κα εἶ-κειν (η), εἶ-μαι εἶ-μην προῆλθε κυρίως ἐκ τῆς μετὰ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν τροπῆς τοῦ πρώτου j εἰς δασεῖαν καὶ συναιρέσεως τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως μετὰ τοῦ ῥιζικοῦ ε εἰς ει μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ δευτέρου j· οἷον, (ῥίζ. je= ἀναδ. je-je-κα = é-ε-κα)= εἶ-κα, κτλ.

4). Οἱ τύποι τοῦ Παρατατικοῦ ἶειν καὶ ἶουν, ἶης, ἶη (ἐν συνθ. ᾑ-φίειν, ᾑφίουν) εἶνε τῶν μεταγενεστέρων.

Γ'. Ῥήματα λήγοντα ἐν τῇ ἀρχικῇ ῥίζῃ εἰς ι.

§. 414. 1) Εἶ-μι (ῥίζ. ἰ)=θὰ ὑπάγω, θὰ πορεύωμαι.

Ὁριστική.

Ἐνες. εἶ-μι, εἶ, εἶ-σι(ν). Δ. ἴ-τον, ἴ-τον. Πλ. ἴ-μεν, ἴτε, ἴ-ασι(ν).

Παρατ. ᾔα, ᾔεισθα, ᾔει· καὶ ᾖειν, ᾖεις, ᾖει(ν) (σπαν.). Δυϊκ. ᾖ-ειτον καὶ συνήθ. ᾖτον, ᾑ-είτην καὶ συνήθως ᾖ-την. Πλ. ᾖ-ειμεν καὶ συνήθ. ᾖ-μεν, ᾖ-ειτε καὶ ᾖτε, ᾖ-εσαν, καὶ σπανιώτ. ᾖ-σαν.

Ὑποτακτική.

Ἐνες. ἴ-ω, ἴ-ῃς, ἴ-ῃ. Δ. (ἴ-ητον) ἴ-ητον). Πληθ. ἴ-ωμεν, ἴ-ητε, ἴ-ωσι(ν).

Εὐκτική.

Ἐνες. ἰ-οίην (καὶ ἴ-οιμι), ἴ-οις, ἴ-οι. Δ. (ἴ-οιτον, ἰ-οίτην). Πλ. ἴ-οιμεν, οιτε, ἴ-οιεν.

Προστακτική.

Ἐνες. ἴ-θι, ἴ-τω. Δ. ἴ-τον, (ἴ-των), Πλ. ἴ-τε, ἰ-όντων καὶ ἴ-τωσαν. (Σύνθ. ἄπ-ιθι, ἀπ-ίτω).

Ἀπαρέμφ.	*Μετοχή*	*Ῥηματ. ἐπίθ.*
Ἐνες. ἰ-έναι.	ἰ-ών, ἰ-οῦσα, ἰ-όν.	ἰ-τός, ἰ-τέον (σπαν. ἰ-τητέον).

§. 415. *Παρατηρήσεις.* 1) Ἀρχικὴ ῥίζα τοῦ εἰ-μὶ εἶνε τὸ ἰ, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ Ἐνικῷ μόνον τοῦ Ἐνεστῶτος ἐκτείνεται εἰς ει, ἐν δὲ τῷ δυϊκῷ καὶ Πληθυντ. μένει βραχὺ (§. 381).

2) Ἐν τῇ Ἀπαρεμφάτῳ τὴν κατάληξιν ναι συνάπτει μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τοῦ συνδετικοῦ ε, οἷον ἰ-έ-ναι.

3) Ὁ Ἐνεστὼς εἶμι εἰς μὲν τὴν Ὁριστικὴν ἔχει συνηθέστατα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις σημασίαν Μέλλοντος=(θὰ ὑπάγω) ἀναπληρούμενος ἐν τῷ Ἐνεστῶτι ἐκ τοῦ ἔρχομαι, εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, τὴν Ἀπαρέμφ. καὶ Μετοχὴν ἐνίοτε. (Ὅρα τὴν λ. Ἔρχομαι §. 460. 6.).

4). Ὁ παρατ. ᾔα καὶ ᾖειν σχηματίζεται προσλαμβάνων ἐν ἀρχῇ μὲν χρονικὴν αὔξησιν διὰ τροπῆς τοῦ ει εἰς η, ἐν τέλει δὲ χρονικὴν κατάληξιν Ὑπερσ. Τούτου τὸ Ἐνικ. β'. πρόσωπον προσλαμβάνον καὶ τὴν κατάληξιν σθα γίνεται ᾖ-ει-σθα συνηθέστερον τοῦ ᾖ-εις· τὸ δὲ εἰς ει λῆγον ἑνικ. γ'. πρόσ. προσλαμβάνει καὶ τὸ Εὐφωνικὸν ν ἐνίοτε πρὸ φωνήεντος· οἷον, ἀν-ᾖειν ὁ νέος, ἔτι δὲ καὶ πρὸ συμφώνου, προῄειν πολλοῦ. (Ὅρα καὶ §. 51. ή).

5). Ἡ Ὑποτακτ. καὶ Εὐκτ. σχηματίζονται βαρυτόνως, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐν τῷ Ἑνικ. ἀ. προσ. τῆς Εὐκτικῆς, τὸ ὁποῖον συνηθέστατα ἔχει τὸν εἰς ην-τύπον τῶν εἰς μι· οἷον, ἴω, ἴῃς, ἴῃ· κτλ. Εὐκτ. ἰ-οί-ην, ἴ-οις, ἴ-οι, κτλ.

6.) Σπανίως ἀπαντᾷ β'. πρόσ. Προσ. εἶ ἀντὶ ἴθι, ἀλλὰ καὶ τότε σύνθετον.

7) *Τονισμὸς τῶν συνθέτων.* Τὸ εἶμι συντιθέμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον εἰς τὸν Ἐνεστῶτα τῆς Ὁριστ. καὶ Προστακ. ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσι τοῦτο οἱ γενικοὶ περὶ τονισμοῦ κανόνες (§. 28. 1—5.), οἷον, ἄπ-ειμι, ἄπ-ει, ἄπ-εισιν, ἀπ--ιθι ἀλλ' ἀπ-ίτω· εἰς δὲ τὸν Παρατατ. τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, τὴν Ἀπαρέμφ. καὶ Μετοχ. τονίζεται ὅπου καὶ τὸ ἁπλοῦν· οἷον, ἀπῆα ἢ ἀπήειν, ἀπ-ίω, ἀπ-ιοίην, ἀπ-ιέναι, ἀπ-ιών.

§. 416. 2) *Κεῖμαι* (ῥίζ. κι, κει)=ἔχω βάλλει ἐμαυτὸν κάτω.

Ὁριστική.

Ἐνες. κεῖ-μαι, κεῖ-σαι, κεῖ-ται. Δ. κεῖ-σθον, σθον. Πλ. κεί-μεθα, κεῖ-σθε, κεῖ-νται.

Παρατ. ἐ-κεί-μην, ἔ-κει-σο, ἔ-κει-το. Δ. ἔ-κει-σθον, σθην. Πλ ἐ-κεί-με-θα, ἔ-κει-σθε, ἔ-κει-ντο.

Μέλλ. κεί-σομαι, κεί-σει(ῃ), κεί-σεται, κτλ.

Ὑποτακτική. *Εὐκτική.*

Ἑνες. Ἐν χρήσει μόνον τὸ ἑν. γ'. Ἑν. γ'. πρόσ. κέ-οιτο καὶ Πλ. κέ-ηται καὶ Πλ. γ'. κέ-ωνται. γ'. κέ-οιντο.

Προστακτική.

Ἑνες. κεῖ-σο κεί-σθω. Δ. κεῖ-σθον, κεί-σθων. Πλ. κεῖ-σθε, κεί-σθων καὶ κεί-σθωσαν.

Ἀπαρέμφατος. *Μετοχή.*

Ἑνες. κεῖ-σθαι. κεί-μενος, μένη, μένον.

§. 417. *Παρατηρήσεις.* 1) Ἀρχικὴ ῥίζα τοῦ κεῖμαι εἶνε ἡ κι = (κϳ) γενομένη κατ' ἔκτασιν κει (ὡς ἡ λιπ=λειπ, πιθ=πειθ, §. 424.), τῆς ὁποίας τὸ ι ἀποβάλλεται μεταξὺ δύο φωνηέντων (§. 89. 1), οἷον, (κεϳ-ηται)=κέ-ηται, (κεϳ-οιτο)=κέ-οιτο, (κεϳ-εσθαι=) κέ-εσθαι=κεῖσθαι.

2). Τὸ *κεῖ-μαι* εἶνε κυρίως Παρακείμενος ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ σημαίνων ἔχω τοποθετήσει ἐμαυτὸν κάτω, εἶμαι ἐξηπλωμένος, καὶ ἔχων ὡς Ἐνεστῶτα τὸ τίθεμαι. Συντιθέμενον δὲ μετὰ προθέσεως σημαίνει ὅ,τι καὶ οἱ ἀντιστοιχοῦντες σύνθετοι τύποι τοῦ Μέσου ἢ Παθ. Παρακειμ. τοῦ τίθημι· οἷον ὑπό-κειται= εἶνε τεθειμένον ὑποκάτω, σύγ-κειται=εἶνε συντεθειμένον· ἀλλὰ καὶ κατά-κειμαι = κατακέκλιμαι.

3). *Τονισμός.* Τὰ σύνθετα τοῦ κεῖμαι ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν Ὁριστικὴν καὶ Προστακτικήν· οἷον, ἀνά-κειμαι, κατά-κειμαι =κατ-έκεισο, κατ-έκειτο. Προς. κατά-κεισο· ἀλλ' Ἀπαρ. κατα-κεῖσθαι, Μετ. κατα-κείμενος.

Δ'. Ῥήματα, ὧν ἡ ἀρχικὴ ῥίζα λήγει εἰς σύμφωνον.

§. 418. 1.) Εἰ-μὶ (ῥίζ. ἐσ)=εἶμαι, ὑπάρχω.

Ὁριστική.

Ἑνες. εἰ-μί, εἶ, ἐ-στί(ν). Δ. ἐ-στόν, ἐ-στόν. Πλ. ἐ-σμέν, ἐ-στέ, εἰ-σί(ν).

Παρατ. ἦν (καὶ ἦ), ἦσθα, ἦν. Δ. ἦ-στον (καὶ ἦτον), ἦ-στην καὶ ἦ-την). Πλ. ἦ-μεν, ἦ-τε (καὶ ἦ-στε), ἦ-σαν.

Μέλλ. ἔ-σομαι, ἔ-σει, ἔ-σται. Δ. ἔ-σεσθον, ἔ-σεσθον. Πλ. ἐ-σόμεθα, ἔ-σεσθε, ἔ-σονται.

Παρακ. γέ-γον-α, Ὑπ. ἐ-γεγόν-ειν (ῃ), Μέσ. Ἀόρ. β'. ἐγεν-όμην.

Ὑποτακτική.

Ἑνες. ὦ, ᾖς, ᾖ. Δ. ᾖ-τον, ᾖτον. Πλ. ὦ-μεν, ᾖ-τε, ὦ-σι(ν).

Εὐκτική.

Ἑνες. εἴην, εἴης, εἴη. Δ. εἴητον, εἰήτην (καὶ εἴτην). Πλ. εἴημεν (καὶ εἶμεν), εἴητε, εἴησαν καὶ εἶεν.

Μέλλ. ἐ-σοίμην, οιο, οιτο. Δ. ἔ-σοισθον, -οίσθην. Πλ. ἐ-σοίμεθα, -οισθε, -οιντο.

Προστακτική.

Ἑνες. ἴσ-θι, ἔσ-τω. Δ. ἔσ-τον, (ἔσ-των). Πλ. ἔσ-τε, ἔσ-τωσαν, σπαν. ἔσ-των, καὶ σπανιώτατα ὄντων.

Ἀπαρέμφ. *Μετοχή.* *Ῥημ. ἐπίθ.*

Ἑνες. εἶ-ναι. ὤν, οὖσα, ὄν. συν-εσ-τέον.

Μέλλ. ἔ-σεσθαι. ἐ-σόμενος, η, ον.

§. 419. *Παρατηρήσεις.* 1) *Σχηματισμὸς τοῦ εἰμί.* Οἱ τοῦ εἰμὶ τύποι προέρχονται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ χαρακτὴρ σ (ῥίζ. ἐσ) πρὸ μὲν τοῦ τ, θ, καὶ μ τῆς καταλήξεως μόνον μεν φυλάττεται, πρὸ παντὸς δ' ἄλλου ἀποβάλλεται, καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ ῥιζικὸν ε πρὸ συμφώνου μὲν ἐκτείνεται εἰς ει ἢ η, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῷ Μέλλοντι, πρὸ φωνήεντος δὲ συναιρεῖται μετ' αὐτοῦ.

Ὁρις. (ἐσ-μί=ἐ-μί)=εἰ-μί, (ἐσ-σι=ἐ-σι=ἐ-ι)=εἶ, (ἐσ-τι, ἀρχικ. κατάλ. τι)=ἐσ-τί. Δυϊκ. ἐσ-τόν, ἐσ-τόν. Πλ. ἐσ-μέν, ἐστέ, (ἐσ-νσιν=ἐ-νσιν=ἐ-σιν)=εἰ-σίν.

Ὑποτ. (ἔ-σω=ἐ-ω) = ὦ. Εὐκτ. (ἐσ-ιην) = εἴ-ην. Προς. (ἐσ-θι) = ἴσ-θι.

Ἀπαρ. (ἐσ-ναι)=εἶ-ναι. Μετ. (ἐ-σὼν=ἐ-ὼν)=ὤν.—Παρατ. (ἦσ-ν =ἦν). Μέλλ. (ἔσ-σομαι)= ἔ-σομαι.

2) Ὁ Παρακείμ., Ὑπερσυντ. καὶ Μέσος Ἀόρ. β'. συμπληροῦνται ἐκ τοῦ γίγνομαι.

3) Ἐκτὸς τῶν τύπων τῆς Προστακτ. ἴσ-θι ἔσ-τω ἀπαντῶσι παρὰ μεταγενες. καὶ οἱ ἔσο, ἤτω.

4.) Ὁ Ἐνεστὼς τῆς Ὁριστικῆς εἰμὶ ἐπὶ μὲν συνδετικῆς ἐννοίας ἐγκλίνεται εἰς πάντα τὰ πρόσωπα, πλὴν τοῦ Ἑνικ. β'. προσ. εἶ (§. 30. γ'.), ἀλλ' ὄχι καὶ ἐπὶ ὑπαρκτικῆς. Τὸ δὲ γ'. ἑνικ. πρόσ. παροξύνεται, ἂν εἶνε ὑπαρκτικόν, ἢ συνώνυμον τῷ ἔξεστιν=(εἶνε δυνατόν,) ἢ εὑρίσκεται ἐν ἀρχῇ προτάσεως· οἷον, ἔστι Θεός· ἔστιν ἰδεῖν· ἔτι δὲ ἂν εὑρίσκεται μετὰ τὰ μόρια, οὐ, μή, ὡς, εἰ, ἀλλά, καί· οἷον, οὐκ

ἔστιν, ἀλλ' ἔστι, κτλ. (Ὅρα καὶ §. 32. 6). Ἂν ὅμως ἡ ἔγκλισις τοῦ τόνου κωλύεται ἐξ ἐξωτερικῶν μόνων αἰτιῶν (§. 31. 3.), τὸ ἐστὶν ὀξύνεται· οἷον, φίλος ἐστὶν ἐκείνου.

5) *Τονισμὸς συνθέτου.* Συντιθέμενον τὸ εἰμὶ ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως εἰς τὸν Ἐνεστ. τῆς Ὁριστικῆς μόνον καὶ τὴν Προστακτικήν, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσι ταῦτα οἱ περὶ τονισμοῦ κανόνες· οἷον, πάρ-ειμι, πάρ-ει, πάρ-εστι. Προς. ξύν-ισθι, πάρ-ισθι, ἀλλὰ παρ-έστω· εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς χρόνους, Ἐγκλίσεις, Ἀπαρέμφ. καὶ Μετοχὴν τονίζεται, ὅπου καὶ τὸ ἁπλοῦν· οἷον, Παρατ. παρ-ῆν (διὰ τὴν χρον. αὔξησιν), παρ-έσται (διὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ ε), Εὐκτ. πληθ. γ'. πρόσ. παρ-εῖεν (διὰ τὴν ἐκ συγκοπ. συναίρ.). Ἀπαρ. παρ-εῖναι (§. 402. 6'. 1). Μετ. παρ-ὼν (διὰ τὴν συναίρ. Ὅρα ἀνωτέρω ἐδ. 1).

§. 420. Κάθ-ημαι (Ῥίζ. (καθ) *ἑδ, ἡδ*).

Ὁριστική.

Ἐνεστ. κάθ-η-μαι, κάθ-η-σαι, κάθ-η-ται. Δ. κάθ-η-σθον, -σθον. καθ-ή-μεθα, κάθ-η-σθε, κάθ-η-νται.

Παρατ. ἐκαθ-ή-μην, ἐκάθ-η-σο, ἐκάθ-η-το, Δ. ἐκάθ-η-σθον, -ή-σθην. Πλ. ἐκαθ-ή-μεθα, ἐκάθ-η-σθε, ἐκάθη-ντο· καὶ ἀναυξήτως καθή-μην, καθῆ-σο, καθῆσ-το. Πλ. καθή-μεθα, καθῆ-σθε, καθῆ-ντο.

Ὑποτακτική.

Ἐνεστ. καθῶ-μαι, καθῇ, καθῆ-ται. Δ. καθῆ-σθον, σθον. Πλ. καθώ-μεθα, καθῆ-σθε, καθῶ-νται.

Εὐκτική.

Ἐνεστ. καθοί-μην, καθοῖο, καθοῖ-το. Δ. καθοῖ-σθον, σθην. Πλ. καθοί-μεθα, καθοῖ-σθε, καθοῖ-ντο.

Προστακτική.

Ἐνεστ. κάθη-σο, καθή-σθω. Δ. κάθη-σθον, σθων. Πλ. κάθη-σθε, καθή-σθων καὶ καθή-σθωσαν.

Ἀπαρέμφατος.	*Μετοχή.*
Ἐνεστ. καθῆ-σθαι.	καθή-μενος, μένη, μενον.

Παρατηρήσεις. 1). Τὸ κάθη-μαι σύνθετον ἐκ τῆς προθέσεως *κατὰ* καὶ *ἧ-μαι* (ὅπερ παρὰ ποιηταῖς μόνον εὑρηται καὶ σημαίνει κυρίως *ἔ-χω καθίσει ἐμαυτὸν*) εἶνε ὡς τύπος Παρακειμένου τοῦ ῥήματος *καθ-έζομαι* γινόμενον ἐκ τῆς ῥίζης *σεδ* = *ἑδ* (τροπῇ τοῦ ἀρκτικοῦ *σ*

εἰς δασεῖαν (§. 81. ά.), ὅθεν *ἕδ-ρα*, Λατιν. sedes καὶ ῥῆμα sedeo) καὶ κατ' ἔκτασιν τοῦ *ε* εἰς *η ἡδ*, τῆς ὁποίας τὸ *δ* ἀπεβλήθη διατηρηθὲν μόνον εἰς τὸ Ἐνικ. γ'. πρόσ. τοῦ ἀναυξήτου Ὑπερσ. καὶ τραπὲν πρὸ τοῦ *τ* εἰς *σ*, οἷον, (καθ-ηδ-το) = καθῆσ-το, ἀλλὰ μετ' αὐξήσεως ἐκάθη-το, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸ Ἐν. γ'. πρόσ. τοῦ ποιητικοῦ ἁπλοῦ. Παρακμ. καὶ Ὑπερσ. ἧσ-ται ἧσ-το· ἐν δὲ τῇ Ὑποτακτ. καὶ Εὐκτ. μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ *δ* τὸ ῥιζικὸν *ε* συναιρεῖται μετὰ τοῦ ἑπομένου φωνήεντος, οἷον, (καθ-εδ-ωμαι = καθε-ωμαι) = καθῶ-μαι, (καθ-εδ-οίμην = καθ-ε-οίμην) = καθοί-μην.

2). Παρὰ μεταγν. εὑρηται Προστ. κάθου καὶ Εὐκτ. καθήμην.

3). Περὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ κάθημαι ὅρα §. 282. 2. γ'. Σημ.

§. 421. 3). *Οἶδ-α* (Ῥίζ. Fιδ = ἰδ, εἰδ, οἰδ, (§. 424.) καὶ εἰδ-ε §. 430.) = γνωρίζω, παρατηρῶ· κυρίως 6'. Παρακείμενος ἔχων σημασίαν Ἐνεστῶτος καὶ κλινόμενος οὕτω·

Ὁριστική.

Ἐνεστ. οἶδ-α, οἶ-σθα, οἶδ-ε(ν). Δ. ἴσ-τον, ἴσ-τον. Πλ. ἴσ-μεν, ἴστε, ἴσ-ασι(ν).

Παρατ. ᾔδη, ᾔδης καὶ ᾔδη-σθα, ᾔδη, ἔτι καὶ ᾔδειν, ᾔδεις καὶ ᾔδεισθα, ᾔδει(ν). Δ. ᾔδειτον ᾐδείτην. Πλ. ᾔδειμεν, ᾔδειτε, ᾔδεσαν.

Μέλλ. εἴ-σομαι καὶ σπαν. εἰδή-σω (ἐν τῷ 6'. μόνον προσ. εἰδή-σεις).

Ὑποτακτική.

Ἐνεστ. εἰδ-ῶ, εἰδ-ῇς, εἰδ-ῇ. Δ. εἰδῆ-τον, -τον. Πληθ. εἰδῶμεν, εἰδῆτε, εἰδῶσι(ν).

Εὐκτική.

Ἐνεστ. εἰδείην, εἰδείης, εἰδείη. Δ. εἰδείητον, την. Πλ. εἰδείημεν, εἰδείητε, εἰδεῖεν.

Προστακτική.

Ἐνεστ. ἴσθι, ἴσ-τω. Δ. ἴσ-τον, (ἴσ-των). Πλ. ἴσ-τε, ἴσ-των καὶ ἴστωσαν.

Ἀπαρέμφατος.	*Μετοχή.*	*Ῥηματ.*
Ἐνεστ. εἰδ-έναι.	εἰδ-ώς, εἰδ-υῖα, εἰδ-ός.	ἰσ-τέον.

Παρατηρήσεις. 1). Ἀρχικὴ ῥίζα τοῦ οἶδ-α εἶνε ἡ Fιδ (Λατ. video), τῆς ὁποίας τὸ ἀρκτικὸν δίγαμμα (F) ἀποβάλλεται (§. 89. 2.), τὸ δὲ *ι* διατηρεῖται εἰς τὸν Δυϊκὸν μόνον καὶ Πληθυντ. τῆς Ὁριστι-

κῆς καὶ Προστακτικῆς, εἰς πάντας δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους, Ἐγκλίσεις, Ἀπαρέμφατον καὶ Μετοχὴν ἐκτείνεται γινόμενον *εἰδ*.

2). Τὸ *ει* ὁ μὲν Παρακείμενος τρέπει ἐν τῷ Ἐνικῷ Ἀριθμῷ εἰς *οι*, οἷον, οἶδ-α (ὡς λειπ = λέλοιπ-α), ὁ δὲ Ὑπερσυντελικός, ὅστις ἔχει σημασίαν Παρατατικοῦ εἰς *η* αὐξάνων χρονικῶς, οἷον, ᾔδη ἢ ᾔδ-ειν.

3). Τὸ Πληθ. γ'. πρόσ. σχηματίζεται προσλαμβάνον τὴν κατάλ. *σασι*ν, οἷον, (ἴδ-σασιν) = ἴ-σασιν.

4) Ἐκ τῆς ἐπιτεταμένης ῥίζης *εἰδ* σχηματίζεται καὶ ἑτέρα διὰ προσλήψεως *ε*, ἡ *εἰδ-ε* (§. 430.), ἐξ ἧς σχηματίζονται ἡ Ὑποτ. καὶ Εὐκτ. αἵτινες συναιροῦσι τὸ *ε* μετὰ τοῦ ἑπομένου φωνήεντος καὶ ἡ Ἀπαρέμφατος· οἷον (εἰδέ-ω) = εἰδῶ, (εἰδε-ιην) = εἰδείην, εἰδέ-ναι.

5). Σπανιώτατοι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις εἶνε οἱ παρὰ ποιηταῖς καὶ μεταγενεστέροις τύποι οἶ-δας (ἐν Β'. πρόσ.) ἀντὶ οἶ-σθα, καὶ οἴδ-αμεν, οἴδ-ατε, οἴδασιν ἀντὶ τῶν ἴσμεν, ἴστε, ἴσασιν.

Σημ. Περὶ τῶν λοιπῶν εἰς μι ῥημάτων τῶν ἐπιτεινόντων τὴν ἀρχικὴν ῥίζαν, εἴτε ἐν ἀρχῇ δι' ἀναδιπλασιασμοῦ, εἴτε ἐν τέλει διὰ τῆς συλλαβῆς νυ ἢ νῡ νῡ ὅρα §. 454 καὶ 458.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 422. *Ἀνώμαλα* ῥήματα λέγονται ὅσα δὲν κλίνονται κατὰ τοὺς δεδομένους κανόνας τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὁμαλῶν ῥημάτων, ἀλλὰ παραβαίνουσιν αὐτοὺς ἢ εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων καὶ λέγονται *Ἀνώμαλα κατὰ σχηματισμὸν* ῥήματα, ἢ εἰς τὴν *σημασίαν* καὶ ἰδίως τὴν *διάθεσιν*, καὶ λέγονται *Ἀνώμαλα κατὰ σημασίαν*.

Ι). ΑΝΩΜΑΛΑ ΚΑΤΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΝ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 423. *Διαίρεσις αὐτῶν*. Τὰ ἀνώμαλα κατὰ σχηματισμὸν ῥήματα ὑποδιαιροῦνται εἰς δύο εἴδη.

α). Εἰς τὰ *Μετεσχηματισμένα*, ἤτοι τὰ ἐπιτείνοντα τὴν ἀρχικὴν ῥίζαν δι' ἐκτάσεως τῶν βραχέων ῥιζικῶν φωνηέντων, *ἀναδιπλασιασμοῦ, συγκοπῆς* καὶ *μεταθέσεως* τῶν ῥιζικῶν γραμμάτων, καὶ *προσλήψεως νέων γραμμάτων ἢ συλλαβῶν*, ἐκ τῶν ὁποίων πλάττεται μία ἄλλη ἢ καὶ περισσότεραι παράγωγοι ῥίζαι ἐτυμολογικῶς συγγενεῖς πρὸς σχηματισμὸν τῶν διαφόρων χρόνων τοῦ ῥήματος· π. χ. ἐκ τῆς ἀρχικῆς βραχ. ῥίζης *τυχ* (ἐξ ἧς Ἀόρ. Β'. ἔτυχον) παράγονται 1) διʼ ἐκτάσεως ἡ *τευχ* (ἐξ ἧς Μέλ. τεύξομαι)· 2) διὰ προσθήκης τοῦ *ε* ἡ *τυχ-ε* (ἐξ ἧς Παρακείμ. τε-τύχη-κα)· καὶ 3) διὰ προσθήκης τῆς συλλαβῆς *αν* καὶ ἑνὸς *ν* πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ἡ *τυ-ν-χ-αν* (ἐξ ἧς Ἐνεστ. τυγχάν-ω).

β). Εἰς τὰ *Ἐλλιπῆ*, ἤτοι τὰ σχηματίζοντα τοὺς χρόνους των ἐκ δύο ἢ πλειοτέρων ῥιζῶν διαφόρων μὲν ἐτυμολογικῶς ἀλλὰ συνωνύμων· οἷον ἐκ τῆς ῥίζης *ὁρα* Ἐνεστ. ὁρά-ω, ἐκ τῆς *ὀπ* Μέλ. ὄψομαι καὶ ἐκ τῆς *ἰδ* Ἀόρ. Β'. εἶδ-ον.

Α'). Μετεσχηματισμένα ῥήματα.

§. 424. Α'). *Ἔκτασις καὶ τροπὴ τῶν βραχέων ῥιζικῶν φωνηέντων*. *α*) Πολλάκις ἡ καθαρὰ ῥίζα ἐκτείνει τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος βραχὺ φωνῆεν εἰς μακρόν· οἷον 1) τὸ *α* εἰς *η*, ἐνίοτε εἰς *αι* ἢ *α* μακρ. καὶ σπανίως εἰς *ω*· (ῥίζ. σαπ = σηπ), ἐσάπ-ην σήπ-ω, (ῥ. λαβ = ληβ) ἔ-λαβ-ον λήψ-ομαι, (ῥ. καΓ = κα = και ἢ κα) καί-ω ἢ κά-ω, (ῥ. τραγ = τρωγ) ἔτραγ-ον τρώγ-ω· 2 τὸ *ι* βραχὺ εἰς *ι* μακρόν *ει* καὶ *οι*· οἷον, (ῥ. τριβ = τρειβ) ἐ-τρίβ-ην τρίβ-ω, (ῥ. λιπ = λειπ, λοιπ), ἔλιπ-ον, λείπ-ω, λέλοιπ-α· 3) τὸ *υ* βραχὺ εἰς *υ* μακρὸν ἢ *ευ*· οἷον (ῥ ψυχ = ψυχ) ἐψύχ-ην ψύχ-ω, (ῥ. φυγ = φευγ) ἐ-φυγ-ον φεύγ-ω. *β*). Ἐνίοτε δὲ τρέπει τὸ βραχὺ φωνῆεν εἰς ἄλλο· οἷον τὸ *ε* εἰς *ο*, σπανίως δὲ εἰς *α* καὶ σπανιώτατα ἐκτείνεται εἰς μακρὸν *ω*· οἷον τίκτ-ω (ῥ. τεκ) τέτοκ-α, φθείρ-ω (ῥ. φθερ) ἔ-φθορ-α, ἔφθαρ-κα, ἐφθάρ-μαι, ἐφθάρ-ην, (ῥ. ἐθ) εἰ-ωθα. κτλ.

Παραδείγματα ῥημάτων ἐκτεινόντων τὸ βραχὺ ῥιζ. φωνῆεν εἰς μακρὸν ἢ δίφθογγον ὅρα ἐν §. 441.

§. 425. Β'). *Ἀναδιπλασιασμός*. Πολλὰ ῥήματα ἐπιτείνουσι τὴν καθαρὰν ῥίζαν ἐν τῷ Ἐνεστῶτι καὶ Παρατατικῷ, διʼ ἀναδιπλασιασμοῦ, ὡς τὰ εἰς *μι*, ἤτοι προσλαμβάνουσιν ἐν ἀρχῇ αὐτῆς *ι* μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τῆς ῥίζης, καὶ συγκόπτουσι πολλάκις τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν· οἷον, γνο = γι-γνο = γι-γνώ-σκω, γεν = γι-γεν = γίγν-ομαι, πετ = πι-πετ = πί-π(ε)τ-ω.

Σημ. Ὁ Ἀόριστος β'. τοῦ ἄγ-ω καὶ φέρω (ῥ. ἐνεκ) ἐπαναλαμβάνει τὰ δύο ἀρκτικὰ γράμματα τῆς ῥίζης· οἷον ἀγ = ἀγ-αγ = ἤγ-αγ-ον, ἐνεκ = ἐν-ενεκ = (ἠν-ενεκ-ον) καὶ συγκοπῇ ἤνεγκον.

Τὰ οὕτω σχηματιζόμενα ῥήματα ὅρα ἐν §. 442—443.

§. 426. Γ'). *Συγκοπή.* Ῥήματά τινα πάσχουσι *συγκοπὴν* (§. 55) ἤτοι ἀποβολὴν τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ῥίζης βραχέος φωνήεντος, συνήθως ε καὶ σπανίως υ· ἰδίᾳ δὲ πάσχουσι ταύτην οἱ β'. Ἀόρ. καί τινες Ἐνεστῶτες καὶ Παρατατ. τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης δεχομένων ἀναδιπλασιασμόν· οἷον πέτ-ομαι. Μ. Ἀόρ. β'. ἐ-πτ-όμην = (ἐπετ-όμην). ἔχ-ω (ῥ. σεχ). Ἀόρ. β'. ἔ-σχ-ον = (ἔ-σεχ-ον). ἔρχομαι (ῥ. ἐλυθ). Ἀόρ. β'. ἦλθ-ον = (ἤλυθ-ον), (πετ = πι-πετ) = πίπτω. κτλ.

Τὰ κυριώτερα τῶν συγκοπὴν πασχόντων ῥημάτων ὅρα ἐν §. 442 καὶ 444.

§. 427. Δ'). *Μετάθεσις.* Καὶ *μετάθεσις* (§. 94.) τοῦ χαρακτῆρος γίνεται εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων ῥημάτων τινῶν, συνήθως μὲν εἰς τὸν τοῦ Παρακειμ. καὶ Ὑπερσ., Παθ. Ἀορ. καὶ Μέλ. ά, σπανίως δὲ εἰς τὸν τοῦ Ἐνεστῶτ. καὶ Ἐνεργ. Ἀορ. β'. οἷον ῥ. βαλ = βλα = βέ-βλη-κα, ἐ-βε-βλή-κειν, βέ-βλη-μαι, ἐβε-βλή-μην, ἐ-βλή-θην, βλη-θήσομαι· ῥ. τεμ = τμε = τέ-τμη-κα, τέ-τμη-μαι, τετμή-σομαι, ἐ-τμή-θην, τμη-θήσομαι.

Σημ. Ῥήματα πάσχοντα μετάθεσιν τοῦ χαρακτῆρος εἶνε τὸ βάλλω (§. 447. 6), θνήσκω (§. 453. 9.), θρώσκω (§. 453. 10.), καλέω (§. 449. 17.), κάμνω (§. 450. 4), σκέλλω (§. 447. 19.), τέμνω (§. 450. 7.) καὶ τλάω (§. 458. 7.), ὧν τὸν σχηματισμὸν ὅρα ἐν τῇ οἰκείᾳ §.

§. 428. Ε'). *Ἐπίτασις τῆς ῥίζης διὰ γραμμάτων ἢ συλλαβῶν.* Πολλὰ ῥήματα ἐπιτείνουσι τὴν καθαρὰν ῥίζαν προσλαμβάνοντα ἐν τέλει αὐτῆς διάφορα γράμματα ἢ συλλαβάς, ἐκ τῆς ὁποίας σχηματίζουσι τὸν Ἐνεστῶτα μόνον καὶ Παρατατικόν, πάντας δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους ἐκ τῆς καθαρᾶς.

§. 429. ά). *Ἐπίτασις διὰ τοῦ ι = (j).* Πολλὰ τῶν ἀφωνολήκτων ῥημάτων καὶ πάντα σχεδὸν τὰ ὑγρόληκτα προσλαμβάνουσιν ἐν τέλει τὸ συμφωνοειδὲς ἰὼτ j, τὸ ὁποῖον τραπὲν εἰς ι μεταβάλλει τὴν ῥίζαν ὡς ἑξῆς.

1). Εἰς τὰ Οὐρανισκόφωνα καὶ ἐνίοτε εἰς τὰ ὀδοντόφωνα τὸ ι τοῦτο μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τῆς καθαρᾶς ῥίζ. τρέπονται εἰς δύο σσ ἢ ττ· οἷον,

ῥίζ. *κηρυκ* = (κηρυκ-j ω = κηρυκ-ιω) = *κηρύττ-ω* ἢ *κηρύσσ-ω*.

» *πραγ* = (πραγ-j ω = πραγ-ιω) = *πράττ-ω* ἢ *πράσσ-ω*.

» *ταραχ* = (ταραχ-j ω = ταραχ-ιω) = *ταράττ-ω* ἢ *ταράσσ-ω*.

πλατ = (πλατ-j ω = πλατ-ιω) = *πλάττ-ω* ἢ *πλάσσ-ω*.

Σημ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ χειλεόφωνον πέσσ-ω (ῥ. πεπ) τῇ ἐναλλαγῇ τοῦ π εἰς κ· οἷον, ῥίζ. πεπ = πεκ = πεκ-ιω = πέσσω ἢ πέττω.

Παραδείγματα τοιούτων ῥημάτων ὅρα ἐν §. 445.

2). Εἰς τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ὀδοντόφωνον τ, δ καὶ ἐνίοτε οὐρανισκόφωνον γ ἢ χ τὸ ι μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τρέπονται εἰς ζ· οἷον,

ῥίζ. *ὀνοματ* = (ὀνοματ-j ω = ὀνοματ-ιω) = *ὀνομάζω*.

» *φραδ* = (φραδ-j ω = φραδ-ιω) = *φράζω*.

» *σχιδ* = (σχιδ-j ω = σχιδ-ιω) = *σχίζω*.

» *κραγ* = (κραγ-j ω = κραγ-ιω) = *κράζω*.

» *στιγ* = (στιγ-j ω = στιγ-ιω) = *στίζω*.

» *στεναχ* = (στεναχ-j ω = στεναχ-ιω) = *στενάζω*.

Σημ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ χειλεόφωνον νίζω (ῥ. νιβ) τῇ ἐναλλαγῇ τοῦ β εἰς γ· οἷον, νιβ = νιγ = νιγ-ιω = νίζ-ω.

Τὰ κυριώτατα τῶν οὕτω σχηματιζομένων ῥημάτων ὅρα ἐν §. 446.

3). Περὶ τῆς διὰ τοῦ ι (j) ἐπιτάσεως τῶν ὑγρολήκτων ὅρα §. 340· παραδείγματα δὲ Ὑγρολήκτων ῥημάτων ἐν §. 447.

§. 430. β'). *Ἐπίτασις διὰ τοῦ ε.* Πολλὰ ῥήματα ἐπιτείνουσι τὴν ῥίζαν, προσλαμβάνοντα ἐν τέλει αὐτῆς ε· ἀλλ' ἐκ τούτων ὀλίγα μὲν μόνον ἐν τῷ Ἐνεστῶτι καὶ Παρατατ. φυλάττοντα αὐτὸ ἐν μέρει καὶ εἰς τὸν σχηματισμόν τινων χρόνων· οἷον,

ῥίζ. *δοκ*, ἐξ ἧς δόξω, ἔδοξα, δέδοκ-ται καὶ *δοκ-ε* ἐξ ἧς Ἐνεστ. δοκέ-ω, ἐδόκε-ον,

τὰ πλεῖστα δὲ προσλαμβάνουσιν αὐτὸ εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ἄλλων χρόνων, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὸν τοῦ Ἐνεστ. καὶ Παρατατ. οἵτινες σχηματίζονται ἐκ τῆς καθαρᾶς ῥίζης· οἷον,

ῥίζ. *βουλ*, ἐξ ἧς βούλ-ομαι, ἐ(ἠ)βουλ-όμην καὶ

» *βουλ-ε* » βουλή-σομαι, ἐ-βουλή-θην, βε-βούλη-μαι. κτλ.

Παρατήρησις. Τὸ πρὸς σχηματισμὸν τῶν χρόνων, ἀλλ' ὄχι τοῦ Ἐνεστ. καὶ Παρατατ. προστιθέμενον ε ἐκτείνουσιν εἰς η ἅπαντα τὰ προσλαμβάνοντα αὐτὸ ῥήματα· ἐξαιρεῖται τὸ *ἄχθ-ομαι* καὶ τὸ *μάχ-ομαι* ἐν μέρει· οἷον, ἀχθέ-σομαι, ἠχθέ-σθην κτλ. με-μάχη-μαι, ἀλλ' ἐμαχε-σάμην.

Παραδείγματα πάντων σχεδὸν τῶν προσλαμβανόντων ε ὅρα ἐν §. 448.

Σημ. Ὀλίγιστα ῥήματα ἐπιτείνουσι τὴν ῥίζαν διὰ τοῦ ο· οἷον ῥ. ὀμ, ἐξ ἧς ὀμ-νυμι καὶ ὁμ-ο ἐξ ἧς, ὥμο-σα, ὀμ-ώμο-κα· ἀλ, ἐξ ἧς ἁλ-ίσκομαι καὶ ἁλ-ο ἐξ ἧς ἁλώ-σομαι, ἑάλων, ἑάλωκα, κτλ.

§. 431. γ'). *Ἐπίτασις διὰ τοῦ τ.* Πολλὰ τῶν ἐχόντων χειλεόφωνον χαρακτῆρα προσλαμβάνουσιν ἐν τέλει τῆς ῥίζης τ, ὅπερ συμπνευματίζεται μετ' αὐτοῦ (§. 65).

ῥίζ. *κλεπ* = κλεπ-τ-ω. ῥ. *βλαβ* = (βλαβ-τ-ω) = βλάπτ-ω.
» *ῥαφ* = (ῥαφ-τ-ω) = ῥάπ-τ-ω.

Σημ. Κατὰ τοὺς νεωτέρους καὶ τὸ τ τοῦτο προῆλθεν ἐκ τροπῆς τοῦ συμφωνοειδοῦς j, οἷον, ῥ. κλεπ = (κλεπ-jω) = κλεπ-τω.

Τὰ κυριώτερα τῶν διὰ τοῦ τ ἐπιτεινομένων ῥημάτων ὅρα ἐν §. 449.

§. 432. δ'). *Ἐπίτασις διὰ τοῦ ρ.* Ῥήματά τινα ἰδίως φωνηεντόληκτα καὶ ὀλίγα συμφωνόληκτα προσλαμβάνουσιν ἐν τέλει τῆς ῥίζης ρ· οἷον,

ῥίζ. *τι* = τίν-ω, ἔτιν-ον. ῥ. *πι* = πίν-ω, ἔπιν-ον. ῥ. *καμ* = κάμ-ν-ω, ἔκαμν-ον.

Σημ. Τὸ εἰς τὰ συμφωνόληκτα δάκ-ν-ω, κάμ-ν-ω καὶ τίμ-ν-ω προστεθὲν ν προῆλθε κατὰ τοὺς νεωτέρους ἐκ τροπῆς τοῦ j· οἷον δακ-jω = δάκνω κτλ.

Τὰ διὰ τοῦ ρ ἐπιτεινόμενα ῥήματα ὅρα ἐν §. 450.

§. 433. ε'). *Ἐπίτασις διὰ τῆς συλλαβῆς ρε.* Τὴν συλλαβὴν ρε προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ Ἐνεστ. καὶ Παρατατ. τὰ ἀκόλουθα τέσσαρα ῥήματα, βυ-νέ-ω (ῥ. *βυ*), ἱκ-νέ-ομαι (ῥ. *ἱκ*), ὑπ-ισχ-νέ-ομαι καὶ ἀμπ-ισχ-νέ-ομαι (ῥ. *ἰσχ*)· τὸ δὲ προσκυ-νέ-ω εἰς ἅπαντας τοὺς χρόνους.

Τὸν σχηματισμὸν τῶν ῥημάτων τούτων ὅρα ἐν §. 451.

§. 434. ς'). *Ἐπίτασις διὰ τῆς συλλαβῆς ar καὶ σπανίως air, ἢ διὰ τῆς ar μεθ' ἑτέρου ρ.* 1) Τὴν συλλαβὴν *ar* καὶ ἐνίοτε *air* προσλαμβάνουσι τὰ συμφωνόληκτα ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὴν τελευταίαν τῆς ῥίζης συλλαβὴν μακράν· οἷον, *αἰσθ* = αἰσθ-άν-ομαι, *βλαστ* = βλαστ-άν-ω, *ὀσφρ* = ὀσφρ-αίν-ομαι, κτλ.

Παρατηρήσεις. Πάντα τὰ τοῦ εἴδους τούτου ῥήματα τριπλῆν ἔχουσι ῥίζαν πρὸς σχηματισμὸν τῶν χρόνων των· α') τὴν *ἀρχικὴν* ἐξ ἧς σχηματίζεται ὁ β'. Ἀόρ. οἷον, *αἰσθ* — *ἠσθ-όμην*, *βλαστ* = *ἔβλαστον*· β') τὴν διὰ τῆς συλλ. *ar* ἐπιτεταμένην, ἐξ ἧς ὁ Ἐνεστ. καὶ Παρατ. οἷον, *αἰσθ-ar* = *αἰσθ-άν-ομαι ἠσθ-ar όμην*, *βλαστ-ar* = *βλαστ-άν-ω ἐ-βλάστ-αν-ον*· καὶ γ') τὴν ἐκ τῆς ἀρχικῆς ῥίζης διὰ προσθήκης τοῦ ε (§. 430.) σχηματιζομένην, ἐξ ἧς ὁ Μέλλων καὶ Παρακείμ. οἵτινες ἐκτείνουσιν αὐτὸ εἰς η· οἷον,

αἰσθ-ε = αἰσθή-σομαι ἤσθη-μαι, βλαστ-ε = βλαστή-σω βεβλάστη-κα.

Τὰ οὕτω σχηματιζόμενα ῥήματα ὅρα ἐν §. 452.

2) Τὴν συλλαβὴν αν καὶ ἕτερον ν πρὸ τοῦ χαρακτῆρος παρεντιθέμενον προσλαμβάνουσιν ὅσα ἔχουσι τὴν τελευταίαν τῆς ῥίζης συλλαβὴν βραχεῖαν, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος παρεμβαλλόμενον ν πρὸ μὲν τῶν χειλεοφώνων τρέπεται εἰς μ (§. 75 ά.), πρὸ δὲ τῶν οὐρανισκοφώνων εἰς γ (§. 75 β') καὶ πρὸ τῶν ὀδοντοφώνων μένει ἀμετάβλητον (§. 75. γ').· οἷον,

λαβ = (λα-ν-β-αν = λαμβάν-ω, τυχ = (τυ-ν-χ-αν) = τυγχ-άνω, λαθ = λα-ν-θ-άν-ω.

Παρατήρησις. Εἰς τὰ ῥήματα τοῦ β'. τούτου εἴδους τὸ βραχὺ φωνῆεν τῆς καθαρᾶς ῥίζης φυλάττεται μόνον εἰς τὸν β'. Ἀόρ., εἰς πάντας δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους ἐκτείνεται εἰς μακρὸν ἢ εἰς δίφθογγον (§. 424)· οἷον λαχ, Ἀόρ. β'. ἔλαχ-ον, ἀλλὰ ληχ, Μέλ. λήξ-ομαι. Παρακ. εἴ-ληχ-α κτλ. Ἐξαιρεῖται τὸ μανθ-άν-ω, ὅπερ διατηρεῖ τὸ βραχὺ φωνῆεν εἰς πάντας τοὺς χρόνους, καὶ ὁ παρακ. τοῦ τυγχάν-ω καὶ πυνθάν-ομαι, τετύ-χη-κα, πέπυσ-μαι.

Τὸν σχηματισμὸν τῶν τοιούτων ῥημάτων ὅρα ἐν §. 453.

§. 435 ζ'.) *Ἐπίτασις διὰ τῆς συλλαβῆς νυ ἢ ννυ.* Τὴν συλλαβὴν μὲν νυ προσλαμβάνουσιν ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ Παρατατ. τὰ συμφωνόληκτα, τὴν δὲ ννυ τὰ φωνηεντόληκτα· οἷον,

μιγ = μίγ-νυ-μι. ζευγ = ζεύγ-νυ-μι, ζω = ζώ-ννυ-μι, σκεδα = σκεδά-ννυ. Τὰ τοιαῦτα ῥήματα ἀποτελοῦσιν, ὡς εἴδομεν (ἐν §. 378), τὴν δ'. συζυγ. τῶν εἰς μι ἐν οἷς μόνον ὁ βραχὺς χαρακτὴρ ο ἐκτείνεται εἰς ω.

Σημ. Τῆς συλλαβῆς ννυ τὸ πρῶτον ν προέρχεται κυρίως ἐξ ἀρχικοῦ χαρακτῆρος σ ἢ δ, τὰ ὁποῖα πρὸ μὲν τῆς συλλαβῆς νυ ἀφομοιοῦνται, πρὸ δὲ τῶν ἀπὸ σ ἀρχομένων καταλήξεων ἀποβάλλονται καὶ πρὸ τῶν ἄλλων συνήθως τὸ μὲν σ φυλάττεται, τὸ δὲ δ τρέπεται εἰς σ. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ μὴ τροπὴ τοῦ φωνήεντος (§. 390. Σημ. β'.) οἷον,

σκεδάδ-νυμι = σκεδάν-νυμι, ἐσκέδαδ-σα = ἐσκέδα-σα, ἐσκέδαδ-μαι = ἐσκέδασμαι.

Ἅπαντα τὰ οὕτω σχηματιζόμενα ῥήματα ὅρα ἐν §. 454.

§. 436. *ή.*) *Ἐπίτασις διὰ τοῦ σκ.* Πολλῶν ῥημάτων ἡ καθαρὰ ῥίζα ἐπιτείνεται ἐν τῷ Ἐνεστῶτι καὶ Παρατ. διὰ τοῦ σκ, τὸ ὁποῖον, 1) ἂν μὲν ἡ ῥίζα εἶνε φωνηεντόληκτος, συνάπτεται ἀμέσως μετ' αὐτῆς ἄνευ οὐδεμιᾶς τροπῆς τοῦ φωνήεντος, πλὴν τοῦ ο, ἐκτεινομένου εἰς ω, καὶ τοῦ α εἰς η εἰς τὸ θνή-σκω μόνον καὶ μιμνήσκω· οἷον γηρα = γηρά-σκ-ω, ἀρε = ἀρέ-σκ-ω, μεθυ = μεθύ-σκ-ω· 2) ἂν δὲ συμφωνόληκτος διὰ τοῦ συνδετικοῦ ι, (ἤτοι ι-σκ)· οἷον, εὑρ = εὑρ-ί-σκ-ω, ἁλ = ἁλ-ίσκ-ομαι. Ἐξαιρεῖται τὸ πάσχω καὶ διδά-σκ-ω, εἰς τὰ ὁποῖα διὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ χαρακτῆρος ἡ ῥίζα εἶνε ὡς φωνηεντόληκτος.

Παρατηρήσεις. Τὰ ῥήματα ἁλ-ίσκ-ομαι, ἀμβλ-ίσκ-ω καὶ ἀναλ-ίσκ-ω σχηματίζουσι καὶ τρίτην ῥίζαν ἐκ τῆς ἀρχικῆς διὰ τῆς προσλήψεως ο (§ 430. Σημ.)· οἷον, ἁλ = ἅλ-ο, ἀμβλ = ἀμβλ-ο, ἀναλ = ἀναλ-ο, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται εἰς ω ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν χρόνων· τὸ δὲ εὑρίσκ-ω καὶ τρίτην ῥίζαν διὰ προσλήψεως ε (§. 430), τὸ ὁποῖον εἰς ἄλλους μὲν χρόνους ἐκτείνει εἰς η, εἰς ἄλλους δὲ φυλάττει βραχύ. (Ὅρα καὶ §. 365).

Τὰ οὕτω σχηματιζόμενα ῥήματα ὅρα ἐν § 455. *ά.*

§. 437. *θ'.*) *Ἐπίτασις δι' ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ σκ.* Τινὰ τῶν ῥημάτων ἐκτὸς τῆς διὰ τοῦ σκ ἐπιτάσεως τῆς ῥίζης ἐπιτείνουσιν εἰσέτι αὐτὴν προσλαμβάνοντα ἐν ἀρχῇ ἀναδιπλασιασμόν (§. 379), ἤτοι τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον τῆς ῥίζης μετὰ τοῦ συνδετικοῦ ι· οἷον, γνο = γι-γνώ-σκ-ω, μνα = μι-μνή-σκ-ω.

Τὰ ἀναδιπλασιασμὸν ἐν ἀρχῇ καὶ σκ ἐν τέλει προσλαμβάνοντα ῥήματα ὅρα ἐν §. 455 *δ'*.

§. 438. *ί*). *Ἐπίτασις διὰ τοῦ σ.* Ἀφωνόληκτά τινα ῥήματα ἐπιτείνουσι τὴν ῥίζαν προσλαμβάνοντα σ συνήθως μὲν μετὰ τὸν χαρακτῆρα, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος· οἷον, ῥίζ. αὐγ = (αὐγ-ς) = αὐξ = αὔξ-ω καὶ αὐξάν-ω, ῥ. ἐπ = (ἐπ-σ) = ἐψ = ἔψω, ῥ. μιγ = μι-σ-γ = μίσγ-ω (παρσχμ. τοῦ μίγνυ-μι).

§. 439. *ιά*). *Ἐπίτασις διὰ τῆς συλλαβῆς αθ ἢ εθ.* Τὴν συλλαβὴν αθ ἢ εθ προσλαμβάνουσιν ἐν τῇ ῥίζῃ τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατ. ῥήματά τινα, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτήρ, ἂν εἶνε φωνῆεν, συναιρεῖται μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ α ἢ ε εἰς η· οἷον, διώκ-ω διωκ-άθω, εἴκ-ω εἰκ-άθ-ω, κνά-ω (Ἀττ.) = (κνα-έθ-ω) = κνήθ-ω (μτγν.), νά-ω = (να-εθ-ω) = νήθ-ω, ἁλέ-ω (Ἀττ.) = (ἁλε-άθ-ω) = ἀλήθ-ω, (μτγν.) κτλ.

Τὸν σχηματισμὸν τῶν ῥημάτων τούτων ὅρα ἐν §. 456.

§. 440. *ιϐ'.*) *Ἐπίτασις διὰ τοῦ χ.* Τὰ ἑπόμενα τρία φωνηεντόληκτα ἐπιτείνουσι τὴν ῥίζαν διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ χ, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ φωνηεντόληκτος χαρακτὴρ ἐκτείνεται εἰς η· οἷον, σμά-ω (Ἀττ.) = σμή-χ-ω (μτγν.), ψά-ω καὶ ψή-χ-ω, νέ-ω καὶ νή-χ-ομαι. (Ὅρα σχηματισμὸν ἐν §. 457.).

§. 441. Ῥήματα ἐκτείνοντα τὸ βραχὺ ῥιζικὸν φωνῆεν εἰς μακρὸν ἢ εἰς δίφθογγον (§. 424).

1) *Ἀκού-ω.* (ῥ. *ἀκο, ἀκου*). Παρατατ. ἤκου-ον. Μέλ. ἀκού-σομαι (§. 461). Ἀόρ. ά. ἤκου-σα. Παρακ. ἀκ-ήκο-α. Ὑπ. ἠκ-ηκό-ειν(η) καὶ (σπαν. ἀκ-ηκό-ειν. §. 279—280 καὶ Σημ. ά). Παθ. φ. ἀκού-ομαι. Παρ. ἠκου-όμην. Παθ. Μ. ά. ἀκουσθήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἠκούσ-θην. Ῥημ. ἀκου-σ-τός, ἀκουσ-τέος. (Παρὰ μτγν. Μ. ἀκού-σω. Παρκ. ἤκου-κα καὶ Παθ. ἤκουσ-μαι. Ὑπ. ἠκούσ-μην. Μ. Ἀ. ά. ἠκου-σάμην).

Σημ. Τὸ ἀκούω ἐκλαμβάνεται καὶ ὡς Παθ. τοῦ λέγω ἢ ὀνομάζω σημαῖνον καλοῦμαι, ὀνομάζομαι. Μετὰ δὲ τῶν ἐπιρρημάτων εὖ ἢ κακῶς τὸ μὲν εὖ ἀκούω = ἐπαινοῦμαι, τὸ δὲ κακῶς ἀκούω = κατηγοροῦμαι.

2). *Δέ-δοι-κα* καὶ *δέ-δι-α* (μὲ βραχὺ ι) Παρακ. ἀντὶ Ἐνεστ. = φοβοῦμαι. (ῥ. *δι, δει, δοι*). Ὑπ. ἀντὶ Παρατ. ἐ-δε-δοί-κειν(η) καὶ ἐ-δε-δί-ειν. (περὶ τῶν συγκ. τύπων ὅρα §. 392. Σημ. *δ'*. 2). Μ. δεί-σο-μαι (μτγν. δεί-σω). Ἀ. ά. ἔ-δει-σα. Ὡς ἐνεργ. τούτου τὸ

Δεδίττ(σσ)-ομαι = φοβίζω καὶ (παρὰ μτγν. ἐκπλήττομαι). Παρατατ. ἐ-δεδιττ(σσ)-όμην καὶ πλέον οὔ. — (Παρὰ μτγν. Μ. δεδίξομαι καὶ Ἀόρ. ά. ἐδεδιξάμην).

3). *Ἔ-οι-κα* = εἰμαι ὅμοιος. (ῥίζ. *Fικ, ικ, εικ, οικ*). Παρακ. ἔχων σημ. Ἐνεστ. Πλ. *γ'*. προσ. ἐ-οί-κασι καὶ (σπν. εἴξασιν = εἴξαντι §. 295. 4. καὶ 421. 3). Ἀπαρ. ἐ-οι-κέναι καὶ (ποιητ. εἰ-κέναι). Μετ. ἐοικώς -υῖα -ὸς καὶ εἰκώς -υῖα -ὸς. Ὑπερσ. ἐ-ώκειν(η) (μὲ σημ. Παρατ.). Συχνότατα ἀπαντᾷ ἀπροσώπως τὸ Ἐν. *γ'*. ἔ-οικε καὶ τὸ Οὐδέτ. εἰκός = (πρέπον, ἁρμόζον). Μέλ. εἴξω (σπαν). — (Περὶ ἀναδιπλ. ὅρα §. 277. Σημ. *δ'*).

4). Θέ-ω τρέχω. (ῥ. θυ (βραχὺ υ), θευ, θε, §. 366 καὶ Σημ. *δ'*). Παρ. ἔ-θε-ον (§. 360). Μέλ. θεύ-σομαι (μτγν. θεύ-σω). Οἱ λοιποὶ χρόνοι συμπληροῦνται ἀπὸ τοῦ τρέχ-ω. (ὅρα §. 460. 15).

5). *Καί-ω* καὶ (ἀρχ. Ἀττ.) *κά-ω* (μακρ. ᾱ). (ῥίζ. *καυ* = (καF. §. 353. καὶ Σημ.) *καε* καὶ *κα*). Παρ. ἔ-και-ον καὶ ἔ-κα-ον. Μ. καύ-σω. Ἀ. ά. ἔ-καυ-σα. Παρακ. κέ-καυ-κα. Ὑπερσ. ἐ-κε-καύ-κειν. Μ.

ἡ Παθ. φ. *καί-ομαι* καὶ *κά-ομαι*. Παρατ. ἐ-και-όμην καὶ ἐ-κα-όμην. Παθ. Μ. ά. καυ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-καύ-θην. Παρακ. κέ-καυ-μαι. Ὑπερσ. ἐ-κε-καύ-μην. (Παρὰ μεταγ. Παθ. Μ. β'. κἄ-ήσομαι καὶ Π. Ἀ. β'. ἐ-κά-ην). — Ῥημ. καυ-τὸς καὶ καυσ-τὸς (ἄ-καυσ-τος).

6). *Κλαί-ω* καὶ (ἀρχ. Ἀττ.) *κλά-ω* (μακρ. *α*). (ῥίζ. *κλαυ*= (κλαF. §. 353. καὶ Σημ.) *κλα*, *κλαι* καὶ *κλαι-ε* §. 430). Παρατατ. ἔ-κλαι-ον καὶ ἔ-κλα-ον. Μ. κλαύ-σομαι καὶ (σπαν.) κλαυ-σοῦμαι καὶ (παρὰ Δημοσθ. κλαιή-σω ἢ κλαή-σω). Ἀ. ά. ἔ-κλαυ-σα. Μ. ἢ Παθ. φ. κλαί ομαι. Παρατ. ἐ-κλαι-όμην. Μ. Ἀ. ά. ἐ-κλαυ-σάμην. Παρκ. κέ-κλαυ-μαι. Ὑπερσ. ἐ-κε-κλαύ-μην. Μ. ὀ. Μ. κε-κλαύ-σομαι.— (Παρὰ μεταγ. Μ. κλαύ-σω. Παθ. Μ. ά. κλαυσ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-κλαύσ-θην. Παρκ. κέρκλαυσ μαι. Ὑπερσ. ἐ-κε-κλαύσ-μην). Ῥημ. κλαυ-τὸς καὶ κλαυσ-τός.

7). *Λείπ-ω*=ἀφίνω. (ῥ. λιπ, λειπ, λοιπ). Παρ. ἔ-λειπ-ον. Μ. λείψω. Ἀ. β'. ἔ-λιπ-ον. Παρκ. β'. λέ-λοιπ-α. Ὑπερσ. ἐ-λε-λοίπ-η (ειν). Μ. ἢ Παθ. φ. λείπ-ομαι=(μένω ὀπίσω). Παρ. ἐ-λειπ-όμην. Μ. μέλ. λείψ-ομαι. Μ. Ἀ. β'. ἐ-λιπ-όμην. Παθ. Μ. ά. λειφ-θήσομαι. Π. Ἀ. ά. ἐ-λείφ-θην. Παρκ. λέ-λειμ-μαι. Ὑπερσ. ἐλελείμ-μην. Μ. ὀ. Μ. λε-λείψομαι. Ῥημ. λειπ-τέος. — (Παρὰ μεταγ. Παρκ. ά. λέλειφα. Ὑπερσ. ἐλελείφ-ειν. Ἀόρ. ά. ἔ-λειψα (καὶ ποιητ.). Μ. Μ. συν. λιπ-οῦμαι. Παθ. Μ. β'. λιπ-ήσομαι καὶ Παθ. Ἀ. β'. ἐ-λίπ-ην).

8). *Νέ-ω*=κολυμβῶ. (ῥ. νυ (μὲ βραχ. υ), νευ, νε. §. 366 καὶ Σημ. β'). Παρατ. ἔ-νε-ον, (ἔνε-ες) ἔνεις, (ἔνε-εν) ἔνει, κτλ. (§. 360). Μ. Δωρ. νευ-σοῦμαι (§. 369.). Ἀ. ά. ἔ-νευ-σα. Παρκ. νέ-νευ-κα (σπαν.) Ὑπερ. ἐ-νε-νεύ-κειν. Ῥημ. νευσ-τέον.—Ὅρα καὶ νήχ-ομαι (§. 457. 1).

Σημ. *Νέ-ω*=(σωρεύω) ὁμαλόν. Παρ. ἔ-νε-ον. Μ. νή-σω καὶ Μέσ. νή-σομαι. Ἀ. ά. ἔ-νη-σα καὶ Παθ. ἐ-νή-θην καὶ (μεταγν. ἐ-νήσ-θην). Παρακ. νέ-νη-μαι καὶ νέ-νησ-μαι. Ὑπερ. ἐ-νενήσ-μην. Ῥημ. νησ-τός.

9). *Οἶδ-α* (ῥ. *Fιδ*, *ἰδ*, *εἰδ*, *εἰδ-ε*. §. 424 καὶ 430). Ὅρα *Οἶδα* (§. 421).

10). *Πείθ-ω* (ῥ. *πιθ* (βραχ. ι), *πειθ*, *ποιθ*.) Παρ. ἔ-πειθ-ον. Μ. πεί-σω. Ἀόρ. ά. ἔ-πει-σα. Παρκ. πέ-πει-κα (μεταβ.=ἔχω πείσει). Ὑπερ. ἐ-πεπεί-κειν. Παρκ. β'. πέποιθα (σπάν. παρ' Ἀττ. ἀμεταβ. =ἔχω πεποίθησιν, πιστεύω. Ἀπ. πε-ποιθ-έναι. Μετ. πε-ποιθ-ώς). Ὑπερ. β'. ἐ-πεποίθ-η(ειν). Ἐν τῷ Ἀττικῷ πεζῷ λόγῳ εὕρηται καὶ Μετ. τοῦ Ἐνεργ. Ἀορ. β'. πιθ-ών. Μ. ἢ Παθ. φ. Πείθ-ομαι. Παρατ. ἐ-πειθ-όμην. Μ. Μέλλ. πεί-σομαι. Μ. Ἀ. β', ἐ-πιθ-όμην (μόνον παρὰ

Πλάτ. ἐν τῇ Προστ. πιθ-οῦ). Παθ. Μ. ά. πεισ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-πείσ-θην. Παρκ. πέ-πεισ-μαι. Ὑπερσ. ἐ-πεπείσ-μην. Ῥημ. πιστός, πεισ-τέος. — (Παρὰ μεταγ. καὶ Μ. Ἀ. ά. ἐ-πει-σάμην).

11). *Πλέ-ω*, (πλέ-εις) πλεῖς, (πλέ-ει) πλεῖ, κτλ. (§. 360)=ταξειδεύω διὰ θαλάσσης (ῥ. *πλυ* (βρ-υ), *πλευ*, *πλε*. §. 366 καὶ Σημ. β'). Παρ. ἔ-πλε-ον. Μ. Δωρ. πλευ-σοῦμαι (§. 369) καὶ πλεύ-σομαι. Ἀ. ά. ἔ-πλευ-σα. Παρκ. πέ-πλευ-κα. Ὑπερσ. ἐ-πεπλεύ-κειν. Παθ. Παρκ. πέ-πλευσ-μαι μόνον ἐν τῇ Μετ. πε-πλευσ-μένος.—(Παρὰ μεταγ. Μέλ. πλεύ-σω. Παθ. Ἐν. πλέ-ομαι. Παθ. Μ. ά. πλευσ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-πλεύσ-θην. Ῥημ. πλευστέον).

12). *Πνέ-ω*=φυσῶ, ἀναπνέω. (ῥ. *πνυ*, *πνευ*, *πνε*. §. 366 καὶ Σημ. β'). Παρ. ἔ-πνε-ον. (§. 360.). Μ. πνεύ-σομαι καὶ Δωρ. πνευ-σοῦμαι (§. 369). Ἀ. ά. ἔ-πνευ-σα. Παρακ. πέ-πνευ-κα. Ὑπερ. ἐ-πεπνεύκειν. Παθ. Ἐν. πνέ-ομαι ἐν τῷ γ'. πρ. πνεῖ-ται καὶ Μετ. πνεόμενος. — (Παρὰ μεταγ. Ἐνεργ. Μ. πνεύ-σω. Παθ. πνευ-σθήσομαι, Παθ. Ἀ. ά. ἐ-πνεύσ-θην καὶ Παρκ. πέ-πνευσ-μαι).

13). *Πνίγ-ω* (ῥ. *πνιγ* μὲ βραχ. ι ἐν τοῖς β'. χρόν. καὶ *πνιγ* μὲ μακρὸν ἐν ἅπασι τοῖς ἄλλοις). Παρ. ἔ-πνιγ-ον. Μ. πνίξω. Ἀ. ά. ἔ-πνιξα (Ἀπ. πνῖξαι).—Μ. ἢ Παθ. φ. πνίγ-ομαι. Παρ. ἐ-πνιγ-όμην. Παθ. Μ. β'. πνιγ-ήσομαι. Παθ. Ἀ. β'. ἐ-πνίγ-ην καὶ (Παθ. Ἀ. ά. ἐ-πνίχ-θην. μεταγ.). Παρακ. πέ-πνιγ-μαι. Ὑπερ. ἐ-πεπνίγ-μην. Μ. ὀ. Μ. πε-πνίξομαι.

14). *Ῥέ-ω*=τρέχω ἐπὶ ὑγρῶν. (ῥ. *σρυ*=*ῥυ* (§. 81. ά), *ῥευ*= (ῥεF), *ῥε*. (§. 366 καὶ Σημ. β') καὶ ῥυ-ε (§. 430). Παρ. ἔρρε-ον (§. 360). Μ. ῥυή-σομαι (μὲ ἐνεργ. σημ.). Ἀ. β'. ἐρρύη-ν, ης, η (μὲ Ἐνεργ. σημ. κατὰ τὰ εἰς μι. §. 393. β'). Παρακ. ἐρρύη-κα. Ὑπερ. ἐρρυή-κειν. Ῥημ. ῥυ-τὸς καὶ (μεταγν.) ῥευσ-τός.—(Παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς Μ. ῥεύ-σομαι. Ἀ. ά. ἔρρευ-σα. Παθ. Ἐν. ῥέ-ομαι ἐν τῷ γ'. πρ. ῥεῖται καὶ Μ. Ἀ. ά. ἐ-ρρευ-σάμην).

15). *Σήπ-ω*=κάμνω νὰ σαπήσῃ. (ῥ. σαπ (μὲ βραχὺ α), σηπ). Παρ. ἔ-σηπ-ον. Μ σήψω. (Ἀ. ά. ἔ-σηψα. μεταγ.). Παρακ. β'. σέ-σηπ-α (ἀμεταβ.=εἶμαι σάπιος). Ὑπερ. ἐ-σε-σήπ-ειν.—Μ ἢ Παθ φ. Σήπ-ομαι. Παρ. ἐ-σηπ-όμην. Παθ. Μ. β'. σαπ-ήσομαι. Παθ. Ἀ. β'. ἐ-σάπ-ην (Μετ. σαπείς). Παρακ. σέ-σημ-μαι (μεταγ. ἀπὸ Ἀριστ.). Ῥημ. σηπ-τός.

16). *Τήκ-ω*=λυώνω. (ῥ. τακ (μὲ βραχὺ α), τηκ). Παρ. ἔ-τηκ-ον. Μ. τήξω. Ἀ. ά. ἔ-τηξα. Παρκ. β'. τέ-τηκ-α (ἀμεταβ.=εἶμαι λυωμένος). Ὑπ. ἐτετήκ-ειν.—Μ. ἢ Παθ. φ. τήκ-ομαι. Παρ. ἐ-τηκ-όμην Παθ. Μ. β'. τακ-

ήσομαι (οὐχὶ Ἀττ.). Παθ. Ἀ. β'. ἐ-τάκ-ην. καὶ (σπαν. ἐ-τήχ-θην).—(Παρὰ μεταγ. Μ. Μέλ. τήξομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐτηξάμην. Παρακ. τέ-τηγ-μαι). Ῥ. τηκ-τός, τηκ-τέος (μεταγ.).

17). Τρώγ-ω (ῥ. τραγ, τρωγ). Παρ. ἔ-τρωγ-ον. Μ τρώξομαι. Ἀ. β'. ἔ-τραγ-ον (ἐν συνθ.). Παθ. Ἐν. τρώγ-εται. Παρακ. τέ-τρωγ-μαι. — Ῥημ. τρωκ-τὸς καὶ Οὐσ. τράγημα. Ὅρα καὶ ἐσθίω.

18). *Φεύγ-ω* (ῥ. *φυγ* (μὲ βραχὺ υ), *φευγ*). Παρ. ἔ-φευγ-ον. Μ. φεύξομαι καὶ Δωρ. φευξοῦμαι (σπαν.). Ἀ. β'. ἔ-φυγ-ον. Παρκ. β'. πέ-φευγ-α (§. 332—3). Ὑπερ. ἐ-πεφεύγ-ειν(η). Ῥημ. φευκ-τός, φευκ-τέον καὶ Οὐσ. φυγή. — (Παρὰ μεταγ. εὕρηται καὶ Μέσ. Ἐν. φεύγ-ομαι (ἐν συνθ.), Παθ. Ἀ. ά. ἐ-φεύχ-θην καὶ Παθ. Παρκ. πε-φευγ-μένος).—Τὸ φεύγ-ω ἐκλαμβάνεται ὡς Παθ. τοῦ *διώκ-ω*.

19). *Χέ-ω* = χύνω. (ῥ. *χυ* (μὲ βρ. υ), *χευ* = (χεF) καὶ *χε*. §. 366. καὶ Σημ. ά. καὶ β'). Παρ. ἔ-χε-ον. (§. 360.). Μ. χέ-ω (σύνθ. παρ' Ἀττ.). Ἀ. ά. ἔ-χε-α. (§ 366. Σημ. ά. Ὑποτ. χέ-ω. Εὐκ. χέ-αιμι. Πρ. χέ-ον -άτω. Ἀπ. χέ-αι. Μετ. χέ-ας). Παρκ. κέ-χυ-κα. Ὑπ. ἐ-κεχύκειν.—Μέσ. ἢ Παθ. χέ-ομαι. Παρ. ἐ-χε-όμην. Μ. Μέλ. χέ-ομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐ-χε-άμην καὶ (ποιητ. ἐ-χευ-άμην). Παθ. Ἀ. ά. ἐ-χύ-θην. Παρκ. κέ-χυ-μαι. Ὑπ. ἐ-κεχύ-μην. Ῥημ. χυ-τός. — (Παρὰ μεταγ. Μέλ. χύσω καὶ χε-ῶ. Ἀ. ά. ἔ-χυ-σα. Παθ. Μ ά. χυ-θήσομαι καὶ χε-θήσομαι καὶ Παθ. Ἀ. ά. ἐ-χέ-θην).

20). Ψύχ-ω=φυσῶ, κάμνω ψυχρόν. (ῥ. ψυχ μὲ βρ. υ ἐν τοῖς β'. χρόν. καὶ ψυχ μὲ μακρὸν υ ἐν ἅπασι τοῖς ἄλλοις). Παρ. ἔ-ψυχ-ον. Μ. ψύξω. Ἀ. ά. ἔψυξα.—Μ. ἢ Παθ. φ. ψύχ-ομαι. Παρ. ἐ ψυχ-όμην. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-ψύχ-θην καὶ β'. ἐ-ψύχ-ην. Παρκ. ἔ-ψυγ-μαι. (Ἀπ ἐ-ψῦχ-θαι. Μετ. ἐ-ψυγ-μένος) —(Παρὰ μεταγ. Ἐνερ. Παρκ. ἔ-ψυχ-α. Παθ. Μ. ά. ψυχ-θήσομαι καὶ Π. Ἀ. β'. ἐ-ψύγ-ην).

§. 442. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν δι' ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ πάσχοντα συγκοπήν.* (§ 425—26).

1). *Γίγν-ομαι* καὶ (παρὰ τοῖς μὴ Ἀττ. καὶ μεταγ.) γίν-ομαι. (ῥ. *γεν*, (γι-γεν)=*γιγν*, *γενε*. §. 430.). Παρ. ἐ-γιγν-όμην καὶ (ἐγινόμην). Μ. μέλ. γενή-σομαι. Μ. Ἀ. β'. ἐ-γεν-όμην. Παρκ. γε-γέν-ημαι. Ὑπ. ἐ-γεγενήμην. Παρκ. β'. γέ-γον-α. (§. 425.) Ὑπ. ἐ-γεγόν-ειν (η). Ἐκ τοῦ παρὰ ποιηταῖς Μ. Ἀ. ά. ἐ-γειν-άμην εὕρηται ἐν τῷ πεζῷ ἡ Μετ. οἱ γειν-άμενοι=οἱ γονεῖς, αἱ γειν-άμεναι=αἱ μητέρες. (Παρὰ μεταγ. Παθ. μ. ά. γενη-θήσομαι καὶ Παθ. Ἀ. ά. ἐ-γενή-θην).

2). Ἰσχ-ω=(κρατῶ, ἐμποδίζω) παρασχ. τοῦ ἔχω. (ῥ. σεχ. (σι-σεχ, σισχ) ἰσχ). Παρ. ἴσχ-ον καὶ πλέον οὖ. Μ. ἡ Παθ. φ. ἴσχ-ομαι. Παρ. ἰσχόμην. — Σύνθετα τούτου ἀμπ-ίσχω. Παρ. ἠμπ-ισχον καὶ ἀμπ-ισχόμαι. Π. ἠμπ-ισχύμην (ἐκ τῆς Αἰολ. προθ. ἀμπι=ἀμφί). —Ἐκ τοῦ ἴσχ-ω γίνεται τὸ ἰσχ-νέ-ομαι, ἐξ οὗ τὰ σύνθ. ὑπ-ισχνέομαι ἀμπ-ισχνέομαι, ὧν τὸν σχηματ. ὅρα ἐν §. 451. 4—5.

3). *Καθ-ίζω* ὅρα τὴν λέξιν ἐν §. 448. 15.

4). *Πίπτ-ω* (ῥ. *πετ*, *πεσ* (§. 82), *πιπτ*=(πι-πετ), *πετ-ο* 430 Σημ.). Παρ. ἔ-πιπτ-ον. Μ. Δωρ. πεσ-οῦμαι (§. 328.). Ἀ. β'. ἔ-πεσ-ον. Παρ. πέ-πτω-κα. Ὑπ. ἐ-πεπτώκειν (η).—Τὸ πίπτω λαμβάνεται ὡς Παθητ. τοῦ βάλλω. (§. 447. 6).

5). *Τίκτ-ω*=γεννῶ. (ῥ. *τεκ*, *τικτ*='τι-τεκ, τιτκ). Παρ. ἔ-τικτ-ον. Μ. μέλ. τέξομαι (§ 461.). Ἀ. β'. ἔ-τεκ-ον. (Ἀπ. τεκ-εῖν. Μ. τεκ-ών). Παρκ. β'. τέ-τοκ-α. (§. 425 καὶ 333. 2. β'.) Ὑπ. ἐ-τετόκ-ειν.—Μ. ἢ Π. φ. τίκτ-ομαι. Παρ. ἐ-τικτ-όμην.—(Οἱ τύποι Μ. ά. β'. ἐτεκ-όμην καὶ Παθ. Ἀ. ά. ἐτέχ-θην παρὰ ποιηταῖς· ὁ δὲ Μέλλ. τέξω. Παθ. μ. ά. τεχ-θήσομαι καὶ Παθ. Παρκ. τέ-τεγ-μαι παρὰ μεταγ.).

Σημ. Ἐν τῷ τίκτ-ω μετὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ ε γίνεται μετάθεσις τοῦ κ πρὸ τοῦ τ, ὡς τῶν τκ μὴ συνδυαζομένων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ· οἷον, τι-τεκ= τιτκ=τίκτ-ω.

§. 443. *Ῥήματά τινα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν δι' ἀναδιπλασιασμοῦ μόνον.* (§. 425).

1). *Ἀγ-ω*=φέρω ἐπὶ ἐμψύχων, ὁδηγῶ. (ῥ. *ἀγ*, *ἀγ-αγ* (§. 425. Σημ.) παρ. ἤγ-ον. Μ. ἄξω. Ἀ. ά. ἦξα. (σπανιώτ. καὶ σχεδὸν ἄχρηστος παρ' Ἀττ.) καὶ συνηθέστ. Ἀ. β'. ἤγ-αγ-ον. Ὑπ. ἀγ-άγ-ω. Εὐκτ. ἀγ-άγ-οιμι. Ἀπ. ἀγ-αγ-εῖν. Μετ. ἀγ-αγ-ών. παρκ. ἦχα καὶ (ἀγ-ήοχα· ἀλλ' ἀμφίβολος καὶ παρὰ μεταγ.). Ὑπ. ἤχ-ειν καὶ (ἀγηόχειν).—Μ. ἢ παθ. φ. ἄγ-ομαι (συνήθ. σύνθ.). παρ. ἠγ-όμην. μ. μέλ. ἄξομαι (καὶ μὲ παθ. σημ. §. 462). μ. Ἀ. β'. ἠγ-αγ-όμην. παθ. μ. ά. ἀχ-θήσομαι. παθ. ἀ. ά. ἤχ θην (ἐν συνθ. μὲ μέσ. σημ. §. 464. Σημ. ά). παρκ. ἦγ-μαι, ἦξαι, ἦκ-ται, κτλ. (Ἀπ. ἦχ θαι. μετ. ἠγμένος). Ὑπ. ἤγ-μην. Ῥημ. ἀκ-τός, ἀκ-τέος.

2). *Βιβάζ-ω* (ῥ. *βα*, (βι βα-j)=*βι-βα-δ*, *βι-βαζ*). Εὕρηται σύνθ. μετὰ τῆς ἐπί, ἀνά, διά κτλ. Παρ. ἐ-βίβαζ-ον. Π. βιβά-σω καὶ Ἀτ. βιβῶ-ᾰς,-ᾰ. Μ. μέλ. βιβάσομαι καὶ Ἀττ. (σπαν.) βιβῶμαι (§. 326—7). Ἀ. ά. ἐ-βίβα-σα καὶ Μέσ. ἐ-βιβα-σάμην. Ῥημ. βιβαστέος. Τοῦτο διατηρεῖ τὸν ἀναδιπλ. εἰς ἅπαντας τοὺς ἐν χρήσει χρόνους.—(Παρὰ

μεταγ. Παθ. μ. ά. βιβασ-θήσομαι. Παθ. ἀ. ά. ἐ-βιβάσ-θην καὶ Παθ. Παρκ. βε-βίβασ-ται).

3). Τε-τραίν-ω=τρυπῶ. (ῥ. τρα, τραν (§. 432), τε-τρα-ν, τε-τραιν §. 340.) Παρ. ἐ-τέτραιν-ον. Μ. Ἀττ. τε-τραν-ῶ. Ἀ. ά. ἐ-τέτρην-α (§. 343. Σημ.). Παρκ. τέ-τρη-κα. Μ. ἦ Παθ. φ. τε-τραίν-ομαι. Παρ. ἐ-τετραιν-όμην. Παρκ. τέ-τρη-μαι. Ὑπερ. ἐ-τετρή-μην. Ῥημ. τρη-τός.—(Παρὰ μτγν. Ἐνεστ. τι-τραίν-ω καὶ τιτραίν-ομαι. Ἀ. ά. ἐ-τέτραν-α. Μ. ἀ. ά. ἐ-τρησάμην καὶ ἐ-τρην-άμην. Παθ. ἀ. ά. ἐ-τρή-θην).—Τὸ τετραίν-ω ἀναδιπλασιάζ. ὡς Παρακ. διατηροῦν τὸν ἀναδιπλ. εἰς ἅπαντας τοὺς χρόνους, εἶνε δὲ παρ' Ἀττικοῖς εὐχρηστότερον τοῦ ἑπομένου τιτράω.

4). Τι-τρά-ω=τρυπῶ. (ῥ. τρα, τι-τρα). Παρ. ἐ-τίτρα-ον=ων. Μ. τρή-σω. Ἀ. ά. ἔ-τρη-σα. Παρκ. τέ-τρη-κα. Μ. ἦ Παθ. φ. τι-τράομαι=ῶμαι. Παρ. ἐ-τιτρα-όμην=ώμην.

§. 444. *Ῥήματά τινα ἐκ τῶν πασχόντων συγκοπήν* (§. 426.).

1). *Ἕπομαι*=ἀκολουθῶ (ῥ. σεπ=ἑπ (§. 81. ά.) καὶ συγκ. σπ). Παρ. εἱπ-όμην (περὶ τοῦ ει ὅρα §. 269. 2. Σημ.). Μ. μέλ. ἕψομαι. Μ. Ἀ. ϐ'. ἑ-σπ-όμην=(ἑ-σεπ-όμην). Ὑπ. σπ-ῶμαι. (σύνθ. ἐπί-σπωμαι). Πρ. σποῦ (ἐπί-σπου -σπέσθω). Εὐκ. σπ-οίμην (ἐπι-σποίμην). Ἀπ. σπέσθαι (ἐπι-σπέσθαι). Μετ. σπόμενος (ἐπι-σπόμενος).

2). Ἔπω=φροντίζω περί τινος, καταγίνομαι εἴς τι. (ῥ. σεπ=ἑπ καὶ σπ). Σύνθ. πάντοτε ἐν τῷ πεζῷ· οἷον, δι-έπω, περι-έπω, κτλ. Παρ. εἶπ-ον. Μ. ἕψω. Ἀ. ϐ'. ἔσπ-ον. (Ἀπ. ἐπι-σπεῖν). Μ. ἦ Παθ. φ. ἕπ-ομαι. Παρ. εἱπ-όμην. Μ. Μ. ά. ἕψομαι (μὲ σημ. Παθ.). Παθ. Ἀ. ά. ἕφ-θην.

3). *Ἔχ-ω*. (ῥ. σεχ=ἐχ (§. 81. 79. Σημ. ϐ'), συγκ. σχ καὶ μεταθ. σχε). Παρ. εἶχ-ον (§. 269. 2. Σημ.). Μ. ἕξω καὶ (σπαν.) σχήσω. Παρκ. ἔ-σχη-κα. Ὑπ. ἐ-σχή-κειν (η). Ἀ. ϐ'. ἔσχ-ον=(ἔ-σεχ-ον). Ὑπ. σχῶ. (σύνθ. παρά-σχω). Εὐκ. σχ-οίην (ἀλλ' ἐν συνθ. παρά-σχοιμι). Πρ. σχὲς (ἐπί-σχες καὶ μεταγ. πάρα-σχε). Ἀπ. σχεῖν (παρα-σχεῖν) Μετ. σχὼν (ἐπι-σχών).—Μ. ἦ Παθ. φ. ἔχ-ομαι. Παρ. εἰχ-όμην. Μ. μέλ. ἕξομαι (μὲ παθ. ἐνίοτε σημ.) καὶ σχή-σομαι (συνήθως σύνθ.). Μ. Ἀ. ϐ'. ἐ-σχόμην=(ἐ-σεχ-όμην μὲ Παθ. συνήθ. σημ. Ὑπ. σχῶμαι (παρά-σχωμαι). Εὐκ. σχ-οίμην (παρα-σχοίμην). Πρ. σχ-οῦ (ἀνά-σχου). Ἀπ. σχ-έσθαι (παρα-σχέσθαι). Μετ. σχ-όμενος. Παρ. ἔ-σχη-μαι (συνήθ. σύνθ.). Ὑπ. ἐ-σχή-μην. Ῥημ. ἑκ-τὸς καὶ σχε-τός.—(Παρὰ μεταγ. Παθ. μ. ά. σχε-θήσομαι καὶ Παθ. Ἀ. ά. ἐ-σχέθην.).—Τὰ σύνθ. ἀμπ-έχω καὶ ἀμπ-έχομαι ὅρα ἐν §. 451. 5.

Ἀν-έχ-ομαι=(ὑπομένω). Παρ. ἠν-ειχ-όμην. (§. 283.). Μ. μέλ. ἀν-έξομαι. Μ. Ἀ. ϐ'. ἠν-εσχ-όμην καὶ (σπαν. ἀν-εσχόμην). Παρκ.

ἀν-έσχη-μαι. Ὑπ. ἀν-εσχή-μην. Τούτου τὸ Ἐνεργ. ἀν-έχω, σπανίως ἐν τῷ πεζῷ ἀπαντῶν, αὐξάνει ἁπλῶς· οἷον, Παρ. ἀν-εῖχ-ον (§. 269. 2). Μ. ἀνα-σχή-σω καὶ ἀν-έξω (ὄχι Ἀττ.). Ἀ. ϐ'. ἀν-έσχ-ον. Παρκ. ἀν-έσχη-κα (μτγν.).

4). Πέτ-ομαι=πετῶ (ῥ. πετ, (συγκ.) πτ, (μεταθ.) πτε, πτα, ποτα §. 63). Παρ ἐ-πετ-όμην. Μ. Μέλλ. πτή-σομαι. Μ. Ἀ. ϐ'. ἐ-πτ-ό-μην=(ἐ-πετ-όμην) καὶ ἐ-πτάμην. (Ὑπ. πτ-ῶμαι. Ἀπ. πτ-έσθαι καὶ πτάσθαι. Μετ. πτ-όμενος καὶ πτάμενος). Παρακ. πε-πότη-μαι. (Παρὰ ποιηταῖς καὶ μεταγ. Μ. Μέλλ. πτή-σομαι καὶ Ἀόρ. ϐ'. ἔ-πτην (κατὰ τὰ εἰς μι. Ὑπ. πτῶ. Εὐκτ. πτα-ίη-ν. Ἀπ. πτῆ-ναι. Μετ. πτάς). Οἱ δὲ Ἐνεστ. ἵπτα-μαι. (Παρ. ἱπτά-μην), πέτα-μαι, πετά-ομαι καὶ Ἀόρ. ά. ἐ-πετάσ-θην παρὰ μτγν.).

§. 445. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν διὰ τοῦ ι=(j), ἐν οἷς τοῦτο μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τρέπονται εἰς σσ ἢ ττ* (§. 428. 1).

1). *Αἰνίσσ(ττ)-ομαι* (ἐνεργ. ἀποθ.)=ὑμιλῶ ἀλληγορικῶς. (ῥ. *αἰνιγ, αἰνισσ(ττ)*). Παρ. ᾐνισσ(ττ)-όμην. Μ. Μέλ. αἰνίξομαι. Μ. Ἀ. ά. ᾐνιξάμην. Παρακ. ᾔνιγ-μαι. Παθ. Ἀ. ά. ᾐνίχ-θην.—Ῥημ. αἰνικ-τός =(αἰνιγματώδης).

2). *Ἀλλάσσ(ττ)-ω*. (ῥ. *ἀλλαγ, ἀλλασσ(ττ)*). Συνήθ. σύνθ. τὸ ῥῆμα τοῦτο. Παρ. ἤλλασσ(ττ)-ον. Μ. ἀλλάξω. Ἀ. ά. ἤλλαξα. Παρκ. ἤλλαχ-α (πάντοτε σύνθ.). Ὑπ. ἠλλάχ-ειν(η).—Μ. ἦ Παθ. φωνή· ἀλλάσσ(ττ)-ομαι. Παρ. ἠλλασσ(ττ)-όμην. Μ. Μέλλ. ἀλλάξομαι. Μ. Ἀ. ά. ἠλλαξάμην. Παθ. Μ. ά. ἀλλαχ-θήσομαι καὶ ϐ'. ἀλλαγ-ήσομαι (ἀμεταϐ.). Παρακ. ἤλλαγ-μαι. Ὑπ. ἠλλάγ-μην. Ῥημ. ἀλλακ-τὸς (ἀδιαλλακτος), ἀλλακτέος (ἀπ-αλλακτέον).

3). *Ἁρμόττ(σσ)-ω* καὶ (σπαν.) *ἁρμόζ-ω*. (ῥ. *ἁρμοδ, ἁρμοττ(σσ)*). Παρ. ἥρμοττ(σσ)-ον. Μ. ἁρμό-σω. Ἀ. ά. ἥρμο-σα. (Παρακ. ἥρμο-κα μεταγεν.).—Μ. ἦ Παθ. φωνή· ἁρμόττ(σσ)-ομαι καὶ (σπαν.) ἁρμόζ-ομαι. Παρ. ἡρμοττ(σσ)-όμην. Μ. Μέλλ. ἁρμό-σομαι. Μ. Ἀ. ά. ἡρμοσάμην. Παθ. Μ. ά. ἁρμοσ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἡρμόσ-θην. Παρακ. ἥρμοσ-μαι. Ῥημ. ἁρμοσ-τός, ἁρμοσ-τέος.

4). Βλίττ-ω=τρυγῶ τὸ μέλι. (ῥ. βλιτ, βλιττ). Ἀ. ά. ἔ-βλι-σα καὶ Παθ. βλίττ-εται.

5). Βράσσ(ττ)-ω καὶ (σπαν.) βράζ-ω=(κοχλάζω, ἐκβάλλω ἐπὶ θαλάσσης). Παρ. ἔ-βρασσ(ττ)-ον καὶ (σπαν.) ἔ-βραζ-ον. Μ. βρά-σω. Ἀ. ά. ἔ-βρα-σα. Παθ. βράσσ(ττ)-ομαι (παρὰ μεταγεν.). Παθ. Μ. ά. βρασ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-βράσ-θην. Παρακ. βέ-βρασ-μαι.

6). *Δράττ(σσ)-ομαι* = πιάνω, ἁδράχνω. (ῥίζ. *δραχ* ἢ *δραχ*,

δραττ(σσ)). Παρ. ἐδραττ(σσ)-όμην. Μ. Μέλλ. δράξομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐδραξάμην. Παρακ. δέ-δραγ-μαι. Ὑπ. ἐ-δεδράγ-μην.

7). *Ἑλίσσ(ττ)*-ω=στρέφω. (ῥ. *ἑλικ, ἑλλισσ(ττ)*). Παρ. εἵλισ-σ(ττ)-ον. (§. 269. 2. καὶ Σημ.). Μ. ἑλίξω. Ἀ. ά. εἵλιξα —Μ. ἢ Παθ. φωνή· ἑλίσσ(ττ)-ομαι. Παρατ. εἱλισσ(ττ)-όμην. (Παρὰ ποιητ. Μ. Μέλ. ἑλίξομαι Μ. Ἀ. ά. εἱλιξάμην). Πα. Ἀ. ά. εἱλίχ-θην (μὲ Μέσ. σημ.). Παθ. Παρακ. εἵλιγ-μαι καὶ (μεταγεν. ἑλ-ήλιγ-μαι). Ὑπ. εἱλίγ-μην. Ῥημ. ἑλικ-τός.—Ἐν τῷ Ἀττικῷ πεζῷ εὑρηνται καὶ τύποι τοῦ Ἐνεστῶτος *εἱλίσσ-ω* καὶ *εἱλίσσο-μαι*.

8). Μάττ(σσ)-ω=μαλάζω, σπογγίζω. (ῥ. μαγ, ματτ(σσ)). Παρ. ἔ-ματτ(σσ)-ον. Μ. μάξω. Ἀ. ά. ἔ-μαξα. Παρακ. μέ-μαχ-α.—Μ. ἢ Παθ. φωνή· μάττ(σσ)-ομαι (συνήθ. σύνθ. μετὰ τῆς ἀπό, ἐκ). Παρ. ἐ-ματτ(σσ)-όμην. Μ. Μέλλ. μάξομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐ-μαξάμην. Παθ. Μ. β'. μαγήσομαι καὶ ά. μαχ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. β'. ἐ-μάγ-ην καὶ (μεταγεν.) ά. ἐ-μάχ-θην. Παρακ. μέ-μαγ-μαι. Ὑπ. ἐ-με-μάγ-μην.

9) Μύττ(σσ)-ω ἐν συνθ. μόνον ἀπο-μύττ(σσ)-ω=ἀποβάλλω τὴν μύξαν. (ῥ. μυγ, μυττ(σσ)). Παρ. ἔμυττ(σσ)-ον. Μ. μύξω. Συνήθ. εἰς Μέσ. φωνὴν μύττ(σσ)-ομαι. Παρ. ἐ-μυττ(σσ)-όμην. Μ. Ἀ. ά. ἐμυξάμην. Παρακ. μέ-μυγ-μαι.

10). Νάσσ(ττ)-ω=ζουλῶ, παραγεμίζω. (ῥ. ναγ καὶ νατ. §. 265. 3. Σημ.). Παρ. ἔ-νατ(σσ)-ον. Μ. νάξω. Ἀ. ά. ἔ-ναξα. Παθ. Παρακ. νέ-νασ-μαι καὶ νέναγ-μαι. Ὑπ. ἐ-νενάγ-μην. Ῥημ. νασ-τός.

11). *Ὀρύσσ(ττ)*-ω=σκάπτω. (ῥ. *ὀρυχ* (βραχ. υ.), *ὀρυσσ(ττ)*). Παρ. ὤρυσσ(ττ)-ον. Μ. ὀρύξω. Ἀ. ά. ὤρυξα. Παρακ. ὀρ-ώρυχ-α. Ὑπ. ὀρ-ωρύχ-ειν(η). (§. 279=80.). Μ. ἢ Παθ. φωνή· ὀρύττ(σσ)-ομαι. Παρ. ὠρυττ(σσ)-όμην. Παθ. Μ. ά. ὀρυχ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ὠρύχ-θην. Παρακ. ὀρ-ώρυγ-μαι. Ὑπ. ὀρ-ωρύγ-μην. Ῥημ. ὀρυκ-τός.—(Παρὰ μεταγεν. Ἀ. β'. ὤρυγ-ον. Παθ. Μ. β'. ὀρυγ-ήσομαι καὶ Παθ. Ἀ. β'. ὠρύγ-ην καὶ ὠρύχ-ην).

12). Πάττ(σσ)-ω (ποιητ. καὶ μεταγ.)=πασπαλίζω. Παρ. ἔπαττ(σσ)-ον. Μ. πά-σω. Ἀ. ά. ἔ-πα-σα.—Μ. ἢ Παθ. φωνή· πάσσ-ομαι. Παρ. ἐπασσ-όμην. Παθ. Ἀ. ά. ἐ πάσ-θην· καὶ Μέσ. ἐ-πα-σάμην (Παλ. Δ.). Π. Παρ. πέ-πασ-μαι. Ὑπ. ἐ-πε-πάσ-μην. Μετ' ὀ. Μέλλ. πε-πά-σομαι. Ῥημ. πασ-τός, πασ-τέος. (Παρὰ τοῖς δοκίμοις εὑρηται μόνον ἡ Ἀπαρ. ἐμ-πάσαι).

13). Πέσσ(ττ)-ω καὶ (μεταγεν. ἀπὸ Ἀριστ.) πέπτ-ω=μαλακύνω, ὡριμάζω, χωνεύω. (ῥ. πεπ=πεκ, πεττ(σσ). §, 429. Σημ.). Παρ. ἔ-πεττ(σσ)-ον. Μ. πέψω. Ἀ. ά. ἔ-πεψα.—Μ. ἢ Παθ. φωνή· πέσσ-ομαι. Παρακ. ἐ-πεσσ-όμην. Μ. Ἀ. ά. ἐ-πεψάμην. Παθ. Παρακ. πέ-πεμ-μαι. Παθ. Μ. ά. πεφ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-πέφ-θην (μεταγεν.). Ῥημ. πεπ-τός.

14). *Πλάσσ(ττ)*-ω=πλάζω, σχηματίζω. (ῥ. *πλατ, πλασσ(ττ)*). Μ. πλά-σω. Ἀ. ά. ἔπλα-σα. (Παρκ. πέ-πλα-κα. Ὑπ. ἐ-πε-πλάκ-ειν. μεταγεν.).—Μ. ἢ Παθ. φωνή· πλάσσ(ττ)-ομαι. Παρ. ἐ-πλασσ(ττ)-όμην. Μ. Μέλλ. πλά-σομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐ-πλα-σάμην. Παθ. Μέλλ. ά. πλασ-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-πλάσ-θην. Παρακ. πέ-πλασ-μαι. Ὑπ. ἐ-πε-πλάσ-μην. Ῥημ. πλασ-τός.

15). *Πλήττ(σσ)*-ω=κτυπῶ, πληγώνω. (ῥίζ. *πλαγ, πληγ*· (§. 424. 1.) καὶ *πληττ(σσ)*). Σύνθ. πάντοτε μετὰ τῆς ἐκ ἢ κατά (παρὰ μεταγεν. δὲ μόνον ὁ Ἐνεστ. καὶ Παρατ. εὑρηνται ἁπλοῦ). Παρ. ἔ-πληττ(σσ)-ον. Μ. πλήξω. Ἀ. ά. ἔ-πληξα. Παρακ. β'. πέ-πληγ-α (μὲ ἐνεργ. σημ. ἀπαντῶν ἐνίοτε καὶ ἁπλοῦς). Ὑπ. ἐ-πεπλήγ-ειν.—Μ. ἢ Παθ. φωνή· (πλήττ(σσ)-ομαι. Παρ. ἐ-πληττ(σσ)-όμην. Παθ. Μ. β'. πληγ-ήσομαι καὶ (ἐν συνθ. ἐκπλαγ-ήσομαι). Παθ. Ἀ. β'. ἐ-πλήγ-ην καὶ (ἐν συνθ. ἐξ-επλάγ-ην). Παρακ. πέ-πληγμ-αι. Ὑπ. ἐ-πε-πλήγ-μην. Μετ' ὀ. Μ. πε-πλήξομαι.—(Παρὰ μεταγ. Παρακ. πέ-πληχ-α. Μ. Μέλ. πλήξομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐ-πληξάμην (καὶ Ἡροδ.). Παθ. Μ. ά. πληχ-θήσομαι καὶ Παθ. Ἀ. ά. ἐ-πλήχ-θην).

16). *Πράσσ(ττ)*-ω (τὸ α μακρόν). Παρ. ἔ-πρασσ(ττ)-ον. Μ. πράξω. Ἀ. ά. ἔ-πραξα, Παρακ. πέ-πραχ-α (μεταβ.) καὶ β'. πέ-πραγ-α (ἀμεταβ. §. 465). Ὑπ. ά. ἐ-πεπράχ-ειν(η) καὶ β'. ἐ-πεπράγ-ειν(η). —Μ. ἢ Παθ. φωνή· πράσσ(ττ)-ομαι. Παρ. ἐ-πρασσ(ττ)-όμην. Μ. Μέλ. πράξομαι. Μετ' ὀ. Μέλλ. πε-πράξομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐ-πραξάμην. παθ. Μ. ά. πραχ-θήσομαι. παθ. Ἀ. ά. ἐ-πράχ-θην. παρακ. πέ-πραγ-μαι. Ὑπ. ἐ-πεπράγ-μην. Ῥημ. πρακ-τός.

17). *Πτήσσ*-ω (ἀμεταβ.)=ζαρώνω ἐκ φόβου· καὶ (μεταβ.)=τρομάζω τινά. (ῥ. *πτακ, πτηκ* (§. 424. 1.) καὶ *πτησσ*). Παρ. ἔ-πτησσ-ον. (Μέλλ. πτήξω, μεταγεν.). Ἀόρ. ά. ἔ-πτηξα. παρακ. ἔ-πτηχ-α (σπαν. ἔ-πτηκ-α καὶ μεταγεν. πέ-πτηχ-α).

18). Πτίσσ-ω=κοπανίζω,ξεφλουδ-ίζω. (ῥ. πτισ, καὶ (πτισ-j)=πτισσ). Παρ. ἔ-πτισσ-ον. Μ. πτί-σω. Ἀ. ά. ἔπτι-σα.—Μ. ἢ Παθ. φωνή· πτίσσ-ομαι. Παρατ. ἐ-πτι-σσό-μην. Παρακ. ἔ-πτισμαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-πτίσ-θην.—(Τοῦτο εὑρηται πάντοτε παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς).

19). *Πτύσσ*-ω=διπλώνω. (ῥ. *πτυχ. πτυσσ*). Συνήθ. σύνθ. παρ. ἔ-πτυσσ-ον. Μ. πτύξω. Ἀ. ά. ἔ-πτυξα.—Μ. ἢ Π. φωνή· πτύσσ-ομαι Παρ. ἐ-πτυσσ-όμην. Μ. Μέλλ. πτύξομαι. Μ. Ἀρ. ά. ἐ-πτυξάμην. Π. Ἀ. ά. ἐ-πτύχ-θην καὶ (παρὰ τοῖς μὴ Ἀττ.) β'. ἐ-πτύγ-ην. Παρακ. ἔ-πτυγ-μαι. Ὑπ. ἐ-πτύγ-μην. Ῥημ. πτυκ-τός.

20). Πυρέττ(σσ)-ω=ἔχω πυρετόν. (ῥ. πυρετ, πυρεττ(σσ)). Παρ. ἐ-πύρεττ(σσ)-ον. Μ. πυρέξω. Ἀ. ά. ἐπύρεξα καὶ ἐ-πύρε-σα. Παρακ. πε-πύρεχ-α καὶ Παθ. Παρακ. Ἀπαρ. πεπυρέχθαι.

21) Σάττ(σσ)-ω=γεμίζω, φορτώνω. (ῥ. σαγ, σαττ(σσ)). Παρ. ἔ-σαττ(σσ)-ον. Μ. σάξω. Ἀ. ά. ἔ-σαξα καὶ Μέσ. ἐ-σαξάμην. Παθ. Παρακ. σέ-σαγ-μαι. Ὑπ. ἐ-σεσάγ-μην (Ἡρόδ.)=(Παρὰ τοῖς μὴ Ἀττ. καὶ Μέλλ. σάσω. Ἀόρ. ἔ-σα-σα καὶ Παθ. ἐ-σάχ-θην).

22). Σφάττ-ω (Ἀττ. καὶ (σπαν) σφάζω. (ῥ. σφαγ, σφαττ). Παρ. ἔ-σφαττ-ον καὶ (σπαν.) ἔ-σφαζ-ον. Μ. σφάξω. Ἀ. ά ἔ-σφαξα. (Παρακ. ἔ-σφα-κα. μεταγ.).—Μ. ἢ Π. φωνή· σφάττ-ομαι καὶ (σπαν.) σφάζ-ομαι (σύνθ.). Παρ. ἐ-σφαττ-όμην καὶ (σπαν.) ἐ-σφαζ-όμην. Μ. Μέλ. σφάξομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐ-σφαξάμην. Π. Μ. 6'. σφαγ-ήσομαι (σύνθ. παρ'Ἀττ.). Π. Ἀ. 6'. ἐ-σφάγ-ην καὶ (παρὰ τοῖς μὴ Ἀττ.) ά. ἐ-σφάχ-θην. Παρακ. ἔ-σφαγ-μαι. Ὑπ. ἐ-σφάγ-μην. Ῥημ. σφακ-τός.

23). *Ταράττ(σσ)-ω.* (ῥ. *ταραχ, ταραττ(σσ)*). Παρ. ἐ-τάραττ(σσ)-ον. Μ. ταράξω. Ἀ. ά. ἐ-τάραξα. (Παρὰ μεταγ. παρακ. τέτρηχ-α ἀμετάβ.=εἶμαι ἀνήσυχος).—Μ. ἢ π. φωνή· ταράττ(σσ)-ομαι. παρ. ἐ-ταραττ(σσ)-όμην. Μ. Μέλλ. ταράξομαι (μὲ παθ. σημ. §. 462. καὶ παρὰ (μεταγ. Π. Μ. ταραχ-θήσομαι). Π. Ἀ. ά. ἐ-ταράχ-θην Παρκ. τε-τάραγ-μαι. Ὑπ. ἐ-τεταράγ-μην.—Ἕτερος Ἀτ. τύπος τούτου εἶνε ὁ

24). Θράττ-ω, γενόμενος κατὰ συγκοπὴν τοῦ α καὶ τροπὴν τοῦ ψιλοῦ τ εἰς τὸ ἀντίστοιχον δασὺ θ διὰ μεταθέσεως τῆς δασύτητος (§. 79. 4 καὶ 94. 2) καὶ ἁπαντῶν μόνον παρὰ Πλάτ. ἐν τῷ Ἐνεστῶτι· οἷον (ῥ. ταραχ=τραχ=τραχ-j=τραττ=) θράττ-ω.

25). *Τάττ(σσ)-ω*=θέτω εἰς τάξιν. (ῥ. *ταγ, ταττ(σσ)*). παρ. ἔ-τατ(σσ)-ον. Μ. τάξω. Ἀ. ά. ἔ-ταξα. Παρακ. τέ-ταχ α. Ὑπ. ἐ-τετάχ-ειν(η). Μ. ἢ Π. φωνή· τάττ(σσ)-ομαι. Παρ. ἐ-τατ(σσ)-όμην. Μ. Μ. τάξομαι. Μετ' ὀ. Μ. τε-τάξομαι (μὲ Παθ. σημ.). Μ. Ἀ. ά. ἐ-ταξάμην. Παθ. Μ. ά. ταχ-θήσομαι καὶ 6'. (σπαν. καὶ μεταγ. ταγ-ήσομαι). Π. Ἀ. ά. ἐ-τάχ-θην καὶ (σπαν. 6'. ἐ-τάγ-ην). Παρακ. τέ-ταγ-μαι. Ὑπ. ἐ-τετάγ-μην. Ῥημ. τακ-τός, τακ-τέος.

26). *Φράττ(σσ)-ω*=φράζω. (ῥ. *φραγ, φραττ(σσ)*). παρ. ἔ-φραττ(σσ)-ον. Μ. φράξω. Ἀ. ά. ἔ-φραξα.—Μ. ἢ Π. φ. φράττ(σσ)-ομαι. Παρ. ἐ-φραττ(σσ)-όμην. Μ. Μέλλ. φράξομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐ-φραξάμην. Π. Ἀ. ά. ἐφράχ-θην. παρακ. πέ-φραγ-μαι. Ὑπ. ἐ-πεφράγ-μην.—(Παρὰ μεταγ. Π. Μ. ά. φραχ-θήσομαι καὶ 6'. φραγ-ήσομαι (ἐν τῇ Ν. Διαθ.). Παθ. Ἀ. 6'. ἐ-φράγ-ην καὶ οἱ ἀδόκιμοι παρκ. πέ-φρα-κα καὶ πέ-φραγ-α).

§. 446. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν διὰ τοῦ ι=(j), ἐν οἷς τοῦτο μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τρέπονται εἰς ζ.* (§. 428. 2).

1). *Ἀγωνίζ-ομαι* (ῥ. *ἀγωνιδ, ἀγωνιζ*), παρ. ἠγωνιζ-όμην. Μ. Ἀττ. ἀγωνι-οῦμαι καὶ (μεταγ. ἀγωνί-σομαι). Μ. Ἀ. ά. ἠγωνι-σάμην. παθ. Ἀ. ά. ἠγωνίσ-θην. παρακ. ἠγώνισμαι (καὶ μὲ παθ. σημ. ἰδίᾳ ἐν τῷ Οὐδ. τὰ ἠγωνισμένα). Ὑπ. ἠγωνίσ-μην. Ῥημ. ἀγωνισ-τέον.

2). *Ἁρπάζ-ω.* (ῥ. *ἁρπαγ* καὶ *ἁρπαδ* (§. 265. 4. Σημ.), *ἁρπαζ*). παρ. ἥρπαζ-ον. Μ. ἁρπά-σομαι καὶ (σπαν.) ἁρπά-σω. Ἀ. ά. ἥρπα-σα. παρακ. ἥρπα-κα. Ὑπ. ἡρπά-κειν.—Μ. ἢ Π. φωνή· ἁρπάζ-ομαι. παρ. ἡρπαζ-όμην. π. Μ. ά. ἁρπασ-θήσομαι καὶ (μετγν. 6'. ἁρπαγ-ήσομαι). π. Ἀ. ά. ἡρπάσ-θην καὶ (μεταγ. 6'. ἡρπάγ-ην). παρακ. ἥρπασ-μαι καὶ (μεταγ. ἥρπαγ-μαι). Ὑπ. ἡρπάσ-μην. Μ. Ἀ. ά. ἁρπα-σάμην. Ῥημ. ἁρπασ-τὸς ἐν συνθ. ἀν-άρπασ-τος.

3). *Βαδίζ-ω.* (ῥ. *βαδιδ, βαδιζ*). παρ. ἐ-βάδι-ζ-ον. Μ. συνῃρ. βαδι-οῦμαι (§. 326. 7). παρκ. βε-βάδι-κα. Ὑπ. ἐ-βεβάδί-κειν.—(Παρὰ δὲ τοῖς μὴ Ἀττ. καὶ Μέλλ. βαδί-σω, βαδι-ῶ καὶ βαδί-σομαι. Ῥημ. βαδισ-τός, βαδ.σ-τέον).

4). Βαστάζ-ω. (ῥ. βασταδ καὶ βασταγ (§. 265. 4. Σημ.) βασταζ). Παρ. ἐ-βάσταζ-ον. Μ. βαστά-σω καὶ (μεταγ. βαστάξω. Ἀόρ. ά. ἐ-βάστα-σα καὶ (μεταγ. ἐβάσταξα).—Μ. ἢ Π. φωνή· βαστάζ-ομαι. Παρ. ἐ-βασταζ-όμην καὶ πλέον οὗ.—(Παρὰ μεταγ. Παθ. Μ. ά. βασταχθήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-βαστάχ-θην. Παρακ. βε-βάσταγ-μαι. Ῥημ. βαστακ-τός).

5). Δαμάζ-ω=καταπονῶ, ἡμερώνω· σπάνιον παρὰ πεζοῖς. (ῥ. δαμαδ, δαμαζ). Παρ. ἐ-δάμαζ-ον. Μ. δαμά-σω. Ἀ. ά. ἐ-δάμα-σα.—Μ. ἢ Π. φωνή· δαμάζ-ομαι, Παρ. ἐ-δαμαζ-όμην. Παθ. Ἀ. ἐ-δαμάσ-θην καὶ Μέσ ἐ-δαμασάμην.—(Παρὰ μεταγ. Παθ. Μ. ά. δαμασ-θήσομαι καὶ Μέσ. δαμάσ-ομαι. Παρακ. δε-δάμασ-μαι). Ῥημ. δαμασ-τός, δαμασ-τέος.

6). *Ἐθίζ-ω*=συνειθίζω, κάμνω τινὰ νὰ συνειθίσῃ. (ῥ. *ἐθιζ, ἐθιδ*). παρ. εἴθιζ-ον. (§. 269. 2. καὶ Σημ.). Μ. συνῃρ. ἐθι-ῶ (§. 326—7). Ἀόρ. ά. εἴθι-σα. παρ. εἴθι-κα Ὑπ. εἰθί-κειν.—Μ. ἢ Π. φωνή· ἐθίζ-ομαι=(συνειθίζω ἐμαυτόν). παρ. εἰθιζ-όμην. παρκ. εἴθισ-μαι. Ὑπ. εἰθίσ-μην. παθ. Ἀ. ά. εἰθίσ-θην. Ῥημ. ἐθισ-τός, ἐθισ-τέος.—Συνώνυμος τοῦ παρακ. εἴθισ-μαι εἶνε ὁ

7). *Εἰ-ωθ-α* (ἐξ ἀχρ. Ἐνεστ. ἔθ-ω) παρακ. ἀντὶ Ἐνεστ.=εἶμαι συνειθισμένος. Ὑπ (ἀντὶ παρατ. εἰ-ώθ-ειν(η). Ἀπαρ. εἰωθ-έναι. Μετ. εἰωθ-ώς -υῖα -ός.

Σημ. Ἀρχικὴ ῥίζα αὐτοῦ εἶνε ἡ σFεθ (Λατ. sue-sco), ἐξ ἧς διὰ προσλήψεως τῆς συλλαβ. αὐξήσ. ἐ-σFεθ, τροπῆς τοῦ ῥιζ. ε εἰς ω (§. 424. 6'.)

ἐσFωθ, ἀποβολῆς τοῦ σF καὶ ἀναπληρωτικῆς διὰ τοῦτο ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς ει ἡ εἶωθ· οἷον, εἴωθ-α.

8). *Εἰκάζ-ω*=συμπεραίνω, κάμνω τι ὅμοιον μὲ ἄλλο. (ῥ. *εἰκαδ, εἰκαζ*). παρ. εἴκαζ-ον καὶ (σπαν. ἤκαζ-ον. §. 270. Σημ. ά). π. εἰκάσ-ω καὶ συνηθ. εἰκά-σομαι (§. 461). Ἀ. ά. εἶκα-σα καὶ (σπαν. ἧκα-σα).—Μ. ἢ Π. φωνή· εἰκάζ-ομαι=(ὁμοιάζω μέ τινα). Ηαρ. εἰ(ἡ)καζ-όμην. παθ. Μ. ά. εἰκασ-θήσομαι. π. Ἀ. ά. εἰκάσ-θην. Μ. Ἀ. ά. εἰκα-σάμην καὶ (σπαν. ἡκασάμην). παρακ. εἴκασμαι καὶ (σπαν. ἧκασμαι). Ὑπ. εἰκάσ-μην. Ῥημ. εἰκασ-τός, εἰκασ-τέος.—(Παρὰ μτγν. εὕρηται παρακ. Ἐνερ. εἴκα-κα καὶ Ὑπ. εἰκά-κειν).

9). Κλάζ-ω=κάμνω κλαγγήν, φωνάζω. (ῥ. κλαγγ, κλαζ (§. 265. 4. Σημ.)). Εὔχρηστον παρὰ ποιητ. καὶ μεταγ. Παρ. ἔ-κλαζ-ον. Μ. κλάγξω. Μετ' ὀ. Μ. κε-κλάγξομαι. Ἀ. ά. ἔ-κλαγξα καὶ β'. (ἔκλαγ-ον ποιητ.). Παρκ. (μὲ σημ. Ἐνεστ.) κέ-κλαγγ-α καὶ (β'. κέ-κληγ-α ποιητ.). Ὑπ. ἐ-κεκλάγ-γειν καὶ (β'. ἐ-κεκλήγ-ειν ποιητ.).

10). Κράζ-ω, (ῥ. κραγ, κραζ τὸ ῥιζ α μακρόν). Σπανίως εὕρηται παρ' Ἀττικοῖς, συνήθ. δὲ ἀπὸ Ἀριστ. Παρ. ἔ-κραζ-ον. Μετ' ὀ. Μ. κε-κράξομαι. Ἀ. β'. ἔκραγ-ον. Παρακ. κέ-κραγ-α (μὲ σημ. Ἐνεστ. καὶ συνήθ. τιθέμενος ἀντὶ τοῦ κράζω. Προστ. κέ-κραχ-θι -θω). Ὑπ. ἐ-κεκράγ-ειν.—(Παρὰ μεταγ. Μ. κράξω. Ἀ. ά. ἔ-κραξα· ἐν δὲ τῇ Π. Διαθ. καὶ κράξομαι, κεκράξω καὶ Ἀ. ά. ἐ-κέκραξα).

11). *Νίζ-ω* (Ἀττ.) καὶ παρὰ μεταγ.) νίπτω. (ῥ. *νιβ*=*νιγ* (§. 265. 4. Σημ. καὶ 429. 2. Σημ.). καὶ *νιζ*). παρ. ἔ-νιζ-ον καὶ (μτγν. ἔ-νιπτ-ον). Μ. νίψω. Ἀ. ά. ἔ-νιψα.—Μ. ἢ Π. φωνή· νίζ-ομαι καὶ (μεταγ. νίπτ-ομαι). παρ. ἐνιζ-όμην καὶ (μεταγ. ἐνιπτ-όμην). Μ. Μ. νίψομαι. Μ. Ἀ. ά. ἐ-νιψάμην. παρακ. νέ-νιμ-μαι. Ὑπ. ἐ-νενίμ-μην. —(Παρὰ μεταγ. Παθ. Μ. ά. νιφ-θήσομαι. παθ. Ἀ. ά. ἐνίφ-θην).

12). Νυστάζ-ω (μεταγεν.). (ῥ. νυσταδ καὶ νυσταγ (§. 265. 4. Σημ.), νυστ*αζ*). Παρ. ἐ-νύσταζ-ον. Μ. νυστά-σω καὶ (νυστάξω. Π. Διαθ.) Ἀόρ. ά. ἐ νύστα-σα καὶ ἐνύσταξα.

13). *Οἰμώζ-ω*=θρηνῶ. (ῥ. *οἰμωγ οἰμωζ*), Παρ. ᾤμωζ-ον. Μ. οἰμώξομαι. Ἀ. ά. ᾤμωξα.—(Παρὰ ποιητ. παθ. παρακ. ᾠμωγ-μένος. Π. Ἀ. ά. οἰμωχ-θείς· καὶ μτγν. Μ. οἰμώξω καὶ Μ. Ἀ. ά. ᾠμωξάμην).

14). *Παίζ-ω* (ῥ. *παιδ* καὶ *παιγ* (§. 265. 4. Σημ.) *παιζ*). παρ. ἔ-παιζ-ον. Μ. Δωρ. παιξοῦμαι (§. 328). Ἀ. ά. ἔ-παι-σα.—Μ. ἢ Π. φωνή· παίζ-ομαι. παρ. ἐ-παιζ-όμην. παρακ. πέ-παισ-μαι καὶ πλέον οὔ. Ῥημ. παισ-τέος.—(Παρὰ μεταγ. ἁπαντῶσιν οἱ Μέλλοντες παίξω, παίξομαι, ὁ Ἀόρ. ἔ-παιξα, οἱ Παρακ. πέ-παιχα, πέ-παιγ-μαι, καὶ οἱ Παθ. Μ. ά. παιχ-θήσομαι καὶ Ἀόρ. ἐ-παίχ-θην).

15). Στίζ-ω=κάμνω σημάδι, στιγματίζω. (ῥ. στιγ, στιζ). Παρ. ἔ-στιζ-ον. Μ. στίξω. Ἀ. ά. ἔ-στιξα. Παρκ. ἔ-στιγ-μαι —(Παρὰ μεταγ. Μ.ἢ Παθ. φ. στίζ-ομαι. Παθ. Ἀόρ. ά. ἐ-στίχ-θην καὶ Μέσ. ἐ-στιξάμην). Ῥημ. στικτός.

16). Σχάζ-ω=σκάζω, κάμνω ἄνοιγμα. (ῥίζ. σχαδ, σχαζ). Παρ. ἔ-σχαζ-ον. Μ. σχά-σω. Ἀόρ. ά. ἔ-σχα-σα καὶ Μέσ. ἐ-σχα-σάμην.—(Παρὰ μεταγ. Παθ. μ. ά. σχασ-θή-σομαι. Παθ. Ἀόρ. ά ἐ-σχάσ-θην καὶ Παθ. Παρκ. ἔ-σχασ-μαι).

17). *Φράζ-ω*=λέγω, δεικνύω. (ῥ. *φραδ φραζ*). Παρ. ἔ-φραζ-ον. Μ. φρά-σω. Ἀόρ. ά. ἔ-φρα-σα. Παρκ. πέ-φρα-κα. Ὑπ. ἐ-πεφρά-κειν. Μέσ. φράζ-ομαι (ποιητ. συλλογίζομαι). Παρ. ἐ-φραζ-όμην. Μ. μέλ. φρά-σομαι. Μ. Ἀόρ. ά. ἐ-φρα-σάμην. Παρκ. πέ-φρασ-μαι. Ὑπ. ἐ-πε-φράσ-μην. Παθ. Ἀόρ ά. ἐ-φράσ-θην (ποιητ. καὶ μτγν.). Ῥημ. ἄ-φραστος, φρασ-τέος.

18). Χαρίζ-ομαι= λέγω ἢ πράττω τι χάριν τινός. (ῥ. χαριτ, χαριζ). Παρ. ἐχαριζ όμην. Μ. συνῃρ. χαρι-οῦμαι. Μ. Ἀ. ά. ἐ-χαρισ-άμην. Παρκ. κε-χάρισ-μαι. Ὑπ. ἐ-κεχαρίσ-μην (καὶ μὲ Παθ. σημ.). Ῥημ. χαρισ-τέον.—(Παρὰ μεταγ. Μ. μέλ. χαρί-σομαι καὶ ἐν τῇ Ν. Διαθ. Παθ. μ. χαρισ-θήσομαι καὶ Παθ. Ἀόρ. ἐ-χαρίσ-θην).

§. 447. *Ὑγρόληκτα ῥήματα*, ἐν οἷς τὸ ι=(j) ἢ ἀφομοιοῦται, ἢ ἐπεκτείνει τὰ βραχέα ῥιζ. φωνήεντα εἰς μακρὰ ἢ διφθόγγους (§. 340).

1). Ἀγείρ-ω=συνάζω, ἀθροίζω, (ῥ. ἀγερ, ἀγειρ). Παρ. ἤγειρ-ον. Μ. συν. ἀγερῶ. Ἀόρ. ἤγειρ-α. (Παρκ. μτγν. ἀγ-ήγερκα. Ὑπ. ἀγ-ηγέρκ-ειν). Μ. ἢ Παθ. φ. ἀγείρ-ομαι. Παρ. ἠγειρ-όμην. Παρκ. ἀγ-ήγερ-μαι. Ὑπ. ἀγ-ηγέρ-μην (§. 279—80). — Παρὰ δὲ ποιητ. καὶ μεταγ. Μ. μ. συν. ἀγερ-οῦμαι. Μ. Ἀόρ. ά. ἠγειρ-άμην. Παθ. μ. ά. ἀγερ-θήσομαι Παθ. Ἀόρ. ά. ἠγέρ-θην.

2). *Αἴρ-ω*= σηκώνω. (ῥ. ἀρ, αἰρ). παρ. ἦρ-ον. Μ. συνῃρ. ἀρ-ῶ. Ἀόρ. ά. ἦρ-α (§. 343. Σημ.). Ὑπ. ἄρ-ω. Εὐκ. ἄρ-αιμι. προς. ἄρ-ον, ἀρ-άτω. Ἀπ. ἆρ-αι. Μετ. ἄρ-ας). παρκ. ἦρκα. ἦρ-κειν.—Μ. ἢ παθ. φ. αἴρ-ομαι. παρ. ἠρ-όμην. Μ. μ. συν. ἀρ-οῦμαι. Μ. Ἀόρ. ά. ἠρ-άμην=(ἐλαβον ἐπ'ἐμαυτοῦ, ἐφορτώθην, §. 464. Σημ. ά. (Ὑπ. ἄρ-ωμαι. Εὐκ. ἀρ-αίμην. Ἀπ. ἄρ-ασθαι. Μετ. ἀρ-άμενος). παθ. μ. ά. ἀρθήσομαι. παθ. Ἀ. ά. ἤρ-θην (μὲ Μέσ. σημ.= ἐσήκωσα ἐμαυτόν. §. 464. Σημ. ά). παρκ. ἦρ-μαι= ἔχω ὑψώσει ἐμαυτόν). Ὑπ. ἤρ-μην. —Ῥημ. ἀρ-τέος.

3). *Αἰσχύν-ω*=ἐντροπιάζω τινά. (ῥ. αἰσχυν μὲ βρ. υ καὶ αἰσχυν μὲ μακρόν). παρ. ᾔσχυν-ον. Μ. συνῃρ. αἰσχυν-ῶ. Ἀόρ. ά. ᾔσχυν-α.

(παρὰ μεταγ. παρακ. ᾔσχυγκα· ἀμφίβολος δὲ ὁ ᾔσχυ-κα). — Μέσ. αἰσχύν-ομαι. παρ. ᾐσχυν-όμην. Μ. μ συνῤ. αἰσχυν-οῦμαι καὶ (σπαν.) παθ. αἰσχυν-θήσομαι. Ἀόρ. ἀ. ᾐσχύν-θην (καὶ ὄχι ᾐσχυν-άμην). παρκ. ᾔσχυμ-μαι καὶ ᾔσχυ-μαι (ποιητ. καὶ μεταγ.). Ῥημ. (ἀν)αίσχυντος, αἰσχυν-τέος.

4). Ἀλλ-ομαι=πηδῶ. (ῥ. ἀλ, ἀλ-λ). Παρ ἠλλ-όμην. Μ μ. συν. ἀλ-οῦμαι, Μ. Ἀ. ἀ. ἠλ-άμην (§ 343 Σημ. 1. Ὑπ. ἄλ-ωμαι. Ἀπ. ἄλ-ασθαι. Μετ. ἀλ-άμενος) καὶ (σπαν) Μ. ἀόρ. β'. ἠλ-όμην. (Εὐκ. ἀλ-οίμην. Μετ. ἀλ-όμενος).

5). *Ἀμύν-ω*=βοηθῶ, ἀπομακρύνω τι. (ῥ. ἀμυν μὲ βρ. υ καὶ ἀμυν μὲ μακρόν). παρ. ἤμυν-ον. Μ. συν. ἀμυν-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ἤμυν-α. (Ὑπ. ἀμύν-ω. Εὐκ. ἀμύν-αιμι. προς. ἄμυν-ον. Ἀπ. ἀμῦν-αι. Μετ. ἀμύν-ας.).—Μέσ. ἀμύν-ομαι=(ὑπερασπίζομαι). παρ. ἠμυν-όμην. Μ. μ. συν. ἀμυν-οῦμαι. Μ. Ἀόρ. ἀ. ἠμυν-άμην.— Ῥημ. ἀμυν-τέον.

6). *Βάλλ-ω*=ῥίπτω, σκοπεύω. (ῥ. βαλ, βαλλ καὶ μεταθ. (§. 427) βλα). παρ. ἔβαλλον. Μ. συνῆρ. βαλ-ῶ (πάντοτε σύνθ.). Ἀόρ. β'. ἔ-βαλ-ον. παρκ. βέβλη-κα. Ὑπ. ἐ-βεβλή-κειν (η).—Μ. ἢ παθ. φ. βάλλ-ομαι. παρ. ἐ-βαλλ-όμην. Μ. μ. συν. βαλ-οῦμαι. Μ. Ἀόρ. β'. ἐ-βαλ-όμην (συνήθ. σύνθ.). παθ. μ. ἀ. βλη-θήσομαι. παθ. Ἀόρ. ἀ. ἐ-βλή-θην. Παρ. βέ-βλημαι (Εὐκ. βεβλήμην. §. 320. Σημ. Ὑπ. ἐ-βεβλή-μην. Μετ'ὸ. μ. βε-βλή-σομαι (ἐν συνθ.). Ῥημ. βλη-τός, (ἀπο)-βλητέος.

7). Βαρύν-ω=(δίδω βάρος). Παρ- ἐ-βάρυν-ον. Μ. συν. βαρυν-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ἐβάρυν-α. (Παρὰ μεταγ. ἐκ ῥ. βαρε), Ἐν. βαρέω-ῶ. Μ βαρή-σω. Ἀόρ. ἐ-βάρη-σα Παρκ. βε-βάρη-κα). —Παθ. βαρύν-ομαι=(ἔχω βάρος, λυποῦμαι). Παρ. ἐ-βαρυν-όμην. Παθ. μ. ἀ. βαρυν-θήσομαι. Παθ. Ἀόρ. ἀ. ἐ-βαρύν-θην. Παρκ. βε-βάρη-μαι (ἐκ ῥ. βαρε).— (Παρὰ μεταγ. Ἐνεσ. βαρέ-ομαι—οῦμαι. Μ. μέλ. βαρή-σομαι (μὲ Παθ. σημ.) Παθ. Ἀόρ. ἀ ἐ-βαρή-θην).

8). *Ἐγείρ ω*=ἐξυπνίζω, σηκώνω τινά. (ῥ. ἐγερ, ἐγειρ καὶ συγκ. (§. 426) ἐγρ). Παρ. ἤγειρ-ον. Μ. συν. ἐγερ-ῶ. Ἀόρ ἀ. ἤγειρ-α. παρκ. β'. ἐγρήγορ-α=(εἶμαι ἄγρυπνος. §. 279—80 καὶ Σημ. β'). Ὑπ. β'. ἐγρηγόρ-ειν η). (Παρὰ μεταγ. Παρκ. ἀ. ἐγήγερ-κα καὶ Ὑπ. ἐγ-ηγέρκ-ειν).—Μ. ἢ παθ. φ. ἐγείρ-ομαι=(σηκώνομαι). Παρ. ἠγειρ-όμην. Παθ. Ἀ. ἀ. ἠγέρ θην καὶ Μέσ. Ἀόρ. β'. (οὐχὶ Ἀττ.) ἠγρ-όμην (Ἀπ. ἐγρέσθαι). Ῥημ. ἐγερ-τέος.—(Παρὰ μεταγ. παθ. μ. ἀ. ἐγερ-θήσομαι καὶ Μ. μ. συν. ἐγερ-οῦμαι).

9). *Καθαίρ-ω*=καθαρίζω. (ῥ. καθαρ. καθαιρ). παρ. ἐ-κάθαιρ-ον.

Μ. συν. καθαρ-ῶ. Ἀ. ἀ. ἐ-κάθηρ-α καὶ ἐ-κάθαρ-α (§. 343. Σημ.). Παρ. κε-κάθαρ κα (ποιητ. καὶ μεταγ.) Ὑπ. ἐ-κεκαθάρκ-ειν.—Μ. ἢ Παθ. φ. καθαίρ-ομαι. Παρ. ἐ-καθαιρ-όμην. Μ. μ. συν. καθαρ-οῦμαι. Μ. Ἀόρ. ἀ. ἐ-καθηρ-άμην. Παρκ. κε-κάθαρ-μαι. Ὑπ. ἐ-κεκαθάρ-μην. Ῥημ. καθαρ-τέον.—(Παρὰ μεταγ. Παθ. μ. ἀ. καθαρ-θήσομαι καὶ Παθ. Ἀόρ. β'. ἐ-καθάρ-ην).

10.) (Κατα) καίν-ω=φονεύω. (ῥ. καν, καιν). Ἐν τῷ πεζῷ σύνθ. πάντοτε μετὰ τῆς κατά. Παρ κατ-έκαιν-ον. Μ. συνῆρ. κατα-κανῶ (ἀμφίβ.). Ἀόρ. β'. κατ-έκαν-ον. (Παρκ. κατα-κέκαν-α ἢ κέ-κον-α ἀμφίβ.). — Παθ. τούτου λαμβάνεται τὸ θνήσκ-ω.

11). *Κρίν-ω*=χωρίζω, δικάζω, (ῥ. κριν (μὲ βρ. ι) καὶ κριν μὲ μακρόν). Παρ. ἔ-κριν-ον. Μ. συν. κριν-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ἔ-κριν-α. Παρκ. κέ-κρι-κα. Ὑπ. ἐ-κεκρί-κειν. — Μέσ. ἢ Παθ. φ. κρίν-ομαι (συνήθ. σύνθ. ἐν τῷ πεζῷ). Παρ. ἐ-κριν-όμην. Μ. μ. συν. κριν-οῦμαι (καὶ Παθ. ἐνίοτε). Μ. Ἀόρ. ἀ. ἐ-κριν-άμην. Παθ. μ. ἀ. κρι-θήσομαι. Παθ. Ἀόρ. ἀ. ἐκρί-θην. Παρκ. κέ-κρι-μαι. Ὑπ. ἐ-κεκρί-μην. Ῥημ. κρι-τός, κρι-τέος.—

Σημ. Τὸ σύνθ. ἀπο-κρίνομαι, ὅταν μὲν σημαίνῃ ἀπολογοῦμαι, ἔχει Μ. μέλ. ἀποκρινοῦμαι καὶ Μ. Ἀόρ. ἀ. ἀπεκρινάμην (παρὰ δὲ μεταγ. καὶ ἀπεκρίθην)· ὅταν δὲ τὸ ἀποχωρίζομαι, Παθ. μ. ἀ. ἀποκριθήσομαι καὶ Παθ. Ἀόρ. ἀ. ἀπεκρίθην.

12). *Κτείν-ω*=φονεύω, συνηθ. σύνθ. μετὰ τῆς ἀπὸ ἢ κατὰ (ῥ. κταν, κτεν, κτειν). Παρ. ἔ-κτειν-ον. Μ. συν. κτεν-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ἔ-κτειν-α καὶ (β'. ἔκταν-ον σπαν. ἐν τῷ πεζῷ καὶ ἰδίᾳ παρὰ ποιητ.). Παρκ. β'. ἔ-κτον-α (μὲ σημ. ἐνεργ.), Ὑπ. ἐ-κτόν-ειν). – (παρὰ μεταγ. παρκ. ἔκτα-γκα καὶ ἔ-κτα-κα. Ὑπ. ἐ-κτονή-κειν. Παθητ. τούτου λαμβάνεται τὸ ἀποθνήσκειν ἢ ἀν-αιρεῖσθαι ὑπό τινος. (Παρὰ μεταγ. δὲ Παθ. Ἐν. κτείν-ομαι. Παρ. ἐ-κτειν-όμην. Παρκ. ἀπ-εκτόνη-μαι καὶ ἀπ-έκταμ-μαι. Παθ. Ἀόρ. ἀ. ἀπ-εκτάν-θην).

13.) Μαίν-ομαι=εἶμαι μανιώδης. (ῥ. μαν, μαιν, μαν-ε §. 430). Παρ. ἐ-μαιν-όμην. Μ. συνῆρ. μαν-οῦμαι. Παθ. Ἀόρ. β'. ἐ-μάν-ην (μὲ Μέσ. σημ.). Παρκ. με-μάνη-μαι. Παρκ. β'. μέ-μην-α (μὲ σημ. Ἐνεσ.). Ὑπ. ἐ-μεμήν-ειν(η).—(Παρὰ μεταγ. Μ. μαν-ήσομαι καὶ Μ. Ἀ. ἀ. ἐ-μανη-σάμην). —Τὸ Ἐνεργ. μαίν-ω=(ποιῶ τινα μανιακόν). Παρ. ἔ-μαιν-ον. Μ. μαν-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ἔ-μην-α εὕρηται παρὰ ποιητ. καὶ μεταγ. σύνθ. μετὰ τῆς ἐκ· εὕρηται ὅμως καὶ παρὰ Ξενοφ (Ἑλλ 3. 4. 8) ὁ Ἀόρ. ἔμηνα.

14). Μείρ-ομαι (ποιητ.)=λαμβάνω τὸ ἀνῆκόν μοι μέρος. (ῥ. μερ, μειρ, μαρ). Ἐν τῷ πεζῷ εὕρηται μόνον τὸ Ἐν. γ'. πρόσ. τοῦ Παθ. Παρκ. καὶ Ὑπ. εἵ-μαρ-ται=(εἶνε ὡρισμένον ὑπὸ τῆς τύχης). Ὑπ. εἵ-μαρ-το. Μετ.

εἰ-μαρ-μένος, η, ον. (Περὶ τοῦ ει §. 278. καὶ Σημ. β').— (Παρὰ μεταγν. εὕρηνται καὶ τὰ ἑξῆς. Ἐν. γ'. πρόσ. Παρκ. με-μόρη-κε, μεμόρη-ται, μέμορ-ται καὶ Μετ. με-μορ-μένος).

15). *Οἰκτείρ-ω*=ἐλεεινολογῶ (ῥ. οἰκτερ, οἰκτειρ). Παρ. ᾠκτειρ-ον. Μ. συν. οἰκτερ-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ᾠκτειρα (Παρὰ μεταγ. Μ. οἰκτειρήσω. Ἀόρ. ἀ. ᾠκτείρη-σα —παθ. φ. οἰκτείρ-ομαι. παρ. ᾠκτειρ-όμην. (παρὰ μεταγ. Μ. Ἀόρ. ἀ. ᾠκτειρ-άμην καὶ παθ. ᾠκτειρή-θην).

16). Ὀκέλλ-ω=ῥίπτω ἕξω (εἰς τὴν ξηράν). (ῥ. ὀ-κελ, ὀκελλ. περὶ τοῦ ο ὅρα §. 62). Παρ. ὤκελλ-ον. Μ. συνῃρ. ὀκελ-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ὤκειλ-α.

17) *Περαίν-ω*=φέρω εἰς πέρας τι, τελειώνω. (ῥ. περαν, περαιν). παρ. ἐ-πέραιν-ον. Μ. συν. περαν-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ἐ-πέραν-α.— Μ. ἢ παθ. φ. περαίν-ομαι, παρ. ἐ-περαιν-όμην, Μ. μ. συν. περαν-οῦμαι. Μ. Ἀόρ. ἀ. ἐ-περαν-άμην. παρκ. πε-πέρασ-μαι. (Ἀπ. πε-περάν-θαι. Μετ. πε-περασ-μένος). Ὑπ. ἐ-πεπεράσ-μην. — (παρὰ μεταγ. παθ. μ. ἀ. περαν-θήσομαι. παθ. Ἀόρ. ἀ. ἐ-περάν-θην. Ῥημ. ἀ-πέραντος, περαν-τέον).

18.) Σαίρ-ω=σαρώνω (ῥ. σαρ, σαιρ). Παρ. ἔ-σαιρ-ον. Μ. συν. σαρ-ῶ. Ἀ. ἀ. ἔσηρ-α. Παρκ β'. σέ-σηρ-α (μὲ σημ. Ἐνεσ. = γελῶ χλευαστικῶς. Μετ. σεσηρ-ώς). Ὑπ. ἐ-σεσήρ-ειν.

19). Σκέλλ-ω=(ξηραίνω μεταγεν.) ῥ. σκελ, σκελ-λ καὶ μεταθ. (§. 427) σκλε). Παρ. ἔ σκελλ-ον. Μ. σκλή-σομαι. Ἀ. β'. ἔ-σκλην=(ἐξηράνθην, κατὰ τὰ εἰς μι. § 393. β'. 2). Παρκ. ἔ-σκλη-κα (ἀμετ.=εἰμαι ἐξηραμμένος). Ἐν τῇ Μ. φωνῇ εὕρηται μόνον ὁ Παρατ. κατ-εσκέλλοντο (Αἰσχλ.).

20.) *Σφάλλ-ω* = σκοντάπτω, κάμνω τι νὰ πέσῃ. (ῥ. *σφαλ, σφαλ-λ*). παρ. ἔ-σφαλ-λον. Μ. συν. σφαλ-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ἔ-σφηλ-α. (παρακ. ἔ-σφαλ-κα μτγν.).—Μ. ἢ παθ. φ. σφάλλ-ομαι=(ἀποτυγχάνω, ἀπατῶμαι). παρ. ἐ-σφαλλ-ό-μην Μ. μ. συνῥ. σφαλ-οῦμαι καὶ συνήθ. παθ. μ. β'. σφαλ-ήσομαι. παθ. Ἀ. β'. ἐ-σφάλ-ην (μτγν. ἀ. ἐ-σφάλ-θην). παρκ. ἔ-σφαλ-μαι. Ὑπ. ἐ-σφάλ-μην.

21.) *Τείν-ω*=τεντώνω. συνήθ. σύνθ. ἐν τῷ πεζῷ. (ῥ. τεν, τειν). παρ. ἔ-τειν-ον. Μ. συνῃρ. τεν-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ἔ τειν-α. παρκ. τέ-τα-κα (§. 345). Ὑπ. ἐ-τετά-κειν.—Μ. ἢ Παθ. φ. τείν-ομαι. παρ. ἐ-τειν-όμην Μ. μ. συν. τεν-οῦμαι. Μ. Ἀ. ἀ. ἐ-τειν-άμην. παθ. μ. ἀ. ταθήσομαι. παθ. Ἀ. ἀ. ἐ-τά-θην. παρκ. τέ-ταμαι. Ὑπ. ἐ-τετά-μην. Ῥημ. τα-τός, τα-τέος.

22) *Τεκμαίρ-ομαι*=συμπεραίνω. (ῥ. τεκμαρ, τεκμαιρ). παρ. ἐ-τεκμαιρ-όμην. Μ. μ. συν. τεκμαρ-οῦμαι. Μ. Ἀ. ἀ. ἐ-τεκμηρ-άμην.

23) *Ὑφαίν-ω* (ῥ. ὑφαν, ὑφαιν). παρ. ὕφαιν-ον. Μ. συν. ὑφαν-ῶ.

Ἀόρ. ἀ. ὕφην-α (παρὰ μεταγ. ὕφαν-α καὶ παρκ. ὕφαγ-κα).— Μ. ἢ παθ. φ. ὑφαίν-ομαι. παρ. ὑφαιν-όμην. παθ. μ. ἀ. ὑφαν-θήσομαι. παθ. Ἀόρ. ἀ. ὑφάν-θην. Μ. Ἀ. ἀ. ὑφην-άμην. παρκ. ὕφασ-μαι. Ὑπ. ὑφάσ-μην. Ῥημ. ὑφαν-τός.

24). *Φθείρ-ω*=καταστρέφω, ἀφανίζω. (ῥ. φθερ, φθειρ). παρ. ἔ-φθειρ-ον. Μ. συν. φθερ-ῶ. Ἀ. ἀ. ἔ-φθειρ-α. παρκ. ἔ-φθαρ-κα (σπαν.) καὶ β'. ἔ-φθορ-α (μὲ σημ. Ἐνεργ. παρ' Ἀττ.). Ὑπ. ἐ-φθάρκ-ειν καὶ β'. ἐ-φθόρ-ειν.—Μ. ἢ παθ. φθείρ-ομαι. παρ. ἐφθειρ-όμην. μ. μ. συν. φθε-ροῦμαι, μὲ σημ. παθ. (§. 462). παθ. μ. β'. φθαρ-ήσομαι (σπαν.). παθ. Ἀ. β'. ἐ-φθάρ-ην. παρκ. ἔ-φθαρ-μαι. (πλ. γ'. πρ. ἐ φθάρ-αται. Ἀπ. ἐ φθάρ-θαι). Ὑπ. ἐ-φθάρ μην. Ῥημ. φθαρ-τός.

§. 448. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ἀρχικὴν ῥίζαν διὰ τοῦ ε.* (§. 430).

1) Ἀλέξω = ἀπομακρύνω. (ῥ. ἀλκ, ἀλ-ε-κ (§. 63), ἀλεξ (§. 438.), ἀλεξ-ε). Τὸ Ἐνεργ. σπάνιον ἐν τῷ πεζῷ. Μ. ἀλεξή-σω. Ἀόρ. ἀ. ἠλέξη-σα. — Μέσον ἀλέξομαι = (ἀπομακρύνω ἀπ' ἐμαυτοῦ). Μ. Μέλ. ἀλεξή-σομαι καὶ (σπαν. ἀλέξ-ομαι). Μ. Ἀ. ἀ. ἠλεξάμην (Ἀπαρ. ἀλέξασθαι) καὶ (σπαν. ἠλεξη-σάμην).

2). *Αὔξω*. ὅρα Αὐξάν-ω.

3). *Ἄχθ-ομαι*=δυσαρεστοῦμαι κατά τινος, λυποῦμαι. (ῥ. ἀχθ, *αχθ-ε*). παρτ. ἠχθ-όμην. Μ. μέλ. ἀχθέ-σομαι καὶ (μτγν. ἀχθε-σθήσομαι). παθ. Ἀ. ἀ. ἠχθέ-σ-θην. (παρὰ μτγν. παρκ. ἤχθη-μαι).

4). Βόσκ-ω (μεταβ καὶ ἀμετάβ. ῥ. βο, βο-σκ (§. 436.) καὶ βο-σκ-ε). Παρτ. ἔ-βοσκ-ον. Μ. βοσκή-σω. Ῥημ. βοσκητέος. — Μέσ. φων. Βόσκ-ομαι =βόσκ-ω (ἀμεταβ.) Μέσ. Μέλ. βοσκή-σομαι. Παθ. Ἀ. ἀ. ἐ-βοσκή-θην. (Παρὰ μτγν. καὶ Παθ μ. ἀ. βοσκη-θήσομαι καὶ Μ. Ἀ. ἀ. ἐβοσκη-σάμην). — Ἀρχ. ῥ. βο, ἐξ ἧς βοτάν=(βόσκημα), βοτάνη, βοτανική.

5). *Βούλ-ομαι*=θέλω, ἐπιθυμῶ. (ῥ. *βολ, βουλ, βουλ-ε*). παρ. ἐ(ἠ)βουλ-όμην μ. μέλ. βουλή-σομαι. παθ. Ἀ. ἀ. ἐ-βουλή-θην καὶ ἠ-βουλή-θην (§. 267. 3). παρκ. βε-βούλη-μαι. Ῥημ. βουλη-τός.— Περὶ τοῦ Ἐν. β'. προσ. βούλει ὅρα §. 302. 1.—(παρὰ μεταγ. καὶ παθ. μ. ἀ. βουλη-θήσομαι.).

6). Γαμ(εω)ῶ= νυμφεύομαι, περὶ ἀνδρός. (γαμ, γημ, (§. 424. 1. καὶ γαμ-ε). Παρατ. ἐγάμ(εον)ουν. Μέλ. Ἀττ. γαμ-ῶ. Ἀόρ. ἀ. ἔ-γημ-α. (Ὑπ. γήμ-ω. Εὐκτ. γήμ-αιμι. Ἀπ. γῆμ-αι. Μετ. γήμ-ας). Παρκμ. γεγάμη-κα. Ὑπ. ἐ-γεγαμή-κειν. — Μέση φ. Γαμ(εο)οῦμαί τινι = ὑπανδρεύομαι περὶ γυναικός. Παρατ. ἐ-γαμ(εο)ούμην. Μ. μ. συνῃρ. γαμ-οῦμαι. Μ. Ἀ. ἀ. ἐ-γημ-άμην. Παρκμ. γε-γάμη-μαι. Ῥημ. γαμετή. — (Παρὰ μτγν. Μέλλ.

γαμή-σω. Ἀόρ. ἀ. ἐ-γάμη-σα. Παθ. Ἀ. ἀ. ἐγαμήθην. Παθ. μ. ἀ. γαμηθήσομαι καὶ Μέσος γαμή-σομαι.).

7). (Γηθ(εω)ῶ) = χαίρω. (ῥ. γηθ, γηθ-ε). Εὕρηται συνήθ. παρὰ ποιηταῖς, παρ'Αττ. δὲ πεζογ. μόνον ὁ Παρκμ. γέ-γηθ-α (μὲ σημ. Ἐνεστ. §. 467) = εἶμαι ἐν χαρᾷ) καὶ Ὑπ. ἐ-γεγήθ-ειν. — (Παρὰ μτγν. εὕρηνται Ἐνεστ. γήθ-ω καὶ γήθ-ομαι).

8). *Δέ-ω* = ἔχω ἔλλειψιν, χρειάζομαι, ἀπέχω. (ῥ. *δε, δε-ε*). παρ. ἔ δε-ον. μ. δεή-σω. Ἀ. ἀ. ἐ-δέη-σα. Παρκ. δε-δέη-κα. Ὑπ. ἐ-δεδεή-κειν. Συνηθέστατα ἀπρόσ. Δεῖ = (εἶνε ἔλλειψις, ἀνάγκη, πρέπει). Παρτ. ἔδει. μ. δεή-σει. Ἀ. ἐ-δέη-σε(ν). Παρκ. δε-δέη-κεν. Ὑπ. ἐ-δε-δεή-κει(ν). Ὑπ. δέ-ῃ. Εὐκτ. δέ-οι. Ἀπ. δεῖν. μετ. δέ-ον. — μέσ. φωνή. Δέ-ομαι = (ἔχω ἀνάγκην, παρακαλῶ). Παρτ. ἐ-δε-όμην. Μ. μ. δεή-σομαι. Παθ. Ἀ. ἀ. ἐ-δεή-θην. Παρκ. δε-δέη-μαι. — Περὶ συναιρ. ὅρα §. 360 καὶ Σημ. — (Παρὰ μτγν. καὶ Παθ. μ. ἀ. δεη-θήσομαι).

9). *Δοκ(έω)-ῶ* = νομίζω, φαίνομαι. (ῥ. *δοκ, δοκ-ε*). Παρτ. ἐδόκ(εον)-ουν. Μ. δόξω. Ἀ. ἀ. ἔ-δοξα. Παρκ. (δέ-δογ-μαι). γ'. Ἐν. πρ. δέ-δοκ-ται. (Προστ. δε-δόχ-θω. Ἀπαρ. δε-δόχ-θαι. Μετ. δε-δογμένον, δε-δογ-μένα). Ὑπ. ἐ-δέ-δοκ-το. Ῥημ. δοκη-τὸς (ἀ-δόκητος). — (Παρὰ μεταγ. καὶ Παθ. Ἐνεστ. δοκεῖσθαι. Παθ. Ἀ. ἀ. ἐδοκή-θην καὶ ἐδόχ-θην).

10). *Ἐ-θέλω* καὶ κοινῶς *θέλω*. (ῥ. *(ἐ)θελ, (ἐ)θελ-ε*. §. 62.). Παρ. ἤθελ-ον. Μ. ἐθελή-σω. Ἀόρ. ἀ. ἠθέλη-σα (ἀλλ'Ὑπ. ἐθελή-σω καὶ θελήσ-ω. Εὐκτ. ἐθελή-σαιμι καὶ θελή-σαιμι). Παρκ. ἠθέλη-κα. Ὑπ. ἠθελή κειν. — (Παρὰ μεταγ. Μ. θελήσω. Ἀόρ. ἐ-θέλη-σα. Παρακ. τεθέλη-κα. Ὑπ. ἐ-τε-θελή-κειν).

11). *Ἐρ-έσθαι* = ἐρωτῆσαι. (ῥ. *ἐρ, ἐρε*). Μ. Ἀ. β'. ἠρ-όμην = (ἠρώτησα. Ὑπ. ἔρ-ωμαι. Εὐκ. ἐρ-οίμην. Προσ. ἐροῦ· Ἀπ. ἐρ-έσθαι. Μετ. ἐρ-όμενος). μ. μ. ἐρή-σομαι. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τοῦ *ἐρωτᾶω*.

12). Ἔρρ-ω = φεύγω, χάνομαι (κοινῶς γκρεμίζομαι). (ῥ. ἐρρ, ἐρρ-ε). Προστ. ἔρρ-ε, ἐρρ-έτω. ἔρρ-ετε = (χάσου, κρημνίσου). Μέλ. ἐρρή-σω. Ἀόρ. ἀ. ἤρρη-σα. Παρκ. ἤρρη-κα.

13). *(Καθ)εύδω* συνήθ. σύνθ. *Καθεύδω* = κοιμῶμαι. (ῥ. *εὐδ, εὐδ-ε*). Παρ. ἐ-κάθευδ-ον καὶ σπν. καθ ηὗδ-ον (§. 282. 2. γ'. Σημ.). μέλλ. καθ-ευδή-σω. — (Παρὰ τοῖς μὴ Ἀττ. Ἀ. ἀ. καθ-εύδη-σα, καὶ παρ'Ἀλεξανδρ. Παρακ. κεθ-εύδη-κα). Ῥημ. καθ-ευδη-τέον. — Ὡς Ἀόρ. παρ'Ἀττ. ἡ περίφρ. *ὕπνου ἔλαχ-ον*. Τὸ ἁπλοῦν *εὕδω* σπαν. ἀπαντᾷ καὶ παρὰ Πλάτ. καὶ Ξενοφ.

14). Ἕψω = βράζω. (ῥ. Fεπ = ἑπ, (ἑπ-σ) ἑψ (§. 438.) καὶ ἑψ-ε). Παρτ. ἥψ-ον. Μέλ. ἑψή-σομαι καὶ σπν. ἑψή-σω. Ἀόρ. ἀ. ἥψη-σα. — Μέση ἢ Παθ. φ. Ἕψ-ομαι = (βράζω δι' ἐμαυτόντι). Παρατ. ἡψ-όμην. Μ. Ἀ. ἀ. ἡψη-σάμην. Παθ. Ἀ. ἀ. ἡψή-θην. (Ὑπ. ἑψη-θῶ. Μετ. ἑψη-θείς). Παρκ. ἥψη-μαι (Ἀπαρ. ἡψῆ-σθαι. Μετ ἡψη-μένος). Ῥημ. ἑψη-τός, ἑφ-θός. Εὕρηται δὲ καὶ π. ἐνεσ. (ἐκ τοῦ ἑψέ-ω) καθεψεῖσθαι. (παρὰ μεταγ. Ἐνεργ. Παρκ. ἔψη-κα).

15). *Καθ-έζομαι* = κάθημαι. (ῥ. *σεδ* = *ἑδ* (§. 81. ά), *ἑζ* = (ἑδ-j §. 429. 2.). Ἀντὶ τούτου συνηθέστερος ὁ μὲ σημ. Ἐνεστ. Παρακ. κάθ-ημαι (§. 420.). Παρ. ἐ-καθ-εζόμην (§. 282. 2. γ'. Σημ. ἀλλὰ παρὰ τοῖς τραγικοῖς καθ-εζόμην). μ. συνῆρ. καθ-εδ-οῦμαι καὶ ὁ ἅπαξ παρ'Αἰσχύνῃ ἀπαντῶν παθ. μ. ἀ. καθ-εσθήσομαι. — Συνήθ. σημ. ἀορίστου ἔχουσιν ἡ ἀπαρ. ἡ μετ. καὶ ὁ παρατ. — (παρὰ μεταγεν. ἀπαντῶσι παθ. ἀ. ἀ. ἐ-καθέσ-θην καὶ μ. μ. καθεδή-σομαι).

16). (Καθ)ίζω συνήθως σύνθ. μετὰ τῆς κατά, Καθ-ίζω = βάλλω τινὰ νὰ καθίσῃ καὶ κάθημαι. (Ῥίζ. σεδ, σι-σεδ, ἰζ, ἰζ-ε). Παρτ. καθ-τζον (Ἀρχ. Ἀτ) καὶ ἐ-κάθ-ιζον (§. 282. 2. γ'. Σημ.). Μ. Ἀττ. καθ-ιῶ (σπν. καθίσω). Ἀόρ. ἀ. καθ-ισα καὶ ἐ-κάθ-ισα — Μέση φωνή. Καθ-ίζομαι = (καθίζω ἐμαυτόν). Παρτ. ἐ-καθ-ιζόμην. Μ. μέλλ. καθ-ιζή-σομαι. Μ. Ἀ. ἀ. ἐ-καθ-ισάμην. (Παρὰ μτγν. Μ. μέλλ. καθ-ίσομαι, Παθ. Ἀ. ἀ. καθ-ιζή-θην. παρ. κε-κάθικα καὶ κε-κάθισμαι.)

Σημ. Ἀρχικὴ ῥίζα τούτου εἶνε ἡ σεδ, ἐξ ἧς δι' ἀναδιπλασιασμοῦ (§. 425) σι-σεδ, συγκοπῇς (§. 53) σισδ, τροπῇς τοῦ ἀρκτικοῦ σ εἰς δασεῖαν (§. 81. ά.) ἱσδ, καὶ συγχωνεύσεως τοῦ σ μετὰ τοῦ δ εἰς ζ ἡ ἰζ.

17.) *Καλ(έω)-ῶ*. (Ῥίζ. καλ, κατὰ μετάθ. κλα §. 427) καὶ καλ-ε). Παρτ. ἐ-κάλ(εον) ουν. Μ. Ἀττ. καλ-ῶ (§. 326 καὶ Σημ.) καὶ σπαντ. καλ-έσω. Ἀόρ. ἀ. ἐ-κάλε-σα. Παρκ. κέ-κλη-κα. Ὑπ. ἐ-κεκλή-κειν. — Μέσ. ἢ Παθ. φ. Καλ(έο)οῦμαι. Μ. μέλλ. καλέ-σομαι καὶ Ἀττ. καλ-οῦμαι. Μ. Ἀ. ἀ. ἐ-καλε-σάμην. Παθ. μ. ἀ. κλη-θήσομαι. Παθ. Ἀ. ἀ. ἐ-κλή-θην. Μετ' ὀ. μ. κε-κλή-σομαι. Παρακ. κέ-κλημαι (Εὐκτ. κε-κλήμην, ῆο, ῆτο. §. 320. Σημ.). Ὑπ. ἐ-κε-κλή-μην. Ῥημ. κλη-τός, κλη-τέος.

18.) *Κλαί-ω* καὶ *Κλά-ω*. (Ῥίζ. κλαυ, κλαι, κλαι-ε). Ὅρα Κλαί-ω. §. 441. 6.

19.) *Κυλινδέ-ω*, κυλίνδ-ω (σπανιώτ.) καὶ κυλί-ω). Παρτ. ἐ-κυλίνδ(εον) ουν, ἐκύλινδ-ον καὶ (ἐκύλι-ον). Μέλ. κυλί-σω καὶ (μτγν. κυλινδή-σω). Ἀόρ. ἀ. ἐ-κύλι-σα. Μέσ. ἢ Παθ. φωνή. Κυλινδ(εο)οῦμαι, κυλίνδ-ομαι καὶ (παρὰ τοῖς μὴ Ἀττ.) κυλί-ομαι. Παρτ. ἐ-κυ-

λινδ(εσ)ούμην καὶ ἐ-κυλινδ-όμην. μ. μέλ. κυλί-σομαι (μτγν.). μέσ. Ἀ. ά. ἐ-κυλι-σάμην. Παθ. μ. ά. κυλι-σθήσομαι. Παθ. Ἀ. ά. ἐ-κυλί-σθην. Παρκ. κε-κύλι-σ-μαι. Ῥημ. κυλι-σ-τός.

20). *Μαρτυρέ-ω*=ῶ καὶ μ. ᾶ Παθ. μαρτυρ(εσ)οῦμαι. (ῥ. *μαρτυρ, μαρτυρ-ε*). Ὁμαλὸν ἔχον ἐν χρήσει πάντας τοὺς χρόνους, πλὴν τοῦ μετ' ὀ. μ. τὸν δὲ μέσ. μέλ. μαρτυρή-σομαι μὲ σημ. Παθ. (§. 462). Ἀλλὰ

Μαρτύρ-ομαι μ. ἀποθ. συνήθ. σύνθ. μετὰ τῆς *ἐπὶ* ἢ *διὰ*=(ἐπι-καλοῦμαι εἰς μαρτυρίαν). Παρτ. ἐ-μαρτυρ-όμην. μ. Ἀ. ά. ἐ-μαρτυρ-άμην καὶ πλέον οὖ.—(Ἐν τῇ Π. Διαθ. καὶ μ. μ. συν. διαμαρτυροῦμαι).

21). *Μάχ ομαι*. (ῥ. *μαχ, μαχ-ε*). Παρ. ἐ-μαχ-όμην. μ. μ. συν. μαχ-οῦμαι (§. 327. Σημ. β'). μ. Ἀ. ά. ἐ-μαχε-σάμην. Παρκ. με-μάχη-μαι. Ὑπ. ἐ-μεμαχή-μην. Ῥημ. (περι)μάχη-τος, μαχη-τέος.

22). *Μέλ-ει* (μοι)=φροντίζω, μὲ μέλει. (ῥ. *μελ, μελ-ε*). Τριτοπρόσωπον συνηθέστατα εἰς τοὺς πεζούς. (Ὑπ. μέλ-η. Πρ. μελ-έ-τω. Ἀπαρ. μέλ-ειν. μετ. μέλ-ον). Παρτ. ἔ-μελ-ε(ν). μ. μελ-ήσει. Ἀ. ά. ἐ-μέλ-ησε(ν). παρκ. μεμέλη-κε(ν). Ὑπ. ἐ-με-μελή-κει. Ῥημ. μελη-τέον.—Τὸ Μέσον μέλ-ομαι σύνθετον ἀείποτε παρὰ τοῖς πεζοῖς μετὰ τῆς *ἐπὶ* ἢ *μετά* οἷον, ἐπι-μέλ-ομαι καὶ ἐπι-μελοῦμαι. Παρτ. ἐπ-εμελ-όμην καὶ ἐπ-εμελούμην. μ. μ. ἐπι-μελή-σομαι (καὶ σπαν. ἐπι-μελη-θήσομαι). Παθ. Ἀ. ά. ἐπεμελή-θην (μὲ σημ. μέσ. §. 463.) Παρκ. ἐπι-με-μέλη-μαι. Ὑπ. ἐπ-εμεμελή μην. Ῥημ. ἐπι-μελητέον. —μετα-μέλ-ομαι. Παρτ. μετ-εμελ-όμην καὶ πλέον οὖ.—(Παρὰ μεταγ. Ἐνεσ. μεταμελοῦ-μαι. μέλ. μετα-μελή-σομαι καὶ μεταμελη-θήσομαι. Ἀ. ά. μετ-εμελή-θην καὶ Παρακ. μετα-μεμέλη-μαι).

23). *Μέλλ-ω*=ἔχω σκοπόν, βραδύνω. (ῥ. *μελ, μελλ* (§. 429. 3.) *μελλ-ε*). παρτ. ἔ-μελλ ον καὶ ἤ-μελλ-ον (§. 267. 3.). μ. μελλή-σω. Ἀ. ά. ἐ-μέλλη-σα (σπανιώτ. ἠ-μέλλη-σα).—παθ. Ἐνεστὼς μέλλ-εται=(γίνεται ἀναβολή). Εὐκτ. μέλλ-οιτο. Ῥημ. μελη-τέον. (παρὰ μετγν. ἁπαντῶσι μ. μ. ά. μελλή-σομαι καὶ παρκ. με-μελλη-μένος).

24). *Μέρ-ω*. (ῥ. *μερ, μερ-ε*). παρτ. ἔ-μερ-ον. μ. συνῤ. μερ-ῶ Ἀ. ἔ-μειν-α. παρκ. με-μέρη-κα. Ὑπ. ἐ-μεμερήκ-ειν(η). Ῥημ. μερε-τός, μερε-τέον.

25) Μύζ-ω=πιπιλίζω, βυζάνω. (ῥ. μυδ, μυζ (§. 429. 2.) καὶ μυζ-η-

Μ. μυζή-σω.—(Παρὰ μετγν. Ἐνεσ. μυζά-ω καὶ μυζέ-ω καὶ Ἀ. ἐμύζη-σα). —Ἀλλὰ μύζ-ω=(βογγῶ, ἠχῶ) ἔχει Μέλλ. μύξω καὶ Ἀόρ. ἔμυξα.

26). *Νέμ-ω*=λοιράζω. (ῥ. *νεμ, νεμ-ε*). παρτ. ἔ-νεμ-ον. μ. συν. νεμ-ῶ. Ἀ. ά. ἔ-νειμ-α. παρκ. νε-νέμη-κα. Ὑπ. ἐ-νενεμή-κειν(η).—μ. ᾶ παθ. φ. Νέμ-ομαι=(λαμβάνω, καρποῦμαι). παρτ. ἐ-νεμ-όμην. μ. μ. συν. νεμ-οῦμαι. μ. Ἀ. ά. ἐνειμ-άμην. παθ. Ἀ. ά. ἐ νεμή-θην. παρκ. νε νέμη-μαι. Ὑπ. ἐ-νε-νεμή-μην.—Ῥημ. νεμη-τός, νεμη-τέον. —(παρὰ μετγν. εὑρηνται μέλλ. νεμή-σω. μ. μέλ. νεμή-σομαι. παθ· νεμηθή-σομαι καὶ μ. ά. ά. ἐ-νεμη-σάμην.)

27). Ὀζ-ω=μυρίζω, βρωμῶ. (ῥ. ὀδ, ὀζ (§. 429. 2.) καὶ ὀζ-ε) Παρ. ὤζ-ον. Μ. ὀζήσω. Ἀόρ ά. ὤζη-σα. (Παρκ. ὄδ-ωδ-α παρ' Ὁμήρ. καὶ μετγν. μὲ σημ. Ἐνεστ. Περὶ τοῦ Ἀττ. ἀναδιπλ. ὅρα §. 279—80).

28). *Οἶο-μαι* καὶ *οἶμαι*=νομίζω. (ῥ. *οἰ, οἰ-ε*). παρτ. ᾠ-όμην καὶ ᾤμην. (περὶ συγκοπ. τοῦ ο ὅρα §. 354, περὶ αὐξήσ. §. 270. β'. καὶ περὶ τοῦ οἴ ει. § 302. 1.). μ. μ. οἰή-σομαι. ἀόρ. ά. ᾠή-θην. (ὑπ. οἰη-θῶ. ἀπρ. οἰη-θῆναι). Τοὺς λοιποὺς χρόνους ἐλλιπές.

29). *Οἴχ-ομαι*=ἔχω ἀπέλθει, ἀναχωρήσει. (ῥ. *οἰχ, οἰχ-ε*). Συνήθ. ἔχει σημ. παρακ. (§. 467.). παρτ. ᾠχ-όμην (μὲ σημ. ὑπερσ. ἢ ἀορ.). μ. μέλ. οἰχή-σομαι. Τοὺς ἄλλους χρόνους ἐλλιπές. Εὑρηται δὲ καὶ παρκ. ᾤχημαι ἐν συνθ. μάλιστα εἰς μτγν. παρ-ώχημαι.

30) *Ὀφειλ ω*=χρεωστῶ, ἐπὶ ἰδιωτικοῦ χρέους. (ῥ. *ὀφελ, ὀφειλ* (§. 340. Σημ. β') καὶ *ὀφειλ-ε*). παρτ. ὤφειλ-ον. μ. ὀφειλή-σω. ἀ. ά. ὠφείλη-σα. παρκ. ὠφείλη-κα. ὑπ. ὠφειλή-κειν. ἀ. β'. ὤφελ-ον, ες, ε (ἐπὶ εὐχῆς=*εἴθε* τίθεται δὲ μετ' ἀπαρεμ.).—παθ. Ἐνεστ. ὀφείλ-εται. μετ. τὸ ὀφειλ-όμενον, τὰ ὀφειλ-όμενα =(τὸ χρέος, τὰ χρέη). παθ. ἀ. ά. εἰς τὴν μετ. ὀφειλη-θείς

31). *Ῥέ-ω* (ῥ. *ῥυ, ῥευ, ῥυ-ε*). Ὅρα *Ῥέω* §. 441. 14.

32). *Ῥίπτω* καὶ *ῥιπτέ-ω*. Ὅρα §. 449. 11.

33). *Τύπτ-ω* (ῥ. *τύπ, τυπ-τ, τυπτ-ε*). Ὅρα *Τύπτ-ω* §. 449. 14.

34). Φύ-ω=γεννῶ (μεταβ.) καὶ γεννῶμαι (σπαν. ἀμεταβ.). (ῥ. φυ καὶ φυ-ε (μτγν). παρτ. ἔ-φυ-ον. μ. φύ-σω. ἀόρ. ά. ἔφυ-σα. (μετ. τὸ φῦ-σαν). παρκ. πέ-φυ-κα (ἀμετάβ. (§. 466. ά.)=εἶμαι ἐκ φύσεως. μετ. πε-φυ-κώς. ὑπ. ἐ-πε-φύ-κειν. ἀόρ. β'. ἔ-φυ-ν (ἀμετάβ.=ἐγεννήθην· ἀλλ' οἱ φύντες καὶ μεταβ.=οἱ γεννῶντες, οἱ γονεῖς. Περὶ τοῦ κατὰ τὰ εἰς μι σχηματ. ὅρα §. 393. δ'. 2.). (Παρὰ μεταγεν. ἁπαντᾷ καὶ ὁ ἀόρ. ἐφύη-ν, τοῦ ὁποίου τύπους τινὰς ἔχουσι καὶ οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς. ὅρα §. 393. δ'. 3).—Μέσον φύομαι=(γίνομαι). παρτ. ἐ-φυ-όμην. μ. μέλ. φύ-σομαι (καὶ παρὰ ποιητ. καὶ μτγν. φυή-σομαι).

35). *Χαίρ-ω.* (ῥ. χαρ, χαρ-ε, *χαιρ* (§. 429. 3.) *χαιρ-ε*). παρτ. ἔ-χαιρ-ον. μέλ. χαιρή-σω. ἀόρ. β'. ἐ-χάρη-ν (μὲ ἐνεργ. σημ. κατὰ τὰ εἰς μι. Ὅρα § 393. β'. 4.). παρακ. κε-χάρη-κα. (καὶ παρὰ ποιηταῖς μέσ. κε-χάρη-μαι, κέχαρ-μαι=εἶμαι χαρούμενος). Ῥημ. χαρ-τός. — (Παρὰ μτγν. μέλλ. χαρή-σω καὶ χαρ-ῶ, μέσ. χα(ι)ρή-σομαι καὶ ἀόρ. ἀ. ἐχαίρη-σα). Ἡ χρῆσις τοῦ χαίρομαι εἶνε βαρβαρισμός.

36). *Ὠθ(έω)-ῶ*=σπρώχνω. (ῥ. Fωθ=*ὠθ*, *ὠθ-ε*). παρτ. ἐ-ώ-θ(εον) ουν καὶ σπαν. ὤθουν. μέλ. ὤσω (καὶ ποιητ. ὠθή-σω). ἀόρ. ἀ. ἔ-ωσα. (παρκ. ἔ-ω-κα μτγν.).—Μέσ. ἢ παθ. φ. Ὠθοῦμαι=(ὠθῶ ἀπ' ἐμαυτοῦ τι, ἢ σπρώχνομαι ὑπό τινος). παρτ. ἐ-ωθούμην. μ. μέλλ. ὦ-σομαι. μ. ἀόρ. ἀ. ἐ-ωσάμην. παθ. μ. ἀ. ὠσ-θήσομαι. παθ. ἀ. ἀ. ἐ-ώσ-θην. (ἀπαρ. ὠσ-θῆναι). παρκ. ἔ-ωσ-μαι. (ἀπαρ. ἐ-ῶσθαι). ὑπ. ἐ-ώσ-μην. Ῥημ. (ἀπ)ωστός, (ἀπ)ωστέος. (παρὰ μεταγ. μέλλ. ὠθή-σομαι. παθ. ἀόρ. ἀ. ὠθή-θην).

§. 449. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν διὰ τοῦ τ* (§. 431) *ἐν τῷ Ἐνεστῶτι καὶ Παρατατικῷ.*

1). *Ἅπτ-ω*=ἀνάπτω, προσκολλῶ. (ῥ. *ἁφ*, (ἁφ-τ)=*ἁπτ*. §. 65). παρ. ἧπτ-ον. μέλλ. ἅψω. ἀ. ἀ. ἧψα.—Μ. ἢ Π. φ. Ἅπτ-ομαι=(ἐγγίζω, πιάνω). παρ. ἡπτ-όμην. μ. μέλλ. ἅψομαι. μ. ἀ. ἀ. ἡψάμην. παρκ. ἧμ-μαι, ἧψαι, ἧπται. κτλ. (ἀπ. ἧφ-θαι. μετ. ἡμ-μένος). ὑπ. ἧμ-μην, ἧψο, ἧπ-το. Ῥημ. ἁπ-τός, ἁπ-τέος.—(Παρ' Ἡροδ. εὕρηται καὶ παθ. ἀ. ἀ. ἥφ-θην· παρὰ δὲ μεταγ. καὶ παθ. μ. ἀ. ἁφ-θήσομαι).

2). *Βάπτ-ω*=βουτῶ, βάφω. (ῥ. *βαφ* (βαφ-τ)=*βαπτ*. §. 65). παρ. ἔ βαπτ-ον. μέλ. βάψω. ἀ. ἀ. ἔ-βαψα.—Μ. ἢ Π. φ. Βάπτ-ομαι. παρ. ἐ-βαπτ-όμην. μ. μέλλ. βάψομαι. π. μ. β'. βαφ-ήσομαι. π. ἀ. β'. ἐ-βάφ-ην. παρακ. βέ-βαμ-μαι. ὑπ. ἐ-βεβάμ-μην. Ῥημ. βαπτ-ός.

3). *Βλάπτ-ω.* (ῥ. *βλάβ*, (βλαβ-τ)=*βλαπτ*. §. 65). παρ. ἔ-βλαπτ-ον. μέλλ. βλάψω. ἀ. ἀ. ἔ-βλαψα. παρακ. βέ-βλαφ-α καὶ (ἔ-βλαφ α).— Μ. ἢ Π. φ. Βλάπτ-ομαι. παρ. ἐ-βλαπτ-όμην. μ. μέλλ. βλάψομαι (καὶ μὲ παθ. σημ. §. 462). παθ. μέλ. β'. βλαβ-ήσομαι. παθ. ἀ. β'. ἐβλάβ-ην καὶ ἀ. ἐ-βλάφ-θην. παρκ. βέ-βλαμ-μαι. ὑπ. ἐ-βεβλάμ-μην. (μετ' ὀ. μέλ. βεβλάψομαι. μεταγ.).

4). *Θάπτ-ω.* (ῥ. *ταφ*, (ταφ-τ)=*θαπτ*. §. 65 καὶ 79. 3). παρ. ἔ-θαπτ-ον. μέλλ. θάψω. ἀ. ἀ. ἔ-θαψα. (παρακ. τέ-ταφ-α ἀμφίβ.).— Μ. ἢ Π. φ. Θάπτ-ομαι. παρ. ἐ-θαπτ-όμην. παθ. μ. β'. ταφ-ήσομαι. παθ. ἀ. β'. ἐ-τάφ-ην. παρκ. τέ-θαμ-μαι, τέθαψαι, τέ θαπ-ται, κτλ.

πλ. γ'. τε-τάφ-αται. (ἀπ. τε-θάφ-θαι. μετ. τε θαμ-μένος). ὑπ. ἐ-τεθάμ-μην. (μετ' ὀ. μέλλ. τε θάψομαι, μεταγ. Παρ' Ἡροδ. εὕρηται καὶ παθ. ἀ. ἀ. ἐ-θάφ-θην). Ῥημ. θαπ-τέον.

5). *Θρύπτ-ω*=τρίβω, τσακίζω λεπτῶς, χαυνώνω. (ῥ. τρυφ, (τρυφ-τ) =θρυπτ. §. 65 καὶ 79. 5). παρ. ἔ-θρυπτ-ον. μέλ. θρύψω. ἀ. ἀ. ἔ θρυψα. —Μ. ἢ Π. φ. Θρύπτ-ομαι. παρ. ἐ-θρυπτ-όμην. μ. μέλ. θρύψομαι. μ. ἀ. ἀ. ἐ-θρυψάμην. παρκ. τέ θρυμ-μαι. ὑπ. ἐ-τεθρύμ-μην. Ῥημ. εὔ-θρυπ-τος.— (Παρὰ μεταγ. παθ. μ. ἀ. θρυφ-θήσομαι. παθ. ἀ. ἀ. ἐ-θρύφ-θην καὶ β'. (ἐ-θρύβ-την λίαν μεταγ.) καὶ ἐ-τρύφ-ην (Ὁμ.).

6). *Καλύπτ-ω*=σκεπάζω. (ῥ. *καλυβ*, *καλυπ-τ*). παρ. ἐ-κάλυπ-τον. μέλ. καλύψω. ἀ. ἀ. ἐ-κάλυψα.—(Παρὰ μεταγ. παρκ. κε-κάλυφ-α. ὑπ. ἐ-κεκαλύφ-ειν). Μ. ἢ π. φ. Καλύπτ-ομαι. παρ. ἐ-καλυπτ-όμην. μ. μέλ. καλύψομαι. μ. ἀ. ἀ. ἐ-καλυψάμην. παρκ. κε-κάλυμ-μαι. ὑπ. ἐ-κεκαλύμ-μην. μετ' ὀ. μ. κε-καλύψομαι. Ῥημ. καλυπ-τός, καλυπ-τέος.—(παρὰ μεταγ. παθ. μ. καλυφ-θήσομαι. παθ. ἀ. ἀ. ἐ-καλύφ-θην).

7). *Κάμπτ-ω*=λυγίζω. (ῥ. *καμπ*, *καμπ-τ*). παρ. ἔ-καμπτ-ον. μ. κάμψω. ἀ. ἀ. ἔ-καμψα.—μ. ἢ π. φ. Κάμπτ-ομαι. παρ. ἐκαμπτ-όμην. παθ. ἀ. ἀ. ἐ-κάμφ-θην. παρκ. κέ-καμ-μαι (ὅρα §. 319. Σημ. β'). ὑπ. ἐ-κεκάμ-μην. Ῥημ. καμπ-τός.—(Παρὰ μεταγ. μ. μέλ. κάμψομαι καὶ παθ. καμφ-θήσομαι).

8). *Κόπτ-ω.* (ῥ. *κοπ*, *κοπ-τ*). παρ. ἔ-κοπτ-ον, μ. κόψω, ἀ. ἀ. ἔ-κοψα.— μ. ἢ π. φ. Κόπτ-ομαι, παρ. ἐ-κοπτ-όμην, παθ. μ. β'. κοπ-ήσομαι, παθ. ἀ. β'. ἐ-κόπ-ην, παρκ. κέ-κομ-μαι, ὑπ. ἐ-κεκόμμην, μετ' ὀ. μ. κε-κόψομαι. Ῥημ. κοπ-τός —(παρὰ μεταγ. μ. μέλ. κόψομαι, παρ' Ἡρ. μ. ἀ. ἀ. ἐ-κοψάμην καὶ παρ' Ὁμ. β'. παρκ. κέ-κοπ-α).

9). *Κρύπτ-ω.* (ῥ. *κρυβ*, *κρυπ-τ*). παρ. ἔ-κρυπτ-ον, μέλ. κρύψω, ἀ. ἀ. ἔ-κρυψα.—(παρὰ μεταγ. παρκ. κέ-κρυφ-α, ὑπ. ἐ-κεκρύφ-ειν).— μ. ἢ π. φ. Κρύπτ-ομαι, παρ. ἐ-κρυπτ-όμην, μ. μέλ. κρύψομαι, μ. ἀ. ἀ. ἐκρυψάμην, παθ. μ. β'. κρυβ-ήσομαι καὶ (μεταγ. ἀ. κρυφ-θήσομαι), παθ. ἀ. ἀ. ἐ-κρύφ-θην καὶ (μεταγ. β'. ἐ-κρύβ-ην), παρκ. κέ-κρυμ-μαι, ὑπ. ἐ-κεκρύμ-μην. (μετ' ὀ. μ. κε-κρύψομαι. μεταγ.). Ῥημ. κρυπ-τός, κρυπ-τέος.

10). Κύπτ-ω=σκύπτω. (ῥ. κυφ, (κυφ-τ)=κυπτ. §. 65). παρ. ἔ-κυπτ-ον, (μ. κύψω. μτγν.), ἀ. ἀ. ἔ-κυψα, παρκ. κέ-κυφ-α, μ. μ. κύψομαι.

11). *Ῥίπτω* καὶ (ῥιπτέ-ω) *ῥιπτῶ*. (ῥ. *ῥιφ*, *ῥιπτ* καὶ ῥιπτ-ε. §. 430). παρ. ἔρριπτ-ον καὶ (ἐρρίπτε-ον) ἐρρίπτουν, μ. ῥίψω, ἀ. ἀ.

ἔρριψα, (ἀπ. ῥῖψαι), παρκ. ἔρριφα, ὑπ. ἐρρίφ-ειν(η).—Παθ. φ. Ῥίπτ-ομαι, παρ. ἐρριπτ-όμην, παθ· μ· ἀ. ῥιφ-θήσομαι καὶ β'. (ῥιφ-ήσομαι, μεταγ.), παθ. ἀ. ἀ. ἐρρίφ-θην καὶ β'. ἐρρίφ-ην, παρκ. ἔρριμ-μαι, ὑπ. ἐρρίμ-μην, (μετ' ὀ. μ. ἐρρίψομαι· μεταγ.)· Ῥημ. ῥιπ-τός.

12). *Σκέπτ-ομαι*, (ῥ· *σκεπ*, *σκεπ-τ*)· παρ· ἐ-σκεπτ-όμην. Ὁ Βνεστ. καὶ παρατ. σχεδὸν ἄχρηστοι παρ' Ἀττικοῖς· ἀντ' αὐτῶν δὲ *σκοπῶ*, *σκοποῦμαι* καὶ *ἐσκόπουν ἐσκοπούμην*, (περὶ ὧν ὅρα Σκοπῶ §. 460. 14). μ. μέλ· σκέψομαι, μ. ἀ. ἀ. ἐ σκεψάμην, παρκ· ἔ-σκεμμαι (μὲ ἐνεργ. καὶ παθ. σημ. §. 464. Σημ. γ'.), μετ' ὀ· μ. ἐ-σκέψομαι. Ῥημ. σκεπ-τέον·

13). Σκήπτ-ω συνήθ. σύνθ.=στηρίζω, πίπτω μεθ' ὁρμῆς. (ῥ. σκαπ, σκηπ (§. 424. 1.), σκηπ-τ), παρ. ἔ-σκηπτ-ον, μ. σκήψω, ἀ. ἀ. ἔ-σκηψα, (παρκ. ἔ-σκηφ-α, μεταγ.).—Μ. ἢ Π. φ. Σκήπτ-ομαι=(προφασίζομαι), παρ. ἐ-σκηπτ-όμην, μ. μέλ. σκήψομαι, μ. ἀ. ἀ. ἐσκηψάμην, παθ. ἀ. ἀ. ἐ-σκήφ-θην, παρ. ἔ-σκημ-μαι, ὑπ. ἐ-σκήμ-μην.

14). Τύπτ-ω=κτυπῶ. (ῥ. τυπ, τυπτ καὶ τυπτε. §. 430). παρ. ἔ-τυπτ-ον, μ. τυπτήσω.—Μ. ἢ Π. φ. Τύπτ-ομαι, παρ ἐ-τυπτ-όμην, μ. μέλλ. τυπτή-σομαι (μὲ παθ. σημ =θὰ κτυπηθῶ). Τοὺς λοιποὺς χρόνους ἐλλιπές. Ὅρα Παίω (§. 460. 11).—(Παρὰ ποιητ. ἐν χρήσει οἱ τύποι ἔ-τυψα, ἔτυπ-ον (ἀόρ. ἀ. καὶ β'.), τέτυμ-μαι (παθ. παρκ.), ἐτύπην (παθ. ἀ. β'.), καὶ ἐτυψάμην (μ. ἀ. ἀ.)· παρὰ μεταγ. δὲ οἱ τύψω, ἐ-τύπτη-σα, τέτυφα, τετύπτηκα. ἐτύφθην, τετύπτημαι).

§. 450. Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν καθαρὰν ῥίζαν διὰ τοῦ ν ἐν τῷ Ἐνεστῶτι μόνον καὶ Παρατατικῷ. (432).

1) *Bain* ω = πηγαίνω. (ῥ. βα, βαν, βαιν=(βανj). Παρτ. ἔ-βαιν-ον. μ. βήσομαι (§. 461). Α. β'. ἔ-βην (κατὰ τὰ εἰς μι, ὅρα §. 393. ά. 1). παρακ. βέ-βη-κα (μετὰ συγκεκ. τύπων, περὶ ὧν §. 392 Σημ. β'. 3). Ὑπ. ἐ-βεβήκ-ειν. Παθ. ἐν συνθ. (ἀνα-παρα) βαίνομαι. Ἐνεσ. ἀνα-βαίν-εται. παθ. πρκ. ἀνα-βέβα-μαι. (Ἀπ. ἀναβε-βά-σθαι. μετ. παρα-βεβα-μένος). παθ. ἀόρ. ά. ἀν-εβάθην. (Ἀπ. ἀνα-βα-θῆναι). Ῥημ. βα-τός.—(Ἐνερ. μέλλ. βή-σω καὶ ἀόρ. ἔ-βησα εὕρηνται ἐπὶ μεταβ. σημασίας).

Σημ. Τὸ βαίν-ω πρὸς τῷ ν προσλαμβάνει καὶ τὸ j, ὅπερ τραπὲν εἰς ι καὶ μετατεθὲν πρὸ τοῦ ν συναποτελεῖ μετὰ τοῦ α δίφθογγον· οἷον, ῥ. βαν =(βανj-ω)= βαν-ιω= βαίν-ω.

2). *Δάκν-ω*= δαγκάνω. (ῥ. δακ, δηκ (§. 424. 1.) καὶ δακ-ν). παρτ. ἔ-δακν-ον. μ. δήξομαι (§. 461.) ἀόρ. β'. ἔδακ-ον.— Παθ. Δάκν-ομαι. παρτ. ἐ-δακν όμην. παθ. μέλ. ά. δηχ-θήσομαι. παθ. ἀόρ. ά.

ἐδήχ-θην. παθ. παρκ. δέ-δηγ-μαι. ὑπ. ἐ-δε-δήγ-μην.—(Παρὰ μτγν. εὑρηνται ἀόρ. ά. ἔ-δηξα. παρακ. δέ-δηχ-α. μ. ἀόρ. ά. ἐ-δηξ-άμην καὶ παθ. ἀόρ. β'. ἐ-δάκ-ην.

3). *Δύ-ομαι* καὶ δύν-ω, (ἀμετάβ. χώνομαι, βουτῶ), (ῥ. δυ, δυν), παρτ. ἐ-δυ όμην καὶ ἔ-δυν-ον, μ. μέλλ. δύ-σομαι, ἀόρ. β'. ἔδυ-ν (ἀμετάβ. §. 465. κατὰ τὰ εἰς μι §. 393. δ'. 1.), παρκ. δέ-δυκα, (μὲ ἀμετάβ. συνήθ. σημ. καὶ σπαν. μεταβ.), ὑπ. ἐ-δεδύκ-ειν. παθ. μ. ά. δυ-θήσομαι, παθ· ἀόρ. ά. ἐ-δύ θην. Ῥημ. δυ-τός, (ἀπο)-δυτέον.—(Παρὰ δὲ τοῖς μὴ Ἀττικ., μ. ἀόρ. ά. ἐ-δύ-σάμην καὶ παρκ. δέ-δυ-μαι). —Ἐνεργ. τούτων ἔχον καὶ σπαν. ἀμετάβ. σημ. εἶνε τὸ

Δύ-ω=βυθίζω, χώνω καὶ (σπαν. βουτῶ), παρτ· ἔ-δυ-ον. μ. δύσω, ἀόρ. ά. ἔ δυ-σα (καὶ σπαν. παρκ. δέ-δυ-κα μὲ μεταβ. σημ. ὑπ. ἐ-δε-δύ-κειν).

4). *Κάμ-ω*=κουράζομαι, κοπιάζω, ἀσθενῶ, (ῥ. καμ, καμ-ν καὶ μεταθ. κμα). §. 427.) παρτ. ἔ-καμν-ον, μ. συνῃρ. καμοῦμαι, ἀόρ. β'. ἔ-καμ-ον, (ἀπ. καμ-εῖν, μετ. καμών, οἱ καμ-όντες = οἱ ἀποθανόντες), παρακ. κέ-κμη κα, ὑπ. ἐ-κε-κμή-κειν, (μετ. οἱ κε-κμη-κότες= οἱ τεθνεῶτες).

5). *Κερδαίν-ω*=κερδίζω, (ῥ· κερδα, κερδα-ν, κερδα-ι-ν (=κερδανj), παρτ. ἐ-κέρδαιν-ον, μ. συνῃρ. κερδαν-ῶ, ἀόρ. ά· ἐ-κέρδαν-α, (§. 343. Σημ· 1. ἀπ. κερδᾶν-αι), παρκ. κε-κέρδη-κα, ὑπ. ἐ-κε-κερδή-κειν.— (Παρ' Ἴωσι καὶ μτγν. εὕρηνται μέλ. κερδή-σω καὶ μέσ. κερδή-σομαι, ἀόρ. ά. ἐκέρδη-σα καὶ παρὰ μτγν· ὁ παρκ. κε-κέρδα-κα καὶ κε-κέρδαγ-κα).

6). *Πίν-ω*, (ῥ. πι, πι-ν, πο), μ. πί-ομαι (ἄνευ σ. §. 306. Σημ. γ'.), ἀόρ. β'. ἔ-πι-ον, (ὑπ. πί-ω, ἀπ. πι-εῖν, μετ. πι-ών. προσ. πῖθι πι-έτω), παρκ. πέ-πω-κα (§. 365.) καὶ παθ· πίν-ομαι, παρτ. ἐ-πιν-όμην. (Παρὰ μεταγ· Παθ. ἀόρ. ά· ἐπό-θην, παρακ. πέ-πο-μαι, ὑπ. ἐ-πε-πό-μην, μέλ. πι-οῦμαι καὶ παθ. πο-θήσομαι· ὁ δὲ τῆς πρς. τύπος πί-ε παρὰ ποιητ. καὶ μεταγεν.). Ῥημ. ποτός.

7). *Τέμ-ω*=κόπτω· (ῥ. τεμ, τεμ-ν καὶ μεταθ. τμε. §. 427.) παρτ. ἔ-τεμν-ον, μ. συνῃρ. τεμῶ, ἀόρ. β' ἔ-τε-μον (καὶ σπντ. ἔταμ-ον), παρκ. τέ-τμη-κα. Μέσ. ἢ παθ. φ. Τέμν-ομαι, παρ. ἐ-τεμνόμην, μ. μ. συνῃρ. τεμ-οῦμαι, μ. ἀόρ. β'. ἐ-τεμ-όμην, παθ. μ. ά. τμη-θήσομαι, παθ. ἀόρ. ά. ἐ-τμήθην, παρκ. τέ-τμη-μαι. μετ' ὀ. μ. τε-τμή-σομαι. Ῥημ. τμη-τός, τμη-τέος.

8). *Τίν-ω*= πληρώνω, συνήθ. σύνθ., (ῥ. τι, τι-ν), παρτ. ἔ-τιν-ον, μ. τί-σω, ἀόρ. ά. ἔ τι σα, παρκ. τέ-τι-κα, ὑπ. ἐ-τε-τί-κειν, μέσ. φ. Τίν-ομαι= (ἐκδικοῦμαι), παρτ. ἐ-τιν-όμην, μ. μέλλ. τί-σομαι, μ. ἀόρ. ά. ἐ-τι-σάμην (σπάν. παρὰ πεζ.), παθ. παρκ. τέ-τι-σ-μαι καὶ παθ· ἀόρ. ά. ἐ-τί σ-θην. (παθ. μὲ σ). Ῥημ. ἀπο-τισ-τέον.

9) *Φθάν-ω*, (ῥ. φθα, φθα-ν), μ. φθή-σομαι καὶ σπανιώτ. φθά-σω, ἀόρ. ά. ἔ-φθα-σα (συνηθέστ. ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ), ἀόρ. β'. ἔ φθη-ν (κατὰ τὰ εἰς μι, §. 393. ά. 4), παρακ. ἔ-φθα-κα, (μετ. ἐφθα-κώς), ὑπ. ἐ-φθά-κειν. (Παρὰ μεταγ. παθ. ἐνεστ. φθάν-ομαι, παρ· ἐ-φθαν-όμην καὶ παθ. ἀόρ. ἐ-φθά-σ-θην).

10). Φθίν-ω σπάν. ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ, μᾶλλον ποιητικόν, καὶ συνήθ. ἀμεταβ.= (φθείρ-ομαι, μαραίνομαι), ἐνίοτε δὲ μεταβ.= φθείρω, μαραίνω. (ῥ. φθι, φθι-ν). Παρτ. ἔ-φθιν-ον. Παθ. παρκ. μετ. φθί-μενος= (ὁ θανὼν) καὶ πλέον οὗ ἐν τῷ Ἀττικῷ πεζῷ.— (Οἱ λοιποὶ χρόνοι, φθί-σω, ἔ-φθι-σα, ἔ-φθι-κα, φθί-σομαι, ἐ-φθι-σάμην, ἐ-φθί-θην, ἔ-φθι-μαι, ἐ-φθί-μην ποιητικοὶ ἐκ τῆς ῥίζ. φθι· ὁ δὲ φθινή-σω ἐ-φθίνη-σα μεταγεν.).

§. 451. Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ παρατατικῷ διὰ τῆς συλλαβῆς νε. (§. 433).

1). (Βυνέ-ω) βυνῶ καὶ (μετγν.) βύ-ω= κλείω, στουμπώνω. (ῥ. βυ, βυ-νε). Εὔχρησ. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρὰ ποιητ. καὶ μεταγ.— Παρτ. ἐ-βύν(σον) οὖν καὶ (ἔ-βυ-ον), μ. βύ-σω, ἀόρ. ά. ἔ-βυ-σα καὶ μέσ. ἐ-βυσάμην, παθ. ἀόρ. ά. ἐ-βύ-σ-θην, παθ. παρκ. βέ-βυ-σ-μαι. (παθ. μὲ σ). Ῥημ. βυ-σ-τός.

2). Ἰκ-νέ-ομαι=(ἔρχομαι, φθάνω)· συνήθ. ἐν συνθ. μετὰ τῆς ἀπό, ἐκ κτλ. (ῥ. Ϝικ=ἴκ, ἰκ-νε), παρτ. (ἀφ)ίκνε-όμην=ούμην, μέλ. (ἀφ)ίξομαι, μ. ἀόρ. β'. (ἀφ)ίκ-όμην, (πρ. (ἀφ)ίκοῦ, ἀπ. (ἀφ)ίκ-έ-σθαι, μ. (ἀφ)ικόμενος), παρακ· (ἀφ)ῖγ-μαι, ἵξαι, ἵκται, ἀπ· ἵχ-θαι, ὑπ. (ἀφ)ῖγ-μην.

3). Προσ-κυνέ-ω (ῥ. κυ, κυ-νε. Σύνθ. ἐκ τοῦ ποιητ. καὶ σπανίου εἰς πεζοὺς κυ-νέ-ω, μ. κύ-σω, ἀόρ. ἔ-κυ-σα). Ὁμαλὸν ἐν τῷ πεζῷ, παρτ· προσ-εκύνε-ον, μ. προσ-κυνή-σω -σομαι, ἀόρ. ά. προσ-εκύνη-σα.—(παρὰ μεταγ· καὶ παρκ· προσ-κε-κύνη-κα).

4). Ὑπ-ισχνέ-ομαι=οῦμαι =ὑπόσχομαι. (ῥ. σεχ, σι-σεχ, §. 425=σισχ)=*ἰσχ, ἰσχ-νε, σχ, σχ-ε*), παρτ. ὑπ ισχνεόμην=ούμην. μ. μέλ. ὑπο-σχή-σομαι. μ. ἀ. β'. ὑπ-εσχ-όμην. (ὑπ. ὑπό-σχωμαι. εὐκτ. ὑπο-σχοίμην. πρ. ὑπό-σχου. ἀπ. ὑπο-σχέσθαι). παρκ. ὑπ-έσχη-μαι. ὑπ. ὑπ-εσχήμην. Οὕτω καὶ

5). Ἀμπ-ισχνοῦμαι ἢ ἀμπ-έχομαι καὶ (ἀμπ-ίσχομαι) (φορῶ, ἐνδύομαι), παρτ. ἠμπισχν(εό)ούμην ἢ ἠμπ-ειχόμην (§. 283), μ. μέλ. ἀμφ-έξομαι, μ.

ἀ. β'. ἠμπ-εσχόμην καὶ ἠμπ-ισχόμην. — (Παρὰ ποιητ. καὶ μτγν. εὕρηται ὡσαύτως Ἐνεστ. ἀμπίσχομαι.).—Τούτων ὡς Ἐνεργ. σπάνιον καὶ παρὰ ποιητ. τὸ

Ἀμπ-έχω ἢ ἀμπ-ίσχω=(σύνθ. ἐκ τῆς Αἰολ. ἀμπὶ=ἀμφὶ-ἔχω=περικαλύπτω), παρτ. ἀμπ-είχον, μ. ἀμφ-έξω, ἀόρ. ἤμπ-ισχον (ἀπ. ἀμπ-ισχεῖν).

Σημ. Ἀρχικὴ ῥίζα τῶν δύο ἀνωτέρω εἶνε σεχ, ἐξ ἧς δι' ἀναδιπλ. σι-σεχ, συγκ. τοῦ ε, σισχ, ἀποβολ. τοῦ ἀρκτικ. σ ἰσχ καὶ ἐπιτάσεως διὰ τῆς συλλαβῆς νε ισχ-νε. Ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ πάλιν ῥίζης σεχ γίνεται διὰ συγκ. μὲν ἡ σχ, διὰ μεταθ. δὲ ἡ σχεκ

§. 452. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ διὰ τῆς συλλαβῆς ar καὶ σπαν. αιν.* (§. 434. 1).

1). *Αἰσθάν-ομαι* (ῥ. *αἰσθ, αἰσθ-ε* (§. 430. , *αἰσθ-ar*), παρτ. ᾐσθαν-όμην, μ. μέλ. αἰσθή-σομαι, μ. ἀ. β'. ᾐσθ όμην, (ὑπ. αἰσθ-ωμαι, εὐκτ· αἰσθ-οίμην, ἀπ· αἰσθ έσθαι, μετ. αἰσθ όμενος), παρκ. ᾔσθη-μαι, (ἀπ· ᾐσθῆ σθαι), ὑπ. ᾐσθή-μην. Ῥημ. αἰσθη-τός.

2). *Ἁμαρτάν-ω*=σφάλλω, ἀποτυγχάνω, (ῥ. *ἁμαρτ, ἁμαρτ-ε, ἁμαρτ-ar*), παρ. ἡμάρταν-ον, μ. ἁμαρτή-σομαι (§. 461.), ἀόρ. β'. ἥμαρτ-ον, (ὑπ. ἁμάρτ ω, εὐκτ. ἁμάρτ-οιμι, ἀπ. ἁμαρτ εῖν, μετ· ἁμαρτ-ών), παρκ. ἡμάρτη-κα, ὑπ. ἡμαρτή-κειν· — Ἐν τῇ παθ. φωνῇ εὐχρηστ. μόνον τὸ γ'. πρ. οἷον, ἐνεστ. ἁμαρτάν-εται=(γίνεται σφάλμα), παρτ. ἡμαρτάν-ετο, (ἀπ. ἁμαρτάν-εσθαι, μετ· ἁμαρταν-όμενον), παρκ. ἡμάρτη-ται, (ἀπ. ἡμαρτῆ-σθαι, μετ. τὸ ἡμαρτημένον), ὑπ. ἡμάρτη-το, παθ. ἀ. ά· ἡμαρτή-θη (μετ. τὸ ἁμαρτηθέν).—(Παρὰ μτγν. ὁ μέλλ. ἁμαρτή-σω καὶ ὁ ἀόρ· ά. ἡμάρτη-σα)·

3). *Ἀπ-εχθάν-ομαι* = γίνομαι μισητός, ἔτι δὲ καὶ μισῶ τινα, (ῥ. *ἐχθ, ἐχθ-ε* (§. 430·) καὶ *ἐχθ ar*), παρτ ἀπ-ηχθαν-όμην, μέλ. ἀπ-εχθή-σομαι, μ. ἀ. β'. ἀπ ηχθ-όμην, (ὑπ. ἀπ-έχθ-ωμαι, ἀπ. ἀπ εχθ-έσθαι, μετ. ἀπ εχθ όμενος), παρκ. ἀπ-ήχθη-μαι, ὑπ. ἀπ-ηχθή-μην.

4). *Αὐξάν-ω* καὶ σπαν. αὔξω, (ῥ. ἀγ, ἀϜγ=*αὐγ, αὐξ*=(αὐγσ. §. 438.), *αὐξ-ε* καὶ *αὐξ-ar*), παρτ. ηὔξαν-ον, μέλ. αὐξήσω, ἀόρ. ά. ηὔξη-σα, παρκ. ηὔξη-κα, ὑπ. ηὐξήκ ειν. Μέσ. ἢ παθ. φ. Αὐξάν-ομαι καὶ αὔξ-ομαι, παρτ. ηὐξαν-όμην, μ. μέλ. αὐξή σομαι (μὲ παθ. σημ. §. 462.) καὶ σπαν. αὐξη-θήσομαι, παθ. ἀ. ά· ηὐξή-θην, παρκ. ηὔξημαι, ὑπ. ηὐξή-μην. Ῥημ. αὐξη τέον (μτγν.)·

5). *Βλαστάν-ω* συνήθ. μεταβ.=κάμνω νὰ βλαστήσῃ, (ῥ. *βλας, βλαστ ε, βλαστ ar*), παρτ. ἐ-βλάσταν-ον, μ. βλαστή-σω, ἀόρ. β'.

ἔ-βλαστ-ον, παρκ. ἐ-βλάστη-κα καὶ βε-βλάστη-κα, ὑπ. ἐ-βλαστή-κειν καὶ ἐ-βεβλαστή-κειν. — (Εὕρηται δὲ καὶ τύπος τοῦ ἀορ. ἀ ἐ-βλάστη-σα, ἀλλ' ὄχι Ἀττικός).

6). Δαρθάνω συνήθ. μετὰ τῆς κατά, κατα-δαρθάνω=κοιμῶμαι, (ῥ. δαρθ, δαρθ-ε, δαρθ-αν), παρτ. κατ-ε-δάρθανον, ἀόρ. β'. κατ-έδαρθον, παρκ. κατα-δεδάρθη-κα. (Παρὰ μτγν. μέλ. καταδαρθήσομαι καὶ ἀόρ. ἀ. ἐ-δάρ-θην).

7). Οἰδάνω καὶ οἰδέ-ω-ῶ=φουσκώνω, πρίσκομαι, (ῥ. οἰδ, οἰδ-ε, οἰδ-αν), παρτ. ᾠδαν-ον καὶ ᾠδε-ον=ουν, μέλ. οἰδή-σω, ἀόρ. ἀ. ᾠδη-σα, παρκ. ᾴδη-κα, ὑπ. ᾳδήκ-ειν.—(Παρὰ μτγν. Οἰδαίν-ω καὶ οἰδά-ω καὶ μέσ. ἐνεστ. οἰδέ-ομαι, μ. ἀορ. πληθ. γ'. οἰδή-σαντο καὶ ἀπ. οἰδήν-ασθαι.).

8). Ὀλισθάν-ω=γλιστρῶ. (ῥ. ὀλισθ, ὀλισθ-ε, ὀλισθ-αν). μ. ὀλισθήσω. ἀόρ. β'. ὤλισθον (ἀπ. ὀλισθεῖν, μετ. ὀλισθών).—(Παρὰ μτγν. Ἐνεστ. ὀλισθαίν-ω, ἀόρ. ἀ. ὠλίσθη-σα, παρκ. ὠλίσθη-κα, ὑπ. ὠλισθή-κειν).

9). Ὀσφραίν-ομαι=μυρίζομαί τι, (ῥ. ὀσφρ, ὀσφρ-ε, ὀσφρ-αν), παρατ. ὠσφραινόμην, μ. μέλ. ὀσφρή-σομαι, μ. ἀ. β'. ὠσφρ-όμην (σπαν.).—(Παρὰ μτγν. ἀπαντῶσιν Ἐνεστ. ὀσφραίνω=(δίδω ὄσφρησιν), ὀσφράν-ομαι καὶ ὀσφρά-ομαι, μ. ἀ. ἀ. ὠσφρη-σάμην καὶ ὠσφρην-άμην, παθ. ἀ. ἀ. ὠσφράνθην καὶ παρακ. ὦσφρη-μαι.).

10). *Ὀφλισκάν-ω*=χρεωστῶ εἰς τὸ δημόσιον, καταδικάζομαι, (ῥ. *ὀφλ, ὀφλ-ε, ὀφλ-ισκαν* §. 436. 2.), παρτ. ὠφλίσκαν-ον, μ. ὀφλή-σω, ἀόρ. β. ὤφλ-ον, (ὑπ. ὄφλ ω, εὐκ. ὄφλ-οιμι, ἀπ. ὀφλ-εῖν, μετ. ὀφλ-ών), ἀόρ. ἀ. ὤφλη σα (σπαν.), παρκ. ὤφλη-κα, ὑπ. ὠφλήκειν καὶ παθ. παρκ. ὠφλη-μένος.

§. 453. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ἀρχικὴν ῥίζαν ἐν τῷ Ἐνεστῶτι καὶ Παρτ. διὰ τῆς συλλαβῆς αν μεθ' ἑτέρου ν.* (§. 434. 2).

1). Θιγγάν-ω (μτγν.)=ἐγγίζω, (ῥ. θιγ, (θι-ν-γαν)=θιγγαν). Παρ' Ἀττικοῖς ἀπαντᾷ μόνον ὁ ἀόρ. β'. ἔθιγ-ον, ἐν τῇ ὑποτ. θίγ-ῃς καὶ μετ. θιγ-ών, οἱ δὲ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληροῦνται ἀπὸ τοῦ ἅπτ-ομαι —(Παρὰ τοῖς μὴ Ἀττ. μέλ. θίξομαι (σπαν. θίξω). Ἐνεστ. θιγγάνομαι, παθ. ἀ. ἀ. ἐ-θίχ-θην καὶ μ. ἀόρ. β'. ἐ-θιγ-όμην).

2). *Λαγχάν-ω*=κερδίζω διὰ κλήρου, ἐπιτυγχάνω, (ῥ. *λαχ, ληχ* (§. 424. 1.) καὶ *λαγχαν*=(λα-ν-χ-αν), παρτ. ἐ-λάγχαν-ον, μ. λήξομαι (§. 461.), ἀόρ. β'. ἔ-λαχ-ον, παρκ. εἰ-ληχ-α (καὶ σπαν. παρ' Ἀττ. λέ-λογχ-α), ὑπ. εἰλήχ-ειν, παθ. παρκ. εἴ-ληγ-μαι, ὑπ. εἰλήγ-μην (§. 278. καὶ Σημ. β'), παθ. ἀ. ἀ. ἐ-λήχ-θην (σπαν.). Ῥημ. ληκ-τέος.

3). *Λαμβάν-ω*. (ῥ. *λαβ, ληβ*, (§. 424. 1.) καὶ *λαμβαν*=λα-ν-β-αν)), παρ. ἐ-λάμβαν-ον. μ. μέλ. λήψομαι (§. 461.). ἀ. β'. ἔ-λαβ-ον. (ὑπ. λάβ-ω. εὐκτ. λάβ-οιμι. προστ. λαβέ. ἀπ. λαβ-εῖν. μετ.

λαβών), παρκ. εἴ-ληφ-α, ὑπ. εἰ-λήφ-ειν (§. 278 καὶ Σημ. β'). — Μ· ἢ Π. φ. Λαμβάν-ομαι, παρ. ἐ-λαμβαν-όμην, παθ. μ. ἀ. λη-φθήσομαι, παθ. ἀ. ἀ. ἐ-λήφ-θην, παρκ. εἴ-λημ-μαι, ὑπ. εἰ-λήμ-μην, μέσ. ἀ. β'. ἐλαβ-όμην, (ὑπ. λάβ-ωμαι, εὐκ. λαβ-οίμην, πρ. λαβ-οῦ, μετ. λαβ-όμενος). Ῥημ. ληπ-τός, ληπ-τέον. — (Παρὰ μετγ. καὶ μετ' ὀ. μ. λε-λήψομαι).

4). *Λανθάν-ω* = μένω ἄγνωστος. (ῥ. *λαθ, ληθ* (§. 424. 1.) καὶ *λα-ν-θ-αν*). παρατ. ἐ-λάνθαν-ον, μέλ. λή-σω, ἀόρ. β'. ἔ-λαθ-ον, (ὑπ. λάθ-ω, εὐκτ. λάθ-οιμι, πρ. λάθε, ἀπ. λα-θεῖν, μετ. λαθ-ών), παρακ. λέ-ληθ-α, ὑπερ. ἐ-λε-λήθ-ειν. Μέσ. φ. Λανθάν-ομαι συνήθ. ἐν συνθ. ἐπι-λανθάν-ομαι = (λησμονῶ), παρτ. ἐπ-ελανθαν-όμην, Μ. μέλ. ἐπι-λή-σομαι, Μ. ἀ. β'. ἐπ-ελαθ-όμην, παρκ. ἐπι-λέλησ-μαι, μετ' ὀ. μ. λε-λήσομαι. (ποιητ. μὲ παθ. σημ).

5). Λιμπάν-ω παρασχημ. τοῦ λείπ-ω. (ῥ. λιπ, λιμπαν=(λι-ν-π-αν). παρ. ἐ-λίμπαν-ον καὶ πλέον οὗ. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ λείπω. Ὅρα §. 441. 7.

6). *Μανθάν-ω*. (ῥ. *μαθ, μα-ν-θ-αν*, καὶ *μαθ-ε*). παρτ. ἐ-μάνθαν-ον, μ. μαθή-σομαι (§. 461.), ἀόρ. β'. ἔ-μαθ-ον, παρκ. με-μάθηκα, ὑπ. ἐ-μεμαθή-κειν. Σπανίως καὶ μόνον παρὰ Πλάτωνι ἀπαντᾷ καὶ παθ. Ἐνεστ. μανθάν-ομαι. Ῥημ. μαθη-τός, μαθη-τέον. —(Παρὰ μεταγ. μέλ. μαθή-σω).

7). *Πυνθάν-ομαι* = ἐρωτῶ νὰ μάθω, πληροφοροῦμαι. (ῥ. *πυθ, πυ-ν-θ-αν* καὶ *πευθ*, §. 424. 3). παρτ. ἐ-πυνθαν-όμην, μέλ. πεύσομαι, Μέσ. ἀόρ. β'. ἐ-πυθ-όμην, (πρ. πυθοῦ, ἀπ. πυθ-έσθαι, μετ. πυθ-όμενος), παρκ. πέ-πυσ-μαι, ὑπ. ἐ-πε-πύσ-μην. Ῥ. πευσ-τέον.

8). *Τυγχάν-ω* = τυχαίνω, λαμβάνω, (ῥ. *τυχ, τυ-ν-χ-αν. τυχ-ε*, καὶ *τευχ* §. 424. 3), παρατ. ἐ-τύγχανον, Μέσ. μέλ. τεύξομαι, ἀόρ. β'. ἔ-τυχ-ον, παρκ. τε-τύχη-κα (ἀμετάβ.), ὑπ. ἐ-τε-τυχή-κειν. (Παρὰ μεταγ. ἀπὸ Ἀριστοτέλ. καὶ παρκ. τέ-τευχ-α. Παθ. Ἐν. Ἐπιτυγχάνομαι, παθ. παρακ. ἐπι-τέ-τευγ-μαι καὶ παθ. ἀόρ. ἀ. ἐπ-ετεύχ-θην).

9). Φυγγάνω παρασχ. τοῦ φεύγω. (ῥ. φυγ, φυγ-γαν). παρ. ἐ-φύγγαν-ον καὶ πλέον οὗ. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τοῦ φεύγω. Ὅρα §. 441. 18.

§. 454. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν τοῦ Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ διὰ τῆς συλλαβῆς νυ ἢ ννυ.* (§. 435).

ἀ). διὰ τῆς συλλαβῆς *νυ*.

1). *Ἀγ-νυ-μι* = (συντρίβω, τσακίζω), σύνθ. πάντοτε παρὰ τοῖς

Ἀττικοῖς πεζ. (ῥ. Fαγ = ἀγ, ἀγ-νυ), μέλ. κατ-άξω, ἀόρ. ἀ. κατ-έαξα (§. 271. καὶ Σημ. ἀπ. κατ-ᾶξαι, μετ. (παρὰ Λυσ.) κατ-εάξαντες ὅπερ νῦν γράφουσι κατάξαντες), παρκ. β'. κατ-έαγ-α (ἀμεταβ. = εἶμαι τσακισμένος, ἀπ. κατ-εαγ-έναι, μετ. κατ-εαγ-ώς). Παθ. Κατ-άγ-νυμαι, παθ. ἀόρ. β'. κατ-εάγ-ην καὶ πλέον οὖ. — (Παρὰ μεταγ. ἀπαντᾷ παθ. ἀόρ. ἀ. κατ-εάχ-θην καὶ παθ. παρκ. κατ-έαγ-μαι). Ῥημ. κατ-ακτός.

2). Ἄρ-νυ-μαι = λαμβάνω. (ῥ. ἀρ, ἀρ-νυ). παρ. ἠρ-νύ-μην καὶ πλέον οὖ. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ αἴρ-ομαι. Ὅρα Αἴρω §. 447. 2.

3). Εἴργ-ω, εἴργ-νυ-μι καὶ (εἰργ-νύ-ω) = (ἐγκλείω, φυλακίζω). (ῥ. εἰργ, εἰργ-νυ) παρ. εἶρ-γ-ον καὶ εἴργ-νυν, μέλ. εἴρξω, ἀ. ἀ. εἶρξα. Παθ. Εἴργ-ομαι καὶ εἴργνυ-μαι, παρ. εἰργό-μην καὶ εἰργνύ-μην, παθ. ἀ. ἀ. εἴρχ-θην, παρκ. εἴργ-μαι, ὑπ. εἴργ-μην. Οὐσ. εἰρκ-τή.

Εἴργ-ω = (κλείω ἔξω, ἀποκλείω). παρ. εἶργ-ον, μ. εἴρξω, ἀ ἀ. εἶρξα. Παθ. Εἴργ-ομαι, παρ εἰργ-όμην, μ. μέλ. εἴρξομαι (μὲ παθ. σημ.), παθ. ἀ. ἀ. εἴρχ-θην, παρκ. εἴργ-μαι, ὑπ. εἴργ-μην.

4). Ἐλαύνω (μεταβ = βάλλω τι εἰς κίνησιν, καὶ ἀμετάβ = κινοῦμαι, πηγαίνω), (ῥ. ἐλα, (ἐλα-νυ) = ἐλαυν διὰ μεταθ. τοῦ υ), παρατ. ἤλαυν-ον, μέλ. Ἀττ. ἐλῶ καὶ σπαν. ἐλά-σω, ἀόρ. ἀ. ἤλα-σα (§. 364. 1), παρκ. ἐλ-ήλα-κα, ὑπ. ἐλ-ηλάκ-ειν (§. 279—80. 7. πάντοτε σύνθ. παρ' Ἀττ. μετὰ τῆς ἀπὸ ἢ ἐκ). Μέσ. ἢ παθ. φ. Ἐλαύν-ομαι, παρατ. ἠλαυν-όμην, Μέσ. μέλ. ἐλά-σομαι, Μέσ. ἀόρ. ἀ. ἠλα-σάμην καὶ παθ. ἠλά-θην, παρκ. ἐλ-ήλα-μαι, ὑπ. ἐλ-ηλά-μην. — Παρὰ Ξενοφ. εὕρηται καὶ προστ. ἔλα ἐκ τοῦ παρὰ ποιηταῖς Ἐνεστῶτος ἐλάω = ὦ. — (Παρὰ μεταγ. παθ. παρκ. ἐλ-ήλα-σμαι, παθ. ἀόρ. ἀ. ἠλά-σ-θην καὶ παθ. μ. ἀ. ἐλα-σθήσομαι καὶ ἐλα-θήσομαι).

Σημ. Ἐν τῷ ἐλαύνω τὸ υ τῆς συλλαβῆς νυ μετατίθεται πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ν καὶ συναποτελεῖ μετὰ τοῦ α δίφθογγον· οἷον, ἐλα-νυ-ω = ἐλαύνω.

5). Ζεύγ-νυ-μι = ζεύγω. (ῥ. ζυγ, ζευγ (§. 424) καὶ ζευγ-νυ). παρ. ἐ-ζεύγ-νυν, μ. ζεύξω, ἀ. ἀ. ἔ-ζευξ α. — Μ. ἢ Π. φ. Ζεύγ-νυ-μαι (σύνθ. παρ' Ἀττ. πάντοτε), παρ. ἐζευγνύ-μην, μ. μέλ. ζεύξομαι, μ. ἀ. ἀ ἐζευξάμην, παθ. ἀ. β'. ἐζύγ-ην καὶ σπαν. ἀ. ἐ-ζεύχ-θην, παθ. παρκ. ἔ-ζευγ-μαι, ὑπ. ἐ-ζεύγ-μην. — (Παρὰ δὲ τοῖς μὴ Ἀττ. Ἐνεστ. ζευγ-νύ-ω, παρ. ἐ-ζεύγ-νυ-ον, καὶ παρὰ μεταγ. παρκ. ἔ-ζευχ-α καὶ παθ. μ. ἀ. ζευχ-θήσομαι).

6). (Ἀπο)κτίν-νυ-μι. (ῥ. κτιν, κτιν-νυ). παρ. ἀπ-εκτίν-νυν. Ἕτερος τύπος τοῦ ἀπο-κτείν-ω κατ' ἐνεστ. μόνον καὶ παρατ. Ὅρα Κτείνω §. 447. 12.

7). Μίγ-νυ-μι καὶ μιγ-νύ-ω, σπαν. μίσγ-ω = σμίγω, ἀναμιγνύω. (ῥ. μιγ, μιγ-νυ καὶ μι-σ-γ, (§. 438.), παρατ. ἐ-μίγ-νυ-ν καὶ

(σπαν. ἐμίγ-νυ-ον καὶ ἔ-μισγ-ον), μέλ. μίξω, ἀόρ. ἀ. ἔμιξα — Μέσ. ἢ παθ. φ. Μίγ-νυ-μαι, παρατ. ἐ-μιγνύ-μην, Μέσ. μέλ. μίξομαι. Μέσ. ἀόρ. ἀ. ἐ-μιξάμην (μετγ.), παρακ. μέ-μιγ-μαι, ὑπ. ἐ-με-μίγ-μην. παθ. ἀόρ. ἀ. ἐ-μίχ-θην καὶ β'. ἐμίγ-ην (ποιητ.), παθ. μ. β'. μιγ-ήσομαι (ποιητ. καὶ μεταγν.) καὶ ἀ. μιχ-θήσομαι, μετ' ὀ. μ. με-μίξομαι (ποιητ.). (Παρὰ μετγν. καὶ ἐνεργ. παρακ. μέ-μιχα).

8). Οἴγ-νυ-μι καὶ οἴγ-ω σύνθ. πάντοτε ἐν τῷ πεζῷ μετὰ τῆς προθ. ἀνά, οἷον, ἀν-οίγνυ-μι καὶ συχνότερον ἀν-οίγ-ω. (ῥ. Fοιγ = οἰγ, οἰγ-νυ). παρατ. ἀν-έῳγ-ον, μέλ. ἀν-οίξω, ἀόρ. ἀ. ἀν-έῳξα, (ὑπ. ἀνοίξω, ἀπ. ἀν-οῖξαι, μετ. ἀν-οίξας), παρακ. ἀ. ἀν-έῳχα καὶ β'. ἀν-έῳγ-α = (εἶμαι ἀνοικτός, μεταγεν. ἀπ' Ἀριστοτέλ. ἀνθ' οὗ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀνέῳγμαι), ὑπ. ἀν-εῴχ-ειν καὶ β'. ἀν-εῴγ-ειν. — Μέσ. ἢ Παθ. φ. Ἀν-οίγ-νυ-μαι καὶ ἀν-οίγ-ομαι, παρατ. ἀν-εῳγ-όμην καὶ ἀν-εῳγ-νύ-μην, παθ. μέλ. ἀ. ἀν-οιχ-θήσομαι, παθ. ἀόρ. ἀ. ἀν-εῴχ-θην, (ὑπ. ἀν-οιχ-θῶ, ἀπ. ἀν-οιχ-θῆναι, μετ. ἀν-οιχ-θείς), παρκ. ἀν-έῳγ-μαι, ὑπ. ἀν-εῴγ-μην. Ῥημ. ἀν-οικ-τέον. — Περὶ αὐξήσ. ὅρα §. 273. καὶ Σημ.) — (Σπανίως ἀπαντῶσι παρ' Ἀττικοῖς παρτ. ἤνοιγ-ον καὶ ἀόρ. ἤνοιξα· συνήθεις δ' οὗτοι παρὰ μεταγ. ὡς καὶ ὁ ἠνέῳξα, ἠνεῴχθην, ἠνοίχ-θην καὶ β'. ἠνοίγ-ην, παρακ. ἠνέῳγ-μαι καὶ ἤνοιγ-μαι καὶ μ. μέλ. ἀνοίξομαι· ἐν δὲ τῇ Π. καὶ Ν. Διαθ. καὶ παθ. μ. β'. ἀνοιγ-ήσομαι).

9). Ὄλ-λυμι (σπαν. ὀλλύ-ω) = ἀφανίζω. χάνω· (ῥ. ὀλ, (ὀλ-νυ §. 378. Σημ. ά) = ὀλ-λυ καὶ ὀλ-ε, §. 430). Σύνθ. πάντοτε ἐν τῷ πεζῷ μετὰ τῆς ἀπό, οἷον, ἀπ-όλλυ-μι, πρτ. ἀπ-ώλλυ-ν (Πληθ. γ'. ἀπ-ώλλυ-σαν καὶ ἀπ-ώλλυ-ον), μ. Ἀττ. ἀπ-ολῶ, ἀόρ. ἀ. ἀπ-ώλε-σα, παρκ. ἀ. ἀπ-ολ-ώλε-κα = (ἔχω χάσει τι §. 465) καὶ πρκ. β'. ἀπ-όλωλ-α (ἀμεταβ.) = εἶμαι χαμένος, ἐχάθην, §. 365.), ὑπ. ἀπ-ολ-ώλ-ειν. Μ. ἢ Παθ. φ. Ἀπόλλυ-μαι = (χάνομαι, ἀφανίζομαι). παρτ. ἀπ-ωλ-λύ-μην, μ. μ. συνῃρ. ἀπ-ολ-οῦμαι, λεῖ, λεῖται· κτλ. μ. ἀόρ. β'. ἀπ-ωλ-όμην. — Περὶ τοῦ Ἀττ. ἀναδιπλασ. ὅρα §. 279—80. Περὶ δὲ τοῦ βραχέος ε §. 390. Σημ. β' καὶ γ'. — (Παρὰ μεταγ. παθ. ἀ. ἀ. ἀπ-ωλέσ-θην καὶ μ. ἀπ-ωλε-σάμην, παθ. μ. ἀ. ἀπ-ολε-σθήσομαι καὶ παρκ. ἀπ-ολώλε-σμαι).

10). Ὄμ-νυμι καὶ ὀμ-νύ-ω = ὁρκίζομαι. (ῥ. ὀμ, ὀμ-νυ καὶ ὀμ-ο. §. 430. Σημ.). παρ. ὤμ-νυ-ν καὶ ὦμ-νυ-ον, μ. μ. συνῃρ. ὀμ-οῦμαι, ὀμ-εῖ, ὀμ-εῖται, ἀ. ἀ. ὤμο-σα, παρκ. ὀμ-ώμο-κα, ὑπ. ὀμ-ωμό-κειν.

—Μ. ἢ Π. φ. Ὀμ-νυ-μαι (συνήθ. σύνθ.), παρ. ὠμ-νύ-μην, μ. ἀ. ά. ὠμο-σάμην, παρκ. ὀμ-ώμο(σ)ται. (Μετ. ὀμ-ωμο(σ)-μένος), ὑπ. ὀμ-ώμο(σ)-το, παθ. μ. ά. ὀμο(σ)-θήσομαι, παθ. ἀ. ά. ὠμό(σ)θην. Ῥημ. (ἀν)ώμοτος.—Περὶ ἀναδιπλασ. §. 279—80. καὶ περὶ μὴ τροπῆς τοῦ ο §. 390. Σημ. β' καὶ γ'.—(Παρὰ μεταγ. μέλλ. ὀμό-σω καὶ μέσ. ὀμό-σομαι).

11). Ὀ-μόργ-νυ-μι=σπογγίζω. (ῥ. (μεργ), ὀ-μοργ (§. 62 καὶ 424), καὶ ὀ-μοργ-νυ). παρ. ὠμόργ-νυν, μ. ὠ-μόρξω, ἀ. ά. ὤμορξα.—Μ. ἢ Π. φ. Ὀμόρ-γνυ-μαι=(σπογγίζομαι), παρ. ὠμοργνύ-μην, μ. μ. ὀμόρξομαι (σπάν.), μ. ἀ. ά. ὠμορξάμην, παθ. ἀ. ά. ὀμορχ-θείς.

12). Πήγ-νυ-μι καὶ σπαν. πηγ-νύ-ω=ἐμπήγω, κάμνω νὰ πήξῃ. (ῥ. παγ, πηγ (§. 424) καὶ πηγ-νυ). παρ. ἐ-πήγ-νυ-ν καὶ (σπαν. ἐπήγνυ-ον), μέλ. πήξω, ἀ. ά. ἔ-πηξα, παρκ. β'. πέ-πηγ-α (ἀμεταβ.=εἶμαι στερεός, πηγμένος), ὑπ. β'. ἐ-πε-πήγ-ειν.—Μ. ἢ Π. φ. Πήγ-νυ-μαι, παρ. ἐ-πηγ-νύ-μην, παθ. μ. β'. παγ-ήσομαι, παθ. ἀ. β'. ἐ-πάγην καὶ ά. ἐ πήχ-θην (ποιητ.). Ῥημ. πηκ-τός.—(Παρὰ μεταγ. ἐνεργ. παρκ. πέ-πηχ-α, παθ. πέ-πηγ-μαι, μ. μέλ. πήξομαι καὶ μ. ἀ. ά. ἐ-πηξάμην).

13). Πτάρ-νυ-μαι=πτερνίζομαι. (ῥ. πταρ, πταρ-νυ). παρ. ἐ-πταρ-νύ-μην, ἀ. β'. ἔ-πταρ-ον.—(Παρὰ μεταγ. ἀπὸ Ἀριστοτέλ. Ἐνεστ. πτάρ-ω, ἀ. ά. ἔ-πταρ-α καὶ παθ. ἀ. β'. ἐ-πτάρ-ην, μέλ. συνῃρ. πταρ-ῶ καὶ μέσ. πταρ-οῦμαι).

14). *Ῥήγ-νυ-μι*=σχίζω. (ῥ. *ῥαγ, ῥηγ* καὶ *ῥωγ*, (§. 424) *ῥηγ-νυ*). παρ. ἐ-ρρήγ-νυν, μέλ. ῥήξω, ἀ. ά. ἔρρηξα, παρκ. β'. ἔρρωγα (ἀμεταβ.=εἶμαι ἐσχισμένος), ὑπ. ἐρρώγ-ειν.—Μ. ἢ Π. φ. Ῥήγ-νυ-μαι, παρ. ἐρρηγνύ-μην, μ. μέλ. ῥήξομαι, μ. ἀ. ά. ἐρρηξάμην (ἀμφότ. οὐχὶ Ἀττικοί), π. μ. β'. ῥαγ-ήσομαι, παθ. ἀ. β'. ἐρράγ-ην.—(Παρὰ μεταγ. ἐνεργ. παρκ. ἔρρηχ-α καὶ παθ. ἔρρηγ-μαι, ὑπ. ἐρρήγ-μην, παθ. ἀ. ά. ἐρρήχ-θην.

15). Στόρνυ-μι=στρώνω. (ῥ. στορ, στορ-νυ καὶ στορ-ε) καὶ παρ. ἐ-στόρνυ-ν σπάνιοι παρὰ τοῖς Ἀττ. πεζογρ. τύποι ἀναπληρούμενοι ἀπὸ τοῦ στρώ-ννυμι. (Ὅρα κατωτέρω β'. 11.). μέλ. Ἀττ. στορ-ῶ, ἀ. ά. ἐ-στόρε-σα (§. 390. Σημ. β').—Μ. φ. Στόρ-νυ-μαι, παρ. ἐ-στορ-νύμην καὶ πλέον οὔ.—(Παρὰ ποιητ. δὲ καὶ μεταγ. παρκ. ἐ-στόρε-σμαι, παθ. ἀ. ά. ἐ-στορέ-σθην καὶ μέσ. ἐστορε-σάμην.)

16). Φράγ-νυ-μι=κλείω, φράζω. (ῥ. φραγ, φραγ-νυ). παρ. ἐ-φράγ-νυ-ν. Ἕτερος τύπος τοῦ συνήθους φράττ-ω ἢ φράσσ-ω. (Ὅρα §. 445. 26).

β'). Διὰ τῆς συλλαβῆς ννυ.

1). *Ἀμφι-έννυ-μι*=ἐνδύω. (ῥ. (Γεσ=ἑσ, ἑσ-νυ) *ἑ, ἑν-νυ*). παρ. ἠμφι-έννυ-ν, μέλ. Ἀττ. ἀμφιῶ, ἀ. ά. ἠμφίε-σα.—Μ. φ. Ἀμφι-έννυ-μαι=(ἐνδύω ἐμαυτόν), παρ. ἠμφι-εννύ-μην, μ. μέλ. ἀμφι-έ-σομαι, μ. ἀ. ά. ἠμφι-ε-σάμην, παρκ. ἠμφί-ε-σμαι, ὑπ. ἠμφι-έ-σμην.—Περὶ αὐξήσ. ὅρα §. 282. γ'. Σημ. καὶ περὶ μὴ τροπῆς τοῦ ε §. 390. Σημ. β' καὶ γ'.—(Παρὰ μεταγ. ἐνεστ. ἀμφι-εννύω καὶ παρτ. ἠμφι-έννυ-ον).

2). Ζέ-νυ-μι (μεταγ.). Ἐνεργ. μεταβ.=(βράζω τι) καὶ ζέ-ω (ἀμετ). =βράζω. (ῥ. ζεσ, ζεσ-νυ=ζε, ζεννυ). μέλ. ζέ-σω, ἀ. ά. ἔ-ζε-σα.—(Παρὰ μεταγεν. Μ. ἢ Π. παρκ. ἔ-ζε-σμαι. παθ. ἀ. ά. ἐ-ζέ-σθην).

3). *Ζώ-ννυ-μι*=ζώνω. (ῥ. ζοσ, ζοσ-νυ=ζω, *ζω-ννυ*). παρ. ἐ-ζώ-ννυ-ν, ἀ. ά. ἔζω-σα.—Μ. φ. Ζώ-ννυ-μαι=(ζώνω ἐμαυτόν), παρ. ἐ-ζω-εννύ-μην, μ. μέλ. ζώ-σομαι, μ. ἀ. ά. ἐ-ζω-σάμην, παθ. παρκ. ἔ-ζω-σμαι, ὑπ. ἐ-ζώ-σμην (ὄχι Ἀττ.).—(Παρὰ μεταγ. ἐνεργ. παρκ. ἔζω-κα καὶ παθ. ἔζω-μαι, παθ. ἀ. ά. ἐ-ζώ-σθην. Ῥημ. ζω-στός).

4). Κερά-ννυ-μι=ἀναμιγνύω. (ῥ. κεραδ, κεραδ-νυ=κερα, κερα-ννυ καὶ συγκοπ. (§. 426.) κρα). παρ. ἐκερά-ννυ-ν, ἀόρ. ά. ἐκέρα-σα (§. 390. Σημ. β'.).—Μ. ἢ Π. φ. Κερά-ννυ-μαι, παρ. ἐκερα-εννύ-μην, παθ. μ. ά. κραθήσομαι, παθ. ἀ. ά. ἐκρά-θην καὶ ἐκερά-σθην, παρκ. κέ-κρα-μαι, ὑπ. ἐκεκρά-μην, μ. ἀ. ά. ἐκερα-σάμην. Ῥημ. κρα-τέον, ἄ-κρατος.—(Παρὰ μεταγ. ἐνεστ. κερα-ννύω, μέλ. κερά-σω καὶ μέσ. κερά-σομαι, παρκ. κεκέρακα καὶ κέκρακα, καὶ (παρὰ ποιητ. καὶ μεταγ. παθ. παρκ. κε-κέρα-σμαι).

5). Κορέ-ννυ-μι=χορταίνω τι. (ῥ. κορεδ, κορεδ-νυ=κορε, κορε-ννυ). παρτ. ἐκορέ-ννυ-ν, μέλ. κορέ-σω, ἀόρ. ά. ἐκόρε-σα καὶ μέσ. ἐ-κορε-σάμην, παρκ. κε-κόρε-σμαι, παθ. ἀ. ά. ἐκορέ-σθην (μὲ σημ. μέσ.=ἐχόρτασα ἐμαυτόν). Ῥημ. ἀ-κόρε-στος.—(Παρὰ μεταγ. μέσ. ἐνεστ. κορέ-ννυμαι, παρ. ἐκορε-ννύμην, μ. μέλ. κορέ-σομαι, παθ. μ. ά. κορε-σθήσομαι, μετ' ὀ. μ. κεκορή-σομαι· ὁ δὲ παρκ. κεκόρηκα παρὰ ποιητ. καὶ μεταγεν.).

6). *Κρεμά-ννυ-μι*=κρεμῶ. (ῥ. κρεμαδ, κρεμαδ-νυ=*κρεμα, κρεμα-ννυ*). παρ. ἐκρεμά-ννυ-ν, μ. συνῃρ. κρεμῶ, ᾷς, ᾷ. κτλ. (σπαν. κρεμά-σω). ἀ. ά. ἐκρέμα-σα.—Μ. ἢ Π. φ. Κρεμά-ννυ-μαι, παρτ. ἐ-κρεμα-εννύμην, παθ. ἀ. ά. ἐκρεμά-σ-θην. Ὡς παρκ. τούτου ὁ ἐνεστ. κρέμα-μαι=(εἶμαι κρεμασμένος). Ὅρα §. 458. 3. Ἐν λ. *Κρέμα-μαι*. —(Παρὰ μεταγ. ἐνεστ. κρεμα-εννύ-ω, παθ. παρκ. κε-κρέμα-σμαι καὶ μ. ἀ. ά. ἐκρεμα-σάμην).

7). Πετά-ννυ-μι=ἀνοίγω, ἁπλώνω (ῥ. πεταδ, πεταδ-νυ=πετα, πεταεννυ καὶ συγκ. (§ 426.) πτα). Συνήθ. παρ' Ἀττικ. σύνθ. παρτ. ἐπετά-εννυ-ν, μέλλ. πετά-σω καὶ Ἀττ. πετῶ, ᾷς, ᾷ, κτλ. Ἀόρ. ά. ἐπέτα-σα.— Μ. ἢ παθ. φ. Πετάννυ-μαι, παρτ. ἐπεταννύ-μην, παρκ. πέ-πτα-μαι.— (Παρὰ μτγν. ἐνεργ. παρακμ. πεπέτακα, μ. ἐνεσ. πετά-εννυ-μαι, μ. ἀ. ά. ἐπετα-σάμην, παθ. παρκ. πε-πέτα-σμαι, καὶ παθ. ἀ. ά. ἐπετά-σθην).

8). *Ῥώ-ννυ-μι* (σπαν. ῥω-εννύ-ω)=ἐνδυναμώνω. (ῥ. ῥωσ, ῥωσ-

νυ = ῥω, ῥω-νυ), παρτ. ἐρρώ-νυ-ν, μ. ῥώ-σω. (ἀόρ. ἀ. ἔρρω-σα μτγν.).—Μ. ἢ παθ φ. Ῥώ-νυ-μαι, παρτ. ἐρρωνν-ύμην. παρακ. ἔρρω-μαι, (προσ. ἔρρω-σο = ὑγίαινε, ἀπ. ἐρρῶ-σθαι, μετ. ἐρρωμένος). Παθ. ἀόρ. ἀ. ἐρρώ-σθην καὶ παθ. μ. ἀ. ῥω-σθήσομαι μτγν.). Ῥημ. ἄρρωστος.

9). *Σβέ-ννυ-μι* = σβύνω τι, (ῥ. σβεσ, σβεσ-νυ = σβε, σβε-νυ), παρτ. ἐσβέ-ννυ-ν, μ. σβέ-σω, ἀόρ. ἀ. ἔσβε-σα καὶ β'. ἔσβη-ν (μὲ μέσ. ἀμεταβ. σημ. §. 465. Περὶ σχημ. ὅρα §. 382. Σημ.), παρκ. ἔσβη-κα (ἀμεταβ. = εἶμαι ἐσβεσμένος. §. 466. ἀ.). — Μ. ἢ παθ. φ. Σβέ-ννυ-μαι, παρτ. ἐσβεννύ-μην, μ. μέλλ. σβή-σομαι. Παθ. μ. ἀ. σβε-σ-θήσομαι. Παθ. ἀ. ἀ. ἐσβέσ-θην, παρκ. ἔ-σβεσμαι, ὑπ. ἐ-σβέσ-μην. Ῥημ. ἄσβεστος. — (Παρὰ μτγν. ἐνεσ. σβε-ννύω, παρτ. ἐσβέ-ννυον, μ. ἀ. ἀ. ἐσβε-σάμην).

10). *Σκεδά-ννυ-μι* = σκορπίζω. (ῥ. σκεδαδ, σκεδαδ-νυ = σκεδα, σκεδα-ννυ). παρτ. ἐσκεδά-ννυ-ν, (σύνθ. πάντοτε παρ' Ἀττ. ἐν τῷ ἐνεσ. καὶ παρατ.), μ. Ἀττ. σκε δῶ, δᾷς, δᾷ. Ἀόρ. ἀ. ἐσκέδα-σα. —Μέσ. ἢ παθ. φ. Σκεδά-ννυ-μαι, παρτ. ἐσκε-δα-ννύμην, παρκμ. ἐ-σκέδασ-μαι, ὑπ. ἐσκεδάσ-μην. Παθ. ἀ. ἀ. ἐσκεδάσ-θην.—(Παρὰ μεταγν. μέλλ. σκεδά-σω καὶ παθ. σκεδασ-θήσομαι).

11). Στρώννυ-μι = στρώνω (ῥ. (στρωσ, στρωσ-νυ) = στρω, στρω-ννυ) καὶ παρ. ἐ στρώνναν οἱ μόνοι σχεδὸν εὔχρηστοι παρ' Ἀττ. τύποι ἀντὶ τοῦ στόρνυμι ἐστόρνον (ὅρα ἔμπρ. ἀ. 15). Μ. στρώ-σω σπάν. ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ στορ-ῶ, ἀόρ. ἀ. ἔ-στρω-σα καὶ συνηθέστ. ἐ-στόρε-σα. Ἐν τῇ Μ. ἢ παθ. φ. ὁ ἐνεστ. καὶ παρτ ἀναπληρ. ὑπὸ τοῦ στόρνυ-μαι ἐ-στορνύ-μην, μ. ἀόρ. ἀ. ἐ-στρω-σάμην καὶ ἐ-στορε-σάμην. Παθ. ἀόρ. ἀ ἐ-στρώ-θην, παρκ. ἔ-στρω-μαι, ὑπ. ἐ-στρώ-μην.—(Παρὰ μεταγ. ἐνεσ. στρωννύ-ω, παρκ. ἔ στρω-κα, μ. μέλλ. στρώ σομαι καὶ παθ. στρω-θήσομαι).

12). Χρώννυ-μι (μτγν.) καὶ χρώζ-ω (ποιητ.) = χρωματίζω, βάφω, (ῥ. (χρωδ, χρωδ-νυ = χρω, χρωννυ). παρ. ἐ-χρώννυν καὶ ἔχρωζον, μ. χρώ-σω, ἀόρ. ἀ. ἔ-χρω-σα, καὶ παθ. ἐ-χρώσθην, παρ. κέ-χρωσ-μαι. — (Παρὰ μεταγ. παρκ. κέ-χρω-κα καὶ παθ. κέ-χρω-μαι. Παθ. μ. χρωσ-θήσομαι).

12). Χώννυ-μι καὶ χωννύω = (ῥ. χοσ, χοσ-νυ = χω, χω-ννυ). παρτ. ἐ-χώννυν. Παραχθημτ. μεταγεν. τοῦ χό-ω = (σωρεύω, γεμίζω μὲ χῶμα). Παρτ. (ἔχο-ον) = ἔχουν. (Μετ. χῶν), μέλ. χώ-σω, ἀόρ. ἀ. ἔχω-σα, παρκ. κέχω-κα. Μέσ. ἢ παθ. φ. (Χό-ομαι) χοῦμαι, παρτ. (ἐχο-όμην) ἐχούμην, μέλ. παθ. χω-σ-θήσομαι, παθ. ἀόρ. ἀ. ἐ-χώ-σθην, παρκμ. κέ-χω-σμαι, ὑπ. ἐκεχώσμην.—Ῥημ. χωσ-τός.—Παρὰ μεταγ. μ. ἀ. ἀ. ἐ-χω-σάμην).

§. 455. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν φίζαν διὰ τοῦ σκ, (§. 436) ἢ διὰ τοῦ σκ καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ (§. 437).*

α'). διὰ τοῦ σκ.

1). *Ἀλίσκ-ομαι* = πιάνομαι, κυριεύομαι), παθ. τοῦ αἱρέ-ω = (κυριεύω). παρτ. ἡλισκ-όμην, μ. μέλλ. ἁλ ώσομαι, ἀόρ. β'. ἥλω-ν καὶ συνήθως ἑάλ-ων, ως, ω (κατὰ τὰ εἰς μι· §. 393. γ'. 2), παρκ. ἑάλω-κα καὶ ἥλω-κα. Ῥημ. ἁλω-τός.—(Περὶ αὐξήσ. §. 271 καὶ Σημ.) — Πάντες οἱ χρόνοι τοῦ ῥήμ. ἔχουσι παθ. σημ.). — (Παρὰ μεταγ. Ἐνερ. ἐν. ἁλίσκ-ω. Παθ μ. ἁλω-θήσομαι καὶ παθ. ἀ. ἀ. ἡλώ-θην).

2). Ἀμβλίσκ-ω καὶ ἀμβλό ω = κάμνω ν' ἀποβληθῇ ἔμβρυον. (ῥ. ἀμβλ, ἀμβλ-ι-σκ, καὶ ἀμβλ-ο), παρτ. ἠμβλισκ-ον. Συνήθ. σύνθ. μετὰ τῆς προθ. ἐξ, μέλλ. (ἐξ)αμβλώ-σω, ἀόρ. ἀ. (ἐξ)ήμβλωσα, παρκ. (ἐξ)ήμβλωκα. (Παρὰ μεταγ. καὶ παθ. τύποι ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ἀμβλό-ω οἷον, ἐνεσ. ἐξ-αμβλοῦται, ἀόρ. ἀ. ἠμβλώ-θην, παρκ. ἠμβλω-μαι, ὑπ. ἠμβλώ μην.).

3). Ἀναλ-ίσκ-ω (καὶ ἀναλό-ω, ῶ) = ἐξοδεύω, (ῥ. ἀναλ, ἀναλ-ισκ, ἀναλο). παρτ. ἀνάλισκ-ον, καὶ ἀνήλισκον καὶ (ἀνάλουν), μετὰ διπλῆς δὲ προθ. κατ-ηνάλισκον (§. 269. 1 καὶ 284. Σημ. ἀ.), μ. ἀναλώσω, ἀόρ. ἀ. ἀνάλωσα καὶ ἀνήλωσα, ἀλλὰ μόνον κατ-ηνάλω-σα, παρακμ. ἀν-άλω-κα καὶ ἀν-ήλωκα ἀλλὰ μόνον κατ-ηνάλωκα.—Παθ. Ἀναλίσκ-ομαι καὶ (ἀναλοῦμαι), παρτ. ἀν-ηλισκ-όμην καὶ (ἀνηλούμην), παθ. μ. ἀ. ἀναλωθήσομαι, παθ. ἀ. ἀ. ἀν-αλώ-θην καὶ ἀνηλώθην, ἀλλὰ κατ-ηναλώ-θην, παθ. πρκ. ἀνάλω-μαι καὶ ἀν-ήλωμαι ἀλλὰ κατ-ηνάλω-μαι, ὑπ. ἀνηλώ-μην. Ῥημ. ἀνάλωτος, ἀναλωτέος.

4) *Ἀρέσκ-ω* = εἶμαι ἀρεστός, (ῥ. ἀρε, ἀρε-σκ). παρτ. ἤρεσκ-ον, μ. ἀρέ-σω, ἀ. ἀ. ἤρε-σα (§. 364. 2).—Μέσ. ἢ παθ. φ. Ἀρέσκ-ομαι = εὐχαριστοῦμαι), παρτ. ἠρεσκ-όμην καὶ πλέον οὗ. — (Παρὰ μεταγν. Ἐνερ. παρκ. ἀρ-ήρε-κα, παθ. μ. ἀρε-σ-θήσομαι, καὶ παρὰ ποιητ. καὶ μτγν. μ. μέλ. ἀρέ-σομαι, μ. ἀ. ἀ. ἠρε-σάμην, παθ. ἀ. ἀ. ἠρέσ-θην καὶ Ῥημ. ἀρεστός).

5). (Ἀνα)διώσκ-ομαι = ἀναζῶ (ἀμεταβ.) καὶ δίδω ζωὴν (μεταβ.). Συνήθ. σύνθ. καὶ σπαν. ἀπαντῶν παρ' Ἀττικοῖς. (ῥ. βιο, βιω-σκ). ἀόρ. β'. ἀν-εβίω-ν· (ἀμεταβ. κατὰ τὰ εἰς μι· §. 393. γ'. 2). μ. ἀ. ἀ. ἀν-εβιω-σάμην, (μεταβ.) — (Παρὰ τοῖς πολὺ μτγν. καὶ Ἐνεργ. ἀνα(δια)βιώσκω, μ. ἀναβιώσω καὶ ἀόρ. ἀ. ἀνεβίωσα.).

6). Γηράσκ-ω καὶ (σπανιώτατα παρ' Ἀττ.) γηράω = ῶ = γίνομαι γέρων. (ῥ. γηρα, γηρα-σκ). παρτ. ἐγήρασκ-ον (καὶ ἐγήρ-ων), μ. γηρά-σομαι καὶ σπαν. γηράσω, ἀόρ. ἀ. ἐγήρα-σα (καὶ μὲ μεταβ. σημ. Ἐν τῇ ἀπαρ. ὅμως ὁ κατὰ τὰ εἰς μι τύπος γηρᾶ-ναι προτιμᾶται τοῦ γηρᾶ-σαι), παρκ. γεγήρα-κα = (εἶμαι γέρων), ὑπ. ἐ-γεγηρά-κειν.

7) *Εὑρίσκ-ω*, (ῥ. εὑρ, εὑρ-ι-σκ. εὑρ-ε §. 430). παρτ. εὕρισκ-ον

(σπαν. ηὗρισκ-ον), μ. εὑρήσω, ἀ. β'. εὗρ-ον καὶ (ηὗρ-ον, προσ. εὑρέ, §. 336. Σημ.), παρκ. εὕρη-κα, ὑπ. εὑρή-κειν.—Μέσ. ἡ παθ. φ. Εὑρίσκ-ομαι=(εὑρίσκω δι' ἐμαυτόν τι, πορίζομαι), παρτ. εὑρισκ-όμην, (σπ. ηὑρισκόμην), μ. μέλλ. εὑρή-σομαι, μ. ἀ. β'. εὑρ-όμην καὶ ηὑρ-όμην), παθ. μ. ἀ. εὑρε-θήσομαι, παθ. ἀ. ἀ. εὑρέ-θην, παρακ. εὕρη-μαι, ὑπ. εὑρή-μην. Ῥημ. εὑρε-τός. — (Παρὰ μετγν. καὶ μέσ. ἀ. ἀ. εὑράμην).

8). *Ἠβάσκ-ω* =(γίνομαι ἔφηβος) καὶ *ἡβά-ω* = ῶ = εἶμαι ἔφηβος. (ῥ. *ἡβα, ἡβα-σκ*). παρατ. ἤβα-ον = ων, μέλ. ἡβή-σω, ἀόρ. ἀ. ἥβη-σα = (ἔγεινα ἔφηβος), παρακ. ἤβη-κα, ὑπ. ἡβήκ-ειν. — (Καὶ τὸ ἡβά-ω ἐν συνθ. =γίνομαι ἔφηβος).

9). *Θνήσκ-ω* σχεδὸν πάντοτε σύνθ. ἀπο-θνήσκω. (ῥ. *θαν*, μεταθ. *θνα* (§. 427.) καὶ *θνη σκ*). παρατ. ἀπ-έθνησκον, μέλ. συνῃρ. ἀποθαν-οῦμαι, ἀόρ. β'. ἀπ-έθαν-ον (καὶ οἱ τρεῖς χρόνοι οὗτοι πάντοτε σύνθ.), παρακ. τέθνη-κα (πάντοτε ἄνευ προθέσ. Περὶ τῶν συγκεκομ. τύπων τέθνα-μεν κτλ. ὅρα §. 392. Σημ. β'. 1.), ὑπ. ἐτεθνή-κειν, μετ' ὀ. μ. τεθνήξω καὶ (μεταγ. τεθνήξομαι καὶ Μέσ. μέλ. θνήξομαι). — Ῥημ. θνη-τός. — Τὸ *ἀποθνήσκω* λαμβάνεται ὡς Παθ. τοῦ ἀποκτείνω ἔχον τὴν σημ. τοῦ φονεύομαι ὑπό τινος.

10). Θρώσκω = πηδῶ ἔξω, (ῥ. θορ, μεταθ. θρο (§. 427.) καὶ θρωσκ), παρατ. ἔ-θρωσκ-ον, μέλ. συνῃρ. θο-οῦμαι, ἀόρ. β'. ἔθορ-ον.

11). *Ἱλάσκ-ομαι* = ἐξιλεώνω. (ῥ. *ἱλα, ἱλα-σκ*). παρατ. ἱλασκ-όμην, Μέσ. μέλ. ἱλά-σομαι, Μέσ. ἀόρ. ἀ. ἱλασάμην, παθ. ἀόρ. ἀ. ἱλάσθην (§. 364. 1), (παρακ. ἵλασ-μαι, ὑπ. ἱλάσ-μην).

12). Μεθύσκ-ω (ἐνεργ.) = μεθύω ἄλλον, (ῥ. μεθυ, μεθυ-σκ). παρατ. ἐ-μέθυσκ-ον, (μέλ. μεθύ-σω, μτγν), ἀόρ. ἀ. ἐ-μέθυ-σα (σπαν.) — Μέσ. Μεθύσκ-ομαι καὶ μεθύ-ω, (ἀμετάβ=εἶμαι μεθυσμένος), παρατ. ἐ-μεθυσκ-όμην καὶ ἐμέθυ-ον, παθ. μ. ἀ. μεθυσ-θήσομαι, παθ. ἀόρ. ἀ. ἐ-μεθύσ-θην, παθ. παρακ. με-μέθυσ-μαι. (Τὸ παθ. μὲ σ). —

13). *Ὀφλισκάν-ω* (ῥ. *ὀφλ, ὀφλ-ι-σκ*, καὶ *ὀφλ-ισκ-αν*). Ὅρα §. 452. 10.

14). *Πάσχ-ω* (ῥ. *παθ*, (παθ—σκ)= *πασχ*, (πα-ν-θ) = *πενθ*). παρατ. ἔ-πασχ-ον, Μέσ. μέλ. πεί-σομαι = (πενθ-σομαι, §. 305. Σημ. α'), ἀόρ. β'. ἔ-παθ-ον, παρκμ. β'. πέ-πον-θα, ὑπ. πε-πόνθ-ειν. — (Παρὰ μτγν. μέλ. πή-σομαι καὶ Ῥημ. παθη-τός). — Τὸ ῥῆμα τοῦτο μετὰ τῶν ἐπιρρημ. *εὖ ἢ κακῶς*, οἷον *εὖ ἢ κακῶς πάσχω ὑπό τινος* εἶνε παθ. τοῦ *εὖ ἢ κακῶς ποιῶ τινα*. (§. 464. Σημ. δ').

Σημ. Ἐν τῷ πάσχ-ω = (πάθ-σκω) ἀποβάλλεται ὁ δασὺς χαρακτὴρ θ, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀποβολὴν αὐτοῦ τὸ ψιλὸν κ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του δασὺ χ. Ἡ δὲ ῥίζα πενθ γίνεται ἐκ τῆς παθ δι' ἐπενθέσεως ν πρὸ τοῦ χαρακτῆρος (§. 93) καὶ τροπῆς τοῦ ῥιζικοῦ α εἰς ε.

15). *Στερίσκ-ω* καὶ *στερέ-ω* = ῶ συνηθέστ. σύνθ. μετὰ τῆς ἀπό. (ῥ. *στερ, στερ-ι-σκ, στερ-ε*). πρτ. ἐ-στέρισκ-ον καὶ ἐστέρε-ον = ουν, μέλ. στερή-σω, ἀόρ. ἀ. ἐ-στέρη-σα, παρακ. ἐ-στέρη-κα — Μέσ. ἡ Π. φ. Στερίσκ-ομαι (ἀμετβ.), στεροῦμαι καὶ στέρ-ομαι = (εἶμαι ἐστερημένος, ἔχω ἐλλειψίν τινος), παρατ. ἐστερούμην καὶ ἐστερόμην, Μέσ. μέλ. στερή-σομαι καὶ (σπαντ.) παθ. μ. ἀ. στερη-θήσομαι (σύνθ.), παθ. ἀόρ. ἀ. ἐ-στερή-θην, παθ. παρακ. ἐ-στέρη-μαι, ὑπ. ἐ-στερή-μην. — (Ἐν τῇ Ἐνεργ. φωνῇ συνηθέστερον τὸ σύνθ. ἀποστερίσκω· τὸ δὲ ἁπλοῦν σπάνιον, ἀπαντῶν πολλάκις ὡς Μέσον).

16). Φάσκ-ω = λέγω, ἰσχυρίζομαι, (ῥ. φα, φα-σκ). Σπανιώτατος ὁ Ἐνεστὼς ἐν τῇ Ὁριστ. καὶ Προστ. παρατ. ἔφασκ-ον. Τοὺς λοιποὺς χρόνους ἀπὸ τοῦ φημί, μέλ. φή-σω, ἀόρ. ἔφη-σα. (Ὅρα φημί, § 410).

17). *Χάσκ-ω* = στέκω μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα, (ῥ. *χα, χα-σκ, χα-ν*, § 432). παρατ. ἔ-χασκ-ον, μέλ. συνῃρ. χαν-οῦμαι, ἀόρ. β'. ἔ-χαν-ον, παρακ. β'. κέ-χη-να = (ἔχω τὸ στόμα ἀνοικτόν), ὑπ. ἐκεχήν-ειν. — (Παρὰ μεταγ. Ἐνεστ. χαίν-ω = (χαν-ιω) καὶ παρακ. ἀ. κέ-χαγ-κα).

β'). *Διὰ σκ ἐν τέλει καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης.* (§. 437).

1). Βιβρώσκ-ω = τρώγω, (ῥ. βρο, βι-βρω-σκ). παρατ. ἐβίβρωσκ-ον, παρακ. βέβρω-κα, ὑπ. ἐ-βεβρώκ-ειν. — Παθ. βι-βρώ-σκ-ομαι, παρατ. ἐβιβρωσκ-όμην, παθ. παρακ. βέ-βρω-μαι, ὑπ. ἐβεβρώμην. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ ἐσθίω, (ὅρα §. 460. 7.). — (Παρὰ μεταγ. μέλ. βρώ-σω, Μέσ. μέλ. βρώ-σομαι, μετ' ὀ. μ. βε-βρώ-σομαι, παθ. μέλ. ἀ. βρω-θήσομαι, ἀόρ. β'. ἔβρω-ν. ἀόρ ἀ. ἔβρω-σα καὶ παθ. ἐβρώ-θην).

2). *Γιγνώσκω* = γνωρίζω. (ῥ. *γνο, γι-γνω-σκ*). παρατ. ἐγίγνωσκον, Μέσ. μέλ. γνώ-σομαι, ἀόρ β'. ἔγνω-ν, ὡς, ω, (κατὰ τὰ εἰς μι. §. 393. γ'. 3.), παρακ. ἔ-γνω-κα, ὑπ. ἐγνώ-κειν. — Μέσ. ἡ Παθ. φ. Γιγνώσκ-ομαι, παρατ. ἐγιγνωσκ-όμην, παθ. μέλ. ἀ. γνω-σ-θήσομαι, παθ. ἀόρ. ἀ. ἐγνώ-σθην, παρακ. ἔ-γνω-σ-μαι, ὑπ. ἐγνώ σμην, (§. 367). Ῥημ. γνω-στός. — (Παρὰ τοῖς νεωτέρ. Ἀττικ. καὶ μτγν. Ἐνεστ. γινώσκω καὶ παρατ. ἐγίνωσκ-ον).

3). *Διδάσκ-ω* (ῥ. (δαχ), *δι-δαχ*, (δι-δαχ-σκ) = *δι-δα-σκ*). παρατατ. ἐ-δίδασκ-ον, μέλ. διδάξω, ἀόρ. ἀ. ἐ-δίδαξα, παρακ. δε-δί-

δαχ-α, ὑπ. ἐ-δε-διδάχ-ειν. — Μέσ. ἢ Παθ. φ. Διδάσκ-ομαι, παρατ. ἐ-διδασκ-όμην. Μέσ. μέλ. διδάξομαι. Μέσ. ἀόρ. ά. ἐδιδαξάμην, παθ. ἀόρ. ἀ. ἐδιδάχ-θην, παρακ. δε-δίδαγ-μαι, ὑπ. ἐ-δε-διδάγ-μην, (παθ. μέλ. ά. διδαχ θήσομαι μτγν). Ῥημ. ἐπ. δι-δακ-τός, διδακ-τέος.

Σημ. Ὁ χαρακτὴρ χ ἀποβάλλεται μὲν πρὸ τοῦ σκ, ἀλλ' ὡς ἀνήκων εἰς τὴν ῥίζαν παραμένει εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ἄλλων χρόνων· καὶ ὁ ἀναδιπλασιασμὸς ὡσαύτως παραμένει εἰς ἅπαντας τοὺς χρόνους, καὶ ὄχι μόνον εἰς τὸν Ἐνεστ. καὶ Παρατ. ὅπως εἰς τὰ λοιπὰ ῥήματα.

4). *Διδράσκ-ω* = (φεύγω κρυφίως) ἐν συθ. πάντοτε μετὰ τῆς *ἀπό, διά, ἐκ*, κτλ. (ῥ. *δρα, δι-δρα-σκ*). Ἀπο-διδράσκ-ω, παρτ. ἀ-πο-εδίδρασκ-ον. Μέσ. μέλ. ἀπο-δράσο-μαι (§ 461.), ἀόρ. β'. ἀπ-έδρα-ν, ρας, ρα, (κατὰ τὰ εἰς μι· §. 393.), παρακ. ἀπο-δέ-δρα-κα, ὑπ. ἀπ-εδεδρακ-ειν. — (Παρὰ μτγν. Ἐνεστ. ἀπο-δράω, μέλ. δρά-σω, ἀόρ. ά ἔδρα-σα).

5). *Μεμνήσκ-ω* = ἐνθυμίζω (ῥ. *μνα*, (μι-μνα-σκ) = *μι-μνή-σκ*). παρατ. ἐμίμνησκ-ον, μέλ. μνή-σω καὶ ἀόρ. ά. ἔ-μνη-σα (πάντοτε σύνθ. μετὰ τῆς *ἀνά, ὑπό*, οἷον, ἀναμνή-σω, ὑπ-έμνησα). —Μέση φ. Μι-μνή-σκ-ομαι = (ἐνθυμοῦμαι, κάμνω μνείαν), παρατ. ἐμιμνησκ-όμην, παθ. μέλ. ά. μνη-σθήσομαι καὶ σπαν. μνή-σομαι, παθ. ἀόρ. ά. ἐμνήσθην (§. 367.), παρακ. μέ-μνη-μαι (ἀντὶ Ἐνεστ. = ἐνθυμοῦμαι. Περὶ τοῦ ἐν τῇ Ὑποτ. καὶ Εὐκτ. σχηματ. ὅρα §. 320. Σημ.). Ὑπ. ἐμεμνή-μην, μετ' ὀ. μ. μεμνή σομαι.

6). (Πιπράσκ-ω) = πωλῶ (ῥ πε ρ α καὶ συγκ. (§ 426.) πρα, πιπρα-σκ). παρατ. (ἐ-πίπρασκ-ον), παρακ. πέ-πρα-κα, ὑπ. ἐπεπράκ-ειν. Παθ. Πιπράσκ-ομαι, παρατ. ἐπιπρασκ-όμην, μετ' ὀ. μέλ. πεπρά-σομαι = (μέλ. πρα-θήσομαι), παθ. ἀόρ. ά. ἐπρά-θην, παρακ. πέ-πραμαι. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἐλλείπουσιν ἀναπληρούμενοι ἐκ τοῦ πωλῶ καὶ ἀποδίδομαι· οἷον μέλ. ἀπο-δώσομαι, ἀόρ. β'. ἀπ-εδό-μην. — (Παρὰ μεταγεν. μόνον ἀπαντῶσιν ὁ Ἐν. πιπράσκ ω καὶ Παρατ. ἐπίπρασκ-ον, ἀνθ' ὧν τίθενται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὁ ἀποδίδομαι ἢ πωλῶ, καὶ παθ. μέλ. ά. πρα θήσομαι).

7). *Τιτρώσκ-ω* = πληγώνω. (ῥ. *τρο, τι-τρω-σκ*). παρατ. ἐ-τί-τρω-σκον, μέλ. τρώ-σω, ἀόρ. ἔ τρω-σα. Μέσ. ἢ Παθ. φ. Τι-τρώ-σκ-ομαι, προσ. ἐτιτρωσκόμην, παθ. μέλ. ά. τρω-θήσομαι, παθ. ἀόρ. ά. ἐ-τρώ-θην, παρακ. τέ-τρω-μαι, ὑπ. ἐ-τε-τρώ-μην. (Παρὰ μτγν. Ἐ-νεργητικὸς παρακ. τέ-τρω-κα. Μέσ. μέλ. τρώ-σομαι καὶ μετ' ὀ. μέλ. τε-τρώ-σομαι).

§. 456. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν διὰ τῶν συλλαβῶν αθ ἢ εθ* (§. 439).

1). Ἀλήθ-ω. (μεταγ. ῥ. ἀλε, ἀληθ = (ἀλε-αθ).). παρ. ἤληθ-ον, μ. ἀλήθ-σω, ἀ. ά. ἤλη-σα καὶ παθ. ἠλήσ-θην. Ἀντ' αὐτοῦ οἱ δόκιμοι Ἀττικοὶ

Ἀλέ-ω ἀλῶ. παρ. (ἤλε-ον) ἤλουν, μ. Ἀττ. ἁλῶ, εἷς. εἶ καὶ (ἀλέ-σω σπαν.), ἀόρ. ά. ἤλε-σα, παρκ. ἀλ-ήλε-κα, ὑπ. ἀληλέ-κειν (ῃ).—Μ. ἢ Π. φ. (ἀλέ-ομαι) ἁλοῦμαι, παρτ. (ἠλε-όμην) ἠλούμην, παθ. παρκ. ἀλήλε-(σ)-μαι, (π. ἀ. ά. ἠλέσ-θην καὶ παρκ. ἥλεσ-μαι. μεταγ.).

2). *Διωκάθ-ω*. (ῥ. *διωκ, διωκ-αθ*) καὶ παρτ. ἐδιώκαθ-ον, ἕτεροι τύποι τοῦ

Διώκ-ω = (διώχνω, καταδιώκω δικαστικῶς). παρ. ἐδίωκ-ον, μ. διώξομαι (§. 461. 2) καὶ σπαν. διώξω, ἀ. ά. ἐδίωξα, παρκ. δεδίωχ-α, ὑπ. ἐδεδιώχ-ειν(η). Παθ. τούτου εἶνε τὸ *φεύγω*, σπαν. δὲ καὶ παρὰ μεταγ. Διώκ-ομαι, παρτ. ἐδιωκ-όμην, παθ. μ. ά. διωχ-θήσομαι, παθ. ἀ. ά. ἐδιώχ-θην, παρκ. δεδίωγ-μαι, ὑπ. ἐδεδιώγ-μην.

3). *Εἰκάθ ω* (ῥ. *εἰκ, εἰκαθ*) καὶ παρ. εἴκαθ ον, ἕτεροι τύποι τοῦ

Εἴκ-ω = (ὑποχωρῶ, ἐπιτρέπω). παρ. εἶκ-ον, μ. εἴξω καὶ μ. μέλ. εἴξομαι, ἀ. ά. εἶξα. Ἐν συνθ. *παρ-είκω* λαμβάνεται καὶ ἄπρος. = μοὶ ἐπιτρέπεται, μοὶ εἶνε δυνατόν.

Σημ. Τὸ διωκάθω καὶ εἰκάθω, ἐν χρήσει μὴ ὄντα εἰς τὸν ἐνεστ. τῆς Ὁριστ. ἀλλ' εἰς τὴν Ἀπαρέμφ, τινὲς μὲν ἐκλαμβάνουσιν ὡς ἐνεστ. καὶ παρατ., ἄλλοι δὲ ὡς ἀόρ. δι' ὃ καὶ τὴν μὲν Ἀπαρ. παρὰ τοὺς ἀρχαίους Γραμμ. περισπῶσι, τὴν δὲ Μετ. παροξύνουσιν· οἷον, εἰκαθεῖν, εἰκάθων.

4). Κνήθ-ω = τρίβω, ξύνω. (ῥ. κνα, (κνα-εθ) = κνηθ). μεταγ. ἀπὸ Ἀριστ. εὔχρηστον, παρτ. ἔκνηθ-ον —Μ. ἢ Π. Κνήθ-ομαι, παρτ. ἐκνηθ-όμην, μ. μ. κνή-σομαι. Ἀντὶ τούτου οἱ παλαιοὶ

Κνάω = ῶ, (κνά-εις) κνᾷς, παρ. (ἔκνα-ον) ἔκνων. (Ἀπ. κνά-εν = κνᾶν. §. 359), μ. κνή-σω, ἀ. ά. ἔκνη-σα.—Μ. ἢ Π. (κνάομαι) κνῶμαι, παρ. ἐκνώμην. (Ἀπ. κνᾶσθαι), παθ. ἀ. ά. ἐκνήσθην καὶ μέσ. ἐκνη-σάμην, παρκ. κέκνησμαι.—(Παρὰ μεταγ. τὸ ae συναιρ. εἰς α).

5). *Νήθ-ω* = γγέθω. (ῥ. *να*, (να-εθ) = *νηθ* ἅπαξ μόνον παρὰ Πλ. ἁπαντῶν καὶ ἐν χρήσει παρὰ μεταγ. ἀντὶ τοῦ συνήθ. παρ' Ἀττικοῖς

Νέ-ω, ἢ (κατὰ Κόβητον) νάω = νῶ, (νᾶ-εις) νῇς, νῇ. (Ἀπ. νᾶν. §. 359), μ. νήσω, ἀ. ά. ἔνη-σα, μέσ. ἐνη-σάμην καὶ παθ. ἐνήθην. Ῥημ. νη-τός, (παρκ. νένησ-μαι μεταγεν.).

6). Πλήθω = εἶμαι πλήρης. (ῥ. πλα, (πλα-εθ) = πληθ· εὔχρηστ. παρ' Ἀττ. πεζογρ μόνον ἐν τῇ φράσει «πλήθουσα ἀγορά».—(Παρὰ μεταγ. ἐνίοτε καὶ παρκ. πέπληθ-α, ὑπ. ἐπεπλήθ-ειν μὲ μεταθ. σημ.). Ὅρα καὶ Πίμπλημι. §. 458. δ.

§. 457. *Ῥήματα ἐπιτείνοντα τὴν ῥίζαν διὰ τοῦ χ* (§. 440).

1). Νήχ-ομαι (ποιητ. καὶ μεταγ.)=κολυμβῶ, πλέω. (ῥ. νε, νηχ, νηχε). μ. μ. νήξομαι καὶ (μεταγ.) νηχήσομαι, μ. ἀ. ἀ. ἐνηξάμην (μεταγ.), παρκ. νένηγ-μαι. Ἀντ' αὐτοῦ οἱ δόκιμοι πεζογρ. νέω. (Ὅρα §. 441. 8).

2). Σμήχ-ω=σπογγίζω. (ῥ. σμα, σμηχ). Εὕρηται παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς καὶ μεταγ. παρτ. ἐσμηχ-ον, ἀ. ἀ. ἔσμηξα (μεταγ.).—Μ. φ. Σμήχ-ομαι, παρτ. ἐσμηχ-όμην, μ. ἀ. ἀ. ἐσμηξάμην καὶ παθ. ἐσμήχ-θην, παθ. παρκ. ἔσμηγ-μαι. Ἀντ' αὐτοῦ οἱ δόκιμοι Ἀττικοὶ

Σμάω-σμῶ. παρτ. ἔσμα-ον) ἔσμων. (Ἀπ. σμᾶν. §. 359.), μ. σμή-σω, ἀ. ἀ. ἔσμη-σα.—Μέσ. (σμάομαι) σμῶμαι (γ'. πρ. σμῆται), μ. ἀ. ἐσμη-σάμην.

3). Ψήχ-ω=τρίβω, (ῥ. ψα, ψηχ.). Παρτ. ἔψηχ-ον. Μ. ψήξω. Ἀόρ. ἀ. ἔψηξα.—Παθ. Ψήχ-ομαι. Παρ. ἐψηχ-όμην. Παθ. Ἀόρ. ἀ. ἐψήχ-θην.—Δοκιμώτερον τούτου τό

Ψά-ω=ψῶ συνήθ. σύνθ. (Ἀπ. ψᾶν. §. 359.), παρ. (ἔψα-ον) ἔψων, μ. ψή-σω, ἀ. ἀ. ἔψη-σα.—Μ. ἢ Π. (ψάομαι) ψῶμαι, μ. ἀ. ἀ. ἐψη-σάμην. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τοῦ ψήχω, παρκ. ἔψηγ-μαι, ὑπ. ἐ-ψήγ-μην.—(Παρὰ μεταγ. παθ. ἀ. ἀ. ἐψή(σ)-θην καὶ μέσ. ἐψηξάμην, παρκ. ἔψη(σ)μαι).

§. 458. *Ῥήματα λήγοντα ἐν τῇ ῥίζῃ εἰς α, ὧν τὰ πλεῖστα προσλαμβάνουσιν ἀναδιπλ. καὶ κλίνονται ἅπαντα κατὰ τὸ ἵστημι* (§. 379 καὶ Σημ.).

1) Δίδη-μι (ῥ. δε, διδε) παρασχημ. τοῦ δέω=(δένω) σπανίως ἀ-παντῶν· πληθ. γ'. πρόσ. δι-δέ-α-σι-ν. Ἀντ' αὐτοῦ τὸ

Δέ-ω, (δέεις) δεῖς, δεῖ, παρ. (ἔδε-ον) ἔδουν (§. 360 καὶ Σημ. ἀ. καὶ β'.), μέλ. δή-σω, ἀ. ἀ. ἔδη-σα, παρκ. δέδε-κα, ὑπ. ἐδεδέ-κειν.—Μ. ἢ Π. φ. Δέομαι δοῦμαι (ἐν συνθ.), παρτ. ἐδε-όμην καὶ ἐ-δούμην, μ. μέλ. δή-σομαι, μετ' ὀ. μ. δεδή-σομαι, (μ. ἀ. ἀ. ἐδη-σά-μην ποιητ.), παθ. μ. ἀ. δε-θήσομαι, παθ. ἀ. ἀ. ἐδέ-θην, παρκ. δέ-δε-μαι, ὑπ. ἐδεδέ-μην (§. 366.). Ῥημ. (σύν)δετος, (ἀνυπόδητος.

2). Ἠ-μί=λέγω, ἔχον εὐχρηστα μόνον ἐν τοῖς διαλόγοις τὸ ἐν. ἀ. πρ. ἦν καὶ ἐν. γ'. ἦ· οἷον, «ἦν δ' ἐγώ»=ἔφην δ' ἐγώ, «ἦ δ' ὅς»=ἔφη δ' οὗτος.

3). Κίχρη-μι=δανείζω. (ῥ. χρα, κιχρα). Ἀπ. κιχρά-ναι· παρ. ἐκί-χρην, μέλ. χρήσω, ἀ. ἀ. ἔχρη-σα.—Μέσ. φ. Κίχρα-μαι, παρτ. ἐκιχρά-μην, μ. μέλ. χρήσομαι, μ. ἀ. ἀ. ἐχρη-σάμην.—(Παρὰ μεταγ. ἐνεστ. κιχρά-ω, παρκ. κέχρη-κα, ὑπ. ἐκεχρή-κειν).

4). *Ὀνίνη-μι*, νης, νησιν=ὠφελῶ. (ῥ. *ὀνα, ὀνιν-α*). Ἀπ. ὀνι-νά-ναι· παρ. ὠφέλ(εον) ουν, μ. ὀνή-σω, ἀ. ἀ. ὤνη-σα.—Μέσ. φ. Ὀ-νίνα-μαι, παρ. ὠνινά-μην, μ. μέλ. ὀνή-σομαι, μ. ἀ. β'. ὠνή-μην,

σο, το. (σπάν. ἐν τῷ πεζῷ. Εὐκ. ὀναίμην, αιο, αιτο. Προστ. ὄνη-σο, σθω. Ἀπ. ὄνα-σθαι), παθ. ἀ. ἀ. ὠνή-θην (σπαν. ἀντὶ ὠνή-μην. Ἀπ. ὀνη θῆναι).—(Παρὰ μεταγ. μέσ. ἀ. ὠνάμην καὶ ὠνη-σάμην, παθητ. παρκ. ὤνημαι). Ῥημ. (ἀν)όνητος.

Σημ. Εἰς τὸ ὀνίνημι (ῥ. ὀνα) ὁ ἀναδιπλ. γίνεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς ῥίζης· οἷον, ὀ-νι-να-μι)=ὀνίνημι (§. 379).

5(. *Πίμπλημι*=γεμίζω. (ῥ. *πλα*, (πι-ν-πλα)=*πιμπλα, πληθ*) καὶ ἐν συνθ. ἐμ-πίπλημι, ἢ κατ' ἄλλους ἐμ-πίμπλημι, παρτ. (ἐν) ἐ-πίμπλην. Προστ. πίμπλη, άτω, ἀλλ' ἐν συνθ. ἐμ-πίπληθι. Ἀπ. (ἐμ) πιπλά-ναι. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τῆς πληθ=(πλήθω. §. 456. 6). μ. πλή-σω, ἀ. ἀ. ἔπλη-σα, παρκ. πέπλη-κα, ὑπ. ἐπεπλή κειν.—Μ. ἢ Π. φωνή· (ἐμ)πί(μ)πλαμαι, παρτ. (ἐν)επιμπλά-μην, μ. μέλ. (ἐμ)πλήσο-μαι, μ. ἀ. ἀ. (ἐν)επλησάμην, παθ. ἀ. ἀ. (ἐν)επλήσθην, παρκ. (ἐμ)πέ-πλησ-μαι, ὑπ. (ἐν)επεπλήσ-μην.—(Παρὰ μεταγ. ἐνεσ. πιμπλά-ω -ῶ, παρτ. ἐπίμπλαον -ων, παθ. μ. ἀ. πλησ-θήσομαι καὶ μετ' ὀ. μ. πε-πλή-σομαι).

6). *Πίμπρημι*=καίω· (ῥ. *πρα, πιμπρα, πρηθ*) καὶ συνήθ. ἐμ-πί(μ)πρημι, παρτ. ἐν-επίμπρη-ν. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τῆς ῥ. *πρηθ*= (πρήθω ποιητ.), μέλ. ἐμπρή-σω, ἀ. ἀ. ἐν ἔπρη-σα, (παρκ. ἐμπέπρηκα μεταγ.).—Παθ. (ἐμ)πί(μ)πρα-μαι, παρτ. (ἐν)επιμπρά-μην, π. ἀ. ἀ. ἐν-επρή-σθην, παρκ. ἐμπέπρησ-μαι. (Προστ. πέπρη-σο. Ἀπ. πεπρῆ-σθαι. Μετ. πεπρησ-μένος). μετ' ὀ. μ. ἐμ-πεπρή σομαι.—(Παρὰ μεταγ. σπανιώτατα ἐν συνθ. ἐνεστ. πιμπράω -ῶ καὶ παρτ. ἐπίμπραον -ων, οἵτινες τρὶς μόνον καὶ παρ' Ἀττικοῖς ἁπαντῶσιν, ἐν-επίμπρων, ἐπίμ-πρας καὶ Μετ. ἐμ-πιπρῶν. Παθ. μ. ἀ. πρησ-θήσομαι καὶ μ. ἀ. ἀ. ἐνεπρησάμην).

7). Ἔτλην, ἀόρ. β'. κατὰ τὰ εἰς μι (§. 393. ἀ. 3.) ἐκ τοῦ ἀχρήστου ἐνεσ. τλάω, ἀνθ' οὗ οἱ Ἀττικοὶ ἀνέχομαι, ὑπομένω, (ῥ. ταλ, τλα §. 427). Μ. τλή-σομαι, παρκ. τέτλη-κα, ὑπ. ἐτετλή-κειν. Καὶ οὗτοι οἱ χρ. σπάνιοι ἐν τῷ πεζῷ Ἀττ.—(Παρὰ μεταγ. μ. τλή-σω, ἀόρ. ἔτλη-σα).

8). *Χρή*. ἀπρόσ.= εἶνε ἀνάγκη, πρέπει (ῥ. χρα, χρε. §. 424), παρτ. ἐχρῆν ἢ χρῆν (§. 267. Σημ.), μ. χρή-σει. Ὑπ. χρῆ. Εὐκ. χρείη, ἀπ. χρῆναι, μετ. τὸ χρεών (ἄκλ. §. 186. γ'.). Ἐν συνθέσει δὲ

Ἀπό-χρη = (εἶνε ἀρκετὸν) καὶ Πλ. γ'. πρ. ἀποχρῶσι(ν). (Ἀπ. ἀπο-χρῆν. §. 359. μετ. ἀπο-χρῶν, ῶσα, ὦν), παρτ. ἀπ-έχρη, μ. ἀπο-χρήσει, ἀ. ἀ. ἀπ-έχρησεν.

Σημ. Ἡ λέξις χρὴ εἶνε κυρίως Οὐσιαστ. ἄκλιτον (πρβλ. τὸ Ὁμηρ. χρεώ,

Δατ. opus est). Αὕτη παρ'Ὁμήρῳ συνδεδεμένη οὖσα μετ' Αἰτιατ. συμπληροῦται διὰ τῆς λέξεως ἱκάνει· οἷον, οὐδὲ τί σε χρὴ= ἱκάνει· βραδύτερον δὲ συνδεθεῖσα μετὰ τοῦ εἰμὶ ἐσχημάτισε τοὺς ἐξῆς τύπους, πλὴν τοῦ ἐνεσ. τῆς Ὁρισ. οἷον, ὑπ. χρῇ=(χρὴ ᾖ). Εὐκ. χρείη=(χρὴ εἴη). ἀπ. χρῆναι=(χρὴ εἶναι) μετ. χρεὼν ἢ χρᾶον=(χρὴ ὄν). Παρτ. χρῆν = (χρὴ-ἦν) καὶ μετ' ἀνωμάλου αὐξήσ. ἐχρῆν, μέλλ. χρῆσται=(χρὴ ἔσται).

§. 459. *Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ ἐξῆς ἀποθετ. κλινόμενα κατὰ τὸ ἵσταμαι.*

1). *Ἄγα-μαι*=θαυμάζω· (ῥ. ἀγα)· παρτ. ἠγά-μην, ἀόρ. ἠγάσθην, μέσ. ἀ ά. ἤγα-σάμην (σπάν.), μ. μέλλ. ἀγά-σομαι (ποιητ.).—Ῥημ. ἀγαστ-τός.

2). *Δύναμαι* (ῥ. δυνα), παρτ ἐ-δυνά-μην καὶ ἠδυνά-μην (§. 267. 3), ἐδύνω (§. 395. Σημ.), μ. δυνή-σομαι, ἀόρ. ἀ. ἐδυνή-θην καὶ ἠ-δυνήθην ἀλλὰ μόνον ἐ δυνάσ-θην (§. 267. 3.), παρκ. δεδύνημαι, ὑπ. ἐδεδυνή-μην. (Ὑπ. δύνωμαι, νῃ, νηται. Εὐκτ. δυν-αίμην, αιο, αιτο. Πρ. δύνασο. ἀπ. δύνασθαι. μετ. δυνάμενος). Περὶ τονισμ. ὅρα κατωτ. Σημ.—Ῥημ. δυνατός.

3). *Ἐπίσταμαι*=ξεύρω καλῶς, γνωρίζω· (ῥ. ἐπιστα). παρτ. ἠπιστά-μην, ἠπίσω (§. 395. Σημ.), μ. ἐπιση-σομαι, ἀόρ. ἀ. ἠπιστήθην, (ὑπ. ἐπίστω-μαι, στῃ, στηται. Εὐκτ. ἐπισταί-μην, αιο, αιτο· (ὅρα κατωτ. Σημ.). Πρ. ἐπίστω (§. 395. Σημ.). Ἀπ. ἐπίστασθαι). Ῥημ. ἐπιστη-τός.

4). *Κρέμαμαι* (ῥ. κρεμα) ὡς παρακ. τοῦ κρεμάννυμι (§. 454. 6'. 6), παρτ. ἐκρεμά-μην, μ. κρεμή-σομαι. Μέσ. ἀόρ. ἀ. ἐκρεμασάμην (σπάν.), ὑπ. κρέμωμαι. Εὐκ. κρεμαίμην, αιο, αιτο· (ὅρα κατωτ. Σημ.).

5). *Ἐπριά-μην*=ἠγόρασα (ῥ. πρια). Μέσ. ἀόρ. τοῦ ῥήμ. ὠνέομαι (§. 460. 17) ἀντὶ τοῦ παρ'Ἀττ. ἀχρήστου ἐωνησάμην· 6'. πρ. ἐπρίω (§. 395. Σημ.). Ὑπ. πρίωμαι, πρίῃ, -ηται. Εὐκ. πριαίμην, αιο, αιτο· (ὅρα Σημ.). Προσ. πρίω (§. 395. Σημ.). Ἀπ. πρία-σθαι, μετ. πριάμενος.

Σημ. Τὰ κατὰ τὸ ἵσταμαι σχηματιζόμενα ἀποθετ. δύναμαι, ἐπίσταμαι κρέμαμαι καὶ ὁ μέσ. ἀόρ. ἐπριάμην τονίζονται ἐν τῇ ὑποτ. καὶ εὐκτ. ὅσον ἔνεστι μακρὰν τῆς ληγούσης κατὰ τὰ βαρύτονα. Κατὰ ταῦτα καὶ ἡ εὐκτ. τοῦ μ. ἀορ. 6'. ὠνήμην (ὀνίνημι §. 458. 4), ὀναίμην, αιο, αιτο.

Β'). Ἐλλιπῆ Ῥήματα.

§. 460. *Τὰ κυριώτερα τῶν ἐλλιπῶν ῥημάτων* (§. 423. 6'.) εἶτε·

1). *Ἀγορεύω*=ὁμιλῶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, δημοσίᾳ· (ῥ. 1) ἀγορευ, 2) ἐρ, 3) ρε, 4) ἐπ)· συνήθ. σύνθ. μετὰ τῆς ἀνά, ἀπό, κρός, κτλ. Παρ. ἠγόρευ-ον, μ. συνῃρ. ἐρῶ καὶ (ἁπλοῦς μ. ἀγορεύ-σω συνήθ. μετγν.), ἀόρ. 6'. εἶπ-ὸν καὶ (σπαν.) ἀόρ. ἀ. ἠγόρευ-σα, παρκ. εἴρη-κα καὶ (μτγν.) ἠγόρευ-κα.—Μ. ἢ Παθ. φ. Ἀγορεύ ομαι, παρτ. ἠγορευόμην, μέσ. μ. ἀγορεύ-σομαι (μὲ παθ. σημ.) καὶ συνήθ. παθ. μ. ἀ. ῥη-θήσομαι. Παθ. ἀόρ. ἀ. ἐρρήθην καὶ (σπαν.) ἠγορεύ-θην, παρκ. εἴρη-μαι καὶ (σπαν.) ἠγόρευ-μαι, ὑπ. εἰρή-μην καὶ ἠγορεύ-μην. Ὅρα κατωτ. τὰς λ. εἶπον, εἴρηκα καὶ λέγω.

2) *Αἱρέω-ῶ*=λαμβάνω κυριεύω· (ῥ. 1) Fαρ=ἄρ, αἴρ (§. 424. ά), αἶρε (§. 430., 2) Fελ=ἑλ. §. 83. 6'.)· παρτ. ἕλ(ε)ον συν, μ. αἱρή-σω, ἀ. 6'. εἷλ-ον (§. 269. 2 καὶ Σημ. Ὑπ. ἕλω. Εὐκ. ἕλοιμι. Πρ. ἕλε. Ἀπ. ἑλεῖν. Μετ. ἑλών. παρκ. ἥρη-κα, ὑπ. ἠρήκειν.—Μ. ἢ π. φ. Αἱροῦμαι=(λαμβάνω δι' ἐμαυτόν, ἐκλέγω ἢ παθ. ἐκλέγομαι, παρ. ἠρ(εο)ούμην. Μέσ. μ. αἱρή-σομαι. Μέσ. ἀ. 6'. εἱλ-όμην. (Ὑπ. ἕλωμαι. Εὐκ. ἑλοίμην. Πρ. ἕλοῦ. Ἀπ. ἑλέσθαι. Μετ. ἑλόμενος). Παρκ. ἥρη-μαι. Ὑπ. ἠρή-μην. Μ. ὑ. μ. ἠρή-σομαι. Παθ. μ. ἀ. αἱρε-θήσομαι. Παθ. ἀ. ἀ. ἡρέ-θην. Ῥημ. αἱρε-τός, αἱρε-τέος. — Παθ. τούτου λαμβάνεται συνήθ. τὸ ἁλίσκομαι (§. 455. ά.) 1). — (Παρὰ μτγν. μ. συν. ἑλῶ, ἀ. ά. ἧρησα. Μέσ. ἡρησάμην καὶ εἱλάμην καὶ Μ. μ. συν. ἑλοῦμαι).

3) *Βιόω-ῶ*. Ὅρα κατωτέρω Ζῶ (ἐδ. 8).

4). *Εἶπ-ον* ἀόρ. 6'. τοῦ λέγω, ἢ φημί, ἢ ἀγορεύω, (ῥ Fεπ, Fε-Fεπ=ἐ-επ=εἰπ. §. 277. Σημ. γ'). Ὑπ. εἴπ-ω. Εὐκ. εἴποιμι. Πρ. εἰπέ. Ἀπ. εἰπεῖν. Μετ. εἰπών. Πλὴν τοῦ ἀορ. 6'. ὑπάρχει καὶ τύπος ἀορ. ά. εἶπ-α, οὗ εὔχρ. παρ' Ἀττ. τύποι εἶνε οἱ ἑξῆς, εἶπας, εἴπατον, εἰπάτω, εἴπατε, εἶπα (σπαν.) καὶ (ἐν. 6'. πρ. Προσ.) εἶπον. Ἔχομεν λοιπὸν τὸν ἑξῆς σχημ.

Ὅρ. εἶπον καὶ (σπαν.) εἶπα, εἶπας, εἶπε. Πλ. εἴπομεν, εἴπατε, εἶπον. Πρ. εἰπὲ καὶ (σπαν.) εἴπον, εἰπάτω, εἴπατον, των. Πλ. εἴπατε, εἰπόντων καὶ εἰπάτωσαν.

(Παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς ἀόρ. τῆς ἀπ εἶπαι, μετ. εἴπας- αντος,

εἴπασα καὶ μέσ. ἀπ-ειπάμην=(ἠρνήθην, ἀπηλπίσθην, ἀπ. ἀπ-είπασθαι, μετ. ἀπ-ειπάμενος). Ὅρα κατωτ. Λέγω.

5). *Εἰρη-κα*=(λέγω), παρκ. τοῦ λέγω, φημὶ ἢ ἀγορεύω, (ῥ. σρε =ῥε (§. 81. ά) καὶ ἐρ. §. 427), ὑπ. εἰρή-κειν (η). Παθ. παρκ. εἴρημαι, ὑπ. εἰρή-μην. (§. 278 καὶ Σημ.). Ἐκ τῆς ῥ. ρε καὶ τῆς διὰ μεταθ. ἐρ σχηματίζ. οἱ ἑξῆς μέλλ. καὶ ἀόρ. οἷον, Μ. συν. ἐρῶ καὶ Μέσ. (ἐν συνθ.) ἀπ-εροῦμαι. Παθ. μ. ά. ῥη-θήσομαι. Παθ. ἀ. ά. ἐρρήθην καὶ (μτγν. ἐρρέ-θην). Μ. ὸ. μ. εἰρή-σομαι. Ῥημ. ῥη-τός, ῥητέον.—Ὅρα Λέγω καὶ Ἀγορεύω.

6). *Ἔρχομαι*, (ῥ. 1) ἐρχ, 2) ι=(εἰ. §. 424 καὶ 416), 3). ήκ, 4). ἑκ καὶ 5) ἐλυθ=ἐλθ. §. 426). Τοῦ ἐνεσ. μόνον ἡ Ὁρισ. ἔρχομαι εἶνε εὔχρηστος, αἱ δὲ ἄλλαι Ἐγκλ. σπανίως ἀπαντῶσι· καὶ αὐτὸς ὁ παρατ. ἠρχόμην εἶνε σπανιώτατος· πάντες δ' οἱ ἄλλοι τύποι ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν ἀναλόγων τύπων τοῦ εἶμι (§. 415—6), ἥκω, ἀφικνέομαι (§. 451. 2) καὶ τῆς ῥ. ἐλθ=(ἐλυθ). Οὕτως ἐνεσ. ἔρχομαι, παρτ. ἠρχόμην (σπαν.) καὶ συνήθ. ἦα ἢ ἦειν, μέλλ. εἶμι=(θὰ ὑπάγω) καὶ (σπαν.) ἥξω=(θὰ ἔλθω), ἀφίξομαι καὶ ἐλεύσομαι (μτγν. καὶ ἅπαξ παρὰ Λυσίᾳ), ἀόρ. β'. ἦλθον=(ἤλυθον, §. 426.), παρακ. ἐλήλυθα (§. 279—80) καὶ ἥκω, ὑπ. ἐληλύθ-ειν (η). Ὑπ. ἐνεσ. ἴω (σπαν. ἔρχωμαι), ἀ. β'. ἔλθω. Εὐκ. ἰοίην καὶ (σπαν. ἐρχοίμην), ἀόρ. β'. ἔλθοιμι. Προσ. ἴθι, ἴτω καὶ (σπαν. ἔρχου), ἀ. β'. ἐλθέ (§. 336. Σημ.). Ἀπ. ἰέναι (σπαν. ἔρχεσθαι), ἀ. β'. ἐλθεῖν, μετ. ἰὼν καὶ (σπαν. ἐρχόμενος), ἀόρ. β'. ἐλθών.

7). *Ἐσθίω*=τρώγω· (ῥ. 1) ἐσθι· 2) ἐδ, ἐδε (§. 430) καὶ 3) φαγ). Παρτ. ἤσθι-ον, μέλλ. ἔδ-ομαι (§. 305. Σημ. γ'.), ἀ. β'. ἔφαγ-ον, παρκ. ἐδ-ήδο-κα (§. 279—80 καὶ 424 β'.), ὑπ. ἐδηδόκειν, καὶ παθ. (κατ)ἐδήδεσμαι (κατ)ἐδηδέσμην. Ῥημ. ἐδεστός.—(Παρὰ τοῖς μὴ Ἀτ. μ. συν. ἐδ-οῦμαι, παθ. φ. Ἐσθίομαι. Παρτ. ἠσθιόμην, παρκ. ἐδήδομαι, παθ. ἀ. ά. ἠδέσ-θην καὶ παρὰ τοῖς Ἕλληνισ. (Π. Διαθ.) Μέλλ. φάγομαι καὶ φαγοῦμαι).

8) *(Ζάω)*ζῶ καὶ (βιόω) βιῶ. (ῥ. ζα καὶ βιο). Παρτ. (ἔζαον) ἔζων (§. 359) καὶ σπαν. (ἐβίοον) ἐβίουν. (Εὐκ. ζῴην πλ. γ'. πρ. ζῷεν. Προσ. (ζάε) ζῆ, ζήτω, καὶ (μεταγ. ζῆθι, ζήτω), ἀπ. ζῆν, μ. βιώσομαι (σπαν.) ζή-σω καὶ (σπανιώτ. παρὰ μτγν. ζήσομαι), ἀόρ. β'. ἐβίω-ν (κατὰ τὰ εἰς μι §. 393. γ'. 3) καὶ ἀ. ά. ἐβίω-σα (ὄχι Ἀττ.). Παρκ. βεβίω-κα, ὑπ. ἐβεβιώ-κειν. Ἐν τῇ παθ. φ. εὕρηται ἑν. γ'. πρ.

παρκ. βεβίωταί μοι=(ἔχω κάμει ἐν τῇ ζωῇ μου) καὶ μετ. βεβιωμένος, ἔτι δὲ καὶ μέσ. βιοῦμαι (Ἀριστ.)=πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.—(Παρὰ μεταγ. ἀόρ. ά. ἔζησα, παρκ. ἔζηκα καὶ μ. βιώσω).

9). *Λέγω*. ά)=ὁμιλῶ (ῥ. 1) λεγ. 2) ἐρ, ῥε καὶ 3) ἐπ). μ. λέξω καὶ ἐρῶ. ἀόρ. ά. ἔλεξα καὶ β'. εἶπ-ον καὶ (σπαν. εἶπα· ὅρα ἀνωτ. εἶπον)· παρκ. εἴρηκα, ὑπ. εἰρήκειν·—Μ. ἢ παθ. φ. Λέγ-ομαι, παρτ. ἐλεγ-όμην. Παθ. μ. ά. λεχ-θήσομαι καὶ συνήθ. ῥη-θήσομαι. Παθ. ἀ. ά. ἐλέχ-θην καὶ συνήθ. ἐρρή-θην, παρκ. εἴρη-μαι, ὑπ. εἰρή-μην. Μ. ὸ. μ. λελέξομαι καὶ συνήθ. εἰρή-σομαι. Ῥημ. ῥητός, ῥητέον, λεκτός. Ἐν συνθ. δὲ μετὰ τῆς διὰ

Διαλέγομαι, μέσ. μ. διαλέξομαι. Παθ. ἀ. ά. διελέχθην. Παρκ. δι-είλε-γμαι, ὑπ. δι ειλέγμην. Ῥημ. διαλεκτέον.

Σημ· Τὸ λέγω μετὰ τοῦ ἐπιρρ. *εὖ* ἢ *κακῶς* λαμβάνεται ὡς Ἐνεργ. τοῦ εὖ ἢ κακῶς ἀκούω (§. 441. 1. Σημ.)· οἷον, εὖ λέγω = ἐπαινῶ, κακῶς λέγω=κατηγορῶ.

β'.) *Λέγω*=(συνάγω) συνηθέστ. σύνθ. συλλέγω, καταλέγω, ἐκλέγω, κτλ. παρτ. συν-έλεγον, μ. συλ-λέξω, ἀ. ά. συν-έλεξα, παρκ. συν-είλοχα, ὑπ. συν-ειλόχειν (§. 278).—Μ. ἢ παθ. φ. (συλ)λέγομαι, παρτ. (συν)ἐλεγόμην· Μέσ. μ. -λέξομαι. Μ. ἀ. ά. -ἐλεξάμην. Παθ. μ. β'. -λεγ-ήσομαι καὶ (μτγν. παθ. μ. ά. λεχ-θήσομαι). Παθ. ἀόρ. β'. -ἐλέγ-ην καὶ (σπαν.) παθ. ἀ. ά· -ἐλέχ-θην, παρκ. -εἴλεγ-μαι, ἀλλὰ καὶ (ἐκ)λέλεγμαι. Ῥημ. (ἐκ)λεκτέος.

10). *Ὁρά-ω*=βλέπω. (ῥ. 1) *ὁρα* 2) *ὀπ*. 3) Fιδ=*ἰδ*ι). Παρτ. ἑώραον=ων (§. 273 καὶ Σημ.). μέλλ. ὄψομαι, ὄψει (§. 302. 1.). ἀόρ. β'. εἶδ-ον (§. 269. 2 καὶ Σημ. Ὑπ. ἴδ-ω. Εὐκ. ἴδ-οιμι, προστ. ἰδὲ (§. 336. Σημ.). Ἀπ. ἰδ-εῖν, μετ. ἰδ-ών). παρκ. ἑώρα-κα καὶ (σπ. ὄπ-ωπ-α). ὑπ. ἑ-ωράκ-ειν (σπαν. ὀπ-ώπειν).—Μέσ. ἢ Παθ. φ. Ὁρῶμαι (τὸ μέσον σύνθ. πάντοτε παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογρ. περιορῶμαι, ὑφ-ορῶμαι, κτλ.). παρτ. ἑωρώμην, παθ. μ. ά. ὀφ-θήσομαι, παθ. ἀόρ. ά. ὤφ-θην, παρκ. ἑώρα-μαι καὶ ὦμμαι, ὦψαι, ὦπ-ται, κτλ. (ἀπρφ. ὦφ-θαι), μ. ά. β'. εἰδ-όμην (πάντοτε σύνθ. παρ' Ἀττ. ὑπ. ἴδ-ωμαι, εὐκ. ἰδ-οίμην, προστ. ἰδοῦ ἰδ-έσθω (ἀλλ' ἐπίρρ. ἰδού), ἀπ. ἰδ-έσθαι, μετ. ἰδ-όμενος). Ῥημ. ὁρα-τός, ὀπ-τός, ὁρα-τέον, ὀπ-τέ-ον. —(Παρὰ μεταγ. παθ. μ. ά. ὁρα-θήσομαι καὶ ἀόρ. ἑωράθην).

11). *Παίω* (κτυπῶ) ἢ τύπτ-ω (§. 449. 14.). (ῥ. 1) *παι*. 2) *τυπ τυπ-τ* (§. 431.) *τυπτ-ε* (§. 430.). 3) *παταγ*. 4) πλαγ=*π.ληγ* (§.

424. 1.). μέλ. παί-σω, τυπτή-σω καὶ πατάξω, ἀόρ. ά. ἔπαι-σα ἢ ἐπάταξα, (παρκ. πέ-παι-κα) ἢ πέ-πληγ-α (παρκ. β'. μὲ Ἐνερ. σημ. §. 445.). Μέσ. ἢ Παθ. φ. Τύπτ-ομαι καὶ (σπαν.) παί-ομαι, μ. ἀ. ά. ἐ-παι-σάμην, παθ. μ. τυπτή-σομαι καὶ (ἀττ.) πληγή-σομαι, παθ. παρκ. πέ-πληγ-μαι, παθ. ἀ. β'. ἐπλήγ-ην καὶ σπαν. ἐ-παί-σθην.

12). Πατάσσω=(κτυπῶ). παρτ. ἐπάτασσον (εὔχρηστ. παρὰ ποιητ). ἀντὶ τούτου ἐν χρήσει παρ' Ἀττικοῖς τὸ ἀνωτέρω Παίω ἢ τύπτ-ω.

13). *Πωλῶ* ἢ (παρὰ μεταγ.) *Πιπράσκω* (ῥ. 1) *πωλε.* 2) *δο.* 3) *πρα.*) ὅρα Πιπράσκω (§. 455. β'. 6), μέλ. πωλή-σω ἢ ἀπο-δώ-σο-μαι, ἀόρ. ἐπώλη-σα ἢ ἀπ-εδό-μην, παρκ. πέπρα-κα (μτγν.) καὶ παθητ. πέπρα-μαι, παθ. ἀ. ά. ἐ-πρά-θην.

14). *Σκοπέω*=ῶ καὶ *σκοπέομαι*=οῦμαι (ῥ. 1) *σκοπε.* 2) *σκεπ*). παρτ. ἐσκόπεον=ουν καὶ ἐσκοποῦμην, μ. μέλ. σκέψομαι, μ. ἀ. ά. ἐσκεψάμην, παρκ. ἔ-σκεμ-μαι (καὶ μὲ παθητ. ἐνίοτε σημ.), μετ' ὀλ. μ. ἐ-σκέψομαι. Ῥημ. σκεπ-τέον. (Παρὰ μτγν. μέλ. σκοπή-σω, ἀ. ά. ἐσκόπη-σα καὶ μέσ. ἐσκοπη-σάμην, παρκ. ἐσκόπη-μαι). Ὅρα καὶ Σκέπτομαι §. 449. 12.

15). *Τρέχ ω* καὶ *θέ-ω*. (ῥ. 1) *τρεχ.* 2) *δραμ, δραμ-ε* (§. 430). 3) (θυ, θευ) *θε* (§. 441.) μέλ. συνῃρ. δραμ-οῦμαι καὶ θεύσομαι, ἀ. β'. ἔ-δραμ-ον, παρκ. δε-δράμη-κα καὶ παθ. ἐπι-δεδράμη-μαι (ἅπαξ μόνον παρὰ Ξενοφ. ἀπαντῶν). Ῥημ. (περι)θρεκτέον.

16). *Φέρ-ω*. (ῥ. 1) *φερ.* 2) *οἰ.* 3) *ἐνεκ*, καὶ (ἐν-ενεκ §. 281 καὶ 426)=*ἐνεγκ*). παρτ. ἔ-φερ-ον, μέλ. οἴ-σω, ἀόρ. β'. ἤνεγκ-ον=(ἠν-ένεκ-ον) καὶ ἀ. ά. ἤνεγκ-α (σπανιώτ. ἐν τῷ ά. προσώπῳ)· ἤτοι ἤνεγκ-ον, ας, ε(ν). δ. ατον, άτην. πλ. αμεν, ατε, αν. εὐκτ. ἐνέγκ-οιμι, οις, οι (καὶ σπανιώτ. αιμι, αις, αι.). προσ. ἔνεγκ-ε, έτω καὶ άτω. ἄπαρ. ἐνεγκ-εῖν. μετ. ἐνεγκ-ών (καὶ σπανιώτ. ἐνέγκας, αντος), πρκ. ἐν-ήνοχ-α (§. 279—80 καὶ 424 β'). Μέσ. ἢ Παθ. φ Φέρ-ομαι, παρ. ἐφερ-όμην, μ. μέλ. οἴ-σομαι (καὶ μὲ παθ. σημ.) καὶ παθ. οἰ σ θήσομαι (μτγν. ἐνε-χθήσομαι), μ. ἀ. β'. ἠνεγκ-όμην καὶ συνηθές. μ. ἀ. ά. ἠνεγκ-άμην, (προστ. ἔνεγκ-αι, άσθω, ἀπ. ἐνέγκ-ασθαι, μετ. ἐνεγκ-άμενος), παθ. ἀ. ά. ἠνέχ θην, παρκ. ἐν-ήνεγ-μαι, -νεξαι, -νεκται· κτλ. ὑπ. ἐν-ηνέγ-μην, -νεξο, -νεκτο· κτλ. (μετ. ἐν-ηνεγ-μένος). Ῥημ. οἰστός, οἰστέον.

17). *Ὠνέ ομαι*=οῦμαι=ἀγοράζω. ῥ. 1) Fον=ὠ, *ὠν-ε* (§. 430.) 2) *πρια*). παρτ. ἐ-ωνούμην (§. 271 καὶ Σημ.), μ. μέλ. ὠνή-

σομαι, μ. ἀ. ἐ-πριάμην (κατὰ τὰ εἰς μι. ὅρα §. 459. 4.), παρκ. ἐ-ώνη-μαι (καὶ μὲ παθητ. πολλάκις σημ.), ὑπ. ἐ-ωνήμην, παθ. ἀ. ά. ἐ-ωνή-θην. Μὲ Παθ. σημ. εὕρηται ὁ Ἐνεστ. τῆς μετ. τὰ ὠνούμενα καὶ τὸ γ'. ἑν. πρόσ τοῦ παρατ. ἐ-ωνεῖτο.—Ῥημ. ὠνη-τός, ὠνητέος. —(Παρὰ μεταγ. μέσ. ἀ. ά. ἐ-ωνησάμην καὶ ὠνη-σάμην).

Π). ΑΝΩΜΑΛΑ ΚΑΤΑ ΣΗΜΑΣΙΑΝ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 460. Αἱ κυριώταται κατὰ σημασίαν ἀνωμαλίαι τῶν ῥημάτων συνίστανται εἰς τοῦτο· ά) ὅτι μεταλλάσσεται ἡ Ἐνεργ., Παθητ. καὶ Μέση σημασία τῶν ῥημάτων, ἤτοι διὰ τύπου Μέσου χρόνου ἐκφέρεται Ἐνεργ. ἢ Παθητ. διάθεσις, ἢ τοὐναντίον διὰ τύπου Ἐνεργ. χρόνου Μέση καὶ ἐνίοτε Παθητ. καὶ β'). ὅτι γίνεται χρῆσις τῆς μεταβατικῆς καὶ ἀμεταβάτου αὐτῶν σημασίας.

Α'). Σημασία Ἐνεργητική, Μέση καὶ Παθητική.

§. 461. *Μέσος Μέλλων ἀντὶ Ἐνεργητικοῦ.* 1). Πλεῖστα Ἐνεργητικὰ ῥήματα ἔχουσι τύπον μέσ. μέλλ. μετὰ σημασίας ἐνεργητ. Τοιαῦτα δ' εἶναι τὰ σημαίνοντα μάλιστα σωματικὴν ἢ νοητικὴν ἐνέργειαν, ἢ ἠθικὴν διάθεσιν· οἷον, ἀκούω ἀκούσομαι, ἀλαλάζω ἀλαλάξομαι, ἁμαρτάνω ἁμαρτήσομαι, ἁπαντῶ ἁπαντήσομαι, ἀπολαύω ἀπολαύσομαι, βαδίζω βαδιοῦμαι, βαίνω βήσομαι, βιόω βιώσομαι, βλέπω βλέψομαι, βοάω βοήσομαι, γελάω γελάσομαι, γιγνώσκω γνώσομαι, δάκνω δήξομαι, (κατα)δαρθάνω -δαρθήσομαι, δέδοικα δείσομαι, (ἀπο)διδράσκω -δράσομαι, εἰμὶ ἔσομαι, ἐμέω ἐμοῦμαι, ἐσθίω ἔδομαι, ἔψω ἑψήσομαι, θέω θεύσομαι, θιγγάνω θίξομαι (μεταγ.), θνήσκω θανοῦμαι, θρώσκω θοροῦμαι, κάμνω καμοῦμαι, κωμάζω κωμάσομαι, λαγχάνω λήξομαι, λαμβάνω λήψομαι, μανθάνω μαθήσομαι, νέω (κολυμβῶ) νεύσομαι καὶ -σοῦμαι, οἶδα εἴσομαι, οἰμώζω οἰμώξομαι, ὀλολύζω ὀλολύξομαι, ὄμνυμι ὀμοῦμαι, ὁράω ὄψομαι, οὐρέω οὐρήσομαι, παίζω παιξοῦμαι, πάσχω πείσομαι, (ἀπο)πατῶ -πατήσομαι, πηδῶ πηδήσομαι, πίνω πίομαι, πίπτω πεσοῦμαι, πλέω πλεύσομαι καὶ -σοῦμαι, πνέω πνεύσομαι καὶ -σοῦμαι, ῥέω ῥυήσομαι, σιγῶ σιγήσομαι, σιωπάω σιωπήσομαι, σκώπτω σκώψομαι, σπουδάζω σπουδάσομαι, συρίττω(ζω) συρίξομαι, τρέχω δραμοῦμαι, τρώγω τρώ-

ξομαι, τυγχάνω τεύξομαι, τωθάζω τωθάσομαι, φεύγω φεύξομαι καὶ -οῦμαι, χάσκω χανοῦμαι, χέζω χεσοῦμαι.

2). Διφοροῦνται δὲ τὰ ἑξῆς·

Ἄιδω ᾄσομαι καὶ ᾄσω, ἁρπάζω ἁρπάσομαι καὶ σπαν. -σω, βιβάζω βιβάσομαι καὶ βιβῶ, γηράσκω γηράσομαι καὶ σπαν. -σω, γρύζω γρύξομαι καὶ -ξω, διώκω διώξομαι καὶ σπαν. -ξω, ἐγκωμιάζω ἐγκωμιάσομαι καὶ σπαν. -σω, εἰκάζω εἰκάσομαι καὶ -σω, ἐπαινέω ἐπαινέσομαι καὶ -σω, ἐπιορκέω ἐπιορκήσομαι καὶ -σω, ἐρωτῶ ἐρωτήσομαι καὶ -σω, θαυμάζω θαυμάσομαι καὶ σπαν. -σω, θηράω θηράσομαι καὶ -σω, κλαίω κλαύσομαι καὶ κλαιήσω, κλέπτω κλέψω καὶ σπαν. -ψομαι, κωκύω κωκύσομαι καὶ -σω, νεύω νεύσομαι καὶ (μεταγ.) -σω, ποθέω ποθέσομαι καὶ ποθήσω, προσκυνῶ -κυνήσω καὶ -σομαι, ῥοφέω ῥοφήσομαι καὶ -σω, τίκτω τέξομαι καὶ (μεταγ.) -ξω, φθάνω φθήσομαι καὶ φθάσω, χωρέω χωρήσομαι καὶ -σω.

§. 462. *Μέσος Μέλλων ἀντὶ Παθητικοῦ.* Εἰς πολλὰ ῥήματα, συνήθως μὲν φωνηεντόληκτα, σπανίως δὲ ἀφωνόληκτα καὶ οὐδέποτε σχεδὸν ὑγρόληκτα ὁ Μέσ. μέλλ. τίθεται ἀντὶ Παθητ. Τοιαῦτα δ' εἶνε, ἀγνοῶ ἀγνοήσομαι, ἀγορεύω (προ)αγορεύσομαι, ἄγω ἄξομαι καὶ Παθ. ἀχθήσομαι, ἀδικέω ἀδικήσομαι, ἀμφισβητῶ ἀμφισβητήσομαι, (ἐξ)απατῶ ἐξαπατήσομαι, ἀπιστῶ ἀπιστήσομαι, ἀριθμῶ ἀριθμήσομαι, ἄρχω ἄρξομαι καὶ Παθ. (ὄχι Ἀττ.) ἀρχθήσομαι, αὐξάνω αὐξήσομαι καὶ (σπαν.) Παθ. -θήσομαι, βλάπτω (ἐνίοτε) βλάψομαι καὶ Παθ. βλαβήσομαι, βουλεύω (ἐνίοτε) βουλεύσομαι καὶ Παθ. -θήσομαι, εἴργω εἴρξομαι, ἑστιάω ἑστιάσομαι, ἔχω (ἐνίοτε) ἕξομαι ἢ σχήσομαι, ζημιόω ζημιώσομαι καὶ Παθ. -θήσομαι, ἡττάομαι (σπαν.) ἡττήσομαι καὶ Παθ. -θήσομαι, θανατόω θανατώσομαι, θεραπεύω θεραπεύσομαι καὶ Παθ. -θήσομαι, καταφρονῶ -φρονήσομαι καὶ Παθ. -θήσομαι, κοιμάομαι κοιμήσομαι καὶ Παθ. (μεταγ.) -θήσομαι, λυπέω λυπήσομαι καὶ (σπαν.) Παθ. -θήσομαι, μαρτυρέω μαρτυρήσομαι καὶ Παθ. -θήσομαι, μαστιγόω μαστιγώσομαι, μισέω μισήσομαι, ξενόομαι ξενώσομαι, οἰκέω οἰκήσομαι, ὁμολογέω ὁμολογήσομαι, πληρόω πληρώσομαι καὶ Παθ. -θήσομαι, πολεμέω πολεμήσομαι, στερέομαι στερήσομαι καὶ Παθ. -θήσομαι (σύνθ.), στρεβλόω στρεβλώσομαι, ταράττω ταράξομαι, τηρέω τηρήσομαι, τιμάω (συνήθ.) τιμήσομαι καὶ (σπαν.) Παθ. -θήσομαι, τρίβω (ἐνίοτε) τρίψομαι καὶ Παθ. τριβήσομαι, τυραννέω τυραννήσομαι, ὕω ὕσομαι, φιλέω φιλήσω

φοβέω φοβήσομαι καὶ (σπαν.) Παθ. -θήσομαι, ὠφελέω (πολλάκις) ὠφελήσομαι καὶ Παθ. -θήσομαι.

Σημ. α'). Σπανίως τίθενται ἀντὶ Παθητ. οἱ εἰς οῦμαι Ἀττικοὶ μέλλ. οἷον, ἀνασκολοπίζω ἀνασκολοπιοῦμαι, ὁμαλίζω ὁμαλιοῦμαι, ὀνειδίζω ὀνειδιοῦμαι, πλύνω πλυνοῦμαι, ὑβρίζω ὑβριοῦμαι, φθείρω φθεροῦμαι.

Σημ. β'). Εἴς τινα δὲ πάλιν ῥήματα Μέσος μέλλ. τίθεται ἀντὶ Μέσου καὶ Παθητ. οἷον δέω (δῆνω) δεδήσομαι (μετ' ὀ. μέλλ.), κρίνω κρινοῦμαι, τελέω τελέσομαι, τρέφω θρέψομαι, φαίνω φανοῦμαι, φέρω οἴσομαι καὶ Παθ. οἰσθήσομαι, φυλάττω φυλάξομαι.

§. 463. *Ἀποθετικά.* 1). Ἐκ τῶν ἀποθετ. ῥημάτων, ἤτοι τῶν τὴν Μέσ. μόνον φωνὴν ἐχόντων (§. 252. Σημ.) καλοῦσι *Μέσα* μὲν *ἀποθετικὰ* πάντα τὰ ἔχοντα εὔχρηστον τὸν Μέσ. μέλ. καὶ Μέσ. ἀόρ. κατὰ τὸν τύπον τῆς Μέσης φωνῆς, *Παθητικὰ* δὲ *ἀποθετικὰ* τὰ ἔχοντα τὸν μὲν Παθ. ἀόρ. ἢ καὶ ἐνίοτε τὸν Παθ. μέλ. κατὰ τὸν Παθ. τύπον μετὰ Ἐνεργ. ἢ Μέσης σημασίας, τὸν δὲ μέλλ. συνήθως κατὰ τὸν Μέσον τύπον.

2). Τῶν Παθητ. ἀποθετικῶν τὰ κυριώτερα εἶνε τὰ ἑπόμενα, ἐν οἷς σημειοῦται καὶ ὁ Παθ. μέλλ. πρὸς τῷ Μέσῳ.

Προσημείωσις. Οἱ ἐν παρενθέσει χρόνοι σπανίως ἀπαντῶσιν, οἱ δ' ἐν ἀγκύλαις παρὰ ποιηταῖς ἢ μεταγενεστέροις.

Ἐνεστώς.	*Μ. Μέλλ.*	*Π. Μέλλ.*	*Παθ. Ἀόρ.*	*Μ. Ἀόρ.*
ἄγαμαι.	[-άσομαι.]	[-σθήσομαι.]	ἠγάσθην.	(-σάμην.)
αἰδέομαι.	-δέσομαι.	(-σθήσομαι.)	ᾐδέσθην.	-σάμην.
ἀλάομαι.	—	—	[ἠλήθην.]	—
ἁμιλλάομαι.	-λήσομαι.	—	ἡμιλλήθην.	[-σάμην.]
ἀπονοέομαι.	(-νοήσομαι.)	—	-ενοήθην.	—
ἀρνέομαι.	-ήσομαι.	—	ἠρνήθην.	[-σάμην.]
αὐλίζομαι.	-λίσομαι.	—	ηὐλίσθην.	(-σάμην.)
ἄχθομαι.	-θέσομαι.	[-σθήσομαι.]	ἠχθέσθην.	—
βούλομαι.	-λήσομαι.	—	ἐβουλήθην.	—
βρυχῶμαι.	[-χήσομαι.]	—	(ἐβρυχήθην.)	-σάμην.
δέομαι.	-ήσομαι.	—	ἐδεήθην.	—
διαλέγομαι.	-λέξομαι.	(-χθήσομαι.)	-ελέχθην.	—
διανοοῦμαι.	(-νοήσομαι.)	-νοηθήσομαι.	-ενοήθην.	—
δύναμαι.	-νήσομαι.	—	ἐδυνήθην.	—
ἐναντιοῦμαι.	-τιώσομαι.	—	ἠναντιώθην.	—
ἐνθυμοῦμαι.	-μήσομαι.	—	-εθυμήθην.	—

ἐννοέομαι.	-ήσομαι.	—	-ενοήθην.	—
ἐπιμέλομαι.	-λήσομαι.	(-θήσομαι.)	-εμελήθην.	—
ἐπίσταμαι.	-στήσομαι.	—	ἠπιστήθην.	—
(ἔραμαι) ἐράω.	—	-σθήσομαι.	ἠράσθην.	—
εὐλαβέομαι.	-βήσομαι.	—	εὐλαβήθην.	—
εὐνομέομαι.	-μήσομαι.	—	εὐνομήθην.	—
ᾄδομαι.	—	-σθήσομαι.	ᾔσθην.	—
ἥττῶμαι.	(-τήσομαι.)	-θήσομαι.	ἡττήθην.	—
κρέμαμαι.	-μήσομαι.	—	ἐκρεμάσθην.	(-σάμην.)
λοιδορέομαι, έω.	-ρήσομαι.	—	(ἐλοιδορήθην.)	-σάμην.
μαίνομαι.	-νοῦμαι.	[-ήσομαι.]	ἐμάνην.	—
οἴομαι.	-ήσομαι.	—	ᾠήθην.	—
ὀρέγομαι.	-ξομαι.	—	ὠρέχθην.	(-ξάμην.)
πειράομαι.	-ράσομαι.	—	ἐπειράθην.	-σάμην.
πραγματεύομαι.	—	—	(ἐπραγματεύθην).	-σάμην.
προθυμέομαι.	-μήσομαι.	(θήσομαι.)	προὐθυμήθην.	—
προνοέομαι.	-ήσομαι.	—	προὐνοήθην.	[-σάμην.]
σέβομαι.	—	—	ἐσέφθην.	—
φαντάζομαι.	—	(-σθήσομαι.)	ἐφαντάσθην.	—
φιλοτιμέομαι.	-μήσομαι.	—	ἐφιλοτιμήθην.	[-σάμην.]
φιλοφρονέομαι.	-νήσομαι.	—	-φρονήθην.	-σάμην.

§. 464. Ῥήματά τινα Ἐνεργητ. λαμβάνοντα ἐν τῇ Μέσ. ἢ Παθ. φωνῇ σημασίαν ἀμετάβ. ἢ μέσην σχηματίζουσι τὸν μὲν Παθ. ἀόρ. κανονικῶς, τὸν δὲ μέλλ. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς Μέσον τύπον, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς τύπους, δηλ. Μέσον καὶ Παθ. Τοιαῦτα εἶνε·

	Μέσ. Μέλλ.	*Παθ. Μέλλ.*	*Παθ. Ἀόρ.*
αἰσχύν-ω -ομαι.	αἰσχυνοῦμαι.	(-θήσομαι.)	ᾐσχύνθην.
ἀνιά-ω »	ἀνιάσομαι.	—	ἠνιάθην.
ἀπορέ-ω »	ἀπορήσομαι.	—	ἠπορήθην.
διαιτά-ω »	διαιτήσομαι.	—	διῃτήθην.
ἐπείγ-ω »	ἐπείξομαι.	—	ἠπείχθην.
ἑστιά-ω »	ἑστιάσομαι.	—	εἱστιάθην.
εὐφραίν-ω »	εὐφρανοῦμαι.	(-θήσομαι.)	εὐφράνθην.
εὐωχέ-ω »	εὐωχήσομαι.	—	εὐωχήθην.
κατακλίν-ω »	(-κλινοῦμαι).	-(θ)ήσομαι.	-εκλίθην -νην.
κοιμά-ω »	κοιμήσομαι.	[-θήσομαι.]	ἐκοιμήθην.

λυπέ-ω	»	λυπήσομαι.	(-θήσομαι.)	ἐλυπήθην.
ὀργίζ-ω	»	ὀργισοῦμαι.	(-σθήσομαι.)	ὠργίσθην.
πείθ-ω	»	πείσομαι.	-σθήσομαι.	ἐπείσθην.
πολιτεύ-ω	»	πολιτεύομαι.	—	ἐπολιτεύθην-σάμην.
πορεύ-ω	»	πορεύσομαι.	—	ἐπορεύθην.
στρέφ-ω	»	[στρέψομαι.]	-ήσομαι.	ἐστράφην (ἐστρέφθην).
σφάλλ-ω	»	(σφαλοῦμαι).	-ήσομαι.	ἐσφάλην.
τέρπ-ω	»	[τέρψομαι.]	—	ἐτέρφθην (ἐτάρπην).
φαίν-ω	»	φανοῦμαι.	-ήσομαι.	ἐφάνην.
φοβέ-ω	»	φοβήσομαι.	-θήσομαι.	ἐφοβήθην.

Σημ. ά). Τινὰ τῶν ῥημάτων τούτων ἔχουσι πρὸς τῷ Παθ. Ἀορ. καὶ Μέσ. Ἀορ. ἀλλὰ μετὰ διαφόρου σημασίας· οἷον,

αἴρομαι ἤρθην=ἦρα ἐμαυτόν, ἐσηκώθην καὶ ἠράμην=ἐσήκωσά τι ἐπ' ἐμαυτοῦ, ἐπῆρα· κομίζομαι, ἐκομίσθην=ἐταξείδευσα καὶ ἐκομισάμην =ἐκόμισά τι ἐμαυτῷ, ἔλαβον· σῴζομαι ἐσώθην=ἔσωσα ἐμαυτὸν καὶ ἐσωσάμην =ἔσωσά τι δι' ἐμαυτόν· τρέπομαι ἐτράπην καὶ ἐτραπόμην= ἔτρεψα ἐμαυτόν, ἐτρεψάμην=ἔτρεψά τινα ἀπ' ἐμαυτοῦ εἰς φυγὴν καὶ ἐτρέφθην=ἔτρεψα ἐμαυτὸν καὶ ἐτρέφθην ὑπὸ ἄλλου.

Ἄνευ δὲ διαφορᾶς σημασίας ἀπαντῶσιν ἀμφότεροι οἱ τύποι ὅτε Μέσος καὶ Παθητ. εἷς τινα ἄλλα· οἷον,

ἀνάγομαι ἀνήχθην καὶ ἀνηγαγόμην, ἐγείρομαι ἠγέρθην καὶ ἠγρόμην (ὄχι Ἀττ.), μαλακίζομαι ἐμαλακίσθην καὶ (σπαν.) ἐμαλακισάμην, ὁπλίζομαι ὡπλίσθην καὶ ὡπλισάμην, ὁρμίζομαι ὡρμίσθην καὶ (σπαν) ὡρμισάμην, πειρῶμαι ἐπειράθην καὶ ἐπειρασάμην, πονέομαι ἐπονήθην καὶ ἐπονησάμην.

Σημ. β'.) Ἀποθετικά τινα μετὰ Μέσ. Ἀορ. ἔχουσιν ἐν ταὐτῷ καὶ Παθ. Ἀόρ. μετὰ Παθ. σημ. οἷον, ἀγωνίζομαι ἠγωνίσθην, αἰνίσσομαι ᾐνίχθην, αἰτιάομαι ᾐτιάθην, ἀπολογοῦμαι ἀπελογήθην, βιάζομαι ἐβιάσθην, δέχομαι ἐδέχθην (ἔγεινα δεκτός), δωροῦμαι ἐδωρήθην, ἐργάζομαι εἰργάσθην, ἰάομαι ἰάθην, κτάομαι ἐκτήθην, λογίζομαι ἐλογίσθην, λωβάομαι ἐλωβήθην, μιμοῦμαι ἐμιμήθην, προφασίζομαι προὐφασίσθην, χρῶμαι (ἐχρήσθην), ὠνοῦμαι ἐωνήθην.

Σημ. γ') Ἄλλα τινὰ Ἀποθ. ὧν οἱ Ἐνεσ. Ἐνεργητικὴν μόνον ἔχουσι σημ. ἔχουσιν ἐν τῷ Πειρακ. καὶ Ὑπερσ. ἐνεργητικὴν καὶ παθ. σημ. Οὕτως ἅπαντῶσιν οἱ Παρακ. τῶν ἐξῆς Ἀποθ. ἅπερ ἔχουσι Μέσ. καὶ Παθ. Ἀόρ. οἷον, ἠγώνισμαι, ἠτίαμαι, ἀπο-λελόγημαι, βεβίασμαι, δεδώρημαι, εἴργασμαι, κέκτημαι, μεμίμημαι, ἐώνημαι· πρὸς τούτοις ὁ ᾕκισμαι, ἐν-τεθύμημαι, ὤγμαι (εὔχομαι), ᾤγημαι, ἀπο-κέκριμαι, συλ-λελόγισμαι, μεμηχάνημαι, ἀπο-νενόημαι, πεπραγμάτευμαι, ἔσκεμμαι, κεχάρισμαι.

Σημ. δ'). Πολλῶν Ἐνεργ. ῥημάτων ὡς Παθ. ἐκλαμβάνεται ἕτερον ταὐτόσημον, εἴτε διὰ τὴν ἔλλειψιν παθητ. τύπου, εἴτε διὰ τὴν μετὰ τῆς φωνῆς συμμεταβολὴν καὶ τῆς σημασίας· οἷον, Ἐνεργ. ἀποκτείνω, Παθ. ἀποθνή-

σκω, Ἐνεργ. αἱρῶ (κυριεύω, λαμβάνω), Παθ. ἁλίσκομαι (κυριεύομαι), Ἐνερ. βάλλω, Παθ. πίπτω, Ἐνεργ. εὖ ἢ κακῶς λέγω=(ἐπαινῶ ἢ κατηγορῶ), Παθ. εὖ ἢ κακῶς ἀκούω=ἐπαινοῦμαι ἢ κατηγοροῦμαι, εὖ ἢ κακῶς ποιῶ= (εὐποιῶ, κακοποιῶ). Παθ. εὖ ἢ κακῶς πάσχω. Ἐνεργ. διώκω= ἐνάγω, παθ. φεύγω=(ἐνάγομαι, κατηγοροῦμαι), κτλ. Ἄλλων δὲ Ἐνεργ. καὶ Ἀποθετ. τὸ παθ. ἐκφέρεται διὰ περιφράσεως· οἷον, Ἐνερ. ξυγγιγνώσκω τινί, Παθ. ξυγγνώμης παρά τινος τυγχάνω, αἰδοῦμαι (ἐντρέπομαι), Παθ. αἰδοῦς παρά τινος τυγχάνω. Καὶ ἄλλων πάλιν Ἐνεργ. ὁ Μέσος τύπος μετέπεσεν εἰς διάφορον τῆς τοῦ Ἐνεργητικοῦ σημασίαν· οἷον, Ἐνερ. ἀποκρίνω (ἀποχωρίζω), Μέσ. ἀποκρίνομαι (ἀπολογοῦμαι, ἀπαντῶ), Ἐνερ. αἱρῶ=(κυριεύω, πιάνω). Μέσ. αἱροῦμαι=(λαμβάνω δι' ἐμαυτόν, ἐκλέγω), Ἐνερ. διαλέγω=(ξεχωρίζω, καθαρίζω), Μέσ. διαλέγομαι=(συνομιλῶ), κτλ. Ἀλλὰ περὶ τούτων ὅρα Συντακτικόν.

Β') Σημασία μεταβατικὴ καὶ ἀμετάβατος.

§. 465. Εἰς ῥήματά τινα Ἐνεργητικὰ ἰδίως τὰ διπλοῦν ἔχοντα τύπον τοῦ Ἀορ. καὶ Παρακ., ἤτοι τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον, ὁ μὲν ἁ. Ἀόρ. καὶ ἁ. Παρακ. ἔχουσι μεταβατικὴν σημ. ὁ δὲ β'. ἀμετάβατον, ὥστε ὁ β'. Παρακ. χρησιμεύει κατὰ σημασίαν ὡς Παρακ. τῆς Μέσης φωνῆς αὐτῶν, ὁ δὲ β'. Ἀόρ. ὡς Μέσος οἷον,

Ἐν. Ἐνες.	Παρακ. ἁ.	Παρακ. β'.
ἀπόλλυμι.	ἀπολώλεκα (ἔχω χάσει τι).	ἀπόλωλα (εἶμαι χαμένος).
ἀνοίγω.	ἀνέῳχα (ἔχω ἀνοίξει τι).	ἀνέῳγα (μτγ. εἶμαι ἀνοικτός).
πείθω.	πέπεικα (ἔχω πείσει τινά).	πέποιθα (ἔχω πεποίθησιν).
πράττω.	πέπραχα (ἔχω πράξει τι).	πέπραγα (διάκειμαι).
φαίνω.	πέφαγκα (ἔχω φανερώσει).	πέφηνα (εἶμαι φανερός).

	Ἀόρ. ἁ.	Ἀόρ. β'.	Μέσ. Ἐνεστ.
δύω.	ἔδυσα (ἐδύθισά τι)	ἔδυν (ἐδούτησα ἐγώ).	δύομαι.
ἵστημι.	ἔστησα (ἔστησά τι).	ἔστην (ἐστάθην »).	ἵσταμαι.
φύω.	ἔφυσα (ἐγέννησά τι).	ἔφυν (ἐγεννήθην »).	φύομαι.
σβέννυμι.	ἔσβεσα (ἔσβυσά τι).	ἔσβην (ἔσβυσα »).	σβέννυμαι.

Σημ. Ὁ διπλοῦς τύπος τοῦ παρακειμ. φθείρω, ἤτοι ὁ ἁ. ἔφθαρκα καὶ ὁ β'. ἔφθορα ἔχει παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς Ἐνεργ. σημασίαν. Παρὰ τοῖς μτγν. δὲ ὁ β'. παρακ. ἔφθορα συνήθ. μὲν ἔχει παθ. σημασίαν, σπανίως δὲ ἐνεργητ

§. 466. ἁ. Ῥήματά τινα, ὧν ὁ Ἐνεστ. ἔχει μεταβ. σημ., ἔχουσι τὸν ἕνα καὶ μόνον Παρακ. ἁ. ἢ β'., μὲ ἀμετάβ. ἢ οὐδετέραν σημασ., ὥστε χρησιμεύει ὡς Παρακ. τῆς Μέσης φωνῆς αὐτῶν· οἷον,

Ἐνεργ. Ἐνεστ.	Παρακ.	Μέσ. Ἐνεστ.
ἐγείρω (ἐξυπνίζω τινά).	ἐγρήγορα (εἶμαι ἔξυπνος).	ἐγείρομαι.
ἵστημι (στήνω τι).	ἕστηκα (ἔχω στήσει ἐμαυτόν).	ἵσταμαι.
φύω (γεννῶ, παράγω τι).	πέφυκα (εἶμαι ἐκ φύσεως).	φύομαι.
σβέννυμι (σβύννω τι).	ἔσβηκα (εἶμαι ἐσβεσμένος).	σβέννυμαι.

β). Ἄλλα δὲ πάλιν Ἐνεργητικὰ ἔχουσι τὸν β'. Παρακ. μετ' αὐτοπαθοῦς Παθητ. σημασίας, ὥστε εἶνε οὗτος ὡς Παρακ. κατὰ σημασίαν τοῦ Παθητ. αὐτῶν· οἷον,

Ἐνεργ. Ἐνεστ.	Παρακ. β'.	Παθητ. Ἐνεστ.
ἄγνυμι (συντρίβω).	ἔαγα (εἶμαι τσακισμένος).	ἄγνυμαι.
πήγνυμι (ἐμπήγω).	πέπηγα (εἶμαι παγωμένος).	πήγνυμαι.
ῥήγνυμι (σχίζω).	ἔρρωγα (εἶμαι ἐσχισμένος.	ῥήγνυμαι.
σήπω (σαπίζω τι).	σέσηπα (εἶμαι σάπιος).	σήπομαι.
τήκω (λυώνω τι).	τέτηκα (εἶμαι λυωμένος).	τήκομαι.

Σημ. Ἡ αὐτὴ διαφορὰ τηρεῖται καὶ εἰς τὰ σύνθετα αὐτῶν· οἷον, Ἀόρ. ἁ. ἀνέστησα καὶ Ἀόρ. β'. ἀνέστην, ἐπέστην, καθ-έστηκα ἐφ-έστηκα κτλ.

§. 467. *Παρακείμενος ἀντὶ Ἐνεστῶτος καὶ ταὐτάπαλιν.* Ῥήματά τινα ἔχουσιν ἐν μὲν τῷ Παρακειμένῳ σημασίαν Ἐνεστῶτος ἐν δὲ τῷ Ὑπερσυντελικῷ σημασίαν Παρατατικοῦ. Τοιαῦτα εἶνε·

ἁ). Τὰ μὴ ἔχοντα εὔχρηστον τὸν Ἐνεστ. οἷον, οἶδα=γνωρίζω καὶ Ὑπερσ. ᾔδειν=ἐγνώριζον, δέδοικα καὶ δέδια=φοβοῦμαι καὶ ἐδεδοίκειν=ἐφοβούμην, εἴωθα=συνειθίζω καὶ εἰώθειν=συνείθιζον, ἔοικα=εἰμὶ ὅμοιος καὶ ἐῴκειν=ἤμην ὅμοιος. Καὶ

β'). Τὰ ἔχοντα μὲν εὔχρηστον τὸν Ἐνεστ. ἀλλὰ μεταβάλλοντα τὴν σημασίαν ἐν τῷ Παρακ. οἷον, κέκτημαι=ἔχω εἰς τὴν κατοχήν μου καὶ κτῶμαι=ἀποκτῶ· οὕτω καὶ κέκλημαι, μέμνημαι, κάθημαι, ἕστηκα, κτλ. Τοὐναντίον δὲ Ἐνεστῶτές τινες ἔχουσι σημασίαν Παρκ. καὶ οἱ Παρατ. αὐτῶν σημασίαν Ὑπερσ. οἷον, ἥκω=ἔχω φθάσει, ἔφθασα, οἴχομαι=ἔχω ἀναχωρήσει, ὑπῆγα, ἀκούω=ἔχω ἐξ ἀκοῆς, κτλ. Παρατ. ἧκον, ᾠχόμην, κτλ.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

§. 468. Εἴδομεν (§. 99. 2.) ὅτι ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου λέγονται ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα οὐδεμίαν μεταβολὴν δέχονται εἰς τὰ στοιχεῖα αὐτῶν, καὶ τοιαῦτα εἶνε τὰ ἑξῆς τέσσαρα, *Πρόθεσις*, *Ἐπίρρημα*, *Σύνδεσμος* καὶ *Ἐπιφώνημα*.

Α'). Προθέσεις.

§. 469. *Προθέσεις* λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι ἢ τίθενται πρὸ τῶν πτωτικῶν, ἢ συντίθενται μετ' ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, ἵνα φανερώσωσι τὴν μεταξὺ δύο ἢ περισσοτέρων προσώπων ἢ πραγμάτων σχέσιν, οἷον, τόπον, χρόνον, αἰτίαν, κτλ. πρὸ τῆς θύρας, πρόθυρον, ἐν ὅπλοις, ἔνοπλος, ἐπὶ γῆς, ἐπίγειος. Εἶνε δὲ αἱ προθέσεις δύο εἰδῶν 1) *Κύριαι* καὶ 2) *Καταχρηστικαί*.

1). *Κύριαι* προθέσεις εἶνε αἱ ἑξῆς δεκαοκτώ, ὧν αἱ μὲν ἓξ μονοσύλλαβοι, ἤτοι ἐν, εἰς καὶ ἐς, ἐκ καὶ ἐξ (πρὸ φωνήεντος), σὺν καὶ ξύν, πρός, πρό· αἱ δὲ δώδεκα δισύλλαβοι, ἀνά, κατά, διά, μετά, παρά, ἀντί, ἐπί, περί, ἀμφί, ἀπό, ὑπό, ὑπέρ.

2). *Καταχρηστικαὶ* δὲ αἱ ἀκόλουθοι, ἄνευ, ἅμα, ἕνεκα ἢ ἕνεκεν, ἄχρι, μέχρι, πλήν, χωρίς, ἕως, ὡς, νή, μά.

§. 470. *Παρατηρήσεις*. 1). Αἱ κύριαι προθέσεις καὶ ἐν συντάξει μετὰ τῶν πλαγίων πτώσεων, ἤτοι κεχωρισμέναι, τίθενται, καὶ μετ' ἄλλων λέξεων συντίθενται, οἷον, παρὰ τὸν νόμον καὶ παράνομος παρανομῶ, σὺν τῇ φωνῇ καὶ σύμφωνος συμφωνῶ· αἱ δὲ καταχρηστικαὶ μόνον ἐν συντάξει, ἐκτὸς τῆς πλήν, ἥτις εὑρίσκεται καὶ ἐν συνθέσει εἰς τὸ πλημμελής, οἷον, ἄνευ χρημάτων, ἅμα τῷ ἡλίῳ, νὴ Δία, κτλ.

2). Εἰς τὰς προθέσεις συγκαταλέγονται ὑπό τινων καὶ τὰ ἀχώριστα λεγόμενα μόρια, ἀ, νη, δυς, ά, κτλ. ὡς ἐν συνθέσει μόνον ἀπαντῶντα· οἷον, ἄπαις, νηνεμία, δυστυχής, ἄ-πας.

Β'). Ἐπιρρήματα.

§. 471. *Ἐπιρρήματα* λέγονται αἱ ἄκλιτοι λέξεις, διὰ τῶν ὁποίων

δηλοῦνται αἱ διάφοροι σχέσεις τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου, τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ποσοῦ, ἐξ ὧν καὶ ὀνομάζονται ά). *Τοπικά*. β'). *Χρονικά*. γ'). *Τροπικά*, καὶ δ'). *Ποσότητος σημαντικά*.

ά). *Τοπικά*, ἤτοι τὰ σημαίνοντα τόπον· οἷον, ἄνω, ἄνωθεν, κάτω, κάτωθεν, ἔσω, ἔσωθεν, ἔνδον, ἔξω, χαμαί, ἐνταῦθα, ἐντεῦθεν, ἐκεῖ, ἐκεῖσε, ἐκεῖθεν, πόρρω, ἐγγύς, αὐτοῦ, ἀλλαχοῦ, πανταχοῦ, πανταχῇ, πανταχόθεν, οὐρανόθεν, οἴκοι, οἴκοθεν, οἴκαδε, Ἀθήνησιν, Ἀθήνηθεν, Ἀθήναζε, ἀντικρὺ καὶ ἄντικρυς, πέρα καὶ πέραν, εὐθύ, ἔμπροσθεν καὶ ἔμπροσθε, πρόσθεν καὶ πρόσθε, ὄθι, ὄθεν, κτλ.

Σημ. ά). Ἀντικρὺ καὶ καταντικρὺ παρὰ μὲν τοῖς δοκίμοις Ἀττικ. πεζογράφοις σημαίνει, ἀπέναντι, εἰς τὸ ἀντικρυνὸν μέρος, ἄντικρυς δὲ κατ' εὐθεῖαν, ἴσια.

Σημ. β'). Πέραν καὶ πέρα διαφέρουσι κατὰ τὴν σημασίαν· πέραν μὲν σημαίνει εἰς τὸ ἀντικρὺ μέρος, ἰδίᾳ ἐπὶ ποταμῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπέναντι, οἷον, πέραν τοῦ ποταμοῦ· πέρα δὲ σημαίνει μακρύτερα, ἐπέκεινα καὶ μεταφορικῶς ὑπὲρ τὸ δέον, οἷον πέρα τοῦ δικαίου.

β'). *Χρονικά*, ἤτοι τὰ σημαίνοντα χρόνον, σήμερον, αὔριον, χθὲς καὶ ἐχθές, πέρυσι(ν), νῦν, ἀεί, πρώην, τότε, πρωΐ καὶ πρῴ, ὀψέ, πάλαι, ἄρτι, πρίν, εἶτα, ἔπειτα, νεωστί, εὐθύς, ἔτι, τηνικάδε, τηνικαῦτα.

Σημ. Εὐθὺ καὶ εὐθὺς διαφέρουσι τὴν σημασίαν· εὐθὺ μὲν λέγεται ἐπὶ τόπου σημαῖνον κυρίως τὸ κατ' εὐθεῖαν πρός τι (=ἴσια), οἷον εὐθὺ Λυκείου· εὐθὺς δὲ ἐπὶ χρόνου σημαῖνον τὸ ἀμέσως.

γ'). *Τροπικά*, ἤτοι τὰ σημαίνοντα τρόπον· οἷον, εὖ, καλῶς, κακῶς, σωφρόνως, ὧδε, ὡς, οὕτως, ἐκείνως, ἄλλως, ἀγεληδόν, πανδημεί, Ἑλληνιστί, κρύβδην, ἀναμίξ, ὁδάξ, δωρεάν, ἰδίᾳ, πεζῇ, ἐμποδών, κτλ.

δ'). *Ποσότητος*, ἤτοι τὰ σημαίνοντα ποσόν· οἷον, ἅπαξ, δίς, τρίς, τετράκις, πολλάκις, ὀλιγάκις, ἅλις, τοσαυτάκις, πολύ, ὀλίγον, τοσοῦτο, μόνον, κτλ.

§. 472. Ἐκτὸς τῶν τεσσάρων τούτων κυρίων τάξεων οἱ ἀρχαῖοι γραμματικοὶ ἀπαριθμοῦσι καὶ τὰς ἑπομένας, αἵτινες δύνανται νὰ ὑπαχθῶσι γενικῶς εἰς τὰ χρονικά, ἔτι δὲ μᾶλλον εἰς τὰ τροπικά.

ά). *Βεβαιωτικά*, ἤτοι τὰ σημαίνοντα βεβαίωσιν, οἷον, ναί, ναίχι, πάντως, δή, τοί, γέ, ἀμέλει, κτλ.

β'). *Εἰκαστικὰ* ἢ *Διστακτικά*, ἤτοι τὰ σημαίνοντα εἰκασίαν ἢ δισταγμόν· οἷον, ἴσως, τάχα, τυχόν, δῆθεν.

γ'). *Ἀρνητικά*, τὰ σημαίνοντα ἄρνησιν, οὐ, (οὐκ, οὐχ), οὐχί, οὐδαμοῦ, κτλ.

δ'). *Ἀπαγορευτικά*, τὰ σημαίνοντα ἀπαγόρευσιν· οἷον, μή, μηδαμοῦ, μηδαμῶς.

ε'). *Ἐπιτατικά*, τὰ σημαίνοντα ἐπίτασιν· οἷον, λίαν, ἄγαν, πάνυ, μάλα, σφόδρα.

ς'). *Ὁμοτικά*, τὰ σημαίνοντα ὅρκον, οἷον, νή, μά.

ζ'). *Ἐπεξηγητικά*, τὰ σημαίνοντα ἐπεξήγησιν, ἤτοι, ἤγουν, οἷον.

η'). *Ἐρωτηματικά*, τὰ σημαίνοντα ἐρώτησιν, ἦ, ἆρα, μῶν, ποῦ, ποῖ, πόθεν, πῶς, πότε, πηνίκα;

θ'). *Ἐξαιρετικά*, τὰ σημαίνοντα ἐξαίρεσιν, πλήν, χωρίς, ἄνευ, ἐκτός.

ι'). *Εὐκτικά*, τὰ σημαίνοντα εὐχήν· εἴθε, εἰ γάρ, ὄφελον.

ια'). *Δεικτικά*, τὰ σημαίνοντα δεῖξιν, ἴδε, ἰδού, ἠνί, ἡνίδε.

ιβ'). *Παρακελευσματικά*, τὰ σημαίνοντα παρακέλευσιν, ἄγε, φέρε, ἴθι, δεῦτε.

ιγ'). *Συγκαταθετικόν*, τὸ σημαῖνον συγκατάθεσιν, εἶεν.

ιδ'). *Παραθετικά*, ἤτοι τὰ σημαίνοντα βαθμὸν μεγαλείτερον ἢ μέγιστον· οἷον, (ἄνω) ἀνωτέρω, ἀνωτάτω, (ἐγγὺς) ἐγγυτέρω, ἐγγυτάτω, μᾶλλον, μάλιστα, ἧσσ(ττ)ον ἥκιστα, θᾶττον, τάχιστα, κτλ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ.

§. 473. Α'). *Παραθετικά.* Καὶ τῶν ἐπιρρημάτων τὰ δεκτικὰ αὐξομειώσεως σχηματίζουσι παραθετικὰ ἐπιρρήματα. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι τῶν εἰς ως ληγόντων τροπικῶν ἐπιρρημ. ὡς μὴ ἐχόντων συνήθως ἰδιαιτέραν παραθετικὴν κατάληξιν, λαμβάνεται ὡς Συγκριτικὸν μὲν ἡ Ἐνικὴ Αἰτιατ. τοῦ ταὐτοσήμου Οὐδ. Συγκρ. ἐπιθ., ἐξ οὗ παράγεται, ὡς Ὑπερθετικὸν δὲ ἡ Πληθ. Αἰτιατ. τοῦ Οὐδετ. Ὑπερθετ.

Θετ.	*Συγκρ.*	*Ὑπερθ.*	*Θετ.*	*Συγκρ.*	*Ὑπερθ.*
ἄνω,	ἀνωτέρω,	ἀνωτάτω.	κάτω,	κατωτέρω,	-τωτάτω.
πέρα,	περαιτέρω,	—	πόρρω ἢ πρόσω,	πορρωτέρω,	-τάτω.

ἐγγύς,	ἐγγυτέρω,	ἐγγυτάτω καὶ ἐγγύτερον ἐγγύτατα.
σοφῶς,	σοφώτερον,	σοφώτατα. σαφῶς, σαφέστερον, -έστατα.
αἰσχρῶς,	αἴσχιον,	αἴσχιστα. καλῶς, κάλλιον, κάλλιστα.
μάλα,	μᾶλλον,	μάλιστα. ταχέως, θᾶττον, τάχιστα.
ἡδέως,	ἥδιον,	ἥδιστα. εὖ, ἄμεινον, ἄριστα.
(μικρὸν)	ἧττον,	ἥκιστα. προὔργου, προὐργιαίτερον, -ιαίτατα.
πρωΐ ἢ πρῴ,	πρῳ(ϊ)αίτερον	πρῳ(ϊ)αίτατα καὶ πρωΐτερον, -ΐτατα.
ἀσμένως,	(ἀσμενέστερον καὶ -ναίτερον),	ἀσμενέστατα ἢ -ναίτατα.
ἐρρωμένως,	ἐρρωμενέστερον,	ἐρρωμενέστατα.

Σημ. Ἐπιρρήματά τινα εἰς ως σχηματίζουσιν ἐνίοτε καὶ Συγκρ. εἰς ὡς οἷον βεβαιοτέρως, καλλιόνως, γελοιοτέρως, μειζόνως, ἐχθιόνως, κτλ.

§. 474. Β'). *Πτωτογενῆ ἐπιρρήματα.* Καὶ πλάγιαι πτώσεις οὐσιας. ἢ ἐπιθ. κατ' ἔλλειψιν οὐσιασ. λαμβάνονται ὡς ἐπιρ. τροπικά, χρονικὰ καὶ τοπικά, τὰ ὁποῖα διὰ τὸν σχηματισμόν των ὀνομάζονται Γενικοφανῆ, Δοτικοφανῆ, καὶ Αἰτιατικοφανῆ.

α'). *Γενικοφανῆ.* Τοιαῦτα εἶνε τὰ λήγοντα εἰς ης, ου καὶ ος· οἷον ἑξῆς, ἐφεξῆς, αἴφνης, ἐξαίφνης, αὐτοῦ, οὗ, ὁμοῦ, πανταχοῦ, ἐντός, ἐκτός, κτλ.

β') *Δοτικοφανῆ* εἶνε τὰ λήγοντα 1) εἰς ῃ καὶ α, οἷον πεζῇ, σπουδῇ, κομιδῇ, εἰκῇ, πάντῃ, ἰδίᾳ, δημοσίᾳ, διχῇ, πολλαχῇ, οὐδαμῇ, ὅπῃ. κτλ. Καὶ 2). Εἰς οι καὶ ησι(ν) ἢ ασι(ν), οἷον, Πυθοῖ, Ἰσθμοῖ, οἴκοι, οἷ, ὅποι, πολλαχοῖ, Ἀθήνησι(ν), Πλαταιᾶσι(ν) Ὀλυμπίασι(ν) κτλ. (*)

γ'). *Αἰτιατικοφανῆ.* Τὰ λήγοντα εἰς αν, ην, ον, α, υ, οἷον μακράν, δωρεάν, ἀκμήν, ἀρχήν, δίκην, πλησίον, οἷον, αὖριον, προῖκα, εὐθύ, ἀντικρὺ κτλ.

δ'). Ἐκτὸς τῶν πτωτογενῶν τούτων ἐπιρ. καὶ ἡ Αἰτιατ. τοῦ ἑνικ. καὶ Πληθ. τῶν Οὐδ. ἐπιθέτων λαμβάνονται ὡς ἐπιρρήματα, οἷον πολύ, πολλά, ταχύ, μέγα, μεγάλα, κτλ.

Σημ. Τῶν πτωτογενῶν τούτων ἐπιρρημ. τινὰ μὲν σώζουσιν ἀκεραίαν καὶ εὔχρηστον τὴν Ὀνομ. τοῦ πτωτικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, οἷον σπουδῇ, δημοσίᾳ, αὐτοῦ, οὗ, δωρεάν, ἀκμὴν κτλ. εἰς τὰ πλεῖστα ὅμως ἡ Ὀνομ. ἢ ὄ-

(*) Σημ. Ὑπὸ τὴν τῶν Δοτικοφανῶν κατάληξιν α καὶ η ἄλλοι μὲν ὑπογράφουσι τὸ ι εἰς τὰ ἔχοντα μόνον εὔχρηστον τὸ ἐξ οὗ παράγονται Οὐσιασ. ἢ Ἐπίθ. παραλείποντες τοῦτο εἰς τὰ ἄλλα· οἷον σπουδῇ, ἰδίᾳ, ταύτῃ, ἀλλὰ πάντῃ, εἰκῇ, ἄλλοι δὲ ἀδιακρίτως ὑπογράφουσι τὸ ι.

λως ἐξέλιπεν, ἢ ἀπηρχαιώθη· οἷον πανταχοῦ, πάντη, ὁμοῦ (ὁμός). Τὰ ἐπιρρήματα δὲ ταῦτα, κυρίως εἰπεῖν, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ λείψανα ἀρχαίων πτώσεων, ἤτοι τῆς Ἀφαιρετικῆς, τῆς Τοπικῆς καὶ τῆς Ὀργανικῆς, αἵτινες, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐξηφανίσθησαν, ἢ συνεχωνεύθησαν μετὰ τῶν λοιπῶν πτώσεων.

§. 475. *Γ'.) Προθετόπτωτα.* Καὶ πτώσεις τινὲς Οὐσιασ. ἢ Ἀντωνυμ. μετὰ προθέσεων εἰς μίαν λέξιν συνήθως γραφόμεναι λαμβάνονται ὡς ἐπιρρήματα· οἷον, παραχρῆμα=(παρὰ χρῆμα), διὸ=(δι' ὅ), καθὰ=(καθ' ἅ), καθ' ἅπερ=(καθ' ἅπερ), διότι=(δι' ὅτι), προῦργου=(πρὸ ἔργου), ἐμποδὼν=(ἐν ποδῶν) ἐκποδὼν=(ἐκ ποδῶν).

§. 476. *Δ'). Ῥηματικὰ ἐπιρρήματα.* Καὶ ῥηματικοί τινες τύποι, ἰδίᾳ δὲ Προστ. ἐκλαμβάνονται ὡς ἐπιρρήματα, οἷον, ἄγε, ἴθι, φέρε (§. 472. ιϐ'). ἴδε, ἰδού, (§. 472. ια'), ἀμέλει (§. 472. α.) (Προστ. τοῦ ἄγω, εἶμι, φέρω, ὁρῶ, ἀμελῶ), εἶεν (§. 472. ιγ'.) Πληθ. γ'. πρ. Εὐκτ. εἰμὶ §. 418.), ὤφελον (Ἀορ. β'. ὀφείλω §. 448. 30).

§. 477. *Ε'). Συσχετικὰ ἢ Ἀνταποδοτικά.* Πολλὰ τῶν τοπικῶν, χρονικῶν, τροπικῶν καὶ ποσότητος ἐπιρρημάτων σχέσιν ἔχοντα καὶ ἀναφορὰν πρὸς ἄλληλα, ὡς αἱ Συσχετικαὶ Ἀντων. (§. 248.), δύνανται νὰ εἶνε τεσσάρων εἰδῶν, *Ἐρωτηματικά*, *Ἀόριστα*, *Δεικτικὰ* καὶ *Ἀναφορικά*.

	Ἐρωτημ.	*Ἀόρ.*	*Δεικτικά.*	*Ἀναφορικά.*	
				Ὁριστικά.	*Ἀόριστα.*
Τοπικά.	ποῦ;	πού.	(ἔνθα) ἐνθάδε. ἐνταῦθα. ἐκεῖ.	οὗ ἢ ἔνθα.	ὅπου.
	πόθεν;	ποθέν.	(ἔνθεν) ἐνθένδε. ἐντεῦθεν. ἐκεῖθεν.	ὅθεν, ἔνθεν.	ὁπόθεν.
	ποῖ;	ποί.	δεῦρο. ἐνθάδε. ἐνταυθί. ἐκεῖσε.	οἷ, ἔνθα.	ὅποι.
Χρονικ.	πότε;	ποτέ.	τότε.	ὅτε.	ὁπότε.
	πηνίκα;	—	τηνικάδε. τηνικαῦτα.	ἡνίκα.	ὁπηνίκα.

Τροπικ.	πῶς;	πώς.	ὧδε, οὕτως. ὡς, ἐκείνως.	ὡς, ὥσπερ.	ὅπως.
	πῇ;	πή.	τῇδε, ταύτῃ. ἐκείνῃ.	ᾗ.	ὅπῃ.
Ποσ.	ποσάκις;	—	τοσαυτάκις.	ὁσάκις.	ὁποσάκις.
	ποσαχῇ;	—	—	ὁσαχῇ.	ὁποσαχῇ.

§. 478. Παρατηρήσεις. 1). Τὸ ἔνθα καὶ ἔνθεν, συνήθως Ἀναφορικά, ἀπαντῶσιν ὡς Δεικτικὰ παρ' Ἀττικοῖς μόνον εἰς φράσεις τινάς, ὡς ἔνθα δή, ἢ ἔνθα καὶ ἔνθα, ἔνθεν καὶ ἔνθεν.

2). Τὰ χρονικὰ Δεικτ. καὶ Ἀναφορ τότε καὶ ὅτε ὀξύνονται ὡς Ἀόρ. εἰς τὰς φράσεις, τοτὲ μὲν—τοτὲ δέ, ὁτὲ μὲν—ὁτὲ δέ.

3). Εἰς τὰ Χρονικὰ ἀνήκουσι καὶ τὸ Δεικτ. τέως καὶ Ἀναφορ. ἕως.

4). Τὸ Ἀναφορ. τροπικὸν ὡς τονιζόμενον εὑρηται ὡς Δεικτ. παρὰ τοῖς πεζοῖς εἰς τὰς φράσεις καὶ ὡς=καὶ οὕτως, μηδ' ὡς, οὐδ' ὡς.

5). Τῶν Συσχετικῶν ἀορίστ. εὑρηνται καὶ Ἀποφατικά· οἷον, τοῦ ποῦ τὸ οὐδαμοῦ, οὐδαμόθι, μηδαμοῦ, μηδαμόθι, τοῦ ποθὲν τὸ οὐδαμόθεν, μηδαμόθεν, τοῦ ποῖ τὸ οὐδαμοῖ, οὐδαμόσε, μηδαμόσε, τοῦ πῇ τὸ οὐδαμῇ, τοῦ πῶς τὸ οὐδαμῶς, μηδαμῶς, (οὔπως), μήπως, τοῦ ποτὲ τὸ οὔποτε, μήποτε, οὐδέποτε, μηδέποτε.

6). Πολλὰ τῶν Δεικτικῶν ἐπιρρ. προσλαμβάνουσιν, ὡς αἱ Δεικτ. Ἀντ. (§. 227. 3), τὸν προσχημ. ι, περὶ τῶν ὁποίων ἰσχύουσι καὶ τὰ περὶ ἐκείνων λεχθέντα· οἷον, οὐτωσί(ν), ὠδί, ἐκεινωσί(ν), ἐνταυθί, ἐνθαδί, δευρί, καθ' ἃ καὶ τὸ νυνί.

7). Πάντα σχεδὸν τὰ Ἀναφορ. ἐπιρρ. προσλαμβάνουσιν, ὡς αἱ Ἀναφορ. Ἀντων. (§. 244 καὶ Σημ.), πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας, τὸ ἐγκλιτ. πέρ· οἷον, οὗπερ, ὅθενπερ, ὅτεπερ, ὥσπερ, ὁσαχῇπερ, κτλ. τὰ δὲ Ἀόριστ. ἀναφ. τοῦν, δή, δήποτε, δηποτοῦν (§. 247)· οἷον, ὁπουδή, ὁπουδήποτε, ὁπωσοῦν, ὁπουδηποτοῦν, κτλ.

8). Τὸ ἔνθα καὶ τηνίκα λαμβάνοντα τὸ Ἐγκλιτ. δὲ καταβιβάζουσι τὸν τόνον· οἷον, ἐνθάδε, τηνικάδε.

Περὶ τῶν παραγώγων ἐπιρρημάτων ὅρα §. 510—15.

Γ'). Σύνδεσμοι.

§. 479. *Σύνδεσμοι* λέγονται τὰ ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου, δι' ὧν συνδέεται λέξις μετ' ἄλλης λέξεως, ἢ λόγος μετὰ λόγου. Κατὰ τὸν διάφορον δὲ τρόπον τῆς συνδέσεως τῶν λόγων καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν ὀνομάζονται

ἀ). *Συμπλεκτικοί* (καταφατικοί), τέ, καί, (ἀποφατικοί), οὔτε, μήτε, οὐδέ, μηδέ.

β'). *Διαζευκτικοί* ἤ, εἴτε—εἴτε, ἐάντε—ἐάντε, ἄντε—ἄντε, ἤντε—ἤντε.

γ'). *Ἀντιθετικοί* μέν, δέ.

δ'). *Ἐναντιωματικοί* ἀλλά, μέντοι, ὅμως, αὖ, ἀτάρ, μήν, καὶ μήν, ἀλλὰ μήν, καίπερ, καίτοι, εἰ καί.

ε). *Αἰτιολογικοί* γάρ, ὅτι, διότι, ὡς, ἐπεί, ἐπειδή, ἄτε.

ς'). *Συλλογιστικοί* ἄρα, οὖν, τοίνυν, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν, γοῦν, δή, ὥστε, οὐκοῦν.

ζ'). *Τελικοί* ἵνα, ὅπως, ὡς.

η'). *Ὑποθετικοί* εἰ, ἐάν, ἄν, ἤν.

θ'). *Χρονικοί* ὅτε, ὁπότε, ὅταν, ὁπόταν, ἐπεί, ἐπειδή, ἐπάν, ἐπειδάν, ὡς, πρίν, ἕστε.

ι'). *Δυνητικός* ἄν.

ια'). *Ἀπορηματικοὶ ἢ Ἐρωτηματικοί* ἄρα, ἆρ' οὖ, ἆρα μή, μή, ἦ, μῶν, πότερον, πότερα, εἰ.

ιβ'). *Εἰδικοί* ὡς, ὅτι.

ιγ'). *Ὁμοιωματικοὶ ἢ παραβολικοί* ὡς, ὥσπερ, καθώς, καθά, καθάπερ.

Σημ. Εἰς τοὺς Συνδέσμους συγκαταλέγονται συνήθως καὶ διάφορα μόρια, ἅπερ προσδιορίζουσι ποικιλοτρόπως τὸν λόγον ἐπιτείνοντα, ἐλαττοῦντα, βεβαιοῦντα, κτλ. οἷον, γέ, γοῦν, δή, πέρ, τοί, γέ, κτλ.

Δ'). Ἐπιφωνήματα.

§. 480. Τὰ *ἐπιφωνήματα* δὲν εἶνε, κυρίως εἰπεῖν, λέξεις, ἀλλὰ φυσικαὶ φωναί, δι' ὧν ἐκφράζονται αἰσθήματα ἢ σφοδρὰ πάθη τῆς ψυχῆς, οἷον, χαρά, λύπη, ἀγανάκτησις καὶ τὰ ὅμοια. Κατὰ τοῦτο δὲ καὶ ὀνομάζονται

1). *Κλητικόν* ὦ.

2). *Θαυμαστικά* ὤ, βαβαί, παπαί, φεῦ.

3). *Σχετλιαστικά* ἰού, οἴ, οἴμοι, ἰώ, οὐαί (μεταγ.).

4). *Ἐκπληκτικόν* ἄ.

5). *Θειαστικά* εὐοῖ, εὐάν, εὖγε (ἐπίρρ.).

6). *Γελαστικά* ἄ, ἀά.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ.

§. 481. *Ἐτυμολογικὸν* λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς τὸ πραγματευόμενον περὶ ἐτυμολογίας τῶν λέξεων. *Ἐτυμολογία* δὲ εἶνε ἡ ζήτησις καὶ ἀνεύρεσις τοῦ *ἐτύμου* τῶν λέξεων, ἤτοι πῶς αὗται γίνονται.

§. 482. Τὸ *ἔτυμον*, ἤτοι ἡ ἀρχικὴ ῥίζα, εἶνε μονοσύλλαβον, συνιστάμενον α') ἐξ ἀρχικοῦ ἁπλοῦ συμφώνου μετὰ βραχέος φωνήεντος· οἷον, *βα, φα, θε, δο, τι, ρυ*, κτλ. ἢ τἀνάπαλιν τούτου· οἷον, *ἀγ, ἀκ, ἐδ, ἰδ, ὀρ*, κτλ. πλὴν ἑνὸς μόνου, ἔχοντος ἁπλοῦν βραχὺ φωνῆεν, τοῦ *ἰ* (ῥ. εἶμι)· β') ἐξ ἀρχικοῦ συμφώνου, βραχέος φωνήεντος καὶ τελικοῦ συμφώνου· οἷον, *λιπ, φυγ, καλ, φερ, δοκ*, κτλ. καὶ γ') ἐκ δύο ἀρχικῶν συμφώνων, ὧν τὸ ἕτερον εἶνε ὑγρὸν ἢ τὸ ὡς δασεῖα χρησιμεῦον σ, βραχέος φωνήεντος καὶ τελικοῦ συμφώνου· οἷον, *τριβ, στα, σμα*, κτλ. ἢ τἀνάπαλιν τούτου· οἷον, *θελγ, λαμπ*, κτλ.

Σημ. Πολλῶν πολυσυλλάβων ῥιζῶν εὐκόλως καὶ τώρα δύναται νὰ ἀνευρεθῇ ἡ ἀρχικὴ ῥίζα, οἷον γίγν-ομαι ῥ. γεν, τιτρώσκω ῥ. τρο, ἁλίσκομαι ῥ. ἁλ, λαμβάνω ῥ. λαβ, κτλ. πολλῶν ὅμως ἡ πρωτότυπος ῥίζα ἀνευρίσκεται εἰς ἄλλας γλώσσας συγγενεῖς τῆς ἑλληνικῆς, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην γλῶσσαν τῶν Ἰνδῶν, τὴν καλουμένην Σανσκριτικήν.

§. 483. Αἱ λέξεις τῆς Ἑλληνικῆς, ὡς καὶ πάσης ἄλλης γλώσσης, διαιροῦνται ὡς πρὸς τὴν γένεσιν αὐτῶν εἰς δύο, εἰς *ἁπλᾶς* καὶ *συνθέτους*. Καὶ

α'). *Ἁπλαῖ* μὲν λέγονται, ὅσαι γίνονται ἐκ μιᾶς μόνης ῥίζης ἢ λέξεως· οἷον λόγ-ος ἐκ ῥίζ. *λεγ*, γράφ-ω ἐκ ῥ. *γραφ*, πονέ-ω ἐκ τῆς λέξεως *πόνος*.

β'). *Σύνθετοι* δέ, ὅσαι γίνονται ἐκ δύο ἢ περισσοτέρων ῥιζῶν ἢ λέξεων συνηνωμένων, οἷον, λογο-γράφος, δια-πονέω, συν-δια-πονέω.

Σημ. Ἐπειδὴ ἡ μὲν γένεσις ἁπλῶν λέξεων λέγεται παραγωγή, ἡ δὲ γένεσις συνθέτων σύνθεσις, διὰ τοῦτο διαιρεῖται τὸ Ἐτυμολογικὸν εἰς δύο· α') Εἰς τὸ περὶ παραγωγῆς· καὶ β') εἰς τὸ περὶ συνθέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.

§. 484. Αἱ *ἁπλαῖ* λέξεις ὑποδιαιροῦνται εἰς *πρωτοτύπους* καὶ *παραγώγους*. Καὶ ά). *Πρωτότυποι* λέγονται αἱ λέξεις αἵτινες γίνονται ἀμέσως ἐκ τῆς ἀρχικῆς ῥίζης διὰ τῆς προσλήψεως τυπικῆς καταλήξεως, δηλούσης ὅτι ἡ οὕτω σχηματιζομένη λέξις εἶνε ῥῆμα ἢ πτωτικόν, οἷον, λέγ-ω, γράφ ω, φλὸξ=(φλόγ-ς), βοῦ-ς, βὴξ=(βήχ-ς), τί-ς, πρός-φυξ=(φύγ-ς), κτλ.

β'). *Παράγωγοι* δέ, ὅσαι γίνονται ἐκ πρωτοτύπων διὰ τῆς προσλήψεως εἰς τὴν ῥίζαν ἑνὸς ἢ περισσοτέρων γραμμάτων, ἅτινα λέγονται *παραγωγικὴ κατάληξις*· οἷον, λόγ-ος ἐκ ῥ. *λεγ* καὶ παραγ. κατάλ. *σ-ς*, ἀρχα-ῖος ἐξ ὀνομ. ῥ. *ἀρχα*=(ἀρχὴ) καὶ παργ. κατάλ. *ιο-ς*.

§. 485. Ἀλλὰ καὶ ἐκ παραγώγου λέξεως παράγεται ἄλλη λέξις, καὶ ἐκ ταύτης πάλιν ἄλλη, καὶ οὕτω καθεξῆς, ὅτε ἡ πρώτη καλεῖται *πρωτότυπος* ἢ *ῥιζικὴ* τῆς δευτέρας, ἡ δευτέρα τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς, βάσις δὲ τῆς παραγωγῆς ὅλων τῶν συγγενῶν λέξεων εἶνε τὸ *ἔτυμον*, ἤτοι ἡ ἀρχικὴ ῥίζα· οἷον, ἐκ τῆς ἀρχ. ῥ. *τι* παράγ. τί-ω, ἐξ αὐτοῦ τι-μή, ἐκ τούτου πάλιν τιμά-ω καὶ ἐκ τούτου τίμη-μα, τίμη-σις, τιμη-τός, τιμη-τής, κτλ. τὰ ὁποῖα πάντα βάσιν ἔχουσι τὴν ἀρχικὴν ῥίζαν *τι*.

Σημ. Διὰ τῶν παραγωγικῶν καταλήξεων σαφέστερον ὁρίζεται ἡ ἔννοια τῆς λέξεως, ἢ δείκνυνται αἱ διάφοροι σχέσεις, καθ' ἃς πρέπει νὰ θεωρῆται ἡ διὰ τῆς ἀρχικῆς ῥίζης ἐκφραζομένη γενικὴ ἔννοια· οἷον, ἐκ τῆς ῥίζ. ποιε, ποιη-τής, ποίη-σις, ποίη-μα, ἐκ τῆς ῥίζ. γραφ, γραφ-εύ-ς, γραφ-ί-ς, γράμ-μα, γραμ-μή, ἐκ τῆς ὀνοματ. ῥίζ. δικα=(δίκη) δίκα-ιο-ς, δικά-ζω, ἐκ τῆς ὀνοματ. ῥίζ. βασιλευ=(βασιλεύ-ς) βασίλε-ια, βασιλεύω, βασίλε-ιο-ς, βασιλ-ικό-ς.

§. 486. Αἱ παράγωγοι λέξεις λέγονται

ά). *Ῥηματικὰ παράγωγα*, ἐὰν παράγωνται ἐκ ῥηματικῶν ῥιζῶν, οἷον, τὸ γραφ-ή, γραφ-εύ-ς, γραφ-ί-ς, γράμ-μα, κτλ. ἐκ τοῦ γράφ-ω, τὸ πολεμη-σεῖο ἐκ τοῦ πολεμέ-ω.

β'). *Παρώνυμα*, ἐὰν παράγωνται ἐξ ὀνοματικῶν ῥιζῶν· οἷον, δίκαιος, δικά-ζω ἐκ τοῦ δίκη, λογίζομαι, λογικὸς ἐκ τοῦ λόγος. Καὶ

γ'). *Παρασύνθετα*, ἐὰν παράγωνται ἐκ συνθέτων λέξεων· οἷον,

εὐεργετῶ ἐκ τοῦ εὐ-εργέτης=(εὖ ἐργάζομαι), ἀφειδῶ ἐκ τοῦ ἀφειδὴς=(ἀ-φείδομαι).

§. 487. Ἐν τῇ παραγωγῇ τῶν λέξεων ἡ ἀρχ. ῥίζα δὲν παρίσταται πάντοτε καθαρά, ἀλλὰ συχνάκις πάσχει τροπὰς καὶ ἐπεκτάσεις· ἤτοι

ά). Αἱ εἰς σύμφωνον λήγουσαι ῥίζαι συναπτόμεναι μετὰ τῶν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένων παραγωγικῶν καταλήξεων πάσχουσιν ἐν τῷ χαρακτῆρι τὰς ἀπαιτουμένας περὶ εὐφωνίας τροπὰς καὶ ἀποβολάς· οἷον, γράμ-μα=(γράφ-μα), λέξις=(λέγ-σις), δικαστ-ὴς=(δικαδ-τής).

β'). Αἱ εἰς φωνῆεν λήγουσαι συχνάκις ἐκτείνουσιν αὐτὸ πρὸ τῶν καταλήξεων, καὶ προσλαμβάνουσιν ἔτι ἐνίοτε πρό τινων παραγωγικῶν καταλήξεων καὶ σ, ὡς ἐν τῷ Μ. ἢ Π. Παρακ. (§. 352. 363) καὶ Π. Ἀορ. οἷον, ποίη-μα, τιμη-τός, ζηλω-τής, σει-σμὸς (ὡς σέ-σει-σ-μαι).

γ'). Τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν πάσχει πολλάκις τροπὴν καὶ ἐπέκτασιν, οἵας παρετηρήσαμεν καὶ ἐν τῷ περὶ σχηματισμοῦ τῶν ῥημάτων, ἰδίᾳ δὲ ἐν τῷ (β'. Παρακ. (§. 333.))· οἷον, ῥ. *λαθ*=λήθ-η (β'. Παρακ. λέλῃθ-α), ῥ. *λιπ* λοιπ-ός (β'. Παρακ. λέλοιπ-α), ῥ. *ῥυ* ῥεῦ-μα, ῥ. *ῥαγ* ῥώξ ῥωγ-ή. Συνηθεστέρα δὲ ἡ τοῦ φωνήεντος ε τροπὴ εἰς ο· οἷον, ῥ. *φλεγ* φλὸξ=(φλόγ-ς), ῥ. *τρεπ* τρόπ-ος, ῥ. *πεμπ* πομπή.

δ'). Καὶ ἀναδιπλασιασμὸς ἐνίοτε μετὰ τροπῆς τοῦ φωνήεντος ἐν ἀρχῇ τῆς παραγώγου λέξεως γίγνεται· οἷον, ἀγ ἀγ-ωγή· ἔτι δὲ καὶ ἐπένθεσις γράμματος ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ὡς συνδετικῶν (§. 63)· οἷον, βα-θ-μός, ὑ-ε-τός, μελ-έ-τη.

Ι.) ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 488. Τῶν ῥημάτων τὰ μὲν εἶνε πρωτότυπα, σχηματιζόμενα ἀμέσως ἢ ἐκ τῆς ἀρχικῆς ῥίζης διὰ τῆς προσλήψεως τῆς ῥημ. καταλήξεως ω· οἷον, πλέκ-ω, γράφ-ω, νέμ-ω, ἢ ἐκ τῆς ἐπιτεταμένης (§. 424—440)· οἷον, (πιθ, πειθ) πείθ-ω, (κρυβ, κρυπτ) κρύπτ-ω, (φρικ, φρισσ) φρίσσω, (γνο γιγνώσκ) γιγνώσκ-ω. Τὰ πλεῖστα δὲ παράγονται ά). κυρίως ἐξ ὀνομάτων· β'). ὀλίγα ἐξ ἑτέρων ῥημάτων· καὶ γ') ὀλίγιστα ἐξ ἐπιρρημάτων.

Α'. Παρώνυμα ῥήματα.

§. 489. Παραγωγικαὶ καταλήξεις τῶν παρωνύμων ῥημάτων εἶνε

αἱ ἑξῆς, άω, έω, όω, εύω. άζω, ίζω, αίνω, ύνω, ώσσω ἢ ώττω καὶ ιάω, διὰ τῶν ὁποίων σχηματίζονται ῥήματα παραγόμενα ἐκ συγγενῶν ὀνομάτων, ὧν ἡ ῥίζα χρησιμεύει συνήθως ὡς ῥίζα παραγωγική, καὶ σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἔχει ἢ εἶνε, ἢ κάμνει ἢ ἀποδίδει τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον· οἷον, κόμη κομάω, λάλος λαλέω, δοῦλος δουλόω, κτλ.

ά.) άω. Ταῦτα παραγόμενα συνήθως ἐξ οὐσιαστικῶν εἰς α καὶ η καί τινων εἰς ο-ς σημαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἔχει τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον, ἢ ἀποδίδει αὐτὸ εἴς τι ἄλλο· οἷον, κόμη κομάω, τόλμη τολμάω, τιμὴ τιμάω, βοὴ βοάω, θήρα θηράω, λόχος ἐλ-λοχάω.

β'). έω καὶ εύω. Τὰ εἰς έω, συνηθέστατα εἰς σύνθετα, καὶ ευω σημαίνουσι κατάστασιν, δηλ. ὅτι τὸ ὑποκείμενον εἶνε ἢ ἔχει τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον· οἷον, φίλος φιλέω, εὐτυχὴς εὐτυχέω, φιλόκαλος φιλοκαλέω, νόσος νοσέω, ἄλγος ἀλγέω, δοῦλος δουλεύω, βασιλεὺς βασιλεύω, ἀληθὴς ἀληθεύω, φονεὺς φονεύω· ἔτι δὲ καὶ ἐνέργειαν· οἷον, κρότος κροτέω, δῶρον δωρέω, τέλος τελέω, θήρα θηρεύω, φυγὰς φυγαδεύω, φυτὸν φυτεύω.

Σημ. Τὰ εἰς εω παράγονται ἐκ πτωτικῶν πάσης κλίσεως· ἀλλ' ὁ μὲν χαρακτὴρ τούτων ο (σπανίως η) γίνεται ἀσθενέστερος ε, ὁ δὲ σ ἀποβάλλεται μεταξὺ δύο φωνηέντων· οἷον φίλο-ς (ῥ. φιλο) φιλέ-ω, φωνὴ (ῥ. φωνή) φωνέ-ω, ἄλγος (ῥ. ἀλγεσ) ἀλγέ-ω (=ἀλγέσ-ω), εὐτυχὴς (ῥ. εὐτυχεσ) εὐτυχέ-ω.

γ') όω. Ταῦτα παραγόμενα σχεδὸν ἅπαντα ἐκ πτωτικῶν τῆς β'. κλίσεως σημαίνουσι συνήθως ὅτι τὸ ὑποκείμενον κάμνει τι τοιοῦτον, ὁποῖον εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον· οἷον, δοῦλος δουλό-ω, δῆλος δηλό-ω, ἴσος ἰσόω, πτερὸν πτερό-ω, χρυσὸς χρυσό-ω, σημεῖον σημειό-ω, κακὸς κακόω, ζημία ζημιόω.

Σημ. Τὰ εἰς αω, εω καὶ οω εἶχον ἀρχῆθεν μεταξὺ τῆς ὀνοματικῆς ῥίζης καὶ τῆς καταλήξεως ω τὸ j, ὅπερ μεταξὺ δύο φωνηέντων ἀποβάλλεται· οἷον, φιλέ-j-ω=φιλέ-ω, τιμά-jω=τιμά-ω, δουλό-jω=δουλό-ω.

δ'). άζω. Ταῦτα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πράττει, ἐξασκεῖ ἢ ἀποδίδει τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον· οἷον, δίκη δικάζω, ὄναμα ὀνομάζω, βία βιάζομαι, ἔργον ἐργάζομαι, θαῦμα θαυμάζω, στάσις στασιάζω, (τὰ) ὄργια ὀργιάζω, ἄτιμος ἀτιμάζω, κτλ.

έ). ίζω. Σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐπιτηδεύεται, ἐπιχειρεῖ, χορηγεῖ τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον, ἢ καὶ ἔχει ὁμοιότητα

πρὸς αὐτό· οἷον, χρῆμα χρηματίζω, ὕβρις ὑβρίζω, ἔρις ἐρίζω, ἐλπὶς ἐλπίζω, χάρις χαρίζομαι, πλοῦτος πλουτίζω, δάνειον δανείζω, χρυσὸς χρυσίζω, κτλ.

Σημ. ά.) Τὰ ἐξ Ἐθνικῶν ἢ Κυρίων ὀνομάτων καὶ ζῴων ἐνίοτε παραγόμενα εἰς άζω καὶ συχνότερον εἰς ίζω ῥήματα σημαίνουσι τὸ μιμεῖσθαι τὴν γλῶσσαν ἢ τὰ ἤθη, ἢ ἔχειν τὸ φρόνημα τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου ἔθνους ἢ προσώπου ἢ ζῴου· οἷον, Βοιωτὸς Βοιωτιάζω, Ἕλλην Ἑλληνίζω=(ὁμιλῶ Ἑλληνιστί, ἢ ἔχω τὰ Ἑλληνικὰ φρονήματα), Μῆδος Μηδίζω, Φίλιππος Φιλιππίζω, Λάκων Λακωνίζω, Δωριεύς Δωρίζω καὶ Δωριάζω, ἀλώπηξ ἀλωπεκίζω, πίθηκος πιθηκίζω, κτλ.

Σημ. β'.) Πάντα σχεδὸν τὰ εἰς ίζω γράφονται διὰ τοῦ ι, πλὴν τοῦ δανείζω (δι' ει), ἀθροίζω (δι' οι), χρῄζω (δι' η) καὶ τοῦ βλύζω, γρύζω, κλύζω, ὀλολύζω καὶ σφύζω (διὰ τοῦ υ).

ς'). *αίνω*. Ταῦτα σημαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅτι τὸ ὑποκείμενον ποιεῖ τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· οἷον, πέρας περαίνω, σῆμα σημαίνω, λευκὸς λευκαίνω, ἰσχνὸς ἰσχναίνω, κοῖλος κοιλαίνω κτλ. τινὰ δὲ καὶ ψυχικὴν διάθεσιν· οἷον, χαλεπὸς χαλεπαίνω, δυσχερὴς δυσχεραίνω.

ζ'). *ύνω*. Τὰ εἰς ύνω σημαίνουσι παραγωγὴν ἰδιότητος· οἷον, ὀξὺς ὀξύνω, βαρὺς βαρύνω, παχὺς παχύνω, λεπτύνω, πραΰνω, μηκύνω, λαμπρύνω, αἰσχύνω.

Σημ. Τινὰ τῶν εἰς αίνω καὶ ύνω διφοροῦνται μεταβατικὴν καὶ ἀμετάβατον σημασίαν ἔχοντα· οἷον, δυσχεραίνω=εἰμὶ δυσχερὴς καὶ καθιστῶ τι δυσχερές, ταχύνω=ποιῶ τι ταχέως καὶ ποιῶ τι ταχύ.

ή). *ώσσω ἢ ώττω*. Ταῦτα σημαίνουσιν ὅτι εἶνέ τις, ἢ ἔχει ἢ κάμνει τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον· οἷον, τυφλώττω = εἶμαι τυφλός, ὑπνώττω=ἔχω ὕπνον, λιμώττω=ἔχω λιμόν, ὑγρώσσω=κάμνω τι ὑγρόν.

θ'). *ιάω=ιῶ*. Τῶν παρωνύμων τούτων ῥημάτων τὰ μὲν σημαίνουσιν ἐπιθυμίαν ἢ ἕφεσιν πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλουμένου ἐφετικὰ καλούμενα· οἷον, μαθητὴς μαθητιάω=ῶ, στρατηγὸς στρατηγιάω=ῶ, Ἀθῆναι Ἀθηνιάω=ῶ = ἐπιθυμῶ τὰς Ἀθήνας· τὰ δὲ σημαίνουσι τὸ πάσχειν τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον πάθος· οἷον, φθεὶρ φθειριάω=ῶ (=πάσχω τὸ πάθος τῆς φθειριάσεως), σπλὴν σπληνιάω=ῶ, ψωριάω=ῶ, ὀφθαλμιάω=ῶ, ὠχριάω =ῶ, εὐρωτιάω=ῶ, σκωληκιάω=ῶ.

Β'). Ῥηματικὰ ῥήματα.

§. 490 Παραγωγικαὶ καταλήξεις τῶν ἐκ ῥημάτων παραγομένων ῥημάτων εἶνε αἱ ἑξῆς, σείω, σκω, άζω, ίζω καὶ ύζω, αἵτινες προσαρτώμεναι εἰς τὴν ῥίζαν τῶν συγγενῶν αὐτοῖς ῥημάτων παράγουσι τὰ λεγόμενα ἐφετικά, ἐναρκτικὰ καὶ θαμιστικά.

ά). *Ἐφετικά. σείω.* Ταῦτα σημαίνοντα ὅπως τὰ εἰς ιαω (§. 489. θ'). ἐπιθυμίαν πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπὸ τῆς ῥηματικῆς ῥίζης δηλουμένου λέγονται ἐφετικὰ καὶ λήγουσιν εἰς σείω· οἷον, γελά-ω γελα-σείω=ἔχω διάθεσιν νὰ γελάσω, πολεμέ-ω πολεμη-σείω, ἀπαλλάττω (ῥ. ἀπαλλαγ) ἀπαλλαξείω.

Σημ. Τὰ ἐφετικὰ εὐχρήστους ἔχουσι τὸν ἐνεστ. μόνον καὶ παρατ., τοὺς δὲ λοιποὺς περιφραστικῶς ἐκφέρουσι διὰ τοῦ ἔχω καὶ τοῦ ἐκ τῆς ῥίζης ἀναλόγου ἐπιρρήματος· οἷον, ἐνεστ. πολεμησείω, παρατ. πολεμικῶς εἶχον, μέλλ. πολεμ. ἕξω, παρκ. πολεμ. ἔσχηκα, ὑπερ. πολεμ. ἔσχον.

β'). *Ἐναρκτικά. σκω.* Ταῦτα σημαίνοντα εἴσοδον καὶ ἔναρξιν τῆς ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου ῥήματος σημαινομένης διαθέσεως καλοῦνται ἐναρκτικά· οἷον, ἡβάω ἡβάσκω = (ἄρχομαι νὰ γίνωμαι ἔφηβος), γηράω γηράσκω.

γ'). Θαμιστικά. αζω, ιζω, υζω. Ταῦτα σημαίνοντα ἐπανάληψιν καὶ ἐπίτασιν τοῦ ὑπὸ τῆς πρωτοτύπου ῥηματικῆς ῥίζης σημαινομένου λέγονται θαμιστικά· οἷον, ῥίπτω ῥιπτάζω = (ῥίπτω τῇδε κακεῖσε), στένω στενάζω = (ἀναστενάζω πολὺ καὶ κατ' ἐπανάληψιν), αἴτῶ αἰτίζω = (ζητῶ ἀπὸ θύρας εἰς θύραν), ἕρπω ἑρπύζω.

Γ') Ῥήματα παράγωγα ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιφωνημάτων.

§. 491. Καὶ ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιφωνημάτων παράγονται ὀλιγάριθμά τινα ῥήματα εἰς ζω σημαίνοντα τὸ ποιεῖν ἢ εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινόμενον· οἷον, χωρὶς χωρίζω, δίχα διχάζω, πέλας πελάζω, ἐλελεῦ ἐλελίζω, κτλ. ὡς καὶ τὰ παρὰ ποιηταῖς αἰαῖ αἰάζω, ὦ ὤζω, οἴμοι οἰμώζω, κτλ. = (λέγω συχνὰ αἰαῖ, ὤ, οἴμοι).

Π. ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ.

§. 492. Τῶν Οὐσιαστικῶν τὰ μὲν εἶνε πρωτότυπα σχηματιζόμενα

ἀμέσως ἐκ τῆς ἀρχικῆς ῥίζ. διὰ προσλήψεως τῆς τυπικῆς καταλήξ. ς καὶ πάσχοντα μόνον τὰς προσημειωθείσας (§. 487) τροπὰς καὶ ἐκτάσεις· οἷον, (ῥ. βηχ=βηχ-ς) βήξ, (ῥ. κηρυκ=κηρυκ-ς) κῆρυξ, (ῥ. φλεγ=φλογ-ς) φλόξ, (ῥ. λιβ=λιβ-ς) λίψ, κτλ. τὰ πλεῖστα δὲ εἶνε παράγωγα, καὶ ταῦτα ά) ῥηματικὰ καὶ β') παρώνυμα, ἅτινα πάλιν ὑποδιαιροῦνται 1) εἰς τὰ ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα· καὶ 2) εἰς τὰ ἐξ ἑτέρων οὐσιαστικῶν.

Α'). Ῥηματικὰ οὐσιαστικά.

§. 493. Τὰ ἐκ ῥίζης ῥημάτων παραγόμενα οὐσιαστικά, προσλαμβάνοντα τὰς κατωτέρω παραγωγικὰς καταλήξεις, εἶνε ἀφῃρημένα ἢ συγκεκριμένα οὐσιαστικὰ (§. 115. Σημ. ά.) σημαίνοντα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ πρᾶγμά τι, ἢ τὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος, ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διαθέσεως, ἢ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον, ἢ τὸν τόπον, ἐν ᾧ γίνεταί τι, ἢ τὸ ὄργανον καὶ μέσον.

1). ά, ή, ο-ς, ο-ν. Διὰ τῶν παραγωγικῶν τούτων καταλήξεων σχηματίζονται οὐσιαστικὰ σημαίνοντα ἢ τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος ἀφῃρημένως ἢ πρᾶγμά τι. Τούτων τὰ μὲν ἀρσεν. καὶ θηλυκὰ τρέπουσι πολλάκις τὸ ε τῆς μονοσυλλάβου ῥίζης εἰς ο, ἔτι δὲ καὶ τὸ ει εἰς οι, τὰ δὲ οὐδέτερα φυλάττουσιν αὐτό· οἷον, ἐλέγχ-ω ἔλεγχ-ος, λέγω λόγ-ος, τρέπ-ω τρόπ-ος, φέρ-ω φόρ-ος φορ-ά, χαίρ-ω (ῥ. χαρ) χαρ-ά, τύπτ-ω (ῥ. τυπ) τύπ-ος, τέμν-ω (ῥ. τεμ) τομ-ή, φθείρ-ω (ῥ. φθερ) φθορ-ά, ῥέ-ω (ῥό-ος) ῥοῦς ῥο-ή, φεύγ-ω (ῥ. φυγ) φυγ-ή, πλέκ-ω πλοκ-ή, ἀλείφ-ω ἀλοιφ-ή, ἀμείβ-ω ἀμοιβ-ή, ἔργ-ον, ζυγ-όν.

Σημ. Τινὰ τούτων ἔχουσι τὸν Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν (§. 279—280) τρέποντα καὶ τὸ α ἢ ε εἰς ω· οἷον, (ῥ. ἀγ) ἀγ-ωγ-ή, ἐσθί-ω (ῥ. ἐδ.) ἐδ-ωδ-ή, ὄζω (ῥ. ὀδ) ὀδ-ωδή, κατ-έχω κατ-οχ-ωχή.

2) τος (ε-τος α-τος), τὴ (ε-τη). Τὴν αὐτὴν τοῖς προηγουμένοις σημασίαν ἔχουσι τὰ διὰ τῶν καταλήξεων τούτων παράγωγα· οἷον, πίνω (ῥ. πο) πό-τος, τρυγά-ω τρυγη-τός, ὕ-ω ὑ-ε-τός, πήγνυμι (ῥ. παγ) παγ-ε-τός, κόπτω (ῥ. κοπ) κοπ-ε-τός, ἐμέ-ω ἔμε-τος, θνήσκω (ῥ. θαν) θάν-ατος, κάμνω (ῥ. καμ) κάμ-ατος, βιό-ω βιο-τή, ἀρέσκω (ῥ. ἀρε) ἀρε-τή, (ῥ. γεν) γεν-ε-τή, μέλ-ει (ῥ. μελ) μελ-έ-τη.

Σημ. Τὰ ἐκ φωνηεντολήκτων παράγωγα ἐκτείνουσι τὸ φωνῆεν, ἂν ἐκτείνηται καὶ ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ ῥήματος (§. 363.), τρυγά-ω τρυγή-σω τρυγη-τός, φυλάττουσι δ' αὐτὸ ἄτρεπτον, ἐὰν φυλάττηται καὶ ἐν τῷ ῥήματι

(§. 364—6)· οἶον, ἐμέ-ω ἔμε-τος, (πο) πότος. Τὰ δ'ἐκ συμφωνολήκτων συνάπτουσι τὴν κατάληξιν μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τοῦ συνδετικοῦ ε ἢ α· οἶον (ῥ. σκελ) σκελ-ε-τός, μελ-έ-τη, θάν-α-τος.

3). Πολλαὶ ἀλλὰ σπανιώτεραι παραγωγικαὶ καταλήξεις ὑπάρχουσι πρὸς σχηματισμὸν Οὐσιαστικῶν δηλούντων *πρᾶγμα ἢ ἀφῃρημένην ἔννοιαν*· οἶον, ω, *ωρ*, *δωρ* (η-δών, ε-δών), *ως*, *ας*, *ις*, *υς*, *υια*, *νη* (ο-νη) *ωλη* (ποιητ.), *ωλορ*, *ωρα*, κτλ. οἶον, πείθ-ω πειθ-ώ, εἰκ-ω εἰκ-ών, ἀλγέ-ω ἀλγ-ηδών, λάμπ-ω λαμπ-ηδών, σήπ-ω σηπ-εδών, (ῥ. *αἰδ*) αἰδ-ώς, (ῥ. *γελ*) γέλ-ως, λάμπ-ω λαμπ-άς, λέπ-ω λοπ-άς, χαίρ-ω (ῥ. *χαρ*) χάρ-ις, ἴσχ-ω ἰσχ-ύς, (ῥ. *ὀργ*) ὀργ-υιά, εἰρ-ήνη, αἰσχ-ύ-νη, ἡδ-ονή, φημὶ (ῥ. *φα*=φα-ονη)=φωνή, τέρπ-ω τερπ-ωλή, εὔχομαι εὐχ-ωλή, (εἰδ-ω) εἴδ-ωλον, πλήθ-ω πληθ-ώρα, κτλ.

Σημ. ά). Τὰ θηλυκὰ εἰς ω σπανίως σημαίνουσιν ἀφῃρημένην ἔννοιαν, συνήθως δὲ Θῆλυ Κύριον ὄνομα· οἶον, Κλωθώ, Καλυψώ=(ῥ. καλυβ καὶ σω). Τὰ δὲ εἰς ις καὶ ονη συνήθως ὄργανον· οἶον, γραφ-ί-ς, βελόνη, κτλ. Ὅρα κατωτέρω ἐδάφ. 13.

4). *εια*. Ταῦτα ἀπὸ τῶν εἰς εύω ῥημάτων παραγόμενα δηλοῦσι τὴν ἀφῃρημένην ἔννοιαν τοῦ ῥήματος· οἶον, βασιλεύω βασιλεία, κολακεύω κολακεία, παιδεία, δουλεία, πολιτεία, κτλ.

Σημ. Παραγωγικὴ κατάληξις κυρίως εἶνε ἡ ια, ἥτις ἑνοῦται μετὰ τῆς ῥίζης ἀποβαλούσης τὸ υ· οἶον, βασιλευ=βασιλε-ια=βασιλεία.

5). *μό ς*. Αὕτη σημαίνει τὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος ὡς τετελεσμένην πρᾶξιν καὶ πάντοτε ὀξύνεται· οἶον, διώκ-ω διωγ-μός, ὀδύρ-ομαι ὀδυρ-μός, ἀθροίζ-ω ἀθροισ-μός, στενάζ-ω στεναγ-μός, ἀνδραποδίζ-ω ἀνδραποδισ-μός.

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς μός καὶ τινα τῶν εἰς μα (ὅρα κατωτέρω ἐδάφ. 8) προσλαμβάνουσι σ, ἰδίᾳ μὲν ὅταν ὑπάρχῃ ἐν τῷ Παθητ. Παρακ. καὶ Ἀορ. (§. 352. 363.), σπανίως δὲ καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ· οἶον, σπα-σ-μός, κρουσ-μός, σει-σ-μός, δε-σ-μός, θε-σ-μός· τινὰ δὲ ἐπενθέτουσι θ· οἶον, κλαίω (ῥ. κλαυ) κλαυ-θ-μός, ἵστη-μι (ῥ. στα) στα-θ-μός, βαίν-ω (ῥ. βα) βα-θ-μός, περά-ω (ῥ. πορ) πορ-θ-μός, μυκά-ομαι μυκη-θ-μός. Ἐν δὲ τῷ ἐκ τοῦ εἶμι (ῥ. ι) παραγώγῳ ι-σθ-μός ἐπεντίθεται σθ, τῷ ἐκ τοῦ ὁράω (ῥ. ὀπ) ὀφ-θαλ-μός ἡ συλλαβὴ θαλ, καὶ τῷ ἐκ τοῦ αὔ-ω αὐ-χ-μός τὸ χ.

6). *μὴ ἢ μη*. Σημαίνει τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας· οἶον, τί-ω τιμή, γράφ-ω γραμμή, στίζω (ῥ. *στιγ*) στιγ-μή, φη-μὶ (ῥ. *φα*) φή-μη, (ῥ. *μνα*) μνή-μη, γιγνώσκω (ῥ. *γνο*) γνώ-μη, ἐπίστα-μαι ἐπιστήμη..

7). *μα* (Γεν. ματος) καὶ *ος* (Γεν. ε-ος). Ταῦτα σημαίνουσι τὸ ἐκ

τῆς ἐνεργείας προελθόν, ἤτοι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ ῥήματος· καὶ δισύλλαβα μὲν ὄντα τὰ εἰς μα τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, πολυσύλλαβα δὲ ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· οἶον γράμ-μα, πρᾶγ-μα, βῆ-μα, μνῆ-μα, θῦ-μα, λεῖμ-μα, λῦ-μα, ῥεῦ-μα, σκέμ-μα, ποίη-μα, τίμη-μα, θήρα-μα, θέα-μα, θεώρη-μα, ἀξίω-μα, πολίτευ-μα, κήρυγ-μα, ψήφισ-μα, γέν-ος, ἔθ-ος, ἔπ-ος, εἶδ-ος, βέλ-ος, πάθ-ος, πένθ-ος.

Σημ. Τὰ εἰς μα καὶ μη ἔχουσι τὸ πρὸ αὐτῶν φωνῆεν μακρὸν φύσει ἢ θέσει, οἶον γνώμη, μνήμη, θῆμα, ἀνάθημα, (δῆμα) διάδημα, ὑπόδημα· (ἀλλὰ θέμα, δέμα παρὰ μεταγεν.).

8). *σι-ς, σία* καὶ (σπαν.) *τι-ς*. Αὗται σημαίνουσιν ἀφῃρημένως τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος, ἢ τὴν πρᾶξιν καὶ ἰσοδυναμοῦσι τῷ Ἀπαρεμφάτῳ· οἶον, χρά-ομαι χρῆ-σι-ς, (ῥ. *σκεπ*) σκέψι-ς, (ῥ *πραγ*) πρᾶξι-ς, βά-σις, στά-σις, θέ-σις, δό-σις, γένε-σις, σχέ-σις, ἕ-ξις, ῥῆ-ξις, βούλη-σις, σίτη-σις, ἀξίω-σις, (ῥ. *ἐργαδ*) ἔργα-σία=τὸ ἐργάζεσθαι, σκευάζ-ω σκευα-σία, πυνθάνομαι (ῥ. *πυθ*) πύστις, πείθ-ομαι (ῥ. *πιθ*) πίσ-τις.

Σημ. ά) Τροπῇ τοῦ τ εἰς σ ἐγένετο ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως τις ἡ συνήθης κατάληξις σις.

Σημ. β') Ἡ σπανιωτέρα κατάληξις σία, σημαίνουσα ἐνέργειαν μέλλουσαν νὰ ἐκδηλωθῇ, ἰδιάζει εἰς τὰ εἰς ζω ῥήματα, ἔτι δὲ καὶ εἴς τινα τῶν εἰς αἰνω· οἶον δοκιμάζω δοκιμα-σία, σκευα-σία, ὀνομα-σία, χλευα-σία, γυμνα-σία, σημαίνω σημα-σία, ξηρα-σία, ἀλλὰ καὶ θύ-ω θυ-σία. Τινὰ δὲ τῶν ἐκ τῶν εἰς ζω, αινω καὶ τινα σύνθετα διαφοροῦνται· οἶον ἐξ-οπλισία καὶ ἐξόπλι-σις, θερμασία καὶ θέρμανσις, ἐπιστασία καὶ ἐπίστασις.

Σημ γ'). Τονισμός. Τὰ εἰς σις, δισύλλαβα μὲν ὄντα, τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, πολυσύλλαβα δὲ ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· οἶον χρῆ-σις, πρᾶ-ξις, δό-σις, μίμη-σις, παίδευ-σις, δικαίω-σις.

Σημ. δ'). Τοσούτῳ συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλας κατὰ τὴν σημασίαν εἶνε αἱ καταλήξ. μος, μη, μα, σις, καὶ σια, ὥστε διὰ πολλῆς μόνον προσοχῆς δύνανται νὰ διακριθῇ ἡ λεπτὴ αὐτῶν διαφορά.)

9). *ευ-ς, τη-ς, τηρ, τωρ*. Αὗται σημαίνουσι τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον ἢ μετερχόμενον τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον καὶ ἰσοδυναμοῦσι τῇ μετοχῇ τοῦ πρωτοτύπου ῥήματος· οἶον, γράφ-ω γραφ-εύ-ς, =ὁ γράφων, τρέφ-ω τροφ-εὺς=ὁ τρέφων, (ῥ. γεν) γον-εύς, ποιέ-ω ποιη-τής, κρίν-ω κρι-τής, σώζω σωτήρ, καλέ ω (ῥ. *κλα*) κλη-τήρ, λέγω (ῥ. *γε*) ῥή-τωρ, οἰκέ-ω οἰκή-τωρ.

Σημ. ά). Περὶ τῶν ἐξ ὀνομάτων παραγώγων εἰς ευς ὅρα §. 307.

Σημ. β'). Τὰ πλεῖστα τῶν εἰς τηρ, ἄψυχα ὄντα, σημαίνουσιν ὄργανον ἢ

σκεῦος, δι' οὗ γίνεται τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον· οἷον, ζώ-νυμι ζω-σ-τήρ, κρα-τήρ, στα-τήρ, λου-τήρ, ψυκ-τήρ, νιπ-τήρ, κτλ. Καὶ τῶν εἰς εύς ἔνια σημαίνουσι σκεῦος· οἷον χέ-ω χο-εύς, δέχ-ομαι δοχ-εὺς (μεταγ.) ἀμφορεύς· ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰς της, οἷον ἐπενδύ-της.

Σημ. γ'). (Τονισμός. 1). Τὰ εἰς εύς καὶ τήρ εἶνε πάντοτε ὀξύτονα· οἷον κουρ-εύς, γραφ-εύς, σω-τήρ, λυμαν-τήρ. 2). Τὰ παρὰ τοῖς πεζοῖς ὀλιγαριθμότατα εἰς ωρ παροξύτονα· οἷον ῥή-τωρ, πράκ-τωρ. 3). Τῶν πολυαριθμοτάτων εἰς της τὰ μὲν δισύλλαβα εἶνε παροξύτονα· οἷον δότης, θύ-της, ψεύσ-της, δείκ-της, κλέπ-της, πλὴν τοῦ κρι-τής καὶ λῃσ-τής· τὰ δὲ ὑπερδισύλλαβα παροξύτονα μέν, ἐὰν ἔχωσι τὴν παραλήγ. βραχεῖαν· οἷον, ἐργάτης, δραπέ-της, ἡγέ-της, ἐπαινέ-της, πλὴν τοῦ εὐρε-τής· ὀξύτονα δέ, ἐὰν ἔχωσι τὴν παραλήγ. μακρὰν φύσει ἢ θέσει· οἷον, ποιη-τής, μαθη-τής, ἀρμοσ-τής, δικασ-τής, πλὴν τοῦ δυνάσ-της, πενέσ-της, ἀγύρ-της, διώκ-της καὶ πολλῶν εἰς ήτης· οἷον, πλανή-της, κυβερνή-της, σφενδονή-της, κωμήτης, κομή-της, κτλ.)

Σημ. δ'). Περὶ τῶν θηλυκῶν τούτων ὅρα §. 508.

10). *α-ς, η-ς, ο-ς.* Καὶ αἱ καταλήξεις αὗται σημαίνουσι τὸν ἐργαζόμενον ἢ μετερχόμενον τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον, ἀλλ' εὕρηνται συνήθως μᾶλλον ἐν συνθέσει· οἷον, ὀρνιθο-θήρας, πατραλοία-ς, σιτο-πώλη-ς, γεω-μέτρης, ὁ, ἡ τροφ-ός, ὁ, ἡ ἀοιδ-ός, στρατ-ηγ-ός, ναυ-πηγός, τριήραρχ-ος, ζωγράφ-ος.

11). *ωρ.* Καὶ ἡ σπανιωτέρα αὕτη κατάληξις τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένοις σημασίαν ἔχει, οἷον, τίκτω τέκτων, θεράπων.

12). *τήριον.* Αὕτη σημαίνει α') τὸν τόπον, ἐν ᾧ τελεῖται τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον· οἷον, ἐργάζ-ομαι ἐργασ-τήριον, δικάζ-ω δικασ-τήριον, βουλευ-τήριον, κτλ. β') τὸ μέσον πρὸς πρᾶξίν τινα· οἷον, πίνω, (πο) πο-τήριον, θελκ-τήριον, χαρισ-τήριον, θυμια-τήριον (μτγν.) καὶ γ') τὸ πρᾶγμα· οἷον, μυέ ω=ῶ μυσ-τήριον.

Σημ. Ὁ Πληθυντικὸς τινων τούτων σημαίνει καὶ ἑορτὴν τελουμένην χάριν τοῦ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλουμένου· οἷον, νικά-ω νικη-τήρια, ἀνακαλυπ-τήρια, καθαρ-τήρια, χαρισ-τήρια.

13). *τηρία.* Δηλοῖ σκεῦος ἢ ὄργανον· οἷον, βακ-τηρία, ἀρ-τηρία, ἱκε-τηρία.

Σημ. Τὰ εἰς τηρία καὶ τήριον εἶνε κυρίως θηλυκὰ τῶν εἰς τήριος ληγόντων ἐπιθέτων (§. 309. ιϛ'.) εἰς οὐσιαστικὰ μεταπεσόντα.

14). *τρο-ν* καὶ *(σ)τρα.* Καὶ αὗται τὴν αὐτὴν σχεδὸν πρὸς τὰ προειρημένα σημασίαν ἔχουσιν, ἤτοι α') τὴν τοῦ τόπου, ἰδίως ἡ τρα, οἷον, θεά-ομαι θέα-τρον, λούω λουτρόν, φέρ-ω φαρέ-τρα, ὀρχέ-ομαι ὀρχή-σ-τρα, παλαί-ω παλαί-σ-τρα· β') τὴν τοῦ ὀργάνου ἢ μέσου·

οἷον, πλήσσω (ῥ. *πληγ*) πλῆκ-τρον, ἀρό-ω ἄρο-τρον, λούω λοῦτρον, θήρα-τρον (θηράω), ξύ-ω ξύ-σ-τρα, χέ-ω χύτρα, ἀκέ-ομαι ἀκέ-σ-τρα, καὶ γ') τὰ εἰς *τρον* ἰδίως τὴν τοῦ μισθοῦ ἢ ἀμοιβῆς κατὰ Πλήθυν. κυρίως ἀριθμόν· οἷον, δίδακ-τρα, θρέπ-τρα, λύ-τρα, μαίω-τρα, σῶτρα.

Σημ. α')(Εἰς πολλὰ τῶν εἰς τρον καὶ τρα τὸ ψιλὸν τ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του δασὺ θ (§. 78 Σημ. β').· οἷον, ἄρ-θρον, κλετ-θρον, βά-θρον, ἀποβά-θρα, κολυμβή-θρα, οὐρή-θρα· εἴς τινα δὲ ποιητικὰ μετὰ τοῦ τ τρέπεται καὶ τὸ ρ εἰς λ· οἷον, γένε-θλον, θέμε-θλον.)

15). *ις* (Γεν. ιδος), καὶ *ὀρη.* Καὶ αὗται δηλωτικαὶ πολλάκις εἶνε τοῦ ὀργάνου· οἷον, γράφ-ω γραφ-ίς, ῥάπτω (ῥ. *ῥαφ*) ραφ-ίς, κόπτ-ω (ῥ. *κοπ*) κοπ-ίς, (ῥ. *βελ*) βελ-όνη, περ-όνη.

Σημ.(Τὰ ῥηματικὰ οὐσιαστικὰ προτιμῶσιν ἐν γένει εἰς τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν τὸ βραχὺ φωνῆεν, καὶ μάλιστα ὅταν καὶ τύποι τινὲς τοῦ ῥήματος ἔχωσιν αὐτὸ βραχύ, οἷον, φεύγ-ω φυγ-ή, λαβ-ή, θέ-σις, θέ-της, δό-της, δύ-σις, θυ-σία. Περὶ τῶν εἰς μα καὶ μη ὅρα ἔμπροσθεν (ἐδ. 6—7 καὶ Σημ).)

Β'). Παρώνυμα οὐσιαστικά.

α'). Οὐσιαστικὰ ἐξ ἐπιθέτων παράγωγα.

§. 494. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα οὐσιαστικὰ ἢ 1) δηλοῦσιν ἀφῃρημένην ἰδιότητα καὶ λέγονται *ἀφῃρημένα οὐσιαστικά*· ἢ 2) πρόσωπόν τι καὶ εἶνε *Κύρια ὀνόματα.*

§. 495. 1). *Ἀφῃρημένα οὐσιαστικά.* Αἱ εἰς τὴν ῥίζαν ἐπιθέτων, πλὴν ὀλίγων, προστιθέμεναι παραγωγικαὶ καταλήξεις πρὸς δήλωσιν ἀφῃρημένων οὐσιαστικῶν εἶνε αἱ ἑξῆς *ια, ια* (μὲ βρ. α.), *της, ος, συνη, ας* καὶ *α* ἢ *η.*

α'). *ία.* Παροξύτονος ἔχουσα α μακρόν· οἷον, σοφὸς σοφ-ία, κακὸς κακ-ία, κατηγορ-ία, φιλ-ία, εὐδαίμων εὐδαιμον-ία, εὐ(ἀ)τυχὴς εὐ(ἀ)τυχία, ἥλιξ ἡλικ-ία, ἀμαθὴς ἀμαθ-ία (ἀμάθεια μτγν.) καὶ πένης πεν-ία (ἀνωμαλ.).

Σημ. α'). Καὶ ἐκ τῶν εἰς της ῥημ. Οὐσιαστικ. παράγονται ἀφῃρημένα Οὐσιαστικὰ εἰς ια· οἷον, Ἱκέτης—Ἱκεσία, εὐεργέτης—εὐεργεσία.

Σημ. β'). Τὰ ἐκ τῶν εἰς τος καὶ της συνθ. ἐπιθέτων παράγωγα Οὐσιαστικὰ εἰς ια τρέπουσι τὸ τ συνήθως εἰς σ (§. 82), πλὴν τῶν ἐκ τῶν εἰς στος καὶ τοῦ ἀναίσχυντος· οἷον, ἀθάνατος ἀθανασία, ἀναίσθητος ἀναισθησία, ἀπαιδευσία, εὐεργεσία, ἀλλ' ἄπιστος ἀπιστία, ἀπληστία, ἀχρηστία, ἀναισχυντία.

β'). *ια* (εια, οια). Αὕτη προστίθεται ἰδίως εἰς τὰ εἰς *ης* (Γ. εος)

τριτόκλιτα καὶ (οος) *ους* δευτερόκλιτα ἐπίθετα, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτὴρ *ε* ἢ *ο* συγχωνεύεται μετὰ τοῦ *ε* εἰς δίφθογγον, τὸ δὲ *α* γίνεται βραχύ· οἷον, ἀληθὴς (ῥ. *ἀλῆθε*) ἀλήθε-ια, εὐγένε-ια, ὑγίε-ια, εὔνοος=εὔνους (ῥ. *εὐνοο*=εὐνόο-ια)=εὔνοια, εὔπλοια, εὔχροια. Κατ' αὐτὰ καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἀσυναιρέτου δευτερόκλ. βοηθὸς βοήθεια.

Σημ. Τινὰ τούτων διφοροῦνται, οἷον εὐγένεια καὶ εὐγενία, αὐθάδεα καὶ αὐθαδία κτλ. καθ' ἃ καὶ τὸ ἐκ τοῦ ὠφελέω—ὠφέλεια καὶ ὠφελία.

γ΄). *της* (ο-της, υ-της) Γεν. *τητος*. Προστιθεμένη αὕτη εἰς τὴν ῥίζαν τῶν εἰς *ος* ἢ *υς* ἐπιθ. σημαίνει κυρίως ἰδιότητα ἐκδηλουμένην ἐξωτερικῶς· οἷον, ἴτος ἰσότης, νέος νεότης, κακὸς κακότης, χαλεπὸς χαλεπότης, παχὺς παχύτης, βαρὺς βαρύτης, ὀξύτης, ταχυτής.

Σημ. Πάντα τὰ εἰς της εἶνε παροξύτονα, πλὴν τοῦ βραδυτὴς καὶ ταχυτὴς ὀξυτονουμένων παρ' Ἀττικοῖς. Τὰ δὲ εἰς οτης γράφονται διὰ τοῦ ο.

Σημ. β΄). Καὶ ἐξ Οὐσιαστ. παράγονταί τινα τούτων οἷον, ἄνθρωπος ἀνθρωπότης, τραπεζότης, πατρότης. Παρὰ δὲ μεταγ. καὶ ἐξ Ἀντων. Συγκρ. ἐπιθέτ. Μετοχ. καὶ Ἐπιρρ. οἷον, ποσότης, αὐτότης, πλειονότης, ὀντότης, ἐγγύτης.

δ΄). *ος* Οὐδ. (Γεν εος). Ταύτην προσλαμβάνουσιν ἰδίᾳ τὰ εἰς *υς* ἐπίθ. καὶ ὀλίγα τῶν εἰς *ης*· οἷον, παχὺς πάχ-ος, βάρ-ος, βάθ-ος, τάχ-ος, ψευδὴς ψεῦδ-ος.

Σημ. Κατὰ ταῦτα σχηματίζουσι τὸ οὐσιαστικὸν καὶ τὰ εἰς ος ἐπίθετα τὰ ἔχοντα παραθετικὰ εἰς ιων καὶ ιστος· οἷον, καλὸς κάλλος, αἰσχρὸς αἶσχος, μακρὸς μῆκος. [illegible]

ε΄) *σύνη*. Σημαίνουσα συνήθως ἰδιότητα τῆς ψυχῆς, προστίθεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὰ εἰς *ων* ἐπίθ., ἅπερ ἀποβάλλουσι τὸν χαρακτ. ν πρὸ τῆς καταλ. καὶ εἰς ὀλίγα εἰς *ος*, τὰ ὁποῖα ἐκτείνουσι τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως *σύνη* ὑπάρχον ο εἰς ω, ὅταν τὴν πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴν ἔχωσι βραχεῖαν, φυλάττουσι δ' αὐτὸ βραχύ, ὅταν ἔχωσιν αὐτὴν μακράν· οἷον, σώφρων (σωφρον-σύνη)=σωφροσύνη, πολυπραγμο-σύνη, ἱερὸς ἱερω-σύνη, δίκαιος δικαιο-σύνη.

ς΄). *άς* (Γεν. *άδος*) καὶ σπαν. *ύς* (Γεν. *ύος*). Προστίθενται ἰδίᾳ εἰς Ἀριθμητ. ἐπίθ. (ὅρα §. 208 καὶ Σημ.)· οἷον, εἷς ἑνὰς καὶ συνηθ. μόνος μονάς, δυάς, τριὰς καὶ τριττύς, τετρὰς καὶ τετρακτύς, δεκάς, εἰκάς, τριακάς, κτλ.

ζ΄). *α* ἢ *η*. Οὐσιαστικὰ τοιαῦτα γίνονται ἐνίοτε καὶ ἐξ Ἐπιθ. θηλυκῶν ἀναβιβάζοντα τὸν τόνον· οἷον, ἐχθρὸς ἐχθρά, Οὐσ. ἔχθρα, θερμὸς θερμὴ Οὐσ. θέρμη, κακὸς κακὴ Οὐσ. κάκη. Εἰς τὰ παροξύτονα δὲ ἐπίθετα τὸ Οὐσιαστ. ταὐτίζεται μετὰ τοῦ ἐπιθέτου, ὁ αἴτιος ἡ αἰτία καὶ Οὐσ. ἡ αἰτία, ὁ ἄξιος ἡ ἀξία καὶ Οὐσ. ἡ ἀξία, κτλ.

§. 496. 2). *Κύρια ὀνόματα*. Συνηθέστερον παρὰ τὰ προηγούμενα θηλυκὰ Οὐσιαστ. παράγονται πολλὰ Κύρια ὀνόματα ἐξ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν, τὰ μὲν ἀναβιβάζοντα τὸν τόνον, οἷον, φαιδρὸς Φαῖδρος, λαμπρὸς Λάμπρος, γλαυκὸς Γλαῦκος, σιμὸς Σῖμος, πυρρὸς Πύρρος, Ἀθηναῖος Ἀθήναιος, πολυκρατὴς Πολυκράτης, κτλ. τὰ δὲ ἀποβάλλοντα τὸ τ καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐκτείνοντα τὸ ο εἰς ω, οἷον, Μετ. πείσων (πείσοντος) Οὐσ. Πείσων (ωνος), λύσων (οντος) Λύσων (ωνος). Κατ' ἀναλογίαν δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν εἰς ος δευτερόκλίτων· οἷον, ἁγνὸς Ἅγνων (ωνος), ἱερὸς Ἱέρων, ἀγαθὸς Ἀγάθων, κτλ. καὶ τὰ ἐξ ἄλλων Οὐσιαστ. πλοῦτος Πλούτων, τρυφὴ Τρύφων, κεφαλὴ Κεφάλων, θὴρ Θήρων, πῦρ Πύρρων, πλάτος Πλάτων, πλάξ Πλάκων, γνάθος Γνάθων.

β΄). Οὐσιαστικὰ ἐξ Οὐσιαστικῶν παράγωγα.

§. 497. Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν διὰ διαφόρων καταλήξεων παραγόμενα καὶ σημαίνοντα *πρόσωπον* ἢ *πρᾶγμα* εἶνε 1) τὰ *Ὑποκοριστικά*· 2) τὰ *Μεγεθυντικά*· 3) τὰ *Πατρωνυμικά*· 4) τὰ *Ἐθνικά*· 5) τὰ *Γονεωνυμικά*· 6) τὰ *Τεμενικά*· 7) τὰ *Περιεκτικά*· 8) *Προσωπικὰ οὐσιαστικὰ ἐκ πραγματικῶν*· καὶ 9) *Προσωπικὰ θηλυκὰ ἐξ ἀρσενικῶν*.

§. 498. 1). *Ὑποκοριστικὰ* λέγονται τὰ σημαίνοντα κολακευτικῶς ἢ σκωπτικῶς σμίκρυνσιν ἢ ἐλάττωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ πρωτοτύπου καὶ ἔχουσι τὰς ἑξῆς καταλήξεις, *ιον*, *ιδιον* (*άριον*, *ύδριον*, *ύλλιον*, *ύφιον*), *ίσκος*, *ίσκη*, *ίχη* καὶ *ίς*.

α΄). *ιον* καὶ *ίδιον*. Συνηθέστεραι ὑποκοριστικαὶ καταλήξεις· οἷον, παιδ-ίον, χρυσ-ίον, ἀνδρ-ίον, ῥάκ-ιον, θρόν-ιον, γήδ-ιον, ἀνθρώπ-ιον, λιθ-ίδιον, ξιφ-ίδιον, ἀγγεί-διον, νησ-ίδιον, λογ-ίδιον.

Σημ. 1). Τονισμός. Τὰ εἰς ιον τρισύλλαβα, μακρὰν φύσει ἢ θέσει ἔχοντα τὴν προπαραλήγουσαν, εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παροξύτονα· οἷον, παιδ-ίον, κηπ-ίον, χαλκ-ίον, σαρκ-ίον, πλὴν τοῦ παίγνιον καὶ τινων ἄλλων· πάντα δὲ τὰ βραχέα ἔχοντα τὴν προπαραλήγουσαν καὶ τὰ ὑπερδισύλλαβα εἶνε προπαροξύτονα· οἷον ῥάκ-ιον, τρύβλ-ιον, πτύχ-ιον, σωμάτ-ιον, ἁρμάτ-ιον, γεφύρ-ιον, ἀσπίδ-ιον, κτλ.)

Σημ. 2). Τὸ ι τῆς καταλήξεως ἰδιον συμπίπτον α) μεθ' ἑτέρου ῥιζικοῦ ι

συναιρεῖται εἰς ι μακρόν· οἷον οἰκί-α (οἰκι-ἴδιον=) οἰκίδιον, ἱμάτιον (ἱματι-ἴδιον=) ἱματίδιον· β') μετὰ τοῦ χαρακτῆρος ε τῶν ἐχόντων τὴν γενικὴν εἰς εως συναιρεῖται εἰς ει· οἷον, λέξις λέξ-εως· λεξε-ίδιον, ἀμφορεὺς-έως· ἀμφορε-ίδιον· γ') μετὰ τοῦ χαρακτῆρος ο εἰς οι· οἷον, νοῦς (νο-ἴδιον=) νοΐδιον, βοῦς (βο-ἴδιον=) βοΐδιον· καὶ δ) μετὰ τοῦ α, η, υ, ει καὶ ω τοῦτο μὲν τὸ ι ἀποβάλλεται, τὸ δὲ α καὶ υ ἐκτείνονται εἰς α καὶ υ μακρά· οἷον, γραῦς (γρα-ἴδιον=) γράδιον, γῆ (γη-ἴδιον=) γήδιον, ἰχθὺς (ἰχθυ-ἴδιον=) ἰχθύδιον, λαγὼς (λαγω-ἴδιον=) λαγώδιον, κῶας (δέρμα) κώδιον, ἄγγειον (ἀγγει-ἰδιον=) ἀγγείδιον· ἄλλοι ὅμως ὑπογράφουσι τὸ ι τοῦτο· οἷον, γράδιον, γήδιον, λαγώδιον. Τὸ δὲ γύναιον γίνεται ἐκ τῆς ἀρχικῆς ῥίζης γυνα καὶ τῆς καταλήξεως ιον.

β'). *ἄριον, ύλλιον, ύδριον, ύφιον*, [ἄφιον, ἄσιον]. Σπανία εἶνε ἡ ὑποκοριστικὴ κατάληξις *ἄριον*, καὶ ἔτι σπανιώτεραι αἱ λοιπαί· οἷον, παιδ-άριον, κυν-άριον, λογ-άριον, ψυχ-άριον, μειρακ-ύλλιον, ἐπ-ύλλιον, μελ-ύδριον, νησ-ύδριον, ζῳ-ύφιον, κορ-άσιον (μοναδ.), ξυρ-άφιον (μεταγεν.)

γ'). *ίσκος, ίσκη* καὶ *ίχνη*. Εἰς ὀλίγας μόνον λέξεις εὑρίσκονται αἱ καταλήξεις *ίσκος* καὶ *ίσκη* καὶ σπανιώτερον ἡ *ίς* καὶ *ίχνη*· οἷον, ἀνθρωπ-ίσκος, μειρακ-ίσκος, οἰκ-ίσκος, χιτων-ίσκος, στεφαν-ίσκος, μειρακ-ίσκη, μαζ-ίσκη, παιδ-ίσκη, νησ-ίς (Γ. ίδος), θυρ-ίς, θεραπαιν-ίς, πινακ-ίς, πολ-ίχνη.

Σημ. ά. Τὸ αὐτὸ Οὐσιαστικὸν δύναται κατὰ τὸν διάφορον βαθμὸν τῆς σμικρύνσεως ἢ ἐλαττώσεως νὰ προσλάβῃ διάφορον ὑποκοριστικὴν κατάληξιν· σημειωτέον ὅμως, ὅτι αἱ καταλήξεις αριον καὶ ιδιον εἶνε ὑποκοριστικώτεραι τῆς ιον, αἱ δὲ υδριον, υλλιον, υφιον, ὑποκοριστικώτατα ὅλων· οἷον, νῆσος νησίδιον καὶ νησύδριον. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἐξ ὑποκοριστ. γίνεται ἄλλο· οἷον, πόλις—πολίχνη—πολίχνιον, χιτὼν—χιτωνίσκος—χιτωνίσκιον.

Σημ. β'). Τινὰ τῶν ὑποκοριστ. ἀπέβαλον τὴν ὑποκοριστικὴν των σημασίαν ἰσοδυναμοῦντα πρὸς τὰ Οὐσιαστικά, ἐξ ὧν παράγονται· οἷον, βιβλίον=βίβλος, θηρίον=θήρ, ἴχνιον=ἴχνος, κτλ. Λέξεις δὲ τινες πάλιν ἔχουσι μὲν ὑποκοριστ. κατάληξιν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ σημασίαν· οἷον, πεδίον, σχοινίον, φρούριον, στάδιον, ψέλλιον, ὄσπριον, κτλ.

Σημ. γ'). Καὶ εἰς γυναικεῖον ὄνομα ἑταίρας ἢ δούλης μετεχειρίζοντο τὴν ὑποκοριστικὴν κατάληξιν ιον, προτάσσοντες τοῦ ὀνόματος τὸ Θηλ. ἄρθρον· οἷον, ἡ Γλυκέριον, ἡ Δόρκιον, κτλ. (ὅρα §. 128. Σημ.).

§. 499. Π). *Μεγεθυντικά*. Μεγεθυντικὰ λέγονται τὰ σημαίνοντα εἴτε ἁπλῶς, εἴτε σκωπτικῶς, τὸν ἔχοντα εἰς ἀνώτατον βαθμὸν τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινόμενον. Εἶνε δὲ ἀρσενικὰ καὶ καταλήγουσιν εἰς *ων* (Γ. ωνος) καὶ ἐνίοτε *ίας*· οἷον, γαστὴρ γάστρ-ων, γνάθος γνάθ-ων, φύσκη φύσκ-ων ἢ φυσκὼν (ωνος), φειδὼ φείδ-ων, μέτωπον μετωπ-ίας, οἴημος οἰηματ-ίας (μεταγ.).

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς ων μεγεθυντικῶν μετέπεσον εἰς κύρια ὀνόματα ἀνδρῶν σχηματίζοντα καὶ Θηλ. αινα· οἷον, Τρύφ ων Τρύφ-αινα, Χείλ-ων, Πλάτ-ων, Γνάθ-ων Γνάθ-αινα, κτλ. Ὅρα §. 496.

§. 500. Ρ. *Πατρωνυμικά*. Πατρωνυμικὰ λέγονται τὰ ἐκ κυρίου ὀνόματος πατρός, μητρός, ἢ προγόνου παραγόμενα καὶ δηλοῦντα τὸν ἀπ' αὐτοῦ καταγόμενον υἱόν, θυγατέρα, ἢ ἀπόγονον. Ἔχουσι δὲ δύο καταλήξεις τὰ μὲν ἀρσενικὰ τὴν *ά-δης* καὶ *ί-δης*, τὰ δὲ θηλυκὰ τὴν *ά-ς* καὶ *ί-ς*.

1). *α-δης* (Ἀρσ.) καὶ *α-ς* (Θηλ.) Αὗται προστίθενται εἰς ὀνόματα πρωτόκλιτα, εἰς ιος δευτερόκλιτα καὶ εἰς τριτόκλιτα συνήθως τὰ ἔχοντα τὴν λήγουσαν ἢ παραλήγουσαν μακρὰν φύσει ἢ θέσει· οἷον, Βορέα-ς Βορεά-δης, Αἰνεία-ς Αἰνειά-δης ἢ συνήθ. Αἰνεάδης, Ἀσκληπιὸς Ἀσκληπι-άδη-ς, Μενοίτιος Μενοιτι-άδη-ς, Θέστιος Θεστι-άδη-ς, Ἄγις Ἀγι-ά-δη-ς, Φέρης Φερητ-ιάδης, ἀλλ' Εὐρυπῶν Εὐρυπωντίδης. Θηλ. Βορεάς (Γ. άδος), Θεστιάς, Φερητιάς.

2) *ι-δ-ης*. (Ἀρσ.) καὶ *ί-ς* (Θηλ.). Αὗται προστίθενται εἰς τὰ εἰς ος δευτερόκλιτα (πλὴν τῶν εἰς ιος) καὶ εἰς τὰ βραχεῖαν ῥίζαν ἔχοντα τριτόκλιτα· οἷον, Τάνταλος Ταντα-ίδη-ς, Αἰακὸς Αἰακ-ί-δη-ς, Κέκροψ Κεκροπ-ί-δη-ς, Πέλοψ Πελοπ-ί-δη-ς, Ἡρακλῆς Ἡρακλε-ίδη-ς, Θησεὺς Θησε-ί-δη-ς. Θηλ. Ταντα-ί-ς, Κεκροπ-ί-ς, Πριαμ-ί-ς, Θηση-ΐ-ς, Νηρη-ΐ-ς.

Σημ. ά). Ἑτέρα πατρωνυμικὴ κατάλ. εἶνε παρὰ ποιηταῖς τοῦ μὲν Ἀρσ. ή ιων (ιωνος ἢ σπαν. ιονος)· οἷον, Κρόνος-Κρονίων=Κρονίδης, Πηλεὺς Πηλε-ίων, τοῦ δὲ Θηλ. ή ώνη καὶ ίνη· οἷον, Ἀκρίσιος-Ἀκρισιώνη, Ἄδραστος-Ἀδραστίνη. Τὰ Θηλ. ταῦτα ὡς καὶ πολλὰ τῶν εἰς ίων καὶ ίδης ἀρσεν. ἀποβαλόντα τὴν ἀρχικὴν σημασίαν μετέπεσον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς κυριωνυμίαν· οἷον, Ἡφαιστίων, Φωκίων, Ἀριστείδης, Σιμωνίδης κτλ.

Σημ β'). Καὶ Μητρωνυμικά, ἤτοι τὸν ἐκ μητρὸς ἢ προμήτορος καταγόμενον σημαίνοντα, ἀπαντῶσι παρὰ ποιηταῖς καὶ γραμματικοῖς· οἷον, Δαναή-Δαναΐδης, Νιόβη-Νιοβίδης, Λητὼ-Λητοΐδης.

Σημ. γ'). Τὸ ι τῆς καταλ. ιδης μετὰ τοῦ χαρακτ. ε καὶ ο συναιρεῖται εἰς ει καὶ οι· οἷον, Πηλεὺς (ῥ. Πηλε) Πηλε-ΐδης, Λητὼ (ῥ. Λητο) Λητο-ΐδης.

Σημ. δ'). Θηλυκά τινα πατρωνυμ. ἐκτείνουσιν Ἰωνικῶς τὸν χαρακτῆρα ε εἰς η· οἷον, Νηρεύς (ῥ. Νηρε) -Νηρη-ΐς, Θησεὺς Θησηΐς, Ἐρεχθεὺς Ἐρεχθη-ΐς. Τὸ ι δὲ τῆς καταλ. ις συναιροῦσιν οἱ Ἀττικοὶ μετὰ τοῦ η εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις εἰς η· οἷον, Νηρῆδες, Θησῆδων.

§. 501. Ν) *Γονεωνυμικά*. Οὕτω καλοῦνται τὰ σημαίνοντα νεο-

γνὸν ζῴου καὶ καταλήγοντα εἰς ιδεύς (γ. ιδέως), οἷον, ἀετὸς ἀετιδεύς, ἀλώπηξ ἀλωπεκιδεύς, λύκος λυκιδεύς, λαγὼς λαγιδεύς, ἀηδὼν ἀηδονιδεύς, λέων λεοντιδεὺς κτλ.

Σημ. Ἴδιον ὄνομα ἔχει τὸ νεογνὸν πολλῶν ζῴων· οἷον, ἀμνός, μόσχος, πῶλος, σκύλαξ, σκύμνος (λέοντος, λύκου, ἐλέφαντος, κτλ.), νεβρὸς (ἐλάφου), κτλ.

§. 502. *Συγγενικά.* Συγγενῆ πρὸς ταῦτά τε καὶ τὰ πατρωνυμικὰ εἶνε τὰ καλούμενα Συγγενικά, ἅτινα ἔχουσι τὰς ἐπεκτεταμένας καταλήξεις ιδέος=ιδοῦς (Θηλ. εη=ῆ) καὶ αδέος=αδοῦς (Θηλ. ῆ) καὶ σημαίνουσι τὸν υἱὸν ἢ θυγατέρα τῆς πρωτοτύπου συγγενοῦς λέξεως· οἷον, ἀδελφιδοῦς ἀδελφιδῆ, θυγατριδοῦς -δῆ, ἀνεψιαδοῦς -δῆ, υἱδοῦς· ταῦτα δὲ καὶ ἀσυναιρέτως ἀπαντῶσιν ἀδελφιδεὸς-δεή, θυγατριδεὸς-δεή.

§. 503. V. *Ἐθνικά.* Ἐθνικὰ λέγονται τὰ σημαίνοντα τὸν καταγόμενον ἐκ πόλεως ἢ χώρας τινὸς καὶ παραγόμενα ἐκ κυρίων ὀνομάτων πόλεων ἢ χωρῶν. Ἔχουσι δὲ καταλήξεις

ά). *ιος* (αιος, ειος, ιος, ωος) μετὰ Θηλ. ια καὶ ἐνίοτε ις. Τὸ ἀρκτικὸν ι τῆς καταλήξεως ιος συμπίπτον μετὰ προηγουμένου φωνήεντος α, ε, ι καὶ ω συναιρεῖται εἰς αιος, ειος, ῖος καὶ ῶος· οἷον, Κόρινθος Κορίνθιος-ία, Τροιζὴν Τροιζήνιος -ία καὶ ίς, Κύθνος Κύθνιος-ία, Κέρκυρα Κερκυραῖος -αία, Ἀθῆναι Ἀθηναῖος, Σμύρνη Σμυρναῖος -αία, Ἄργος Ἀργεῖος -εία, Κέως Κεῖος Κεία, Χίος (Χί-ῖος=) Χῖος Χῖα, Κῶς (Κώ-ῖος=) Κῷος, Ὀποῦς Ὀπούντιος-ία, Τραπεζοῦς Τραπεζούντιος-ία.

Σημ. Τὸ ἐθνικὸν τῶν εἰς οῦς (Γ. οῦντος) εἰς ἄλλα μὲν φυλάττει τὸ τ, εἰς ἄλλα δὲ τὸ τρέπει εἰς σ (§. 82.), οἷον Σελινοῦς Σελινούντιος, ἀλλ' Ἀμαθοῦς Ἀμαθούσιος· οὕτω καὶ Μίλητος Μιλήσιος. Ἐὰν δὲ πρὸ τῆς καταλήξεως ους ὑπάρχῃ φωνῆεν ἢ ρ, τὸ ἐθνικὸν λήγει εἰς άσιος· οἷον Φλιοῦς Φλιάσιος ἀλλὰ καὶ Φλιούντ(ε)ιος, Ἀναγυροῦς Ἀναγυράσιος.

β') *άτη-ς, ήτη-ς, ίτη-ς, ώτη-ς* μετὰ Θηλ. εἰς τις. (Γ. τιδος). Ἅπαντα ταῦτα παροξύτονα μετὰ μακρᾶς παραληγούσης· οἷον, Σπάρτη Σπαρτιάτης θηλ. Σπαρτιᾶτις -ιδος, Τεγέα Τεγεάτης θηλ. Τεγεᾶτις, Αἴγινα Αἰγινήτης, Ἄβδηρα Ἀβδηρίτης, Ἤπειρος Ἠπειρώτης, Ἰταλία Ἰταλιώτης, Μασσαλία Μασσαλιώτης.

Σημ. ά). Ἰταλιῶται καὶ Σικελιῶται ἐκαλοῦντο οἱ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ ἄποικοι Ἕλληνες, Ἰταλοὶ δὲ καὶ Σικελοὶ οἱ αὐτόχθονες τῆς Ἰταλίας καὶ Σικελίας.

Σημ. β'). Βραχὺ τὸ α ἔχουσιν ἐκ τῶν εἰς ατης τὰ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις Γαλατία Γαλάτης, Δαλματία Δαλμάτης, Σαρματία Σαρμάτης.

γ'). *ανό-ς, ηνό-ς, ῖνο-ς, υνό-ς* μετὰ Θηλ. εἰς ή. Τὰς καταλήξεις ταύτας ἔχουσι συνήθως Ἐθνικὰ πόλεων ἢ χωρῶν κειμένων ἐκτὸς τῆς κυρίως Ἑλλάδος· ἔχουσι δὲ τὴν παραλήγουσαν μακράν· οἷον, Ἀσία Ἀσιανὸς-νή, Σάρδεις (ῥ. Σαρδ) Σαρδιανὸς-νή, Κύζικος Κυζικηνός, Ἄβυδος Ἀβυδηνός, Τάρας Ταραντῖνος, Ῥήγιον Ῥηγῖνος, Βιθυνία Βιθυνός.

δ'). *εὺ-ς* μετὰ Θηλ. εἰς *ίς*. Ἅπαντα ταῦτα ὀξύτονα· οἷον, Μέγαρα Μεγαρεὺς Θηλ. Μεγαρίς, Φώκαια Φωκαεὺς Θηλ. Φωκαΐς, Ἐρέτρια Ἐρετριεύς, Φωκὶς Φωκεύς, Αἰολὶς Αἰολεύς.

έ). *ο-ς* καὶ *ς*. Πολλὰ ἐθνικὰ σχηματίζονται καὶ κατ' ἀποκοπὴν τῆς τοπικῆς καταλήξεως προσλαμβάνοντα 1) τὰ μὲν τὴν κατάληξιν ο-ς, 2) τὰ δὲ τὴν κατάλ. ς καὶ πάσχοντα τὰς προσημειωθείσας τροπάς, ἀποβολὰς καὶ ἐκτάσεις· καὶ 3) τὰ ἔχοντα συνήθως ληκτικὸν ν ἢ ρ σχηματίζονται κατ' ἀποκοπὴν τῆς τοπικῆς καταλ. ἄνευ οὐδεμιᾶς παραγωγικῆς καταλήξ. οἷον,

1). *ο-ς.* Αἰτωλ-ία Αἰτωλ-ός, Βοιωτ-ία Βοιωτ-ός, Θεσσαλ-ία Θεσσαλ-ός, Λυδ-ία Λυδ-ός, Ἰταλ-ία Ἰταλ-ός, Μηδ-ία Μῆδ-ος.

2). *ς·* οἷον, Φρυγ-ία (Φρυγ-ς)=Φρύξ, Θράκ-η (Θρακ-ς)=Θρᾷξ, Φοινίκ-η Φοῖνιξ, Αἰθιοπ-ία Αἰθίοψ, Κρήτ-η (Κρητ-ς)=Κρής, Κιλικ-ία Κίλιξ, Μαγνησ-ία (Μάγνη-ς)=Μάγνης, Ἀρκαδ-ία Ἀρκάς.

3) Ἄνευ οὐδεμιᾶς παραγωγ. καταλήξεως· οἷον, Ἀκαρναν-ία Ἀκαρνάν, Λακων-ία Λάκων, Κεφαλλην-ία Κεφαλλήν, Ἰων-ία Ἴων, Καρ-ία Κάρ.

4). Πολλὰ δὲ σχηματίζονται ἀνωμάλως· οἷον, Ἑλλὰς Ἕλλην, Σκυθία Σκύθης, Περσία Πέρσης, Τέως Τήϊος, κτλ.

Σημ. Καὶ εἰς τὰ θηλυκὰ τῶν Ἐθνικῶν ἡ αὐτὴ ποικιλία παρατηρεῖται· διότι σχηματίζουσι τὸ θηλ. 1) τὰ μὲν εἰς ος εἰς α ἢ η καὶ ἐνίοτε εἰς ίς· οἷον Ἰταλὸς Ἰταλή, Θεσσαλή, Αἰτωλίς, Μηδίς, κτλ. 2) τὰ δὲ εἰς ς λήγοντα, ἤτοι τὰ τριτόκλιτα ἀφωνόληκτα, διὰ τῆς καταλήξεως σσα (ὅρα §. 508. δ'. 2.)· οἷον, Κίλιξ Κίλισσα, Θρᾷξ Θρᾷσσα, Κρὴς Κρῆσσα, Φοῖνιξ Φοίνισσα, ἀλλ' Αἰθίοψ Αἰθιοπίς. 3) Τὰ λοιπὰ ποικιλοτρόπως· οἷον Λάκων Λάκαινα, Ἕλλην Ἑλληνίς, Περσίς, Σκυθίς, Ἀθηναῖος Ἀττικὴ καὶ Ἀθηναία, Ἴων Ἰάς, Πειραιεὺς Πειρῆτις καὶ Πειραϊκή, Μεγαρὶς καὶ Μεγαρική, Θηραϊκή, κτλ.

Σημ. β'). Ἐνίοτε τὸ Ἐθνικὸν εἶνε ὁμώνυμον τῇ πόλει· οἷον, Πειραιεὺς ἡ πόλις καὶ ὁ κάτοικος· οὕτω καὶ Θούριοι, Δελφοί, κτλ.

Σημ. γ'). Τὰ Ἐθνικὰ θηλυκὰ καὶ ἰδίᾳ τὰ εἰς ις καὶ ὰς δηλοῦσι πολλάκις ἐκτὸς τῆς ὀνομασίας γυναικός, χώραν καὶ γλῶσσαν· οἷον Λοκρὶς, Τροιζη-

νίς, Μεγαρίς, Φωκίς κτλ. (χώρα), Ἀττική (χώρα καὶ γλῶσσα), Ἀτθίς, Δωρίς, Αἰολίς, Ἰάς (γλῶσσα).

Σημ. δ'. Τὰ Ἐθνικά, διγενῆ κυρίως ἐπίθετα ὄντα κατ' ἔλλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀνήρ, γυνή, χώρα, σχηματίζουσι καὶ οὐδέτερον ἐκ τῶν εἰς ικὸς κτητικῶν· οἷον Ἑλληνικόν, Θρᾳκικόν, Μεγαρικόν, Περσικόν, κτλ.

Σημ. ε'). Καὶ πολλὰ Ἐθνικὰ μετέπεσον εἰς κύρια ὀνόματα· οἷον, Πέρσης, Δωριεύς, Δοκρός, κτλ. (ὅρα §. 496.).

§. 504 VI). *Τεμενικά.* Τεμενικὰ λέγονται τὰ σημαίνοντα εἴτε ἱερὸν εἴτε μνῆμα καθιερωμένον εἰς θεὸν ἢ ἥρωα καὶ παραγόμενα ἐξ ὀνόματος θεοῦ ἢ ἥρωος. Καταλήγουσι δὲ ταῦτα εἰς ειον ἢ ιον, πρὸ τῆς ὁποίας τὸ μὲν ληκτικὸν τῆς ῥίζης τ ἢ δ τρέπεται εἰς σ, τὸ δὲ α, ε, ω συναιρεῖται μετὰ τοῦ ι εἰς αι, ει, ῳ· οἷον, Ἀπόλλων Ἀπολλώνειον, Ἄρτεμις (ῥ. Ἀρτεμιδ) Ἀρτεμίσ-ιον, Ἀφροδίτη Ἀφροδίσ-ιον, Ἥρα Ἡραΐ-ον ἢ Ἥραιον, Ἀθηνᾶ Ἀθήνα-ιον, Ἡρακλῆς Ἡράκλε-ιον, Θησεὺς Θησεῖον, Ἥραιστος Ἥραιστ-εῖον, Μοῦσαι Μουσ-εῖον, Ἀσκληπιὸς Ἀσκληπι-εῖον, Δητὼ Δητῷον, ἥρως ἡρῷον, Αἰάντειον, Ἀράτειον, Μαυσώλειον κτλ.

Σημ. Ὁ πληθ. πολλῶν ἐκ τούτων σημαίνει ἑορτὴν ἢ πανήγυριν· οἷον, τὰ Διονύσια, Παναθήναια, Κρόνια, Ὑακίνθια, Ἀφροδίσια, Ἡράκλεια, κτλ.

§. 505. VII). *Περιεκτικά.* ά). Οὕτω καλοῦνται τὰ σημαίνοντα τόπον, ἐν ᾧ περιέχονται πολλὰ τῶν ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου οὐσιαστικοῦ δηλουμένων προσώπων ἢ πραγμάτων καὶ καταλήγουσιν εἰς ὼν (Γ. ῶνος) καὶ ἐνίοτε εἰς ωνια καὶ ιά· οἷον, ἀνὴρ ἀνδρών, γυνὴ γυναικών καὶ (ὁ) γυναικωνίτης (οἶκος), παρθένος παρθενὼν=(θάλαμος παρθένων, ἀλλ' ἔτι καὶ ὁ ναὸς τῆς παρθένου Ἀθηνᾶς), ἱππών, δαφνὼν (μτγν.), ἀμπελών (μτγν.), περιστερεών, ῥόδον ῥοδων-ιά, ἴον ἰωνιά, κρίνον κρινωνιά (μτγν.), μύρμηξ μυρμηκ-ιά, σφὴξ σφηκ-ία, στρατὸς στρατ-ιά, γένος (γενεσ-ιὰ)=γενεά.

Σημ. ά. Ἡ κατάληξις ιὰ σημαίνει ἰδίᾳ πλησμονήν· οἷον, σφηκία, μυρμηκιά, ἀνθρακιά, σποδιά, στρατιά, κτλ.

Σημ. β'). Τὸ ἀνδρὼν καὶ γυναικὼν λέγεται παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ ἡ ἀνδρωνῖτις (Γ. ιδος), ἡ γυναικωνῖτις.

Σημ. γ') Περιεκτικὰ ἦσαν τὸ κατ' ἀρχὰς καὶ τὰ μεταπεσόντα ἔπειτα εἰς κυριωνυμίαν τόπων ἢ πόλεων· οἷον Μαραθών, Κρομμυών, Σικυών.

§. 506. β'). *εἶον ἢ ιον.* Συγγενὴς πρὸς τὰ περιεκτικὰ εἶνε καὶ τὰ σημαίνοντα τὸν τόπον, ἐν ᾧ τελεῖται τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου οὐσιαστικοῦ σημαινόμενον. Ταῦτα παραγόμενα ἐξ ἁπλῶν ἢ συνθέτων οὐσιαστικῶν, ἢ καὶ κατὰ σύνθεσιν γινόμενα, καταλήγουσιν εἰς εἶον προπερισπώμενον ἢ ιον προπαροξύτονον· οἷον, κουρὰ κουρ-εῖον, λόγος λογ-εῖον, γυμνασία γυμνάσ-ιον, χαλκ-εῖον, ᾠδ-εῖον, διδασκαλεῖον, μαχαιροποι-εῖον, κενοτάφ-ιον (μτγν.), πολυάνδρ-ιον (μτγν.), ναυπήγιον, πανδοκεῖον ἢ ιον, μυροπωλεῖον.

Σημ. Τινὰ τούτων κατὰ πληθ. μάλιστα ἀριθμὸν σημαίνουσι τὴν ἀμοιβὴν ἢ τὸν μισθόν· οἷον, τὰ τροφεῖα, τὰ πορθμεῖα, τὰ διδασκάλια· ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ὄργανον ἢ μέσον· οἷον, φορεῖον, πορθμεῖον, ἐκβόλιον (μτγν.), ἐκδόριον (μτγν.). Τὰ δὲ εἰς ιον δηλοῦσι καὶ ἄρθρον δικαστικῆς κατηγορίας· οἷον, δίκη ἀγαμίου, γραφὴ λιποταξίου, κτλ.

§. 507. VIII). *Προσωπικὰ οὐσιαστικὰ ἐκ πραγματικῶν.* Ἐξ οὐσιαστικῶν προσηγορικῶν, πρᾶγμα σημαινόντων, παράγονται οὐσιαστικὰ σημαίνοντα πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἢ μετέρχεται ἔργον ἢ ἐπιτήδευμα σχέσιν ἔχον πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ σημαινόμενον, ἢ ἔχει τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ σημαινόμενον, ἢ ἀνήκει εἰς αὐτό. Καταλήγουσι δὲ ταῦτα εἰς εὺς καὶ της (έ-της, ί-της, ό-της, ώ-της)· οἷον, κέραμος κεραμ-εύς, ἱερὸν ἱερ-εύς, γράμματα γραμματ-εύς, ἵππος ἱππ-εύς, ἅλς ἁλ-ι-εύς, οἶκος οἰκ-έ-της, φυλὴ φυλ-έ-της, πόλις πολ-ί-της, ὅπλον ὁπλ-ί-της, δῆμος δημ-ότης, τόξον τοξ-ότης, στρατιὰ στρατι-ώ-της, ἡλικία ἡλικι-ώτης. Ἀλλὰ τοιαῦτα εἰς εὺς ἀπαντῶσι καὶ κατὰ σύνθεσιν ἢ ἐκ συνθέσεως γινόμενα· οἷον, βασιλεύς, πανδοκεύς, ὑποβολεύς, καὶ τὰ (παρὰ μετγν.) ἐκλογεύς, ἀνατροπεύς.

Σημ. Τὰ εἰς ότης ἢ ώτης γράφονται διὰ τοῦ ο μέν, ὅταν ἡ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἶνε μακρὰ φύσει ἢ θέσει, οἷον, δημότης, τοξότης, ἱππότης, κτλ. πλὴν τοῦ δεσμώτης, ἠπειρώτης· διὰ τοῦ ω δέ, ὅταν εἶνε βραχεῖα· οἷον, ἡλικιώτης, στρατιώτης, θιασώτης, ἰδιώτης, κτλ.

§. 508. IX). *Προσωπικὰ θηλυκὰ ἐξ ἀρσενικῶν προσωπικῶν.* Ἐξ ἀρσενικῶν ὀνομάτων, πρόσωπον δηλούντων, παράγονται προσωπικὰ θηλυκά, ἔχοντα τὰς ἑξῆς παραγωγικὰς καταλήξεις.

ά). *ὶς* (Γ. ιδος). 1). Συνήθης κατάληξις τῶν διγενῶν προσηγορικῶν τῶν εἰς ης ληγόντων ἁπλῶν καὶ συνθέτων, ἔτι δὲ καὶ ἄλλων τινῶν· οἷον, ἐργάτης ἐργάτις, πολίτης πολῖτις, οἰκέτης οἰκέτις, πρεσβύτης πρεσβῦτις, ἰδιώτης ἰδιῶτις, προφήτης προφῆτις, δεσπότης δεσπότις ἀλλὰ καὶ δέσποινα, μυροπώλης μυρόπωλις κτλ· οὕτω καὶ κάπηλος καπηλίς, φύλαξ φυλακίς, Αἰτωλὸς Αἰτωλίς, Δωρίς, Ἀτθίς, κτλ. (ὅρα §. 503. έ. Σημ. ά. καὶ γ'.).

2) Προστιθεμένη εἰς ἀρσενικὰ εἰς ος λήγοντα καὶ πρᾶγμα σημαίνοντα παράγει θηλυκὰ ἐπίθετα εἰς ις ὀξύτονα, οἷον ξυμμαχὶς πόλις, φρουρὶς ναῦς.

Σημ. Τονισμός. Τὰ ἐκ παροξυτόνων πρωτοκλίτων εἰς ης παραγόμενα θηλυκὰ φυλάττουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἷον, ὁπλίτης ὁπλῖτις, ἱκέτης ἱκέτις κτλ. πλὴν τοῦ Περσίς, Σκυθὶς καὶ τῶν ἐκ τοῦ πωλῶ συνθέτων· οἷον, ἀρτόπωλις, λαχανόπωλις.

δ'). *τρι-ς* (Γ. τριδ-ος), *τρια* καὶ *τειρα*. Σπανιώτεραι καταλήξεις τῶν ὀξυτόνων εἰς τὴς καὶ τὴρ συνήθως· οἷον, αὐλητὴς αὐλητρίς, λῃστὴς λῃστρίς, ποιητὴς ποιήτρια, ψάλτης ψάλτρια, ὀρχηστὴς ὀρχήστρια, μαθητὴς μαθήτρια (μτγν.), σωτὴρ σώτειρα, δοτὴρ δότειρα.

Σημ. Τὰ εἰς τωρ προσηγορικὰ συνηθέστατα εἶνε μονοκατάληκτα, ὁ ἡ θαλασσοκράτωρ, ὁ ἡ αὐτοκράτωρ· εἰς τειρα δὲ ἀπαντᾷ τὸ θηλυκὸν ἰδίᾳ παρὰ ποιητ. καὶ μεταγ. οἷον αὐτοκράτωρ αὐτοκράτειρα, παιδολέτωρ παιδολέτειρα.

γ'). *αινα*. Καὶ αὕτη σπανία κατάληξις ὀλίγων οὐσιαστικῶν· οἷον, θεράπων θεράπαινα, λέων λέαινα, Λάκων Λάκαινα, λύκος λύκαινα, σῦς σύαινα.

δ'). *ια*. Ἡ κατάληξις αὕτη προστιθεμένη

1) εἰς ὀλίγα ἀρσενικὰ εἰς ευς, τὰ ὁποῖα ἔχουσι χαρακτῆρα ε= (εF), ἀποτελεῖ μετ' αὐτοῦ δίφθογγον· οἷον, ἱερεὺς (ῥ. ἱερεF=ἱερε) ἱέρεια, βασιλεὺ-ς βασίλεια.

Σημ. Τὸ παρὰ Ξενοφῶντι ἁπαντῶν θηλυκὸν βασίλισσα θεωρεῖται ἀδόκιμον, τὸ δὲ βασιλὶς παρὰ ποιηταῖς καὶ μτγνς.

2). Εἰς τὰ τριτόκλιτα ἀρωνόληκτα τρέπει τὸ ἀρχικὸν ι μετὰ τοῦ οὐρανισκοφώνου ἢ ὀδοντοφώνου χαρακτῆρος εἰς δύο σσ ἢ ττ (§. 84. 1.)· οἷον, θὴς (θητ-ια)= θῆσσα, ἄναξ (ἀνακτ-ια) = ἄνασσα, Κρὴς (Κρητ-ια)=Κρῆσσα, Θρᾷξ (Θρακ-ια)= Θρᾷσσα ἢ Θρᾷττα, Κίλιξ Κίλισσα, Φοῖνιξ Φοίνισσα.

III). ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΕΠΙΘΕΤΑ.

§. 509. Τὰ ἐπίθετα παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐξ ἄλλων ἐπιθέτων καὶ ἐκ ῥημάτων προσλαμβάνοντα τὰς ἑξῆς παραγωγικὰς καταλήξεις.

ά). *ο-ς*. Προστίθεται εἰς ῥίζαν ῥημάτων, σπανίως μὲν ἁπλῶν, συνήθως δὲ συνθέτων, ὧν τὸ ῥιζικὸν ε τρέπεται εἰς ο, καὶ σημαίνει συνηθέστερον μὲν ὅ,τι ἡ Ἐνεργ. μετοχή, σπανιώτερον δὲ ὅ,τι ἡ Παθητ. οἷον, φαίνω (ῥ. *φαν*) φαν-ός, λείπω λοιπός, τέμνω (ῥ. *τεμ*) τομ-ός, κύπτω (ῥ. *κυφ*) κυφ-ός, συντέμνω (ῥ. *τεμ*) σύντομ-ος, διαφέρω διάφορος, ἐπίμονος, ἔντονος.

β'). *ιο-ς*. 1). Προστίθεται εἰς ῥίζαν οὐσιαστικῶν ἢ ἄλλων ἐπιθέτων καὶ παράγει ἐπίθετα σημαίνοντα τὸν ἀνήκοντα ἢ σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· οἷον, οὐρανὸς οὐράν-ιος, φίλος φίλ-ιος, ξένος ξέν-ιος, πατὴρ πάτρ-ιος, ἐλεύθερος ἐλευθέρ-ιος, ἐναυτὸς ἐναύσ-ιος, ἑκὼν ἑκούσ-ιος. Οὕτω καὶ τὰ ἐθνικὰ Κόρινθος Κορίνθ-ιος, Μιλήσ-ιος, κτλ.

Σημ. Αἱ εἰς ο λήγουσαι φωνηεντόληκτοι ῥίζαι ἀποβάλλουσι τὸν χαρακτῆρα ο· αἱ δὲ εἰς τ τρέπουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦτον εἰς σ (§. 82.)· οἷον, οὐρανὸ-ς οὐράν(ο)-ιος, ἐθέλων ἐθελούσ-ιος, θαῦμα θαυμάσ-ιος.

2). *ιο-ς, αιο-ς, ειο-ς, οιο-ς, ωο-ς*. Τὸ ἀρχικὸν ι τῆς καταλήξεως *ιος* συναπτόμενον μετὰ τοῦ τελικοῦ φωνήεντος τῆς ῥίζης ι, α, ε, ο, ω ἀποτελεῖ τὰς καταλήξεις ταύτας· οἷον, ~~Χίος (Χιϝος=)~~ Χῖος, ἀγορὰ ἀγοραῖος, κρήνη (η=α) κρηναῖος, τέλος (ῥ. *τελε(σ)*) τέλειος, αἰδὼς (ῥ. αἰδο) αἰδοῖος, ἄλλος ἀλλοῖος, γελοῖος, ὁμοῖος (παρὰ τοῖς παλ. Ἀττ.), πατὴρ πατρῷος, ἥρως ἡρῷος. Οὕτω καὶ τὰ Ἐθνικὰ Ἀθῆναι (ῥ. *Ἀθηνα*) Ἀθηναῖος, Θηβαῖος, Κερκυραῖος.

Σημ. ά). Εἰς ιος ἐπίθετα παράγονται ἐνίοτε καὶ ἐκ ῥηματ. ῥίζης, οἷον ἅγ-ιος (ἄζομαι, ῥ. ἁγ), πάγιος (πήγνυμι, ῥ. παγ), κτλ.

Σημ. β'). Συμφωνόληκτοι ῥίζαι εἰς σ καὶ F ἀποβάλλουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦτον καὶ συνάπτουσι τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ῥιζικὸν φωνῆεν μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ ι εἰς δίφθογγον· οἷον θέρος (ῥ. θερε(σ)) θέρειος, βασιλεὺς (ῥ. βασιλεF) βασίλειος.

Σημ γ'). Πατρῷος, πάτριος, πατρικός. 1). Πατρῷος σημαίνει τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸν πατέρα, ἤτοι τὸν ἐκ τῶν πατέρων προελθόντα, πρὸ πάντων κληρονομηθέντα· οἷον, θεοί, τάφοι πατρῷοι, κτήματα πατρῷα. 2). Πάτριος δὲ τὸν ἀνήκοντα, ἰδιάζοντα εἰς τοὺς προγόνους ἢ τὴν πατρίδα, ἤτοι ἐθνικόν· οἷον, πάτρια ἔθη, ἱερά, νόμοι, φρόνημα, ἐμπειρία. Καὶ 3). Πατρικὸς τὸν εἰς τοὺς πατέρας ἴδιον, ὑπ' αὐτῶν ἱδρυθέντα· πατρικὴ ἔχθρα, φιλία, πατρικὸς ξένος.

γ'). *ειο-ς*. Αὕτη προτίθεται καὶ εἰς ῥίζας δηλούσας πρᾶγμα, ἰδίᾳ ὅμως εἰς ῥίζαν κυρίων καὶ προσωπικῶν ὀνομάτων, ἔτι δὲ καὶ ζῴων καὶ σημαίνει ὅ,τι καὶ ἡ *ιος*, ἤτοι τὸ ἀνῆκον ἢ ἁρμόζον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· οἷον, οἶκος οἰκ-εῖος, κλίνη κλίν-ειος, Ὅμηρος Ὁμήρ-ειος, Εὐριπίδ-ειος, Πυθαγόρ-ειος, ἀνθρώπ-ειος, ἀνδρ-εῖος, γυναικ-εῖος, παιδ-εῖος, λύκ-ειος, βό-ειος, μόσχ-ειος, ἄρν-ειος, ὗ-ειος, ἐλάφ-ειος.

δ'). *αιο-ς, ι-αῖο-ς*. Προστιθέμεναι εἰς ῥίζαν ἐπιθέτων ἢ οὐσιαστικῶν δηλοῦσιν ἡ μὲν *αιος* ἰδίᾳ χρόνον, ἡ δὲ *ιαῖος* τὸν ἔχοντα ἔκ-

τασιν ἢ μέγεθος τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου· οἷον, πρότερος προτερ-αῖος, δευτερ-αῖος, ὑστερ-αῖος, σκοτ-αῖος καὶ σκοτ-ιαῖος, ἀνεμ-ιαῖος, παλ-ιαῖος, σπιθαμ-ιαῖος, πηχυ-αῖος, σταδ-ιαῖος, μην-ιαῖος κτλ.

Σημ(Τονισμός. 1). ιος. Ἅπαντα προπαροξύτονα. 2). αιος. Ἐκ τούτων ὀξύτονα μὲν τὸ σκαιός, γεραιός, γηραιός, παλαιός· προπαροξύτονα δὲ τὸ βέβαιος, βλαιος, δίκαιος, δείλαιος, μάταιος· καὶ προπερισπώμενα πάντα τὰ ἄλλα, ἀρχαῖος, ἀναγκαῖος, γενναῖος, Ἀθηναῖος, κτλ. 3). ειος. Συνήθως μὲν ταῦτα προπαροξύτονα, βασίλειος, δούλειος, βόειος, μελίσσειος, κτλ. προπερισπώμενα δὲ τὸ ἀνδρεῖος, βακχεῖος, γυναικεῖος, Καδμεῖος, νυμφεῖος, οἰκεῖος, παιδεῖος, Πρυτανεῖος, σπονδεῖος. 4). οιος καὶ φος. Ἅπανταπροπερισπώμενα· διφοροῦνται δὲ μόνον τὸ ὁμοῖος καὶ γελοῖος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἀττικοῖς καὶ ὅμοιος, γέλοιος παρὰ τοῖς νεωτέρ.)

ε΄). κό-ς (ικό-ς, τικό-ς, ακό-ς). Ἡ ὀξύτονος αὕτη κατάληξις συναπτομένη συνήθως μετὰ τῆς ῥίζης διὰ τοῦ συνδετικοῦ ι, (ἐνίοτε δὲ διὰ τοῦ α, οἷον, α-κός), πρὸ τοῦ ὁποίου ὁ φωνηεντόληκτος χαρακτὴρ ἀποβάλλεται, προστίθεται 1) εἰς ῥίζας ὀνομάτων καὶ σημαίνει τὸ ἀνῆκον ἢ ἰδιάζον εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον· οἷον, φύσι-ς φυσι-κός, βασιλεὺς βασιλ-ικός, πόλεμος πολεμ-ικός, δουλ-ικός, νομ-ικός, ἀξιωματ-ικός, θῆλυς θηλυ-κός, Δαρεῖ-ος Δαρε-ικός, κεραμεὺς κεραμε-ικός, ἄστυ ἀστ-ικός, μανία μανι-κός, Ὀλύνθιος Ὀλυνθιακός· 2) εἰς ῥίζαν ῥημάτων, συνδεομένη διὰ τῆς συλλαβῆς συνήθως τι, καὶ σημαίνει τὸν ἔχοντα δεξιότητα καὶ ἐπιτηδειότητα πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· οἷον, ἄρχω ἀρχ-ικός, γραφ-ικός, πράττω (ῥ. πραγ) πρακ-τι-κός, παιδεύ-ω παιδευ-τικός, κρι-τι-κός, θεωρη-τι-κός, αἰσθη-τικός, τημη-τικός, δρασ-τικός, σκεπ-τικός, κτλ.

Σημ. ά). Καὶ τῶν ἐξ ὀνομάτων παραγώγων ἐπιθέτων εἰς ικός τινὰ ἔχουσι τὴν δευτέραν ταύτην σημασίαν, οἷον ἡγεμὼν ἡγεμονικός, γράμμα γραμματικός.

Σημ. β΄)(Ἁπλῆ ἡ κατάληξις κο-ς προστίθεται εἰς ῥίζας ληγούσας εἰς ει καὶ εἰς ὀνόματά τινα εἰς υ λήγοντα, οἷον Δεκέλει-α Δεκελει-κός, Δαρει-κός, ἀλλὰ σπονδεῖος, σπονδει-ακός, θῆλυς θηλυκός, Λίβυς Λιβυ-κός, ἀλλ' ἄστυ ἀστ-ικός· ακός εἰς τὰ παράγωγα εἰς ιος· οἷον Κόρινθος—Κορινθ-ιος—Κορινθι-ακός, Ὀλόνθιος—Ὀλυνθιακός· καὶ ἐνίοτε εἰς ὀνόματα λήγοντα εἰς ι· οἷον Ὀλυμπία Ὀλυμπι-ακός ἀλλὰ καὶ Ὀλυμπικός· ικος δὲ εἰς πάντα τἄλλα· ἀλλὰ τὸ ι ταύτης εἰς τινα ὀνόματα εἰς εὺς λήγοντα συναιρεῖται (μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ F) μὲ τὸ ῥιζικὸν ε εἰς ει· οἷον ὀρεύς (ἡμίονος, ῥ. ὀρεF) ὀρε-ικός, κεραμεὺς κεραμε-ικός· καὶ αἰκὸς εἰς τὰ ἐξ ἐθνικῶν ἢ ἐπιθέτων εἰς αιος ληγόντων παραγόμενα κατ' ἀποβολὴν τοῦ ἑνὸς ι· οἷον, ἀρχαῖος ἀρ-

χαϊκός, Ἀχαιὸς Ἀχαϊκός. Ἀλλ' ὅμως πολλοὶ γραμματικοὶ ἔγραφον ἀρχαϊκός, Πλαταιϊκός καὶ Πλαταικός· μετὰ ταῦτα δὲ ἤρκοῦντο γράφοντες μόνον τὸ ἓν ι, ἀλλὰ μετ' ἐκτάσεως τοῦ α· οἷον ἀρχαϊκός, τροχαϊκός. Κατὰ ταῦτα παράγονται καὶ ἐπίθετά τινα εἰς αϊκὸς ἐξ ὀνομάτων ληγόντων εἰς αι καὶ η· οἷον, Θῆβαι Θηβαϊκός, Πλαταϊκός, Ῥωμαϊκός. κτλ.)

Σημ. γ΄). Διὰ τῆς θηλυκῆς καταλήξεως ικὴ σχηματίζονται τὰ ὀνόματα πολλῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν, ἅπερ κατὰ παραλειψιν τῆς ἐξυπονοουμένης λέξεως τέχνη ἢ ἐπιστήμη ἀπέβησαν οὐσιαστικά· οἷον, ἡ μουσική, ἡ γραμματική, ἡ ῥητορική, ἡ τακτική, κτλ. Τούτων τὰ ἀντιστοιχοῦντα ἀρσενικὰ εἰς ικὸς δηλοῦσι τὸν ἔμπειρον ἢ εἰδήμονα τῆς τοιαύτης τέχνης ἢ ἐπιστήμης, οἷον ὁ μουσικός, ὁ γραμματικός, ὁ τακτικός.

ς)-(εο-ς)=οῦς. Συναπτομένη μετὰ ῥίζης οὐσιαστικῶν παράγει τὰ λεγόμενα *μετουσιαστικά*, ἤτοι τὰ σημαίνοντα τὸ κατεσκευασμένον ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ δηλουμένης ὕλης, ἢ τὸ ἔχον τὸ χρῶμα αὐτοῦ, οἷον χρυσὸς (χρύσ εος) χρυσοῦς, σίδηρος (σιδήρ-εος) σιδηροῦς, πορφύρα (πορφύρ-εος) πορφυροῦς, κύανος (κυάν-εος) κυανοῦς.

ζ΄). ινο-ς. Αὕτη προστιθεμένη 1) εἰς ῥίζαν μὲν οὐσιαστικοῦ καὶ προπαροξύτονος σημαίνει τὸ ἐκ τῆς ὕλης τοῦ οὐσιαστικοῦ γενόμενον· οἷον, ξύλον ξύλινος, λίθινος, γήϊνος, κρίθινος, τρίχινος, πύρινος (πυρὸς) κτλ. (ἀλλ' ἀνθρώπινος ταὐτὸν σχεδὸν τῷ ἀνθρώπειος)· 2) εἰς ῥίζαν δὲ ὀνόματος ἢ ἐπιρρήματος καὶ ὀξύτονος σημαίνει ἢ τὸν χρόνον τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου, οἷον ἔαρ, ἐαρ-ινός, θέρος θερ-ινός, νὺξ νυκτ-ερ-ινός, χειμ-ερ-ινός (μετ' ἐπιτεταμένης ῥίζης διὰ τῆς συλλαβῆς ερ), χθὲς χθεσ-ινός, πέρυσι περυσ-ινός, ἢ τὸν ἔχοντα ἐν ἀφθονίᾳ τὴν ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένην ἔννοιαν· οἷον, παιδ-ίον παιδ-ινός, ὄρος (ῥ. ὀρε(σ)) ὀρε-ινός, σκότος (ῥ. σκοτε(σ)) σκοτε-ινός, ὑγιὴς (ῥ. ὑγιε(σ)) ὑγιεινός, κλέος κλεινός· οὕτω καὶ φῶς φωτ-εινός (ἀνωμ.). Καὶ 3) εἰς ῥίζαν ἐνίοτε ῥήματος καὶ ὀξύτονος σημαίνει τὸν παρέχοντα ἢ προξενοῦντα τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· οἷον, ἀλγέω ἀλγε-ινός, ποθέω ποθε-ινός.

ή). νο-ς. Προστίθεται εἰς ῥίζαν ῥήματος σημαίνουσα τὸν παρέχοντα ἢ προξενοῦντα τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· οἷον σέβω σεμνὸς =(σεβ-νός), στίλβω στιλπ-νὸς=(στιλβνὸς §. 70.), τέρπω τερπ-νός, δέδοικα (ῥ. δει) δει-νός, στυγέω στυγ-νός.

θ΄). λο-ς (ω-λός). Συναπτόμεναι καὶ αὗται μετὰ ῥίζης ῥήματος σημαίνουσι τὸν ἔχοντα τὴν ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένην ἰδιότητα ἢ κλίνοντα εἰς αὐτήν· οἷον, δέδοικα (ῥ. δει) δει-λός, ἀπατά-ω ἀπατη-

λός, μιμέομαι μιμη-λός, σιγά-ω σιγη-λός, ἁμαρτάνω (ῥ. ἁμαρτ) ἁμαρτ-ωλός, φείδ-ομαι φειδ-ωλός.

ί). *αλέο-ς*. Προστιθεμένη εἰς ῥίζαν οὐσιαστικοῦ σημαίνει τὸν ἔχοντα ἐν ἀφθονίᾳ τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ σημαινόμενον· οἷον, θάρρος θαρραλέος, ῥώμη ῥωμ-αλέος, διψ-αλέος, πειν-αλέος, ψωρ-αλέος, κερδ-αλέος.

ιά). *εις* (ο-εις) Γ. εντος. Καὶ αὕτη εἰς ῥίζαν οὐσιαστικοῦ προστιθεμένη σημαίνει τὸν ἔχοντα πλησμονὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ σημαινομένου· οἷον, ὕλη ὑλή-εις, τόλμη τολμή-εις, μέλι μελιτ-όεις, ἄνεμος ἀνεμό-εις καὶ τὸ μοναδικὸν εἰς ι χάρις χαρ-ίεις.

ιά) δις. *ῥό-ς* (α-ρός, ε-ρός, η-ρός, υ-ρός). Προστίθενται εἰς ῥίζας οὐσιαστικῶν καὶ ῥημάτων, καὶ σημαίνουσιν ἢ τὸν πλήρη τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου, ἢ τὸν προξενοῦντα εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· οἷον, οἶκτος οἰκτ-ρός, σκιὰ σκι-ερός, δρόσος δροσ-ερός, νόσος νοσ-ηρός, αἷμα αἱματ-ηρός, ἰσχὺς ἰσχ-υρός, λάμπω λαμπ-ρός, μιαίνω μιαρός, χαλά-ω χαλα-ρός, ἀνιάω ἀνια-ρός, βλάπτω (ῥ. *βλαβ*) βλαβ-ερός, ὀλισθάνω ὀλισθ-ηρός, βδελύσσω βδελυ-ρός, ἔχω ἐχ-υρός, πόνος πονηρὸς=(κακὸς) καὶ πόνηρος=(δυστυχής), φλύω φλύ-αρος, κτλ.

ιβ'). *ώδης*=(οειδὴς ἐκ τοῦ *εἶδος* κατὰ συναίρεσιν καὶ ἀναβιβασμὸν τόνου). Ἐπισυναπτομένη εἰς οὐσιαστικὰ σημαίνει τὸν πλήρη τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου, ἢ τὸν ἔχοντα ὁμοιότητα ἢ τὸ εἶδος τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου· οἷον, ἄμμος ἀμμ-ώδης, κινδυν-ώδης, αἷματ-ώδης, σφηκώδης, ἀνδρώδης, γυναικώδης, θηριώδης, φλογώδης.

ιγ'). *μο-ς* (ι-μος, σι-μος). Προσαρτωμένη συνήθως εἰς ῥίζας ῥημάτων ἢ καὶ ῥηματικῶν οὐσιαστικῶν διὰ τοῦ συνδετικοῦ φωνήεντος ι ἢ τῆς συλλαβῆς σι παράγει ἐπίθετα προπαροξύτονα σημαίνοντα τὸν ἐπιτήδειον νὰ ἐνεργήσῃ ἢ νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· οἷον, μάχ-ομαι μάχ-ιμος, γόνος γόν-ιμος, τρόφ-ιμος, ἐργά-σιμος, χρήσιμος, στά-σιμος, λύ-σιμος, πλεύ-σιμος, ἀρό-σιμος, μόν-ιμος, πότ-ιμος, θανάσ-ιμος (τροπῇ τοῦ τ εἰς σ).

Σημ. Ἡ κατάληξις σιμος προκύπτει κυρίως ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν δύο παραγωγικῶν καταλήξεων σι-ς καὶ μο-ς.

ιδ'). *ιμ-αῖο-ς*. Προστίθεται ἰδίᾳ εἰς ῥηματικὰ ὀνόματα καὶ σημαίνει τὸ προερχόμενον ἢ ἀνῆκον εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαινόμενον· οἷον, κλοπὴ κλοπ-ιμαῖος, ὑποβολὴ ὑποβολ-ιμαῖος, θνητὸς θνησ-ιμαῖος (τροπῇ τοῦ τ εἰς σ), ἐπιστολὴ ἐπιστολ-ιμαῖος.

Σημ. Καὶ ἡ κατάληξις ιμ-αῖος προῆλθεν ἐκ συγχωνεύσεως τῶν δύο παραγωγικ. καταλήξεων ιμο-ς καὶ αιο-ς γενομένη ιμαῖος.

ιέ). *μων*. Προστίθεται εἰς ῥίζαν ὀλίγων τινῶν ῥημάτων καὶ σημαίνει τὸν ἔχοντα κλίσιν καὶ ῥοπὴν πρὸ τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης σημαινόμενον· οἷον, μιμνήσκομαι (ῥ. *μνα*) μνή-μων, νοέ-ω νοή-μων, ἐπιλανθάνομαι (ῥ. *ληθ*) ἐπιλήσ-μων, (ῥ. *τλα*) τλή-μων, πράττω πολυπράγμων.

ιϛ'). *τήρ-ιο-ς*. Καὶ αὕτη προστιθεμένη εἰς ῥίζαν ῥημάτων σημαίνει τὸν ἐπιτήδειον, ἁρμόδιον ἢ χρήσιμον εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον· οἷον, δρά-ω δρασ-τήριος, πείθω πεισ-τήριος, σώζω σωτήριος, λύ-ω λυ-τήριος.

Σημ. Ἐκ συνενώσεως τῶν καταλήξ. τηρ καὶ ιος προῆλθεν ἡ κατάληξις τήρ-ιος.

ιζ'). *τό-ς*. Διὰ ταύτης, προστιθεμένης εἰς ῥίζαν ῥήματος, σχηματίζεται τὸ ἓν εἶδος τῶν *ῥηματικῶν* λεγομένων ἐπιθέτων, ὅπερ σημαίνει ἢ τὸν παθόντα τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον καὶ ἰσοδυναμεῖ τότε πρὸς τὸν Παθ. Παρακ. τῆς Μετοχῆς, ἢ τὸν δυνάμενον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον· οἷον, ποιέ-ω ποιη-τὸς=ὁ πεποιημένος, στρέφ-ω στρεπ-τὸς=ὁ ἐστραμμένος καὶ ὁ δυνάμενος νὰ στραφῇ, ἀκού-ω ἀκου-στός, γράφ-ω γραπ-τός, ῥη-τός, θε-τός, λυ-τός, κτλ.

Σημ. Ἐνεργητικὴν σημασίαν ἔχει τὸ θνη-τός· Ἐνεργ. δὲ καὶ Παθητ. τὸ δυνα-τὸς=ὁ δυνάμενος ποιεῖν καὶ ὁ δυνάμενος πάσχειν. Ἄλλως ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εἶνε σπανιωτάτη ἡ ἐνεργ. σημασία καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ εἰς τος ἐπίθετα τὰ ἐξ οὐδετέρων ἀποθετικῶν καὶ μέσων ῥημάτων σχηματιζόμενα· οἷον (Θουκ. Α'. 142.) μενετοὶ καιροὶ=περιμένουσαι περιστάσεις. Ἀλλ' ὅμως τινὰ τῶν μετὰ τοῦ στερητικοῦ α συνθέτων ἔχουσι καὶ Ἐνεργ. σημασίαν· οἷον, ἀφύλακτος=ὁ μὴ φυλαττόμενος ὑπ' ἄλλου ἀλλὰ καὶ ὁ μὴ φυλάττων ἑαυτόν, ἄπρακτος=ὁ μὴ πραχθεὶς ἢ ὁ μηδὲν πράξας, ἀπροσδόκητος=ὁ μὴ περιμενόμενος ἢ ὁ μὴ περιμένων, ἀλλ' ἀστράτευτος=ὁ μὴ στρατεύσας.)

ιή). *τέο-ς*. Καὶ αὕτη εἰς ῥίζαν ῥημάτων προστιθεμένη ἀποτελεῖ τὸ ἕτερον εἶδος τῶν ῥηματικῶν ἐπιθέτων, ὅπερ σημαίνει τὸ *δέον γενέσθαι*, ἤτοι ὅτι πρέπει νὰ γείνῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον· οἷον, γράφω γραπ-τέος, ποιη-τέος, λεκ-τέος, ῥη-τέος, κτλ.

ιθ'). *ής* (=ἀρχ. εσ). Γεν. οῦς. Ὀλίγα τινὰ ἁπλᾶ ἐπίθετα εἰς *ης* παράγονται ἐκ τοῦ ἐτύμου ἢ ῥηματ. ῥίζης, ὡς τὰ πλεῖστα ὄντα σύνθετα, καὶ σημαίνουσι τὸν ἔχοντα τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης σημαινόμενον· οἷον, σαφ σαφ-ής, ψεύδω ψευδ-ής, πρην-ής, πλήρ-ης, εὐ-φραδ-ής.

κ'). *ἀς* (Γεν. ἄδος). Προστίθεται εἰς ῥίζαν ῥημάτων, ἂς τὸ ε τρέπεται εἰς ο, καὶ σχηματίζει μονοκατάληκτα ἐπίθετα εἰς *ἀς* (§. 195. γ'.) σημαίνοντα τὸν ἐνεργοῦντα ἢ πάσχοντα τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον· οἷον, νέμω νομ-άς, τρέχ-ω (β. *δραμ*) δρομ-άς, φεύγ-ω φυγ-άς, λέγ-ω λογ-άς, (ἔθ ω) ἐθ-άς.Χ

IV). ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ.

§. 510. Ἀρχαιότερος τῶν ἐπιρρημάτων τύπος εἶνε ὁ εἰς α βραχ. λείψανον ἀπηρχαιωμένης Αἰτιατικῆς· οἷον, ἅμα, σάφ-α, τάχ-α (ῥ. ταχ), μάλ-α, ἐξ ὧν Παραθετ. θᾶττον τάχιστα, καὶ μᾶλλον μάλιστα.

§. 511. Τὰ περισσότερα τῶν ἐπιρρημάτων παράγονται ἐξ Ὀνομάτων, Ἀντωνυμιῶν, Ῥημάτων καὶ ἑτέρων Ἐπιρρημάτων, καὶ δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν ἐκ τῆς σημασίας α) εἰς *Παράγωγα τροπικά*. β'). *Τοπικά*. γ'). *Ποσότητος* καὶ δ'). *Χρονικά*.

§. 512. Α'). *Παράγωγα τροπικά*. Παραγωγικαὶ καταλήξεις τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων εἶνε ἡ ως, *δόν* ἢ *η-δόν*, *δην* ἢ *άδην*, *ινδην*, *ίνδα*, *τί* ἢ *τεί*, *ί* ἢ *εί*, ς καὶ ᾗ (χῇ καὶ χα).

ά). ως. Αὕτη τρόπον σημαίνουσα προστίθεται 1) εἰς ῥίζαν ἐπιθέτων τῶν ὁποίων τὸ ληκτικὸν ο ἐκθλίβεται καὶ τονίζεται, ὅπως ἡ σύστοιχος Γενικὴ Πληθ. τοῦ Ἐπιθέτου· οἷον, καλ-ὸς καλ-ῶς, σοφ-ῶς ἀληθὴς (ἀληθέ-ως=) ἀληθ-ῶς, δικαί-ως, σωφρόν-ως, χαριέντ-ως, αὐθάδ-ως, συνήθ-ως, ὁμονό-ως.

Σημ. Τονισμός. Τὰ ἐπιρρήματα ταῦτα 1) περισπῶνται, ὅταν τὸ ἐπίθετον εἶνε ὀξύτονον· οἷον σοφὸς σοφ-ῶς, καὶ ὅταν ἡ ῥίζα τοῦ ἐπιθέτου εἰς ε=(εσ) λήγουσα συναιρῆται μετὰ τῆς καταλήξεως ως· οἷον, ἀληθὴς (ῥ. ἀληθε, ἀληθέ-ως=)ἀληθῶς, ἀμελὴς ἀμελ-ῶς. 2). Εἶνε παροξύτονα, ὅταν παράγωνται ἐξ ἐπιθέτων παροξυτόνων ἢ προπαροξυτόνων· οἷον, συνήθης συνήθ-ως, δίκαιος δικαί-ως, αὐθάδης αὐθάδ-ως, ὡς καὶ τὰ παρὰ μεταγν σύνθετα ἐκ τοῦ νοῦς, ἄτινα συναιροῦσι τὸ ο μετὰ τοῦ ως, οἷον, κουφονό-ως=κουφόνως, εὔνως, κακόνως, δύσνως.

2). Εἰς ῥίζαν μετοχῶν τοῦ Ἐνεστῶτος, ἰδίᾳ τοῦ Ἐνεργητικοῦ, καὶ Παρακειμένου, μάλιστα τοῦ Παθητικοῦ· οἷον, πρέπων πρεπόντ-ως, θαρρῶν θαρρούντ-ως, συμφέρων συμφεροντ-ως, ὢν ὄντ-ως, ἀρκῶν ἀρκούντ-ως, ὁμολογούμενος ὁμολογουμέν-ως, εἰωθὼς εἰωθότ-ως, καταπεφρονηκότ-ως, λελησμότ-ως, εἰκότ-ως, κεχαρισμέν-ως, τεταγμέν-ως,

ἐκτεταμέν-ως. Ἐκ ῥίζης δ' Ἀορίστου εὑρηται μόνον τὸ τυχόντ-ως παρ' Ἀριστοτέλει.

3). Καὶ εἰς ῥίζαν Ἀντωνυμιῶν· οἷον, οὕτ-ως, ἐκείν-ως, ὥς, ἄλλ-ως, ἑτέρ-ως, ὁποτέρ-ως.

4). Σπανίως καὶ εἰς τὴν ῥίζαν Συγκριτικῶν· οἷον, βεβαιοτέρ-ως, καλλιόν-ως, μειζόν-ως, ἐχθιόν-ως, κτλ.

β'). *δον* (η-δόν). Προσαπτομένη εἰς ῥίζαν συνήθως ὀνομάτων, ἐνίοτε καὶ ῥημάτων, ἢ ἁπλῆ ἢ διὰ τοῦ συνδετ. φωνήεντος η (καὶ σπανιώτατα α) παράγει ἐπιρρήματα ὀξύτονα σημαίνοντα τρόπον ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Οὐσιαστ. σημαινόμενον, ἢ ἁπλῶς τρόπον· οἷον, ἀγέλη ἀγεληδόν, βοτρυ-δόν, ἱππ-ηδόν, κυν-ηδόν, ταυρ-ηδόν, ἀναφαίνω ἀναφαν-δόν, σχε-δόν, συστα-δόν, διαστα-δόν (ποιητ.), ὁμοθυμαδόν· ἀλλ' ἔν-δον (ἐν).

γ'). *δην ά-δην*. Προστιθέμεναι εἰς τὴν καθαρὰν ῥίζαν ῥήματος, ἢ διὰ τοῦ συνδετικοῦ φωνήεντος α εἰς τὴν τρεπομένην εἰς ο, σημαίνουσι τρόπον ἢ ποιότητα· οἷον, αἴρω (ῥ. *ἀρ*) ἄρδην, βαίνω (ῥ. *βα*) βά-δην, γράφω γράβ-δην, κρύπτω κρύβ δην, χέ-ω (ῥ. *χυ*) χύ-δην, πλέκω πλέγ-δην, ἵστημι (ῥ. *στα*) στά-δην, συλλαμβάνω (ῥ. *λημβ*) συλλήβ-δην, ἀνίημι (ῥ. *ἑ*) ἀν-έ δην, διαγορεύω (ῥ. *ῥε*) διαρρή-δην, ἐκτείνω ἐκτάδην, σπείρ-ω (ῥ. *σπερ, σπορ*) σπορ-άδην, λέγω λογ-άδην, προτροπ-άδην.

δ'). *ίνδην*. Αὕτη ἐπισυνάπτεται εἰς ῥίζαν μόνον ὀνόματος· οἷον, ἄριστος ἀριστ-ίνδην, πλοῦτος πλουτ-ίνδην.

ε'). *ίνδα*. Εἰς ῥίζαν ὀνόματος ἢ ῥήματος προστιθεμένη αὕτη παράγει ἐπιρρήματα παροξύτονα, *εἶδος παιδιᾶς* δηλοῦντα· οἷον, ὄρακον ὀστρακ-ίνδα, πόσος ποσ-ίνδα, διελκυστὸς διελκυστ-ίνδα, φαίνω φαιν-ίνδα, χύτρα χυτρ-ίνδα, στρεπτ-ίνδα, ψηλαφ-ίνδα, πλειστοβολ-ίνδα, μυ-ίνδα, κτλ.

ς'). *ί* ἢ *εί*. Προστιθέμεναι συνήθως εἰς ῥίζαν ὀνομάτων καὶ μάλιστα συνθέτων μετὰ τοῦ στερητικοῦ α παράγουσιν ἐπιρρήματα ὀξύτονα τρόπον σημαίνοντα· οἷον, ἑκὼν ἑκοντ-ί, ἐθελοντ-ί, ἀμισθ-ί, αὐτοχειρ-ί, πανδημ-εί, ἀμαχ-εί, αὐτο-βοεί.

ζ'). *τί* καὶ σπαν. *τεί*. Προστίθεται ἰδίᾳ εἰς ῥίζαν ῥήματος, ὅπως ἡ ἐπιθετικὴ κατάληξις *τος*, καὶ παράγει ἐπιρρήματα ὀξύτονα ἁπλᾶ ἢ σύνθετα μετὰ τοῦ στερητικοῦ α καὶ σημαίνοντα τὰ μὲν τρόπον, τὰ δ' ἐκ τῶν εἰς *ιζω* ἰδίᾳ μίμησιν τρόπου ἢ ἤθους τοῦ ὑπὸ τοῦ ῥή-

ματος σημαινομένου· οἷον, ὀνομάζω ὀνομασ-τί, ἀδακρυ-τί, ἀπνευσ-τί, ἀγελασ-τί, ἀμαχη-τί, ἀκηρυκ-τὶ ἢ τεί, Ἑλληνισ-τί, Δωρισ-τί, Φιλιππισ-τί, Χιασ-τί, νεωσ-τί.

Σημ. Ἡ κατάληξις ὶ ἢ τὶ ἀρχῆθεν μακρὰ οὖσα ἐγένετο μετὰ ταῦτα βραχεῖα, καὶ μάλιστα εἰς τὰ ἐκ τῶν εἰς ζω ῥημάτων παραγόμενα ἐπιρρήματα τὰ εἰς αστὶ καὶ ιστὶ λήγοντα, ὡς καὶ εἰς τὰ εἰς ωστί· οἷον, Χιαστί, Ἑλληνιστί, μεγαλωστί.

ἡ). ς=(ξ). Σπανία κατάληξις ἐπιρρημάτων προστιθεμένη εἰς ῥηματικὰς ῥίζας, ἐνίοτε δὲ καὶ ὀνόματα ἢ προθέσεις· οἷον (ῥ. *πυκ*) πύξ, (ὁ-δάκ) ὀδάξ, λάξ, (ῥ. *μιγ*) ἀναμίξ, παραλλάξ, ἐναλλάξ, κτλ. Ἅπαντα ὀξύτονα, πλὴν τοῦ ἅπαξ (§. 209. Σημ. δ'.) καὶ πέριξ.

θ'). χῆ, χα, ῆ. Τούτων ἡ μὲν χῆ καὶ σπανίως χα, προστίθενται ἰδίᾳ εἰς τὴν ῥίζαν ἀπολύτων τινῶν ἀριθμητικῶν καὶ τινων ποσότητος σημαντικῶν καὶ σημαίνουσιν ἐπανάληψιν τρόπου πράξεως ὡρισμένως, ἢ γενικῶς καὶ ἀορίστως· ἡ δὲ η εἶνε κατάληξις τῶν Δοτικοφανῶν λεγομένων ἐπιρρημάτων (§. 474. δ'.)· οἷον, μοναχῆ, διχῆ καὶ δίχα, τριχῆ καὶ τρίχα, τετραχῆ καὶ τέτραχα, πενταχῆ, ἑξαχῆ, πολλαχῆ, πανταχῆ, ἑκασταχῆ, ὁσαχῆ, ἦ, ὅπῃ, ταύτῃ, ἐκείνῃ, οὐδαμῆ, μηδαμῆ, τριπλῆ, τετραπλῆ, κτλ.

§. 513. Β'). *Τοπικά.* Πολλὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα παράγονται ἐκ προθέσεων, ἄλλων ἐπιρρημάτων, ἀντωνυμιῶν καὶ ὀνομάτων προσλαμβάνοντα τὰς ἑπομένας παραγωγικὰς καταλήξεις.

ά). ω. Ταύτην λαμβάνουσιν ἐπιρρήματά τινα ἐκ προθέσεων παραγόμενα, ἣν φυλάττουσι καὶ εἰς τὰ παραθετικά, οἷον, ἐς ἔσω ἢ εἰς εἴσω, ἐξ ἔξ-ω, πρὸ πρόσ-ω ἢ πόρρω, κατὰ κάτ-ω, ἀνὰ ἄνω.

β'). θι, οι, ησι(ν) ἢ ασι(ν), οὖ καὶ αχ-οῦ. *Δηλωτικαὶ τῆς ἐν τόπῳ στάσεως.*

1). θι. Προστίθεται εἰς ῥίζαν ἀντωνυμιῶν μόνον καὶ ἐπιρρημάτων, οἷον, αὐτὸς αὐτό-θι, ἄλλο-ς ἄλλο-θι, ἑτέρω-θι, πολλαχό-θι.

2). οῖ, ησιν ἢ ασι(ν) (προηγουμένου ι). Προστίθενται σχεδὸν μόνον εἰς τὴν ῥίζαν ὡρισμένων τινῶν τοπικῶν Κυρίων ὀνομάτων καὶ τῆς λέξεως οἶκος, οἷον, Πυθ-οῖ, Ἰσθμ-οῖ, Μεγαρ-οῖ, Σφιττ-οῖ, Κολυττ-οῖ, οἶκ-οι, Ἀθήν-ησι, Θήβ-ησι, Πλαται-ᾶσιν, Ὀλυμπί-ασιν.

Σημ. ά). Τονισμός. Τὰ εἰς οι περισπῶνται, πλὴν τοῦ οἶκοι. Τὰ εἰς ησιν ἢ ασι(ν) προπερισπῶνται μέν, ὅταν ἡ Ἐνικὴ Ὀνομαστικὴ τοῦ πρωτοτύπου εἶνε ὀξύτονος, οἷον, Ἁλωπεκῆ—Ἁλωπεκῆσι, Πλαταιαὶ—Πλαταιᾶσιν· εἶνε δὲ προπαροξύτονα, ὅταν αὐτὴ εἶνε βαρύτονος, οἷον Ὀλυμπία Ὀλυμπί-ασιν.

Σημ. β'). Αἱ καταλήξεις οι, ησιν, ασιν εἶνε τύποι ἀρχαίας τοπικῆς Δοτικῆς. (§. 474. Σημ.).

3). οῦ, αχ-οῦ. Ἐπισυναπτομένη συνήθως εἰς Ἀντωνυμίας ἢ ποσότητος ἐπίθετα σχηματίζει τὰ *Γενικοφαρῆ* ἐπιρρήματα (§. 474. ά.)· οἷον, αὐτοῦ, ἀλλαχοῦ, ἑνι-αχοῦ, πολλ-αχοῦ, ἑκαστ-αχοῦ, ἁπαντ-αχοῦ, οὐδαμ-οῦ, μηδαμ-οῦ.

γ'). θεν (σπαν ό-θεν), *δηλωτικὴ τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως.* Προστίθεται συνηθέστατα εἰς ῥίζαν τοπικῶν Κυρίων ὀνομάτων, Ἀντωνυμιῶν καὶ Ἐπιρρημάτων, σπανίως δὲ Προθέσεων καὶ προσηγορικῶν Οὐσιαστικῶν· οἷον, Ἀθήνη-θεν, Ἐλευσιν-όθεν, Κικυννό-θεν, αὐτό-θεν, ἄλλο-θεν, πάντ-οθεν, ἑτέρω-θεν, ἄνω-θεν, κάτω-θεν, ἔνδοθεν, ἐγγύ-θεν, ἐκεῖ-θεν, πόρρω-θεν, ὕπερ-θεν, καθύπερ-θεν, ἄπο-θεν, κυκλό-θεν, ὑψό-θεν, πρῴρα-θεν, ἕω-θεν, συχνότερον δὲ δίκο-θεν, πατρ-όθεν, μητρ-όθεν, ἐν οἷς (τοῖς δύο τελευταίοις) σημαίνει καταγωγήν.

Σημ. ά). Ἐνίοτε ἡ κατάληξις θεν εἰς τοπικὰ ἐπιρρήμ. εὑρηται ἄνευ σημασίας τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως· οἷον, ἄνωθεν=ἄνω, κάτωθεν=κάτω. Εἴς τινα δὲ πάλιν εἰς θεν καὶ ἐνίοτε εἰς θε ἀπώλεσε παντελῶς τὴν σημασίαν τῆς κινήσεως· οἷον, πρόσθεν καὶ πρόσθε, ἔμπροσθεν καὶ ἔμπροσθε.

Σημ. β'). Ἐκ τῶν εἰς θεν τοπικῶν ἔχουσιν ω πρὸ τοῦ θεν τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς ω ἐπιρρημ. καὶ τῶν εἰς τερος ληγόντων· οἷον, ἄνω-θεν ἑκατέρ-ωθεν.

δ'). σε, δε ἢ ζε καὶ οι ἢ αχ-οῖ, *δηλωτικαὶ τῆς εἰς τόπον κινήσεως.*

1). σε, δε ἢ ζε. Τούτων ἡ μὲν σε προστίθεται εἰς ῥίζαν Ἀντωνυμ. καὶ Ἐπιρρημ. οἷον, αὐτό-σε, ἄλλο-σε, ἐκεῖ-σε, πανταχό-σε, κτλ. ἡ δὲ δε, ἥτις, προηγουμένου σ, συγχωνεύεται μετ' αὐτοῦ εἰς ζ γιγνομένη ζε, σχεδὸν εἰς τοπικὰ ὀνόματα πόλεων καὶ μάλιστα εἰς Αἰτιατ. οἷον, Μέγαράδε, Ἐλευσινάδε, Ἀθήναζε(=Ἀθήναςδε), Θήβαζε, οὐρανόνδε, οἰκόνδε· οὕτω καὶ οἴκαδε (ὡς ἐξ ὀνομ. οἶξ), θύραζε.

Σημ. Τονισμὸς τῶν εἰς θι, θεν καὶ σε ἢ ζε. 1). Τὰ δισύλλαβα τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης. 2). Τὰ πολυσύλλαβα εἶνε ά) παροξύτονα, ὅταν ἔχωσι τὴν παραλήγουσαν φύσει βραχεῖαν· οἷον, αὐτόθεν, ἐγγύ-θεν, αὐτό-θι, αὐτό-σε, Ἐλευσινόθεν, Δεκελει(α)όθεν· ἐξαιροῦνται ὡς προπαροξύτονα τὰ ἀνέκαθεν, ἑκάστοθεν, ἄποθεν καὶ τὰ ἐκ τοῦ οἶκος, ἄλλος, πᾶς, ἔνδον καὶ ἐκτὸς παραγόμενα· οἷον, οἴκοθεν, ἀλλοθεν, ἄλλοθι, ἄλλοσε, πάντοθεν, ἔνδοθεν, ἔκτοθεν (ποιητ.) β'). προπαροξύτονα, ὅταν ἔχωσι τὴν παρα-

λήγ. φύσει ἢ θέσει μακρὰν καὶ σογχρόνως τονίζηται ἡ παραλήγ. τοῦ πρωτοτύπου· οἷον, ὄπισθεν, ἔξωθεν, πρόρριζα, Ἀθήνηθεν, Ἀθήναζε, ἑτέρωσε, ἑτέρωθεν, ἑτέρωθι, πόρρωθεν, κτλ. καὶ γ'). προπεριισπώμενα, ὅταν τονίζηται ἡ τελευταία συλλαβὴ τῆς πρωτοτύπου λέξεως· οἷον, ἐκεῖ ἐκεῖθεν, ἐκεῖσε, Θριῶζε, Ἀλωπεκῆθεν.

2). *οι ἢ αχ· οῖ.* Καὶ αἱ καταλήξεις αὗται, ἀρχαῖοι τύποι τῆς τοπικῆς δοτικῆς, δηλοῦσι τὴν εἰς τόπον κίνησιν· οἷον, οἷ, ποῖ, ὅποι, πολλαχοῖ, πανταχοῖ.

§. 514 Γ'). *Ποσότητος ἐπιρρήματα. ακι-ς.* Προστιθεμένη εἰς ῥίζαν Ἀντωνυμιῶν καὶ συνήθως Ἀριθμητικῶν καὶ ποσοτικῶν τινων ἐπιθέτων σχηματίζει παροξύτονα ἐπιρρήματα ποσότητος· οἷον, ὁσάκις, ποσάκις, τοσαυτάκις, τετράκις, πεντάκις, δεκάκις, χιλιάκις, ἀπειράκις, πολλάκις, πλεονάκις, ὀλιγάκις, κτλ. (Ὅρα καὶ § 209 καὶ Σημ. ά.).

§. 515. Δ'). *Χρονικά. τε.* Προστιθεμένη εἰς τὴν ῥίζαν Ἀναφορ. ἀντωνυμίας, τοῦ ἄλλος, πᾶς καὶ ἕκαστος παράγει Χρονικὰ ἐπιρρήμ. οἷον, ὅ τε, πό-τε, ὁπό-τε, ἄλλο-τε, πάντο-τε (οὐχὶ Ἀττ.), ἑκάστο-τε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ.

§. 516. *Σύνθεσις.* Σύνθεσις κυρίως λέγεται ἡ τελεία καὶ ὀργανικὴ συγχώνευσις ἁπλῶν συνήθως λέξεων εἰς παραγωγὴν νέας λέξεως. Ὅθεν *σύνθετος* λέξις λέγεται ἡ γιγνομένη ἐκ δύο συνήθως ἢ ἐνίοτε περισσοτέρων ἁπλῶν· οἷον, φιλό-πολις, ναύ-μαχος, φιλο-προσ-ήγορος· *παρασύνθετος* δὲ ἡ ἐκ συνθέτου λέξεως παραγομένη· οἷον, παρανομῶ ἐκ τοῦ παρά-νομος, φιλοκαλία ἐκ τοῦ φιλό-καλος.

§. 517. *Παράθεσις.* Πολλάκις εἰς τὴν σύνθεσιν αἱ ἁπλαῖ λέξεις συνενοῦνται ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς καὶ τοῦτο λέγεται *παράθεσις*· οἷον, οὔ-τε, μή-τε, Ἑλλήσ-ποντος, περι-γράφω, προ-καταγιγνώσκω.

§. 518. *Συνθετικὰ μέρη.* Εἰς πᾶσαν σύνθεσιν δύο κυρίως λέξεις διακρίνομεν, αἵτινες λέγονται *συνθετικὰ μέρη.* Τούτων δὲ ἡ μὲν πρώτη λέγεται *πρῶτον συνθετικὸν μέρος*, ἡ δὲ δευτέρα *δεύτερον συνθετικόν.*

§. 519. *Σημασία τῶν συνθετικῶν.* Ἐκ τῶν δύο συνθετικῶν μερῶν τὸ μὲν πρῶτον, πλὴν τοῦ ῥήματος, προσδιορίζει τὸ δεύτερον, ἤτοι τὸ πρῶτον δηλοῖ τὴν προσδιορίζουσαν ἔννοιαν, τὸ δὲ δεύτερον τὴν προσδιοριζομένην, τουτέστιν ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τρόπον τινὰ τῆς συνθέσεως· οἷον, ναυ-μαχία, εὐ-τυχής, συγ-γραφή, χρηστο-ήθης, λογο-γράφος, ἐκ-βάλλω. Τὸ ῥῆμα ὅμως καὶ προτασσόμενον ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς συνθέσεως, ἤτοι δηλοῖ τὴν προσδιοριζομένην ἔννοιαν· οἷον, φιλό-θεος=ὁ φιλῶν θεόν, θεο-φιλής=ὁ φιλούμενος ὑπὸ Θεοῦ.

Ι). Πρῶτον συνθετικὸν μέρος.

§. 520. Τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος πάσης λέξεως δύναται νὰ εἶνε ά). *ἄκλιτον* ἢ β'). *κλιτόν.*

Α'). Ἄκλιτον πρῶτον συνθετικόν

§. 521. Τὸ ἄκλιτον δύναται νὰ εἶνε ά). *πρόθεσις* ἢ *ἐπίρρημα*· καὶ β') *ἀχώριστον μόριον*, ἤτοι οὐχὶ αὐτοτελὴς λέξις· οἷον, ἀ, νη, ἡμι, κτλ.

§. 522. ά). *Πρόθεσις* καὶ *ἐπίρρημα πρῶτον συνθετικόν.* Αἱ προθέσεις καὶ τὰ ἐπιρρήματα πρῶτον συνθετικὸν ὄντα οὐδεμίαν ἄλλην μεταβολὴν πάσχουσιν ἢ τὴν κατὰ τοὺς περὶ εὐφωνίας κανόνας ἀπαιτουμένην, ἤτοι, *ἔκθλιψιν, κρᾶσιν* καὶ *τροπὰς* συμφώνων (§. 42—47, 75, 78—9, 86), οἷον, σύν-οδος, συλ-λέγω, ἔμ-μετρος, ἀν-έρχομαι, συ-ζῶ, περί-οδος, ἐφ-οδος, καθ-ορῶ, ῥοῦδος = (πρὸ-δός), προὔπτος=(πρὸ-όπτός), ἀεί-μνηστος, εὐ-τυχής, παλίμ-παις, παλίλλογος, ἀγάῤῥους, πλημ-μελής, κτλ.

Σημ. Σπανιώτατα ἐν τῇ ἀνωτέρω συνθέσει εὑρηται καὶ συνθετικὸν φωνῆεν· οἷον, ὑπερ-ή-φανος.

§. 523. β'). *Ἀχώριστον μόριον πρῶτον συνθετικόν.* Τὰ ἀχώριστα μόρια, ὡς μὴ αὐτοτελεῖς λέξεις, δὲν δηλοῦσι μὲν αὐτοτελῆ ἔννοιαν, ἀλλὰ προτιθέμενα λέξεως τροποποιοῦσι τὴν σημασίαν αὐτῆς. Διαιροῦνται δὲ κατὰ τὴν σημασίαν, εἰς *στερητικά, ἀθροιστικά, ἐπιτατικά, ἀριθμητικὰ* καὶ ἓν *τροπικόν.*

§. 524. 1). *Στερητικὰ* ἀ(ν) καὶ *νη.* ἀ). ἀ(ν) σημαίνον κυρίως στέρησιν, ἔτι δὲ ἐλάττωσιν, δυσκολίαν καὶ ἀντίθεσιν φυλάττει τὸ ν πρὸ

φωνήεντος, πλήν τινων λέξεων ἀπὸ δίγαμμά ποτε ἀρχομένων· οἷον, ἄ-παις, ἄ-γραφος, ἀ-φυής, ἄ-βατος, ἄ-φωνος, ἀν-άξιος, ἄν-ανδρος, ἀν-αίτιος· ἀλλὰ ἄ-οικος (Foικος), ἄ-οινος, ἀ-όρατος, ἀ-ήττητος, ἄ-οπλος (καὶ ἄν-οπλος) διὰ τὸ δίγαμμα.

Σημ. ά. Ἐνίοτε τὸ στερητικὸν ἀ συναιρεῖται μετὰ τοῦ ἑπομένου ε εἰς α· οἷον, ἀ-έκων=ἄκων, ἀ-εργὸς=ἀργός.

Σημ. β'). Τὸ στερητικὸν α γίνεται κατά τινας μὲν ἀπὸ τοῦ ἄνευ, κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους ἐκ τοῦ Σανσκριτικοῦ an=ἀν

δ'). *νη* στερητικόν, σπανιώτερον τοῦ *ἀ* καὶ μᾶλλον ποιητικόν, ἀπαντᾷ ἐν τῷ πεζῷ εἰς ὀλίγας μόνον λέξεις· οἷον, νήπιος=(νη-ἔπος), νηνεμία (νη-ἄνεμος), νηστεία (νῆστις=νη ἔδω=ἐσθίω), νωθής, νωθρὸς (μτγν.)=(νη-ὠθέω), νωδὸς=(νη-ὀδούς).

Σημ. Συνήθως τὸ η τοῦ νη συναιρεῖται μετὰ τοῦ ἑπομένου φωνήεντος (§. 39. 7). Τὸ νη τοῦτο παράγουσιν ἐκ τοῦ στερητικοῦ ἀν κατὰ μετάθεσιν· οἷον, ἀν=να=νη.

γ'). Ὡς στερητικὰ χρησιμεύουσιν ἐνίοτε καὶ προθέσεις, ἰδίᾳ ἡ *ἀπό*, σπανιώτερον ἡ *ἐκ* καὶ *παρά*· οἷον, ἀπ-άνθρωπος, ἀπ-αξιος, ἀπό-θεος=(ἄθεος), ἀπό-ξενος=(ἄξενος), ἀπό-σιτος=(ἄσιτος), ἔκ-νομος καὶ παρά-νομος=(ἄ-νομος), ἔκ-φρων.

§. 525. 2). *Ἀθροιστικὰ ἀ* καὶ *ὁμο*. Ταῦτα δηλοῦσι τὸ ὁμοῦ εἶναι, ἤτοι συνένωσιν, ἢ ὁμοιότητα, ἰσότητα· οἷον, ἀ-κόλουθος=(ἀ-κέλευθος), ἅ-πας=(ἁ-πᾶς), ἀ-δελφὸς=(ἁ-δελφὺς=μήτρα), ἄ-λοχος=ὁμόλεκτρος), ἀ-τάλαντος=(ἰσοβαρής), ὁμό-δουλος, ὁμο-γενής, ὅμ-ιλος (ἴλη).

Σημ. ά. Τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἔχουσι καὶ πολλὰ σύνθετα μετὰ τῆς προθέσεως σύν· οἷον, σύν-δουλος=ὁμόδουλος, συγγενὴς=ὁμογενής, σύν-δειπνος, σύν-οικος, κτλ.

Σημ. β'). Ἀμφότερα τὰ ἀθροιστικὰ ά καὶ ὁμο εἰσὶ συγγενῆ τῷ ἅμα. Τὸ δὲ ά κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδασύνετο, καὶ διεσῴθη εἰς τὸ ἅπαξ, ἅπας καὶ τὸ Ἀττικὸν ἁθρόος ἀντὶ ἀθρόος, μετὰ ταῦτα ὅμως ἐψιλώθη.—Κατὰ τοὺς νεωτέρους ἀ=Σανσκρ. sa=(μετὰ) ά καὶ εἶτα ἁ, ὡς ἅμα=sama.

§. 526. 3). *Ἐπιτατικά. ά*). *ἀ*. Τὸ ἐπίτασιν σημαῖνον ἀ ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς δοκίμοις πεζοῖς μόνον εἰς τὸ ἀ-τενὴς=(ἀ-τείνω=τείνων τὴν προσοχήν), ἄ-πεδος=(ἀ-πέδον=) ἐπίπεδος.

Σημ. Τὸ ἐπιτατικὸν ἀ παράγεται κατά τινας μὲν δι' ἀποκοπῆς ἐκ τοῦ ἄγαν, κατά τινας δὲ ἐκ τοῦ ἀθροιστικοῦ sa=ἁ, ὡς τῆς ἐπιτάσεως προκυπτούσης ἐκ τῆς εἰς ταὐτὸ ἑνώσεως πολλῶν.

δ'). ἀρι, ἐρι, ζα, δου, ἐπιτατικὰ συνήθη παρὰ ποιηταῖς· οἷον, ἀρί-δηλος, ἐρι-δῶλαξ, ζά-πλουτος, βού-παις, βού-λιμος.

γ'). Ἐκτὸς τῶν ἀχωρίστων μορίων ἐπιτατικὰ εἶνε προσέτι 1) τὸ ἐπίρρημα ἄγαν=(ἀγα πρὸ συμφώνου, πλὴν ν καὶ ρ)· οἷον, ἀγά-στονος, ἀγά-κλυτος, ἀγάν-ιφος (ποιητ.), ἀγάρρους· β'). αἱ προθέσεις περὶ καὶ ὑπέρ, σπανιώτερον ἡ διὰ καὶ κατά· ἔτι αἱ λέξεις πολὺ καὶ συχνότερον πᾶν· οἷον, περι-δεής, περι-καλλής, περι-χαρής, ὑπέρ-δασυς, ὑπερ-μήκης, ὑπέρ-πολυς, διά-δηλος, διά-κενος, κατά-δηλος, πολυ-δαίδαλος, πολυ-τίμητος, παμ-πάλαιος, παμποίκιλος, πάμ-πολυς, παμ-φαής, πάν-δεινος.

§. 527. 4). *Ἀριθμητικὰ* εἶνε τὸ *ἡμι* (κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ *ἥμισυ*) *δισ* καὶ συνήθως *δι*, *τρισ* καὶ συνήθως *τρι*, οὐδέποτε ἐκθλίβοντα τὸ ι· οἷον, ἡμί-πους, ἡμί-πλεθρον, ἡμι-ωβόλιον, ἡμί-φλεκτος, ἡμί-ονος, ἡμι-ολία, δί-πους, δι-ώβολον, δί-γλωσσος, δί-μοιρος, δίσ-εφθος, δισ-θανής, τρί-πους, τρι-ώβολον, τρί-οδος.

Σημ. ά). Δι καὶ τρι τίθεται συνήθως ἐν τῇ μετὰ οὐσιαστικοῦ συνθέσει, δισ δὲ καὶ τρισ ἐν τῇ μετὰ ἐπιθέτου· ἀλλὰ καὶ δί-θηκτος=(ὁ ἐκ δύο μερῶν ἠκονημένος), τρι-βάρβαρος=(ὁ λίαν βάρβαρος).

Σημ. β'). Τὸ τρι ἢ τρις εἶνε καὶ ἐπιτατικόν· οἷον, τρισ-άθλιος, τρι-βάρβαρος, τρίσ-μακαρ.

§. 528. 5). *Τροπικὸν δυσ*. Τοῦτο ἀντίθετον τῷ εὖ ὂν καὶ σημαῖνον δυσκολίαν ἢ κακὴν διάθεσιν χρησιμεύει ἐπίσης ὡς στερητικὸν καὶ ἐπιτατικόν· οἷον, δύσ-βατος, δύσ-λυτος, δύσ-νους, δυσ-τυχής, δύσ-θυμος, δύσ-ερις, δυσ-χείμερος, δύσ-χρηστος, δύσ-θεος=(ἄθεος), δυσ-σεβὴς=(ἀσεβής).

Β'). Κλιτὸν πρῶτον συνθετικόν.

§. 529. Τὸ κλιτὸν ὡς πρῶτον συνθετικὸν μέρος δύναται νὰ εἶνε ά). *πτωτικὸν* καὶ β'). *ῥῆμα*.

§. 530. *Γενικὸς κανών. Ἐν τῇ τῶν κλιτῶν συνθέσει τὸ πρῶτον συνθετ. μέρος δέον νὰ καταφαίνηται ἐν τῷ ῥιζικῷ αὐτοῦ τύπῳ.*

§. 531. ά). *Πτωτικὸν πρῶτον συνθετικόν*. 1). Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν λήγῃ ἐν τῇ ῥίζῃ εἰς σύμφωνον, τὸ δὲ δεύτερον ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος, ἢ τοὐναντίον, τὸ πρῶτον λήγῃ εἰς φωνῆεν καὶ τὸ δεύτερον ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου, συνενοῦται συνήθως ἡ ῥίζα τοῦ ά. συνθετ. μετὰ τοῦ δευτέρου ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς· οἷον, παιδ-αγωγός, ἀνδρ-αγαθία, μελαν-είμων, ἀγορα-νόμος, σκια-γράφος, νικη-φόρος, λογο-γράφος, νομο-θέτης, ξυλο-κόπος, νεω-κόρος, λεω-φόρος.

2). Ὁ χαρακτὴρ *α* ἢ *η* τῶν πρωτοκλίτων οὐσιαστικῶν πολλάκις

ἀνταλλάσσεται μὲ ο' οἷον, ἡμερο-δρόμος, λυρο-ποιός, ῥιζο-τόμος, ψυχο-πομπός, ἀκρό-πολις.

Σημ. ά). Τοὐναντίον δὲ παρὰ ποιηταῖς ἀντὶ ο (χάριν τοῦ μέτρου) τίθεται η· οἷον, ἑλαφη-βόλος, θανατη-φόρος.

Σημ. β'). Ἐνίοτε ὁ χαρακτὴρ α συναιρεῖται μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ ὁ τοῦ ὁ-ρῶ εἰς ω· οἷον, θεωρὸς=(θέα-ὁρῶ), πυλωρὸς=(πυλα-ὁρῶ), τιμωρὸς=(τιμα-ὁρῶ).

§. 532). 1). Ὅταν δ' ἡ ῥίζα τοῦ πρώτου συνθετικοῦ λήγῃ εἰς φωνῆεν ο, α, η, τὸ δὲ δεύτερον ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος, ὁ χαρακτὴρ ο, α, η, ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος τοῦ β'. συνθετικοῦ· οἷον, ἵππ-αρχος, χρύσ-ασπις, Μουσ-ηγέτης, ψυχαγωγός.

2). Ὁ χαρακτὴρ ο φυλάττεται ἐνίοτε πρὸ ἀρκτικοῦ φωνήεντος λέξεών τινων, ἐν αἷς ἀρχῆθεν ὑπῆρχε τὸ δίγαμμα· οἷον, ὀρθο-επὴς (Fεπος), λεκό-ϊον, ἀγαθο-εργός.

§. 533. Ὅταν καὶ ἡ ῥίζα τοῦ ά. συνθετικοῦ λήγῃ εἰς σύμφωνον, καὶ τὸ β'. συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου, ἡ ῥίζα τότε τοῦ ά. συνάπτεται μετὰ τοῦ δευτέρου διὰ συνδετικοῦ φωνήεντος.

ά). Συνηθέστατα διὰ τοῦ ο' οἷον, ἀνδριαντ-ο-ποιός, σωματ-ο-φύλαξ, ὀρνιθ-ο-σκόπος, πατρ-ο-κτόνος, φλεβ-ο-τομῶ, μην-ο-ειδὴς (διὰ τὸ F=Fεῖδος), μητρ-ό-πολις.

Σημ. Ἐνίοτε ὁ χαρακτὴρ ἢ τὸ συνθετικὸν φωνῆεν ο συναιρεῖται μετὰ τοῦ ἑπομένου ἀρκτικοῦ φωνήεντος λέξεών τινων, ἰδίᾳ τοῦ ἔργον, ἔχω καὶ ἄναξ, ἐν αἷς ἀπεβλήθη τὸ ἀρχικὸν δίγαμμα ἢ σ· οἷον, δημιουργὸς=(δημιο-Fεργος=δημιο-εργός), πολιοῦχος=(πολι-ο-σοχος=πολι-ο-οχος), ῥαβδοῦχος, χειρῶναξ=(χειρ-ο-Fαναξ=χειρ-ο-αναξ).

β'). Εἰς συνθέσεις τινὰς καὶ μάλιστα ἀρχαϊκὰς διὰ τοῦ ι, σπανίως α καὶ η (παρὰ ποιηταῖς ἰδίως)· 1). διὰ τοῦ ι· οἷον, πυρ-ί-πνους, πυρ-ι-ρλεγής, νυκτ-ι-κόραξ, πυρ-ί καυστος, νυκτ-ι-δρόμος, γαστρ-ί-μαργος, ὁδο-ι-πόρος, ὀρε-ι-νόμος, ὀρε-ι-βάτης (ἀντὶ ὀρεσ-ι-νόμος, ὀρεσ-ι-βάτης), χαλκ-ί-οικος. 2). διὰ τοῦ α· οἷον, πολι-α-νόμος, ποδ-ά-νιπτρον, κυν-ά-μυια. 3). διὰ τοῦ η, ἀσπιδ-η-φόρος, ζιφ-η φόρος, (ἀντὶ ζιφεσ φόρος), λαμπαδ-η-δρόμος.

Σημ. ά). Παρὰ ποιηταῖς συχνάκις τὸ ι μεθ' ἑτέρου φωνήεντος συνάπτεται πρὸς παραγωγὴν μακρᾶς συλλαβῆς· οἷον, μεσα-ι-πόλιος, Θηβα-ι-γενής, Πηλο-ι-γενής, ὀρε-ι-νόμος, κτλ.

Σημ. β'). Ἡ σύμπτωσις δύο συμφώνων ἐν τῇ συνενώσει τῶν δύο συνθετικῶν εἶνε ἀνεκτὴ εἰς ὀλίγας μόνον λέξεις, παρὰ ποιηταῖς ἰδίᾳ· οἷον, τελεσ-φόρος, κερασ-φόρος, πυρ-φόρος, μελαγ-κόρυφος, μελάγ-χρους, καὶ κανονικῶς σχεδὸν εἰς τὰ ἐκ τοῦ παν σύνθετα, πάγ-κακος, πάν-σοφος, κτλ.

§. 534. Τὰ ἐν τῇ Ὀνομαστικῇ λήγοντα εἰς υς, υ, ις, ι καὶ τὸ ναῦ-ς ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, πρῶτον συνθετικὸν ὄντα, καὶ πρὸ φωνήεντος καὶ πρὸ συμφώνου φυλάττουσι τὴν ἀρχικὴν ῥίζαν ἐν τῇ συνθέσει, τὴν ὁποίαν ἡ συνάπτουσι συνήθως μετὰ τοῦ β'. συνδετικοῦ ἄνευ συνδετικοῦ φωνήεντος, ἢ πολλάκις καὶ διὰ τοῦ ο, ὅταν τὸ β'. συνθετ. ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου· οἷον, ἀστυ-νόμος, ἀστυ-γείτων, ἀστυ-άναξ=(Fαναξ), εὐθυ-επὴς=(Fεπος), εὐθύ-ωρον, εὐθυ-δικία, ταξί αρχος, μαντι-πόλος, πολι-ορκῶ, ναυ-μαχία, ναυ-άγιον· ἀλλὰ φυσι-ο-λόγος, ὀφι-ο-κτόνος, ὀφι-ό-δηκτος, πιτυ-ο-κάμπτης, ἰχθυ-ο-τρόφος.

§. 535. Τὰ εἰς ης, ες καὶ ος, ὧν ἡ ῥίζα λήγει εἰς εσ, ἀποκόπτουσι τὸ σ μετὰ τοῦ προηγουμένου ῥιζικοῦ φωνήεντος, ἤτοι τὴν συλλαβὴν εσ καὶ πρὸ συμφώνου λαμβάνουσι συνδετικὸν φωνῆεν ο· οἷον, τριηρ-ο-ποιός, ἀλλὰ τριηρ-άρχης, ψευδ-ο-κῆρυξ, ἀνθ-ο-φόρος, ξιφ-ο-κτόνος, σκευ-ο-ποιός, ἀλλὰ σκευ-αγωγός, τειχ-ο-ποιός.

§. 536. Τινὰ τῶν εἰς μα (Γεν. ματος) ληγόντων οὐδετέρων ἀποκόπτουσιν ἐνίοτε τὸ ατ καὶ λαμβάνουσι τὸ συνδετικὸν ο, ὅταν τὸ δεύτερον συνδετικὸν ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου· οἷον, σπερμ-ο-λόγος, αἱμ-ο-ρραγής, σωμ-ασκέω, στομ-αλγία, κτλ.

§. 537. Λέξεις τινὲς πάλιν συντίθενται ἰδιοτρόπως· οἷον ά) βοῦς, συνήθως πρὸ συμφώνου μὲν γίνεται βου, πρὸ φωνήεντος δὲ βο· οἷον, βου-φορβός, βου-γενής, βου-κέφαλος, βο-ώνης, βο-ηλάτης, ἀλλὰ βοο-τρόφος.

β'). πᾶς, συνήθως γίνεται παν· οἷον, πάγ-καλος, παν-αρμόνιος, παν-ωλεθρία, παν-ημέριος, παν-νύχιος, παν-οπλία, κτλ. γ'). γέα, ἀσυναίρετον μὲν γίνεται γε-ω, οἷον, γε-ω-γράφος, γε-ω-πόνος, γε-ω-μέτρης· συνηρημένον δὲ συντίθεται κανονικῶς, γή-λοφος, γή-πεδον, γη-γενής. δ'). καλὸς γίνεται καλλι· οἷον, καλλί-τεκνος, καλλι-επέω, ἀλλὰ καλλ-ωπίζω. ε). κρέας παρὰ μὲν τοῖς Ἀττικοῖς γίνεται κρεο, παρὰ δὲ μεταγ. κρεω· οἷον, κρεο(ω)-φάγος, κρεο(ω)-πώλης, κρεο(ω)-κοπέω· οὕτω καὶ ὀρε-ω-κόμος ἐκ τοῦ ὀρεὺς (ἡμίονος) καὶ τὰ παρὰ μεταγ. χρε-ω-κόπος, χρε-ω-κοπέω.

§. 538. *Σύνθεσις κατὰ παράθεσιν.* Παρὰ τὸν γενικὸν κανόνα τῆς κυρίως συνθέσεως πολλάκις ὡς πρῶτον συνθετικὸν παρίσταται ἓν οὐσιαστικὸν μετὰ κλίσεως, ἤτοι γίνεται *σύνθεσις κατὰ παράθεσιν* συνηθέστερον ἀπὸ τῆς Γενικῆς καὶ Δοτικῆς, σπανίως ἀπὸ τῆς Ὀνομαστικῆς καὶ Αἰτιατικῆς· οἷον, νεώς-οικος, Διός-κουροι, Ἑλλήσ-ποντος,

Πελοπόν-νησος (κατ' ἀρμοίωσιν = Πελοπόσ-νησος), Ἀλόν-νησος, Προκόν-νησος, πασι-φανής, πασί-δηλος, πασι-θρύλητος, ναυσί-πορος, θεοισ-εχθρία, δορυ-φόρος, γονυ-κλινής, φως-φόρος, νουν-εχής, θεόσ-δοτος, ἑωσ-φόρος, μελί-κρατος (ποιητ.)· οὕτω καὶ θέσ-φατος (ποιητ. διὰ συγκοπῆς τοῦ ο).

§. 539. *Β'). Ῥῆμα πρῶτον συνθετικόν.* Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶνε ῥῆμα, ὅπερ γίνεται συνηθέστερον παρὰ ποιηταῖς, ἢ ἐν τῷ πεζῷ, τότε

1) Ἂν μὲν τὸ Β'. συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος, ἢ *α*) τίθεται ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος, συνήθως ἡ ἀρχική, οἷον, λιπ-ανδρῶ, πειθ-αρχῶ· ἢ *β*) παρεμβάλλεται σ, ὅταν ἡ ῥίζα τοῦ πρώτου λήγῃ εἰς φωνῆεν, ἢ εἰς χειλεόφωνον ἐνίοτε ἢ οὐρανισκόφωνον· οἷον, παυ-σ-άνεμος, ῥίψ-ασπις=(ῥιφ-σ-ασπις), πλήξ-ιππος=(πληγ-σ-ιππος).

2). Ἂν δὲ τὸ Β'. συνθετ. ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου, *α*) ἡ ῥίζα τοῦ πρώτου συνάπτεται μετὰ τοῦ δευτέρου συνθ. διὰ τῆς συνδετικῆς συλλαβῆς *σι*, ἢ ἐνίοτε *σο*, ὅταν λήγῃ εἰς φωνῆεν ἢ ρ, ἢ εἰς χειλεόφωνον ἐνίοτε καὶ οὐρανισκόφωνον· οἷον, λυ-σί-πονος, λυ-σι-τελής, δεισι-δαίμων, ἐγερ-σί-χορος, τερψί-θυμος=(τερπ-σι-θυμος), κρυψί-νους = (κρυβ-σι-νους), θελξί-νους, λῃξι-πύρετος = (λῃγ-σι-πυρετος), στρεψό-δικος=(στρεφ-σο-δικος), μιξο-βάρβαρος=(μιγ-σο-βάρβαρος), ῥιψο-κίνδυνος = (ῥιφ-σο-κινδυνος)· *β*) ἐπὶ ἄλλων δὲ περιστάσεων συνάπτεται ἡ ῥίζα διὰ τῶν συνδετικῶν, ε, ι, ο· οἷον, ἀρχ-έ-κακος, ἐχ-έ-φρων, φερ-έ-πονος, φερ-έ-οικος (διὰ τὸ F=φερ-ε-Fοικος), ἀρχ-ι-θέωρος, ἀρχ-ι-τέκτων, λιπ-ο-τάξιον, φυγ-ο-δικῶ, ἐθελ-ό-δουλος.

ΙΙ). Δεύτερον συνθετικὸν μέρος.

§. 540. Τὸ δεύτερον συνθετικὸν μέρος *α*) *ἄλλοτε μὲν μένει ἀμετάβλητον ἐν τῇ συνθέσει*· *β*) *ἄλλοτε δὲ μεταβάλλεται.*

Α'). Ἀμετάβλητον τὸ δεύτερον συνθετικόν.

§. 541. *α*). *Ῥῆμα.* Ὅταν τὸ Β'. συνθετικὸν εἶνε ῥῆμα, ἢ κυρίως ῥηματικὸς τύπος, τὸ δὲ πρῶτον συνθ. *κυρία πρόθεσις* (§. 469), συνενοῦνται ἀμφότερα ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς· ἀλλ' ἡ τοιαύτη σύνθεσις εἶνε κυρίως *παράθεσις* (§. 517)· οἷον, ἐκ-βάλλω, κατα-βαίνω, προ-δίδωμι, συν-τίθημι, ἐπι-τιμῶ, κτλ.

Σημ. *α*). Τὰ ῥήματα συντίθενται πολλάκις οὐχὶ μόνον μετὰ μιᾶς προθέσεως, ἀλλὰ πολλάκις καὶ μετὰ δύο, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τριῶν· οἷον, προκατα-γιγνώσκω, συν-εκ-δέχομαι, ἀντ-επ-εξ-έρχομαι.

Σημ. *β*). Ἐνίοτε συμβαίνει ἡ συνήθως μὲν παρὰ ποιηταῖς ἁπαντῶσα, σπανίως δὲ παρὰ πεζογράφοις, τμῆσις, ἤτοι τὸ νὰ χωρίζηται ἡ πρόθεσις ἀπὸ τοῦ ῥήματος διὰ παρενθέσεως ἄλλης λέξεως· οἷον, παράτι ποιεῖν, ἀντίἱ: παραποιεῖν τι (Ξενοφ. Συμπ. 8. 17), ταῦτ' ἐπεικῶς ἐστιν ὑπό τι ἄτοπα, ἀντί: ὑπάτοπά τι (Πλατ. Γοργ. 493. *γ'*).

Σημ. *γ'*). Εἰ καὶ τὰ ἐπιρρήματα δὲν συντίθενται μετὰ τῶν ῥημάτων, ἀλλὰ γράφονται ἐν διαστάσει, οἷον, εὖ πράττω, κακῶς ἔχω, κτλ. τὰ ἐξῆς ὅμως δύο τὸ εὖ ποιεῖν καὶ εὖ πάσχειν ἕνεκα τῆς συχνῆς μετ' ἀλλήλων συνδέσεως θεωροῦνται ὡς παραθετικαὶ συνθέσεις καὶ συνάπτονται μετὰ προθέσεως εἰς τὸ συν-ευ-πάσχειν καὶ ἀντ-ευ-ποιεῖν. Ἐκ δὲ τοῦ εὖ ποιεῖν καὶ παράγωγον εὐ-ποιητικός (Ἀριστ. Ἠθ. μεγ. 2. 11).

§. 542. *Β'). Ῥηματικὸν οὐσιαστικὸν εἰς α, η, εια, σις, σια, μη, μος, μα.* Ἐὰν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶνε ῥηματικὸν ἔχον μίαν τῶν ἀνωτέρω καταλήξεων, ἢ εἶνε ἡ λέξις, βουλή, δίκη, σκευή, ὁδός, τὸ δὲ πρῶτον συνθ. πρόθεσις, μένουσι ταῦτα ἀμετάβλητα καὶ μετὰ τὴν σύνθεσιν· οἷον, δια-φορά, κατ-αγωγή, συμ-βασιλεία, πρό-θεσις, ἐξ-οπλισία, συγ-γνώμη, ὑπο-γραμμός, σύγ-γραμμα, συμ-βουλή, κατα-δίκη, ἀπο-σκευή, σύν-οδος.

§. 543. *γ'). Ἐπίθετον.* Τὰ ἐπίθετα ὡς δεύτερον συνθετικὸν μένουσιν ἀμετάβλητα ἐν τῇ συνθέσει, οἱονδήποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ πρῶτον συνθετικόν· οἷον, πρό-δηλος, δυσ-άρεστος, ἄ-πιστος, ἡμί-κακος, δισ-μύριοι, τρισ-άθλιος, πεντακισ-μύριοι, πάγ-καλος, μισο-πόνηρος, ἐθελό-δουλος.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ εἰς υς μόνον ἐπίθετα μεταβάλλοντα συνήθως τὴν αὐτῶν κατάληξιν εἰς ης· οἷον (ἀ-ήδυς)=ἀ-ηδής, ποδ-ώκης=(πόδας ὠκύς).

§. 544. *δ'). Ἄκλιτον μέρος.* Καὶ τὰ ἄκλιτα μένουσιν ἀμετάβλητα δεύτερον συνθετικὸν ὄντα· οἷον, συν-άμα, σύν-εγγυς, ἐφ-εξῆς, ὑπέρ-ευ, ὑπέρ-ευγε, ἐπει-δή, καί-τοι, πάρ-εξ, πρό-παλαι, κτλ.

§. 545. *Ἔκτασις ἐν συνθέσει.* Εἰς πολλὰ σύνθετα ὀνόματα, ὧν τὸ Β'. συνθ. ἄρχεται ἀπὸ βραχέος φωνήεντος α, ε, ο, ἐκτείνεται τὸ μὲν α καὶ ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω· οἷον, στρατ-ηγὸς=(στρατὸς-ἄγω), ἀν-ήκεστος=(ἀν-ἀκεστός), κατ-ήγορος=(κατὰ-ἀγορεύω), ὑπ-ήκοος, εὐ-ήνεμος=(εὖ-ἄνεμος), ξεν-ηλασία=(ξένος-ἐλαύνω), δυσ-ήλατος,

ἐπ-ηλυς=(ἐπὶ-ἐλυθ=ἔρχομαι), τρι-ώβολον=(τρι-ὀβολός), ὑπ-ώρεια =(ὑπὸ-ὄρος), συν-ωμότης=(σὺν-ὄμνυμι), ἐπ-ώνυμος=(ἐπὶ-ὄνομα).

Σημ. ά). Εἷς τινα τῶν ἐκ τοῦ ἄγω καὶ ἄγνυμι συνθέτων τὸ α βρ. ἐκτείνεται εἰς α μακρ. ἀντὶ εἰς η· οἷον, λοχ-αγός, ξεν-αγός, οὐρ-αγός, παιδ-αγωγός, ναυ-αγός.

Σημ. β'). Εἰς τὰ ἐκ ῥημάτων συνθέτων παράγωγα ὀνόματα τὸ φωνῆεν μένει ἄτρεπτον· οἷον, ἀπ-ελαύνω ἀπ-έλασις, ὑπ-ακούω ὑπ-ακουστέος.

Σημ. γ'). Τὰ ἀπὸ τοῦ ὄνομα σύνθετα καὶ παρασύνθετα ὄχι μόνον τὸ πρῶτον ο ἐκτείνουσιν εἰς ω, ἀλλὰ καὶ τὸ δεύτερον εἰς υ· οἷον, συν-ώνυμος, ἀντ-ωνυμία.

Σημ. δ'). Αἱ τὸ ἀρκτικὸν ο εἰς ω ἐν τῇ συνθέσει ἐκτείνουσαι λέξεις εἶνε κυρίως αἱ ἑξῆς· ὀβολός, ὀδύνη, ὄλεθρος, ὀλ-λυμι, ὁμαλός, ὄμνυμι, ὄνυξ, ὄρος, ὀρύσσω, ὄφελος· οἷον, τρι-ώβολον, ἀν-ώδυνος, παν-ωλεθρία, ἐξ-ώλης, ἀν-ώμαλος, ἀν-ώμοτος, πολυ-ώνυχος, ἀκρ-ώρεια, δι-ῶρυξ, βι-ωφελής.

Σημ. ε). Αἱ λέξεις ὄλεθρος καὶ ὄροφος φυλάττουσι τὸ ο ἄτρεπτον, ὅταν ἔχωσι μακρὰν τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβήν· οἷον, ψυχ-όλεθρος, χρυσ-όροφος.

§. 545 δίς. *Διπλασιασμὸς τοῦ ῥ.* Τὸ ἀρκτικὸν ῥ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ διπλασιάζεται, ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν λήγῃ εἰς βραχὺ φωνῆεν· οἷον, ἐπί-ῥημα, ἄ-ῥητος, ἀλλ'εὔ-ρωστος, εὖ-ρυθμος (ὅρα καὶ §. 81 δ').

Β'). Μεταβολὴ τοῦ β'. συνθετικοῦ ἐν τέλει.

§. 546. *ά). Ῥῆμα.* Ὅταν τὸ δεύτερον συνθετ. εἶνε ῥῆμα, ἤ κυρίως ῥηματικὴ ῥίζα, τὸ δὲ πρῶτον πᾶν μέρος τοῦ λόγου, ἀλλ' ὄχι καὶ μία τῶν *κυρίων* δεκακτὼ προθέσεων, μεταποιεῖται εἰς πτωτικὸν προσλαμβάνον τὰς καταλήξεις ος (β'. κλίσ.), ας ἤ ης (ά. κλ.), ης (γ'. κλ.) καὶ ς· οἷον,

1) ος (Γεν. ου)· οἷον, θηρ-ο-τρόφος=(θήρ-τρέφω), δορυ-φόρος=(δόρυ-φέρω), ἄ-μαχος=(ἀ-μάχομαι).

2) ας ἤ ης (Γεν. ου)· οἷον, ὀρνιθ-ο-θήρας=(ὄρνις-θηράω), νομοθέτης=(νόμον-τίθημι), εὐ-εργέτης=(εὖ-ἐργάζομαι).

Σημ. Τὰ ἀπὸ τοῦ ἄρχω σύνθετα καταλήγουσιν εἰς ης καὶ ος· οἱ ἀρχαιότεροι ὅμως Ἀττικοὶ προτιμῶσι τὴν εἰς ος· οἷον, τριήρ-αρχος ἀντὶ τριηρ-άρχης, ἱππ-αρχος ἀντὶ ἱππάρχης.

3) ης καὶ οὐδ. ες (Γεν. ους)· οἷον, πολυ-μαθὴς=(πολὺ-μανθάνω), εὐ-κρινὴς=(εὖ-κρίνω), αὐτάρκης=(αὐτὸς-ἀρκοῦμαι), ὀψι-μαθὴς =(ὀψὲ-μανθάνω), θεο-φιλὴς=(θεὸς φιλοῦμαι).

4) ς· οἷον, νομο-φύλαξ=(νόμον φυλάττω), ἀ-γνώς=(ἀ-γνο=γιγνώσκω), ἀπορ-ῥώξ=(ἀπὸ-ῥώγ=ῥήγνυμι).

§. 547. *Παρασύνθετα ῥήματα καὶ οὐσιαστικά.* Ἐκ τῶν τοιούτων συνθέτων ὀνομάτων γίνονται *παρασύνθετα* ῥήματα καὶ οὐσιαστικά, προσλαμβάνοντα τὰς παραγωγικὰς καταλήξεις (εω)=ῶ καὶ ια· οἷον, νομοθέτης=νομοθετῶ νομοθεσία, ἱππο-τρόφος=ἱππο-τροφῶ ἱπποτροφία, εὐεργέτης=εὐεργετῶ εὐεργεσία, φιλόκαλος=φιλοκαλῶ φιλοκαλία, ἀφειδὴς=ἀφειδῶ.

Σημ. ά. Παρασύνθετα τοιαῦτα γίνονται ἐνίοτε καὶ ἐκ παραθέσεως, ἤτοι τῆς ἄνευ μεταβολῆς ἑνώσεως τῆς προθέσεως μετὰ τῆς λέξεως· οἷον, (ὑπὲρ-μάχομαι)=ὑπέρ-μαχος ἐξ οὗ ὑπερ-μαχῶ, (ἀντι-βάλω)=ἀντι-βολὴ ἐξ οὗ ἀντι-βολῶ.

Σημ. β'). Εἰς παρασύνθετά τινα συμπίπτει κατὰ τύχην συμφωνοῦσα ἡ κατάληξις τοῦ β'. συνθετ. μέρους πρὸς τὸ ἁπλοῦν ῥῆμα· οἷον, τὸ ἐκ τοῦ μυροπώλης μυροπωλῶ πρὸς τὸ ἁπλοῦν πωλῶ, τὸ ἐκ τοῦ μελοποιὸς μελοποιῶ πρὸς τὸ ποιῶ, τὸ ἐκ τοῦ ἄφρων ἀφρονῶ πρὸς τὸ φρονῶ, κτλ.

Σημ. γ'). Πολλὰ δὲ πάλιν, ἐλλείποντος τοῦ ἐξ οὗ παράγονται συνθέτου ὀνόματος, ἢ γραφομένου διὰ δύο λέξεων κατὰ παράθεσιν, γίνονται ἐξ ἀμέσου συνθέσεως· οἷον, (νοῦν-τίθημι)=νουθετῶ νουθεσία (νουθέτης ἀνύπαρκτον), καλοκἀγαθία=(καλὸς κἀγαθός, καλοκάγαθος ἀδοκιμώτ.), ἀνδρ-αγαθία =(ἀνὴρ ἀγαθός, ἀνδράγαθος ἀνύπαρκ.), Ἄρεο-παγίτης (ἐκ τοῦ Ἄρειος πάγος, Ἀρειόπαγος ἀνύπαρκτ.), δημοκρατοῦμαι δημοκρατία (ἐκ τοῦ δῆμος-κρατῶ οὐχὶ δημοκράτης), ὀλιγ-αρχοῦμαι ὀλιγ-αρχία=(ὀλίγος-ἄρχω), Μεγαλο-πολίτης, μικρο-πολίτης=(Μεγάλη πόλις, μικρὰ πόλις, ὄχι Μεγαλόπολις, μικρόπολις, ἅπερ ἐν συνθ. εὑρηνται παρὰ μεταγ.). Οὕτως ἀναφέρονται πολλὰ Ἐθνικὰ γινόμενα ἐξ ὀνομάτων πόλεων κατὰ παράθεσιν λεγομένων· οἷον, Ἀπολλωνοπολίτης ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος πόλις, Κυνοπολίτης ἐκ τοῦ Κυνῶν πόλις, Ἑρμοπολίτης ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ πόλις, Κωνσταντινοπολίτης ἐκ τοῦ Κωνσταντίνου πόλις, Μεγαλοκωμήτης ἐκ τοῦ Μεγάλη κώμη, Ἡραιοτειχίτης ἐκ τοῦ Ἡραῖον τεῖχος, Δρακοντονησίτης ἢ -νήσιος ἐκ τοῦ Δράκοντος νῆσος, Ἱεροκολπίτης ἐκ τοῦ Ἱερὸς κόλπος, Αἰγοποταμίτης ἐκ τοῦ Αἰγὸς ποταμοί κλ.

§. 548. *δ'). Οὐσιαστικόν.* Τὸ Οὐσιαστικόν, δεύτερον συνθετικὸν ὑπάρχον, μεταβάλλεται συνήθως εἰς ἐπίθετον μετὰ τὴν σύνθεσιν. Καὶ

1). Ἂν ἡ κατάληξις τοῦ οὐσιαστικοῦ εἶνε ἐπιθετική, τὸ γιγνόμενον σύνθετον ἐπίθετον μένει ἀμετάβλητον· οἷον, ἐν-θεος=(ὁ ἔχων ἐν ἑαυτῷ θεόν), μακρό-χειρ=(ὁ μακρὰν χεῖρα ἔχων), ἄ-παις=(ὁ μὴ ἔχων παῖδας)· οὕτω σύσ-σιτος, ἄ-σιτος, δεισι-δαίμων, φιλό-πολις, εὔ-χαρις, εὐ-ελπις, ἄ-πολις, δί-πηχυς, πολύ-ϊχθυς, σύν-οφρυς, φιλό-γελως, ἀξιό-χρεως, μελί-χρως, πυρί-χρως.

2). Ἂν ἡ κατάληξις τοῦ οὐσιαστικοῦ δὲν εἶνε ἐπιθετική, τὸ σύνθετον ἐπίθετον λαμβάνει τὴν συγγενῆ κλιτικὴν κατάληξιν, ος, ως, ης (Γεν. ους), ων, ωρ, ρος καὶ υς.

ά). ος (Γ. ου) ἐξ οὐσιαστικῶν πάσης κλίσεως· οἷον, ἄ-τιμος=(ἀ-τιμή), ὁμο-τράπεζος=(ὁμο-τράπεζα), φιλό-μουσος=(φιλῶ-μοῦσα), φιλο-χρήματος=(φιλῶ-χρῆμα), δί-πυλος=(δι-πύλη), τετράγωνος=(τέτταρες—γωνία), πεντηκοντάδραχμος=(δραχμή), πολύσαρκος=(σάρξ), εὔ-ανδρος (ἀνήρ), κτλ.

β'). ως (ἐκ τοῦ γῆ, ναῦς, καὶ τῶν εἰς ας Οὐδ.)· οἷον, εὔ-γεως, λιπό-νεως, ἡδύ-κρεως, ἀγήρως, δί-κερως.

γ'). ης (Γ. ους) ἐξ οὐδετέρων εἰς ος· οἷον, χρηστο-ήθης (ἦθος), εὐ-τελὴς (τέλος), ἰσο-μήκης (μῆκος), ἐπωφελὴς (ὄφελος), πεντηκοντα-ετὴς (ἔτος), ἰσο-χειλὴς (χεῖλος), ὑπερ-μεγέθης (μέγεθος).

δ'). ων (Γ. ονος) ἐκ τοῦ φρὴν συνήθως· οἷον, σώ-φρων, ἄ-φρων, πρό-φρων, ἔμ-φρων.

έ). ωρ (Γ. ορος) ἐκ τῶν εἰς ηρ ληγόντων· οἷον, ἀ-πάτωρ (πατήρ), φιλο-μήτωρ (μήτηρ), παμ-μήτωρ, προ-γάστωρ (γαστήρ).

Σημ. ά). Πολλάκις ὅμως ἀπαντῶσι καὶ σύνθετα μὴ μεταβαλλόμενα εἰς ἐπίθετον καὶ μετὰ σύνδεσιν, καθ' ἣν θεύτερον συνθετικὸν εἶνε ῥῆμα ἢ οὐσιαστικόν· οἷον ἀκρό-πολις=(ἄκρα πόλις), μισθο-φορά, καπνο-δόκη, ὑδρορρόη, ὠμο-πλάτη, ναύ-σταθμος, κτλ. Οὕτω καὶ τὰ ἐπιρρήματα νουν-εχόντως=(νοῦς ἔχω), λογον-εχόντως=(λόγον ἔχω).

§. 549. Πολλάκις καὶ τὰ δύο συνθετικὰ εἶνε ῥηματικαὶ ῥίζαι, ἀλλὰ τούτων τὸ πρῶτον μόνον συνθετικὸν ἔχει ῥηματικὴν ἔννοιαν, τὸ δὲ δεύτερον ῥηματικοῦ οὐσιαστικοῦ· οἷον, φιλο-μαθ-ὴς=(ὁ φιλῶν τὸ μανθάνειν=τὴν μάθησιν), φιλό-λογος=(ὁ φιλῶν τὸ λέγειν=τοὺς λόγους), φιλ-ήκοος=(ὁ φιλῶν τὸ ἀκούειν).

Σημ. ά). Ἐνίοτε ἀπαντῶσιν ἐν-συνθέσει λέξεις ἀντίθετον ἔννοιαν ἔχουσαι· οἷον, μωρό-σοφος, κλαυσίγελως, κτλ. ἐξ ἧς γίγνεται τὸ καλούμενον ὀξύμωρον σχῆμα.

Σημ. β'). Σπανίως συντίθενται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δύο κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου πρόθεσιν ἔχοντα ἐν τῷ μέσῳ· οἷον, ἀλλο-πρόσ-αλλος, φιλ-επι-τιμητής, φιλο-προσ-ήγορος. κτλ.

ΙΙΙ). Σημασία τῆς συνθέσεως.

§. 550. Τὰ *σύνθετα* πτωτικὰ διαιροῦνται κατὰ τὴν σημασίαν, ἤτοι τὴν σχέσιν τῶν δύο συνθετικῶν μερῶν, εἰς τρεῖς τάξεις.

1). Εἰς *Ὁριστικὰ* σύνθετα, ἤτοι ἐκεῖνα, ὧν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶνε ἡ κυρία λέξις, ἥτις φυλάττουσα τὴν ἰδίαν σημασίαν καὶ μὴ μεταβαλλομένη προσδιορίζεται ἀκριβέστερον ὑπὸ τοῦ πρώτου συνθετικοῦ. Ἰσοδυναμοῦσι δὲ ταῦτα τὸ μὲν πρῶτον μὲ ἐπίθετον ἢ ἐπίρρημα, τὸ δὲ δεύτερον μὲ οὐσιαστικόν· οἷον, ἀκρό-πολις=ἄκρα πόλις, μεσημβρία=μέση ἡμέρα, ὀψίγονος=ὀψὲ γενόμενος, ὁμό-δουλος=ὁμοῦ δουλεύων, ψευδο-κῆρυξ, ψευδὴς κῆρυξ, ναυμαχία=ναυτικὴ μάχη. Ταῦτα ὅμως εἶνε τὰ ὀλιγαριθμότερα τῶν συνθέτων.

2). Εἰς *Κατηγορηματικὰ* σύνθετα, ἤτοι ἐκεῖνα, ὧν τὸ πρῶτον συνθετικὸν προσδιορίζεται μὲν ὑπὸ τοῦ δευτέρου, ἀλλ' οὕτως ὥστε τὰ δύο συνθετικὰ μέρη νέαν παράγουσιν ἔννοιαν, ἥτις ἀποδίδεται ὡς ἰδιότης εἰς ἄλλην λέξιν μὴ περιεχομένην ἐν τῇ συνθέτῳ. Δυνάμεθα δὲ νὰ τὰ ἐκφέρωμεν περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἔχω ἢ ἄλλης συγγενοῦς αὐτῷ ῥήματος, ἀποδίδοντες εἰς αὐτὴν τὴν μὲν δευτέραν λέξιν ὡς ἀντικείμενον, τὴν δὲ πρώτην ὡς προσδιορισμὸν τῆς δευτέρας· οἷον, μακρό-χειρ=ὁ μακρὰς χεῖρας ἔχων, ὁμό-τροπος=ὁ ὅμοιον τρόπον ἔχων, γλαυκ-ῶπις=ἡ γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα, πικρόγαμος=ὁ πικρὸν γάμον ἔχων (τελέσας), σώ-φρων=ὁ σώας φρένας ἔχων, ἀργυρό-τοξος (Ὅμ.)=ὁ ἀργυροῦν τόξον φέρων, αὐτό-χειρ=ὁ τῇ αὐτοῦ χειρὶ χρώμενος (πράξας τι). Οὕτω, κουφό-νους, δεκ-έτης, κτλ.

Σημ. Ἐνταῦθα ἀνάγονται τὰ πολλὰ εἰς ώδης καὶ οειδής· οἷον, γυναικ-ώδης=γυναικοειδὴς (εἶδος), ὁμοιο-ειδής.

3). Εἰς *Ἀντικειμενικὰ ἢ σύνθετα ἐξαρτώμενα*, ἤτοι ἐκεῖνα, ὧν τὸ δεύτερον συνθετικὸν γραμματικῶς ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πρώτου, ἢ καὶ ταναπαλιν τὸ πρῶτον ἐκ τοῦ δευτέρου, ὥστε περιφραστικῶς ἐκφερόμενα ἀπαιτοῦσι τὸ ἓν τούτων εἰς πλαγίαν πτῶσιν ἀπρόθετον ἢ ἐμπρόθετον· οἷον, ἡνίοχος=ὁ τὰ ἡνία ἔχων, λογογράφος=ὁ λόγους γράφων, φιλό-μουσος=ὁ φιλῶν τὰς Μούσας, ἀξιό-λογος=ὁ λόγου ἄξιος, θεο-βλαβὴς=ὁ ὑπὸ Θεοῦ βεβλαμμένος, οἰκο-γενὴς=ὁ ἐν οἴκῳ γενόμενος, δεισι-δαίμων=ὁ δεδιὼς τοὺς δαίμονας, φιλό-θεος=ὁ Θεὸν φιλῶν, θεο-φιλὴς=ὁ ὑπὸ Θεοῦ φιλούμενος.

Σημ. Αἱ προθέσεις δύνανται καὶ κατὰ τοὺς τρεῖς ῥηθέντας τρόπους νὰ συνενωθῶσι μετ' οὐσιαστικῶν. ά) Εἰς Ὁριστικὰ σύνθετα· οἷον, ἀπ-ελεύθερος=ὁ ἀπό τινος ἐλεύθερος ὤν, ὁ ὑφ' ἑτέρου ἐλευθερωθείς, ἀμφι-θέατρον (μεταγ.)=πέριξ, ἐν κύκλῳ ἐκτεινόμενον θέατρον. β'). Εἰς Κατηγορηματικὰ σύνθετα· οἷον, ἔν-θεος=ὁ ἐν ἑαυτῷ Θεὸν ἔχων, ἀμφι-κίων (νεὼς)=ὁ κίονας ἀμφ' ἑαυτὸν ἔχων. Καὶ γ'). Εἰς Ἀντικειμενικά· οἷον, ἐγ-χώριος=ὁ ἐν τῇ χώρᾳ ὤν, ἐφ-ίππιος=ὁ ἐφ' ἵππῳ ὤν.

IV). Τονισμὸς τῶν συνθέτων.

§. 551. Ὁ τόνος τῶν συνθέτων μετατίθεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως, ἐφ' ὅσον συγχωρεῖ ἡ λήγουσα· οἷον, εὖ-πιστος, εὐ-εργέτης, φιλό-καλος, κτλ. Ἀλλὰ παρατηρητέον τὰ ἑξῆς.

1). Τὰ ῥηματικὰ εἰς *ά, ή, εύς, τής, τήρ, τέος* καὶ *μὸς* φυλάττουσι τὸν τόνον τοῦ ἁπλοῦ καὶ μετὰ τὴν σύνθεσιν· οἷον, μισθο-φορά, ἐπι-τομή, συνδικαστής, πρωτ-αγωνιστής, δια-νομεύς, συγ-γραφεύς, συμ-πλωτήρ, ἐξ-αιρετέος, ἀπο-δοτέος, συλ-λογισμός, παρα-κελευσμός.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐκ τοῦ δεσμὸς σύνθετα καί τινα ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον πρὸς τὴν ἀρχήν· οἷον, σύν-δεσμος, ἐπί-δεσμος, κατ-άρα (ἀρά), ὀνειρο-κρίτης, ναύ-σταθμος, κτλ.

2). Τὰ εἰς *τος* ῥηματικὰ (§. 509. ιζ'.) ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὀξύτονα μὲν εἶνε, ὅταν εἶνε παρασύνθετα καὶ σημαίνωσι τὸ δυνατὸν γενέσθαι, οἷον, ἐξ-αιρετὸς=(ὁ δυνάμενος νὰ ἐξαιρεθῇ), προπαροξύτονα δέ, ὅταν εἶνε σύνθετα καὶ σημαίνωσι τὸ γενόμενον· οἷον, ἐξ-αίρετος. (Ὅρα καὶ §. 194. 1. Σημ. γ').

3). Τὰ εἰς *ικος* ὀξύτονα μέν, ὅταν εἶνε ἁπλᾶ ἢ παρασύνθετα, οἷον, ἀρχικός, γραφικός, συντελικός (συντελῶ), προπαροξύτονα δέ, ὅταν εἶνε σύνθετα· οἷον, ψευδ-άττικος· οὕτω καὶ ὑπερ-συντέλικος (§. 193. γ'. Σημ.).

4). Τὰ εἰς *ης* (Γ. οῦς καὶ ῆτος) σύνθετα ἐπίθετα εἶνε ὀξύτονα· οἷον, ἀ-σαφής, ἀ-παθής, εὐ-κρινής, εὐ-τυχής, ἐπι-φανής, ἰο-βαφής, ὑπερ-φυής, ἡμι-θνής, προ-βλής, κτλ. Ἀλλ' ὅμως παροξύτονα εἶνε·

ά). Τὰ ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν εἰς ω· οἷον, δυσ-ώδης, προ-ώλης, ποδ-ώκης.

β'). Τὰ ἐκ τοῦ *ἦθος, μῆκος, μέγεθος, κῆτος* σύνθετα ἐπίθετα· οἷον, εὐήθης, εὐ-μήκης, ὑπερ-μεγέθης, πολυ-κήτης· σὺν τούτοις καὶ φιλ-αλήθης, μισ-αλήθης.

γ'). Τὰ εἰς *ήρης, άθης, άντης, άρκης*· οἷον, τρι-ήρης, ποδ-ήρης, αὐθ-άδης, ἀν-άντης, κατ-άντης, αὐτ-άρκης.

δ'). Τὰ Κύρια ὀνόματα· οἷον, Διογένης, Δημοσθένης, Διομήδης, Ἀριστοφάνης, Χαιρεκράτης, κτλ.

5). Τὰ οὐδέτερα τῶν μὲν εἰς *ήρης* καὶ τῶν εἰς ω ἐχόντων τὴν παραλήγουσαν εἶνε προπερισπώμενα· οἷον, ξιφήρης ξιφῆρες, εὐώδης εὐῶδες, ἐξώλης ἐξῶλες, τῶν δ' ἄλλων εἰς *ης* παροξυτόνων εἶνε προπαροξύτονα· οἷον, εὔηθες, ὑπερμέγεθες, εὔμηκες, αὔθαδες, ἄναντες, αὔταρκες, φιλάληθες.

6). Τῶν εἰς *ως* ληγόντων συνθέτων ἐπιθέτων *ά*) τὰ μὲν ὑπερδισύλλαβα Ἀττικὰ τῆς β'. κλίσεως καὶ τὰ ἐκ τοῦ *γέλως, κέρας* καὶ *ἔρως* σύνθετα εἶνε προπαροξύτονα. πλὴν τῶν ἀπὸ τοῦ *γῆρας*, ἅπερ παροξύνονται· οἷον, λεπτό-γεως, ἔκ-πλεως, φιλό-γελως, ἀξιό-χρεως, χρυσόκερως, δίκερως, ἀλλ' ἀγήρως, ἐσχατογήρως· *β'*) τὰ δὲ λήγοντα εἰς *βρώς, γνώς, τρὼς* (Γ. ῶτος, ἐκ τοῦ βιβρώσκω, γιγνώσκω, τιτρώσκω) εἶνε ὀξύτονα· οἷον, ἡμι-βρώς, ἀγνώς, ἀτρώς.

7). Τὰ εἰς *ης* ἢ *ας* πρωτόκλιτα σύνθετα ἐξ ὀνομάτων ἢ ῥημάτων εἶνε παροξύτονα· οἷον, Ὀλυμπιο-νίκης, Ἑλλανο-δίκης, παιδο-τρίβης, γεω-μέτρης, ὀρνιθο-θήρας, πατραλοίας.

8). Τὰ εἰς *ος* σύνθετα ἐπίθετα, τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶτον συνθετικὸν εἶνε ὄνομα ἢ ἐπίρρημα, τὸ δὲ δεύτερον ῥῆμα μεταβατικόν, εἶνε·

ά). *Ὀξύτονα*, ὅταν ἔχωσι τὴν παραλήγουσαν μακρὰν φύσει ἢ θέσει· οἷον, στρατ-ηγός, λογο-ποιός, παιδ-αγωγός, ψυχο-πομπός, ναυ-πηγός· ἀλλὰ συ-στράτηγος ὡς ἐκ διπλῆς συνθέσεως.

β'). *Παροξύτονα*, ὅταν τὴν μὲν παραλήγουσαν ἔχωσι βραχεῖαν, τὸ δὲ ὄνομα ἔχῃ σημασίαν ἐνεργητικήν· οἷον, μητρο-κτόνος=ὁ φονεύσας τὴν μητέρα, θηρο-τρόφος=ὁ τρέφων θῆρας, ἀρτι-τόκος=ἡ ἄρτι τεκοῦσα, λογο-γράφος, οἰκο-νόμος, κτλ.

γ'). *Προπαροξύτονα*, ὅταν τὴν μὲν παραλήγουσαν ἔχωσι βραχεῖαν, τὸ δὲ ὄνομα ἔχει παθητικὴν σημασίαν· οἷον, μητρό-κτονος=ὁ φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μητρός, θηρό-τροφος=ὁ ὑπὸ θηρίων τραφείς, ἀρτίτοκος=ὁ ἄρτι τεχθείς.

Σημ. *ά*). Παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον (ἐδ. 8) τονίζονται 1) τὸ κακοῦργος καὶ παν-οῦργος· 2) τὰ ἐκ τοῦ ἔχω, ἄρχω καὶ συλῶ σύνθετα· οἷον, δαδοῦχος, ἡνίοχος, ναύαρχος, ἵππαρχος, ἱεροσύλος· 3) τὰ ἔχοντα δεύτερον συνθετικὸν ῥῆμα ἀμετάβατον· οἷον, αὐτό-μολος, ἰσό-ῤῥοπος, καὶ 4) Κύριά τινα ὀνόματα· οἷον, Ἱππόδαμος, Δηίφοβος.

Σημ. *β'*). Παρὰ τὸν γενικὸν περὶ τονισμοῦ κανόνα σύνθετά τινα εἰς ος ἀπολέσαντα τὴν ἔννοιαν τῆς συνθέσεως τονίζονται ὡς ἁπλᾶ· οἷον, ἀ δελφός, ἀτραπός, ἀργός, βουλυτός.

9). Τὰ εἰς *πλήξ, ῥώξ, τρώξ, σφάξ, φραὰς* καὶ *ὴρ* (Γ. ῆνος) σύνθετα (ἐκ τοῦ πλήττω, ῥήγνυμι, τρώγω, σφάττω καὶ φράζω) εἶνε ὀξύτονα· οἷον, παρα-πλήξ, ἀπορρώξ, κυαμοτρώξ, διασφάξ, ἀποφράς, ἀ-πτὴν=(ἀ-πέτομαι).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Περὶ Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν Διαλέκτων αὐτῆς.

1. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα συγγενὴς οὖσα τῇ Ἰνδικῇ, Περσικῇ, Λατινικῇ, Σλαβολιθουανικῇ, Γερμανικῇ καὶ Κελτικῇ, κατάγεται ἐκ τῆς ἀρχεγόνου Ἀρίας, (ἥτις ἐν ταῖς προϊστορικαῖς χρόνοις ἐλαλεῖτο ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀσίᾳ), καὶ συναποτελεῖ μετὰ τῶν ἀνωτέρω γλωσσῶν τὸ σέλεχος τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν λεγομένων γλωσσῶν.

2. Οἱ Ἕλληνες ἀρχαιότατα διὰ τὸ ποικίλον καὶ πολύτροπον τοῦ τε ἐδάφους καὶ κλίματος τῆς χώρας διεκρίθησαν εἰς πολλὰς φυλάς, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἐλάλει καὶ ἔγραφε κατ' ἰδιάζοντα καὶ διάφορον τρόπον. Αὗται λοιπὸν αἱ εἰς τὴν προφορὰν καὶ τοὺς τύπους τῶν λέξεων διαφοραὶ καλοῦνται *Διάλεκτοι*. Αἱ κυριώταται διάλεκτοι τῆς Ἑλληνικῆς εἶνε ἡ *Αἰολικὴ* ἢ *Αἰολίς*, ἡ *Δωρικὴ* ἢ *Δωρίς*, ἡ *Ἰωνικὴ* ἢ *Ἰὰς* καὶ ἡ *Ἀττικὴ* ἢ *Ἀτθίς*.

3. Ἡ Αἰολική, ἥτις ἐλαλεῖτο ὑπὸ τῶν Αἰολέων ἐν τῇ νήσῳ Λέσβῳ, ταῖς πρὸς βορρᾶν τῆς Ἰωνίας ἀκταῖς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῇ Θεσσαλίᾳ καὶ Βοιωτίᾳ, διακρίνεται διὰ τὸ ἀρχαιότροπον, ὑψηλὸν καὶ βαρὺ τῶν τόνων. Ἐν αὐτῇ ἔγραψαν τὰ λυρικὰ των ποιήματα οἱ ἐκ Λέσβου Ἀλκαῖος καὶ Σαπφώ.

4. Ἡ Δωρική, ἥτις ἐλαλεῖτο ὑπὸ τῶν Δωριέων ἰδίᾳ εἰς τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἐν Πελοποννήσῳ, τῇ νήσῳ Κρήτῃ καὶ ταῖς πολυαρίθμοις Δωρικαῖς ἀποικίαις, μάλιστα ἐν τῇ νήσῳ Σικελίᾳ καὶ κάτω Ἰταλίᾳ, διακρίνεται διὰ τὸ ἀνδρῶδες, μεγαλοπρεπὲς καὶ

τραχὺ τῆς προφορᾶς. Ἐν αὐτῇ ἐποίησεν ὁ λυρικὸς Πίνδαρος τὰς σεμνὰς καὶ μεγαλοπρεπεῖς Ὠδάς του καὶ ὁ Θεόκριτος τὰ Βουκολικά.

5. Ἡ Ἰωνική, ἥτις ἐλαλεῖτο ὑπὸ τῆς Ἰωνικῆς φυλῆς, ἰδίως ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, τῇ Ἀττικῇ, ἐν πολλαῖς νήσοις καὶ Ἰωνικαῖς ἀποικίαις, διακρίνεται διὰ τὸ ἀνειμένον, ἁπαλὸν καὶ ἁβρόν. Αὕτη πρωϊμώτερον τῶν ἄλλων διὰ τῆς ποιήσεως ἀναπτυχθεῖσα παρήγαγε τρεῖς ἄλλας διαλέκτους διαφόρους μέν, ἀλλὰ στενῶς συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλας, ἤτοι

α) τὴν *ἀρχαίαν* Ἰωνικὴν ἢ *ἐπικήν*, ἐν ᾗ ἐποίησαν ὁ Ὅμηρος, Ἡσίοδος καὶ οἱ διάδοχοι αὐτῶν·

β') Τὴν *νεωτέραν* Ἰωνικήν, ἐν ᾗ συνέγραψαν ὁ Ἡρόδοτος καὶ Ἱπποκράτης.

Σημ. Ἡ ἀρχαία καὶ νεωτέρα Ἰωνικὴ διάλεκτος συμπεριελήφθησαν ἔπειτα καὶ εἰς ἓν κοινὸν ὄνομα τὸ τῆς Ἰωνικῆς πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς.

γ'). τὴν *Ἀττικήν*, ἥτις ἀναπτυχθεῖσα ἐν Ἀθήναις, ὅτε μετὰ τὰ Μηδικὰ εἰς ὑψίστην περιωπὴν δυνάμεως καὶ δόξης ἤρθη ἡ πόλις αὕτη, διὰ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων συγγραφέων της, ἁπηλλαγμένη καὶ τῆς ὑπερβαλλούσης τραχύτητος τῆς Δωρικῆς καὶ τῆς ὑπερβαλλούσης ἁβρότητος τῆς Ἰωνικῆς, διακρίνεται διὰ τὸ εὔφωνον, εὔχροον καὶ τέλειον. Αὕτη ἐπεκράτησεν ἁπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος διά τε τὰ παντοῖα μεγάλα ἔργα τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηνῶν, αἵτινες συνεκέντρωσαν ἐν ἑαυταῖς πᾶσαν τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν, κοινὸν παιδευτήριον τῶν ἁπανταχοῦ ἑλλήνων γενόμεναι. Ἐν αὐτῇ ἔγραψαν οἱ σπουδαιότατοι τῶν ποιητῶν καὶ πεζογράφων, ἤτοι οἱ τραγικοὶ Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς καὶ Εὐριπίδης, ὁ κωμικὸς Ἀριστοφάνης, οἱ ἱστορικοὶ Θουκυδίδης καὶ Ξενοφῶν, ὁ φιλόσοφος Πλάτων καὶ οἱ μεγάλοι ῥήτορες Λυσίας, Ἰσοκράτης, Δημοσθένης, Αἰσχίνης κτλ.

Σημ. Ἐν τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ, ἥτις διαιρεῖται εἰς ἀρχαίαν καὶ νεωτέραν, παρατηρεῖται διαφορά τις μεταξὺ τῆς ἀρχαίας, ἐν ᾗ ἔγραψαν ἰδίᾳ οἱ τραγικοὶ (εἰ καὶ τὰ χορικὰ μέλη τῶν δραμάτων ἐδώριζον, ὁ δὲ διάλογος πολλοὺς ἐπικοὺς τύπους περιεῖχε) καὶ ὁ Θουκυδίδης, καὶ τῆς νεωτέρας, ἐν ᾗ ἔγραψαν οἱ ἄλλοι Ἀττικοὶ συγγραφεῖς. Ἡ δὲ τοῦ Πλάτωνος γλῶσσα εἶνε τὸ μεθόριον τῶν δύο, καὶ ἡ τοῦ Δημοσθένους τὸ πέρας καὶ ἡ σφραγὶς τῆς νεωτέρας.

6. Καὶ ἐπὶ τῆς Μακεδονικῆς δὲ κυριαρχίας, ὅτε κατελύθη ἡ αὐτονομία καὶ ἐλευθερία τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἀττικὴ διά-

λεκτος ἔμεινε μὲν γλῶσσα πάντων τῶν πεπαιδευμένων καὶ λογίων, ἀλλ' ἕνεκα τῆς διὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπεκτάσεως πολὺ ἀπέβαλε τῆς προτέρας αὐτῆς ἀκριβείας καὶ καθαρότητος καὶ πολλοὺς τύπους, λέξεις καὶ φράσεις ἀχρήστους παρὰ τοῖς τέως Ἀττικῆς παρέλαβε, διὸ καὶ *κοινὴ* ἡ *Ἑλληνικὴ* γλῶσσα ὠνομάσθη. Ἐν ταύτῃ ἔγραψαν ὁ Ἀριστοτέλης, (οὗ τινος ὅμως ἡ γλῶσσα εἶνε μεταξὺ τῆς Ἀττικῆς καὶ κοινῆς), Πολύβιος, Δίων ὁ Κάσσιος, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς, Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, Πλούταρχος, Στράβων, κτλ.

7. Κλάδος ἰδιαίτερος τῆς κοινῆς κοινῆς διαλέκτου ἦτο ἡ *Μακεδονικὴ* παρὰ τοῖς κοσμοκράτορσι Μακεδόσιν ἐν χρήσει οὖσα. Ἡ αὐτὴ δὲ καὶ *Ἀλεξανδρινὴ* ἐκαλεῖτο, διότι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐλαλεῖτο καὶ ἐγράφετο μέχρι τοῦ τρίτου μ. Χ. αἰῶνος, ἰδιάζοντας σχηματισμούς, ἰδιωτισμοὺς καὶ φράσεις ἔχουσα.

8. Νέαν δὲ πάλιν ἀλλοίωσιν ἔπαθεν ἡ κοινὴ Ἑλληνικὴ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἕνεκα τῆς μεγαλειτέρας πρὸς ἄλληλα ἀναμίξεως τῶν εἰς τὰ ὑπὸ τῶν διαδόχων τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου ἱδρυθέντα κράτη διαφόρων Ἑλληνικῶν φύλων, τοῦ συγχρωτισμοῦ αὐτῶν μετὰ πολλῶν ἀλλογενῶν, οἷον, Αἰγυπτίων, Σύρων καὶ Ἑβραίων, καὶ ἰδίᾳ ἕνεκα τῆς ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐκμαθήσεως τῆς Ἑλληνικῆς, οἵτινες πολλοὺς ξενισμοὺς ἐκ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν εἰς αὐτὴν εἰσήγαγον, ἐξ οὗ ἐμορφώθη ἡ *μιξοβάρβαρος* Ἑλληνικὴ τῶν Ἑλληνιστῶν. Ἐν τῇ μιξοβαρβάρῳ ταύτῃ μετερράσθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ τῶν ἑβδομήκοντα Ἑβραίων Ἑλληνιστῶν ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ἐγράφη τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ἔγραψαν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τὰ ἱερὰ αὐτῶν συγγράμματα, οἱ μὲν πλεῖον οἱ δ' ἔλαττον ἀποκαθαίροντες αὐτὴν τῶν ξενισμῶν καὶ πλησιάζοντες τῷ καθαρῷ ἀττικισμῷ. Ἀνάτασιν δέ τινα καὶ εἰς τὸν Ἀττικισμὸν προσέγγισιν ἔλαβεν ἡ γλῶσσα ὑπὸ πολλῶν συγγραφέων τῆς περιόδου ταύτης, οἵτινες ἀποφεύγοντες τὰ τῆς κοινῆς διαλέκτου ἰδιώματα ἐφιλοτιμοῦντο νὰ μιμῶνται τὴν καθαρὰν καὶ ἄκρατον Ἀττικὴν *Ἀττικισταὶ* λεγόμενοι, ὡς ὁ Λουκιανός, Ἀρριανός, Αἰλιανός, κτλ. καὶ οἱ νεώτεροι καλούμενοι σοφισταὶ τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων πρώτων μ. Χ. αἰώνων.

9. Ὅτε δὲ μετ' οὐ πολὺ ἐπὶ τῆς τῶν Βυζαντίνων κυριαρχίας τὸ κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Βυζάντιον μετετοπίσθη, καὶ ἡ ἔντεχνος αὕτη καὶ ἐπιτετηδευμένη γλῶσσα ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ

ἄμβωνος, τῆς διδασκαλικῆς ἕδρας καὶ τῶν λογίων μετέβη εἰς τὴν αὐλὴν τῶν αὐτοκρατόρων, νέοι πάλιν βαρβαρισμοὶ παρεισέρρησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ οὕτως ἐμορφώθη ἡ Βυζαντία γλῶσσα, ἐν ᾗ ἔγραψαν οἱ Βυζαντῖνοι συγγραφεῖς, οἱ μὲν μᾶλλον οἱ δὲ ἧττον ἀποκαθαίροντες αὐτὴν τῶν βαρβαρισμῶν. Ἐκ ταύτης δὲ ἔτι χείρω παθούσης ἕνεκα τῆς τοῦ ἔθνους αἰχμαλωσίας ἐμορφώθη ἡ νῦν ὑφ' ἡμῶν λαλουμένη καὶ γραφομένη, ἥτις ὑπὸ μὲν τῶν λογίων *καθωμιλημένη* καλεῖται, ὑπὸ δὲ τοῦ χύδην λαοῦ *Ῥωμαϊκὴ*.

Σημ. Ἀντικείμενον τῆς παρούσης Γραμματικῆς εἶνε κυρίως ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος.

ΤΕΛΟΣ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΣΑΚΚΟΥΛΙΔΟΥ
1942